

དབྱུ་མའི་མཆན་འགྲེལ་རབ་གསལ་སྟོན་མེ།

མཛད་བ་པོ།

སོག་པོ་སློ་བཟང་ཏྲ་དབྱངས།

༡༡། །དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་གྱི་མཆན་འགྲེལ་ཟབ་
དོན་རབ་གསལ་སྒྲོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །

སོག་པོ་སྒོ་བཟང་རྟ་དབྱངས་ཀྱིས་མཛད།

དཀར་ཆག

མཆོད་བརྗོད།	1
༡ དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་གྱི་སྤྱི་ཐོབ་སྒྲིབ་།	3
༢ ཐལ་འགྱུར་བའི་ཤིང་རྩེ་སྒོལ་འབྲེལ།	6
༣ མཆན་གྱི་དོན།	7
༤ དབུ་མའི་དོན།	7
༥ དབུ་མ་ལ་འཇུག་ཚུལ།	9
༦ འགྱུར་ཐུག །	14
༧ ཉན་ཐོས་གྱི་སྐད་དོད།	16
༨ རང་རྒྱལ་གྱི་སྐད་དོད།	19
༩ སྤྱི་ཐོབ་ཐོབ་སྐད་དོད།	21
༡༠ ཐུབ་དབང་གི་དོན།	22
༡༡ ཉན་རང་ཐུབ་དབང་ལས་སྤྱི་ཐོབ་ཚུལ།	22
༡༢ སངས་རྒྱས་བྱུང་སེམས་ལས་འབྱུངས་ཚུལ།	25
༡༣ རྒྱལ་བའི་སྤྱི་ཐོབ་ཚུལ།	27
༡༤ འདིར་བསྟན་ཆོས་གསུམ།	29
༡༥ ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་བྱུང་བར།	35
༡༦ སྤྱི་ཐོབ་ཐོབ་རྒྱ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཅ་བར་བསྟན་བ།	36
༡༧ སྤྱི་ཐོབ་ཐོབ་ཐོབ་ཐོབ་གསུམ་དུ་གཤམ་ཆེ་བར་བསྟན་བ།	37
༡༨ ཐུག་བཞུག་ཆུང་གི་སྤྱི་ཐོབ་ཐོབ་བྱུང་བར།	39

༡༠ ལྷིང་རྩེ་གྱི་མ་གཉིས་སྐྱེས་ཚུལ།	50
༡༡ ལྷིང་རྩེ་གསུམ་གྱི་བྱད་བར།	52
༡༢ ལམ་གྱི་ཆིངས།	58
༡༣ རོན་དམ་བའི་སའི་རོ་བོ།	61
༡༤ གྲོགས་གྱི་བྱད་བར།	63
༡༥ མིང་ཐོབ་ཚུལ།	65
༡༦ སྤྱོད་ན།	66
༡༧ རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་སོགས་བཞིའི་ཡོན་ཏན།	71
༡༨ ས་གོང་མ་གཞོན་བ་སོགས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན།	71
༡༩ རིགས་གྱི་སྒོ་ནས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཚུལ།	74
༢༠ སྒོའི་སྒོ་ནས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཚུལ།	76
༢༡ སྐད་ཅིག་མའི་ཆད་བཤད་བ།	79
༢༢ རིང་སོང་།	84
༢༣ བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་དཀར་སྐའི་བྱད་བར།	85
༢༤ ཉན་རང་ལ་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་བ་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད།	92
༢༥ བདེན་བཞིའི་སྤྲ་རགས།	93
༢༦ འགྲེལ་བར་བཤད་པའི་རྩོད་ལན།	100
༢༧ འགྲེལ་བར་མ་བཤད་པའི་རྩོད་ལན།	103
༢༨ སྤྱིན་པའི་སྐད་དོད།	107
༢༩ ས་གཉིས་བ་འི་མ་མེད་བ་བཤད་བ།	108

༤༠ ས་གསུམ་ས་འོད་འབྱེད་ས་བཤད་པ།	112
༤༡ འཛིག་ལྟ་སྒྲ་རགས།	122
༤༢ འགོག་བདེན་ཆོས་ཉིད་མིན་པར་ལུང་རིགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཚུལ།	125
༤༣ ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ།	129
༤༤ ས་དྲུག་ས་མངོན་དུ་གྱུར་ས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན།	130
༤༥ ཆོས་སྤྱོད་བསྒྲགས་ཚུལ།	132
༤༦ མཉམ་ཉིད་བཅུ་འཛིན་དོན་འཛིན།	134
༤༧ དགག་བྱ་སྤྱིར་བཤད་པ།	137
༤༨ རང་རྒྱུད་པའི་དགག་བྱ་དོན་འཛིན།	140
༤༩ ཐལ་འགྱུར་པའི་དགག་བྱ་དོན་འཛིན།	145
༥༠ འཛིག་ལྟ་འདི་དམིགས་པ།	147
༥༡ རིགས་ས་བཞིའི་རྣམ་བཞག།	153
༥༢ ཐལ་བརྒྱུག་།	156
༥༣ ཆོས་ཅན་སྤྱན་སྤྲང་བ་འགོག་ཚུལ།	165
༥༤ གཞན་སྤྱི་བཀག་པ།	195
༥༥ བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་།	205
༥༦ སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉོན་མོངས།	225
༥༧ ཤེས་བྱ་མཐུན་ཚུལ།	228
༥༨ བག་ཆགས་བསྒྲོག་གཞི།	232
༥༩ ཞིག་ས་དངོས་པོ།	234

༤༠ འཕྲོས་དོན་འགའ་ཞིག །	249
༤༡ དབུ་མ་རྩ་འབབ།	251
༤༢ རང་རིག་འགོག་ཚུལ།	270
༤༣ ལྷགས་འདིའི་ཆོད་མའི་རྣམ་བཞག །	282
༤༤ ཀུན་གཞི་འགོག་ཚུལ།	298
༤༥ ལྷགས་འདིའི་བྲང་ངེས་ཀྱི་རྣམ་བཞག།	299
༤༦ གཉིས་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་བ།	304
༤༧ རྩ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་བ།	304
༤༨ རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་ལ་བསྐྱུགས་པ་བརྗོད་བ།	306
༤༩ འཁོར་བའི་རྩ་བ་ངོས་བཟུང་བ།	309
༥༠ གཞན་སྡེས་བཏགས་པའི་བདག་དགག་བ།	316
༥༡ རང་སྡེས་བཏགས་པའི་བདག་དགག་བ།	318
༥༢ གདགས་གཞི་བཏགས་ཆོས།	322
༥༣ རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་སོགས་བཤད་བ།	324
༥༤ ཐབས་མཁས་སོགས་བཤད་བ།	327
༥༥ སངས་རྒྱས་ཚུལ་སོགས་བཤད་བ།	332
༥༦ མཐུག་བསྐྱུ་བ།	336

མཆོད་བརྗོད།

༡༡། །རྩེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དམ་པ་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་དབྱེར་མ་མཆིས་
པའི་ཞབས་ལ་གྲུས་པས་ཕྱག་འཆའ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །

ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྩེས་སུ་བཟུང་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། །

གང་ཞིག་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དངོས་རྣམས་གཅིག་དང་དུ་མ་ཅིར་ཡང་
སྤང་བ་ཡི། །

སྒྲོས་པའི་རང་མཆོན་གདོད་ནས་ཉེ་བར་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་ཐུགས་རྒྱུད་ནས་ཡང་
གཡོ་མེད་ཀྱང་། །

སྒྲ་ཆོགས་གདུལ་བའི་མོས་ངོ་རྩི་བཞིན་མཐའ་སྒྲས་ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་གྱི་རོལ་བ་སྟོན་
མཛད་པ། །

སྒྲ་བ་སྒྲ་མེད་འདྲན་མཆོག་ལྷ་ཀྱའི་རྟོག་གི་ཞབས་པད་སྦྱི་དབྱའི་གཙུག་ན་རྒྱལ་གྱུར་
ཅིག །

རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བའི་མདུན་སར་ཟབ་མོའི་གཏམ་ལ་དབང་འབྱོར་རྩེ་བཙུན་འཇམ་
པའི་དབྱངས། །

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་ཤིང་རྟའི་ལམ་ཡངས་གསར་གཏོད་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་སྐྱ་
སྐྱབ་ཞབས། །

འཕགས་པའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་གསལ་མཛད་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་སྒྲ་བ་
གྲགས་པ་སོགས། །

བསྟན་པའི་སྤྱིང་པོ་མཐའ་དབུས་ཀྱན་དུ་རྒྱས་མཛད་ལོ་བཅུ་མཁས་རྣམས་ཕྱག་གི་

ཡུལ། །

རྒྱལ་བསྟན་ས་སྟེང་མིང་གི་ལྷག་མར་གྱུར་ཆེ་དམར་སེར་རལ་གྱི་ཅན། །

རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་རྩི་བཞིན་དུར་སྤྱིག་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རོལ་བ་ཡིས། །

རྒྱལ་ཀུན་མཛད་པའི་མཚན་གྱུར་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་བསྐྱོར་མཁན། །

རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཅོང་ཁ་པ་ཞེས་གྲགས་སྟན་སྤྱིད་གསུམ་བྱུང་ལ་འདུད། །

གང་དེའི་ལྷ་སྤྱོད་གཙང་མའི་བརྒྱད་འཛིན་མཁས་དབང་གསེར་རིའི་སྤེང་བའི་དབུས། །

གསང་གསུམ་མཛད་འཕྲིན་བང་རིམ་མངོན་མཐོ་བཤ་ཆེན་རི་རྒྱལ་ལྷན་པོ་གང་། །

ཐུགས་རྗེའི་འོད་ཀྱི་མ་རིག་ལྷན་སེལ་སློ་གྲོས་ལྷན་ཁ་ཁ་འབྱེད་པའི། །

བཤེས་གཉེན་ཉི་ལྔར་བཅས་པའི་བཀའ་བློན་བླ་ཅིང་མིག་ལྷན་ཐལ་མོ་སྤྱད། །

གང་ཡང་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་རྒྱ་བོད་མཁས་པའི་གསུང་དག་ནི། །

སྐབས་ཐོབ་གདུལ་བྱས་དེ་དེ་ཁོ་ནས་ཆོག་དོན་ཀུན་ལྷབ་ཀྱང་། །

ཕྱི་རབས་དག་ནི་སློ་དང་བཙོན་འགྲུས་ཁད་ཀྱིས་འབྲི་བའི་སྐབས། །

འགྲེལ་བ་འགྲེལ་བཤད་བསྐྱུས་དོན་མཚན་སོགས་མེད་མི་རུང་དུ་འགྱུར། །

དབུ་མའི་སྤྱོད་དོན་འདི་ཀོ་གནའ་བོའི་མཁས་མཚན་གྱི། །

གསུང་བརྗོད་ཡིན་གཤེས་གང་ཟག་དབང་པོ་རབ་མ་གཏོགས། །

སློ་རྒྱལ་བདག་འདས་ལུར་རྒྱན་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་པར། །

དངོས་ཟེན་རགས་རིམ་ལ་ཡང་གོ་རིགས་ལ་གདུགས་ལོ། །

བཤ་ཆེན་དགོངས་ཟབ་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་དང་པ་མཐའ་བྱིས་སློའི་ཡུལ་མིན་པས། །

དཀའ་གནད་དཔྱད་ཕྱིན་བླན་དབང་བྱུང་ཆེན་ཆོགས་ཀྱིས་གསལ་བར་མཛད་རིགས་ཀྱི། །

འདིར་ནི་ཉེར་མཁོའི་ལེགས་བཤད་གཞུང་གཞན་དག་ཏུ་བསིལ་བྱར་འཁོད་བ་རྣམས། །
 རྒྱལ་པོ་གཅིག་བསྐྱེད་ཏེ་སློ་དམན་འཇུག་བདེར་འགོད་ལ་བདག་ཡིད་སློ་བ་སྐྱེས། །

༡ དབུ་མའི་བསྟན་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་ཐོབ་སྤོང་།

འདིར་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་སྤྱི་བའི་སེང་གེ་བཤ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་
 མཇེད་པའི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ཟབ་དོན་གསལ་བའི་སློན་མེར་བྱར་མཆན་ཅུང་ཟད་
 འགོད་ན། ༡ན་༣ ། སར་སྤྱི་ན་ཐེག་པའི་ལུགས་ལ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་བྱིན་ལན་
 བསམ་བཤེད་མདོ་དང་མདོ་སྤྱི་བཟང་ལྟར་སློན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད། འདུལ་
 མདོན་ལྟར་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོག་པས་བསམས། གསུང་རབ་སྤྱི་འགོ་ལྟར་བསྐྱེད་
 བ་བཟང་པོ་འདི་ལ་སྟོན་བ་ཤུ་ཀྱི་སྤྱི་བཟང་སངས་རྒྱུ་པར་འདོད་བ་དང་། ཡང་
 སྤྱི་ཐོབ་པ་དང་ལྟར་ལྟར་སྤྱི་བཟང་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་། ཡབ་སྐུ་མཇེད་པའི་མདོ་
 ལྟར་ཆོག་པས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་རྣམས་ནས། བསྐྱེད་བ་དཔག་མེད་ཀྱི་སྟོན་དུ་
 རྒྱལ་བ་དབང་པོའི་ཉིག་ཏུ་སངས་རྒྱུ་ཐེན་ཀྱང་། སྤྱི་ཡང་དཔུལ་བའི་ཤིང་ཏྲ་འབྲེན་
 པའི་གྲུ་དུ་སྤྱི་འཇུངས་པ་ནས་སྟོན་བ་ཤུ་ཀྱི་སྤྱི་བཟང་སངས་རྒྱུ་པའི་བར་ཐམས་ཅད་
 ཚུལ་བསྟན་ཁོ་ནར་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི་ཐེག་ཆེན་སྤྱི་
 མོང་པའི་ལུགས་དང་། །གཉིས་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་སྤྱི་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་ཡིན་
 ཞེས་མཁས་པ་མང་པོས་བཤད་སྤྱི་བས། འདིའི་སྤྱི་མོང་དང་སྤྱི་མོང་མ་ཡིན་པ་
 དེ་གཞུལ་བྱའི་སྤྱི་མོང་དང་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་སོགས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་གང་ལྟར་
 ཡིན་པ་དང་རང་ལུགས་ལ་སྤྱི་མོང་དང་སྤྱི་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་
 གང་དབང་བཅན་པར་བྱེད་པ་སོགས་ལུང་རིགས་ཀྱིས་དབྱེད་དེ་ཞིབ་གསལ་འདོན་

དགོས་སོ། །༡༩༡༡། འཁོར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འགྲེལ་བ་འདྲ་
 ཆོག་གསལ་ལས་གསུངས་པའི་རབ་སོགས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི། དོན་གྱི་འཁོར་ཕྱིན་སྟོང་
 ཉིད་སྟོང་རྗེའི་སྟོང་པོ་ཅན་དེ་ཐམས་ཀྱི་བྱང་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པ་ན་རབ་དང་། འཁོར་རབ་
 བྱང་པར་ཅན་གྱི་དོ་བོ་ཡིན་པས་ན་སྤུལ་དང་། དེས་ན་རྒྱ་མེད་པས་པར་ཕྱིན་གཞན་
 ལས་གཙོ་བོ་དང་། དེ་ལས་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་གཞན་མེད་པས་ན་གྲུ་ལོ་མ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་
 དབུ་སེམས་གཉིས་ཀས་ཡུམ་རྒྱས་འབྱེད་བསྟུས་གསུམ་པོ་བྱང་དེས་ཀྱི་མདོར་འདོད་
 པ་མི་མཐུན་ཡང་། མདོ་སྡེ་ཀྱན་གྱི་མཆོག་ཏུ་མཐུན་པར་བཞེད་པ་ནི། དངོས་བསྟན་
 ལ་ཟབ་མོའི་ཕྱོགས་རྒྱས་འབྱེད་བསྟུས་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ན། སྤྲོས་དོན་ལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་
 ཕྱོགས་ཀྱང་རྒྱས་འབྱེད་བསྟུས་གསུམ་དུ་སྟོན་པའི་བྱང་ཆོས་དོ་མཆར་བ་དེ་བྱང་དེས་
 ཀྱི་མདོ་སྡེ་གཞན་ལ་མེད་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །༡༩༡༢། དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་
 རྒྱག་གི་ནང་གསེས་ཀྱི་བྱང་པར་ཅན་ནི། རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པས་ཁས་ལེན་པའི་བསྐྱབ་
 བྱ་བདེན་དངོས་སུ་མོང་དུ་རྒྱས་པར་འགོག་པ་ནི་རྩ་བ་འཁོར་རབ་དང་། གཞན་སྡེས་
 སྟོང་བཅགས་པའི་བདེན་དངོས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་རྟོག་གའི་ཆོག་དོན་བཅུ་རྒྱག་འགོག་པ་ནི་
 ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་དང་། བདེན་མེད་ལ་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རྣམ་བཞག་འཐད་པར་སྟོན་པ་
 ནི་ཅོད་བསྟོག་དང་། བདེན་མེད་ལ་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་འཐད་པར་སྟོན་པ་ནི་སྟོང་
 ཉིད་བདུན་བཅུ་པ་དང་། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་རྩ་བར་སྟོན་པ་ནི་
 རིགས་པ་རྒྱག་ཅུ་པ་དང་། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྩ་
 བར་སྟོན་པ་ནི་རིན་ཆེན་སྤེང་བ་སྟེ། རྩ་འཁོར་རིན་ཆེན་སྤེང་བ་རིགས་པ་རྒྱག་ཅུ་པ་
 གསུམ་ནི་ལུས་ལྟ་བུ་དང་རང་འགྲེལ་མེད་ལ། གཞན་གསུམ་ནི་འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་

ལྷ་བྱ་དང་རང་འགྲེལ་ཡོད་དོ། །༡༩༧༧། དེ་བ་ཤ་མ་ནི་ལྷ་འི་དགེ་སྤྱོད་། གུ་ན་མ་ཉི་ནི་
 ཡོན་ཏན་སྒོ་གྲོས། གུ་ན་ཕྱི་ནི་ཡོན་ཏན་དཔལ། སྤྱི་ར་མ་ཉི་ནི་སྒོ་གྲོས་བརྟན་པ་ཞེས་
 བར་འགྱུར་བས། བོད་དུ་མ་འགྱུར་བའི་འགྲེལ་པ་བཞེའང་རྩོམ་པ་པོའི་སྒོ་ནས་མཆན་
 འདོགས་པ་འབྲེལ། དེ་ལས་སྒོ་བ་དཔོན་དེ་བ་ཤ་མས་མཇེད་པའི་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་
 དཀར་པོ་ནམ་པར་འཆར་བ་ཞེས་པ་གཅིག་ཡོད་པ་དང་། ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ནི་དེའི་
 རྗེས་སུ་འབྲང་བར་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་བཤད་དེ་བརྟག་རྒྱ་ཡོད་
 དམ་སྟུང་མོ། །༡༩༧༩། ག་ལས་འཛིགས་མེད་ཀྱིས་བྲངས་པའི་བཞི་བརྒྱ་པའི་ལུང་
 འདིའི་དོན་ནི། སྤྱི་ར་བསྐལ་པ་ལ་ཐུན་བསྐལ་སྒྲོན་བསྐལ་གཉིས་ལས་སྤྲ་མ་ནི་མཆན་
 མེའི་སྐར་མ་ལྟར་མང་བྱི་མ་ནི་ཉིན་མེའི་སྐར་མ་ལྟར་དགོན་པས། ཆོས་ཉན་པ་པོའི་
 དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་དང་། མཉན་བྱའི་ཆོས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་སོགས་དང་། དེ་
 སྤྱི་བ་པོའི་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་སྟེ་དགོན་མཆོག་གསུམ་འཛིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བ་
 ཞིན་ཏུ་དགོན་པ་དེའི་ཕྱིར། མདོར་ན་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་འགའ་ཞིག་ཐུན་བསྐལ་
 འབའ་ཞིག་ཏུ་བརྒྱད་པ་འམ་སྒྲོན་བསྐལ་དུ་སྦྱེས་ཀྱང་དགོན་མཆོག་གསུམ་དང་མ་
 མཇལ་ཞིང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མ་རྟེན་ན། གང་ཟག་དེའི་འཁོར་བ་ནི་ཕྱི་མཐའ་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་ལ་རྟེན་ན་ཕྱི་མཐའ་མེད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་པའོ། །༡༩༧༩། དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བས་
 ཆོག་གསལ་དུ་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་ལེགས་པའི་ཆ་མང་པོ་ཞིག་བྲངས་
 བར་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་གསུངས་པ་ལྟར། ཞེར་སྒྲོན་དང་ཆོག་གསལ་གཉིས་ལ་
 ཆོག་རིས་འབྲེལ་བའི་སྐབས་ཆེས་མང་ཞིང་། སྒོ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་འགྲེལ་པ་
 གཉིས་ཀ་བསྐྱར་ནས་བལྟ་རྟོག་བགྱིས་ན་པན་ཚུན་གྱི་དོན་ལ་ངེས་པ་སྟེར་ཆབས་ཆེ་

བ་ཞིག་ཡིན་སྐད།

༣ ཐལ་འགྱུར་བའི་ཤིང་རྩེ་སྟོལ་འབྱེད།

༼ ༣ན༩ ༽ ཐལ་འགྱུར་བའི་ཤིང་རྩེ་སྟོལ་འབྱེད་ལ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ལ་
 གཤམ་པ་འཛོལ་བའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ལྷགས་དང་པོས་ནི་ལུང་གི་སྐྱབ་
 བྱེད་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། རྒྱ་བ་ལས་འོངས་ལེགས་བཤད་འོད་དཀར་གྱིས། །
 རྫོ་མིག་ཀུན་དའི་ཆལ་རབ་འབྱེད་པའི་ཆོ། །སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་
 ལམ་མཐོང་ནས། །སྐྱ་སྐྱབ་ལྷགས་བཟང་གཙོ་བོར་མི་འཛིན་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པས་
 གྲུབ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ལམ་སྟོལ་ཅེས་དམིགས་
 ཀྱིས་བཀར་བའི་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རིག་པས་གྲུབ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་
 བའི་ཤིང་རྩེ་སྟོལ་རྒྱ་གཤམ་གྱིས་གསར་དུ་གཏོང་ན། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་སྐྱ་
 སྐྱབ་ཡབ་སྐུ་ལྷན་གཞུང་གི་མོའི་དབུ་མ་པར་འགྱུར་བས། ལེགས་ལྷན་གྱིས་དེ་ལ་
 སྟོན་བཅོང་མཛད་པའི་རྒྱ་མཆན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ལ། ལྷགས་
 གཉིས་པས་ནི་ལུང་གི་སྐྱབ་བྱེད་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། ཆོག་གསལ་ལས་
 སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་རང་རྒྱད་མི་བཞེད་པ་དང་དབུ་མ་པས་རང་རྒྱད་བྱ་མི་རིགས་
 བའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་བསྐྱོག་ཕྱོགས་ལ་གཞོད་བྱེད་མང་དུ་བསྟན་ནས་ཤིང་རྩེ་སྟོལ་
 བྱེད་ལ། ཞེས་གསུངས་པས་གྲུབ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ཆོག་གསལ་གྱི་སྐབས་སུ་སངས་
 རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཤིང་རྩེ་སྟོལ་བྱེད་ཞེས་འབྲེལ་མེད་གྱི་གཏམ་
 སྟེ་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རིག་པས་གྲུབ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ཤིང་རྩེ་སྟོལ་
 སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་གཏོང་ན། དེས་རང་རྒྱད་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ་ལེགས་

ལྷན་གྱིས་དགོངས་དགོས་པས། དེས་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་པ་ལ་ལྷ་བའི་སྒྲོན་སྒྲོན་
བརྗོད་མ་མཛད་པའི་རྒྱ་མཆན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་ཡིག་
ཆའི་དགོངས་པ་ནི་སྒྲོགས་སྒྲུ་མ་ལྷར་གནས་སམ་སྒྲུ་མ་པས། དེ་ལྷ་ན་སྒྲོགས་གཞན་
གྱིས་བྱངས་པའི་ལུང་གི་དོན་ནི། ཆོག་གསལ་ལས་ཐལ་འགྱུར་འཐད་ཅིང་རང་རྒྱུད་
མི་འཐད་པར་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོན་སྒྲོན་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོགས་ཐལ་འགྱུར་བའི་
ཤིང་རྩའི་སྒྲོལ་བྱེ་བ་དེ་གསལ་བར་མཛད་པ་ལ་དགོངས་པ་དང་། དེ་ག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་
ཀྱང་མ་དེས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་པའི་རང་རྒྱུད་མི་བཞེད་པ་ལེགས་ལྷན་གྱིས་
མ་དགོངས་ཀྱང་དེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཤིང་རྩའི་སྒྲོལ་འབྱེད་ཡིན་པ་ལ་མི་གཞོད་པའི་
བྱིར། དཔེར་ན་མགོན་པོ་སྒྲུབ་གྱིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་བཞེད་
པ་ལེགས་ལྷན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་སྒྲུ་དགོས་སོ། །

༤ མཆན་གྱི་དོན།

༡ རན་པའི་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཆན་ལ། མ་རྒྱུ་མ་ཀ་ཨ་བ་ཏ་ར་ཞེས་
འགྱུར་བའི་མ་རྒྱུ་མ་ཀ་ནི་དབུ་མ་དང་། ཨ་བ་ཏ་ར་ནི་འཇུག་པ་ཞེས་པ་སྟེ། དེའི་མ་རྒྱུ་
མ་ཀ་ཞེས་པས་ཀ་ནི་སྒྲོགས་པའི་བྱིངས་ལས་བསྒྲུབས་པས། སྐད་དོད་དེ་ནི་མཐའ་
གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབུ་མའི་ལམ་དེ་སྒྲོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་། དེ་སྒྲོགས་པ་པོའི་
གང་ཟག་དང་། དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་ལའང་འཇུག་ལ།

༥ དབུ་མའི་དོན།

འཇུག་ཚུལ་ནི་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། ཅ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དབུ་མ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དོན་
དབུ་མའི་ལམ་མཐའ་གཉིས་སྟོང་བ་གཙོ་བོར་སྒྲོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་བྱིར།

དཔེར་ན་ཡུམ་ཤེར་སྤྱན་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་གཞུང་ལ་ཤེར་སྤྱན་དུ་བཏགས་པ་
 བཞིན་ནོ། །སྤྱི་སྤྱོད་ཡབ་སྐུ་ཆོས་ཅན། དབུ་མ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཐའ་གཉིས་སྤངས་
 པའི་དབུ་མའི་ལམ་གཙོ་བོར་འཆད་ཅིང་འཛིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དཔེར་
 ན་ཤེས་བྱ་རྣམ་པར་རིག་ཅུ་སྤྱི་བའི་རྣམ་རིག་པ་བཞིན་ནོ། །དབུ་མའི་ལམ་མཐའ་
 གཉིས་སྤངས་པར་སྤྱོད་པའི་རིགས་པ་དང་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཆོས་ཅན། དབུ་
 མ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དོན་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བར་རིགས་པས་བྱུབ་པའི་སྤྱོད་གས་སམ་ཆ་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་གཡང་ཁ་དང་བྲལ་བའི་སའི་དགྲིལ་གྱི་ཆ་ལ་དབུས་
 ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །འཛིག་རྟེན་ན་མཐའ་དོར་བའི་དགྲིལ་ལ་
 དབུས་ཞེས་པ་ལྟར་རྟག་ཆད་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབུས་ལ་
 དབུ་མ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། འོན་ཀྱང་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབུས་ཡིན་ན་དབུ་མ་ཡིན་
 པས་མ་བྱུབ་སྟེ། དབུ་མ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག །གཞི་བྱུབ་ན་མཐའ་
 གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབུས་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་ཡིག་ཆས་སྤྱོད་པ།
 མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་ཞེས་པའི་མཐའ་གཉིས་དང་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་འཛིན་ཚུལ་
 བློ་ཅི། ཅེས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཆེན་གཉིས་ཀ་ལས། དེས་ན་འདིའི་མཐའ་ནི་ལྷུང་བའི་གནས་
 ཡིན་ཏེ་འཛིག་རྟེན་ན་བྲག་གཡང་ལ་མཐའ་དང་དེ་ལ་ལྷུང་བ་ལ་མཐའ་ལ་ལྷུང་ཞེས་སྤྱི་
 བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་སྤྱིད་པས་ཡང་དག་པར་
 མེད་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་པ་མེད་པའི་མཐར་འཛིན་དང་
 དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཞེས་འགོག་པ་མེད་མཐའ་འགོག་པ་མིན་ཀྱང་། དགག་བྱ་དགག་པའི་
 མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་འཛིན་ན་དངོས་པོ་མེད་པའི་མཐར་ལྷུང་བས་དེ་

འགོག་པ་ཡང་མེད་མཐའ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ལས་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་
 ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ་ཆད་མ་སྲུས་ཀྱང་གཞོད་མི་སྲིད་པས་དེ་དག་ཡོད་པ་མིན་པ་
 འཕ་མེད་པར་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ནི་མེད་མཐའ་དང་དེའི་མཐར་འཛིན་ཡིན་གྱི་
 སངས་རྒྱས་ལ་སྦྱོན་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་མེད་མཐའ་དང་དེའི་མཐར་འཛིན་མིན་
 རོ། །འདི་ནི་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་མེད་མཐའ་ཡིན་ལ་སྤྲ་མ་ནི་སྦྱོ་འདོགས་ཀྱི་མེད་མཐའོ། །
 དེའི་སྤྱིར་སྤྱིར་བཤད་པའི་དགག་པ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་
 རམ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ནི་ཡོད་མཐའ་དང་
 དེའི་མཐར་འཛིན་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ལ་མཁྱེན་བརྩེ་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཡོད་
 མཐའ་དང་དེའི་མཐར་འཛིན་མིན་ནོ། །གཞུང་གི་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་དོན་དམ་པར་
 ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་མཐའ་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །

༤ དབུ་མ་ལ་འཇུག་ཚུལ།

༡༩༥༡ སྤྱིར་དབུ་མ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་དོན་དུ་མ་ལ་འཇུག་ཀྱང་། དབུ་མ་ལ་འཇུག་
 པ་ཞེས་པའི་འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་དེ་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་དགོས་པ་ནི།
 རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་འདིར་བྲངས་པ་དང་། འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། མ་རྩེ་མ་ཀའི་
 སྐད་ཀྱི་བྱིངས་ལས་བརྩམས་ནས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་སམ་དབུ་མའི་བྱུང་མཐའ་
 ལ་དབུ་མར་བྱས་པར་ཤེས་རབ་སྦྱོན་མར་ཡང་བཤད་པས་དབུ་མ་ཞེས་པ་ཅམ་
 ལས་མ་བྱུང་ཡང་། འདིར་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པས་བྱུང་ལ། དེའང་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་གཞན་ལ་མི་བྱ་བར་རྩ་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་བྱ་

དགོས་པ་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ཡང་འདིའི་འགྲེལ་པར་རྩ་ཤེས་ཁུངས་སུ་མཛད་པ་
 ར་དབུ་པ་ལས་ཞེས་མང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་རྩ་ཤེས་བྱ་ཡི། དབུ་མ་འཇུག་གཞན་
 དང་། དབུ་མ་འཇུག་གཞན་ལ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་བྱུང་བོ། །༡༩བཤུག་
 པས་རྩ་ཤེས་ལ་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་སློན་ནས་འཇུག་ཚུལ་ལ། ཁ་ཆེ་ཇ་ཡ་ཨ་ནུས་འཇུག་
 པའི་འགྲེལ་བཤད་དུ། འདིར་དབུ་མ་འཇུག་ཆོས་སུ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་
 རང་བཞིན་རྒྱས་པར་མ་བཟོད་ལ། དེ་འདིར་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་བསྟན་བཅོས་འདི་
 དེ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་རྩ་ཤེས་ལས་བདེན་གཉིས་རེ་རེ་ནས་རྒྱས་པར་
 མ་བསྟན་ཀྱང་། འཇུག་པས་བདེན་གཉིས་རེ་རེ་ནས་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་སློན་ནས་
 དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་དེའི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་
 ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་ནི་འཇུག་པ་ལས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་
 རྒྱས་པས་བཤད་པ་དེ་ལེགས་པར་མ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོའི་རྩ་
 འཇུག་གི་དོན་དམ་སྟོན་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་དགག་པ་མཛད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་སྟོན་ཚུལ་
 བཤད་པ་ལ་དགག་པ་མ་མཛད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཡིག་ཆར་རྩ་ཤེས་ལས་བདེན་པ་
 གཉིས་ཆོགས་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་ཀྱང་འཇུག་པས་དེ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་རང་ལུགས་
 ལ་ཡང་མི་འགོག་པར་བྱ་དགོས་ཞེས་གསུང་ངོ་། །༡༩བཤུག་རྩ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་
 དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་སློན་ནས་ཟབ་མཐོང་
 ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ལ་མཁས་པ་དག་ཞལ་འཆམ་ཡང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་
 ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་མ་བསྟན་ལ་མི་མཐུན་ནོ། ། དེ་ལ་ཡིག་ཆར་རྒྱས་
 པར་མ་བསྟན་པའི་ཚུགས་འཐད་ལྟར་དུ་བཞེད་པ་ནི། རྩ་ཤེས་ཤིག་ཆེན་ལས། གཞུང་

འདིར་ལྟ་བུ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆོས་མ་བསྟན་ཀྱང་ཆོས་གྱི་
 བདག་མེད་རྒྱས་པར་སྟོན་པས་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་བྱང་པར་ཡོད་དོ། །ཞེས་
 དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཅུ་ཤེ་ལས་ཟབ་མོའི་ཕྱོགས་མ་གཏོགས་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་བྱང་ཆོས་མ་བསྟན་ཀྱང་གཞུང་དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཚུང་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆོས་བསྟན་
 ཅིང་ཞེས་མ་གསུངས་པར། མ་བསྟན་ཅིང་ཞེས་དགག་ཕྱོགས་ནས་གསུངས་པའི་རྣམ་
 བཅད་ཀྱི་དོན་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གླུའི་ཞབས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ཆ་ཕྱོགས་རེ་བཤད་
 པ་མང་ཡང་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀ་ལས་བརྩམས་པའི་ལམ་གྱི་ལུས་སྟོན་པའི་
 གཞུང་གསུམ་ལས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ལུས་སྟོན་པའི་འབགས་
 པའི་གཞུང་ངོས་བཟུང་ཆེ་ཅུ་ཤེས་མ་བཟངས་པར། དེ་ཆེན་སྤངས་པ། ཆོས་དབྱིངས་
 བསྟོན་པ། མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་གསུམ་གྱི་བཤད་ཚུལ་བཀོད་པར་མཛད་པའི་རྒྱ་
 མཆན་དང་། དེར་མ་ཟད་དེ་ཆེན་སྤངས་པའི་དར་ཁྱིམ་ལས། གཏན་ལ་འབེབས་པའི་
 གཙོ་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། གཞན་དུ་ན་ཅུ་བཤེས་རབ་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་
 གྱི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པར་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་སྐྱབ་པའི་བྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པ་ཡང་ཆོག་ཟེན་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་
 ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་གསལ་ཁ་མ་མཛད་ཀྱང་། བཤད་ཆོད་ཀྱི་བབ་ལ་དབྱེད་ན་ཟབ་མོའི་
 ལམ་རིམ་ཉིད་རྒྱས་པར་བསྟན་ཚུལ་ལ་བྱེད་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་བྱིར་སྟམ་
 དུ་དགོངས་པར་སྤང་དོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། གཞུང་འདིར་བསྟན་པའི་ལམ་
 ལ། ཞེས་དང་། ཅུ་ཤེའི་ལམ་ལ་ཞེས་སོགས་འབྱུང་བའང་གཞུང་ཆོག་དེ་དག་ལ་རྒྱ་

ཆེ་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་བྱུང་ཙམ་ཡང་མེད་པས་སྤྱོད་པ་འདིའི་རྒྱ་བ་སྤྱོད་ཉིད་དུ་འགྲོ་ལོ། །
 ༡༤བཤེས་པས་འདིའི་འཇུག་ཚུལ་ལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འཇུག་ཚུལ་དང་། གདུལ་
 བྱས་འཇུག་ཚུལ་ཆན་པ་གཉིས་སུ་སྤྱོད་གོས་པར་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གི་གསུང་
 ལས་བྱུང་བ་ནི། རྣམ་བཤད་དང་ཡིག་ཆར་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་ཡང་། སྤྱི་ཐལ་གཉིས་
 ཀའི་ཐབ་རྒྱས་ཀྱི་འཇུག་ཚུལ་གྱི་དོན་རྣམས་གྲུང་བསྒྲིགས་ནས་དབྱུང་ན་དགོངས་
 དོན་དང་འགྱུར་བར་སྤྲང་བས། དེ་དག་གི་དོས་འཛིན་ཙམ་གོ་བདེ་བར་བརྗོད་པ་ནི།
 དབྱ་མ་འཇུག་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་དོས་ནས་མ་བྱུང་ཅིང་མིང་རྒྱུད་བཏགས་
 ཡོད་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཀྱན་གཞི་རང་རིག་དང་རང་རྒྱུད་མི་འཐད་
 པ་དང་། བདེན་འཛིན་ཉོན་སྤྱོད་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་བདེན་མེད་མཛོན་སུམ་དུ་
 ཉོགས་པ་དང་། སྤྱོད་པ་སྤྱད་དུ་ཡོད་པ་སོགས་རྩ་ཤེས་ཀྱི་དགོངས་པར་སྤྱོད་པས་པའི་
 སློན་པ་རྩ་ཤེས་ཀྱི་དགོངས་དོན་མཐར་ཐུག་སེམས་ཙམ་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་
 ཀ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཀའ་བ་དེ། འཇུག་པས་རྩ་ཤེས་ལ་ཐབ་པའི་སློན་པ་
 འཇུག་ཚུལ་དང་། དབྱ་མ་འཇུག་པས་སོ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་གསུམ་དང་འཕགས་པ་སྤྱོད་
 པའི་ས་བརྩུ་དང་འབྲས་བུའི་ས་དང་། ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་ཉིད་ཉོགས་པའི་
 ལྷག་མཐོང་སློམ་པའི་རིམ་པ་སོགས་རྩ་ཤེས་བསྟན་པའི་ལམ་ལ་འཕགས་པའི་མན་
 དག་གིས་ཁ་བསྐྱར་བའི་སློན་པ་རྩ་ཤེས་དགོངས་དོན་ཐབ་རྒྱས་བྱུང་འགྲེལ་དུ་བཀའ་
 བ་དེ། འཇུག་པས་རྩ་ཤེས་ལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་སློན་པ་འཇུག་ཚུལ་ལོ། །དབྱ་མ་འཇུག་
 པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་གཞུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྩ་ཤེས་ཀྱི་དགོངས་དོན་
 མཐར་ཐུག་སེམས་ཙམ་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀ་དང་མཐུན་པར་བཤད་དུ་མི་

རུང་བར་ལེགས་པར་ངེས་པ་དང་། འཇུག་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་གཞུང་
 འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྩ་ཤེར་བསྟན་པའི་ཟབ་མོའི་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཆེ་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གཞན་གྱིས་ཁ་བསྐྱང་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་དགོས་པར་ལེགས་པར་
 ངེས་པ་གཉིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་གདུལ་བྱས་རྩ་ཤེས་ལ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་སློན་ནས་
 འཇུག་ཚུལ་ལོ། །སྤྱིར་ཁ་བསྐྱང་ཚུལ་དེ་ལ་མ་ཆང་བ་ཁ་བསྐྱང་ཚུལ་དང་། མི་རྒྱས་
 བ་ཁ་བསྐྱང་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་རང་ལུགས་ལ་སྐྱབས་འདིའི་ཁ་བསྐྱང་ཚུལ་
 དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཁ་སྐྱོང་བར་འདོད་དགོས་མིན་དབྱེད། སྐྱབས་འདིར་ནམ་
 བཤད་ལས། དེའི་ཕྱིར་རྩ་ཤེར་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཆེ། འཇུག་པ་ལས་གསུངས་
 བ་འདི་ནམས་བྲན་ནས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀ་ཆོག་པས་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མ་བྱུང་ན་གང་ཟག་དེ་ལ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་བརྩམས་པའི་དགོས་
 བ་གཉིས་སྟོར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་འཇུག་པ་བརྩམས་པའི་བྱན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོས་པ་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་དེ། རྩ་ཤེར་བསྟན་པའི་ཟབ་མོའི་ལམ་དེ་
 རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་དང་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པར་ངེས་པ་དང་། ཟབ་དོན་དེ་ཉིད་སྟོམ་
 པའི་ཆེ་བྱམས་སྙིང་རྩེ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་སོགས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་
 གཞན་དང་བྱང་འབྲེལ་དུ་སྟོམ་དགོས་པར་ངེས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་གཉིས་ནི་
 ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོར། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་ངེས་
 དོན་གྱི་ལྷ་བ་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་འདིས་མད་དུ་བྱང་བའི་ངེས་པ་གཉིས་སྟོར་བར་
 གསུངས་པ་དང་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་
 ཉོགས་པའི་ལྷ་བ་དེ་ཉིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལྷ་ཞོག་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལའང་མེད་དུ་མི་

རུང་བའི་རྒྱུར་ཤེས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུར་གྱི་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་པར་འབྱེད་
 ཆོས་ནི་བྱུང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་དང་དེས་བྱངས་པའི་རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་དག་ཡིན་
 བར་ངེས་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འཇུག་པའི་གདུལ་བྱས་ཅ་ཤིང་དོན་གཞུང་
 འདིར་བཤད་པ་ལྟར་ངེས་པ་དེ་འདིའི་སྒྲིབ་ནས་ཅ་ཤིང་ལ་ཞུགས་པའི་ཆད་དུ་འང་བཤད་
 པ་དང་། དཔེར་ན་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ཆད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེས་དགོངས་འགྲེལ་
 ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གའི་དགོངས་པ་ཆོལ་ཞིང་གསུམ་གའི་དགོངས་དོན་
 རྟོགས་པས་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་པ་ལྟར། འདིའི་ཆད་
 དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཅ་ཤིང་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་དགོངས་དོན་ཆོལ་ཞིང་དེ་རྟོགས་པའི་སྒྲིབ་ནས་ཅ་ཤིང་ལ་འང་ངེས་པར་ཞུགས་
 དགོས་པའི་ཆད་དུ་སྤང་བས། འདིའི་ཆད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཅ་ཤིང་དེས་བྱུང་
 བམ་སྟུང་ཞེས་མཁས་པ་འགས་བཤད་སྤང་སྟེ་བརྟག་དགོས་སོ། །

ལྷ་འགྲུར་ཕུག །

༼ལྷ་འགྲུར་ཕུག་གི་སྐབས་སུ་རྣམ་བཤད་ལས། འཇམ་དབལ་ལ་ཕུག་འཆའ་བ་
 བྱི། གཞུང་འདི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་པས། ཤེས་རབ་
 གྱི་བསྐྱབ་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་གྱི་བཀས་བཅད་དང་མཐུན་པར་མཛད་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐབས་འདིར་མངོན་པའི་སྤེ་སྒྲིབ་ལ། ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་
 དམ་པའི་མངོན་པའི་སྤེ་སྒྲིབ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་གོ་དོན་ཤེས་བྱེད་དང་
 བཅས་པར་འགོད་ན། དུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་མངོན་
 པའི་སྤེ་སྒྲིབ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་རང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་གཙོ་བོར་

གཏན་ལ་འབེབས་པའི་མངོན་པའི་སྤྱི་སྤྱོད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་འགྲེལ་
 བཤད་ལས། འདི་ཉིད་དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདིས་ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་རྣམ་པར་འཛོག་ཅིང་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་
 ཅིང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་
 ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་སོ། །མངོན་པ་སྤྱི་བདུན་ཆོས་ཅན། གྲུན་རྫོབ་པའི་མངོན་པའི་
 སྤྱི་སྤྱོད་ཡིན་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གྲུན་རྫོབ་པའི་རང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་གཙོ་བོར་གཏན་
 ལ་འབེབས་པའི་མངོན་པའི་སྤྱི་སྤྱོད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཤེས་རབ་སྒྲོན་འགྲེལ་བཤད་ལས། སྤྱི་
 སྤྱོད་གསུམ་ལས་བྱུང་བ་གྲུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེར་ནི་ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་མཆན་ཉིད་སྤྱི་བ་དང་གཤེར་བ་དང་རྩོ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་
 བསྟན་ཅིང་དོན་དམ་པ་མ་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་སོ། །མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་
 གསུམ་ནི་སྤྱི་སྤྱོད་གསུམ་ཀའི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་གྲུན་བདུས་དཀའ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་
 པས། དེ་ལྟར་ལྟག་པའི་བསྟུན་པ་གསུམ་ཀ་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོན་སྤྱོད་གཙོ་
 བོར་སྒྲོན་པའི་གསུང་རབ་ཏུ་ཡང་འདོད་དགོས་སོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་། འཇུག་པ་ཆོས་
 ཅན། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་རྣམ་
 པར་བཞག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་བྲལ། ཉགས་བྱུང་སྟེ། གོང་
 གི་རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་དོན་བྱུང་པའི་བྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྤྱི་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་ལམ་ཐག་མེད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྲལ་སྟེ་མཛོད་ལས། ཆོས་མངོན་ཤེས་
 རབ་ནི་མེད་རྗེས་འབྲངས་བཅས། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འདིར་ཡང་ཚུལ་མཚུངས་པའི་
 བྱིར། ཁོ་ན་རོ། འཇུག་པ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་

མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཟབ་རྒྱས་གཉིས་ཆོགས་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ། བྱུ་སྟེ། ཀུན་
 རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་མངོན་པའི་སྡེ་སྟོན་གཉིས་འགལ་ཞིང་། དང་ངེས་ཀྱི་བསྟན་
 བཅོས་གཉིས་ཀྱང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་དབྱུང་དགོས་པའང་སྤང་སྟེ་སྟོ་སྟོ། །
 ༡༥བ༡༡དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་བསྟན་བཅོས་འདི་ཚུམ་པའི་ཐོག་མར་གཞུང་གཞན་དང་
 བྱུ་མོང་མ་ཡིན་པར་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་མཆོད་བརྗོད་མཛད་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། རིམ་
 བཞིན་ངེ་སྐད་དུ་རང་འགྲེལ་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པས་ཆོས་བསྟན་པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བྱུ་དབང་ལས་
 སྐྱེས་སོ། །ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་ན་ལྷུང་དང་རིགས་པ་དག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འབྱུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་བསྐྱབས་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱ་ནི་སྟོང་རྗེ་
 དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་པོ་
 འདི་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཤེས་
 གཉིས་ཀྱི་ཅ་བའང་སྟོང་རྗེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྟོང་རྗེ་གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྟན་པར་འདོད་
 པས། ཞེས་སོ། །

༡ ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐད་དོད།

༡༥བ༢༡ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐད་དོད་སྔ་བ་ཀ་ཞེས་པ་ཐོབ་པ་སྟོགས་པ་ལ་འབྱུག་ཆུ་ལ་ནི།
 ཐེག་པ་རྒྱུད་དུ་འགྲེལ་ཐག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཉན་ཐོས་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ།
 ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་གཞན་ལས་ཉན་ནས་བསྟོམ་པའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པའི་ཆེ་

དོན་དེ་གཞན་ལ་སློབ་པ་བར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས།
 དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་གི་འབྲས་བུ་ཐོས་པར་བྱེད་པས་ན་ཉན་ཐོས་དག་
 རྟེན་ཞེས་སོ། ཐོས་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི། མདོ་ལས་འདི་ལྟར་བྱ་བ་བྱས་སོ། །འདི་ལས་
 སྤྱིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་སོགས་མང་དུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །༡༥བཤེས་པ་
 སློབ་པ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཐོས་སློབ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་ཀྱི་དོན་ཐོས་ནས་རང་
 གིས་ཉམས་སྲུ་མི་ཡོན་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་གཞན་ལ་སློབ་པ་བར་བྱེད་པས་
 དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་འབྲས་བུའི་མཆོག་གམ་སྒྲ་ན་མེད་
 པ་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལས་
 ཐོས་ནས་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་སློབ་པ་བར་བྱེད་པས་ན་ཉན་ཐོས་དག་རྟེན་
 ཞེས་སོ། །པད་དཀར་གྱི་ལུང་གི་བྱང་ཆུབ་སྤྱི་གཉིས་རིམ་བཞིན་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་
 ཆུབ་དང་། དེར་བསྐྱོད་པའི་ལམ་ལ་བྱེད་པར་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་པ་ནི། བྱང་སེམས་
 མ་ཐག་པའི་རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་འདིའི་དགོངས་པའོ། །བྱང་སེམས་རྣམས་ཐོས་སློབ་
 ཀྱི་སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཉན་ཐོས་སྲུ་མི་འགྱུར་བ་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། རྒྱ་མཚན་
 འདི་གཉིས་བྱང་སེམས་ལ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་འབྲས་བུའི་རྒྱ་མཚན་ཡོན་ལ་ཉན་ཐོས་
 རྣམས་ལ་ཐོས་སློབ་ཀྱི་དོན་དངོས་སོ། །ཞེས་སོ། །འདིར་གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་
 ཉན་ཐོས་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་དུ་མེད་པས་བྱབ་མིན་དང་། དེ་ཉིད་སྤྱུལ་པའི་ལུས་
 ཀྱིས་འདོད་པར་འོངས་ནས་ཉན་བཤད་བྱེད་མཁན་དེ་ཁམས་གསུམ་གང་གི་ཉིན་ཅན་
 ཡོན་པ་སོགས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོའི་དོན་ཉམས་སྲུ་མི་ཡོན་པའི་ཉན་ཐོས་མེད་པར་

ཐལ། ཐོས་སྒྲིགས་ཀྱི་དོན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ཡུམ་
 གྱི་མདོའི་དོན་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྟེ་དོན་དེ་གཞན་ལ་སྒྲིགས་པར་
 བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་མཛོ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན་རྒྱལ་བས་ཆོས་ཚུལ་གང་
 བསྟན་པ། །དེ་ལ་མི་མཆོག་སྟོབ་མར་གྱུར་པས་མདོན་བསྟན་པས་ཤིང་། །མདོན་སྟུང་
 བྱས་ནས་བསྟན་པ་ཇི་བཞིན་སྟོན་བྱེད་དེ། །ཞེས་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སྟོབ་པར་
 འདོད་པས་གྱུར། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ཉིད་ལ་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 སོགས་དང་། གཞན་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་དུ་མར་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་རེ་རེ་སྟོན་པའི་
 ཆེ་ཡང་གང་ཟག་འདི་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་བཞི་ཐོབ་པར་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར།
 ཞེས་སོགས་དང་། གང་ཟག་གྱེ་བྲག་པ་གཅིག་ལའང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཉན་
 ཐོས་མཆན་ཉིད་པ་གསུམ་འཛོག་རིགས་པར་ཐལ། མཆོག་ཟུང་ནང་གི་ཤུ་རིའི་བྱ་ལ་
 དེ་རེ་རེ་ནས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་གང་
 དུ་བྱོན་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བྱེ་བ་སྟག་བརྒྱ་སོགས་སུ་ལའང་དེ་སྟེད་ཀྱི་མཆོག་
 ཟུང་ཀུན་དགའ་པོ་སོགས་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། སུམ་བུ་རྩ་བ་གསུམ་པའི་ལེ་བྱ་
 ལས། འཛིག་རྟེན་མགོན་པོ་ཁྱོད་ནི་རི་ལྟར་མཐོང་བ་བཞིན། །དེ་སྟེད་ཀྱི་ནི་ཤུ་རིའི་བྱ་
 དང་གསུམ་པོ་ཆེ། །ཀའ་བེན་དང་ནམ་གྱུ་ཀླ་ཏ་ཡ་ནའི་བྱ། །གང་པོ་དང་ནི་རབ་འབྱོར་
 འོད་སྟངས་མཐོང་བར་འགྱུར། །ཐོས་པ་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུའི་དགེ་སྟོང་ཀུན་དགའ་པོ། །
 ཀུན་ཏུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཞུ་བ་བདག་གིས་མཐོང་། །ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་བདག་
 གི་ལུས་ནི་མདོག་དང་རྟགས། །མཚུངས་ཤིང་ལྷག་པ་མ་མཆིས་བདག་གིས་མཐོང་
 བར་གྱུར། །ཞེས་སོགས་བྱང་བ་ལྟར་ཐུབ་བསྟན་བྱེད་པ་ལས་གྱུར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། མཆོག་བྱང་ནང་གི་ལྷ་རིའི་བྱ་ཆེ་དེ་ལ་བྱང་སེམས་སུ་འགྱུར་ཏེ་
 སངས་རྒྱུ་པའི་མཆན་དང་གདུལ་བྱ་སོགས་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མདོ་
 བད་དཀར་ལས། མ་འོངས་དུས་ན་ལྷ་རིའི་བྱ་ཆོད་ཀྱང་། རྒྱལ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 བར་འབྱུང་འགྱུར་ཏེ། བད་མ་འོད་ཅེས་བྱ་བ་ཀུན་ཏུ་སྤྱུན། སྤྱི་ཆགས་བྱེ་བ་སྟོང་
 དག་རྣམས་པར་འདུལ། ཞེས་པའི་ལུང་འདིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྤྱུང་བའི་
 ཚུལ་ཉི་སྟངས་དང་གསེར་འབྲེང་སོགས་སུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། གོང་
 གི་བད་དཀར་གྱི་ལུང་དེས་ཐོས་སྒྲོགས་དངོས་གནས་པར་བསྟན་རྒྱུ་ཉན་ཐོས་ལ་
 འོད་སྤང་དང་མཆོག་བྱང་སོགས་འཛོག་རིགས་ཤིང་། དེ་དག་ཀྱང་གྲགས་ཆོད་གཙོ་
 ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཉན་ཐོས་སུ་འདོད་དགོས་ལ། དེ་དག་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤྱུལ་བར་
 འདོད་པ་དབུ་མའི་སྟོང་ཐུན་ལས་བཀག་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་ལུས་ཏེ། བདག་
 འབྲས་ཐུན་མོང་བ་བརྒྱན་གཤེར་ཐོར་གང་ལྟ་བུ་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཆུ་རྒྱུ་བདུད་ཅི་
 གསུམ་ཡོད་པར་འཛོག་རུང་ཡང་། ལུལ་དང་དུས་དང་ཉན་གཅིག་པའི་གང་ཟག་
 གཅིག་ལ་སངས་རྒྱུ་བྱང་སེམས་ཉན་ཐོས་གསུམ་ཀ་ཡོད་པར་སུས་ཀྱང་ཁས་ལེན་
 མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་དབྱེད་པར་བྱ་བ་མང་སྟེ། སྤྱོས་པས་ཆོག་གོ།

༩ རང་རྒྱལ་གྱི་སྐད་དོད།

༩༦ན༣ །གཞུང་ཆོག་འདིའི་སྐད་དོད་ནི། དེ་ཉིད་རྟོགས་འབྲིང་ཞེས་ཟེར་རྒྱུ་ལ། སངས་
 རྒྱུ་འབྲིང་ཞེས་བསྐྱུར་བ་འདི་འགྱུར་མི་ལེགས་པར་སོང་ཚུལ་ནི། རྣམ་བཤད་ལས།
 སྤྱིར་བཏགས་སྤྱི་སངས་རྒྱུ་ལ་བསྐྱུར་དུ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འདིར་མི་འཆམ་མོ། །བུ་
 བེ་བད་འདབ་རྒྱུ་པ་དང་། གཉིད་སད་པ་ལ་ཡང་འདུག་པར་བཤད་པས་སངས་

རྒྱལ་ཁོ་ན་ལ་བསྐྱར་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཉིད་རྟོགས་འབྲིང་གི་དོན་ནི། ཐེག་
 པ་འབྲིང་གི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་སངས་རྒྱལ་འབྲིང་སྟེ་དེ་ཉིད་རྟོགས་འབྲིང་
 ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི་གང་ཟག་གསུམ་ག་ལ་
 འབྲུག་ཅིང་། བསྐྱལ་ཆེན་བརྒྱུར་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ་གོང་དུ་འཕེལ་
 བའི་བྱེད་པར་གྱིས་ཉན་ཐོས་ལས་ལྷག་པ་དང་། ཆོག་གས་གཉིས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་དང་།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འབྲུག་པའི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་མེད་པའི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་ལས་དམན་པའི་
 ཆ་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་སྤྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ནི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་
 ཤེས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་བྱེད་པར་གྱིས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལས་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་
 པའི་སྤྱིར་དང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་གས་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་།
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
 རྒྱལ་རྣམས་པས་དམན་པའི་སྤྱིར་ན་འབྲིང་ངོ་། །ཞེས་སོ། །༡༩༩༦་ལ་༡༡་དེ་ཡང་བསོད་
 ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་གས་ལ་གཙོ་པོ་ལ་གཉིས་སུ་སྤྱི་བའི་ཆོག་གས་གཙོ་པོ་ནི།
 ཆོས་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱི་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་གཉིས་མེད་
 ཀྱི་སྒྲོས་ཟེན་པའི་ཆོག་གས་གཉིས་བྱེད་པར་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་། དེ་འདྲ་ཉན་རང་ལ་མེད་
 པར་མཁས་པ་རྣམས་མ་ཐུན་པར་བཞེད་དོ། །ཆོག་གས་པལ་བ་ནི། ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
 བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་གས་ལྟ་བུ་སྟེ། ཁ་ཅིག་། དེ་དག་ཆོག་གས་བཏགས་པ་
 བ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་གས་པལ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་ཤེས་སྤྱིན་པལ་བ་ཤེས་སྤྱིན་མ་
 ཡིན་པ་བཞིན་ལོ་ཟེར། གཞན་དག་། དེ་དག་ཆོག་གས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་

བྱང་ཆུབ་འབྱེན་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆོག་ལས་པལ་བ་ཡིན་པའང་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་
ན་ཆོག་ལས་པལ་བ་ཆོག་ལས་པལ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ་ཡིག་ཆའི་དགོངས་
པའང་འདི་ལྟར་རོ། །

༡༠ སྤྱི་ཚེའི་སྐད་དོད།

སྤྱི་ཚེ་དང་ཐུགས་མེད་གཉིས་སྐད་དོད་གཅིག་པས་ནམ་འགྲེལ་ལས། སྤྱི་བྱེད་ཐུགས་
མེད་གོམས་ལས་དེ། །ཞེས་བྱུང་བ་ལྟར། འདིར་ཡང་ཐུགས་མེད་ཆེན་པོ་དང་ཞེས་བསྐྱར་
ཞེས་ཀྱང་ནམ་བཤད་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འཇུག་པ་ཞེས་
པའི་བྱེད་པར་གྱི་ཆོག་སྤྱར་ཏེ་སོར་བཞག་ཏུ་བཀོད་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྤྱི་
ཚེ་ཆེན་པོ་དང་ཐུགས་མེད་ཆེན་པོ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཟེར་མཁན་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱུ་ལ་
སྤྱི་བྱེད་གསུང་རབ་ནམས་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔེ་སྤྱི་ཚེ་བཤད་པའི་སྐབས་
ཐམས་ཅད་དུ་ཐུགས་མེད་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་མིང་ཅམ་ཡང་མ་སྒྲིམ་པ་དང་མཛོན་པ་གོང་
འོག་དང་། རྒྱུ་ནམས་གཉིས་ལས་ཐུགས་མེད་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ཡོན་ཏན་སྤྱི་ཆེན་དུ་བཤད་པ་ལྟར། དབུ་མ་འཇུག་པ་འདིར་ཡང་། ཐུག་བསྐྱེལ་
ཅན་ནམས་ཡོངས་སྒྲིབ་པ། །ཐུགས་མེད་ཆེན་པོ་འོ། །ཞེས་འབྲས་བུའི་སའི་ཡོན་ཏན་
དུ་བཤད་ཡོད་པས། སངས་རྒྱུས་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན་ངོས་གཙང་
བར་སྤང་ངོ། །སྤྱི་བཤད་འདི་རང་རྒྱལ་ཡིན་ཆད་ལ་ཆང་མི་དགོས་ཏེ། གསེར་སྤང་
ལས་རང་རྒྱལ་གསུམ་ཀ་ཆོག་ལས་གསོག་པའི་དུས་མཚུངས་པར་གསུངས་ཀྱང་། ནམ་
བཤད་སྤྱི་ཚེ་པོའི་རྒྱུད་དུ་ཆོག་ལས་སྤྱོད་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དུས་ངེས་པ་མེད་པར་ཆོག་ལས་
གསོག་པར་བཤད་པ་ལྟར། པར་བྱེན་གྱི་ཡིག་ཆར་མ་མཐའ་བསྐྱེལ་ཆེན་གཅིག་ཡན་

ཆད་ངེས་མེད་དུ་ཆོག་གས་གསོག་པར་གསུངས་པས་སོ། །

༡༡ ཐུབ་དབང་གི་དོན།

༡༦བ༣ ཐུབ་དབང་གི་དོན་ནི། འོངས་སྤྱུལ་གྱི་སྤྱད་གཞི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཐུབ་
དབང་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཐུབ་པའི་སྤྱོད་ནི་ཉན་རང་བྱང་སེམས་ཀྱི་དབང་
བཅོམ་པ་ལ་ཡང་འཇུག་ཅིང་། དེ་དག་ལས་ཀྱང་གོང་ན་མེད་པའི་དབང་ཕྱག་དམ་པ་
ཐོབ་པ་དང་། དེ་རྣམས་ལ་བཀའ་མངའ་བསྐྱར་བས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། རང་
འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་གོང་ན་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་ཕྱན་སུམ་ཆོག་གས་པ་མངའ་
བས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་པས་ཀྱང་
དབང་ཕྱག་དམ་པ་ཕྱན་སུམ་ཆོག་གས་པ་ཉིད་དང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དེའི་
བཀའ་མངའ་བསྐྱར་བའི་བྱིར། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ལ་ཐུབ་དབང་
ཞེས་བྱའོ། ཞེས་སོ། །

༡༢ ཉན་རང་ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་ཚུལ།

ཉན་རང་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་གསུང་གིས་བསྐྱེད་
པ་སྟེ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་རྣམས་ལས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་
པ་དག་སྐྱེས་པ་ནི་དེ་དག་ལས་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །བསྐྱེད་ཚུལ་ནི་རང་
འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ཟིན་ལྟར་འདིར་གསལ་ལོ། །༡༦བ༤ སྐྱབས་འདིར་རང་རྒྱལ་རྣམས་
ཐུབ་དབང་གི་གསུང་ལས་སྐྱེས་པར་བཤད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་རྒྱལ་རྣམས་
སྤྱིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་སྟོབ་དཔོན་གཞན་གྱི་མན་ངག་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་རྒྱལ་དབང་
བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པས་ན་རང་རྒྱལ་ལམ་རང་བྱུང་དུ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཞེས་ཚེད་པ་ལ། སྤྱིར་དེས་གྱི་ལས་ནི་བསགས་པའི་ཆེ་འདིར་འབྲས་བུ་མི་སྤྱིར་ཡང་།
 སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་དེས་པར་སྤྱིར་དགོས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་བསྟན་པ་ཐོས་
 པའི་ཆེ་འདི་ལ་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་ཐོབ་
 དགོས་པས་སྐྱོན་མེད་པའི་ལན་བཏབ་པའི་དོགས་གཅོད་འདི་རང་འབྲེལ་དུ་བཞི་བརྒྱ་
 པ་དང་ཅ་ཤེད་ལུང་བྲངས་པ་དང་བཅས་བཤད་དོ། །སྐབས་འདིའི་དོགས་པ་གཅོད་
 དུལ་གྱི་རང་རྒྱལ་ལ། སངས་རྒྱས་ལས་ཉེན་འབྲེལ་ཐབ་མའི་ཆོས་ཉན་པ་དང་། དེ་
 ཉིད་ལས་ཆོས་ཉན་པའི་ཆེ་དེ་ལ་དགྲ་བཅོམ་པ་མ་ཐོབ་པ་གཉིས་ཆོགས་དགོས་ཤིང་།
 སྤྱིར་རང་རྒྱལ་ལ་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་ཆོགས་སྤྱོད་ཆེ་ཆུང་སྟེ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས།
 སངས་རྒྱས་གྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བའི་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་ཆོགས་ལམ་པ་ཡོད་
 ཀྱང་སྤྱོད་ལམ་པ་ཡན་ཆད་མེད་པ་དང་། དེ་འབྲེལ་ཆོགས་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་རང་རྒྱལ་
 སྤྱོད་ལམ་བཅོད་པ་འབྲིང་མན་ཆད་ཡོད་ཀྱང་བཅོད་ཆེན་ཡན་ཆད་མེད་པ་དང་། དེ་
 འབྲེལ་ཆོགས་སྤྱོད་ཆུང་དུའི་རང་རྒྱལ་སྤྱིར་འོང་མན་ཆད་ཡོད་ཀྱང་སྤྱིར་མི་འོང་ཡན་
 ཆད་མེད་པར་བཤད་དེ། དབུ་མ་སྤྱིར་བོ་ལས། འགའ་ཞིག་བསྐྱེལ་པ་བརྒྱར་སངས་
 རྒྱས་། །འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་ལེགས་མཆོད་ཅིང་། །རང་རྒྱལ་བྱང་ཆུབ་སྤྱིར་བཙུངས་
 བས། །སྤྱིན་པར་བྱེད་དོ། ༥ གཞན་དག་ནི། །སངས་རྒྱས་མཉེས་བྲས་དེས་བྱེད་གྱི། །
 ཆ་མཐུན་བསྐྱེད་པ་རྫོགས་བྱེད་དོ། ༥ །གཞན་ནི་སངས་རྒྱས་འབྱུང་ལ་འབྲས། །ཐོབ་
 བྱེད་དགྲ་བཅོམ་མཛོན་མི་བྱེད། །ཅེས་སོ། །འོན་ཀྱང་རང་རྒྱལ་རིགས་ཅན་རྣམས་
 འདུ་འཇི་ལ་མི་དགའ་བས་སངས་རྒྱས་གྱི་གཉུག་མའི་འཁོར་དུ་མི་གནས་ཤིང་། སྤྱིད་
 མཐའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་གྱི་འཁོར་དུ་གཏན་མི་འབྱུང་དོ། །ཀུན་བཏུས་གྱི་སངས་རྒྱས་

འབྱུང་བ་མེད་པ་ན་རང་རྒྱལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དེ་ཅིག་ཆར་བའི་དབང་དུ་
བྱས་ཀྱང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རོན་བྱས་མ་ཡིན་དེ་སངས་རྒྱལ། མེད་སར་སྐྱེས་ནས་
སྤྱལ་དོན་གཉེས། །བསམ་གཏན་དོན་བཅོན་དེར་བརྟེན་ནས། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཐོབ་
པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་དང་། བརྒྱ་པ་དང་ཙུ་ཤེད་ལུང་འདི་གཉིས་སུ་ཅིག་ཆར་པ་དང་
རིམ་གྱིས་པའི་གསལ་ཁ་མ་མཛད་པར་སྤྱི་འགྲོར་གསུངས་ཡོད་པས། སྤྱིད་པ་ཐ་མའི་
ཆེ་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་ཐོབ་དེས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ལ། ཅིག་ཆར་པ་མི་དགོས་སམ་དཔྱད་
པར་བྱའོ། །མདོ་ལས། ཉན་ཐོས་ནམས་ཀྱི་ནམ་གྲོལ་སྤྱིར་འགྲོ། །རང་རྒྱལ་ནམས་
ཀྱི་རྒྱན་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལྡན། །ཞེས་པ་ལྟར་རང་རྒྱལ་ནམས་ལ་རྒྱན་རྟོགས་ཞེས་པ་ནི།
དེ་དག་གིས་རིགས་ནས་བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་ལ་སོགས་པར་སངས་རྒྱལ་མཉེས་པར་བྱ་བ་
སོགས་ཀྱི་རྒྱ་བཞི་པོས་རང་རྒྱུད་སྤྱིན་པར་བྱ་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་མཁས་
བྱའི་གནས་བྱུག་ལ་མཁས་པར་བྱས་ཏེ། འཆི་འཕོ་ཁར་སློན་ལམ་གསུམ་འདེབས་
ཤིང་། སྤྱིར་གསུམ་གང་རུང་དུ་སྐྱེས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དུར་ཁྱིད་དུ་ཕྱིན་ཏེ། རུས་
གོང་ལྟ་བུའི་རྒྱན་རུང་ཟད་ཅུ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྡོག་
གི་དོན་བསྐྱོམས་པས་ལམ་ལྟག་མ་ནམས་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་
བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་མཆན་གྱི་ཐུན་སྒྲུང་དུ་རྟེན་འབྲེལ་ཐབ་མའི་དོན་ལ་ཐོས་
བསམ་བྱེད་ཚུལ་མ་བསྟན་པས། རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པའི་མདོན་རྟོགས་དེ་ཉིད་རྒྱ་
སྤྱོན་སོང་གི་འབྲས་ཏྲགས་ཀྱིས་དཔོག་མི་རུས་པས་དེ་ལ་ཤེས་པ་ཐབ་པ་དང་། དག་
གི་འབྲས་ཏྲགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་མི་རུས་པས་མ་བརྗོད་པ་ཐབ་པ་ཞེས་ཟེར་བ་སོགས་
ནི་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ༥ འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོས་རང་རྒྱལ་ཉན་

ཐོས་ལས་ལྷག་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོགས་པ་
སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་ཆོགས་ལྷག་པར་འགྱུར་བ་ལ་འདོད་ཚུལ་ནི། འགྲེལ་བཤད་ལས།
རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གཟུང་བའི་རྟོག་པ་སྤངས་ལ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་མ་
སྤངས་པས་བསོད་ནམས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་བྱད་པར་ནི་ཡེ་ཤེས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་
བྱད་པར་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །དེ་འགོག་ཚུལ་ནི་རྣམ་བཤད་ལས། ཁ་ཅིག་
ཉན་ཐོས་ལས་ཡེ་ཤེས་ལྷག་པའི་དོན། གཟུང་དོན་རྟོགས་པ་སྤོང་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་སྤྲོ་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ལུགས་འདིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཉན་རང་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
དེ་སྐད་སྤྲོ་བ་དེས་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་དེ་འདོད་པར་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ་
དབྱུང་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

༡༣ སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་ཚུལ།

༼༥༥༩༽ སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་པར་བཤད་པ་ལ་ཚུད་ཚུལ་ནི།
སངས་འཕགས་རྣམས་བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། བྱང་
སེམས་རྣམས་ཀྱང་གང་ལ་ཆོས་ཐོས་པའི་རྒྱལ་བ་དེ་དག་གི་གསུང་ལས་སྤྱིས་པའི་
སྤྲོ་བ་ཡིན་པས། བྱང་སེམས་རྒྱལ་བ་ལས་འབྱུངས་པར་རིགས་གྱི། དེ་ལས་བསྐྱོག་
ནས་སྤྲོ་བ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཚུད་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལས་སྤྱིས་
པར་གྱུར་པས་རྒྱལ་བའི་སྤྲོ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་རི་ལྟར་སངས་
རྒྱས་བཙུམ་ལྟར་འདས་རྣམས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འབྱུངས་ཤིང་། ཞེས་

སོ། །དེ་ལྟར་བཅད་པ་ལ། ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་གང་ལ་ཆོས་ཐོས་པ་རྒྱལ་
བའི་སྤྲུལ་ཡིན་པ་བདེན་མོད་ཀྱི་ཞེས་རང་ཡང་དེ་ལྟར་བཞེད་པར་བསྟན་པའི་སློན་ནས།
འདིར་སངས་རྒྱལ་བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་པར་བཤད་པ་ནི། རྒྱུ་མཆན་རྒྱལ་བ་
རྣམས་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉིར་ལེན་དང་། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་
བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུངས་པ་དང་། དགོས་
པ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མི་སློབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་ཐུག་པར་
སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་པས་སློན་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ལན་མཛད་ཚུལ་
ནི། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་ཏེ། གནས་སྐབས་
ཀྱི་བྱུང་པར་དང་། ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འབྱུག་པ་ལས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་
ཕྱིར་དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པ་དེའི་རྒྱུ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ལ་སྟོས་ནས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འབྱུངས་པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་དང་།
རྣམ་བཤད་ལས། བྱང་སེམས་རྣམས་རྒྱལ་བ་འགའ་ཞིག་གི་སྤྲུལ་ཡིན་པ་བདེན་མོད་
ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྒྱུ་མཆན་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་རྣམས་སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ལྟར་ན་གཞན་ལས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྲགས་
པའི་ཉན་རང་གཉིས་དང་། སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་སེམས་ལ་འདིར་དངོས་སུ་མཆོད་
བརྗོད་མ་མཛད་པ་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བའི་རྒྱུ་དོས་བབྱང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

༡༥ རྒྱལ་བའི་སྤྱི་འདོག་ཚུལ།

༡༥༡ སྤྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་འདོག་ཚུལ་ལ། རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཅོད་ལན་འདིའི་
 སྐབས་སུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་གསུང་ལས་འབྲུངས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པ་གཅིག་དང་། སྤྱོད་
 འབྲུག་ལས། དེ་རིང་སངས་རྒྱས་རིགས་སུ་སྐྱེས། །སངས་རྒྱས་སྤྱི་འདོག་གྱུར་ཏོ། །
 ཞེས་བ་ལྟ་བུ་པའི་ས་བོན་དང་མཚུངས་པའི་ཐབས་བྱུང་བར་ཅན་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྤྱི་འདོག་ཚུལ་བཞག་པ་གཅིག་དང་། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་
 གྱི་རིགས་སུ་འདྲ་སྐྱེས་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཤེས་རབ་བྱུང་བར་ཅན་དོན་
 དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྤྱི་འདོག་ཚུལ་བཞག་པ་གཅིག་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 སྤྱི་འདོག་གཅིག་འདྲིན་ཞེས་བ་ལྟ་བུ་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་གཅིག་རྣམས་
 སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་། ཤ་རིའི་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་སྤྱི་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱལ་
 བའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། ཉགས་བྱུང་སྟེ། རྒྱལ་བའི་གསུང་ལས་སྐྱེས་
 པའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། ཐུབ་དབང་གསུང་སྐྱེས། ཞེས་པའི་དོན་བྱུང་བའི་
 ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་
 དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
 ཆེ། །སྒོ་ལྡན་ཉིད་དང་གསལ་བའི་མཆོག་ །རྒྱལ་སྤྱི་རྒྱལ་བའི་གཞི་དང་ནི། །རྒྱལ་
 བྱེད་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་གྱུར་དང་། །ཞེས་སོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཆོན་གྱི་རྣམ་
 བྲངས་བཅུ་དྲུག་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་རྒྱལ་བ་ལས་
 འབྲུངས་ཀྱང་རྒྱལ་སྤྱི་དེ་ལས་མ་འབྲུངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱུང་བར་དེ་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱལ་བའི་སྤྱི་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། ཆོགས་ལམ་པ་དེ་ཡང་དེ་

མ་ཡིན་པ་ནས། ས་བཅུ་པ་དེ་ཡང་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྒྱལ་བ་ལས་
 འབྲུངས་པའི་བྱང་སེམས་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་དེ་ཡང་
 དེ་མ་ཡིན་པ་ནས། ས་བཅུ་པ་པ་དེ་ཡང་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་རྟགས་
 རྣམས་བྱུ་བྱེ། སྤྱིར་ཆོགས་ལམ་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་སོགས་དེ་དང་
 དེར་གྱུར་པའི་རྒྱལ་བའི་ཉེར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ལོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 ཁས་སྤངས་ལ་སོང་བར་མ་ཟད། རྒྱལ་བ་ལས་འབྲུངས་པ་ལ་སློ་ཅེ་གཏད་ཅིང་བརྗོད་
 བདེ་བྱེད་བྱེད་ན་མ་གཏོགས་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་དོན་དང་རྒྱལ་སྤྱི་ལ་བྱེད་པར་མེད་དེ། མདོ་
 སྤེ་རྒྱུན་གྱི་ལུང་བྲངས་མ་ཐག་པ་དེ་དང་། ཅ་བར། རྒྱལ་བའི་སྤྱི་ལ་ལོད་ཡི་སེམས་
 གང་འགྲོ་བ་རྣམས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་སངས་
 འཕགས་རང་རྒྱུ་བྱང་སེམས་ལས་འབྲུངས་ཀྱང་། སྤྱིར་བྱང་སེམས་ལས་མ་འབྲུངས་
 པའི་བྱེད་པར་སྤེ་བ་ལ། གཞན་དག། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་སྤྱི་ལས་འདིའི་མདོ་
 དང་ཅ་འགྲེལ་དང་རྣམ་བཤད་ཀྱི་ཆོག་ཟེན་མང་པོ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བར་མ་ཟད།
 དེ་ནི་ཆོག་འཁྲིལ་སློ་ཅེ་གཏད་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་སྤྱི་ལས་འདིར་རང་རྒྱུ་དང་རང་
 འབྲས་ཞེས་པའི་བྱེད་པར་མ་སྤྱར་བར། སྤྱི་ལོག་ནས་ཉན་རང་བྱུ་བྱེད་པར་ལས་སྤྱི་ས་
 ཤིང་། བྱུ་བྱེད་བྱང་སེམས་ལས་སྤྱི་ས་ལ། བྱང་སེམས་ཆོས་གསུམ་ལས་སྤྱི་ས་
 པའི་ཆོས་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཅ་བའང་སྤྱིར་མེད་ཡིན་པར་ལུང་རིགས་ཀྱིས་བསྟུན་ཏུ་
 མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་དང་། གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་ཡིན་ན་སངས་
 འཕགས་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པས་མ་བྱུ་བྱེད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱལ་བྱང་སེམས་ལས་
 འབྲུངས་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སངས་འཕགས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་

གྲུང་པའི་བྱང་སེམས་དེ་དེ་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
 དེ་སངས་འཕགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །རྩ་བར་མ་བྱུང་ན། འོ་ན་སངས་
 འཕགས་ཆོས་ཅན། ཉན་རང་བྱང་སེམས་རེ་རེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་སངས་འཕགས་
 ཡིན་པར་ཐལ། མ་བྱུང་བ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་
 དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་སངས་འཕགས་དང་། ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཅམ་པོ་བ་དང་རྒྱུད་
 གཅིག་པའི་སངས་འཕགས་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་བ་སོགས་ནི་
 དག་རྒྱུན་དུ་གསལ་བས་དེ་ཅམ་ལས་མ་སྒྲོས་སོ། །

༡༥ འདིར་བསྟན་ཆོས་གསུམ།

༡༥་བ་༡༥་རང་འགྲེལ་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱ་ནི་སྤྱང་
 རྩེ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་ཆོས་
 གསུམ་པོ་འདི་དག་ཡིན་ནོ། །རི་རྒྱུད་དུ་ཞེས་རིན་ཆེན་ཐེང་བའི་ལུང་འདི་ཁྱད་ས་སུ་
 དངས་སོ། །དེ་ལ་འདིར་བསྟན་སྤྱང་རྩེ་ནི། གཞུང་འདི་ནས་འཆད་འགྱུར་ལྟར་དོ་བོ་
 རྣམ་པར་མི་འཆེ་བ་དང་། རྣམ་པ་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་སྤྱད་པ་སྤྲེལ་ལས་སྒྲོབ་འདོད་
 གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བཙེ་བ་ཞིག་ལ་བྱེད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་སྤྱང་རྩེ་ནི་བཙེ་བ་
 སྤྱི་འདི་ཉིད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རྣམ་པ་དང་རང་གི་དོ་བོ་ཅན་ནོ། ཞེས་སོ། །
 འདིར་བསྟན་གཉིས་མེད་གྱི་སྒྲོ་ནི། དམིགས་པ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས།
 རྣམ་པ་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་དམ། ཡོད་མེད་དམ། ཉག་ཆད་གྱི་མཐའ་གཉིས་དང་
 བལ་བའི་སྤྱང་ཉིད་གྱི་རྣམ་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་ལ་བྱེད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཉིས་སུ་
 མེད་པའི་སྒྲོ་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་གཉིས་དང་བལ་

བའི་ཤེས་རབ་པོ། ཞེས་སོ། །འདིར་བསྟན་སེམས་བསྐྱེད་ནི། དམིགས་པ་གཞན་དོན་
 དང་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་ནས། ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་
 དུ་རྣམ་པ་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པ། རོ་བོ་གཉིས་མེད་ཀྱི་སྒོ་དང་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོས་བྱང་ས་
 བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་བྱེད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི། ཞེས་
 པ་སོགས་སོ། །དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་
 ལས་གསུངས་པ་དང་ལུགས་འདི་ལ་མི་འབྲ་བ་མེད་དེ། རང་འགྲེལ་དུ་མདོ་བྱང་ས་པ་
 ལས། རང་གི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་ནས་ཆོས་ཉིད་འདི་སེམས་ཅན་རྣམས་
 ཀྱི་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ་སྟུང་ནས་སེམས་གང་བསྐྱེད་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། བདག་གིས་འཛིག་རྟོན་འདི་མཐའ་དག་
 སྟུག་བསྐྱེད་ལས་བཏོན་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་ངེས་པར་སྐྱར་བར་བྱའོ་སྟུང་དུ་ངེས་
 པར་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གཞན་དོན་ལ་དམིགས་པ་གསལ་
 བར་བསྟན་ཅིང་། སྙིང་རྩེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་བར་སྟོན་པའི་སྐབས་
 ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་རོ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་རྒྱ། ཕྱིན་ཅི་
 ལོག་གི་རྟོག་པ་མཐའ་དག་ལོག་པའི་མཆན་ཉིད། འགོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་གཉེན་ཉིད་ཀྱི་
 རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་ཐོབ་བྱ་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པ་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རང་འགྲེལ་
 ཀྱི་གཞུང་ཆོག་གོང་འོག་གྱུང་བསྐྱེད་ནས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་
 ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་ཚུལ་རྣམ་བཤད་ལས་ཤེས་དགོས་སོ། །འདིར་བསྟན་ཆོས་
 གསུམ་ཀྱི་ས་མཆོམས་དང་མཆན་གཞི་ཇི་ལྟར་འཛིག་པ་ནི་ཡིག་ཆར་མི་གསལ་

ཞིང་། ཁ་ཅིག་། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་དབང་རྣོན་དང་རྒྱུད་གཅིག་
 པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་པ་དང་། ལ་ལས། དེ་འབྲེལ་
 ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་བར་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་དེ་
 གསུམ་རེ་རེ་ལ་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་མིན་གཉིས་རེ་ཡོད་ཟེར། གཞན་
 དག་ནི། ས་མཆོམས་གང་ལྟར་འདོག་རུང་། མཆོན་གཞི་ནི། པར་སྤྱིན་ཡང་དག་
 མཐའི་འདིར་བསྟན་ཤེས་བྱའི་ལམ་གསུམ་གྱི་མཆོན་གཞི་ལྟར། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་
 དང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་སློང་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་དམིགས་ནམ་སྤྱང་བའི་སློང་གསུམ་
 ཀྱི་རང་སྤྱོད་ཅམ་འདོག་པ་ལས། གང་ཟག་གྲེ་བྲག་པ་གཅིག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དག་
 འདོག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། ནམ་བཤད་ལས། དེའི་དགོས་པ་ནི་གང་བསྟོམས་པ་ལ་བརྟེན་
 ནས་བྱང་སེམས་སུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་གསུམ་བསྟན་པས། ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་
 པར་འདོད་པས་དེ་གསུམ་ཐོག་མར་ཉམས་སུ་སྤང་དགོས་པར་བསྟན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་
 གསུམ་ནི་སྤྱོན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པར་མ་ཟད། བྱང་སེམས་སུ་གྱུར་ནས་ཀྱང་
 ཉམས་སུ་སྤང་དགོས་པ་ལ། གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྤྱོད་པའི་གཙོ་བོ་
 ཡིན་པས། དེས་མཆོན་ནས་སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གཞན་ལ་སློབ་པ་ཡང་གོ་དགོས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ཏེ། སློང་ལྟན་ནམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་དབྱུད་ནས་
 རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བར་བྱོས་ཤིག། ༡༥༥ །ཁ་ཅིག་། ཆོས་གསུམ་བྱང་སེམས་
 ཀྱི་ཐོག་མའི་རྒྱར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་བྱང་སེམས་དེ་ལ་ལམ་
 དུ་གསར་ཞུགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་བཞག་ན་སེམས་བསྐྱེད་དང་གཉིས་མེད་ཀྱི་སློང་དེའི་
 སྤྱོན་དུ་འགྲོ་མི་རུང་ཞིང་། མ་བཞག་ན་འདིར་བསྟན་བྱང་སེམས་ལ་སྤྱོད་ཆོས་དང་སྤྱོད་

གྲུ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པར་རང་འགྲེལ་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར། དང་
པོ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པ་དང་། བྱང་སེམས་སྲུ་གུར་པ་དུས་མཉམ་པར་སྐྱོད་
འདུག་སོགས་ལས་བཤད་ཅིང་། སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེས་ནས་བྱིན་དུག་ལ་སློབ་པའི་ཆེ་
གཉིས་མེད་གྱི་སློབ་སྐྱེད་དགོས་པའི་བྱིར། ཞེས་ཅོད་པ་ལ། ལན་དུ་ལམ་དུ་གསར་
ཞུགས་གྱི་བྱང་སེམས་དེའི་སྡོན་དུ་འགྲོ་རྒྱུའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སེམས་བསྐྱེད་མཆན་
ཉིད་པ་ལ་མི་བྱེད་པར་བྱུང་བྱུང་གྱི་རོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱེད་ཅིང་། གཉིས་
མེད་གྱི་སློབ་དེ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་མི་བྱེད་པར་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་སློབ་ཅམ་ལ་
བྱེད་པས་སྐྱོན་མེད་ཚུལ་རྣམས་བཤད་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་གོ་བོ་རབ་འབྲམས་
པ་ན་རེ། དཀོན་བཅེགས་གྱི་སྒྲ་ཆོས་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་དང་། འདུག་འགྲེལ་གྱི་
སྲུ་གྲུ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་གཉིས་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། ལྷ་སྐྱབ་གྱིས། རི་ལྟར་ཆོས་པའི་སྒྲ་བ་ལ། །སྐྱད་ཅིག་སྐྱད་ཅིག་འཕེལ་བར་
མཐོང་། །དེ་བཞིན་ས་ལ་ཞུགས་རྣམས་གྱིས། །རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བར་
མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ། བྲམས་པས། །རི་ལྟར་སྲུག་སོགས་རིམ་
སྐྱེས་པས། །ས་བོན་ལྷན་པ་གཙོད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིས། །མཐོང་
སྤངས་རྣམས་ནི་བསྐྱོག་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་འགལ། བྲམས་པའི་རྣམ་
ཐར་གྱི་མདོ་ནས་བཤད་པའི་རྒྱལ་པོའི་བྱར་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་དང་། བཤམ་ལྗོང་གི་
སྲུག་གྲུ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་གཉིས་ས་དང་པོ་པར་བཤད་པས་རང་གི་ཁས་སྤངས་
དང་འགལ་བའི་བྱིར། ཞེས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལ་དགག་པ་ལྟར་སྤང་བྱེད་དོ། །དེ་
མི་འཐད་དེ། ཆོས་དབྱེངས་བསྐྱོད་པའི་སྒྲ་ཆོས་ལྟ་བུ་དེ་འགོག་བདེན་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་

མའི་ལྷ་གྲུ་ལྷ་བྱ་དེ་མཐོང་ལམ་དང་། བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་མདོ་ནས་བཤད་པའི་
བྱང་སེམས་གཉིས་པོ་དེ་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་ལ་བྱེད་པ་ནི་བསྟོན་དུ་མེད་པས་
ཚོད་པ་དེ་ནི་དོན་མ་གོ་བར་རྣམ་པར་དག་པའི་ལུགས་སུན་འབྲེན་པའི་ཅ་ཅ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་གསུང་སྟེ་རྒྱས་པར་རྗེ་བཙུན་པའི་གོ་ལན་དུ་གསལ་ལོ། །༡༧བཤེས་པས་མ་
བསྐྱལ་བ་ལས། རི་ལྷར་ཤུན་པ་དེ་བཞིན་སྤྲོ་བ་སྟེ། །རོ་ལྷ་བྱ་ནི་འདི་ལ་དོན་སེམས་
ཡིན། །ཞེས་པའི་བྱར་ཤིང་གི་ཤུན་པའི་རོ་སྤྱོད་བ་དང་། བྱར་ཤིང་དངོས་ཀྱི་རོ་སྤྱོད་
བ་ལྷ་བྱའི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ལ། འདིར་རིམ་བཞིན་ཐོས་བསམ་དང་སྒྲུབ་བྱུང་གི་
སྤྱོད་བ་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཚུལ་བཅས་དང་ཡིད་འགྱུར་བའི་སྤྱོད་བ་ལ་བྱེད་པའི་འཛོག་
ཚུལ་གཉིས་གསུངས་ཀྱང་། སྤྲོ་བ་གཞན་ལུགས་དང་། བྱི་མ་རང་ལུགས་ཡིན་ཏེ།
ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བཅས་མིན་གྱི་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་དང་། ཡིད་འགྱུར་བའི་སྤྱོད་
བ་ཐོན་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཅིང་། དེ་ལ་བསམ་བྱུང་གི་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་ལ་ཡིད་འགྱུར་
བའི་སྤྱོད་ཐོན་དགོས། ཡིད་འགྱུར་བའི་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱུང་གི་སྤྱོད་བ་ཐོན་མི་
དགོས་པར་པར་བྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་ཡིག་ཆར་ལམ་རིམ་གྱི་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་
གསལ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །འཛོག་ཚུལ་བྱི་མ་ལྷར་འཐད་དེ། ཚུལ་བཅས་ཀྱི་
གནས་སྐབས་ནི། འདིར་བསྟན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགོ་རྒྱུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་
དམིགས་རྣམ་མན་ངག་བཞིན་དུ་སྤྱོད་བའི་ཐོས་བྱུང་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལྷ་བྱ་
ལ་བྱེད་པ་གང་ཞིག། ཚུལ་མེད་དམ་ཡིད་འགྱུར་བའི་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་སྤྱོད་བའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས། ཡིད་ལེགས་པར་འཁུལ་ཐུབ་པའི་སྤྱོད་བ་
ཁྱད་པར་ཅན་སྤྱིས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་མཆན་ཉིད་པ་ཐོབ་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་

གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་
 བྱའོ་སྟམ་པ་ཅམ་ནི་ཆོག་རྗེས་འབྲངས་པའི་གོ་བ་ཅམ་ཡིན་པས་བྱར་ཤིང་གི་ཤུན་
 པའི་རོ་དང་འབྲ་སྟེ། དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཟེར་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་མིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་
 པའི་མན་ངག་བཞིན་དུ་སྦྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཡིད་ལེགས་པར་འཁྲུལ་སྤུབ་པའི་
 སྦྱོང་བ་བྱུང་པར་ཅན་སྦྱེས་པ་ནི། ཤུན་པའི་ནང་གི་བྱར་ཤིང་དངོས་ཀྱི་རོ་དང་འབྲ་
 པས། སེམས་བསྐྱེད་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 སེམས་བསྐྱེད་ལ་བཅོས་མིན་གྱི་སྦྱོང་བ་ཐོན་ན་སྟོམ་བྱུང་གི་སྦྱོང་བ་ཐོན་པས་མ་ཁྲུབ་
 པར་ཐལ། དཔྱལ་བའི་རྟེན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བཅོས་མིན་གྱི་སྦྱོང་བ་ཐོན་པ་ཡོད་པ་
 གང་ཞིག། དེ་འབྲའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྟོམ་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྟེ། གཉིས་
 པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདོད་སེམས་ཀྱི་རོ་བོར་འགྱུར་པའི་སྟོམ་བྱུང་ཡང་མ་ཡིན། གོང་སའི་
 སྟོམས་འདུག་གི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་སྟོམ་བྱུང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་
 དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་འདོད་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ལམ་རིམ་ལས། འདོད་པའི་ས་ལ་ས་ཐོན་པོར་ཆུད་པའི་ཆེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོམ་བྱུང་
 བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལ་སྟོམ་བྱུང་མེད་པར་ཆོས་མངོན་པ་ལས་
 ལན་དུ་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །རྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ།
 ངན་འགྲའི་རྟེན་ལ་གོང་སའི་སྟོམས་འདུག་གསར་ཐོབ་དང་ཐོབ་ཟེན་བསྟོམ་པ་གང་
 ཡང་མེད་པར་མངོན་པ་གོང་འོག་དང་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་ཞལ་མ་ཐུན་
 པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

༡༦ རྩོམ་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་བྱད་པར།

ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་ནི། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེས་ན་གང་ཉམས་
 སུ་སྒྲང་རྒྱ་དེ་དང་པོར་གཞན་ལས་མཉན་ནས་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད། དེ་
 བས་ཐོས་པའི་དོན་དེ་རང་གིས་ལུང་དང་རིགས་པས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསམས་ཏེ་རང་
 སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད། དེ་ལྟར་ཐོས་བསམ་གྱིས་ངེས་པར་བྱས་ཏེ་ཐེ་ཆོམ་དང་
 བལ་བ་ན་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་ལ་སྒྲོམ་པ་ཟེར་བས་ཡང་ཡང་དབྱང་
 ཅིང་སྒྲོམ་པ་དང་མི་དབྱེད་པའི་འཛོགས་སྒྲོམ་གཉིས་ཀ་དགོས་ཏེ། ཞེས་དང་། དེ་ཡང་
 ཐོས་བྱང་གི་སྟོན་དུ་ཐོས་པ་དང་བསམ་བྱང་གི་སྟོན་དུ་བསམ་པ་འགོ་དགོས་པ་
 ལྟར་སྒྲོམ་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོན་དུ་ཡང་སྒྲོམ་པ་འགོ་དགོས་ཏེ། ཤེས་རབ་དེ་ནི་
 བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་སྒྲོམ་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོན་
 དུ་འགོ་བའི་སྒྲོམ་པ་དེ་བསམ་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱས་པ་དེ་ཉིད་གོམས་
 པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་བསམ་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ལས་སྒྲོམ་བྱང་གི་ཤེས་རབ་འབྱུང་
 པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཐོས་པ་ཇི་ཙམ་མང་བ་ཙམ་དུ་དེ་ལས་བྱང་བའི་
 ཤེས་རབ་མང་ལ་དེ་མང་བ་ཙམ་དུ་བསམ་པ་མང་བ་དང་། དེ་མང་བ་ཙམ་དུ་དེ་ལས་
 བྱང་བའི་ཤེས་རབ་མང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་དགོས་ཤིང་། བསམ་
 བྱང་གི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཆད་མ་ཡིན་མིན་དང་། དེ་ལ་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་
 མེད་དང་། སྒྲོམ་བྱང་གི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ལམ་གྱི་མཆམས་གང་ནས་ཐོབ་པ་སོགས་
 དབྱེད་རྒྱ་མང་རོ། །༡༩ན་ལུང་འདིར། ལྷ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ན། དེ་ཡི་ཙ་
 བ། ཞེས་ཆོས་གསུམ་ལྷ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཙ་བར་བསྟན་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཙ་བར་

དངོས་སུ་མ་བསྟན་ལ། འོན་ཀྱང་འགྲེལ་པར་བྱང་སེམས་རང་རྒྱ་ཆོས་གསུམ་ལས་
འཁུངས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པ་འཐད་དེ། དེའི་ཙ་བ་ཞེས་པའི་ཙ་བ་ནི་དང་པོའི་
དོན་དང་། དེས་ན་དང་པོའི་དུས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱ་ཡིན་པར་སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

༡༧ ལྷིང་རྩེ་རྒྱ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཙ་བར་བསྟན་པ།

༩༥༡ ། ལྷིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཙ་བར་འགྲུར་ཚུལ་ལ་
གཉིས་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་དབང་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཙ་བར་འགྲུར་ཚུལ་དང་།
གདུལ་བྱ་དབང་རྣོན་གྱི་ཆོས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཙ་བར་འགྲུར་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་དབང་རྒྱལ་གྱིས་དང་པོ་ལྷིང་རྩེ་ཆེན་པོ་
ཐོབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་དོན་འཁུར་དུ་འབྱེད་པའི་སྟུག་བསམ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
རྫོགས་བྱང་གི་རྒྱ་ཆོགས་གཉིས་མེད་ཀྱི་སྒྲོས་མཆོན་པའི་སྟོན་པ་ཕྱིན་དུག་ལ་ངེས་
པར་འབྱུག་ཚུལ་རང་འགྲེལ་དུ་ལྷིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཐོག་མར་གཤམ་ཆེ་བར་སྐྱབ་པའི་སྐབས་
སུ་བྱང་བ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་དབང་རྣོན་
དེ་ལྷིང་རྩེ་ཆེན་པོས་ཡིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱེད་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྟུག་
བསམ་ལས་བསྐྱེད་ན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ན་སྟུམ་པ་ཡང་ཡང་འབྱུང་
ཡང་། བདག་གིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱ་ཞེས་ཐག་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ལ། དེའི་སྟོན་དུ་སངས་རྒྱས་འཐོབ་དགོས་པ་དང་། ཐོབ་ཀྱས་གཉིས་སུ་
ཆད་མས་ངེས་དགོས་པ་གང་ཞེས། སངས་རྒྱས་ཐོབ་དགོས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ལྷིང་རྩེ་

ཆེན་པོ་དང་། ལྷག་བསམ་ནམ་དག་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལེགས་པར་བསྐྱོམ་དགོས་ལ།
 ཐོབ་རུས་སུ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་སྤྱིང་ཉིད་ཕུ་ཐག་ཆད་པ་དང་། དེའི་འཁོར་ཐ་སྟངས་
 སྤྱི་མ་ལྟ་བུ་གཉིས་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་ལྷ་དར་ཁྱེལ་ལས།
 ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ཞི་ཐོག་མར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 གྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་དགོས་པ་དང་། ཐོབ་རུས་པ་
 གཉིས་ཆད་མས་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་
 དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟུང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དམ་བཅའ་འདྲིལ་པ་ཡིན་
 གྱི། རྒྱ་མཆན་ཡང་དག་མ་མཐོང་བར་དམ་བཅའ་བ་དབང་པོ་རྩལ་པོའི་ལུགས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་ལྷ་དར་ཁྱེལ་ལས།
 དེ་ཡང་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལྷག་བསམ་ནམ་པར་དག་པ་དང་བཅས་པའི་བསྐྱེད་ཚུལ་
 ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་ལས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་དགོས་
 པར་རྟོགས་ལ། སྤྱིང་ཉིད་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྟོགས་པ་ལས་ནི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་
 རུས་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། དོན་འདི་ལ་དཔག་ནས་དབང་པོ་རྣམས་ཐར་པ་ཅུང་དོན་
 གཉེར་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་བཤམ་ཡང་སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པ་སྤྱོད་དུ་སོང་བ་དགོས་པ་ཞེས་པར་བྱའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༡༥ སྤྱིང་རྗེ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གཤམ་ཆེ་བར་བསྟན་པ།

༡༥བ༦ ཐོག་མར་གཤམ་ཆེ་ཚུལ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་སྤྱིང་རྗེ་ཅན་ནི་གཞན་
 གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྤྱུག་བསྐྱེད་བཞིན་གྱིས་སེམས་ཅན་སྤྱུག་བསྐྱེད་བར་གྱུར་པ་
 མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གདོན་མི་ཐ་བར་བདག་གིས་འདྲིལ་

རྟེན་འདི་མཐའ་དག་སྤྱད་བསྐྱེད་ནས་བཏོན་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་ངེས་པར་སྦྱར་
 བར་བྱའོ་སྟུང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དམ་བཅའ་བ་འདི་ཡང་གཉིས་སུ་
 མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤངས་པས་སྦྱབ་པར་མི་བྱས་པས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ལ་ཡང་ངེས་པ་ཁོ་ནར་འབྱུག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་
 བོན་ནི་སྤྲིང་རྩེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་བསྟན་གཙོ་བོ་དབང་རྣམས་ཀྱི་
 ཡིན་ཡང་། དབང་རྒྱལ་ལ་པན་གདགས་པའི་ཆེད་དུ་ཅ་བའི་ཤྱགས་བསྟན་སྤྲིང་རྩེ་
 ཆེན་པོ་དེ་དབང་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཅ་བར་འགྱུར་ཚུལ་འགྲེལ་པས་ཆོག་
 ཟེན་ལ་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་དབང་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཅ་བར་འགྱུར་
 ཚུལ་མ་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་མེད་དེ། སྤར་ཆོས་གསུམ་ལས་བྱང་སེམས་དབང་རྣམས་ཐོག་
 མར་འབྱུངས་ཚུལ་བཤད་པས་འདིའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་གཉིས་མེད་ཀྱི་སྒོ་གཉིས་
 གོ་བ་སྒྲོག་ནས་སྦྱེ་བར་ཤྱགས་ལ་གོ་བྱས་པའི་ཕྱིར། འབམ་པོ་བར་དུ་གཤམ་ཆེ་ཚུལ་ནི།
 རང་འགྲེལ་ལས། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་ཟེན་ཀྱང་། གཤམ་ཏེ་དུས་ཕྱིས་སྤྲིང་
 རྩེའི་རྒྱས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བརྩས་པར་མ་གྱུར་ན། འབྲས་བུའི་ཆོག་གས་ཡངས་པ་མ་
 བསགས་པ་འདི་ངེས་པར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྦྱང་ན་ལས་
 འདས་པས་སྦྱང་ན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོ། ཡིག་ཆར་འདིའི་དཔེ་ལ་ལྟ་
 ཅེས་སྤང་བ་ནི་ཡི་གེ་ལྷག་པར་མཛོན་ཏེ། ཅ་འགྲེལ་དང་རྣམ་བཤད་སོགས་ལས་མ་
 བྱང་ཞིང་། ཡིག་ཆར་ཡང་དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་ན་ཆུ་དང་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་ལས། ལྟ་
 དང་མ་སྦྱར་བས་ཤེས་བྱས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པས་ཀྱང་བྱུང་སྟེ། ལོ་རྟོག་བསྐྱེད་པ་ལ་
 ཅུ་བར་དུ་མེད་མི་རུང་བར་གཤམ་ཆེ་ཡང་། ལྟ་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་

སྒྲིབས་ཆེ་ཆུང་གི་བྱང་པར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་
 སྒྲིང་རྗེས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་ཆེ་སྒྲོགས་རིས་སུ་བཅད་ནས་དམིགས་པས་
 དམིགས་ཡུལ་རྒྱ་ཆུང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིང་རྗེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབྱེ་བ་
 རེ་རེ་ནས་མཐའ་ཡས་པར་བྱེ་སྒྲོགས་པས་དམིགས་ཡུལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་བྱིར། དེ་
 གཉིས་ཀྱང་རིམ་བཤུ་བཞིན་ཉན་ས་ལས། སྒྲུག་བསྐྱེད་བ་དང་བདེ་བར་གྱུར་པའི་མཛའ་
 བཤེས་ཀྱི་སྒྲོགས་དང་། དབྱེ་བའི་སྒྲོགས་དང་། ཐ་མལ་བའི་སྒྲོགས་གང་ཡིན་པ་དེ་
 དག་ལས་སྒྲུག་བསྐྱེད་བར་གྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། སྒྲིང་རྗེའི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་དང་རང་འགྲེལ་ལས། བཙུག་ལྷན་འདས་མ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུ་མཉེན་
 ཀྱི་རྒྱ་བྱམ་སུམ་ཆོགས་པ་དང་པོ་སེམས་ཅན་འཁོར་བའི་བཙུན་རར་བསྐྱེད་པ་
 སྒྲིབས་མེད་པ་དབག་ཏུ་མེད་པ་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྣམ་པའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། ཉན་རང་གི་སྒྲིང་རྗེ་སེམས་ཅན་
 སྒྲུག་བསྐྱེད་སྒྲི་ལས་སྒྲོལ་འདོད་ཅམ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེས་ཉེས་པ་མཐའ་
 དག་ལས་སྒྲིབ་འདོད་འཁུར་དུ་འཁུར་བའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤེད་ལས། འདིའི་
 སྒྲིང་རྗེ་གསུམ་ནི་དམིགས་པ་གསུམ་པོ་གང་ལ་དམིགས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་སྒྲུག་བསྐྱེད་མཐའ་དག་ལས་བསྒྲིབ་པར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས། ཉན་
 རང་གི་སྒྲིང་རྗེ་དང་བྱང་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །ཞེས་སོ། བཙུག་ལྷན་གྱི་བྱང་པར་ཡང་
 ཡོད་དེ། ཉན་རང་གི་སྒྲིང་རྗེ་ཐགས་པ་ལ་མེ་པོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིང་
 རྗེ་ཤིན་ཏུ་མེ་པོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་གཟུངས་རྒྱལ་གྱིས་ཁུས་པ་ལས།
 ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་ནི་ཐགས་པའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུའོ། ། བྱང་

ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཇི་ནི་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་སོ། །བྱེད་ལས་
 ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། ཉན་རང་གི་སྤྱི་ཇི་ལན་ལ་ལྟོས་ཤིང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱི་ཇི་
 སེམས་ཅན་གཞན་སྤྱི་ཇི་ལ་ལྟོས་པའི་བྱིར། བདེ་དེ་ཉིད་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤྱི་ཇི་
 ནི་བྱམས་པ་ལ་ལྟོས་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཇི་ནི་སེམས་ཅན་
 ཡོངས་སུ་སྤྱི་ཇི་ལ་ལྟོས་པའོ། ཞེས་སོ། །སྟོབས་ཆེ་ཆུང་གི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། ཐེག་
 དམན་གྱི་སྤྱི་ཇི་གཞན་དོན་ལ་སྟོབས་སྟོབས་ཆུང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱི་ཇི་གཞན་དོན་
 ལ་སྟོབས་དང་བྲལ་བས་སྟོབས་ཆེ་བའི་བྱིར། བདེ་དེ་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཇི་
 ནི་རྩོམ་པར་ཡོངས་སུ་སྟོབས་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཇི་ནི་རྩོམ་པ་
 ཉམས་འོག་ཏུ་ཆུད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

༥ ཉན་རང་ལ་སྤྱི་ཇི་ཆེན་པོ་ཡོད་མེད་ལ་ཡིག་ཆ་དག་མི་མཐུན་ཀྱང་། རང་ལུགས་
 མེད་པའི་ཕྱོགས་བཟུང་སྟེ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་འཐད་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་ཚུལ་ནི། ལུང་སྒྲུབ་
 མཐའ་ལས། མཁས་པ་དག་ཐེག་དམན་ལ་སྤྱི་ཇི་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་གཞན་དོན་འཁུར་
 དུ་འབྱེད་བའི་ལྷག་བསམ་འདྲེན་བྱས་ཀྱི་སྤྱི་ཇི་ཆེན་པོ་མེད་པ་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་
 ཀྱི་དགོངས་པར་མཛད་པ་ཡང་མཁས་པའི་བཤའ་བའི་རྣམ་གངས་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་
 ལྟར་ཡང་འདིར་བྱམས་པ་དང་སྤྱི་ཇི་ལ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་པའི་ཆེན་པོ་ནི་སྤྱི་ཇི་
 ཆེ་བ་ཅམ་ལ་མི་བྱེད་པར་ཆེ་ལུགས་མི་འདྲ་བ་ཞིག་དགོས་པར་སྒྲུབ་སྟེ། བདེ་སྟེ་རྒྱན་
 ལས། དམིགས་པ་ཆེ་བ་ཉིད་དང་ནི། །དེ་བཞིན་སྒྲུབ་པ་གཉིས་དག་དང་། །ཡེ་ཞེས་
 བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་དང་། །ཐབས་ལ་མཁས་པར་གྱུར་པ་དང་། །ཡང་དག་འགྲུབ་པ་
 ཆེན་པོ་དང་། །སངས་རྒྱས་འཕྲིན་ལས་ཆེན་པོ་སྟེ། །ཆེན་པོ་འདི་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། །

ཐེག་ཆེན་ཞེས་ནི་དེས་པར་བརྗོད། །ཅེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆེན་པོ་བདུན་
 གྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་ཚུལ་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུ་དག་དང་ལྡན་པ་ཞེས་
 ལ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོར་བྱ་དགོས་པར་ཡང་མཛོན་ནོ། །དེའི་སྒྲིང་འཕགས་པ་སྒྲོ་བྱས་
 མི་ཟད་པ་ལས་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཁོ་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་སྡོན་
 དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པར་བཤུན་པ་དང་། འཕགས་པ་ག་ཡ་གོ་རི་ལས་ཀྱང་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོད་པའི་ཚུལ་པ་དང་གནས་སུ་གསུངས་པ་དང་། །མདོ་སྡེ་
 བལ་པོ་ཆེ་ལས་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉན་རང་ལས་བྱང་པར་
 དུ་འཕགས་པའི་བྱང་ཆོས་སུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོར་
 གསུངས་ཀྱི་ཉན་རང་ལ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་
 དང་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་ཅི་ཡང་མ་གསུངས་པ་དང་། དཔལ་ལྡན་ཆུ་བའི་སྐབས་འགྲོ་
 བདུན་ཅུ་པ་ལས། རང་དོན་ལ་གཞོལ་དེ་དག་ནི། །སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་བའི། །རང་
 རྒྱལ་རྒྱལ་བའི་གསུང་ལས་སྐྱེས། །ཐེག་པ་ཆེན་པོར་མི་བསྐྱུགས་སོ། །ཞེས་ཉན་རང་
 ལ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མེད་པར་བཤད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ལས་ཀྱང་བྱམས་པ་
 དང་སྒྲིང་རྗེ་ཆེད་མེད་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་ཡོད་ཀྱང་ཞེས་ཉན་
 རང་ལ་ཡོད་རྒྱ་དེ་བྱམས་པ་དང་སྒྲིང་རྗེ་ཆེད་མེད་པར་གསུངས་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོར་
 མ་གསུངས་པ་དང་། སྐུ་གྱི་ཐུ་བོ་གཉིས་ཀྱི་གསུང་རབ་རྣམས་ལས་ཀྱང་ཉན་རང་ལ་
 སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མེད་པ་སྐྱ་སོར་བཞག་ཏུ་མཛད་འདུག་པས་སྒྲིང་རྗེ་ཆེད་མེད་ཡོད་ཀྱང་
 སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མེད་པར་བྱས་ན་གཞུང་ཆེན་མོ་དུ་མའི་གོ་བ་ལ་པན་ཆབས་ཆེ་བར་
 ལྡང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཞེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །ཁ་ཅིག་ན་དེ། ཉན་རང་གི་

རྒྱུད་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་གཅིག་བྱ་ཆུས་བྱིར་བ་ལ་མས་བཅེ་བ་ལྟ་བུའི་
 སྤྱི་ཚེ་རང་གི་རང་གིས་རྒྱན་ཆགས་སུ་འཇུག་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྤྱི་ཚེ་ཆེན་
 བོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏྲགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པ་ལས།
 སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དཔེར་ན་ཆོང་དཔོན་ནམ་བྱིས་བདག་གཅིག་ལ་བྱ་གཅིག་བྱ་འདོད་
 པ་སྤྱུག་པ་པངས་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་མཐོང་ན་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་ལ་བྱིའུ་དེ་
 ཡང་བྱིས་པར་གྱུར་པས་གར་བྱེད་པས་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་ལྷུང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་
 ནས་བྱིའུ་དེའི་མ་དང་གཉེན་གྱིས་བྱིའུ་དེ་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་ལྷུང་བ་དེ་མཐོང་ནས་
 གྲང་ཆོ་ངེ་ཆེན་པོ་འདེབས་ཤིང་མྱ་ངན་བྱེད་ལ་སྤྱེ་སྤྲུགས་འདོན་ཏེ་མི་གཙང་བའི་དོང་
 དེར་ཞུགས་ཏེ་བྱིའུ་དེ་འདོན་པར་ནི་མི་བྱེད་དོ། དེ་ནས་བྱིའུ་དེའི་བ་ཕྱོགས་དེར་སོང་
 སྟེ་དེས་བྱ་གཅིག་བྱ་དེ་མི་གཙང་བའི་དོང་དེར་ལྷུང་བར་མཐོང་ངོ། །མཐོང་ནས་གྲང་
 རིངས་པ་རིངས་པར་བརྟབས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱ་གཅིག་བྱ་དེ་འདོན་པའི་སློས་སྟེང་
 པར་བྱས་ཏེ་སྤྱུག་བློ་བ་མེད་པར་མི་གཙང་བའི་དོང་དེར་བབས་ཏེ་བྱ་གཅིག་བྱ་ལྷུང་
 བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་དང་། མདོ་དོན་བཤད་པར་རྒྱུད་སྒྲ་དར་ཤིག་ལས། ཉན་ཐོས་དབྱ་
 བཅོམ་པ་ཡང་སྤྱད་པ་ནི། བྱ་གཅིག་བྱ་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་ལྷུང་བའི་མ་ལ་བཅེ་བ་
 ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་ན་སྦྲུམ་པ་ཡོད་ཀྱང་།
 སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བ་རང་གི་ཁུར་དུ་སྒྲངས་པའི་རྗེས་སུ་བཅེ་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་གྱི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཐེར་ན་འདིར་མ་བྱབ་སྟེ། མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ན་
 ལམ་རིམ་ལས། ཁམས་གསུམ་པོ་ནི་མི་གཙང་བའི་དོང་དང་། བྱ་གཅིག་བྱ་ནི་སེམས་
 ཅན་རྣམས་དང་། མ་དང་གཉེན་ནི་སེམས་ཅན་འཁོར་བར་ལྷུང་བ་མཐོང་ནས་མྱ་ངན་

དང་སྒྲིང་སྒྲུག་པ་འདོན་གྱི་གདོན་པར་ནུས་པ་མེད་པ་ཉན་རང་དང་། ཆོང་དཔོན་དང་
 བྱིས་བདག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་དཔེ་དོན་དུ་སྒྱུར་ནས་གསུངས་ཏེ། སུ་
 གཅིག་སུ་གཅིས་པ་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་སྒྱུར་བ་ལ་དེའི་མ་སྒྲིང་རྗེ་སྒྲིང་བ་འདྲ་བ་ཞིག་
 ཉན་རང་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཞེས་དང་སྒྲིང་རྗེ་ཞེས་
 འབྱུང་གི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཅེས་དང་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་མི་འབྱུང་བས། མདོ་
 དང་དར་ཁྱིམ་གྱི་དོན་ཉན་རང་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སུ་གཅིག་སུ་ཆུས་ཁྲིར་བ་ལ་
 མས་བཅེ་བ་ལྟ་བུའི་སྒྲིང་རྗེ་ཆོད་མེད་ཡོད་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སད་ཁ་མའི་
 ཉན་རང་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སུ་གཅིག་སུ་ཆུས་ཁྲིར་བ་ལ་མས་བཅེ་བ་ལྟ་
 བུའི་ཚོལ་བཅས་གྱི་སྒྲིང་རྗེའི་སྤྱོད་བ་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ལ་དགོངས་པར་
 བཤད་པས་ཆོག་པའི་བྱིར། །རྩ་བར་འདོད་དགོས་པའང་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་སྒྲིང་རྗེ་
 བཅོས་མིན་སྒྲིས་པ་དེ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཆད་ཡིན་པའི་བྱིར། ག་མ་ལ་ལྷི་ལའི་སྒྲིམ་
 རིམ་ལས། གང་གི་ཆེ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་སུ་མི་བདེ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ལ་ཡང་སྒྲུག་བསྐྱེད་པ་གཏན་ནས་བྱང་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པའི་སྒྲིང་རྗེ་རང་གི་རང་གིས་
 འཇུག་པ་བདག་ཉིད་གྱིས་མཆོངས་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཆེ་རྫོགས་པ་ཡིན་
 པས་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མིང་འཐོབ་སྟེ། ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ལས། སུ་ཆུང་དུ་སྒྲིང་དུ་
 ཆེས་སྒྲུག་པ་སྒྲུག་བསྐྱེད་པར་གྱུར་པ་ལ་མ་དེ་སྒྲིང་རྗེ་ཅི་ཅམ་སྒྲིང་བ་དེ་ཅམ་པའི་སྒྲིང་
 ཆོད་གཅིག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིང་རྗེ་རང་གི་རང་གིས་སྒྲིང་བ་ན་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་
 པོའི་མཆན་ཉིད་ཆོང་བར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། འདིར་
 བསྟན་སྒྲིང་རྗེ་དེ་ལྟ་བུ་སྒྲིང་རྗེ་ལ་འདོད་རིགས་པར་ཐལ། ཉན་རང་ལ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་

པོ་མེད་པའི་སྤྱི་གས་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར་བསྟན་ཐོག་
 མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གཤམ་ཆེ་བའི་སྤྱིང་རྗེ་དེ་ལྷ་པ་སྤྱིང་རྗེ་ཡིན་པ་རྗེ་སྤྱིང་མའི་དགོངས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱི་གོ་རིམས་ལ་ངེས་
 པ་བསྐྱེད་ཚུལ་བཤད་སྐབས། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་ཙ་བ་སྤྱིང་རྗེར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱ་
 འབྲས་གཞན་རྣམས་དེའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱར་འགྱུར་ཚུལ་བཤད་པ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་
 གཉིས་བཀོད་ནས། དང་པོ་དེ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱིང་རྗེ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་
 གཤམ་ཆེ་ཚུལ་བཤད་ལ། དེའི་སྤྱིང་རྗེ་དེ་ལྷ་པ་སྤྱིང་རྗེ་ཡིན་པ་བསྟན་དུ་མེད། གོང་གི་
 ས་བཅད་གཉིས་པ་ལ། མར་ཤེས་ནས་བྱམས་པའི་བར་རྒྱར་འགྱུར་ཚུལ་དང་།
 ལྷག་བསམ་དང་སེམས་བསྐྱེད་འབྲས་བྱར་འགྱུར་ཚུལ་གཉིས་ཕྱེ་ནས་བཤད་པ་
 མཛད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདོད་ཚུལ་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་
 སྤྱིང་རྗེ་དེ་དྲུག་པ་ལྷག་བསམ་ཡན་ཆད་དུ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིར་
 བསྟན་སྤྱིང་རྗེ་ནི་སྤྱིར་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་
 བྲལ་ན་སྟམ་པ་གཅིག་དང་། བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་དུ་སྟོན་པ་གཅིག་དང་། བྲལ་
 བར་བྱའོ་སྟམ་དུ་ཁུར་འབྱེད་བའི་སྤྱིང་རྗེ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱི་མ་ལ་བྱེད་པ་གང་
 ཞིག་། སྤྱི་མ་གཉིས་ལྷ་པ་སྤྱིང་རྗེ་ལའང་ཡོད། ཕྱི་མ་དྲུག་པ་ལྷག་བསམ་མ་ཐོབ་བར་དུ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། འདིར་བསྟན་སྤྱིང་རྗེ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 སྤྱུག་བསྐྱེད་མཐའ་དག་ལས་སྐྱོབ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གཅིག་དགོས་པ་འདྲུག་པ་ཙ་
 འགྲེལ་དང་རྣམ་བཤད་ཀྱི་ཆོག་ཟེན་གོང་དུ་བྲངས་པ་དག་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་
 ཕྱིར། ཏྲགས་གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་

གྱི་བར་དུ་ལྷག་བསམ་བཅུག་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། བར་
 དེར་ལྷག་བསམ་བཅུག་པས་ཅི་བྱ་སྒྲུལ་ན་སེམས་ཅན་བདེ་བ་དང་ཕྱད་པ་དང་། སྤྱག་
 བསྐྱེད་དང་བྲལ་ན་སྒྲུལ་པའི་བྱམས་པ་དང་སྒྲིང་རྗེ་ཆད་མེད་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་
 སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་ཡོད་ཀྱང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བ་སྐྱབ་པ་དང་། སྤྱག་
 བསྐྱེད་སེལ་བ་རང་གིས་ཁུར་དུ་བཞེས་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་པ་མིན་པ་ལ་མེད་པས། སྒྲིང་
 སྐྱབས་གྱི་བསམ་པ་ལྷག་པའི་ལྷག་བསམ་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིར་མ་བྱུང་སྟེ། བྱམས་སྒྲིང་རྗེ་ལྷག་བསམ་གསུམ་གའི་སྐྱབས་སུ་
 བདག་གིས་བྱའོ་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་སྟོང་ཡོད་ཀྱང་། དཔེར་ན། ཆོང་ཐག་མ་བཅད་
 པའི་གོང་གི་ཐོང་སྟར་ཞེས་པའི་ཆོག་དང་། ཆོང་ཐག་བཅད་པའི་སྐྱབས་གྱི་སྟར་ཞེས་
 པའི་ཆོག་ལྟར་རང་གི་སྟོང་ཐག་བཅད་མ་བཅད་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་པར་འཇམ་དཔལ་
 ཞལ་ལུང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་སྐྱོལ་བ་དང་་་
 བདེ་བ་ལ་འགོད་པ་བདག་གིས་བྱའོ་སྒྲུལ་དུ་ཁུར་དུ་འབྱེར་ཚུལ་ལ་སྟོང་ཐག་བཅད་
 མ་བཅད་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ལྷ་པ་སྒྲིང་རྗེའི་ཁུར་འབྱེར་དེ་སྟོང་ཐག་མ་བཅད་པའི་
 དེ་ལ་བྱེད་ཅིང་། སྤྱག་པ་ལྷག་བསམ་གྱི་དེ་ནི་སྟོང་ཐག་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁུར་
 དུ་སྐྱངས་པ་ལ་བྱེད་པའི་བྱད་པར་འབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ལམ་རིམ་ལས།
 ལྷག་བསམ་ངོས་བཟུང་ཆོ། དེས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ཕྱད་ན་སྒྲུལ་
 པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་ན་སྒྲུལ་པས་མི་ཆོག་གོ། རང་གིས་དེ་དག་སྐྱབ་པའི་ཁུར་
 སྒྲིང་ཐག་པ་ནས་འབྱེར་དགོས་པས་བྱད་པར་རྒྱུས་བྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་སྐྱབས་གྱི་དངོས་ལྷགས་གྱི་དོན་ལ་དབྱེད་ན་དེ་ལྟར་དུ་འཐད་པར་ཡང་སྐྱང་བའི་

བྱིར་ཤིང་གཞན་ཡང་། འདིར་བསྟན་སྟོང་མེ་ཐོབ་པ་ལ་དྲུག་པ་སྟུག་བསམ་ཐོབ་མི་དགོས་
 བར་ཐལ། ལྷ་པ་སྟོང་མེ་དེ་སྟེས་བྱ་ཆེན་པོའི་སྟོང་མེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཤིང་ཐལ། དེ་ཐོབ་
 པའི་ཉན་རང་མེད་པའི་བྱིར་ཤིང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་། རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱི་དང་
 སོ་བཞི་གཞན་དོན་དོན་གཉིས་གྱི་གཞི་དང་། བདེ་བ་དང་སྤང་འདོད་གྱི་བྱམས་པ་དང་
 སྟོང་མེ་དང་སྟུག་བསམ་གསུམ་གཞན་དོན་དོན་གཉིས་དངོས་གྱི་སྦྱས་བཤད་པ་གང་
 ཞིག་། དེ་སྟུག་བྱའི་གཞན་དོན་དོན་གཉིས་གྱི་སྟོང་ཉན་རང་ལ་འཛོག་དཀའ་བའི་བྱིར་དང་།
 ལྷ་པ་སྟོང་མེའི་རྣམ་པ་ལ་སྟུག་བསམ་དང་བྲལ་བར་བྱའོ་སྟུག་པའི་ཁྱར་འབྱེར་བའི་
 རྣམ་པ་ཡང་གསུངས་ཤིང་། དེའི་སྟོམ་པའི་རིམ་པ་དང་སྟོམ་ཚུལ་ལའང་ཐེག་དམན་ལ་
 མེད་པའི་བྱང་ཆོས་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་པའི་བྱིར་ཤིང་། འོན་ཀྱང་འདི་སྟོར་ལ་དབྱུང་གཞི་
 ཆེ་བས་ཐག་གཅོད་མི་སྲ་བར་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་དགོས་སོ། །སྟོང་མེ་ཆེན་པོ་དང་། སྟོང་
 མེ་ཆུང་མེད་གྱི་དོ་ཐོར་གྱུར་པའི་སྟོང་མེ་གཉིས་ལ་ཟུ་བཞི་ཡོད་ཀྱང་། སྟོང་མེ་ཆེན་པོ་
 དང་། སྟོང་མེ་ཆུང་མེད་གཉིས་ལ་ཟུ་བཞི་ཡོད་མེད་དབྱུང་དགོས་ཏེ། སྟོང་མེ་ཆེན་པོ་
 ལ་རྣམ་པར་མི་འཆོ་བ་དགོས་ཤིང་། སྟོང་མེ་ཆུང་མེད་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་
 གང་རུང་དགོས་པའི་བྱིར་ཤིང་། རྟགས་གཉིས་ནི་མངོན་པ་གོང་འོག་གི་གཞུང་རྣམས་དང་
 དབུ་པར་གྱི་ཡིག་ཆས་སྦྱབ་སྦྱོར། ༡༩༡༠བ་༣ རེའུ་མཛོ་ལས། འཁོར་བར་ཆགས་
 པའི་ཡིད་དང་སྟན་རྣམས་རྟག་ཏུ་འཁོར། །ཞེས་པ་སྟུག་། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་
 སྟོང་མེ་སྟེ་བའི་རྒྱུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ང་དང་ང་ཡིར་ཆགས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་
 སྟུག་བསམ་གྱིས་མནར་ཚུལ་ཐོ་ཚུན་གྱི་འབྲུལ་འཁོར་དང་འབྲུལ་ཚུལ་ལ། སེམས་ཅན་
 ནི་འབྲུལ་བ་སོ་དང་ཐོ་ཚུན་གྱི་རྒྱུད་ནི་འབྲུལ་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀ་བྱང་གཞི་དང་། ཐག་པས་

བསྐྱམས་པ་སོགས་དང་ལས་ཉོན་གྱིས་བཅིངས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རིམ་བཞིན་དཔེ་
 དོན་དེ་དག་གི་བྱང་ཆོས་ཡིན་ནོ། འབྲུ་ཚུལ་རྣམས་པ་བྱུག་ནི། བཅིངས་དང་བྱེད་པོ་
 འཁོར་ཚུལ་དང་། འབད་རྩོལ་གོ་རིམ་མ་ངེས་པ། མཉམ་ཚུལ་བྱུག་གི་འགྲོ་བ་རྣམས། །
 མོ་ཚུན་བཞིན་དུ་འཁོར་བར་འབྱམས། །ཞེས་བཟུང་སྟེ། རིམ་པ་བཞིན་བསྟོད་པ་བརྒྱ་
 རྒྱ་བཅུ་པ་ལས། འགྲོ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །བྱང་མེད་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱིས་
 བཅིངས། །ཁྱོད་ནི་འགྲོ་བའི་ཉོན་མོངས་དག །དགྲོལ་སྦྲད་ཡུན་རིང་ཐུགས་རྗེས་
 བསྐྱམས། །ཞེས་དང་། ཅུ་བར། རི་བཞིན་རང་གི་བསྟན་བཅོས་དེ་དེ་ལས། །ཟུ་སྟེགས་
 རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་སོགས་དེ་དག །སྤྲུམ་པ་དེ་དག་བྱེད་པོར་མ་གཟིགས་ནས། །
 རྒྱལ་བས་སེམས་ཅམ་འཛིག་རྟེན་བྱེད་པོར་གསུངས། །ཞེས་དང་། བཤེས་སྤྲིངས་
 ལས། །ལྷ་ཡུལ་འདོད་བདེ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་དང་། །ཆངས་ཉིད་ཆགས་བྲལ་བདེ་བ་ཐོབ་
 རས་སྦྲར། །མཉམ་མེད་མེ་ཡི་བྱུང་ཤིང་གྱུར་པ་ཡིས། །སྤྲུག་བསྐྱལ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་
 བསྟན་འཆལ་ལོ། །ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། སལ་མོ་ཆེན་མི་རྣམས་ནི། །དམ་
 པ་མ་ཡིན་ཕྱོགས་ཡོངས་འཛིན། །དེས་ན་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་རྣམས། །སལ་ཆེར་ངེས་པར་
 ངན་འགོར་འགོ། །ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། ལམ་གསུམ་ཐོག་མཐའ་དབུས་
 མེད་པ། །འཁོར་བའི་དགྱིལ་འཁོར་མགལ་མེ་ཡི། །དགྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུ་པན་ཚུན་གྱི། །
 རྒྱ་ཅན་དེ་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཡང་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། མཆོག་ལ་ཡིད་
 གྱི་སྤྲུག་བསྐྱལ་ཏེ། །ཐ་མལ་རྣམས་ལ་ལུས་ཀྱིས་སོ། །སྤྲུག་བསྐྱལ་གཉིས་ཀྱིས་འཛིག་
 རྟེན་འདི། །ཉིན་རེ་ཉིན་རེ་འཛོམས་པར་བྱེད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་ལུང་རིགས་རྣམས་གྲུང་
 བསྒྲིགས་ནས་སྤྲུལ་ཚུལ་སྟོས་ཤེས་པ་གཤམ་ཆེད། །ཀྱུན་ཉོན་ཕྱོགས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་

ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། དང་པོ་བརྒྱད་
 པ་དགུ་པ་གསུམ་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ཉོན་དང་། ཡན་ལག་བརྩ་པ་གཉིས་པ་གཉིས་
 ལས་གྱི་ཀུན་ཉོན་དང་། ལྷག་མ་བདུན་ནི་སྤྱི་བའི་ཀུན་ཉོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་སྤྱབ་
 ཞབས་གྱིས། དང་པོ་བརྒྱད་པ་དགུ་ཉོན་མོངས། །གཉིས་པ་བརྩ་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། །
 ལྷག་མ་བདུན་ནི་སྤྱི་བ་བསྐྱེད་ཡིན། །ཞེས་སོ། །ཀུན་ཉོན་གསུམ་པོ་དེ་ལས་ལས་ཉོན་
 གཉིས་སྤྱི་ཞིང་། དེ་གཉིས་ལས་སྤྱི་བའི་ཀུན་ཉོན་བདུན་སྤྱི། དེ་བདུན་ལས་ཀྱང་ཀུན་
 ཉོན་གསུམ་པོ་སྤྱི་བས་པན་ཚུན་གྱི་རྒྱ་ཅན་ཏེ། གཅིག་གཅིག་གི་འབྲས་བུར་པར་སྤྱི་
 ཚུར་སྤྱིའི་ངང་ནས་འཁོར་བའི་དགྱིལ་འཁོར་མགལ་མའི་འཁོར་ལོ་བཞིན་དུ་འཁོར་
 བར་འབྱུར་བ་ནི། ལྷ་སྤྱབ་གྱིས། གསུམ་པོ་དག་ལས་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། །གཉིས་ལས་
 བདུན་འབྱུང་བདུན་ལས་ཀྱང་། །གསུམ་འབྱུང་སྟེང་པའི་འཁོར་ལོ་དེ། ཉིད་ནི་ཡང་
 དང་ཡང་དུ་འཁོར། །ཞེས་དང་། གོང་གི་རིན་ཆེན་སྤངས་པའི་ལུང་གི་དོན་ནོ། །

༼༡༠བ༽འདིར་བྱུང་ཅམ་སྒྲོས་པ་ལྟར་སྤྱབས་འདིར་རྣམ་བཤད་ལས། ཐེག་ཆེན་
 ལམ་གྱི་ཅ་བ་སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོ་སྤྱིད་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་ཏེ། དཔལ་ལྷན་ལྷ་
 བའི་བསྟན་བཅོས་འདིར་མཆོད་བརྗོད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མཛད་པའི་དགོས་པ་དང་
 དགོངས་དོན་གསལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོ་སྤྱི་བ་ལ་མེད་དུ་མི་
 རུང་བའི་རྒྱ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བར་སྤྱི་ཀུན་གྱིས་མནར་ཚུལ་བསམ་པ་
 དང་། སེམས་ཅན་ཤིན་ཏུ་གཅེས་ཤིང་ཡིད་ལ་པངས་པའི་ཡིད་འོང་བསྐྱེད་པ་གཉིས་
 ཡིན་ལ། འདིར་སྤྱིད་རྒྱུའི་ཡིད་འོང་ནི་མན་ངག་བདུན་གྱི་བཞི་པ་བྱམས་པ་ལ་བྱེད་
 དགོས་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། མར་ཤེས་སོགས་གསུམ་ནི་ཡིད་འོང་སྤྱབ་པའི་རྒྱ་དང་།

སེམས་ཅན་ལ་བྱ་གཅིག་པ་ལྟར་སྒྲིང་དུ་སྤྱད་པར་འཛིན་པའི་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་
 བེ་དེའི་འབྲས་བྱ་དང་སྒྲིང་ཇེ་ཆེན་པོའི་རྒྱར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བྱམས་
 པ་དེ་སྒྲིང་ཇེ་ར་མ་བཟང་བདེ་བ་དང་སྤང་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ལམ་
 རིམ་ལས། བདེ་བ་དང་སྤང་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་དང་སྒྲིང་ཇེ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རེས་པ་མི་
 སྤང་རོ། །དེས་ན་མར་ཤེས་སོགས་ཀྱི་དམིགས་པ་གསུམ་ནི་བདེ་བ་དང་སྤང་འདོད་
 ཀྱི་བྱམས་པ་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྒྲིང་ཇེ་གཉིས་ཀའི་གཞིར་སྤང་བས་
 འདི་ལ་འབད་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིད་འོང་དེ་ཉིད་སྤྱད་པའི་ཐབས་
 ལའང་ལུགས་གཉིས་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གཉིས་དུ་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོམ་སྒྲིང་
 ཚུལ་དང་། སེམས་ཅན་ལེགས་ཚོགས་ཐམས་ཅད་འབྲུབ་པའི་གཞིར་བསམས་པའི་
 སྒྲོམ་སྒྲིང་ཚུལ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཡིད་འོང་ཐབས་གང་
 གིས་སྒྲིང་པ་ལ་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་ལུགས་གཉིས་སྤང་བའི་དང་པོ་ནི། ཟླ་
 བའི་ཞབས་ཀྱིས་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས།
 པ་མ་སོགས་ཀྱི་གཉིན་ཡིན་པ་བསམས་ན། དེ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་འཁོར་བར་
 འཆིང་བར་བཟོད་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལྟར། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཙུག་པོ་མི་དང་།
 མཁས་པའི་དབང་པོ་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །ཕྱོགས་གཉིས་པ་ནི་དཔལ་
 ལྷན་ནི་བ་སྒྲིང་ལུགས་ཏེ། དེ་ནི་གཞན་དུ་བཤད་ཟེན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ནི་རྒྱས་པར་ལམ་རིམ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༡༠ སྒྲིང་ཇེ་ཕྱི་མ་གཉིས་སྒྲིམ་ཚུལ།

༼༡༠བ༥༽སྒྲིང་ཇེ་ཕྱི་མ་གཉིས་སྒྲིང་ཚུལ་ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། འདི་ལྟར་ཚུ་ཤིན་ཏུ་

དུངས་པ་རྒྱང་ཤིན་ཏུ་དག་པོ་མིན་པས། ཚུའི་ཆ་ཤས་བརྒྱབས་པས་བྱབ་པའི་ནང་
 དུ་ཆོ་བའི་གཟུགས་བརྟན། གཟུགས་བརྟན་ལས་སྤར་དམིགས་པའི་རྟེན་གྱི་ཡུལ་ཚུ་
 དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ། ཉེ་རེ་རེ་འཛིག་པ་རྒྱ་བ་རང་གི་དངོས་པོ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པ་
 ལྟ་བུར་ཤར་བ་ན། དམ་པ་སྟེ་སྟེ་བོ་ཚུལ་དེ་ལ་མཁས་པ་དག་གིས་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་
 མི་རྟག་པ་དང་། གང་དུ་སྤང་བའི་རྒྱ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་ངོ། །དཔེ་
 དེ་བཞིན་དུ་བྱམས་སེམས་སྟོང་རྩི་དབང་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་
 འཛིག་ལྟའི་མཆོར་དེ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དུ་འབབ་པའི་མ་རིག་པའི་ཚུ་སྟོན་པོ་རྒྱ་ཆེ་བ་
 དང་ལྟན་པ། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་གྱི་རྣམ་རྟོག་གི་རྒྱང་གིས་བསྐྱོད་པའི་ནང་ན་གནས་
 པ། རྣམ་མཁའི་རྒྱ་བ་ལྟ་བུའི་རང་གི་ལས་དཀར་ནག་གི་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུར་
 མདུན་ན་གནས་པ་རྣམས། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཛིག་པའི་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་
 ཐོག་ཏུ་འབབ་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་པའི་སྟོང་པར་མཐོང་བ་ན། དེ་རྣམས་ལ་
 དམིགས་ནས་སྟོང་རྩི་ཆེན་པོ་སྟེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཡིད་དུ་འོང་བ་
 དང་། འཁོར་བར་འབྱམས་པའི་ཚུལ་བསམས་པ་ལས་སྟེ་སྟེ་སྤར་བ་ཤད་པ་བཞིན་
 རོ། འཛིག་ལྟ་མ་རིག་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལས་མ་རིག་པ་ལོགས་སུ་བཤད་པ་ནི། འཛིག་
 ལྟ་འབྲེན་བྱེད་གྱི་ཆོས་གྱི་བདག་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 ཏེ། འདིའི་ལས་དཀར་ནག་གི་གཟུགས་བརྟན་ཞེས་པ་ནི། ལས་དཀར་ནག་གི་འབྲས་
 བུ་བདེ་སྤྱུག་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ན་ད་ལྟའི་བདེ་སྤྱུག་ལ་སྟོན་གྱི་ལས་ཞེས་ཐ་
 སྐད་བཏགས་པའི་གྲགས་ཆོད་དང་བསྟན་ཏེ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་རོ། །

༡༡ སྒྲིང་རྩེ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར།

༡༡༡ནང་དུ་རང་འགྲེལ་ལས་དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་སྒྲིང་
 རྩེ་རང་གི་ངོ་བོའི་བྱང་པར་གསལ་བར་བྱས་ཏེ་དེ་ཉིད་ལ་བྱག་འཆོལ་བ་བརྩམས་པར་
 འདོད་པས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྒྲིང་རྩེ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་དམིགས་ཡུལ་གྱི་
 སྒྲོ་ནས་འབྱེད་ཅེས་འབྱུང་བ་ནི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་སྒྲིང་ནས་འབྱེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི།
 དམིགས་ཡུལ་ཙམ་གྱིས་འབྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིང་རྩེ་གསུམ་གྱི་ལ་དམིགས་ཡུལ་
 རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱང་པར་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་ཀས་དམིགས་ཡུལ་སེམས་ཙན་
 ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པར་མཚུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་དམིགས་ཡུལ་གྱི་བྱང་པར་
 འཆར་ཆུལ་མི་འདྲ་བའི་སྒྲོ་ནས་དེ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་
 ཡུལ་དེ་སྒྲིང་རྩེ་སྒྲིད་པ་པོའི་གང་བྲག་དེ་ལ་བྱང་པར་གཞན་གཉིས་སུ་མ་ཤར་བར་
 སྒྲིག་བསྐྱེལ་བའི་བྱང་པར་ཙམ་དུ་ཤར་བའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲིང་རྩེ་དང་པོ་བཞག། དམིགས་
 ཡུལ་དེ་གང་བྲག་དེ་ལ་བདེན་མེད་ཀྱི་བྱང་པར་དུ་མ་ཤར་བར་མི་རྟག་པ་དང་རགས་
 པའི་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་ཆ་ནས་སྒྲིང་རྩེ་གཉིས་པ་བཞག། དམིགས་
 ཡུལ་དེ་གང་བྲག་དེ་ལ་བདེན་མེད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་ཆ་ནས་སྒྲིང་རྩེ་གསུམ་པ་
 བཞག་པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་བྱང་པར་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་
 པའི་སེམས་ཙན་སྒྲིང་རྩེའི་དམིགས་པར་འཛོག་པ་ལ། སྒྲིང་རྩེ་གཉིས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་
 གང་བྲག་གིས་སེམས་ཙན་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲོན་དུ་ངེས་བེན་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཅིག་དགོས་ཀྱི། སྒྲིང་རྩེས་དེ་གཉིས་
 སུ་དམིགས་པ་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱང་སྒྲེ། བྱང་དེའི་དོན་ལ་

དཔྱད་ན་སྙིང་རྩེ་སྤྲི་མ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ལ་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་བྱང་པར་བྱེད་
 བ་པོ་ནི། སྙིང་རྩེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྔོན་དུ་བསྐྱེད་པའི་མི་རྟག་རྟོགས་པའི་སྒོ་སོགས་སྙིང་
 རྩེ་ལས་དོན་གཞན་ཞིག་ལ་བྱེད་ཅིང་། སྙིང་རྩེ་གཉིས་རང་ཉིད་བྱང་པར་དེ་གཉིས་ཀྱི་
 བྱེད་པ་པོར་མི་འཛོག་པ་ཞིན་དུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ཡུང་དེའི་དོན་
 བོ། བྱང་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་རྩེས་དམིགས་པ་
 ལ། སྙིང་རྩེ་གཉིས་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་དེས་དེའི་སྔོན་དུ་མི་རྟག་པ་དང་སྙིང་ཉིད་ཀྱི་
 ལྟ་བུ་རྟོན་དགོས་པ་དང་། བྱང་པར་དུ་སྙིང་རྩེའི་དུས་ན་ཡང་ལྟ་བའི་རུས་པས་བྱང་
 ཆོས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་གཅིག་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་དུ་མཁས་པ་དག་ཞལ་
 མཐུན་པར་བཤད་དོ། འོན་ཀྱང་ཡུང་འདིའི་བྱང་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཞིག་
 དགོས་ཀྱི་ཞེས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ནི་སྙིང་རྩེ་གཉིས་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་ལ་
 ཤར་བའི་དོན་ཡིན་ཀྱི། སྙིང་རྩེ་རང་ལ་ཤར་བའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་བྱང་པའི་
 དེ་གཉིས་སྐྱེད་ཚུལ་སྟོན་པའི་རྣམ་བཤད་ཀྱི་ཡུང་དེ་ཉིད་དུའང་། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀའི་
 སྐབས་སུ་སྐྱེ་བོ་ཚུལ་དེ་ལ་མཁས་པ་དག་གིས་ཞེས་དང་། བྱང་སེམས་སྙིང་རྩེའི་
 དབང་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཞེས་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 དེ་ལྟར་མིན་པར་སྙིང་རྩེ་རང་ལ་མི་རྟག་པ་དང་བདེན་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ལ་བྱེད་
 བ། བདེན་མེད་ཀྱི་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་འཕགས་རྒྱུད་
 ཀྱི་བདེན་སྟོང་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་རྩིས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལའང་མཚུངས་པས། དེ་དག་
 ལ་ཡང་བདེན་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཅ་ཤེས་ཤིག་ཆེན་ལས།
 བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཡང་དག་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་སྤྱང་

བ་ན་མི་སྤང་བའི་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ཡང་དག་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་
 བ་བཀག་པ་ཡང་དགག་གཞིའི་དངོས་པོ་སྤང་བའི་སྒྲོ་ལ་མི་སྤང་བས་ལོག་པའི་ཀུན་
 རྫོབ་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་དང་ཐ་མི་དད་པའི་སྤྱིར་མི་སྤང་
 བ་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཏྲགས་ཀྱི་དགག་བྱ་བཅད་ཅམ་གྱི་སྒྲོས་པ་མེད་པར་
 དགག་པ་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་དངོས་སུ་མི་སྤང་བས་དེ་མིན་གྱི། མ་ཡིན་
 དགག་ནི་དགག་གཞིའི་དངོས་པོ་གང་ལ་སྤང་བ་དེ་ལ་སྤང་བར་བཞེད་པའི་ལུགས་
 སོ། །རིགས་པ་འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རི་སྟོད་པ་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་འཕགས་པ་
 འོག་མའི་རྩེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་དགག་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་འཇལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་
 རྣམས་ཀྱང་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ཆུང་
 དུ་ལས་ཀྱང་། སྟོན་པོ་ལྟ་བུ་སྤང་བ་ན་དེའི་བདེན་སྟོང་སྤང་བར་བཤད་པ་ནི། བདེན་པ་
 མེད་པར་བཀག་པའི་རྣམ་བཅད་ཅམ་མིག་ཤེས་སོགས་ལ་སྤང་བ་མིན་གྱི། མ་ཡིན་
 དགག་ལ་དགོངས་པས། དེ་འདྲ་ཀུན་རྫོབ་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱང་། བདེན་པ་བཅད་
 ཅམ་གྱི་སྟོང་པ་དོན་དམ་བདེན་པར་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་ཡང་དག་པའི་སྐྱེ་བ་སོགས་
 བཀག་པའི་མ་ཡིན་དགག་གི་སྟོང་པ་དེ་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་ལ་
 སྤང་ཡང་། བདེན་བྱབ་ཀྱི་སྒྲོས་པ་བཅད་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་དེ་ལ་མི་སྤང་བར་གསལ་
 བར་བཤད་པ་དང་འགལ་བ་དང་། བདེན་སྟོང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་རྩེས་ཐོབ་ཡེ་
 ཤེས་དེས་སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཡང་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲིང་རྩེ་གཉིས་ཀྱང་མི་ཏྲག་སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་དུ་བྱེད་པ་སོ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིང་
 རྩེ་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་དམིགས་ཡུལ་ཅམ་གྱི་མི་འབྱེད་པར་དམིགས་ཡུལ་གྱི་བྱུང་

བར་གསུམ་སྤྱི་ཚེ་ལ་འཆར་ཚུལ་གྱི་སློན་ས་འབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་
 སྤྱི་ཚེ་གཉིས་པ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་ཅན་དང་། གསུམ་པ་བདེན་མེད་གྱི་རྣམ་ཅན་དུ་མི་
 འགྱུར་ཏེ། སྤྱི་ཚེ་ལ་དེ་དག་ཤར་བའི་དོན་འཛིན་སྤངས་སམ་ངེས་ངོར་ཤར་བ་ལ་
 འདོད་ན་སློན་དེ་འོང་ཡང་སྐབས་འདིར་སྤང་ངོ་ཅམ་དུ་ཤར་བའི་དོན་དུ་འདོད་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་གྱི་དམིགས་མེད་སྤྱི་ཚེ་ཆོས་
 ཅན། སེམས་ཅན་བདེན་མེད་སྤང་བའི་སློ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་བདེན་གྲུབ་
 ཏུ་སྤང་བའི་སློ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སློབ་པའི་རྒྱུད་གྱི་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་
 མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་གྱིས་མ་བསྐྱད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
 མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་གྱི་ས་མ་ཐོབ་ཚུན་ཆད་དུ་མ་
 རིག་པའི་བག་ཆགས་གྱིས་མ་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ནི། འཕགས་པ་རྣམས་གྱི་མཉམ་
 བཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མིན་པ་མེད་ལ། དེ་ཡང་རེས་འཛོག་པ་སྟེ་མཉམ་
 བཞག་ལས་ལངས་པ་ན་བག་ཆགས་གྱིས་བསྐྱད་པ་ཅན་དུ་སྐྱེའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། གཞན་དག་ན་རེ། ཅུ་བར་མ་བྱུང་སྟེ། བྱང་སེམས་གྱི་དམིགས་མེད་
 སྤྱི་ཚེ་དེ་སེམས་ཅན་བདེན་མེད་དང་བདེན་གྲུབ་གཉིས་ཀར་སྤང་བའི་སློ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། བདེན་མེད་དུ་སྤང་བ་ནི་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་སློ་སྤྱི་མའི་ཤུགས་མ་ཡལ་
 པའི་སློབས་གྱིས་བྱང་བའི་སྤང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྤང་བ་ནི་སློ་སྤྱི་མའི་
 སློབས་གྱིས་སྤྱི་ཚེ་དེས་སེམས་ཅན་བདེན་གྲུབ་གྱིས་བྱང་བར་དུ་བྱས་པ་ལ་མ་སྟོས་
 པར་བདེན་སྤང་གི་བག་ཆགས་གྱི་དབང་གིས་ངམ་ངམ་ཤུགས་གྱིས་བྱང་བའི་སྤང་བ་
 ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་བྱང་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ཏེ་ཤེས་རིག་དང་

ལྷན་པ་དག་གིས་སློབ་གྲོས་གཟུ་བོས་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་ནས་རྗེ་སློབ་མའི་དགོངས་པར་གང་
སོན་པའི་ཕྱོགས་རང་ལུགས་སུ་བརྒྱུང་བའི་རིགས་སོ། །

འཇམ་དབྱངས་གསུང་གསང་གངས་ཀྱི་རི་སུལ་དུ།

སྤྱད་བང་སྟག་སེང་རྩལ་འགྲན་ལྟར་མའི་གྲུ།

བདག་འདྲའི་བགས་སྟོན་རང་ཆོད་ངོས་བརྒྱུང་སྟེ།

མི་སྤྱིའི་བྲག་སྤྱིབས་བསྟེན་ན་སློབ་དེར་འཁུམས། །

ཞེས་གྲུ་སྤྱིས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཡིག་ཆ་དག་ལས་སྤྱིར་རྗེ་འདི་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་
འཛོག་པ་ན། མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་སྤྱ་རགས་ཀྱི་བྱུང་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སེམས་
ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་དང་། མི་རྟག་པ་དང་བདེན་མེད་ཀྱི་བྱུང་པར་དུ་བྱས་
པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་གཞི་མ་སྟེན་པའི་དུག་སྤྱི་སྤྱིར་བ་དང་། ཡང་མི་
རྟག་པ་དང་བདག་མེད་སྤྱ་རགས་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་མ་བྱས་པར་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་
དམིགས་པ་ཞེས་དང་། མི་རྟག་པ་དང་བདེན་མེད་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་ནས་སེམས་
ཅན་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་མི་བཟད་པའི་ཆོག་སྤྱད་འོག་མ་འདྲེན་པའི་ཆོག་སྤྱིར་ཏེ་
གསུངས་པ་གཉིས་སུ་སྤྱང་བའི་དང་པོ་ནི། ཅ་བར། རོ་རྩལ་འགྲན་ལྟར་རང་དབང་མེད་
པ་ཡི་ཞེས་དང་། རྩལ་ནང་གི་རྩལ་བ་ལྟར། གཞུ་དང་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོད་པར་
མཐོང་བ་ཡི། །འགྲོ་ལ་སྤྱིར་རྗེར་གྱུར་གང་དེ་ལ་འདུད། །ཅེས་དུག་པའི་སྤྱི་སྤྱིར་ཡོད་
པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། རྩལ་བ་འདད་ལས། སྤྱིར་རྗེ་དང་པོ་ལ་དེ་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་གྱིས་
བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་མིན་པར་སེམས་ཅན་ཅམ་ཞིག་དམིགས་པར་གསུངས་པས།
ཞེས་དང་། འགྲོ་བ་རྩལ་གིས་གཞུ་བའི་རྩལ་ནང་གི་རྩལ་བ་ལྟར་གཞུ་བ་སྟེ་སྤྱད་ཅིག་

མི་བཅོད་པ་ལྟ་བུ་ནི་སྤྱིར་རྗེ་ཡིན་པར་བསྟུ་བ་ལས་གསུངས་ཤིང་། དམིགས་ཚུལ་ལ་
 བྱུང་པར་ཡོད་ཅེས་ལས་དམིགས་རྣམས་ལ་བྱུང་པར་མེད་པས་མི་འགལ་བར་བཤད་དོ། །
 བྲལ་འདོད་དང་སྦྱོར་འདོད་ཀྱི་རྣམས་པ་གཉིས་ཀྱང་དམིགས་བྱ་དང་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་
 རོས་ནས་བཅེ་གཏུང་སྦྱོར་ཚུལ་ཅེས་ལས་དོན་ལ་བྱུང་པར་ཆེར་མེད་པར་མཛོན་ནོ། །

༡༣ ལམ་གྱི་ཆིངས།

༼༡༣བ༽བསྟན་བཅོས་འདིར་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་སྤྱོད་ཀྱི་
 རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་རྗེས་
 འབྲངས་རྣམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ལུས་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱང་འབྲེལ་དང་
 སེམས་བསྐྱེད་དང་ཞི་ལྷག་ཕྱིན་དུག་དང་ས་བཅུ་འབྲས་བུ་ཆོས་གཟུགས་འཕྲིན་ལས་
 དང་བཅས་པ་རྣམས་པལ་ཆེར་འབྲསྟེ། སྦྱོར་དཔོན་འཕགས་པས་ནི། རིན་ཆེན་ཐོང་
 བར། སྦྱོད་པའི་ཉེན་སེམས་བསྐྱེད་ཅ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པ་དང་། སྦྱོད་པ་
 ཕྱིན་དུག་གི་རོས་འཛིན་པན་ཡོན་དང་སྟོང་རྗེ་འཇོགས་དང་བཅས་པ་དང་། སྦྱོད་པ་
 དེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་བཅུ་བཅོད་ཚུལ་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཡོན་ཏན་དང་
 བཅས་པར་བཤད། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་སེམས་བསྐྱེད་
 པ་དང་། སར་ཕྱིན་བཅུས་ཁམས་བཅུ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་བཅུ་
 འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་བཅས་དང་། འོངས་སྤྱོད་ཞིང་ཁམས་དང་བསམ་གྱིས་
 མི་བྱུང་པའི་ཚུལ་དང་བཅས་པར་བཤད། མདོ་ཀུན་བརྟུས་ལས། དལ་འབྱོར་དང་
 བསྟན་པ་ལ་དད་པ་རྟེན་དཀའ་བ་དང་། དེ་དག་ལས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་
 དང་སེམས་ཅན་ལ་སྟོང་རྗེ་ཆེ་བ་རྟེན་དཀའ་བ་དང་། དེ་རྣམས་ལས་ཀྱང་བྱང་སེམས་

ལ་མ་འབྱེན་པ་དང་བརྟན་པའི་སེམས་དང་། བདུད་གྱི་ལས་དང་། དམ་པའི་ཆོས་སྤྱོད་
 བ་སོགས་སྤྱོད་བ་རྟེན་དཀའ་བ་སོགས་གྱི་བཤའ་པ་མང་དུ་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་
 ལྷས་ནི། བཞི་བརྒྱ་པར། རབ་བྱེད་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་དང་པོ་བརྒྱད་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་
 བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་རིམ་བསྟན་ཅིང་། རབ་བྱེད་ལྷག་མ་བརྒྱད་
 གྱིས་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཟབ་མོའི་ལམ་རིམ་བསྟན་པས་ལམ་གྱི་ལུས་ཆ་
 ཆང་བར་གསུངས་སོ། །ཞི་བ་ལྷས་ནི། བསྐྱབ་བརྟུས་སུ། ཐོག་མར་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་
 ཞིང་རྟེན་དཀའ་བ་བསམས་ནས། ཆེ་འདིར་སྤྱོད་པོ་ལེན་པའི་པན་པ་སེམས་པ་དང་།
 དེ་ནས་དད་པ་སྤྱི་དང་བྱེད་པར་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་པའི་དད་པ་བརྟན་པོ་
 བསྐྱེད་དེ། སྤོན་པ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་འབྲུག་པའི་སྤོམ་པ་
 བཟུང་བ་དང་། དེ་ནས་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་ཅ་གསུམ་བཏང་བ་དང་། བསྐྱེད་པ་
 དང་། དག་པར་བྱེད་པ་དང་། སྤེལ་བའི་ཚུལ་རྣམས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་སྤོན་པ་
 མདོ་ཀུན་བརྟུས་གྱི་དོན་འགྲེལ་པར་མཛད་ལ། སྤྱོད་འབྲུག་ལས། ལེ་ལུ་བཅུ་ཡོད་པའི་
 དང་པོས་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གྱི་པན་ཡོན་དང་། དེ་ནས་གཉིས་གྱི་སེམས་དེའི་འགལ་
 རྒྱུན་སྤྲིག་པ་བཤགས་པ་དང་མཐུན་རྒྱུན་ཆོགས་བསགས་ཚུལ་དང་། དེ་ནས་གཅིག་
 གིས་སྤྱོད་པ་ལ་སྤོབ་པའི་ཡན་ལག་བག་ཡོད་བསྟེན་ཚུལ་དང་། དེ་ནས་ལྷས་པར་
 བྱེན་ཐ་མ་ལྷ་ལ་སྤོབ་ཚུལ་དང་། བཅུ་པས་བསྡོམས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་ནས་སྤོན་པ་ལ་
 སྤོབ་ཚུལ་དང་། ཤེར་ལེར་འབྲས་བུའི་སའང་བསྟན་ཏོ། །རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་གྱིས་གྲང་
 དེ་ལྟར་བཤའ་དེ། དབུ་མ་སྤྱོད་པོ་ལས། རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་
 བསྐྱེད་པ། སྤྱོད་པ་བརྟུལ་ཞུགས། དེ་ཉིད་འཆོལ་བ་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ནས་བཤའ་ལ།

དབུ་མ་རྒྱན་ལས། བྱང་སེམས་དབང་པོ་ནི་རྒྱལ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་གཉིས་དང་
 རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་བརྒྱལ་ཞུགས་ལ་སྦྱོར་བ་སོགས་བཤད་ཅིང་། སྒྲོམ་རིམ་ལས་ཀྱང་།
 ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་གཉིས་དང་། ཕྱིན་དུག་ཆད་མེད་
 བསྐྱེད་བཞི་སོགས་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་སོ། གཞན་ཡང་ལམ་སྒྲོན་སོགས་གཞུང་ཆེན་
 མོ་གཞན་རྣམས་ལས་ཀྱང་ལམ་གྱི་ཆེང་ས་སྤྱད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་།
 དེ་དག་གི་ནང་ནས་བྱང་ཚུབ་ལམ་སྒྲོན་གྱིས་ལམ་བཟོད་ཚུལ་གྱི་རིམ་བཤད་པ་དེ་
 བོད་ཀྱི་ ལམ་དང་པོ་པས་ཀྱང་འཇུག་པ་བདེ་ཞིང་འཕགས་པ་ཡབ་སྤྱོད་རྗེས་འབྲང་དང་
 བཅས་པས་ཟབ་རྒྱས་གྱི་ལམ་གྱི་ལུས་གསུངས་པ་དེ་རྣམས་ལ་ངེས་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་
 སྟེར་བའི་ཐབས་སྒྲན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། འདི་རྣམས་ལ་ངེས་པ་བདེ་
 སྒྲག་ཏུ་སྟེར་བའི་ཐབས་ལས་དང་པོ་པས་ཀྱང་འཇུག་པ་བདེ་བ་ནི་ཤིང་ཏྲ་ཆེན་པོའི་
 ལུགས་གཉིས་ལ་མཁས་པའི་དཔལ་མར་མེ་མཛད་གྱི་གདམས་ངག་བྱང་ཚུབ་ལམ་
 གྱི་རིམ་བར་ཤིན་ཏུ་གོ་སླ་བའི་འཁྲིད་ཚུལ་བསྟན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འཕགས་པའི་ལུགས་འཛིན་ཆེན་པོ་འདི་དག་གིས་
 ལམ་གྱི་ལུས་བཤད་ཚུལ་འདི་དག་མཐུན་པར་གོ་ན། སྟག་ཆང་ལོ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་
 རིན་ཆེན་པས། སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོས་བྲལ་ཞེས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་སྒྲོ་
 བཏགས་ནས་ཟབ་དོན་སྒྲོམ་པའི་ཆེ་ན་གང་ལ་ཡང་སེམས་མི་གནས་པའི་སྒྲོས་བྲལ་
 སྒྲོམ་པ་ཡིན་ཞེས་འདོད་པའི་དབང་གིས་ཐལ་རང་གི་སྒྲོམ་ཅམ་ཡང་མི་མཐུན་པར་
 འདོད་པ་དང་། ཡང་དེ་དང་དམར་བཅེགས་སོགས་པོད་ཁ་ཅིག་གིས་སངས་རྒྱས་ལ་
 སེམས་མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་ཞེགས་པའི་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །

༥ འདིར་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་འོག་ཏུ་སོ་སྤྱིའི་ལམ་མ་བསྟན་པར་འཕགས་པའི་ས་ནས་
བཤད་པ་མི་འཐད་པའི་ཚུད་ལན་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། གལ་ཏེ་བསྟན་བཅས་འདིར་
བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཐབ་བ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གཉིས་ཀ་དང་། དེས་ཐོབ་པར་བྱས་
པའི་འབྲས་བྱ་གཏན་ལ་འབེབས་ན། བྱང་སེམས་ལ་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་སོ་སྤྱིའི་སའི་
ལམ་གྱི་རིམ་བ་རྣམས། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་འོག་འདིར་བསྟན་དགོས་པ་ལས། དེར་མི་
སྟོན་པར་འཕགས་པའི་ས་ཉིད་ནས་འཆད་པ་ཇི་ལྟར་རིགས་སྟུམ་ན། འདི་ནི་མཆོད་
བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་ཉིད་ཏུ་བཤད་པས་སྐབས་འདིར་མ་བཤད་དོ། །དེའི་དགོས་པ་ནི་
གང་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་སེམས་སུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་གསུམ་བསྟན་
པས། ཐེག་ཆེན་ཏུ་འཇུག་པར་འདོད་པས་དེ་གསུམ་ཐོག་མར་ཉམས་སུ་སྦྱང་དགོས་
པར་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པ་སོགས་སོ། །༡༡༣༣༡ །ལྷང་འདིའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་
བརྒྱད་ཅེས་བ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། ཞུགས་པ་དང་འབྲས་བྱ་ལ་གནས་པའི་དབྱེ་བས་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་བརྒྱད་ཅེས་འཕགས་པ་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་གསུངས་པ་དང་།
དར་ཤིག་ལས། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་དམན་པའི་ས་བརྒྱད་ལ་བྱེད་པར་བཤད་པ་གཉིས་
དགོངས་པ་མི་འགལ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་དབྱེད་དགོས་ཏེ། སྤྱི་མ་དེ་ལ་ཉན་ཐོས་དང་
འཕགས་པའི་ལམ་དགོས་ཤིང་། བྱི་མ་དེ་ལ་རང་རྒྱལ་དང་སོ་སྤྱིའི་ལམ་ཡང་ཡོད་
པའི་བྱིར་རོ། །

༡༣ དོན་དམ་པའི་སའི་ངོ་བོ།

༡༡༣༣༢ །འདིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་སའི་ངོ་བོ་དང་། གྲོགས་དང་མིང་ཐོབ་
ཚུལ། སྤྱི་དོན་ཏེ་བྱད་པར་བཞེས་བཤད་པའི་དང་སོ་ལ། སྤྱིར་ཐག་བཅས་དང་ཐག་

མེད་ཀྱི་དོན་ནི། མཛོད་ལས། ཟག་པ་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་རུང་གི་སྒོ་
ནས་རྒྱས་སུ་རུང་མི་རུང་གིས་འཛོག་པ་དང་། གུན་བཏུས་སུ་ཟག་པའི་སྒོ་བྱུག་གང་
རུང་གིས་བསྐྱས་མ་བསྐྱས་ཀྱིས་འཛོག་པ་དང་། སར་བྱེན་དུ་བདག་ལྷའི་གཉེན་སོ་
ཡིན་མིན་ཀྱིས་འཛོག་པ་སོགས་བཤད་ཚུལ་མང་ཡང་། ཐལ་འགྲུར་བའི་རང་ལུགས་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། བདེན་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་དེའི་བག་ཆགས་གང་རུང་
གིས་བསྐྱད་པ་ནི་ཟག་བཅས་དང་། དེས་མ་བསྐྱད་པ་ནི་ཟག་མེད་དུ་འཛོག་གོ། །ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་བྱུང་པར་འདི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་
ཆོས་ཀྱི་སྟངས་དུ་ངེ་ལྟར་འཛོག་ཚུལ་དཀའ་བར་སྤང་བས་དབྱུད་དགོས་སོ། །དེས་ན་
འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོས། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་དོན་མཛོད་ལྟར་སྤྲོས་པ་མི་འཐད་
དེ། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྤྱུ་དེ་ཟག་མེད་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཟག་པ་སྐྱེ་བ་ཡོད་
པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། དེ་ཟག་པ་གུན་བད་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཉ། གཙང་
བདེ་ཉག་བདག་བཞིའི་མཐར་སོན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། དེ་
ནི་རང་བཞིན་དག་བྱིར་དང་། །བག་ཆགས་སྤངས་བྱིར་གཙང་བ་ཡིན། །བདག་དང་
བདག་མེད་སྒྲོས་པ་བདག་ །ཉེ་བར་ཞི་བ་དམ་པའི་བདག་ །ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྤང་པོ་
དང་། །དེ་རྒྱ་ལོག་བྱིར་བདེ་བ་ཉིད། །འཁོར་བ་དང་ནི་སྤང་ན་འདས། །མཉམ་པ་ཉིད་
དུ་རྟོགས་བྱིར་ཉག་ །ཅེས་སོ། །ཉགས་གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་
འཛིན་གྱི་ཆགས་སོགས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། །མཛོད་རྟོགས་རྒྱན་ལས། རྒྱལ་ལ་
སོགས་ལ་ཆགས་པ་སྟ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་མཆོག་སྤྲུལ་ལ་དམིགས་
ནས་ཆགས་སོགས་རྒྱས་སུ་རུང་མི་རུང་དབྱུད་དགོས་སོ། །

༡༥ གྲོགས་གྱི་བྱང་པར།

གྲོགས་གྱི་བྱང་པར་ལ། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་རང་གི་དོ་སོ་དང་། ཁྱེད་བྱེད་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་
 བོ་སོགས་དུས་གཅིག་ཏུ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་དང་། དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་ཅམ་ལ་བྱེད་
 མི་རུང་བས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཤུགས་དུས་གཅིག་ལ་རུས་བ་སྟོབས་མཚུངས་སུ་ཡོད་
 པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ལམ་རིམ་ཚུང་དུ་ལས། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཤུགས་དག་
 བ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་ཕྱག་དང་སྐྱོར་བ་སོགས་བྱེད་པའི་ཆོ། དེ་དག་ལ་དམིགས་
 པའི་སྟོ་དེ་རྣམས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་མིན་ཡང་། དེའི་ཤུགས་དང་ལྡན་པར་འཇུག་
 པ་མི་འགལ་ལ། ཐུན་འགོ་ལྟ་བུ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཤུགས་དག་སྟོན་དུ་བཏང་
 བ། ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བཞག་པའི་ཆོ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དངོས་སུ་མེད་
 གྲང་། དེས་རྩིས་ཟེན་པ་མི་འགལ་ཏེ། ཐབས་ཤེས་ལ་མ་བྲལ་བའི་ཚུལ་ཡང་དེ་ལྟར་
 རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
 མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་དུས་ན། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
 གྲང་ཡོད་མོད་ཀྱི། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱུས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟམ་པའི་སྟོ་
 མངོན་གྱུར་དུ་ག་ལ་དགོས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་སྟོབ་པ་མཉམ་བཞག་པའི་རྒྱུད་
 ལ་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་སྟོག་གྱུར་དུ་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་མངོན་གྱུར་དུ་མེད་པ་ལ་
 མི་མཐུན་པ་མེད་ཀྱང་། སྦྱིར་ཡོད་མེད་ཅམ་ལ་མི་མཐུན་པས་རང་ལུགས་ནི། སྟོང་
 ཉིད་ལ་གཉིས་སྤང་རུབ་པའི་སྟོབ་པ་མཉམ་བཞག་པའི་རྒྱུད་ལ་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་
 མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་ཡིན་ན། ཟག་མེད་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་བྱིར། ཅ་
 འཇུག་གི་རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀ་ལས། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་སུ་དེའི་

སྤང་བྱ་མཐོང་སྤངས་སོགས་མེད་མོད་ཀྱང་སྒྲོམ་སྤངས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་ཡོད་དགོས་
 ལ། དེའི་ཆེ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་སྤང་འབྱུང་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་
 པའི་ཟག་མེད་ཡིན་པས་དེའི་ངོ་བོར་བག་ལ་ཉལ་དེ་གནས་པར་མི་རིགས་ལ། དབང་
 ཤེས་ཀྱང་དེའི་རྟེན་དུ་མེད་ཅིང་གཟུགས་ཀྱང་དེའི་རྟེན་དུ་མི་རིགས་ལ་ཀུན་གཞི་
 ཡང་མི་འདོད་པས་དེའི་རྟེན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྟུང་ན། སྒྲོན་མེད་དེ་དཔེར་ན་ཀུན་
 གཞི་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་ལ་ངར་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་གང་ལ་
 དམིགས་པའི་གཞི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་གནས་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཀུན་གཞི་
 ཁས་མི་ལེན་པ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་བདག་གི་ཐ་སྐྱད་གང་འབྱུག་པའི་གཞི་
 ཅམ་ཞིག་དེའི་ཆེ་སྒྲོམ་སྤངས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་རྟེན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཤེས་པའི་རྒྱུད་
 ལ་བཏགས་པའི་ང་ཅམ་མམ་གང་ཟག་ཅམ་མོ། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 སྒྲོབ་པ་མཉམ་བཞག་པའི་རྒྱུད་ལ་དབང་ཤེས་ཡོད་པར་འདོད་པའང་འདི་དང་འགལ་
 བར་སྤང་རོ། གཞན་ཡང་། དབུ་མ་པ་ལ་དངོས་སྤྱོད་འགའ་ཞིག་གིས་གཟུགས་མེད་
 དང་པོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་རྟེན་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་མངོན་
 དུ་གྱུར་པའི་ཆེ་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་སེམས་གཞན་མེད་པས་དེ་དག་གི་འགྲོ་བ་
 ལྡོག་པའི་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ལ། འདི་པས་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་སེམས་
 མེད་པ་གཞིར་བཞག་ནས་དེ་དག་གི་འགྲོ་བ་ལྡོག་མི་དགོས་པའི་སྒྲོན་སྤྱོད་མངོན་པའི་
 ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ལུགས་འདིའི་གང་ཟག་གི་འཛོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
 ཤེས་ན་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་དང་ཅི་ཡང་མེད་པ་གསུམ་དུ་སྦྱེས་པའི་
 འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན་འཛིག་

རྟེན་པའི་སེམས་གཞན་མེད་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་འགྲོ་བ་ལྷོག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་
 དང་། སྤྱིད་ཅེར་འཕགས་པ་ལ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སར་གཏོགས་པའི་ཟག་མེད་སེམས་
 མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན། སྤྱིད་ཅེ་དང་ཅི་ཡང་མེད་པ་གཉིས་ཀའི་སས་བསྐྱུས་པའི་འགྲོ་བ་
 ལྷོག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་དེའི་གནས་ནི་འགྲོ་བ་དེ་གཉིས་དང་། ལྷ་པོ་
 ལས་འདས་པའི་འགྲོ་བར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་ཀྱང་མི་གཞོད་པར་མངོན་ཏེ། ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་གང་ཡང་འགྲོ་
 བ་དེ་དག་གི་མཆན་གཞིར་མ་བཞག་ཀྱང་འགྲོ་བ་བཞག་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པས་ཀྱང་སྐྱབ་རྒྱས་སོ། །ལ་ཅིག་སྤྱིར་བེན་པ་ཅམ་དུ་མ་བད། དངོས་སུ་བེན་
 པ་ལའང་བེན་བྱ་བེན་བྱེད་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་མི་དགོས་པ་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་དགོངས་པ་
 ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་བྲངས་པའི་ལམ་རིམ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་དེར་གསལ་བའི་ཕྱིར་བེར་ཏེ། དེ་
 འབྲེལ་ཡོད་སྤྱིད་ཀྱང་ལམ་རིམ་གྱི་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་མིན་བཟླ་དགོས་སམ་སྐྱམ་སོ། །

༥༥ མིང་ཐོབ་ཚུལ།

མིང་ཐོབ་ཚུལ་ལ། ཆར་རྣམ་པར་སྤྱེ་བ་ཞེས་པའི་དོན་ལ་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་
 ཞེས་དགོས་ཏེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ཡེ་ཞེས་ལ་སྤྱིའི་ཆ་རིམ་
 ཀྱིས་སྤྱེ་ནས་སྤྱི་ཆ་རྣམས་ས་སོ་སོར་འཛོག་པའི་ས་བརྩལ་སྤྱིར་བའི་བཤད་ཚུལ་
 དང་། ཡང་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ཤས་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་བ་སོགས་སྤྱེ་ཆན་བརྩལ་
 གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་དུ་སྤྱེ་བ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བཤད་ཚུལ་དང་གཉིས་བྱས་ཆོག་པའི་
 ཕྱིར།

༡༤ སྒྲོན་པ།

སྒྲོན་པ། སའི་སྐད་དོད་བྱེད་མི་ཞེས་པ་ནི་རྟོན་དང་གནས་ལ་འདྲུག་པས་འདི་ཡོན་
 ཏན་དཔག་མེད་ཀྱི་རྟོན་ནམ་གནས་ལ་བཤད་དེ། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། བྱིས་མ་ནི་རྒྱ་
 དང་མི་རྒྱུ་འུ་མ་བཞེན་དུ། ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི་རྟོན་ལགས་པར་གསུངས། །ཞེས་པ་
 ལྟར་རོ། །༡༡༣བལྟེ་ཆོག་གསལ་དང་འདྲུག་པའི་བཤད་པ་བྱེད་མཁན་དམར་ཅེགས་
 སོགས་བོད་སྤྱི་མ་ཁ་གཅིག་གིས། མཉམ་བཞག་དང་ལྷག་མེད་སངས་རྒྱས་ས་ན་
 ཡེ་ཤེས་མེད་པར་འདོད་པ་ནི། འཕགས་པའི་གསུང་འདི་གཉིས་སུ་མ་ཟད། རྒྱ་བའི་
 ཞབས་ཀྱི་ཅ་འདྲུག་བཞི་བརྒྱ་པ་རིགས་པ་དུག་བཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ་མ་རིག་
 པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་ཞེས་ལན་དུ་མར་གསུངས་པ་དང་
 འགལ་ཞིང་། རིག་པའི་དབང་ལྷག་གིས། སེམས་ཀྱི་རང་བཞེན་འོད་གསལ་ཏེ། །དྲི་མ་
 རྣམས་ནི་སྒོ་བྱར་བ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིགས་པ་རི་སྟེང་ཅིག་དང་འགལ་བར་འགྱུར་
 ཚུལ་གྱང་ཤེས་དགོས་སོ། །༡༡༤ནལ་འདྲེལ་གྱི་ལུང་གི་ཉིད་སྒྲས་དོན་དམ་པའི་
 ས་བཅུ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ནར་བསྟན་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། བྱང་སེམས་འཕགས་
 པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དང་། ཉན་རང་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་
 གཉིས་། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་པར་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པར་མཚུངས་གྱང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སར་འཛོག་མི་འཛོག་གི་བྱང་པར་
 བེ། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་དང་། ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ལྷག་སོགས་
 ཀྱི་རྒྱས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྤྱིར་བཤད་པ་ལྟར་ཆོགས་
 སྒྲོར་གྱི་སྐབས་སུ་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ་རིགས་པའི་རྣམ་གྱངས་དཔག་ཏུ་

མེད་པའི་སྒྲོན་སྒྲུབ། ཟབ་དོན་ལ་སྒྲོ་རྒྱས་པ་དང་མ་རྒྱས་པ་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་མ་
 རྟོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་
 ལ་ཉན་རང་བྱུང་འཕགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་བཞི་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་
 གྲང་དམིགས་རྣམ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་སྟོས་བྲལ་གྱི་དོན་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་བྱ་བ་
 ཅིང་། རོ་བོ་ལ་བྱི་མས་ཅུང་ཟད་གྲང་མ་བསྐྱད་པར་མཚུངས་གྲང་། སྒྲངས་རྟོགས་ཀྱི་
 དིགས་རྫོགས་ཚུལ་ལ་བྱུང་པར་མང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུངས་རྒྱལ་གྱིས་ཞུས་པ་
 ལས། ཉན་ཐོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པ་ནི་བག་ཆགས་ལེགས་པར་མ་བཅོམ་
 པའོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པ་ནི་ཆད་ཡོད་པ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་
 དང་བྲལ་བ་སྟོབས་པ་བྲལ་བའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཟག་པ་ཟད་པ་ནི་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཟག་པ་ཟད་པ་མཐུན་
 པ་དེ་ཡང་ལས་དང་ཉན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་ཅིག་མི་གནས་
 སོ། །ཞེས་སོ། །རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་དོན་ནི་ཆོགས་སྒྱུར་གྱི་སྐབས་ནས་གྲང་སྟོང་རྗེ་
 གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཅིང་ཟབ་དོན་ལ་སྒྲོ་རྒྱས་པ་ལས་ས་དང་པོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་སོགས་ཀྱི་བྱས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་
 སྒྲོན་སྒྲུབ་བྱུང་ཞུགས་པ་ཙམ་མིན་པར་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ན་འོག་ནས་ལུས་བཅད་སྟེར་
 ཞིང་ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལྟར། སྟོང་རྗེ་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཚུལ་སོ་སྟེར་གནས་
 སྐབས་ལས་ཆེས་བྱུང་ཞུགས་པ་ཞིག་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་དོན་དུ་བཤད་དགོས་པ་
 འདྲ་སྟེ། ཅ་བར་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་པོ་འདི་ཡི་སེམས་གང་འགྲོ་བ་རྣམས། རྣམ་པར་གྲོལ་
 བར་བྱ་ཕྱིར་སྟོང་རྗེ་དབང་གྱུར་ཅིང་། ཞེས་པ་དང་། རང་འགྲེལ་དང་རྣམ་བཤད་ཀྱི་

གསུང་བྱུང་ལ་དབྱེད་ན་གསལ་པའི་བྱིར། ཨྱ འགྲེལ་བ་འད་མཁན་པོས། འདིའི་བྱུང་
 པར་གཉིས་པ་མཐུ་བུལ་དུ་བྱུང་བ་དེ་ཞིང་བརྒྱ་གཡོ་བ་སོགས་ལ་འདོད་ཀྱང་། དེ་
 བྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཐལ་བཅུ་གཉིས་གོང་འཕེལ་གྱི་གཅིག་ཡིན་པས་མི་འཐད་ཚུལ་རྣམ་
 བཤད་ལས་སོ། ། ༡༧༤ བཀྲ་དོན་བྱི་རྣམ་བཤད་ལས། བར་སྤང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་བྱས་
 བགོད་ཀྱང་། བྱའི་རྗེས་འདིག་ཏེན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དག་གིས་བརྗོད་པ་དང་།
 སྒྲོས་མཐོང་བ་མིན་པ་བཞིན་དུ་བྱ་ལྟ་བུའི་དོན་དམ་པའི་ས་རྣམས་ཀྱིས། རྣམ་མཁའ་
 ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་ལ་བགོད་ཀྱང་། དེའི་བགོད་ཚུལ་འཕགས་པས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་རི་
 བཞིན་པ་ནི། འཆད་པ་པོ་འཕགས་པས་ཀྱང་བརྗོད་པར་མི་རུས་ན། ཉན་པ་པོ་རྣམས་
 ཀྱིས་གཟིགས་པ་རི་བཞིན་པ་མཉན་པར་མི་རུས་པར་གསུངས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་
 པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་ཚུལ་གྱི་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་བྱུང་པར་
 མེད་ཀྱང་། བྱམས་སྦྱང་རྗེ་སོགས་ཐབས་ཀྱི་ཆས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་དབང་གིས་
 རུས་པ་རྗོགས་ཚུལ་གྱི་བྱུང་པར་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་ས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་དེ་མདོ་དེ་ཉིད་
 ལས་གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། ལུང་དེའི་མཐུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ། འོན་ཀྱང་བྱམས་དང་སྦྱང་
 རྗེའི་སྒྲོན་ལམ་གྱིས། དེ་ལ་ཕྱོགས་ཙམ་རིམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ནི། བཤད་བྱ་སེམས་
 གྱི་སྦྱོད་ཡུལ་རྣམས་ཀྱིས་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དོ། མཛོན་ཏྟགས་རྒྱན་གྱི་
 ཡོངས་སྦྱོང་ཞེས་པའང་ས་སོ་སོའི་ཐབས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རུས་པ་རི་ཆེར་སོང་ཚུལ་དེའི་
 མིང་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། ། ས་བཅུའི་མཉམ་བཞག་གིས་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་བྱུང་
 པར་མེད་ཀྱང་། ཆོས་སྤྱར་འགྱུར་རྒྱུའི་འགོག་བདེན་མཐོང་ཚུལ་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་དེ།
 ས་དང་སོར་མཐོང་སྤང་གིས་དག་པའི་འགོག་བདེན་མཐོང་ཡང་། སྒྲོམ་སྤང་ཉན་སྤྱིབ་

གྱིས་དག་པའི་འགོག་བདེན་མ་མཐོང་བ་ནས། ས་དགུ་པའི་ཆེ་ཤེས་སྤྱི་བ་ཆེན་པོས་
 དག་པའི་འགོག་བདེན་མཐོང་ཡང་། རྒྱུ་དུས་དག་པའི་འགོག་བདེན་མ་མཐོང་ལ།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སྤྱི་བ་གཉིས་མཐའ་དག་དག་པའི་ཆ་རྫོགས་པའི་འགོག་བདེན་
 མཐོང་བའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། རི་ལྟར་ཆེས་པའི་རྒྱ་བ་
 ལ། རྒྱ་དེ་ག་རྒྱ་དེ་ག་འཕེལ་བར་མཐོང་། དེ་བཞིན་ས་ལ་ཞུགས་ནམས་ཀྱི། དེ་མ་
 གྱིས་དེ་མ་གྱིས་འཕེལ་བར་མཐོང་། རི་ལྟར་ཡར་ངོའི་བཙོ་ལྷ་ན། རྒྱ་བའི་དགྱིལ་
 འཁོར་རྫོགས་པར་གསལ། དེ་བཞིན་ས་ལི་མཐར་བུག་ན། ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཡང་རྫོགས་
 པར་གསལ། ཞེས་སོ། འགོག་བདེན་མཐོང་ཚུལ་འདི་ལ་རང་སྟངས་ལྟར་མཐོང་ཞེས་པའི་
 བྱད་པར་སྤྱར་དགོས་མི་དགོས་ནི། འགོག་བདེན་ཆོས་ཉིད་དུ་འདོད་མི་འདོད་ལ་བུག་
 པའི་གནད་ཀྱང་ཤེས་དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་། འགོག་བདེན་མཐོང་བ་དང་ཐོབ་པ་
 ལ་ཆོས་སྤྱི་མཐོང་བའི་ཐ་སྟོན་ཀྱང་དབུ་མེམས་གཉིས་ཀས་འདོད་དེ། ཐོས་བསམ་གྱི་
 དུས་ན་ཆོས་སྤྱི་མེད་པ་དང་། མོས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་ན་ཆོས་སྤྱི་ལ་སྒོམ་བྱུང་གི་སྤང་བ་དང་
 བཅས་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་ས་ཐོབ་པ་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་འཐོབ་པ་དང་། དག་པ་ས་
 གསུམ་དུ་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།
 སྤྱི་མེད་པ་དང་བཅས་དང་སྤྱི་ཐོབ་དང་། སྤྱི་ཡོངས་རྫོགས་དང་། ཞེས་པ་ཅ་འགྲེལ་ལྟར་
 དང་། ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོན་དང་། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པའི་
 མདོ་གཉིས་ལས་དག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་རྩི་རྩེའི་ལུས་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཞེས་ཐ་
 སྟོན་འདོགས་པར་མཛད་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཆོས་སྤྱི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཀྱང་། རྩི་རྩེའི་
 ལུས་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་ཚུལ་ནམས་ནི་རྒྱས་པར་མདོ་དེ་དག་དང་དབུ་མའི་གཞུང་།

རིགས་ཏེ། བྱང་སེམས་ཚོགས་སྒྲོར་པ་གཉིས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཏེ། སོ་སོ་སྤྱོད་པར་གྱུར་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཡོད་པའི་བྱིར། བསྐྱབ་བཏུས་
ལས། སོ་སོ་སྤྱོད་པ་ལ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པར་མདོ་མང་བོས་བསྐྱབས་
བས་སོ། །

༢༧ རིགས་སྤྱོད་པ་སོགས་བཞིའི་ཡོན་ཏན།

༡༧༤བ༧༥ཡོན་ཏན་བཞི་ནི། བྱང་སེམས་ས་དང་བོ་པ་འདིས་སོ་སྤྱོད་དང་ཉན་རང་
ཐམས་ཅད་ལས་འདས་ཤིང་རང་ལམ་དུ་རིགས་ངེས་པ་ཐོབ་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་སྤྱོད་ས་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཐར་པར་བཟོད་པའི་གོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མཐོང་སྤང་ཀྱན་སྒྲོར་
གསུམ་ཟད་པ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་མང་བས་དགའ་བ་མཆོག་
ཏུ་གྱུར་པ་འཆང་བ་དང་། འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་གཅིག་པ་བརྒྱ་ཀྱན་ནས་གཡོ་བར་
རུས་པ་དང་བཞིའོ།

༢༨ ས་གོང་མ་གཞོན་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན།

༡༧༤བ༧༥ཡོན་ཏན་གསུམ་ནི། ས་དང་བོ་ནས་ས་གཉིས་པར་གཞོན་པར་བྱེད་པ་ལ་
སྒྲོ་བ་ཆེ་ཞིང་ས་གོང་མར་རབ་ཏུ་འགོ་བར་གྱུར་པ་དང་། ངན་འགོར་འགོ་བའི་ལམ་
ཟད་པ་དང་། སོ་སོ་སྤྱོད་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་སྟེ་གསུམ་མོ། འདིར་ས་
དང་བོ་ནས་རང་ལམ་དུ་རིགས་ངེས་པ་ཐོབ་པ། ངན་འགོའི་ལམ་ཟད་པར་གསུངས་པ་
འདི་དབྱེད་དགོས་ཏེ། རྒྱན་ཅ་འགྲེལ་ལས་འདིར་བསྟན་གཙོ་བོའི་རང་བཞིན་གནས་
རིགས་ཀྱི་མ་མཐའི་ས་མཆོམས་སྒྲོར་ལམ་ནས་འདྲིག་པ་དང་། སྒྲོར་ལམ་ནས་བྱིར་

མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདྲིའི་ངན་
འགྲོའི་ལམ་དེ་ངན་འགྲོའི་སྤྱོད་བསྐྱབ་བྱེད་གྱི་ལས་ཉོན་ལ་བྱེད་ན། དེ་དག་མཐོང་སྤང་
དུ་འགྱུར་བས་བྱུབ་མཐར་མ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་གིས་ངན་འགྲོར་སྤྱོད་བ་འཕེན་བྱེད་
གྱི་ལས་གསོག་ཚུ་ལ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ངན་འགྲོར་སྤྱོད་བའི་རྒྱུ་མ་ཆང་
བས་དེ་ལ་བརྟགས་མིན་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་ཡང་གཟུང་དུ་མི་རུང་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས།
འོན་སྤྱོད་ལམ་བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་ངན་སོང་དུ་ལས་དབང་གིས་འགྲོ་མི་སྤིད་པ་མ་
ཡིན་ནམ། ངན་འགྲོའི་ལམ་ཟད་པ་ས་འདི་ཐོབ་པ་ལ་སྟོས་ཅི་དགོས་སྟུམ་ན། བཟོད་པ་
ཐོབ་ནས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་མི་སྤིད་པ་ནི། དེར་ཁྲིད་པའི་ས་བོན་གཉེན་པོས་བཅོམ་པ་ནི་
མིན་གྱི། རྒྱུ་མ་ཆང་བའི་དབང་གིས་ཡིན་ཅིང་། འདིར་ནི་ས་བོན་གཉེན་པོས་བཅོམ་
པ་ཡིན་ལ། གྲུན་ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་ངན་འགྲོའི་ཕྱང་ཁམས་སོགས་མཐོང་སྤང་དུ་
བཤད་དོ། །ཞེས་ས་བོན་སྤངས་པའི་དོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདྲིའི་གྲུན་བརྟུས་ལས་
ངན་འགྲོའི་ཕྱང་ཁམས་མཐོང་སྤང་དུ་བཤད་ཅེས་བཤང་ངན་འགྲོ་བའི་རྒྱུད་གྱི་ལས་
ཉོན་གྱི་འཕངས་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱང་ཁམས་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ངན་
འགྲོ་བའི་རྒྱུད་གྱི་ལམ་ཡང་མཐོང་སྤང་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
མཁས་པའི་གསུང་ལས་བྱུང་སྟེ་གོ་རིགས་བསྐྱེད་པ་ལ་གལ་ཆེ་བར་སྤང་དོ། །

༼༡༥ན༩༽ཞུགས་པ་དང་པོ་སྤྱོད་ལམ་སྟན་གཅིག་ནས་འཛིན་པ་དང་མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ནས་འཛིན་ཚུ་ལ་མདོ་བསྟན་བཅོས་གྱིས་བཤད་ཚུ་ལ་གཉིས་ཡོད་
པ་ལས། འདི་ནི་སྤྱོད་མའི་དབང་དུ་མཛད་དེ། དེ་ནི་སྤྱོད་བསྐྱབ་གྱི་མདོ་གྲུན་བརྟུས་དང་
ཡང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། མདོ་གྲུན་བརྟུས་སུ་དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་མདོ་བྱངས་

བ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་དགོ་སྒྲོང་དང་། དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་
 སུ་འབྲང་བ་དང་། བརྒྱད་པ་དང་། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་
 དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་། དག་བཅོམ་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དག་སྟེ། རིགས་ཀྱི་
 བྱ་ལས་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 རྒྱལ་པ་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་སྟེད་ཀྱི་རང་སངས་རྒྱས་ནམས་ལ་བསྐྱལ་བ་གསྒྲུབ་པའི་བྱ་
 མ་སྟེད་དུ་ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུ་ཟས་རོ་སྤྲ་བརྒྱ་བ་བྱིན་པ་དང་སྟེ་གོས་བྱིན་པ་བས།
 ཅས་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་རི་མོར་བྲིས་པ་དང་འཛིན་པ་ལས་བྲས་པ་
 མཐོང་བ་འདི་ཡང་བསོད་ནམས་ཆེས་གྲངས་མེད་པར་བསྐྱེད་ན། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྲལ་སྟེ། བརྒྱད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་དག་བཅོམ་པ་ནས་ཡས་བགྲང་
 པའི་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་ལ་འབྲིག་གི་གཞན་ལ་མི་འབྲིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོའི་ལུང་
 འདིས་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཡང་བསྐྱབས་ཏེ། འདིས་རྗེས་
 འབྲང་གཉིས་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་བས་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་ལ་བྱིན་པའི་བསོད་ནམས་
 ལྷག་པར་གསུངས་པ་གང་ཞིག། རྗེས་འབྲང་གཉིས་ནི་ཆོགས་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དུ་ན་རྗེས་འབྲང་གཉིས་ཆོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་ཁོ་ནར་འཛོག་
 དགོས་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལུགས་འདིར་རྗེས་འབྲང་གཉིས་སོ་སྦྱེ་དང་
 དད་ཐོབ་གཉིས་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་འང་ཡོད་པས། མཛོད་ལས། དེ་ལྟར་ལམ་
 གསུམ་ལ་གཉིས་གཉིས། །ཞེས་རྗེས་འབྲང་གཉིས་མཐོང་ལམ་པ་དང་། དད་ཐོབ་
 གཉིས་སྒྲོམ་ལམ་པར་བཤད་པ་ལྟར་མི་བཞེད་ལ། རང་རྒྱུད་པས་ཀྱང་དད་ཐོབ་གཉིས་
 ལ་མཐོང་ལམ་པར་ཡོད་པར་བཞེད་ཀྱང་རྗེས་འབྲང་གཉིས་ལ་སྦྱེ་འཕགས་གཉིས་

བཞེད་མི་བཞེད་དབྱེད་པར་བྱའོ།

༢༩ རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཚུལ།

༼༡༩ན༽འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོའི་བཤད་པ་བཀག་པའི་རྣམ་བཤད་ཀྱི་གསུང་འདི་
ལ་བཀལ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཙམ་བྱུང་བ་ལས། ཡིག་ཆ་རང་ལུགས་ལྟར་ན།
འགྲེལ་བཤད་ལས། བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ལུང་འདི་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། ཆོགས་ལམ་
པ་དང་བརྟམ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཆད་མོད་ཀྱང་མི་རིགས་ཏེ། ལུང་དང་
པོའི་ལས་དང་པོ་བ་སོགས་དང་། ལུང་གཉིས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་རིང་པོར་མ་
ལོན་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། རིམ་བཞིན་ས་དང་པོ་བ་དང་། དོན་དམ་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་ལ་ལྟོས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པར་གསལ་ལ། དེ་ལྟར་འཐད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་
ཀྱང་ཡོད་དེ། སྒར་ཅ་བར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སྐྱེས་པ་ས་དང་པོ་ནས་
ཡིན་པར་གསུངས་པའི་དོན་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་དེ་དང་། བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་
ཀྱི་ལུང་སྔ་མའི་དོན་དུ་གྱུར་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རིགས་
སྐྱེས་པའི་བྱང་སེམས་དང་། ལུང་གྱི་མའི་དོན་དུ་གྱུར་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ནམ་མཁའ་ལྗིང་གི་དབང་པོ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་དུ་བྱུང་བའི་བྱང་སེམས་གཉིས་ཀ་ནི་
དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཅ་བའི་ས་དང་པོར་ཉན་རང་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཟེལ་
གྱིས་གཞོན་པར་བསྟན་པའི་ཆོག་རྒྱུད་འདི་གསུམ་ཀྱི་དོན་ཡང་བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་
ཀྱི་མདོ་དེའི་དོན་བསྟུས་པར་བསྟོན་མེད་དུ་སྤང་བའི་བྱིར་དང་། མདོ་དེ་ནས་བཤད་
པ་ལྟར་གྱི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་པ་ནི་ས་དང་པོའི་སེམས་
བསྐྱེད་ལ་བྱེད་དགོས་པ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་གཞུང་མང་པོ་ལས་གསུངས་པ་

ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། གོང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་པོ་ལ་དཔེ་སོ་སོ་བ་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་
 ཞེས་པའི་བྱེད་པར་སྒྲུབ་དགོས་པའང་ཡིན་ཏེ། བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ལུང་ཕྱི་མ་དེ་
 ལ་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་མ་བྱུང་བས། ལུང་དེ་གཉིས་དཔེ་སོ་སོ་བ་ལྟར་
 དོན་ཡང་སོ་སོ་བ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་ལུང་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ནི་བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་དེ་ལ་བྱེད་ཀྱང་གཞན་གྱི་སྐྱེན་
 ཀའི་གཞོན་པ་འཇུག་པའི་སྐབས་གཏན་ནས་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ། །

ཤེས་རྒྱུ་སྒྲོལ་སྤྱོད་པའི་སྤྱི་བྱེད་བཟུང་། །

སྤྱི་ལ་ཀྱང་ཤོད་མིན་པའི་ཆེན་གསུང་། །

འདི་སྐད་དགོལ་ཆེ་ཁོང་པ་སྤྱོད་། །

ཁོངས་ཀྱང་ལྷག་པར་གསུང་རྒྱ་ཅི། །

ཞེས་ཀྱང་སྤྱོད་སོ། །༡༧བཤེས་སྤྱོད་འཇུག་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་མདོར་བསྡུས་
 བཤེས་ རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་བྱ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སྒོམ་པའི་སེམས་དང་ནི། བྱང་ཆུབ་
 འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འགྲོ་བར་འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཡི། བྱེ་བྲག་རི་ལྟར་ཤེས་པ་ལྟར།
 དེ་བཞིན་མཁས་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི། བྱེ་བྲག་རི་མ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་པ་
 ལྟར། སྒོམ་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི། འཇུག་སྒོམ་གྱི་བསྐྱབ་
 བྱས་བསྡུས་པའི་ཕྱིན་དུག་གང་རུང་གི་ཉམས་ལེན་གྱིས་བྱ་བས་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པ་
 དང་དེས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཇོག་པ་དབུ་
 པར་གཉིས་ཀ་འབྲེལ་ཡང་། སྒོམ་སེམས་ཀྱི་ས་མཆོམས་ལ་མི་འབྲས་སྟེ། པར་ཕྱིན་དུ་རྣམ་
 བཤེས་སྤྱོད་པོའི་རྒྱན་ལྟར་སྒོམ་སེམས་ཆོགས་ལམ་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ཡོད་

ཅེས་བཤད་ལ། འདིར་ནི་ལམ་རིམ་སོགས་ལྟར་སྒྲོན་སེམས་ཚོགས་ལམ་ཁོ་ནར་
 བཞག་བས་སོ། །འཇུག་སེམས་ཀྱི་ས་མཆོམས་ནི་དབུ་པར་གཉིས་འབྲས་སྟེ། དེ་ཡང་
 གསེར་འབྲེང་དུ་ཚོགས་ལམ་འབྲེང་ནས་འཛིག་པ་ནི་མདོ་དང་རྒྱན་གྱི་དངོས་བསྟན་
 གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པར་མཁས་པ་དག་གིས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པས། སྒྱིར་
 བཏང་ཚོགས་ལམ་ཚུང་དུ་ནས་ཀྱང་འཇུག་སེམས་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་འཛིག་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། སྒྱུད་འཇུག་དར་ལེགས་ལས། སྒྲོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་ཅུ་མ་ཞིག་ནི་
 ཚོགས་ལམ་བྱད་པར་ཅན་མ་ཐོབ་པ་ནས་ཀྱང་ཡོད་ལ། ཚོགས་ལམ་བྱད་པར་ནི་
 བསྐྱེད་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ལམ་གྱི་མགོ་ཚུལ་པ། མདོན་
 ཉོགས་རྒྱན་ལས་གསུངས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཞེ་བཞི་འཛིན་པར་ཉོགས་པའི་
 རིགས་མཐའ་དག་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ཚོད་ཅིང་ཐོག་མར་ཉམས་སུ་ལེན་
 ལུས་པས་སོ། །ཞེས་སོ། །བྱང་སྡེ་མ་དང་འཇུག་སྡེ་མ་གཉིས་དོན་གཅིག་ལ། འཇུག་
 སེམས་དང་འཇུག་སྡེ་མ་གཉིས་གཙོ་འཁོར་དུ་གསུངས་ཀྱང་མཚུངས་ལྟན་ནམ་པ་
 ལྟ་མཚུངས་ཀྱི་གཙོ་འཁོར་ཡིན་མིན་དབྱེད་དགོས་སོ། །ལམ་མ་ཞུགས་ནའང་སྒྲོན་
 འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་ཚོགས་བཟུང་སྟེ་བསྐྱེད་བྱ་ལ་སྒྲོབ་པ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་
 དག་སེམས་བསྐྱེད་དང་བྱང་སྡེ་མ་དངོས་གནས་པར་མི་འཛིག་སྟེ། གོང་དུ་ནམ་བཤད་
 ལས། དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཟེར་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༣༠ སྒྲིལ་སྒྲོན་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཚུལ།

༼༡༥༥༽ རྟེན་མ་བཤད་ལས། ལུགས་འདིས་ནི། གང་ཟག་བདེན་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཉོན་

མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཞེད་ལ། དེ་སྐར་མི་སྤྱི་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བ་ལ་དེ་དག་གི་ས་བོན་ཟད་དགོས་ཤིང་། སྤངས་པ་དེ་ཡང་དག་བཅོམ་པ་གཉིས་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས། བདེན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་སྤོང་བ་ནི་ཤེས་སྤྱི་བ་སྤོང་བ་མིན་ནོ། །ས་བོན་དེ་ལས་གཞན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་སྤོང་བ་ནི་ས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་བར་དུ་སྤོང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །༡༡༧༦༥༥དེ་དག་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་མང་སྟེ། དེམ་པ་འཆོལ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནས། སྤུལ་གཞིའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཡང་ཡོད། ཐེག་ཆེན་གྱི་དེ་འདྲའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་པའི་ས་བླ་ག་པ་མན་ཆད་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། གཅིག་བཞུལ་སོང་ཞིང་འོངས་ནས་ནི། ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱན་ལས། གཅིག་དང་གཉིས་གསུམ་བཞི་དང་ལྔ། སྤྱག་དང་བདུན་དང་བརྒྱད་བཞུལ་ནས། །འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འགྲོ། ཞེས་སོགས་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་རོ། །༡༡༧༦༥༦ས་བླ་ག་པ་ནི་ཕྱིར་མི་སྤྱི་ག་པའི་སའི་ཡེ་ཤེས་སུ་མ་ཟད། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཡང་མདོན་དུ་སྤྱོད་པ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལ་མདོན་སྤྱོད་པ་ཤིང་། ཞེས་སོ། །༡༡༧༦༥༧ས་བརྒྱུ་པའི་མདོ་དེ་ལས། རང་གི་ཡུལ་ཤེས་པའི་ཆེ་བ་ལ་གནས་པས། ཞེས་སོ། །འདྲིར་འགྲེལ་བཤད་ལས། ས་བདུན་པའི་སྤྱ་རོལ་དུ་ས་བླ་ག་པ་ལ་སོགས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་མ་སྟོན་དུ་བྱས་ནས། ལམ་ལ་འཇུག་པའི་མཆན་མ་དེ་མདོན་དུ་མ་བྱས་པར་ས་བདུན་པ་ནས་ལམ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཁ་ཅིག་། ས་བླ་ག་པ་མན་ཆད་ཉན་རང་དང་བཅས་པས་སྤོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆོ། དང་སོར་སྤོང་

ཉམས་ལེན་ལྷག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གསར་དུ་ཐོབ། ས་བདུན་པར་འགོག་པ་དེ་ལ་སྦྱར་
 དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་ཐུབ་པའི་དབང་ཐོབ། ས་བརྒྱད་པར་འགོག་པ་དེ་ལ་
 མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་བར་
 མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་བཞིན་རྩ་བར། ཤེས་རབ་གནས་པས་འགོག་པ་ཐོབ་པར་
 འགྱུར། ཞེས་དང་། རིང་དུ་སོང་འདྲིར་འདི་ནི་སྐད་ཅིག་དང་། སྐད་ཅིག་ལ་ནི་འགོག་
 པར་འཇུག་འགྱུར་ཅིང་། ཞེས་དང་། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་འགོག་ལས་སྟོང་བར་མཛད། །
 ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གང་གིས་འཇུག་ལྡང་བྱེད་པའི་སྟོན་ཀྱི། སྟོང་ཉིད་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཙམ་གྱི་མི་ཚོག་པར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་
 སྟོམས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཆེས་ལྷག་གིས་བྱིན་པའི་མཉམ་
 བཞག་ཡེ་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་ལ་བཤད་དོ། རི་ལྟར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་ཚུལ་ནི།
 འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དེ་ལ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཇུག་ལྡང་བྱེད་པ་སྟེ། ས་བརྒྱ
 པ་ལས། ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སེམས་ཀྱི་སྐད་
 ཅིག་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ལ་ཡང་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་ལྡང་སྟེ། ཞེས་
 དང་། རིན་ཆེན་སྤངས་བར། གང་བྱིར་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ། །དེར་ནི་འགོག་ལ་སྟོམས་
 པར་འཇུག །ཅེས་དང་། འཇུག་པར་ཡང་སྐད་ཅིག་ལ་སྟོམས་སྤྱོད་བཞུགས་པ་སྟེ། སྟོམས་
 པར་འཇུག་ལྡང་སྐད་ཅིག་སོ་སོ་ལ་སྦྱར་དགོས་པའི་བྱིར།

༣༡ སྐད་ཅིག་མའི་ཚད་བཤད་པ།

སྐད་ཅིག་དེ་ལ་འང་གཉིས་ཡོད་དེ། ཐུན་མོང་བ་སྤྱི་འཕགས་ཀྱི་སྟོན་ལུལ་དུ་གྱུར་
 པའི་སྐད་ཅིག་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་འབྱོར་པའི་ཡིད་ངོར་བརྟགས་པ་མཐའ་

བཟུང་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་
 ཡུད་ཅམ་ཞེས་གྲགས་པའི་ནང་ཚན་བྱེད་གས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་རིང་
 བྱང་ཅི་རིགས་ཡོད་པའི་བྱེད་གས་སྤང་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི། སེ་གོལ་གཅིག་དང་
 མིག་འཇུམ་གཅིག་དང་ཨ་མུང་གཅིག་བཟོད་པ་དང་། སོ་སྟེའི་བྱ་བ་སྤང་ཤོས་གཅིག་
 རྣམས་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རིམ་ལྡེ་ལས། སྐད་ཅིག་སེ་གོལ་གཏོགས་པར་བཤད། །ཅེས་
 དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཡི་གའི་བདག་ཉིད་ཀྱན་མཐའ་ཡང་། །མིག་འཇུམ་ཚད་དུ་
 གནས་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། གཉིས་པ་ནི། ཉན་རང་དང་ས་དྲུག་པ་མན་ཚད་གྱིས་ཉིང་
 དེ་འཛིན་གང་ལའང་འཇུག་ལྡང་མི་བྱུང་བའི་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་ལ་འཛིན་སྟེ། ས་དྲུག་
 པ་པས་སྐད་ཅིག་ལ་བྱེ་བ་འབྱམ་ཐོབ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གཅིག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་
 པའི་ཡུན་ལ་ཁྲིག་ཁྲིག་དུ་བགོས་པའི་ཆ་གཅིག་ལ་འཛིན་དགོས་པའི་སོ་སྟེ་ལྟ་ཅི་
 འཕགས་པ་པལ་ཆེར་གྱི་ཡང་སྟོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དཀོན་མཆོག་
 ཏུ་ལ་ལས། ཡོན་ཏན་བསམ་ཡས་བསམགས་པ་དེ་དག་གིས། ཉིང་དེ་འཛིན་རྣམ་ཐར་
 དེ་དག་བསམ་མི་བྱུག། རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་བསྐྱེད་པ་བསམ་ཡས་སུ། །བཤད་པ་མཛད་
 གྲུ་ཟད་པར་མཛད་མི་སྟོད། །ཅེས་སོ། །དེ་ཡང་། ས་དྲུག་པའི་ཡུན་ཚད་ཀྱི་སྐད་
 ཅིག་དེ་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་བྱུང་བའི་ཉན་རང་ཡོད་པར་
 གསུངས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ལས་རང་སངས་རྒྱས་ཉིང་དེ་འཛིན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ལྷག་ཅིང་།
 ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་མཆོག་ཟུང་ལྟ་བུ་ལའང་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་རྩ་འབྲལ་དེ་འབྲ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཁའ་ལྡིང་གི་ཤུགས་ལས་མགྱོགས་པའི་ཤིང་རྟའི་འཁོར་ལོ་གཅིག་
 འཁོར་བའི་ཡུན་ལ་སྐྱུལ་གདུག་པ་ཅན་གྱིས་བསྐྱོར་བ་བདུན་བྱུག། དེ་གཅིག་གི་སྐད་

ཅིག་མའི་ཡུན་ལ་ཀུན་དགའ་བོས་ཚོས་བཅུ་བཤད་ཅིང་དོན་གོ་བར་བྱེད་ཐུག། དེས་
 ཚོས་གཅིག་བཤད་པའི་སྐད་ཅིག་དེའི་ཡུན་ལ་ཤུ་རེའི་བྱས་ཚོས་སྟོང་བཤད་ཅིང་
 དོན་གོ་བར་བྱེད་ཐུག། དེས་ཚོས་གཅིག་བཤད་པའི་སྐད་ཅིག་དེའི་ཡུན་ལ་མོ་ལྷ་
 གལ་གྱིས་བྱས་འདིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་སྟོང་ཐུག་བརྒྱད་ཁྱི་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་འདའ་ཀུས།
 དེས་འདིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་འདའ་བའི་སྐད་ཅིག་དེའི་ཡུན་ལ་སངས་རྒྱས་གྱིས་
 འདིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སོགས་གསང་གསུམ་གྱི་
 བཀོད་པ་མཐའ་ཡས་པ་སྟོན་ཐུབ་པར་མདོ་པལ་པོ་ཆེ་ལས་གསུངས་པའི་བྱིད། དུས་
 མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི། རྩལ་ཕྱ་རབ་གཅིག་གོ་ས་འཕོས་པ་དང་སྒྲ་འོག་འགྲུར་བ་ལྟ་
 བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་ཐེག་པ་པོ་དང་འོག་ཐུན་མོང་བའི་སེ་གོལ་གཏོགས་པའི་ཡུན་ལ་བྱག་
 བཅུ་རེ་ལྟར་བྱེ་བའི་ཆ་གཅིག་དང་། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སེ་གོལ་གཅིག་
 གི་ཡུན་ལ་གསུམ་བརྒྱ་བྱག་ཅུ་རེ་ལྟར་བྱེ་བ་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིད། དང་པོ་བྱུབ་
 སྟེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། འདི་ལྟར་ཡི་གེ་ཨ་ལ་སོགས་པའི་ཡིག་འབྲུ་རྣམས་
 ཆེས་སྒྲིན་པར་བཛྲོད་པ་ན། ཡིག་འབྲུ་རེ་རེ་ཞིང་རྣམ་པ་ཐ་དད་པས་དེ་ལ་དམིགས་
 པའི་སེམས་ལ་དུས་དང་རྣམ་པ་ཐ་དད་པར་རྟོགས་ལ་དུས་དང་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་ལས་
 གྲང་སེམས་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་དུ་བྱུབ་པོ། སྐད་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དུས་འགྲིབ་པའི་
 མཐར་ཐུག་པར་གྲུར་པ་ལ་བྱ་ལ། སྤྱི་བྱ་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་སེ་གོལ་གཏོགས་པ་
 ཅ་མ་གྱིས་སྐད་ཅིག་བྱག་ཅུ་ཅ་ལྟར་འདའ་སྟེ། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐད་ཅིག་གིས་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། བར་
 བྱིན་ལམ་སྤྱིགས་ལས། སེ་གོལ་གཏོགས་པའི་ཡུན་ལ་སྐད་ཅིག་མ་སུམ་བརྒྱ་བྱག་ཅུ་

རེ་ལྟ་འདྲ་བའི་ཚུལ་བསམ་ན་ཡིད་བརྟན་དུ་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་མི་རྟག་
 པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། འགྲེལ་བཤད་ཚིག་
 གསལ་ལས། དེ་ལ་སྤུམ་བུ་དུག་ཅུ་རེ་བུ་དུ་སྤྱོད་བ་ཡང་འཐད་ལྡན་དུ་གསུངས་
 པའི་བྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། དུས་ཀྱན་གྱི་ཐུང་ཤོས་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། དུས་
 མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་
 ཆ་མེད་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཇི་སྲིད་སྐད་ཅིག་མའི་ནམ་པ་སྤང་གི་བར་དུ་ཐོག་མཐའ་
 བར་གསུམ་གྱི་ཆ་གསུམ་དང་ལྡན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་
 མ་བསིལ་ན་སྐད་ཅིག་མའི་སྤང་བ་འགག་འགོ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། རིན་ཆེན་སྤང་
 བ་ལས། ཇི་སྲིད་སྐད་ཅིག་མཐའ་ཡོད་པ། །དེ་བཞིན་ཐོག་མཐའ་དབུས་བརྟགས་
 དགོས། །དེ་ལྟར་སྐད་ཅིག་གསུམ་བདག་བྱིར། །འཛིག་ཏེན་སྐད་ཅིག་གནས་པ་
 མིན། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་སྐད་ཅིག་མ་ཐུང་ཤོས་མེད་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་
 མི་སྲིད་པའི་བྱིར་ན་ཡང་མ་བྱལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཡོད་པར་ལྷ་བའི་ཞབས་གྱིས་
 བཞེད་པའི་བྱིར། བཞི་བུ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ལ་སྐད་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དུས་ཀྱི་
 འགྲིབ་པ་མཐར་ཐུག་པ་ལ་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། ཐུན་མོང་པའི་དུས་མཐའི་སྐད་
 ཅིག་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་ཐུང་དུས་མེད་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མ་ཐུང་ཤོས་ཡིན་
 པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། ཐུན་མོང་མིན་པའི་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རུལ་ཤ་
 རབ་གཅིག་གོ་ས་འཕོས་པའི་ཡུན་ལ་སྐད་ཅིག་སྤྱི་བྱེ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབྱུང་ཡོད་པར་
 ཐལ། རུལ་འབྱོར་པ་ས་བདུན་པ་བས་དེའི་ཡུན་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབྱུང་
 ལ་རིམ་གྱིས་སྦྱོམས་པར་འཇུག་ཐུབ་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ། འོ་ན། དུས་མཐའི་སྐད་

ཅིག་མ་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་བསྐྱལ་ཆེན་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། ས་བདུན་པ་བས་དེའི་
 ཡུན་ལ་བསྐྱལ་ཆེན་གཅིག་འཛོག་ཐུབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེས་སྐད་ཅིག་བསྐྱལ་
 པ་དང་། བསྐྱལ་བ་སྐད་ཅིག་ཏུ་བྱིན་གྱིས་སློབ་ས་ཐུབ་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། རུལ་
 སྤར་བ་གཅིག་གི་གོ་སར་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་སྒྲོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་ཞོང་བར་ཐལ།
 ས་བཅུ་པ་བས་དེ་ལྟར་ཞོང་བར་བྱེད་བྱས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རྣམ་འབྱོར་
 པས་བྱས་ཚད་ཁས་སྒྲངས་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་འཛིག་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར།
 གསེར་སྤེང་ལས། དབང་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་བསྐྱལ་བར་བྱིན་གྱིས་སློབ་ས་
 བྱས་པས་འགལ་བ་མེད་པར་ཡང་སྤྲོ་མི་བྱས་ཏེ། དབང་ཐོབ་པའི་རྣམ་བཞག་བྱེད་ན་
 རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་འཛིག་པར་འགྱུར་བས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་
 ཅིག་། བྱ་ཚྛོགས་ཀྱི་ཐུང་མཐའ་དེ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབུམ་དུ་བགོས་པའི་ཆ་རེ་རེ་ལ་
 ས་བདུན་པ་བས་འགོག་པ་ལ་འཇུག་ལྡང་བྱེད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བརྟགས་པ་མཐའ་
 བཟུང་གི་དེ་འབྲེལ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་ས་བདུན་པ་བས་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་འཇུག་ལྡང་
 བྱེད་ཐུབ་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། སྤྱིར་བཏང་གི་ཐ་སྙད་རགས་པའི་དབང་དུ་
 བྱས་ན། ས་བདུན་པ་བས་འགོག་པ་ལ་འཇུག་ལྡང་གི་སྐད་ཅིག་དེ་བྱ་ཚྛོགས་ཀྱི་ཐུང་
 མཐའ་རེ་རེ་ལ་འཛོག་པ་ཡིག་ཆའི་ཆོག་ཟེན་ལྟར་འཐད་ཅིང་། རྣམ་འབྱོར་པའི་ཐུགས་
 འོར་བརྟགས་པ་མཐའ་བཟུང་གི་ལམ་གྱི་བྱས་མ་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྤར་
 བྱར་ཅམ་སྒྲོས་པ་ལྟ་བུའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་
 ཁྲུབ་པའི་རྣམ་པར་རོལ་པ་མཐའ་གྲས་པ་ཡོད་ཚུལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་དང་བསྟན་
 བཅོས་དག་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར། གཞན་

ཡང་། བརྟགས་པ་མཐའ་བཟུང་གི་སྐད་ཅིག་སྤྱོད་ཅིག་སྤྱིར་ཡོད་ན་དུས་ཡང་ཡིན་
དགོས་པས། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ལས་བྱང་བའི་དུས་ཡིན་མིན་སོགས་དང་།
རྣལ་འབྱོར་པས་སྐད་ཅིག་བསྐྱེད་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལྟ་བུའི་ཆེ། བྱིན་རྒྱབས་
བྱ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་། བྱིན་རྒྱབས་བྱ་བའི་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཡུན་ཆད་མཉམ་ན་
བསྐྱེད་པ་དང་ཡུན་ཆད་མཉམ་པའི་སྐད་ཅིག་ཡོད་མེད་སོགས་དང་། བརྟགས་པ་
མཐའ་བཟུང་གི་སྐད་ཅིག་སྤྱོད་ཅིག་སྤྱིར་ཡོད་ན། བརྟགས་པ་མཐའ་བཟུང་
གི་དགག་བྱའི་བདག་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་སོགས་ཅོད་རྒྱ་མང་ངོ་། །

༣༣ རིང་སོང་།

ཡང་ཁ་ཅིག། ཉན་རང་སློང་སློང་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ལ་ས་བདུན་པར་སླེབས་མི་
དགོས་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་པས་ཀྱང་ཉན་རང་དང་ས་དང་པོ་བ་ཡང་
སློང་སློང་གྱིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དེ་དག་སློང་བྱང་པར་
གྱིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་། ཉགས་བྱུང་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ཅ་བར།
རྣལ་འབྱོར་པ་ཡང་སློང་བྱིས། གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གཞོན། ཅེས་དང་། དེའི་དར་
ལྷོ་ལས། སྤྱོད་ཉིད་ཉིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡང་སློང་བྱང་པར་གྱིས་ས་གཉིས་པ་
ལ་སོགས་པ་གོང་མ་གོང་མ་ལ་གནས་པས་ས་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་འོག་མ་ལ་གནས་
པ་རྣམས་ལ་གཞོན་པ་སྟེ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །༡༧༧༡།
ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ། ཟླ་བའི་
ཞབས་ཀྱིས་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་གསུམ་དང་། བྱང་གི་ཤེས་བྱེད་དག་ཅེས་གསུངས་
པ་ལས། དང་པོ་ནི་རང་འགྲེལ་དུ་བཀོད་པའི་རིགས་པ་འདི་གསུམ་སྟེ། ཉགས་སྤྱོར་

དུ་བཀོད་ན་རིམ་པ་བཞིན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བས་ཀྱང་ཉན་
 རང་སློང་སྟོབས་གྱིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་སྤྱབ་པར་ཐལ། ཉན་རང་རྣམས་ཆོས་རང་
 བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར། དཔེར་ན་ཆགས་བྲལ་སོ་
 སྤྱི་བཞིན། ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤྱ་རྒྱས་མ་སྤངས་པར་
 ཐལ། གཉེན་པོ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཐོབ་པའི་བྱིར། དཔེར་
 ན་བྱི་རོལ་པའི་བྱང་སོང་བཞིན། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཆོན་
 ཉིད་རྟོགས་པ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། བྱང་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་
 བྱང་བར་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར། ཞེས་པའོ། །རིགས་པ་གསུམ་པའི་དོན་ནི། རྣམ་བཤད་
 ལས། འདིས་ནི་གདགས་གཞི་བྱང་པོ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་བྱིན་
 ན། བཏགས་ཆོས་གང་ཟག་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡང་སུན་མ་བྱིན་
 པས། གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པའི་བྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཆོན་ཉིད་
 རྟོགས་པ་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་ནོ། །ཞེས་དང་། ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པོ་ལས། ཆོས་
 བདག་གྲུབ་མཐས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་འོང་ས་
 མེད་པས་འཇུག་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་མི་འདོར་ན་གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་མི་རྟོགས་པར་གསུངས་སོ། །དེའི་བྱིར་ཉན་རང་གིས་ཀྱང་བདག་མེད་
 གཉིས་རྟོགས་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉ། བཤད་ཚུལ་འདྲ་མིན་ཡོད་ཀྱང་
 གནད་གཅིག་པར་སྤྲང་ངོ། །

༣༣ བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་དཀའ་སྤྱི་བྱུང་བར།

། ༣༠ན། །དེ་ཡང་བདག་མེད་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་དང་པོར་གང་ཟག་གི་བདག་

མེད་རྟོགས་ནས། དེའི་རྗེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་པར་བཞེད་དེ། དང་
པོར་རྟོན་འབྱུང་གི་གཏན་ཆོག་སྟེ་བྱས་བཏགས་ཆོས་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་
གཏན་ལ་སབ་བ་ན་དེའི་རྗེས་གདགས་གཞི་ཡུང་ཁམས་སོགས་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་
པར་སྒྲར་གྱི་རིག་འགྲོས་ཅམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཉིང་
འཛིན་ཀྱི་ལ་པོ་དང་མདོ་སྟུང་པ་འདིར་བྱངས་པ་དང་། དེ་ཆེན་སྤོང་བ་ལས། སྤྱི་ལྟ་
ཁམས་ཐུག་འདུས་པའི་ཕྱིར། །ཡང་དག་མ་ཡིན་ངེ་ལྟ་བར། །དེ་བཞིན་ཁམས་ནི་རེ་རེ་
ཡང་། །འདུས་ཕྱིར་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མིན། །ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ལས། ཆོག་གསལ་
དང་བྱུང་སྟེ་ལི་ཏས་ཀྱང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ན་ཐོག་མར་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་ནས་འཇུག་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞི་བ་ལྟས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོ། །རིམ་བཤེད་ལྟར་དུ་འོང་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་ཡོད་དེ། གང་ཟག་དང་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཉིས་ལ་སྤྲ་རགས་ཀྱི་བྱུང་བར་མེད་ཀྱང་རྟོགས་དཀའ་སྤེལ་བྱུང་
པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་སྤྲོད་དུ་ངེས་རྒྱུའི་བདག་
མེད་ལ་སྤྲ་རགས་མེད་ཀྱང་། བྱུང་བཞིའི་གནད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་སྤྲོད་དུ་ངེས་སྟེ་ལ།
ཆོས་ཀྱི་སྤྲོད་དུ་ངེས་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་སོ། །སྤྱི་ལྟ་སྟེ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་
པའི་ཆེ་མེ་ལོང་གི་གཟུགས་བརྟན་མཐུན་དཔེར་བཟུང་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་ཡོད་དེ།
སྤྱི་ལྟ་འོ་སྤོང་ཉིད་དང་གཟུགས་བརྟན་གྱི་སྤོང་ཉིད་གཉིས་ལ་སྤྲ་རགས་མེད་ཀྱང་
རྟོགས་དཀའ་སྤེལ་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྟག་མཐོང་རྒྱུང་བ་ལས། འདི་དག་དཔེར་
ལེན་པ་ནི་གཟུགས་སྤྲ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་གཞན་རྣམས་ལས་འདི་རྣམས་རང་བཞིན་
མེད་པར་རྟོགས་སྤྱི་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་ལ། འདི་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་པའི་

རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ནི། ཡུལ་བདེན་པར་གྲུབ་ན་རང་གི་གནས་ཚུལ་གང་ཡིན་
 བ་དེ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སློ་ལ་འཆར་དུ་མི་རུང་བས། འདི་གཉིས་ལ་འགལ་བ་
 བསྟན་ནས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །འཛིག་རྟོན་ན་རྟུན་པར་གྲགས་པའི་དཔེ་འདི་རྣམས་ཐོག་
 མར་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་སུ་བརྟག་ནས། དེ་ནས་འཛིག་རྟོན་ན་རྟུན་པར་མ་
 གྲགས་པའི་ཆོས་གཞན་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་སྐྱེ་དགོས་ཤིང་། དེ་
 གཉིས་ལ་སྤྱི་ཕྱི་དེ་རིམ་པ་དགོས་པས་ཆོས་གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ན་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཆོས་གཞན་བདེན་པར་ཡོད་
 མེད་ཀྱི་སློ་ཁ་ཕྱོགས་པ་ན་རྟོགས་ཀྱས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་སོ། །སྤྱི་ཕྱི་དབུ་མ་པས་
 ཕྱི་ཕྱོགས་དངོས་སྤྱི་བ་ལ་སྤྱི་བུ་ལྟ་བུ་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཆེ་གཟུགས་བརྟན་མ་ཐུན་
 དཔེར་འགོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཟུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་དུ་སྤང་ཡང་དེར་མ་གྲུབ་པའི་
 རྟུན་པ་རགས་པ་མ་ཐུན་དཔེར་འགོད་པ་ཡིན་གྱི། གཟུགས་བརྟན་རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པར་སྤང་ཡང་དེར་མ་གྲུབ་པའི་རྟུན་པ་སྤོང་མ་ཐུན་དཔེར་འགོད་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་། རྣམ་བཤད་ལས། སྐབས་འདིར་གཟུགས་བརྟན་སོགས་དཔེར་བཀོད་པ་ནི།
 འཛིག་རྟོན་པས་གྲུབ་ཟིན་དཔེར་འགོད་པ་ཡིན་གྱི། དབུ་མ་པས་རྟུན་པར་བཞག་པ་
 གྲུབ་ཟིན་པ་ཞིག་དཔེར་འགོད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སྟོང་ཐུན་ལས། བྱད་བཞིན་གྱི་
 གཟུགས་བརྟན་དཔེར་བྱེད་པ་ནི། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ལ་དངོས་སྤྱི་བས་
 བདེན་མེད་ཆད་མས་ངེས་ཟིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་མ་ཐུན་དཔེར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 གཞི་གཅིག་གི་སྟོང་དུ་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་ཆད་མས་གཏན་ལ་འབེབས་ན་ཆད་མ་དེའི་བྱེད་
 པས་ཆད་མ་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་དུ་སློ་ཁ་ཕྱོགས་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

སྟེང་དུ་བདེན་མེད་ངེས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །ཞེས་སོ། །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཆན་
 ཉིད་རྟོགས་པ་རྟོགས་ན། སྤང་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སྤུང་རྒྱས་པས་བྱུང་
 གྱེ། །གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ངེས་སྤང་པོ་རང་བཞིན་
 མེད་པར་དངོས་སུ་མ་རྟོགས་ཀྱང་། ངེས་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་གཞན་ལ་སྒྲོ་ཁ་སྤྱོད་གས་
 པ་ཅམ་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་འདྲེན་རྒྱས་ཀྱི། རིགས་པའི་
 སྤྱོད་བྱེད་གཞན་འགོད་པ་ལ་མི་སྟོས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། གང་ཟག་
 རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་པོ་རང་བཞིན་མེད་དོ་སྟུང་དུ་མི་
 འཛིན་ཀྱང་སྒྲོ་དེས་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་དུ་སྤང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པའི་ངེས་
 ཤེས་འདྲེན་རྒྱས་པས་ན་སྤང་པོ་ལ་རང་བཞིན་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་
 པར་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོ་ལས། གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་རང་
 བཞིན་མེད་པ་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ཆང་མས་ངེས་ན་སྤང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་
 དམ་བཅའ་བ་མི་སྲིད་དེ། རིགས་པ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་དབུ་མའི་
 ལྷ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ངེས་པའི་རིགས་པ་ངེས་སྤང་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རང་བདེན་མེད་སྒྲོ་
 ཁ་སྤྱོད་གས་པ་ཅམ་གྱིས་ངེས་པར་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 བདེན་མེད་དུ་རིགས་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལ། ཤེས་བྱའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་
 སྲིད་ཆང་རེ་རེ་ནས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ཀྱི་བསྐྱབ་དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་
 སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རིགས་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་
 པར་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉེན་འབྱུང་གི་རྟོགས་ཀྱིས་སྤྱོད་
 གྱུ་བདེན་མེད་དུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རྟོགས་ཡང་དག་དེ་ལ་གཟུགས་བརྟན་བདེན་མེད་དུ་

ཚད་མས་རྟོགས་མ་རྟོགས་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་གྱི་ཚོལ་ཡང་དག་དེ་ལ་
 རྒྱད་སྟོན་པ་དང་མ་སྟོན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་གྱི་
 ཚོལ་ཡང་དག་རྒྱད་སྟོན་མ་སྟོན་གང་ཡིན་ཀྱང་རྟགས་སྒྲུབ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དང་པོར་
 ཚོས་ཅན་དང་མ་སྟོན་དཔེ་གང་རུང་ཞིག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་
 རྒྱད་ལ་སྟེས་པ་ན། ཚད་མ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་རྟགས་སྒྲུབ་གཞན་འགོད་པ་ལ་མ་སྟོས་
 པར་གཅིག་ཤོས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ངེས་ཤེས་འབྲེན་ཐུབ་པ་ལམ་རིམ་ལྟར་
 ཡིན་པས། དེ་དག་སྤྱིར་ཡང་སྟོང་ཉིད་སྐབས་བྱེད་ཀྱི་གྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་དོན་
 མེད་པའི་བྱིར་དང་། གཞན་དུ་ན་སྟོང་ཉིད་སྐབས་བྱེད་ཀྱི་གྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་
 ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་སྟོང་ཐུན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་
 བྱལ་མཆམས་ཀྱི་རྟགས་བྱལ་སྟེ། དེ་འབྲེལ་གྱི་ཚོལ་ཡང་དག་དེ་ལ་སྤྱིར་དབུ་མའི་
 གཞུང་ལུགས་ལ་སྤྱངས་པ་དང་མ་སྤྱངས་པའི་རྒྱས་རིམ་བཞིན་ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་
 ཀྱི་དོན་ལ་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་གོ་བ་རྟེན་མ་རྟེན་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ།
 རྟེན་འབྱུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་གུ་བདེན་མེད་དུ་སྐབས་པའི་གྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཏུ་གྱུར་པའི་
 དངོས་སྤྱི་བ་ཚོས་ཅན། རྟེན་འབྱུང་ལ་བདེན་བྱལ་ཀྱིས་བྱལ་པར་དམ་བཅའ་བའི་རྩ་
 བའི་བྱལ་མཐའ་བཏང་བར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་བྱལ་ཚད་མས་བྱལ་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེན་མ་བྱལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་སྐྱ་གུ་བདེན་མེད་དུ་ཚད་མས་
 རྟོགས་པ་དང་མཉམ་དུ་དངོས་སྤྱིའི་བྱལ་མཐའ་བཏང་དགོས་ཡིན་པའི་བྱིར། ལམ་རིམ་
 ལས། གང་གི་ཆེ་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་རང་གི་དོ་བོས་བྱལ་བ་མེད་པར་ཚད་མས་
 རྟོགས་པ་ནས་དངོས་པོར་སྤྱི་བའི་བྱལ་མཐའ་བཏང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟོགས་
 སྐྱོར་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་སྟོན་
 ཏུ་ཚོལ་བ་གཉིས་ལ་གྲགས་པའི་མ་ཐུན་དཔེའི་སྟེང་ཏུ་དེ་སྐབས་ཀྱི་སྟོགས་བྱུང་ཆད་
 མས་མ་གྲུབ་ན་དེ་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་བྱ་རྟོགས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འབྲེལ་
 ལས། ཇི་ལྟར་མི་ལམ་དང་སྐྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་སྟོགས་ལ་གྲུབ་པའི་དཔེ་ཁོ་ནས་
 འདིག་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་རྟོགས་སུ་གཞུག་པར་རུས་པ་དེ་
 ལྟར་འགའ་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་འདྲིན་ཏུ་གཞུག་པ་སྤྱོད་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་ལ་གྲགས་པའི་དཔེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་
 ལས། འདིས་ནི་བདེན་མེད་ཏུ་སྐབས་པའི་གཏན་ཆོག་གསུང་ཉིན་འབྲེལ་ལྟ་བུ་ལ་བྱུང་བ་
 མ་ཐུན་དཔེའི་སྟེང་ཏུ་མ་ངེས་པར་བདེན་མེད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་ཏུ་ཆད་མས་ངེས་པར་
 བྱུང་མེད་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིར་མ་བྱུང་སྟེ། ལུང་
 དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་གཞན་དོན་སྐྱབས་ཀྱི་རྟོགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པའི་
 དབང་ཏུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཅེ་བར་འདོད་མི་རིགས་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་
 རས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡང་ཡོད་ཅིང་། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་དེ་ཚོལ་བ་མེད་ཀྱང་ངེས་
 དོན་གྱི་ལུང་གི་དོན་ལ་ཚུལ་བཞིན་ཏུ་དཔྱོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའང་མང་བའི་
 ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡང་དེ་ལ་
 བརྟེན་ནས་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་ཐལ་འགྱུར་བྱས་པའི་ཆེ་དེའི་བྱེད་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་སུ་དམ་བཅའ་སྐབས་པའི་སྐྱོར་དག་
 མེད་དོ། །ཞེས་དང་། ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ཐུན་སེལ་ལས། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་རང་གི་སྟོང་རྟོགས་

འགོག་པ་ན་དངོས་སུ་ཆོས་ཅན་དང་། ཐལ་དང་། སྤྱིར་སོགས་སྤྱར་མ་སྤྱར་གང་ཡིན་
 ། གྲང་འབྲེལ་ཡི་དཔྱོད་ཚུལ་ཐལ་འགྱུར་བའི་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་
 ། ཏུ་འགྲོ་ངེས་ཤེས་པའི་དཔྱོད་ཚུལ་ཞིག་གིས་དཔྱོད་པའི་ཆོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་
 པའི་སྤྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གང་རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་ན་བདེན་མེད་ཡིན་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་
 གཟུགས་བརྟན་བཞིན། ལྷ་གྲུ་ཡང་རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་སྤྱིར་དག་འགོད་
 ། ཡུལ་གྱི་སྤྱིར་གྲོལ་ཡང་དག་ཡིན་ན། རྟོན་འབྲེལ་བདེན་མེད་དང་གཟུགས་བརྟན་
 བདེན་མེད་རྟོགས་ཟིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། གོང་གི་ལུང་དོན་འཐད་པའི་སྤྱིར། ཟེར་ན་
 མ་བྱུང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་སྟོང་ཉིད་གསར་རྟོགས་མི་སྤྱིར་པར་འགྱུར་བའི་
 སྤྱིར་ཏེ། ཆོས་གང་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ཀྱང་སྟོན་ལ་དཔེ་རྟགས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་
 དགོས་ཤིང་། དེ་དག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་ཡང་རྟགས་འགོད་པ་དང་དཔེ་བདེན་
 མེད་དུ་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས། དཔེ་དོན་སྤྱུག་མེད་གྱི་སྟོན་ཡོངས་པར་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་པཎ་ཆེན་ཉིད་གྱིས་འཇམ་དབྱངས་དག་འཁྲོ་ཆེན་
 ཐོར་བཀའ་བྲི་མཛད་པའི་བྲིས་ལན་ལས། འདིར་རང་རེ་གཉིས་ནང་གཏམ་དུ་སྦྱང་ན།
 སྟོན་གྱི་ཆོད་མ་པ་ནམས་རིགས་པའི་འགྲོས་རུང་ཅིངས་པ་རང་གིས་ལོངས་པ་ཡིན་
 ཏེ། ཅ་བ་སྤྱི་གྲུ་ལྟ་བུ་བདེན་སྟོང་དུ་སྤྱོད་པའི་གཏན་ཆིགས་རྟོན་འབྲེལ་དང་། དེ་བདེན་
 སྟོང་དུ་སྤྱོད་པའི་གཏན་ཆིགས་སྤྱིས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་དེ་བདེན་སྟོང་དུ་སྤྱོད་པའི་
 གཏན་ཆིགས་འབྲས་བུ་ལྟ་བུ་གང་འགོད་ཀྱང་རྟགས་དང་དག་ག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་
 མ་ཐུན་ཁེགས་པས། གཏན་ཆིགས་དེ་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་དགོས་ན། དེ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱང་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མི་རུས་པས། ཡང་རྟགས་དེ་བདེན་སྟོང་དུ་རྟགས་གཞན་

ཞིག་གིས་སྐྱབ་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་རྟོགས་པ་ལ་སྡོན་དུ་བྱས་པ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་དགོས་ན། དེ་ལ་ཡང་སྡོན་དུ་ཡང་
 རྟགས་དེ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་དགོས་པར་གདོན་མི་བྱ་ལགས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་
 རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་བདེན་སྟོང་སྐྱབ་པའི་གཟུགས་བརྟན་མ་ཐུན་དཔེར་སོང་
 བའི་བྱི་ཆོལ་དེས་གཟུགས་བརྟན་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་རྟོགས་
 པས་རྟགས་ལས་རྟོགས་དགོས། ཡང་རྟགས་དེ་ཡང་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་དགོས་པས།
 ཡང་རྟགས་གཞན་ལས་རྟོགས་དགོས་པ་སོགས་བཤད་མ་ཐག་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་བ་
 ལ་དགོངས་ནས། གཟུགས་བརྟན་རང་སྤང་ཆོད་ལྟར་མི་བདེན་པར་རྟོགས་སྐྱབ་པའི་
 དཔེར་བཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། བྱི་ཆོལ་གྱི་སྟོང་ཡང་རྟོན་པར་གྲགས་པས་འགྲུབ་སྐྱབ་བ་
 ཡིན་ཅོ། ཞེས་གསུངས་སོ།

༡༥ ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད།

གཉིས་པ་ལུང་གི་ཤེས་བྱེད་དགུ་ལས། འཇུག་འགྲེལ་དུ་བཀོད་པའི་ལུང་ལྔ་ནི། རིན་
 ཆེན་བྲེང་བ་ལས། ཇི་མིན་ལུང་སོར་འཛིན་ཡོད་པ། །སོགས་དང་། ཇི་ལྟར་མིག་ནི་
 འཁྲུལ་བ་ཡི། །སོགས་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་ལས་སྐྱེ་མེད་བསྟན། །སོགས་དང་། ཉན་ཐོས་
 གྱི་སྡེ་སྟོང་ལས། གཟུགས་ནི་དབུ་བ་བརྗོད་པ་འདྲ། །སོགས་དང་། རྩ་ཤེས་ལས།
 བཅོམ་ལྡན་དངོས་དང་དངོས་མེད་པ། །སོགས་སོ། །ཆོག་གསལ་དུ་བཀོད་པའི་ལུང་
 བཞི་ནི། ཡུམ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སྟོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེས་བྱིན་ལ་བསྐྱབ་
 པར་བྱའོ། །སོགས་དང་། སྤྱད་པ་ལས། གང་དག་བདེ་གཤེགས་ཉན་ཐོས་འགྱུར་བར་
 བྱ་སྟམ་དང་། །རང་སངས་རྒྱས་དང་དེ་བཞིན་ཆོས་རྒྱལ་འགྱུར་འདོད་པས། །བཟོད་

དང་། བདེན་འཛིན་གྱིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་དངས་པའི་ལས་ཉོན་གཉིས་ནི་ཀུན་
 འབྱུང་སྤྱི་མོ་དང་། སྤྱི་བ་གཉིས་ཅི་རིགས་ལས་སྤྱོད་པའི་སྤངས་པ་དེ་འགོག་བདེན་སྤྱི་
 མོ་དང་། སྤྱི་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་ལམ་དེ་ལམ་བདེན་སྤྱི་མོར་
 འཛོག་ཅིང་། དེ་དག་གི་རྣམ་པ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ནི་སྤྱི་བའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་
 དྲུག་ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་བདེན་བཞི་སྤྱི་མོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་
 དེ། མངོན་པ་གཉིས་སུ་མ་བཤད་ཅིང་སོ་སྤྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མི་རུས་པའི་
 ཕྱིར། བདེན་བཞི་རགས་པའི་ངོས་འཛིན་ཡོད་དེ། བདག་འཛིན་རགས་པས་གཙོ་བོར་
 དངས་པའི་ལས་ཉོན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཐག་ཕྱང་དེ་སྤྱི་བ་བདེན་རགས་པ་དང་། བདག་
 འཛིན་རགས་པས་གཙོ་བོར་དངས་པའི་ལས་ཉོན་གཉིས་ནི་ཀུན་འབྱུང་རགས་པ་
 དང་། མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་རེ་ཞེས་སྤངས་པའི་
 འགོག་ཆ་དེ་འགོག་བདེན་རགས་པ་དང་། རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་སྤྱི་བ་
 ཅམ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་དེ་ལམ་བདེན་རགས་པར་འཛོག་ཅིང་། དེ་དག་
 གི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་རགས་པའི་མི་རྟག་སོགས་སུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ལ་
 བདེན་བཞི་རགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་
 ཅིང་སོ་སྤྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་རུས་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་སྤྱི་
 བཤད་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་དག་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ལ་བདེན་པ་མ་
 ཡིན་པར་འཛིན་རྟོག་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་སྟོན་སྒྲུབ་ཀྱང་བདེན་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 གང་ལ་དམིགས་ན་འཕགས་པར་བྱེད་པའི་བདེན་པ་ཡིན་པས་ན་འཕགས་པའི་བདེན་
 པ་དང་། འཕགས་པས་བསྟན་པའི་བདེན་པ་ཡིན་པས་ན་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་

གྲང་བཤད་ཆོག་པར་གསུངས་སོ། རྟེན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བཤད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དེ་འདྲའི་བྱུང་བཞི་སྤྱི་བདེན་གཉིས་ལྟ་བུ་ལ་སྤྱི་རགས་ཡོད་དུ་ཚུགས་ཀྱང་། བྱུང་
 ཆོས་མི་རྟག་སོགས་ལ་སྤྱི་རགས་ཀྱི་བྱུང་པར་དེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 འདྲའི་སྤྱི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་རེ་རེ་ལ་འདྲའི་མི་རྟག་སྤྱི་རགས་གཉིས་
 གཉིས་ཡོད་པ་གང་ཞིག་། སྤྱི་བདེན་དེ་གཉིས་ཀའི་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་རེ་རེ་ལ་
 བདག་མེད་སྤྱི་རགས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིར་
 དུ་མི་རྟག་སྤྱི་རགས་གཉིས་དང་། ཞེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིར་དུ་བདག་མེད་སྤྱི་རགས་
 གཉིས་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྤྱི་བདེན་དེ། ལུགས་འདིར་བདེན་རྣམ་བཤུ་
 སྤྱི་བདེན་སྤྱི་རགས་གཉིས་རེ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ནི། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 སྤྱི་རགས་ལྟར་དགག་བྱ་སྤྱི་རགས་ཀྱི་སྤྱི་རགས་འཛོག་པ་མིན་གྱི། མདོན་པ་གཉིས་ནས་
 བཤད་མ་བཤད་དང་སོ་སྤྱི་མདོན་སྤྱི་རགས་དུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་སྤྱི་རགས་འཛོག་པ་
 ཡིན་པས། བྱུང་བཞི་བྱུང་ཆོས་ཀྱི་ཆོགས་དོན་མདོན་པར་མ་བཤད་ཅིང་སོ་སྤྱི་
 མདོན་སྤྱི་རགས་དུ་མ་རྟོགས་ན་བདེན་རྣམ་སྤྱི་མོ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཆོགས་དོན་
 མདོན་པར་བཤད་ཅིང་སོ་སྤྱི་མདོན་སྤྱི་རགས་དུ་རྟོགས་ན་བདེན་རྣམ་སྤྱི་རགས་པར་འཛོག་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རགས་པའི་སྤྱི་བདེན་མི་རྟག་པ་མདོན་སྤྱི་རགས་དུ་
 རྟོགས་པའི་སོ་སྤྱི་མེད་པར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར་གྱི་མི་རྟག་སྤྱི་མོ་མདོན་སྤྱི་རགས་པའི་
 སོ་སྤྱི་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྤྱི་རགས་སྤྱི་རགས་སྤྱི་རགས་པར་མདོན་སྤྱི་རགས་དུ་
 རྟོགས་པའི་སོ་སྤྱི་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་སྤྱིར་གྱི་མི་རྟག་སྤྱི་མོ་མདོན་སྤྱི་རགས་པའི་སོ་
 སྤྱི་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་ཚུལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་འདྲའི་མི་བཞིན་རྣམ་

96

ཐེག་ཆེན་བཀར་མི་འདོད་པའི་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་དག་གི་ཚོད་ཚུལ་ནི། ༡༣༣༥༥ གཉིས་
 བ་ལན་ནི། མི་འཐད་དེ། སོགས་སོ། །སྤྱིར་བཏང་བསྟན་པའི་རྩ་བ་དེ་ལ་སོ་སོར་ཐར་
 བ་འཛོག་བ་གྲགས་ཆོད་ལྟར་ཡིན་ཡང་། སྐབས་འདིའི་བསྟན་པའི་རྩ་བ་ནི། བསྟན་
 པའི་གཏད་རབས་བདུན་དང་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་དང་བཀའ་བསྟུ་སོ་སོའི་དུས་ཀྱི་
 དགྲ་བཅོམ་སོགས་ཉན་མོངས་བཅོམ་པའི་དགོ་སྤྱོད་ཉིད་ལ་བཤད་དགོས་ཏེ། དེ་དག་
 ནི་བསྟན་པ་འདི་འདྲིན་སྤྱོད་སྡེ་ལ་གསུམ་གྱི་རྩ་བར་མཛད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དར་ཤིག་
 ལས། དགྲ་བཅོམ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལས་མཛོན་སུམ་དུ་ཐོས་ནས་དེའི་རྗེས་
 སུ་གསུང་རབ་ལ་བསྟུ་བ་མཛད་པ་ཡིན་པས་དགོ་སྤྱོད་དུ་མ་བཤད་པའི་ནང་ནས་
 བསྟན་པའི་རྩ་བ་དགོ་སྤྱོད་དགྲ་བཅོམ་བ་ཡིན་ན་སྟེ། ཞེས་བ་སོགས་སོ། །ཁ་ཅིག་།
 མཛོན་བ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་དགྲ་བཅོམ་བ་དེ་དགྲ་བཅོམ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 ནས་བཤད་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་བ་དེ་འཕགས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ནས་
 བཤད་པའི་འཕགས་པའི་གནས་གཅང་ལྟ་སོ་དེ་འཕགས་པའི་གནས་གཅང་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དབུ་མ་བས་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་རྣམ་བཞག་པལ་ཆེར་
 མཛོན་བ་གོང་འོག་ལྟར་འཛོག་མི་རུང་ཡང་། སྤྱོད་བཅུད་འཛིག་ཉེན་གྱི་བཀོད་བ་དང་
 དུས་ཆེགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་སོགས་པལ་ཆེར་མཛོན་བ་གཉིས་དང་མཐུན་པར་བཞེད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། འདིར་འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོས། མཛོན་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་
 དྲུག་གི་ལམ་གྱིས་ཉན་མོངས་ཀྱན་བཏགས་སྤྱོད་རུས་ཡང་ལྟན་སྤྱོད་སྤྱོད་མི་རུས་སུ་
 བཤད་བ་ཆེ་གྲགས་དང་ཞི་ལྟ་དགོངས་བ་གཅིག་ཏུ་འཆད་མི་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡིན་
 ཚུལ་དང་། རྒྱ་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་མང་པོས་སྤྱོད་འཇུག་གི་གཞུང་དོན་དུ་མ་ཕྱིན་ཅི་

ལོག་ཏུ་བཀྲལ་བ་ལ་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགག་པ་མཛད་ཚུལ་དང་། ཞི་འཆོ་ཡབ་སྲས་
 དང་རྗེ་ཏུ་རི་དང་རྒྱལ་མཁན་པོ་སོགས་རྣམ་འགྲེལ་དབུ་མར་འགྲེལ་མཁན་གྱི་རྒྱ་
 གར་པ་འགྲེལ་ཞིག་གིས་རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། ཞེས་
 པའི་སྟོང་པ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྟོང་པ་ལ་འདོད་ཀྱང་། དེ་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ལས། རོན་དམ་
 རོན་གྱིད་རྒྱས་པ་གང་། །དེ་འདིར་རང་གི་མཆན་ཉིད་འདོད། །ཅེས་རང་ལུགས་སུ་
 གསུངས་པ་དང་འགྲེལ་ཚུལ་དང་། བོད་ཀྱི་ཆ་བ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ་དང་བཅེགས་དབང་
 ལྷག་སེང་གེ་སོགས་ཀྱིས་པར་བྱིན་གྱི་ཆོས་སྐད་ལ་འབྲིས་པའི་རྒྱས་སྟོང་འཇུག་
 དགག་ཚུལ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་བྱ་སྟོན་དང་བཅོམ་ལྷན་རིག་རལ་སོགས་ཀྱིས་དབུ་
 མའི་ལྟ་བ་སྤྱོད་མེད་ཀན་ད་འགག་མ་མཁྱེན་པར་སྒྲ་བའི་ཞབས་ལ་དགག་པ་གཏོང་ཚུལ་
 དང་། དེ་དག་ཀྱང་རང་རང་གི་དེ་ཉིད་སྟོན་པའི་དགག་པ་ལྟར་སྒྲུང་འགྲེལ་མེད་དུ་སོང་
 བར་ལུང་རིགས་ཅི་མ་མེད་པའི་སྒྲིན་གསལ་བར་མཛད་ཚུལ་ནི། རྣམ་བཤད་དང་
 སྟོང་ཐུན་སོགས་གཞུང་ཆེན་མོ་དག་ལས་རྒྱས་པར་ཤེས་དགོས་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་
 མས། མཁས་པར་འདོད་པ་དང་པོ་ཏི་ཆེན་པོ་མི་བལྟ་བ་རྒྱབ་འགྲེལ་ཡིན་པས་འདི་
 དག་གིས་མིག་གྲས་ནས་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་ལ་ཞིབ་པར་དབྱེད་ན་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པ་ལག་ཅེན་ཡོད་པར་ཤེས་པར་གྱིས། ཞེས་གདམས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་
 སོ། །༡༩༩༦ལོར་གཙོད་ཀྱི་ལུང་དོན་ལ་རྣམ་བཤད་ལས། བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་
 ལུལ་སུན་མ་སྤྱང་བའི་དབང་དུ་མཛད་ཅེས་པའི་དོན་ནི། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་བདེན་
 འཛིན་གྱི་ཞེན་ལུལ་སུན་མ་སྤྱང་བར་དོན་དམ་པར་བདག་གིས་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་
 བུ་ཐོབ་པ་འཐད་དོ་སྙམ་དུ་མི་འཛིན་པའི་དོན་ནོ། །མཁས་པ་ཁ་ཅིག་། སྐབས་འདིར་

བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སྤྱོད་མ་ཕྱུང་བའི་དབང་དུ་མཛད་ཅེས་བ་དང་། དེ་སྤྱོད་ཕྱུང་བའི་དབང་དུ་མཛད་ཅེས་བ་དོན་འདྲ་སྟེ། དཔེར་ན་ཆོག་གས་ལམ་དེ་སྦྱོར་ལམ་སྦྱོས་བའི་སྤྱོད་ལ་ནས་ཡོད་ཅེས་བ་དང་། སྦྱོར་ལམ་མ་སྦྱོས་བའི་སྤྱོད་ལ་ནས་ཡོད་ཅེས་བ་དོན་འདྲ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སྤང་རོ། ། ༡༩༣༥ བཟ་༡ འདིར་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སྤྱོད་མ་ཕྱུང་བ་ཕྱུང་ཞེས་བ་དང་། སར་ཕྱིན་དུ་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་མ་བཅིངས་ཞེས་བྱུང་བ་དོན་འདྲ་བར་གསུངས་ཏེ། བདེན་འཛིན་གྱིས་རྒྱུད་བཅིངས་བའི་དོན་ནི་རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱན་ལས། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་བའི་དོན་ཡང་གཞི་དང་ལམ་བདེན་པར་བྱུང་མ་བྱུང་བརྟགས་བ་ན་བདེན་པར་ཞེན་བ་ལས་མི་འདའ་བའི་དོན་ཏེ། སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཀྱང་གཏན་ལ་མ་པབ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་རོ། ། ༡༩༣༥ བཟ་༡ མདོ་དེའི་དོན་ནི། ཐལ་འགྱུར་པས་དཔེ་ལྗེའི་སྒོ་ནས་འདུས་བྱས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་འདོད་ལ། རང་རྒྱུད་པ་དང་སེམས་ཅམ་པས་དཔེ་ལྗེའི་སྒོ་ནས་གཟུགས་སོགས་རང་རྒྱུ་བའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་པར་འདོད། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་དཔེ་ལྗེའི་སྒོ་ནས་གཟུགས་སོགས་མི་རྟག་པར་གཙོ་བོར་བསྟན་པར་འདོད་དེ། སྐར་མ་རབ་རིབ་སོགས་ཀྱི་ཆོག་གས་བཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། ། ༡༩༣༥ བཟ་༡ དོན་གཅིག་ལུགས་ནི། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས་ཕྱང་པོ་གདོད་མ་ནས་ཟད་པར་བསྟན་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས་ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱོར་བ་མེད་པར་བསྟན་བ་གཉིས་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པ་ཅམ་དུ་དོན་གཅིག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། བསྟན་པའི་སྟོང་ཉིད་དོན་གཅིག་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་མདོས་སྟོང་ཉིད་རྒྱས་

བར་ཐལ། ཆོས་གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
 བར་སོང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་བྱུང་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 སྟོང་གི་སྟོང་ཉིད་ལ་དགག་བྱ་སྤྲ་རགས་མེད་པའི་གནད་ཀྱིས། ཆོས་གཅིག་གི་སྟོང་
 ཉིད་དོན་སྤྱི་འཇུག་གིས་རྟོགས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་སྟོང་སྟོབས་ཀྱིས་
 རྟོགས་པས་ཁྱབ། ཆོས་གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་མདོན་སྤྲུལ་དུ་རྟོགས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། གཅིག་
 གིས་ཀྱང་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས། །གཅིག་གིས་ཀྱང་ནི་ཐམས་ཅད་མཐོང་། །ཞེས་པ་
 སོགས་ཤེས་བྱེད་མང་དོ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་དེའི་སྟོང་ཉིད་ཙམ་ཤེས་ནས་
 བཤད་པ་ལྟར་དུ་རྟོགས་པ་ལ་ཆོས་དེའི་སྟོང་དུ་བདག་མེད་སྤྲ་མོ་རིགས་པའི་རྣམ་
 གངས་མཐའ་ཡས་པས་གཏན་ལ་འབབས་ཤིང་སྟོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་གཅིག་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྤྱོད། །ཁོ་ན་རེ། ཉན་རང་ལ་བདག་མེད་གཉིས་རྫོགས་པར་
 བསྐྱོམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་བསྐྱོམ་པ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་བྱུང་སྟེ། ཉན་རང་ལ་ཉོན་སྤྱི་བ་ཀྱི་གཉེན་པོ་རྫོགས་
 བར་བསྐྱོམ་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཤེས་སྤྱི་བ་ཀྱི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་བསྐྱོམ་པ་མེད་པའི་
 ཁྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གང་ཟག་བདེན་བྱུང་འགོག་པའི་རིགས་
 པའི་རྣམ་གངས་མཐའ་ཡས་པའི་ཤེས་རབ་མི་སྤྱིས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་
 གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་བསྐྱོམ་པ་ནི་ཡོད་ལ། ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པའི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་
 བསྐྱོམ་པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཙམ་པར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉན་རང་ལ་
 བདག་མེད་གཉིས་རིགས་པ་དང་། དུས་ཀྱི་སྟོན་སྤྱོད་རྫོགས་པར་བསྐྱོམ་པ་གཉིས་པོ་

གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་ཐར་སློབ་གསུམ་ལྟ་བུ་རིགས་པ་མདོར་བསྡུས་
 ཅི་རིགས་ལས་མེད་པས་རིགས་པའི་སློབ་ནས་ཀྱང་མེད། དུས་ལུན་རིང་པོ་བསྐྱལ་
 པ་གངས་མེད་པར་མི་བསྐྱོམ་པས་དུས་ཀྱི་སློབ་ནས་ཀྱང་རྫོགས་པར་བསྐྱོམ་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་དག་ལ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་
 རྣམ་གངས་དང་དུས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྐྱོམ་པ་མེད་དེ། འོན་ཀྱང་ཁམས་
 གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་སྤྱོད་བའི་ཐབས་ཅམ་ཞིག་ནི་ཡོད་དོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཉན་རང་ལ་བདག་མེད་གཉིས་ཆང་བར་བསྐྱོམ་པ་མེད་པར་
 ཐལ། རྫོགས་པར་བསྐྱོམ་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་མ་བྲལ། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཉན་
 རང་ལ་བདག་མེད་གཉིས་མ་བྲས་པར་བསྐྱོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
 གྱི་སྤྱོད་ཉིད་བདག་མེད་གཉིས་སུ་བསྡུས་ནས་བསྐྱོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ༡༩༡༩༦༦
 རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུད་ཚུལ་ནི། ༡༩༡༩༧༡ལན་
 ནི། བྱིད་ཅག་དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པ་ཆད་མས་གྲུབ་
 ཅིང་དེའི་སྤྱོད་དུ་བདེན་གྲུབ་ཁེགས་ནས་ནང་གཟུགས་འཛིན་ཤེས་པའི་སྤྱོད་དུ་བདེན་
 གྲུབ་ཆད་མས་མ་ཁེགས་པ་ལ་བྱེད་དམ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་ཆད་མས་
 ཁེགས་ནས་གཟུགས་འཛིན་ཤེས་པ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་མ་ཁེགས་པ་ལ་བྱེད་པ་
 གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། རང་རྒྱལ་གྱིས་གཟུགས་བདེན་མེད་དུ་ཆད་
 མས་ངེས་ནས། དེ་ནས་གཟུགས་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་དབྱེད་པ་
 བྱུགས་པའི་ཆེ་རིགས་པ་སྤྱི་མའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་མེད་དུ་རྫོགས་པར་བྱས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་པ་ལྟས། གང་གིས་དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ། །དེ་

ཡིས་དངོས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་
ནའང་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་སྤྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་ཆད་མས་ཁེགས་ན། གཟུགས་
འཛིན་ཤེས་པ་སྤྱི་རོལ་དོན་དུ་མེད་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་ཆད་མ་དང་རྩལ་གཞན་དུ་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་ནས།
སྤྱད་བར་པོ་རྩལ་ཡང་གཟུགས་འཛིན་ཆད་མ་གཟུགས་ལས་རྩལ་གཞན་དུ་མེད་པར་
མ་ངེས་པ་མི་སྤྱིད་པར་ནམ་བཤད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༣༧ འགྲེལ་བར་མ་བཤད་པའི་ཚུད་ལན།

དེས་ན། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤྱོད་ཕྱིར་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བདག་མེད་གསུམ་ཐེག་
པ་གསུམ་གྱི་བསྐྱེམ་བུའི་གཙོ་བོ་དང་། ཉོང་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱི། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་བདག་འཛིན་གསུམ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤང་བུའི་གཙོ་བོར་གསུངས་
ཀྱང་། ལུགས་འདིས་དེ་དག་སྤྱི་བཞིན་པར་ཁས་མི་ལེན་པས། ༡༩༧༦ ལྟར་སྐབས་
འདིར་ནམ་བཤད་ལས། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་ཉན་རང་ལའང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
རྟོགས་པ་ཡོད་པར་གསུངས་ཚུལ་དང་། སྤང་བ་གཉིས་ཀར་ཆོས་དབྱིངས་ཐེག་པ་
གསུམ་གའི་རིགས་སུ་སྦྱབ་ཚུལ་བཤད་པའི་མཁུག་དུ། དེས་ན་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་མཛད་
དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་ཡང་ཚུལ་གཉིས་ཤེས་པར་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་
སྤྱི་བུ་བོ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བར་བྱུང་སྟེ། རྒྱལ་ཆབ་རྩལ་ལུང་འདིའི་
དོན་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཐལ་འགྱུར་པ་ལྟར་ཉན་རང་གི་མཐོང་ལམ་
ཐོབ་པ་ལ་ངེས་པར་སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པར་མི་བཞེད་ཀྱང་། དེ་
གཉིས་ལ་སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་དོན་

དུ་གསུངས་ལ། མཁས་གྲུབ་རྗེས་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་ལ་ཟབ་མེད་སྤྱོད་དུ་གྱུར་མ་
 གྱུར་གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱོད་དུ་མ་གྱུར་པ་ལ་སྤྱིན་ལམ་བདེན་ནམ་བཅུ་དྲུག་ཙམ་བསྟན་
 པ་མཛོན་རྟོགས་རྒྱན་ན་མང་དུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་བསྟན་པས་རྒྱུད་སྤྱིན་ནས་སྤྱོད་དུ་
 གྱུར་པ་དག་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཉན་རང་གིས་ཀྱང་བདེན་མེད་རྟོགས་དགོས་
 པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ནམ་བཞག་ཀྱང་རྒྱན་ལས་མང་དུ་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་སྤྱོད་
 པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པར་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱང་བཞེད་ཅེས་སྤྱོད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་
 གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལའང་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་
 མེད་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པར་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། རི་ལྟར་གསུངས་ཚུལ་
 ཡང་ནམ་བཤད་སྤྱིང་པའི་རྒྱན་དུ་དོན་གྱིས་བསྟན་ལ། སྤྱོད་ཐུན་ཆེན་མོར་གསལ་
 བར་གསུངས་སོ། །རང་ལུགས་རྒྱལ་ཆབ་རྗེའི་བཤད་ཚུལ་ལྟར་བཞེད་པར་སྤྱང་བས།
 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་བཤད་ཚུལ་དེ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་བདག་མེད་གསུམ་ག་སྤྱོད་
 ཉིད་དུ་འདོད་པའི་དབང་དུ་མཛད་པར་དགོངས་པ་ལེན་དགོས་སམ་སྟུམ་སོ། །
 ཕྱེ་གཞན་ཡང་ནམ་བཤད་ལས། འོ་ན་དང་པོར་ཐེག་ཆེན་དུ་ཞུགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
 ལྟ་བུ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་གཅིག་དང་། ཉན་རང་དུ་ལྟར་བ་གཉིས་གཞི་མ་ཐུན་
 སྤྱིད་པ་ནི་དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་དེ་འདྲ་བ་དེས་ཆོས་
 ཀྱི་བདག་མེད་བསྟོམས་པས་མཛོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལྟར་མཛོང་བེན་གོམས་
 པར་བྱེད་པ་ཅིག་ཀྱང་འདོད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ལམ་དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཀྱན་
 བཏགས་མཛོང་ལམ་ནས་སྤོང་བ་དང་། བདག་འཛིན་དེ་ལྟར་སྤྱེས་དེའི་སྟོམ་ལམ་ནས་
 ཀྱང་སྤོང་བ་འདོད་དགོས་པས། དངོས་པོ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་

བའི་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་
 གཉིས་འདོད་དམ་སྟུམ་ན། འདི་ལ་གསལ་བར་བཤད་པ་མི་སྤང་ཡང་། རང་རྒྱུད་པ་
 དེ་དག་གིས་ཉོན་རང་ལམ་དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མངོན་གྱུར་རེ་
 ཞིག་སྤངས་པ་འོང་ཡང་། ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་བསགས་པའི་གྲོགས་མེད་པར་ཆོས་
 ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་པོ་གང་གི་ཡང་ས་བོན་སྤངས་པ་མི་འོང་ཞེས་བཞེད་དགོས་
 བས། ཤེས་སྒྲིབ་མངོན་གྱུར་པ་རེ་ཞིག་ལ་སྤངས་པ་ཉོན་རང་ལ་སྤིང་གུང་། ས་བོན་
 སྤངས་པ་མི་སྤིང་པར་སྤྱད་གོས་སོ། །ཞེས་གྲུང་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོ་
 ན་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་ཉོན་རང་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་
 མ་ཟད་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་ཡང་རང་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་རེ་
 ཞིག་སྤངས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་དེའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཉོན་རང་གི་སྒྱུར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་གྱིས་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་
 མངོན་གྱུར་པ་བཞི་པོ་ཉམས་སྤྱད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པ་འང་ཡོད་ཅེས་སྤྱད་གོས་
 བས། དེ་འདྲ་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་ཚུལ་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་ལས། རྣམ་
 རྟོག་བཞི་པོ་ལྟར་བཞེད་པ། ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་བཤད་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་འང་སྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་ནས་མར་ལུང་བའི་ཉོན་རང་གིས་སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམ་
 བའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྒྲོམ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ས་བོན་དང་བཅས་
 བར་སྤངས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་གོམས་པ་ལྟར་
 ལེན་པ་ལས་རང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་གཉིས་དར་ཤིག་

ལས། སློབ་དཔོན་འདི་དང་འཕགས་མེད་ལ་སོགས་པས་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་ཐོབ་
 པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་དེས་བཟུང་དུ་མི་དགོས་ཀྱང་། དེ་ཉིད་སློམ་པ་ལས་
 འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཡོད་དོ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་དང་མཐུན་པར་པར་སྤྱོད་ལམ་
 བསྐྱེགས་ལས་ཀྱང་གསུངས་པའི་བྱིད། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 དེ་ལ་བདག་མེད་གསུམ་གཉིས་པའི་དེ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་
 ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཐུང་པ་གཉིས་ཀ་རྟོགས་པའི་དེ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་
 ཟེར་ན་ལན་ཇི་ལྟར་འདེབས་ལུགས་དང་། འདི་སྟོར་ལ་དབྱེད་པར་བྱ་བ་མང་དུ་ཡོད་
 པའང་ཤེས་དགོས་སོ། ། ༡༧ པ་ནི་ཁོང་གི་རྒྱུ་གྱི་ལུང་དེས་ཐེག་ཆེན་ལ་ལྟ་བུ་རབ་
 དབུ་མའི་ལྟ་བུ། ཐེག་འབྲིང་ལ་ལྟ་བུ་འབྲིང་སེམས་ཅན་གྱི་ལྟ་བུ། ཐེག་ཆུང་ལ་ལྟ་བུ་
 ཐ་མ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་བའི་ལྟ་བུ་བཞག་པའི་སྟོན་སྟེན་ཐེག་པ་གསུམ་
 ལ་དབང་པོ་རྣེས་འབྲིང་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་བཞག་པ་ཡང་སྤྱི་ཇི་བཞེན་པར་ཁས་
 མི་ལེན་ཏེ། སྐབས་འདིར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་གིས་བསྟོམ་བྱའི་ལྟ་བུ་ལ་མཐོ་
 དམན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་བྱིད། འོན་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་དབང་པོ་རྣེས་འབྲིང་རྒྱལ་
 གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་གཏིང་ལྷུང་དུ་དཔོགས་མི་དཔོགས་ཀྱི་
 སྟོན་སྟེན་འཛོག་པའི་བྱིད། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་རྩ་བའི་དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་
 པའི་ལུགས་སུ་ཇི་ལྟར་གནས་ཚུལ་ཞིབ་པར་ནི། མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་མཐར་ཐུག་གི་
 ལྟ་བུ་ཐལ་འགྱུར་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་ཞང་ཞུང་པ་ཆོས་དབང་གྲགས་པས་མཛད་པ་མཁས་
 གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་གསུ་བཞུགས་པ་དེ་ཉིད་ལས་ཤེས་དགོས་སོ། །

པར་བྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་གཙོ་བོ་དང་། བཙོན་འབྲུས་ཀྱི་པར་བྱིན་ནི་
ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཆ་མཉམ་ཡིན་པ་ཅུ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པར་གནས་པའི་བྱིར་
རོ། །འདིར་སྒྲུས་པ།

ཆོས་གསུམ་ཚུ་གཏེར་སྐོང་ནས་ཟག་མེད་སེམས་ཀྱི་མཁར་འཕགས་ཏེ། །
ལྷག་བསམ་དཀྱིལ་འཁོར་གཟེ་ཡིས་ཉན་རང་རྒྱ་སྐར་ཟེལ་གཞོན་ཅིང་། །
སྒྱིན་པའི་པར་བྱིན་འོད་ཀྱིས་དོན་གཉིས་ཀྱི་ཐུང་འབྲེད་མཁས་པའི། །
རབ་དགའི་རྒྱལ་སྤྲུལ་སྒྲ་གསར་ལུས་ཅན་བདེ་བྱུང་གཙུག་ན་མངོས། །
ཞེས་པ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་དང་པོའི་བྱར་མཆན་
བཀོད་ཟིན་ཏོ། ། ། །

༣༩ ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་བཤད་པ།

༩ ། ༣༡བ༣། ཡང་ཁ་ཅིག །ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པར་ལྟ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ལྟ་བ་རྣམ་དག་དང་མི་ལྡན་པས་བྱུང་བེད་ན། ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་། འཆོ་བ་དང་། ཆོ་ག་དང་། ལྟ་བ་བཞི་དག་པའི་ཉན་ཐོས་སྟེ་པའི་དགོ་
སྐོང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། ཉགས་སྒྲ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་བྱུན་མོང་གི་
ལྟ་བ་རྣམ་དག་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལྟ་བ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་
ཁས་ལེན་ཅིང་། ལྟ་བ་རེ་གཉིས་གང་བྱུང་དང་མི་ལྡན་པའི་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཡང་
ཁ་ཅིག། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་བའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། བྱང་སེམས་
ཀྱི་སྒྲོམ་པ་རྣམ་དག་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར།

འདོད་མི་རུས་ཏེ། འཇུག་སྒོམ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སེམས་ཅམ་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་
 ཐལ། འཇུག་སྒོམ་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་གྱུར་པའི་སྒྲ་མ་གསེར་སྤིང་པ་དང་སྒོམ་དཔོན་
 འཁྱིེ་པ་སོགས་གཞི་གྲུབ་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞན་གཞོད་
 གཞི་བཅས་སྒོང་བའི་སེམས་པ་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན།
 དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ལ། ཉེས་སྒྱུད་སྒོམ་པའི་ཚུལ་
 ཁྲིམས། དག་བ་ཆོས་སྤྱད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་
 གསུམ་ཡོད་ཅིང་། སྒོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལའང་སྒོང་བའི་སེམས་པ་མི་དགོས་པའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་འདིར་ལུས་ངག་གི་ལས་གཟུགས་ཅན་དུ་འདོད་པས། སྒྱུད་
 འཇུག་ལས་སྒོང་བའི་སེམས་པར་བཤད་པ་དེ་ཡང་གཙུ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 ཡིན་པར་བཞེད་དགོས་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་པའི་ཚུལ་
 ཁྲིམས་ལ་ལུས་ངག་གི་སྒོང་བ་བདུན་པོ་གང་རུང་དགོས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། དེ་
 ལ་ཡིད་ཀྱི་སྒོམ་པ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཅ་ལྟུང་དེ་ལ་ལུས་
 ངག་ཡིད་གསུམ་ཀའི་ལས་ཡོད་པས་དེའི་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ལུས་ངག་ཡིད་
 གསུམ་གྱི་སྒོམ་པ་ཡོད་ལ། སོ་ཐར་གྱི་ཅ་ལྟུང་དེ་ལུས་ངག་གི་ལས་ཁོ་ནར་ངེས་པས་
 ཉན་རང་གི་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ལུས་ངག་གཉིས་ཅམ་གྱི་སྒོམ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་
 པར་འཐད་པའི་བྱིར། ཐེག་བསྟུས་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་
 བེ་ལུས་དང་། ངག་དང་། སེམས་ཀྱི་འོ། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་བེ་ལུས་དང་ལག་གི་འོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ན་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་སྒོམ་པ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་ཟེར་ན། འཇུག་སེམས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་

རྒྱུད་གྱི་དགོ་སྤྱོད་གི་སྤྱོད་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུང་སྟེ། དེའི་
 རྒྱུད་གྱི་སོ་ཐར་རིས་བདུན་པོ་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ཚུལ་
 བྱང་ས་དང་ལམ་སྤྱོད་ཅ་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་གཞུང་ལམ་ལས་ཀྱང་
 འཐད་ལྡན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དགོ་སྤྱོད་གི་སྤྱོད་པ་དེ་རི་སྤྱོད་
 འཆོའི་མཐའ་ཅན་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དེ་བྱང་ཚུབ་སྟོང་པོའི་མཐའ་ཅན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཁྲིམ་པ་དང་རབ་བྱང་གཉིས་ཀ་ལ་ལུས་ངག་
 གི་མི་དགོ་བའི་ལས་ལམ་བདུན་གྱི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ཉེས་མེད་དུ་གནང་བའི་སྐབས་
 ཡོད་ཅེས་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཁྲིམ་པ་ལ་ལུས་ངག་གི་བདུན་
 གཞན་དོན་ཁོ་ནར་པོངས་ཆོས་སུ་གནང་བའི་སྐབས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །བྱང་སེམས་
 རབ་བྱང་ལ་གཞན་དོན་དུ་ཡང་ལུས་ངག་གི་བདུན་པོ་གང་རུང་གནང་བའི་སྐབས་མི་
 སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་ཀ་བྱུང་སྟེ། བྱང་ཚུབ་གཞུང་ལམ་ལས། སྤྱིར་ཆངས་
 སྤྱོད་ཉིད་གཞན་དོན་སྐབས་པའི་མཆོག་ཡིན་པས་དེ་བཏང་བ་ལ་གཞན་གྱི་དོན་ལྷག་པོ་
 མེད་ལ། གྲེ་བྲག་དུ་སོ་ཐར་གྱི་ཅ་ལྟར་གི་གཞི་ལ་ཞུགས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལྷག་
 པ་མཐོང་བའི་ཆེ་བསྐབས་པ་ལུས་ནས་བྱེད་པས་ཁྲིམ་པ་ལ་གནང་བ་ཡིན་གྱི་རབ་བྱང་
 ལ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ལ་ལུས་ངག་གི་བདུན་གང་ལ་གནང་
 བའི་རྟོན་དེ་ལ་བྱང་སེམས་སོ་སྟེ་དང་འཕགས་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། ལུས་ངག་གི་བདུན་ནི་བསྐྱེད་པ་དུ་མར་ལམ་ལ་གོམས་ཤིང་ཐབས་
 ལ་མཁས་པ་དང་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་སོ་སྟེ་ལ་ཐབས་གཞན་
 མ་རྟོན་པའི་ཆེ་ངེས་པར་གཞན་དོན་དུ་འགྱུར་ན་གནང་བའི་སྐབས་ཡོད་པ་ཅུ་ཡིན་

གྱི། བྱང་སེམས་ཡིན་ཆད་ལ་ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཅི་དགར་གནང་བ་མ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། བསྐྱབ་བཏུས་འབྱུང་རྟེན་ལས། ས་མ་ཐོབ་པ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་སྦྱོད་པ་ལ་
 འདི་བསམ་པར་བྱའི། གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་འཐད་ལྡན་དུ་བྱང་
 ལུབ་གཞུང་ལམ་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱང་འཕགས་འདིའི་རྟེན་དུ་མི་འཛོག་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ས་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཐག་བཅུ་གཉིས་སོགས་ལ་དབང་
 འབྱོར་བས་གཞན་དོན་སྦྱབ་པ་ལ་ཐབས་རྒྱལ་ས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མི་འབྱུང་ཞིང་། སར་གནས་
 གྱི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཉོན་མོངས་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་སྦྱལ་ནས་སེམས་
 ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཐབས་མཁས་གྱི་སྦྱོད་པ་སྣ་ཆོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་། ལས་ལམ་
 བཅུའི་གཟུགས་བརྟན་ཅམ་ལས་དེ་དག་གི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་དངོས་མེད་པའི་བྱིར།
 བྱང་སེམས་གྱི་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་བྲིམས་དང་། དེའི་ཚུལ་བྲིམས་གྱི་པར་བྱིན་གཉིས་ལ་
 ལུ་བཞི་ཡོད་པར་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་བཤད་དེ་བཅི་ལུགས་ཤེས་དགོས་
 སོ། །སྤྱིས་པ།

སྤྱི་དོན་གོ་ལར་ཆགས་ཐོགས་མེད་རྒྱ་ཞིང་། །

རྣམ་དག་ཚུལ་བྲིམས་བདུད་ཅིའི་འོད་དཀར་གྱིས། །

ཚུལ་འཆལ་གཅེས་འཛིན་ཆ་གདུང་བཅིལ་མཁས་པའི། །

དེ་མེད་རྒྱལ་སྤྱིས་འཛིན་རྟེན་སྦྱོན་མ་རྒྱལ། །

ཞེས་པ་ནི་བར་སྐབས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པའི་བྱར་མཆན་
 བཏོད་ཟེན་ཏོ། །

༤༠ ས་གསུམ་པ་འོད་འབྱེད་པ་བཤད་པ།

༩༩༣༣ནལ་འདི་ནི་བཙུམ་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་མི་དགོ་བ་གཞན་གྱི་དབང་གིས་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་ཡང་མི་སྤུབ་ལ། གཤམ་ཏེ་སྐྱེས་ཀྱང་སྤྱར་དུ་ཐར་པ་གང་ཞིག་ཤེས་པ་འདི་དཔྱེ་སེམས་ཀྱི་གངས་ཀྱི་བསྐྱལ་བར་དཔྱལ་བར་གནས་པ་དང་། དེ་སྤྱིད་ཀྱི་བསྐྱལ་བར་ལམ་ལ་གཞི་ནས་སྟོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རབ་ཞི་རྒྱུ་དེས་ཆོ་འཕུལ་གྱི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལ་སྦྱར་བ་བཏབ་པ་མ་གཏོགས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལས་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་ལོག་པར་སྤྱང་བར་བྱེད་མི་རུས་སོ། །ཞེས་དང་། མདོ་སྤྱི་རྒྱུ་ལས་རིང་མོ་ཞིག་ནས་དཔྱེ་སོང་དུ། །འགོ་ཞིང་སྤྱར་དུ་ཐར་པར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། སྤྱིད་འཇུག་ལས། གང་ཕྱིར་དེ་འབྱེད་ཀྱིས་སྤྱིན་བདག་ལ། །གཤམ་ཏེ་དཔྱེ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ། །དཔྱེ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གངས་བཞིན་བསྐྱལ་བར་ནི། །དཔྱལ་བར་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་སྤུབ་པས་གསུངས། །ཞེས་དང་། མདོ་སྤྱིད་པའི་ལུང་བཤད་མ་ཐག་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་སྟོབས་ཆུང་བས་བྱང་སེམས་སྟོབས་ཆེ་བ་ལ་ཁོས་པའི་རྒྱུ་སྤྱིད་འཇུག་ལས་བཤད་པ་དེ་བས་ཆེ་བའང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་དཔལ་བྱིན་གྱིས་མེ་ཏོག་ཆེ་མཛེས་བཀོངས་པའི་རྒྱུ་སྤྱིན་ལྟ་བུ་དེ་ལས་ལྷག་པ་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་ཁྲིག་ཁྲིག་རྒྱུས་སྤྱིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རབ་ཞི་ཞིའི་མདོ་ལས། གང་དག་སྟོམ་པ་མི་བྱེད་ཅིང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་གཞོན་བྱེད་པ། །དེ་ནི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་ཆེད་དེ། །ཞེས་པ་ནས། བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་སྤྱིད་རྒྱུས་སྤྱིན་དང་། །བརྒྱ་དང་ཁྲིག་ཁྲིག་སྤྱིད་རྒྱུས་སྤྱིན། །མནར་མེད་པར་ནི་སྤྱིག་བསྐྱལ་ཆེད།

སེམས་སྒྲོད་མི་བྱལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་བཟོད་པ་སོགས་ཡོད་པར་གསུངས་པའང་
 སྒོམ་བྱུང་གི་དགོ་ཅས་མ་བསྐྱས་པའི་དེ་དག་ལ་གོ་དགོས་སོ། ། ༡༣༤བཟོད་པ་
 དབྱེ་ན། བཟོས་པ་རབ་འབྱིང་ཐ་མ་གསུམ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་མ་བཟོས་པར་ཡུན་རིང་
 བོར་འབྱུང་འགྲུར་བྱུང་བྱས་པ་དང་། ཆེན་པོ་འབྱུང་འགྲུར་ཆུང་བྱུང་བྱས་པ་ནི།
 དགོ་ཅ་དེ་བསྐྱབས་པ་དང་བཟོས་པ་ཆུང་བྱུང་ཡིན། རྒྱུ་སྒྲིལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཆུང་བྱུང་ལས་
 མ་ལུས་པ་ནི། བྱང་བ་དང་བཟོས་པ་འབྱིང་ཡིན། རྒྱུ་སྒྲིལ་གྱི་འབྲས་བུ་མ་ལུས་པར་
 ཟད་པར་བྱས་པ་ནི། ཡོངས་སུ་ཟད་པ་དང་བཟོས་པ་ཆེན་པོའི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་
 བཤད་ལས་དེ་ལ་བསྐྱབས་པ་ནི། དགོ་ཅ་བྱུན་ཆོགས་ཆེས་ཆེ་བསྐྱེད་པ་ཆུང་བྱུང་
 བཏང་བ་དང་། རྒྱུན་རིང་སྐྱེད་པ་བྱུང་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་མ་
 བཟོས་པ་ཟད་པ་ཆུང་བྱུང་། བྱང་བ་ནི་ཟད་པ་འབྱིང་པོའོ། གཏུགས་པ་ནི། ཟད་པ་ཆེན་
 བོར་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱབས་འདིར་བཟོས་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ།
 ལམ་གསར་སྐྱེ་བྱུང་བའི་རྒྱུ་མ་བཟོས་པ་དང་། བདེ་འགྲོའི་རྒྱུ་སྒྲིལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་
 གཞོད་པ་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཆེ་བ་ལམ་ལ་གཞི་
 རྒྱུ་སྒྲིལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཆུང་བྱུང་། འབྱིང་བསྐྱལ་པར་གོ་བགོ་དགོས་པར་དང་། ཐ་མ་ཆེ་དེ་
 འམ་སྐྱེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་ལམ་དེ་སྐྱེ་མི་བྱུང་བར་བྱས་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། དགོ་ཅ་བཟོས་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་སྒྲིལ་གྱི་འབྲས་བུ་བཟོས་ཡང་
 བྱེད་པ་རྒྱུ་མ་བྱུན་མ་བཟོས་པས་དགོ་ཅ་དེ་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་གཅིག་དང་། དེ་ལས་བསྐྱེད་པ་
 གཅིག་དང་། ལམ་ལྟ་བུའི་དགོ་ཅ་དེ་མ་ཉམས་ཀྱང་བྱུང་བྱུང་བྱས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་དམའ་བ་ལ་སྦྱད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་

པ་ནི། བྱང་སེམས་ལ་སོ་ཐར་གྱི་པམ་པ་བྱང་བ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱང་སེམས་
 ལ་ཆོས་སྒྲིབ་པ་ལ་བ་བྱང་བ་ལྟ་བུའོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཡིན་མིན་
 སྤྱད་ཀྱང་བྱང་སེམས་ལ་ཁྱོས་ན་བསྐྱལ་བ་དུ་མའི་དགོ་རྩ་འཛོམས་ཤིང་དཀ་སེམས་
 གྱི་གངས་གྱི་བསྐྱལ་བར་དཔྱལ་བར་གནས་དགོས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 བྱང་སེམས་ལ་ཁྱོས་པས་གཞོད་པ་བྱེད་ནའང་འབྲེལ་འཛོག་པས་ཡུལ་དེས་ཁོ་བ་སོ་
 བདེ་བའི་གནས་སུ་འབྲེལ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་གྱི་མ་ཐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུག་
 ཏགས་བྱུབ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གང་ལ་གཞོད་པ་བྱས་ཀྱང་བདེ་འབྲེལ་བ། །བདེ་བའི་
 འབྱུང་གནས་དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱང་
 སེམས་ལ་ཁྱོས་ཤིང་གཞོད་པ་བྱས་ན་ཞར་ལ་ཕྱགས་སུ་པན་བདེ་ལ་སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་
 བ་ཅམ་ཐོབ་ཀྱང་། ཞིང་བྱང་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲིག་པ་ཆབས་ཆེན་གྱི་ཉེས་
 དམིགས་མཐོང་ཆོས་སུ་བྱང་ཞིང་རྣམ་སྤྲིན་དང་པོར་སྤྲིན་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། མདོ་ལས། ལས་གྱི་འཁོར་ལོ་སྤྱི་གང་དང་། ཉེ་བ་གང་དང་གོམས་པ་གང་། །
 སྤྲོན་བྱས་གང་ཡིན་དེ་དག་ལས། །སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་རྣམ་སྤྲིན་འགྱུར། ཞེས་སོ། །
 ༡༣༤བ༣༡དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉན་རང་དག་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་བཞུགས་
 པའི་ཆེ་ན་ཡང་། བདེན་འཛིན་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྤངས་ཟིན། ཤེས་
 སྤྱིབ་སྒྲིབ་པ་ལ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གཉིས་སུ་བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་གསོག་
 དགོས་པས་ཆོགས་སྦྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་ལ་གཙོ་
 བོར་སྦྱོབ་ཅིང་། དེ་ནས་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་སྤངས་བྱ་ཤེས་
 སྤྱིབ་སྒྲིབ་མི་རུས་ཤིང་ཉོན་སྤྱིབ་སྤངས་ཟིན་པས། གཙོ་བོར་བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་

ལ་སློབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མཉམ་བཞག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་ས་རྒྱས་ལྡན་དུ་བྱ་བའི་
 བྱིར་དུ་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འཛོག་ཀྱང་། མཉམ་བཞག་དེ་ལ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་དགོས་པ་མེད་པའི་བྱིར། དེ་
 འབྲེལ་མཐོང་ལམ་མཉམ་བཞག་ལ་ཤེས་བཞེད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དུ་གཤིག་ཐ་སྙད་ཀྱང་
 མི་བྱེད་པར་གསུངས་ཏེ་དབྱེད་དོ། ལུགས་འདིར་ས་དང་པོའི་སློམ་ལམ་ཀྱང་མི་འདོད་
 ན་འཐད་དེ། རྣམས་བཤད་ལས། སློམ་སྤང་བདེན་འཛིན་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ས་གཉིས་
 པ་ནས་སྤངས་པར་བཤད་པ་སོགས་ལ་དཔགས་ན་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ས་དང་པོའི་སློམ་
 ལམ་མི་བཞེད་པར་གསལ་བའི་བྱིར་དང་། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། ས་དང་པོར་སངས་
 རྒྱས་མང་པོ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བཤད་ཀྱང་བསྐྱལ་བ་འཇུག་ཏུ་ས་འདི་ཅམ་ལ་བྱེད་ཅེས་
 མ་བཤད་ལ། ས་གཉིས་པ་སོགས་ལྷག་མ་དགའི་སྐབས་སུ་བསྐྱལ་བ་འབྲུམ་ཐག་
 སོགས་སུ་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། དེགས་པས་ཀྱང་བྱུང་སྟེ། ས་དང་
 པོར་རྒྱུད་སྤྱིའི་རྣམ་བཤད་ལྟར་བསྐྱལ་ཆེན་དུ་མར་བྱུང་ན་སློམ་ལམ་གཅིག་རུང་ཡང་
 དེ་ལྟར་མི་འགོར་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ས་དང་པོ་ནས་ས་གཉིས་པར་འཕོས་པའི་ཡོན་
 ཏན་ལ་བྱེད་པར་བཅུ་འགྱུར་ལས་མ་བྱུང་ལ་ས་གཞན་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་བརྒྱ་
 འགྱུར་དུ་སོང་བའི་བྱིར། ཞེས་དཔྱད་ལྡན་གཞན་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་རང་ལུགས་ལ་
 འདོད་ན་རྒྱུད་སྤྱིའི་ཀ་ཆེན་གྱི་གསུངས་དེ་ས་དང་པོའི་ཡུན་ལ་རྗེ་ཅམ་སྐྱར་ཡང་
 བསྐྱལ་ཆེན་བྱེ་བ་འབྲུམ་ཐག་དུ་མ་འགོར་དགོས་པར་འདོད་ན་སློམ་ལམ་ཀྱང་འདོད་
 དགོས་པའི་དོན་ཡིན་བྱས་ན་རུང་ངོ་། ཁ་ཅིག་ན་ལེ། དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་མི་སློབ་པ་
 ཡིན་པས་བྱིར་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་མི་སློབ་པ་ཡིན་པས་བྱིར་

པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྲལ། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ལ་ཞུགས་གནས་
 བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་བའི་སྤྱི་མ་བདུན་ལ་སློབ་པ་དང་། བ་མ་དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་ལ་མི་
 སློབ་པས་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་འགོ་བདུན་ཅུ་པ་ལས། ཉོན་མོངས་གཞིམ་
 ཕྱིར་སློབ་པས་ན། །གང་ཟག་བདུན་ནི་སློབ་པ་ཡིན། །ཉེས་པ་མ་ལུས་གཞིམ་པའི་
 ཕྱིར། །བརྒྱད་པ་མི་སློབ་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བོད་དུ་འདོན་ན།
 དམན་ལམ་སྟོན་མ་སོང་གི་ས་བརྒྱད་པའི་དཀྱིལ་སྤྲད་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་
 པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། བདེན་འཛིན་ས་
 བོན་དང་བཅས་པར་སྤངས་ཏེ་སྤང་འདས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར།
 ས་བརྒྱད་པ་ལ་ངི་མ་དེ་དག་ཅ་བཅས་ཉེ་བར་ཞི་གྱུར་ཞིང་། །ཉོན་མོངས་ཟད་ཅིང་ས་
 གསུམ་སྤྲུལ་མར་གྱུར་ཀྱང་། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ཁམས་གསུམ་ལ་འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་སྤྲོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ལ་སྤྱང་ན་ལས་
 འདས་པ་ཐོབ་པ་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 ཉན་རང་དག་བཅོམ་པའི་ཏྲགས་པ་སྟོན་སོང་གི་བྱང་སེམས་ནི་དེ་དག་གི་མི་སློབ་
 ལམ་སྤྲར་ནས་ཐོབ་ཐེན་པས་མི་སློབ་པར་འཛིན་རུང་ཡང་། དམན་ལམ་སྟོན་སོང་གི་
 དག་སའི་བྱང་སེམས་ནི་ཐེག་པ་གང་གི་ཡང་མི་སློབ་ལམ་ཐོབ་མ་སྤྱོད་བས་སློབ་པར་
 འཛིན་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ཇེ་སྤྲུལ་མའི་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་རྣམས་
 ལས་འཕགས་པ་སློབ་པའི་ས་བཅུ་ཞེས་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། སྟོང་ཐུན་དང་བྲང་
 དེས་དཀའ་འགྲེལ་ལས་ཤེས་སྤྱོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་བདེན་འཛིན་མ་ལུས་པར་
 སྤངས་པའི་འཕགས་པ་སློབ་པའི་ཡང་རྒྱད་ལ་འབྱུང་བའི་སྤྱོད་པའི་རིགས་སུ་གནས་

པ་ཞེས་སྒྱུར་ཏེ་གསུངས་ཡོད་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ །ལུགས་འདི་ལ་མཛོད་པ་ལྟར་
 སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་གང་རུང་ཡིན་ན་འཕགས་པ་ཡིན་པས་བྱ་སྤྱོད། ལམ་ཞུགས་
 གྱི་སོ་སྤྱོད་ཀླུ་སློབ་མི་སློབ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱོད་པ་འགྲོ་བ་དུན་ཅུ་པ་ལས་
 གང་གིས་འཕགས་ལམ་མ་སྤྱོད་པའི། །བྱིས་སྤྱོད་སོ་སོ་སྤྱོད་པ་དག་ །དེ་ནི་སློབ་དང་
 མི་སློབ་པ། །མིན་ཞེས་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་། བྱས་
 པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ནི་མི་རིགས་པར་ཐལ། སློབ་པ་དེ་ལ་སྤྱོད་འཕགས་གཉིས་ཀ་ཡོད་
 པར་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཞེད་པའི་བྱིར། རྒྱུད་སྤྱོད་ཐོགས་འགྲེལ་ལས། སློབ་པ་ནི་ཀླུ་
 པ་གཉིས་ཏེ། སོ་སོ་སྤྱོད་པ་དང་། འཕགས་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཐེར་ཏེ་དབྱེད་
 དགོས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་པས་ས་བརྒྱུད་པ་པ་ཆོས་ཅན།
 དག་བཅོམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་དག་བཅོམ་དང་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་
 གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་། འོ་ན། བྱིད་རང་ལ། ཉོན་ཐོས་དག་བཅོམ་རྟོགས་
 པ་སྤྱོད་སོང་གི་བྱུང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དག་བཅོམ་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཐེག་ཆེན་དག་བཅོམ་པ་དང་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 བྱས་པ་འགྲིག་ །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐར་པ་ཐོབ་ཐེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་
 ཞེས་ལས། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཟད་པས་ཐར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་
 རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་དག་བཅོམ་པའི་
 ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེ་ན་ཡང་མ་བྱུང་། ཉུགས་དེར་ཐལ། སངས་
 རྒྱུས་དཀོན་མཆོག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱོད་པ་འགྲོ་བ་དུན་ཅུ་པ་
 ལས་། འདི་དག་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གཞན་མིན། །སངས་རྒྱུས་ཁོངས་སུ་གཏོགས་

བར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ས་བརྒྱད་པ་བ་དེ་ཆོས་ཅན།
 སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དག་འདུན་
 དགོན་མཆོག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྲབ། ཉགས་བྱུང་སྟེ།
 དག་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་གཙུག་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས། ལྷོ་ལྷན་བྱིར་མི་
 ལྷོག་པའི་ཆོགས། །ལྷ་མེད་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྐབས་
 འདིར་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ལ། མཆན་ཉིད་ནི་པར་བྱིན་གྱི་སྐབས་སུ་བཞག་
 པ་ལྟར་ལ། མཆན་གཞི་མི་འདྲ་བའི་བྱིར་པར་ནི་འོག་ནས་འཆད་དོ། །སྐྱབ་པ་དེ་ལ་
 སྐྱས་བརྗོད་ཀྱིས་བྱེད། ཆགས་སྐྱབ། རོགས་སྐྱབ། དམན་སྐྱབ། ལྷོ་མས་འཇུག་གི་
 སྐྱབ་པ་སྟེ་བཞི་ལས། དང་པོ་གཉིས་ནི་རིམ་བཞིན་ཉོན་སྐྱབ་ཤེས་སྐྱབ་གཉིས་དང་
 དོན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས། ཉོན་མོངས་སྤངས་བྱིར་ཆགས་པ་མེད། །ཤེས་
 བྱའི་སྐྱབ་ཀྱན་དག་པའི་བྱིར། །ཐམས་ཅད་དུ་ནི་རོགས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། དམན་པའི་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱབ་པ་མི་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་ཉན་རང་གི་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་
 ལྟ་བུ་འཛོག་ཅིང་། དེ་ལ་ཐར་ལམ་གྱང་ཡོད་པའི་བྱིར། ལྷོ་མས་འཇུག་གི་སྐྱབ་པ་ལའང་
 སྐྱབ་པ་མི་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་དབུས་མཐའ་ལས་བཤད་པའི་ཉེས་པ་ལྟ་བུ་འཛོག་
 ཅིང་། དེའི་བྱིར་བ་ཕྱ་རགས་སོགས་ལ་དག་བ་དང་མ་སྐྱབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱང་ཡོད་
 པའི་བྱིར། དེས་ན་སྐྱབ་པ་ལ་ཉོན་སྐྱབ་དང་ཤེས་སྐྱབ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཏེ། ཐེག་
 པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་སྤངས་བྱའི་གཙུག་པོ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་བྱིར། དབུས་མཐའ་
 ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཡི་སྐྱབ་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཡི་ནི་སྐྱབ་པ་སྟེ། །དེར་ནི་སྐྱབ་པ་
 ཐམས་ཅད་བསྟན། །དེ་ཐད་པས་ནི་གྲོལ་བར་འདོད། ཅེས་སོ། ། ༥ སྤྱིན་སོགས་ཆོས་

གསུམ་དེ་དག་པལ་མོ་ཆེར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་
 དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། པར་ཕྱིན་
 ཕྱི་མ་གཉིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། བཙུན་འབྲུས་ནི་ཆོགས་གཉིས་ཀར་གཏོགས་
 པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་མཉམ་བཞག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོས་
 ལ་ངེས་ཉིག་གི་བཟོད་པ་ཆོས་ཅན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཡིན་པར་ཐལ། དང་པོ་
 གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་སྤེང་
 ལས། གཞན་ཡང་བྱོད་ཅེ་གཉིས་དང་བཟོད་པ་དང་ཆོས་མཆོག་ལ་ཆོས་ལ་ངེས་
 སེམས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དུ་ཡང་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲུབ་གཞན་ཡང་། དེ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དང་པོ་གཉིས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་
 དང་། ཐ་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཡིན་ཅིང་། བར་བ་གསུམ་ལ་ཆོགས་གཉིས་ཀའི་ཆ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཕྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསོད་ནམས་ཀྱི། ཆོགས་
 ཡིན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། གསུམ་པོ་གཞན་ནི་གཉིས་ཀ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་དེ། པར་ཕྱིན་དང་པོ་ལྷ་ཀ་ལ་ཆོགས་གཉིས་ཀའི་ཆ་རེ་ཡོད་དེ།
 རྒྱུད་སྒྲུ་མ་ལས། བསོད་ནམས་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ། ཞེས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ལྷ་
 ཆར་ཡང་ནི་ཡེ་ཤེས་ཆོགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། བདག་མེད་སྤྲ་རགས་ཀྱི་ལྷ་བས་མ་ཟེན་པའི་པར་ཕྱིན་དང་པོ་ལྷ་བསོད་ནམས་
 ཀྱི་ཆོགས་སུ་བསྐྱས་པ་རྒྱུད་སྒྲུ་མའི་ཕྱང་དེའི་དགོངས་པར་གནས་ཀྱང་། མདོ་སྡེ་
 རྒྱན་ཀྱི་ཕྱང་དོན་དེ་ལྷ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཕྱང་དེས་ནི་པར་ཕྱིན་

དང་པོ་ལྷ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བྱིན་པ་དང་པར་བྱིན་གྱི་དངོས་མིང་ཐོབ་པ་འཁོར་
 གསུམ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཟེན་པ་ལ་རག་ལས་ཚུལ་བསྟན་པ་
 ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་སྤྱད་པར། གང་ཆེ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་རབ་ཏུ་ཟེན་སྦྱར་
 པ། རྟེན་ཆེ་མིག་ཉིད་སྦྱར་ཅིང་དེ་ཡི་མིང་འཐོབ་པོ། །ཞེས་དང་། ཅུ་བར། ལུལ་དུ་
 འབྲིད་པ་དེ་བཞིན་འདིར་ཡང་སྒོམ། །མིག་ཉམས་ཡོན་ཏན་སྒྲངས་ཏེ་རྒྱལ་ཉིད་
 འགོ། །ཞེས་དང་། རྒྱད་སྒྲ་མར། བསོད་ནམས་པ་རོལ་བྱིན་པ་ལྷ། རྟེན་ལ་རྣམ་
 གསུམ་རྟོག་མེད་པས། རྟེན་རྟོགས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི། དེ་ཡི་མི་མཐུན་སྤྱོད་གས་
 སྒྲངས་བྱིར། །ཞེས་པ་རྣམས་གནད་གཅིག་པར་སྒྲངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་རང་ལུགས་
 ལ་གཞུང་དེ་རྣམས་དགོངས་པ་མཐུན་ཚུལ་ནི། མཁས་གྲུབ་ཉན་ཤྲག་པའི་ཆོས་
 དབྱིངས་བསྟོད་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་རྒྱད་སྒྲ་མས་ནི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བས་མ་
 ཟེན་པའི་པར་བྱིན་ལྷའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འཇུག་པས་ནི་དང་པོ་གསུམ་གཙུག་ཆེ་བ་
 དང་། རྟེན་པས་གཏན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་རྟེན་དུ་བྱས་ལ་མདོ་སྤྱི་རྒྱན་
 གྱིས་ནི་དང་པོ་གཉིས་དང་། བྱི་མ་གཉིས་ཆོགས་ཀྱི་ངོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། བར་
 བ་གསུམ་ལ་ཆོགས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 དང་། ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ནི། ལམ་རིམ་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
 བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནི་མི་གནས་པའི་སྤངས་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འཁོར་བ་ལ་
 མི་གནས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་
 པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་ཟབ་མོའི་ལམ་ཞེས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་དང་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་ཆ་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། ཞི་བ་སྤང་འདས་ལ་མི་གནས་པ་ནི་རྩི་

སྟོད་པ་རིག་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
 དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱབ་དགོས་པའི་བྱིར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤྲ་སྤྲ་

མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་འོད་སྤང་དམར་ལམ་བས། །

སྤྱིབ་གཉིས་སྤྲ་རུམ་སྤྲ་པོ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། །

མི་འབྲུགས་བཟོད་པའི་གཟེ་བྱིན་མངོན་འབར་བའི། །

འོད་བྱེད་རྒྱལ་སྤྲ་ཉིན་བྱེད་སྤྲ་གེར་གསལ། །

ཞེས་པ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པའི་བྱིར་
 མཆན་བཀོད་ཟིན་ཏོ། །

༤༡ འཛིག་ལྷ་སྤྲ་རགས།

༩ ། ༣༥ ། ར་ཅིག་ན་རེ། ས་བཞི་པ་འདིར་འཛིག་ལྷ་རགས་པ་ལྟན་སྤྲ་སྤྲ་བཟང་
 བར་ཐལ། ས་བཅུ་པའི་མདོ་དང་རྩ་བའི་ལུང་དོན་གྲུབ་པའི་བྱིར་ན་མ་བྲུབ་སྟེ། དེ་ས་
 འདིའི་སྤང་བྱ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འཛིག་ལྷ་སྤྲ་མོ་ལྟན་སྤྲ་ས་
 མ་བཟང་བར་དུ་མི་འཇོག་པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཟད་པའི་དོན་ཡང་ས་དེའི་སྤང་
 བྱར་གྱུར་པའི་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པ་ཡིན་གྱི། ཐམས་ཅད་ཟད་པ་
 མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ར་ཅིག་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་མན་
 ཆད་ཀྱིས་འདོད་པའི་གང་ཟག་རང་རྒྱུ་བྱུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྷ་
 གཉིས་ལ་སྤྲ་རགས་ཀྱི་བྱིར་བར་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན། གང་ཟག་སྤང་པོ་དང་མཆན་ཉིད་
 མི་མཐུན་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་སྤྲ་སྤྲ་སྤྲ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་པ་མན་

ཆད་གྱིས་དེ་ལས་སྤྱི་བའི་ལྷན་སྐྱེས་འཛིག་མི་ཞེས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤམས་སྤྱི་བའི་
 ལས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི་རང་སྡེ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བ་གཞན་གྱི་
 ལྷན་ན། གང་ཟག་སྤྱི་བའི་དང་མཆན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྒྱ་སྤྱི་བའི་རྣམས་ཡོད་དུ་
 འཛིན་པ་ཅམ་ལ་འདོད་དེ། ཞེས་པ་ནས། དེས་ན་རྗེ་ཁོལ་ལྷན་སྐྱེས་སྤྱི་བའི་དང་མཆན་ཉིད་
 མི་མཐུན་པར་རང་རྒྱ་བར་སྤྱང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་ཞེན་པ་ནི་རྣམས་སྤྱི་བའི་དང་
 འཛིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་ལུས་ཏེ། སྤྱི་བའི་དང་མཆན་
 ཉིད་མི་མཐུན་པར་འཛིན་པའི་ལྷན་སྐྱེས་མེད་ཀྱང་། སྤྱི་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་རང་
 རྒྱ་སྤྱི་བའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པའི་བྱུང་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 རྣམ་བཤམས་ལས། གང་ཟག་རང་སྤྱི་བའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་ནི། གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་
 མ་བསྐྱར་བ་ལ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱང་། གང་ཟག་སྤྱི་བའི་དང་མཆན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་
 གཞན་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བའི་མ་བསྐྱར་བ་ལ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱི་བའི་འཛིག་ལྟ་རགས་པ་ལ། འདི་པས་ལྷན་སྐྱེས་སྤྱི་བའི་དེ་
 དང་། རང་སྡེ་གཞན་གྱིས་ལྷན་སྐྱེས་སྤྱི་བའི་དེ་དང་། རང་སྡེ་ཀྱན་གྱིས་ཀྱན་
 བཏགས་སྤྱི་བའི་དེ་དང་གསུམ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་ཆོང་དཔོན་ཆོང་པ་ལས་ཟུར་
 དུ་མི་བཀར་བ་ལྷན་བདག་སྤྱི་བའི་རང་བཞིན་ལས་ཟུར་དུ་མི་བཀར་བའི་དབང་
 བསྐྱར་བ་པོར་འཛིན་པ་དེ་དང་པོ་དང་། དཔེར་ན་བླགས་རྗེས་བླགས་ལ་དབང་བསྐྱར་
 ཡང་དེ་དང་མི་མཐུན་པ་ལྷན་བདག་སྤྱི་བའི་དང་མཆན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་དབང་
 བསྐྱར་བ་པོར་འཛིན་པ་དེ་གཉིས་པ་དང་། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཉག་གཅིག་རང་
 དབང་ཅན་དུ་འཛིན་པ་དེ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཡིག་ཆ་སྤྱི་མ་ཆོར་མ་བྱུང་

ཡང་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མས་གསལ་བར་མཛད་པ་སྟེ་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་དགོངས་པ་མ་མེད་
 བའོ། ། རྟུན་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་གྱི་ལུགས་ལ་འཇིག་རྟེན་ཀུན་བཏགས་
 དང་ལྟན་སྤྱེས་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་པས་འདོད་པའི་ལྟན་སྤྱེས་དེ་ཡང་
 འདི་པས་ལུ་སྟེགས་པས་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་སུ་འདོད་པའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱལ།
 ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། གཞན་ཡང་རང་རྒྱུ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་
 གྱི་བདག་དེ་ནི་སྤྱི་རོལ་པས་ཕྱང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཀུན་བཏགས་པའི་ནང་གི་བྱེད་
 པའི་སྤྱེས་བྱ་ཡོད་པར་བཟུང་བའི་ཡུལ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཡང་ཁོ་ན་
 རེ། སྤར་རི་སྐད་བཤད་པ་དེ་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཡིག་ཆར། གང་ཟག་ཕྱང་
 པོ་དང་མཆན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་འཛིན་པའི་དོན། གང་ཟག་ཏྲག་གཅིག་རང་དབང་
 ཅན་དུ་འཛིན་པ་ལ་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། སྤྱོན་མེད་དེ། སྤར་བཤད་པ་
 དེ་ནི་ཐལ་འགྱུར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་གཞིར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། ཡིག་ཆར་
 གསུངས་པ་དེ་ནི་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་དང་ཐུན་མོང་བའི་བདག་ཕྱང་མཆན་ཉིད་མི་
 མཐུན་པར་འཛིན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

ཡབ་རྗེའི་གསུངས་གསལ་ཉིན་མོར་བྱེད། །

སྤྱོན་ཏམ་ལག་པས་བསྐྱེབས་པར་ནི། །

མ་སྟོགས་ཤར་ཆོད་འདི་སྐད་ལོ། །

གྲོགས་དག་ཉོན་བཞིས་ཤན་འབྱེད་མཛོད། །

ཅེས་གྲང་སྤྲས་སོ། ། ཡང་སྤྲས་པ།

སྟོང་གསུམ་འཇིག་རྟེན་ལྟ་རན་ཐུན་པའི་ཆོགས། །

རྒྱལ་ས་ཆེན་བཙོན་འགྲུས་ཆ་བེར་འབྲུམ་ཕྱག་གིས། །

གཅིག་ཆར་གསལ་མཛད་འོད་འཕྲོའི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ། །

འདི་ཀོ་ཀུན་གཟིགས་ཞིང་གི་ཉི་མ་བཞིན། །

ཞེས་པ་ནི་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་བཞི་པའི་བྱར་མཆན་
བཀོད་ཟིན་ཏོ། །

༤༣ འགོག་བདེན་ཆོས་ཉིད་མིན་པར་ལུང་རིགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཚུལ།

༺ ༡༣༥ རྒྱུར་བདེན་བཞིའི་མཆན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་སོགས་ནི་པར་ཕྱིན་གྱི་
སྐབས་དང་བྱད་པར་མེད་ལ། འདི་པས་བདེན་བཞི་ལ་སྤྱོད་པ་ལས་ཁྱེད་ཀྱི་སྤྲུལ་
སོགས་ནི་སྤྱིར་རིང་སོང་གི་སྐབས་སུ་བཀོད་ཟིན་ཏོ། ། ༡༣༥ བཤུ་ཆོས་དབྱེད་ས་
བསྐྱེད་པའི་ཆོག་ས་བཅད་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་སྤྱི་སྒྲ་གཉིས་ནི་འབྲུག་གཞི་དོན་མི་
གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། ཕྱི་མ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
མ་ཤེས་པའི་མ་རིག་པ་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞུང་སྤྱི་མས་མ་རིག་པ་དེ་ཉིད་འཁོར་
བའི་རྩ་བར་བསྟན་ཅིང་། གཞུང་ཕྱི་མས་འཁོར་རྩ་དེ་ཉིད་གཉིས་སོས་སྤྱིར་པའི་དག་
ཆ་དེ་ལ་བྱུང་འདས་དང་ཆོས་སྐྱར་བསྟན་པ་གཞུང་ཆོག་རང་ལ་དབྱེད་ན་གསལ་བའི་
བྱིར། ༡༣༥ བཤུ་སྐབས་འདིར་འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཚུལ་བཤད་པའི་
ནམ་བཤད་ཀྱི་གསུང་ཆོག་འདི་དག་གིས་འགོག་བདེན་ཆོས་ཉིད་ཏུ་བསྟན་པར་འདོད་
པ་དང་མ་བསྟན་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་བྱུང་བ་ལས། ཡིག་ཆར་མ་བསྟན་
པའི་ཕྱོགས་དེ་འཐད་ལྡན་ཏུ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ས་ནས་སྤྱིར་ཡང་དབྱེད་དགོས་སུ་
གསུངས་ཀྱང་། དེ་ཞིག་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱོགས་བསྐྱེད་པ་ལ་དབྱེད་

ལྷན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འགོག་བདེན་ཡིན་ན་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། ཆོས་ཉིད་ཡིན་
ན་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པས་མ་བྱུང་བའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དག་པའི་
ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དགག་བྱ་ནི་མར་གསུངས་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། ཆོས་ཉིད་
ནི་བྲལ་དུ་སོང་བ་མི་སྲིད་ན་ངལ་བ་འབྲས་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་དང་། སྲིད་ན་དེའི་
དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ལུང་
དེའི་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ནི་མས་དག་པའི་ཆ་ལ་དགོངས་ཤིང་།
སེམས་ནི་བྲལ་དུ་སོང་བའི་དག་ཆ་དང་ཆོས་ཉིད་ནི་བྲལ་དུ་སོང་བའི་དག་ཆ་གཉིས་
དོན་གཅིག་ལ། དགག་བྱའང་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པས་གསུང་དེ་དང་མི་འགལ་
བའི་བྱིར་རོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདོད་ཚུལ་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ་ཆོས་ཉིད་དང་འགོག་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་ཆོས་ཉིད་དུ་འཛོག་པའི་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་ལ། འགོག་བདེན་དུ་
འཛོག་པའི་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་དེ་གཉིས་ཀྱི་བཀག་པའི་ཆར་
འཛོག་པ་མི་འགལ་བ་ནི། དཔེར་ན་བྱམ་པ་མེད་པ་དེ་རི་བོང་རྩ་མེད་དང་། བྱམ་མེད་
གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ལུང་སྔ་མ་དེའི་མཇུག་
ཐོགས་སུ། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྩ་མེད་པའི་དགག་བྱ་རི་བོང་གི་རྩ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་
ཀྱང་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པའི་བྱམ་པ་བཀག་པའི་བྱམ་མེད་རི་བོང་གི་རྩ་མེད་དུ་
འཛོག་བྱས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། འདིར་མ་བྱུང་སྟེ། ལུང་
དེའི་དོན་ནི་དཔེར་ན་བྱམ་པ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་དེ་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་
བྱམ་མེད་དང་རི་བོང་རྩ་མེད་གཉིས་ཀའི་དག་གཞིར་འཛོག་པ་ལྟར། མཐོང་ལམ་རྣམ་

གྲོལ་ལམ་དེ་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་འགོག་བདེན་དང་ཆོས་ཉིད་གཉིས་
 ཀའི་དགག་གཞིར་འཛོག་པ་ལ་དགོངས་པར་འདོད་པའི་བྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལུང་དོན་
 འཆད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཐོང་སྤང་མ་སྤངས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་
 ན་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་ཅམ་བཀག་པའི་དག་ཆ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཀྱང་། མཐོང་སྤང་
 སྤངས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་དང་མཐོང་སྤང་གཉིས་
 ཀ་བཀག་པའི་དག་ཆ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དག་མ་དག་གི་
 ཆོས་ཅན་སྤྱི་ལ་ཁྲབ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི། བདག་གཉིས་བཀག་པ་ལྟ་
 བྱ་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྤྲིད་པ་ཅམ་བཀག་པ་ལ་བྱེད་ཀྱང་། ཆོས་ཅན་རིམ་གྱིས་
 བྲི་མས་རྗེ་དག་ཏུ་སོང་བ་ན་དེའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་བྲི་མས་རྗེ་དག་ཏུ་འགྲོ་བས། ཆོས་
 ཅན་ཁྲད་པར་ཅན་ལ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་དག་པ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་
 གི། རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་སློ་བུར་གྱི་བྲི་མས་ཀྱང་དག་པ་རེ་དགོས་ལ་དེ་ཉིད་ལ་
 འགོག་བདེན་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། ཡང་མ་ཁྲབ་སྟེ། ལུང་
 འདིས་ནི་མཐོང་སྤང་མ་སྤངས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་རང་བཞིན་རྣམ་དག་
 གི་ཆ་གཅིག་བྱ་དང་ལྡན་པས་ཁྲབ་ཅིང་། མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
 ཡིན་ན་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང་སློ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆ་གཉིས་དང་ལྡན་པས་ཁྲབ་
 པར་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལྟ་བུའི་སྤྲང་གི་ཆོས་ཉིད་དང་
 འགོག་བདེན་གཉིས་དོན་གཅིག་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེའི་སྤྲང་
 གི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། དེའི་སྤྲང་གི་ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ་སྤྲང་གཞིར་བྱས་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་

མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རོག་མ་མེད་པ་ནས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པའི་
ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་སྒྲ། བྱབ་སྒྲ། ཚོས་
མངོན་པའི་མདོ་ལས། རོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་ཁམས། །ཚོས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་གནས་
ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡོད་པས་ན་འགྲོ་ཀྱན་དང་། །ལྷ་དན་འདས་པའང་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

ཤེར་བྱིན་མདོ་དང་ཙ་ཤེའི་དོན། །

ཐལ་རང་སོ་སོར་བཀྲལ་ཡོད་བཞིན། །

ཡབ་རྗེའི་གསུང་ལའང་མཁས་རྣམས་ཀྱི། །

བཤད་སྟེལ་མང་སྟེ་དགོངས་ཐབ་ཉགས། །

ཞེས་གྲང་སྒྲས་སོ། །ལུགས་འདིར་ཡུམ་གྱི་མདོ་ཚིག་གི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཡང་དག་
མཐའ་དེ་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་འཛོག་དགོས་ཤིང་། སྤྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་
ཚད་ནི་དེ་ལ་སྤྲོ་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ལ་བྱེད་པས། དེ་མངོན་
དུ་བྱས་པའི་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་མེད་དོ། དེས་ན་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་
མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤྲོ་མི་ལྡང་
བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ལ་བྱེད་རིགས་ཏེ། དམན་ལམ་སྟོན་མ་སོང་གི་
བྱང་སེམས་ཀྱིས་རྫོགས་སྟོན་སྤྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་དེ་ལྟར་མཉམ་པར་འཛོག་
ན་ནི་མཐར་ལྷུང་བར་འགྱུར་བས་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱས་དགག་པ་མཛད་རིགས་པའི་
བྱིར།

༤༩ ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་གྱི་དོན་བཤད་པ།

སྐབས་འདིར་སྤང་འདས་གཉིས་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་དེའི་
 རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་ཟད་ཀྱང་བདེན་སྤང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་ལུས་པའི་སྤང་འདས་དེ་
 ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་གྱི་མཆན་ཉིད་དང་། རང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་
 ཉོན་མོངས་ཟད་པར་མ་ཟད་བདེན་སྤང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་ཡང་མ་ལུས་པའི་སྤང་འདས་
 དེ་ལྷག་མེད་སྤང་འདས་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིད། དེ་ཡང་རྩ་ཤེས་ཀྱི་ཆེན་
 ལས། དེས་ན་ཐེག་དམན་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཆེ་མཉམ་བཞག་
 གི་ངོ་ན་སྤང་པའི་སྤང་བ་ལྷག་མ་མེད་པར་རྒྱབ་པའི་འགོག་པ་ནི་དེའི་ལྷག་མེད་སྤང་
 འདས་དང་། དེའི་སྤང་བ་མ་རྒྱབ་པའི་རྗེས་སྟོན་གྱི་ཆེ་དེའི་ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་
 སུ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། སྤྱང་ཐུན་ལས། འདི་པའི་ལུགས་གྱིས་ལྷག་བཅས་
 ལྷག་མེད་གྱི་སྤང་ན་ལས་འདས་པའི་དོན། དག་བཙམ་པ་སྤྱི་ཆེའི་འདུ་བྱེད་མ་བཏང་
 བ་དང་བཏང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་འཛོག་པ་དང་། ལྷག་མ་དང་བཅས་མ་བཅས་གྱི་
 དོན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤང་པའི་རྒྱན་ཆད་མ་ཆད་སོགས་ལ་བཞེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཉོན་
 མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་དག་བཙམ་པས་སྤང་སོགས་གཤོད་མ་ནས་རང་
 བཞེན་གྱིས་ཟད་པའི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་ངོ་ན་བདེན་སྤང་
 གི་ལྷག་མ་མེད་པའི་སྤང་ན་ལས་འདས་པ་དང་། དེ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་སྟོན་གྱི་ངོ་
 ན་སྤང་སོགས་བདེན་སྤང་གི་ལྷག་མ་ཡོད་པས་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་སྤང་འདས་
 ཞེས་བྱ་བར་འཛོག་ཅིང་། ཞེས་སོ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མི་གནས་པའི་སྤང་འདས་ཆོས་
 ཅན། ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་

བདེན་སྒྲུང་ཡོད་པའི་སྒྲུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁུན་པ་
ལ་བདེན་སྒྲུང་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་རང་གི་ངོས་ནས་བདེན་
སྒྲུང་ཀུན་ཟད་པ་ཡིན་ཀྱང་གཏུལ་བྱ་ལ་སྒྲུང་བ་སྒྲུང་བ་མི་འགལ་བར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་རང་སྒྲུང་ལ་བདེན་སྒྲུང་ཡོད་མེད་དང་། སངས་རྒྱས་
རང་སྒྲུང་ལ་ཞིང་དག་པ་རབ་འབྱམས་འབའ་ཞིག་པར་སྒྲུང་མི་སྒྲུང་སོགས་ཅོད་རྒྱུའང་
ཡོད་དོ། གླུ་བས་འདྲིར་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་བདེན་པའི་རྣམ་གྲངས་བཅུ་བཞི་བཤད་
ཅིང་། གཞན་བཅུ་ནི་བདེན་བཞིར་མ་འདུས་ཀྱང་བདེན་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཚུ་ལ་ནི་རང་
འགྲེལ་སོགས་ལས་ཤེས་དགོས་སོ། །སྒྲུས་པ།

འཕགས་པའི་བདེན་པ་སྤྱིང་བཞིར་དབང་བསྐྱར་ཞིང་། །

གཡེངས་མེད་བསམ་གཏན་དབྱང་གི་ཡན་ལག་བཞིས། །

སྤྱི་ནང་བདུད་ལས་གཡུལ་ངོ་བོ་སྒྲོག་མཁས་པའི། །

སྤྱང་དཀའི་རྒྱལ་སྤྱོད་འཁོར་བསྐྱར་དེར་བསྐྱགས་འོས། །

ཞེས་པ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་ལྔ་པའི་བྱར་མཚན་
བཀོད་ཅིན་ཏོ། །

༤༥ ས་རྒྱལ་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་བཞུང་བའི་རྒྱ་མཚན།

༥ ཉེན་འབྱུང་སྟོང་པའི་དོན་འདི་བཤད་པ་ལ། །

ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱང་ཁེངས་སྐྱུངས་ཆེར་མཛད་ན། །

གཞན་དག་ལྟ་ཅི་དེ་སྤྱད་ཟླ་མ་ལྟས། །

སྤྱིང་དབུས་བཞུགས་ཏེ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་བར་མཛོད། །

། རྩལ་ན་རྩལ་སྤུ་འདི་ལ་མངོན་དུ་སྐྱུར་པ་ཞེས་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་གསུམ་སྟེ། བྱང་
 རྩོགས་དང་བདེན་བཞེད་དང་ཉེན་འབྱུང་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་
 རྩོགས་པའི་སྒྲིན་ས། བདེན་པ་དང་ཉེན་འབྱུང་ལ་མངོན་དུ་སྐྱུར་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཆོས་འཛོལ་པ་ལ་མངོན་དུ་རྩོགས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གཞུགས་བརྟན་དང་
 འབྲུ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལྔ་བར་ལས་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་མངོན་དུ་རྩོགས་པའི་ཕྱིར་ན་སྤུ་འདི་ལ་མངོན་དུ་
 སྐྱུར་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་སོ། ། རྩལ་ན་རྩལ་སྤུ་སྐྱབས་འདིའི་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་
 འབྲུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གཞུགས་མེད་བརྒྱད་ལ་སྟོམས་པར་འབྲུག་རྗེས་
 སུ་ཡུལ་འགོག་པ་དེ་བཞེན་ཉིད་ལ་ཆོར་འདུ་རགས་པ་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྤང་བ་
 དང་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་བ་བཀག་པའི་སྒྲིན་ས་སྟོམས་པར་འབྲུག་པ་དེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པའི་མདོ་དང་མདོ་སྟེ་དཀོན་མཆོག་གི་
 སྒྲིན་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། ། མདོ་མང་པོ་ལས་འགོག་པ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་དུ་
 བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའང་འགོག་པ་འདིའི་སྤང་ནས་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། སྟོམས་པར་
 འབྲུག་ཚུལ་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱས་པར་མི་འཛོག་པར་ལུས་ཁོ་ནས་
 མངོན་དུ་བྱས་པར་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཡི་ཤེས་
 ཀྱིས་ཡུལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེའི་ཡུལ་ཅན་སེམས་དང་སེམས་
 ལས་བྱུང་བ་རྣམས་མི་འབྲུག་པས་སྐྱེ་ཁོ་ནས་མངོན་དུ་མཛད་པར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྣམ་པར་
 བཞག་གོ། ཞེས་སོ། ། ལུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་སྟོམས་རྗེས་མཐུན་པ་ནི་སྟོམས་

ཡོད་དེ། ལྷའི་ཡུལ་ནས་ཤེར་བྱེད་སྤྱན་རླབས་ཏེ་སྣོ་ཕྱོགས་སུ་བྱུང་བ་གཉིས་པ་དང་
 ཅ་ཤེས་སོགས་བརྩམས་ནས་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་སྐྱོ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱིར། ར་
 བོ་ཆེ་ལས། གཉིས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་སྐྱོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་
 དང་། ལང་ག་ཤེགས་དང་འཇམ་དཔལ་ཅ་རྒྱུད་སོགས་ལས་གསུངས་སོ། ཆོས་སྐྱོ་
 གསུམ་པ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱང་སྐྱོ་མི་སྟོན་ནས་ར་བོ་ཆེའི་མདོ་གདན་བྱངས་ཏེ་
 སྤར་ཡང་སྣོ་ཕྱོགས་སུ་བྱུང་སྟེ་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོན་པ་སོགས་བརྩམས་ནས་ཁམས་
 བརྟགས་པའི་ཆོས་སྐྱོ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱིར། ར་བོ་ཆེ་ལས། གསུམ་པ་སེམས་
 ཅན་གྱི་ཁམས་བརྟགས་པའི་གཏམ་དང་ར་བོ་ཆེའི་མདོའི་གཏམ་སྐྱོ་བར་འགྱུར། ཞེས་
 པ་ནས། ལོ་བརྒྱུད་མདོ་འདིའི་གཏམ་སྐྱོ་ཞིང་། ཆོས་ཀྱི་ཆར་འབབས་པར་འགྱུར་རོ།
 ཞེས་སོ། །༡༩༡ན༣༥དེ་ཡང་ལང་ག་ཤེགས་ལས་དང་པོར་སོ་སྐྱེ་ཞིག་རྟེན་འདི་ལ་ས་
 དང་པོ་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་ནི་སྤང་ཆོད་ཚུལ་བསྟན་ལ་དགོངས་ཤིང་། ར་བོ་ཆེ་ལས་
 ས་བདུན་པ་པར་གསུངས་ཤིང་། རྟེན་འདི་ལ་ས་བརྒྱུད་པ་ཐོབ་པ་ནི་གནས་ཆོད་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སྟོབ་དཔོན་ནི་དགྲུང་ལོ་དུག་བརྒྱ་བཞེས་
 པས་ཆེ་བྱགས་ཀྱང་སྐྱོ་ཆེའི་སྤྱད་ཀྱི་སྟོབ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དེས་བསྟན་བཅོས་འདིར་
 ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་མཆན་ནས་བཞེ་ལྷ་ཅམ་སྟོས་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་ལང་སྐྱབ་ཀྱི་གསུང་
 ལས། སྟོབ་མའི་ཐ་མ་ཆེ་བྱགས་ལ། ཆོས་ཀྱི་ཐ་མ་སྐྱེ་མེད་བསྟན། ཞེས་དང་། ར་
 བོ་ཆེན་པོས། ལྷ་སྐྱབ་སྟོབ་མ་ཆེ་བྱགས་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །༡༩༡ན༣༥སྟོང་
 ཉིད་དངོས་སུ་སྟོན་རུང་གི་གདུལ་བྱ་དེ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་
 སྟོན་རུང་དུ་ངེས་པའི་གདུལ་བྱ་དང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རིགས་ལུས་གསར་དུ་

འཛིན་བྱུང་གི་གདུལ་བྱ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ནི། གཞུང་ཙམ་བར་དངོས་སུ་
གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ཞིག་ཟབ་མའི་སྣོད་དུ་ངེས་མི་རུས་
ཀྱང་། སྒྲ་མ་དམ་པའི་བསྐྱོ་བ་ལས་མི་འདའ་ན། སྣོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་རིགས་རུས་མང་
པོ་གསར་དུ་འཛིན་པའི་སྣོད་དུ་བྱུང་ངོ་། ཞེས་སོ། །འདིར་ཙམ་ཤེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱ་དང་། འཇུག་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་གཉིས་འགལ་མི་འགལ་སོགས་
སྒྲོ་སྒྲུའོ། །༡༤༡༣༤༡འདིར་ཙམ་ཤེས་ཤིག་ཆེན་ལས། སྣོད་པ་ཉིད་ཀྱི་གོ་བ་གནད་དུ་
སོང་ན་གོ་ལུགས་དེ་ལྟར་དུ་འོང་ལ་རིགས་པས་རྒྱ་འབྲས་ཐམས་ཅད་བཀག་པར་གོ་
ན་འབྲུལ་བ་མ་ཟད་བར་དུ་དེའི་ངོར་མི་བསྐྱུ་བ་སྐྱད་དུ་སྐྱས་ཀྱང་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་ངེས་པ་
བརྟན་པོ་འོང་ས་མེད་པས་ཉན་པ་པོའི་ཡོན་ཏན་མེད་པར་མ་ཟད་སྐྱོན་རྣམས་འབྱུང་བ་
ཡིན་ནོ། དེས་ན་རྒྱ་འབྲས་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་ངེས་པ་ལ་མ་གཞོན་པའི་ངང་ནས་ཟབ་མའི་
གཞུང་ཉན་ཅིང་འཛིན་པ་དང་དོན་སེམས་པ་དང་སྒྲོམ་པ་དང་ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་མོས་
པའི་སྒྲོན་ལམ་གདབ་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །༡༤༡༣༥༡དེ་ལྟར་ཆོས་ཟབ་མོ་
ལ་མོས་པ་སོགས་ཀྱི་པན་ཡོན་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ལ་ཟབ་མའི་དོན་ཉན་བསམ་
སྒྲོམ་གསུམ་ལ་སྒྲུ་དབྱངས་སྐྱས་པོ་དང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལྟར་ལུས་སྟོག་
ལ་མི་བལྟ་བའི་བརྩོན་པ་བྱ་རིགས་པར་གསུངས་སོ། །

༤༤ མཉམ་ཉིད་བརྩེ་ངོས་འཛིན།

༡༤༡༣༡༡མཉམ་ཉིད་བརྩེ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ཡོད་དེ།   མདོར་བསྟན་གྱི་མཉམ་ཉིད་
གཉིས་ངོས་འཛིན་ཚུལ་དང་།   རྒྱས་བཤད་ཀྱི་མཉམ་ཉིད་བརྒྱད་ངོས་འཛིན་ཚུལ་
གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆན་མ་མི་འདྲ་བར་སྒྲུང་

བ་རྣམས་སློབ་པའི་མཉམ་བཞག་གི་གཟིགས་དོར་མེད་པར་མཉམ་པ་དེ་མཉམ་ཉིད་
 དང་པོ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་མཉམ་པ་དེ་
 མཉམ་ཉིད་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་བྱེད། གཉིས་པ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལས། མ་འོངས་པའི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་སློབ་པའི་མཉམ་བཞག་གི་གཟིགས་དོར་སྤྱི་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་དེ་
 མདོར་བསྟན་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཉམ་ཉིད་གསུམ་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་དེ་མདོར་བསྟན་
 གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཉམ་ཉིད་གསུམ་པ་ཡིན་ལ། མདོར་བསྟན་གཉིས་
 གྱི་སྤྱོད་ཚུ་ལ་འདི་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདས་པ་དང་ད་ལྟར་
 གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྤྱིས་པར་མཉམ་པ་དེ་མདོར་བསྟན་
 གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཉམ་ཉིད་བཞི་པ་དང་། སྤྱི་འགྲུར་དང་སྤྱིས་ཟིན་གྱི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་དབེན་པར་མཉམ་པ་དེ་མདོར་
 བསྟན་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཉམ་ཉིད་ལྔ་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལུང་
 རིགས་ཀྱིས་གསལ་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་གཤོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་
 དག་པར་མཉམ་པ་དེ་མདོར་བསྟན་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཉམ་ཉིད་དུག་
 པ་ཡིན་ནོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སློབ་པའི་མཉམ་བཞག་གི་གཟིགས་དོར་གཉིས་སྤྱི་བ་གི་
 སྤྱོད་པ་མེད་པར་མཉམ་པ་དེ་མདོར་བསྟན་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཉམ་ཉིད་
 བདུན་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་མེད་པར་མཉམ་པ་
 དེ་མདོར་བསྟན་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཉམ་ཉིད་བདུན་པར་འཛོག་གོ། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་སྤྱོད་པའི་མེད་པར་མཉམ་པ་དེ་མདོར་བསྟན་གཉིས་པའི་

དབང་དུ་བྱས་པའི་མཉམ་ཉིད་བརྒྱད་པ་དང་།   ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མའི་དཔེ་བདུན་
 ལྟར་རང་བཞིན་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་མཉམ་པ་དེ་མཉམ་ཉིད་དགུ་པ་སྟེ།   འདི་ནི་མཉམ་
 ཉིད་གཞན་རྣམས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་དཔེའི་རྣམ་གངས་ཅམ་ཡིན་ནོ།   འདུས་བྱས་
 ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་དང་།   འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་དངོས་མེད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་
 མེད་པར་མཉམ་པ་དེ་མདོར་བསྟན་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཉམ་ཉིད་བརྒྱ་
 པར་འཛིན་གྱི་ །མཉམ་ཉིད་རྣམས་ལ་བྲུབ་ཆེ་ཆུང་གི་བྲུད་པར་ཡོད་དེ།   དང་པོ་གཉིས་
 བྲུབ་ཆེ་ལ།   ལྷག་མ་བརྒྱད་བྲུབ་ཆུང་བའི་ཕྱིར།   རྣམ་ཞེས་ཞེས་པས་ས་ལྷ་པ་པ་དེ་ཤེས་
 རབ་སྒྱུར་བར་བསྟན།   རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ནི།   ས་བརྒྱད་པའི་མི་སྒྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་
 པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ས་བྲུག་པ་ལ་འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ།   སྒྲོར་ལམ་བཟོད་
 པ་དང་།   མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་དང་།   ས་བརྒྱད་པའི་བཟོད་པ་སྟེ་སྟོང་ཉིད་ལ་མི་སྒྲིག་
 པའི་བཟོད་པ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར།   བྲུབ་སྟེ།   དེ་གསུམ་གྱི་རང་རང་
 གི་ལམ་འོག་མའི་ལྟ་བུ་དེ་རང་རང་གི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར།   རྣམ་
 བཤད་ལས།   རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བཟོད་པ་འདི་ལ་སྐྱབས་སྟོབས་ཀྱིས་མི་འདྲ་བ་དུ་
 མར་སྤང་།   ཞེས་སོ།   །བྲུང་ས་དང་ས་བརྒྱུ་པའི་མདོ་འགྲེལ་ལས་མཉམ་ཉིད་བརྩེ་
 འཛིན་ཇི་ལྟར་འགྲེལ་ཚུ་ལ་ནི་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།   སྟོམ་ནི།   མཆན་མ་
 མཆན་ཉིད་སྒྱེ་བ་མེད།   །མ་སྒྱེས་དཔེན་པ་གདོད་ནས་དག།   །སྟོམ་མེད་སྤང་དོར་
 མེད་པ་དང་།   །སྒྱུ་མའི་དཔེ་བདུན་ལྟ་བུ་དང་།   །དངོས་དང་དངོས་མེད་མཉམ་ཉིད་
 བརྒྱ།   །གཉིས་ནི་སྒྱུ་དང་བྲུད་པར་བརྒྱད།   །སྟོམ་མེད་དང་པོའི་བྲུད་པར་དང་།   །སྒྱེ་
 མེད་སོགས་གསུམ་གཉིས་པ་དང་།   །ལྷག་མ་བཞི་ནི་གཉིས་ཀའི་ཡིན།   །བྲུང་ས་མདོ་

འགྲེལ་གཞན་དུ་བཤད། །ཅེས་བཟུང་དོ། །

༩༧ དགག་བྱ་སྤྱིར་བཏན་པ།

༼༩༣ན༽དགག་བྱ་དོས་འཛིན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་སྦྱར་ཏེ་མཐའ་ཅུང་ཟད་
 དབྱད་ན། བོད་སྐད་རབས་པ་རྣམས་ན་རེ། དགག་བྱ་དོས་མ་བེན་གྱི་ཡུལ་ཅི་ཡང་སློ་
 ལ་མ་ཤར་ཞིང་མ་བསམས་པ་དེ་གནས་ལུགས་མཐོང་བ་དང་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་
 ཞེས་སྤྱི་བར་བྱེད་དོ། དེ་དག་ལ་རང་རེའི་སློ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་དགག་པ་མཛད་
 ཚུལ་ནི། འོ་ན། རང་གིས་མི་ཤེས་པའི་འཛིན་ཉིན་ཁམས་ཀྱི་བརྟན་གཡོ་མཐའ་དག་
 གི་གནས་ལུགས་ཁྱོད་ཀྱིས་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སློ་ལ་ཡུལ་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་ཅི་
 ཡང་མི་འཆར་ལ། དེ་མ་ཤར་བ་ཡུལ་དེ་དག་གི་གནས་ལུགས་མཐོང་བའི་དོན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་བྱུང་བར་ཐལ་
 ལོ། གཞན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆར་བའི་ཆེ་རང་གི་དགག་བྱ་དགག་པའི་རྣམ་
 པ་མི་འཆར་བར་ཐལ། སློ་ལ་ཅི་ཡང་མ་ཤར་བ་དེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྟོགས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་རང་གི་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་བཀག་པའི་ཆ་དེ་མི་
 འཆར་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་བདེན་གྲུབ་བཀག་པའི་མེད་
 དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། མེད་དགག་རྣམས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་འཆར་བའི་ཆེ་རང་གི་
 དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་དངོས་སུ་གཤམ་པ་ཡང་མ་འཕངས་
 པ་གཅིག་དགོས་ལ། དེ་ལ་སྟོན་དུ་རང་གི་དགག་བྱའི་དོན་སྤྱི་སློ་ལ་མ་ཤར་བར་དེ་
 བཀག་པའི་དངོས་མེད་སློ་ལ་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་
 ལ་ཀུན་རྫོབ་རགས་པའི་སྤང་བ་མ་ཤར་བ་ཅེས་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡུལ་

དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་གཅིག་དགོས་ཀྱི། དེ་མ་ཤར་བར་ཡུལ་
 དེ་དག་མི་སྤང་བ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་སྤྱི་བ་སྤྱི་ལྟ་བུ་
 ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པར་སྤོབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བ་སྤྱངས་དང་ཆེ་བ་གཉིས་ཀས་བཞེད་
 པའི་བྱིར། ཡང་སྤྲུག་ཆང་ལོ་ཐུ་བ་ན་རེ། ཐ་སྤྱད་ཞིབ་མོ་མ་ཤེས་ཀྱང་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་
 བྱས་པས། སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་ཐ་སྤྱད་བྱུང་མི་དགོས་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཀུན་
 རྫོབ་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐ་སྤྱད་ཆང་
 བྱུང་འཛོག་མི་ཤེས་པར་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་མི་སྤིད་པའི་བྱིར། དེ་མི་ཤེས་
 པར་རང་བཞིན་མེད་པར་བཟུང་བ་ཅམ་གྱིས་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པར་འཛོག་མི་བྱུང་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱང་འཕེན་པས་སྤྱི་བ་སྤྱི་བྱིར་རང་བཞིན་མེད་པར་བཟུང་བ་དེ་
 ཆང་ལྟ་ཡིན་ལ། དབུ་མ་པས་སྤྱི་བ་སྤྱི་བྱིར་རང་བཞིན་མེད་པར་བཟུང་བ་དེ་ལྟ་བ་རྣམ་
 དག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་རིམ་བཞིན་དུ་ཐ་སྤྱད་དུ་བྱུང་བ་མི་འདོད་པ་དང་། འདོད་པའི་
 དབང་གིས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་། ལྟ་བ་མ་རྟོག་བར་དུ་རང་
 བཞིན་མེད་པ་དང་། མེད་པའི་བྱིར་པར་མི་བྱེད་གསུངས་པས་ཀྱང་ཤེས་སོ། ཞེས་པ་
 རྣམས་ཏེ། དོན་ཀྱང་བདེན་མེད་མ་རྟོགས་པར་ཐ་སྤྱད་ཆང་བྱུང་འཛོག་མི་བྱས་པར་
 ཡང་གསུངས་པས་དེ་གཉིས་རྟོགས་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་མིན་དང་། དགག་
 བྱ་ངོས་ཟིན་དུས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། ཡོད་པའི་བྱིར་པར་འབྱེད་མ་བྱུང་
 བ་དགག་བྱ་ཁེགས་དུས་ཆང་མཐར་ལྷུང་བའི་ཉིན་ཡོང་མིན་སོགས་དོགས་གཞི་
 ཤེན་ཏུ་ཆེ་ལ། རྒྱང་འཕེན་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྤྱི་བ་སྤྱི་བྱིར་རང་བཞིན་མེད་པར་ལྟ་བ་དང་བྱེ་
 སྤྱིའི་རྒྱད་ཀྱི་ལོངས་སྤྱི་རང་བཞིན་མེད་པར་ལྟ་བ་དང་སེམས་ཅམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་

བཏགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ལྟ་བུ་སོགས་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་ཡིན་མིན་
 དང་། དེ་དག་ལ་ལོག་ཤེས་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་པར་ཡོད་མེད་སོགས་ནི་དག་རྒྱུན་དུ་
 གསལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། བོད་ཀྱི་དགག་བྱ་བྱུང་བ་དག་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་
 རིག་པའི་ངོར་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱིར་ན་ཡོད་མེད་གང་ཡང་མིན་པས། ཆོས་གང་ལ་ཡང་
 ཡོད་མེད་དང་ཡིན་མིན་སོགས་ངོས་བཟུང་དུ་མེད་པ་ནི་གནས་ལུགས་སྟོང་ཉིད་ཡིན་
 ལ། ཡུལ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་དང་མཐུན་པར་སྒོས་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཆེ་
 སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པར་འཛོག་གོ། །འདིའི་འབྲུལ་གཞི་ནི། རིགས་ཤེས་གྱིས་མ་རྟོག་པ་
 དང་རིགས་ཤེས་གྱིས་དགག་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་དང་། རིགས་ཤེས་གྱི་རྟོག་དོན་
 དང་རིགས་ཤེས་གྱི་དབྱེད་བཟོད་དུ་གྲུབ་པ་དོན་གཅིག་ཏུ་གོ་བས་ལན་པའོ། དགག་
 བྱ་བྱུང་བ་དག་ནི། ཅ་ཤེས་ལས། རང་བཞིན་དག་ནི་བཅོས་མིན་དང་། གཞན་
 ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་དོན་ལ་འབྲུལ་ནས་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་མ་སྦྱེས་པ། རོ་
 བོ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ། རྣམ་འཛོག་གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་སྟེ་བྱུང་པར་གསུམ་དུ་
 གྲུབ་པ་དེ་དགག་བྱར་འདོད་དོ། །དེ་དག་ལྷང་རིགས་གྱིས་དགག་ཚུལ་ནི་ལྷག་མཐོང་
 ཆེན་མོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །རང་ལུགས་ནི། སྤྱིར་དགག་བྱ་ལ་ལམ་གྱི་དགག་བྱ་
 དང་། རིགས་པའི་དགག་བྱ་དང་། ཉགས་གྱི་དགག་བྱ་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ལས། ལམ་
 གྱི་དགག་བྱ་ལ་སྦྱོར་གཉིས་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་གཅིག་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་རང་གྲོལ་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ལམ་བསྐོས་པའི་ངལ་བ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་
 སྤྱིར་རོ། རིགས་པ་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ལ་ལོག་འཛིན་དང་། དེས་བཟུང་བའི་ཡུལ་
 ལ་དགག་བྱར་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་རིགས་པ་བཞིའི་དགག་བྱ་བཞི་ལ་

འཐད་པར་བརྒྱུད་པའི་ལོག་འཛིན་དང་། རིགས་པ་བཞིའི་བསྐྱོག་སྒྲིལ་རིགས་པ་བཞི་
ལའང་དགག་བྱར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཛིན་པ་
ལ་དགག་བྱར་གསུངས་པ་དང་དེས་བརྒྱུད་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ལ་དགག་བྱར་
མཛད་པ་གཉིས་ཡོད་དོ། །འོན་ཀྱང་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ཕྱི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་།
སྟོང་ཐུན་ལས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོན་ཉིད་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་ཉིག་
དང་། ལོག་ཉིག་དེས་རི་ལྟར་བརྒྱུད་པ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་དགག་བྱ་ཡིན་ཏེ།
ཞེས་སོ། ཉགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ལ་མེད་པས་བྱུང་སྟེ། ཡོད་ན་ཉགས་ཡང་དག་
གིས་དགག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། དགག་བྱ་འདི་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པ་
ཞིག་དགོས་ཏེ། ཡོད་ན་དགག་བྱར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོ། །༡༤༣༣༤༥འདི་
ནི་ལེགས་བཞུགས་སྟེང་པོ་ལས། དེས་ན་དེ་ཅུམ་ཞིག་མེད་པའི་སྟོང་པ་བསྟན་ཡང་ཐོག་
མ་མེད་པ་ནས་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་ཅི་ཡང་མི་གཞོད་
པས། ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་གང་ལ་བདག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་གཞི་དེ་རི་ལྟར་
བརྒྱུད་པ་ལྟར་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བསྟན་དགོས་ཤིང་། གྲུབ་མཐས་བཏགས་
པ་འགོག་པ་ཡང་དེ་འགོག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། །

༤༦ རང་རྒྱུད་པའི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན།

༡༤༣༣༥འཕྱང་འདི་ལས་སྒྲིལ་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཡོད་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་
པའི་དོན་དུ་གསུངས་པས། དེའི་བསྐྱོག་སྒྲིལ་གྱི་ཡོད་པ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་
ཤེས་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྒྲིལ་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་དོན་གྱི་སྟོང་ལུགས་

སྤྱི་ཡོད་པ་ནི། དོན་དམ་པར་རམ་བདེན་པར་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ནི་བདེན་པར་འཛིན་ཚུལ་ཡིན་ནོ། རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ཁུངས་སྤྱབ་གཞན་ལས་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་གསལ་བར་མི་འགྱུར་བར་རྗེ་སྤྱི་མས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། སྤྱིར་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྤྱར་བའི་དོན་དམ་དེ་ལ་གཉིས་བཤད་དེ། རྩོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཤེས་རྟོག་བཅས་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་ནས། དེའི་དབྱེད་ཚུལ་ལྟར་དུ་བྱུབ་མ་བྱུབ་ལ་དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་དུ་བཞག་པ་དང་། སྤྱིའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་དོན་གྱི་སྡོད་ལུགས་སྤྱི་ཡོད་མེད་ལ་དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་དུ་བཞག་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོའི་དོན་དམ་དང་དེའི་ངོར་བྱུབ་པ་ཡང་ཡོད་ལ། སྤྱི་མའི་དོན་དམ་དང་དེར་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་མི་སྤྱི་དོ། །སྤྱི་མའི་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་ལ་སྤྱི་མའི་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པས་བྱུབ་ཀྱང་། སྤྱི་མའི་ཡོད་འཛིན་ནི་ལྷན་སྦྲེས་གྱི་བདེན་འཛིན་མིན་པས། དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་འདིར་སྤྱི་མའི་ཡོད་འཛིན་ཤེས་པ་གནད་ཆེན་དེའི་སྤྱིར་སྤྱི་མའི་ཡོད་འཛིན་ངོས་འཛིན་པས་ལྷན་སྦྲེས་གྱི་བདེན་འཛིན་ངོས་འཛིན་པའི་གོ་མི་ཆོད་པས། དབུ་མ་སྤྱང་བ་མ་གཏོགས་པའི་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ཁུངས་སྤྱབ་གཞན་ལས་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་གསལ་བར་མི་འགྱུར་བར་ནམ་བཤད་ལས་གསུངས་ཀྱི། སྤྱི་མའི་ཡོད་འཛིན་ནི་རྟོག་གི་འབར་བ་སོགས་གཞུང་དུ་མར་བཤད་དོ། །འཛིན་ཚུལ་དང་པོའི་དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་ནི་སྤྱང་བ་ལས། དོན་དམ་པར་སྦྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདི་དག་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་སྦྱེ་བར་མ་བྱུབ་པོ་ཞེས་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་སྦྱེ་བར་མ་བྱུབ་པ་དེ། དོན་དམ་པར་སྦྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པའི་

འགྲེལ་ལས། ཡང་དག་པར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་མི་སྣང་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དབང་
ཤེས་ལྷ་ལ་དོན་ལྷ་སྣང་ཡང་དེ་དག་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མི་སྣང་བར་བཤད་པས། ལྷགས་
འདིར་བདེན་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་བདེན་འཛིན་ཡིན་པས་བྱུང་བམ་སྟམ་པའི་
དོགས་གཞི་ཆེ་བར་ཡང་བཤད་སྣང་ངོ་། །སྟོའི་དབང་གིས་བཞག་པ་དང་མ་བཞག་
པར་འཛིན་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དཔེར་ན་སྐྱུ་མ་མཁན་གྱིས་དེ་ཤིང་སོགས་ཏྲ་སྒྲུང་
ཏུ་སྐྱུ་ལ་པ་ན། མིག་བསྐྱེད་པའི་ལྟ་མོ་བ་ལ་ནི་སྐྱུ་ལ་གཞི་ཏྲ་སྒྲུང་ཏུ་སྣང་བ་དེ་ནང་གི་
སྟོའི་དབང་གིས་བཞག་པར་མི་འཆར་གྱི། གཞི་དེར་ཏྲ་སྒྲུང་མཆན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་
འཛིན་ནོ། །སྐྱུ་མ་མཁན་ལྟར་ན་ཏྲ་སྒྲུང་ཏུ་སྣང་བ་དེ་སྟོ་འབྲུལ་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་བའི་
དབང་གིས་འཛོག་གོ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་སྐྱུ་ལ་གཞི་རང་གི་སྟོད་ལྷགས་ཀྱི་དབང་
གིས་འཛོག་པ་མིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་བདེན་པར་
ཡོད་པར་སྣང་བ་ན། སྟོ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་ཆོས་དེ་རྣམས་
ཀྱི་སྟོད་ལྷགས་ཞིག་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི། སྟོ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱིས་བདེན་པར་འཛིན་
ཚུལ་ལོ། །ནམ་ཞིག་བདེན་གྲུབ་རིགས་པས་ཁེགས་པ་ན་སྐྱུ་མ་མཁན་བཞིན་ཏུ་ཆོས་
རྣམས་སྟོའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཡོད་པ་ཅུ་མ་ཏུ་ཤེས་པར་འགྱུར་ངོ། །༡༩༣༥
འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ལ། ཆོས་རྣམས་སྟོའི་དབང་གིས་བཞག་
ཅུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཡོད་པ་ཅུ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་
བྱུང་སྟེ། རང་རང་གི་སྟོད་ལྷགས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་བྱིར་དང་། ཅ་འཇུག་གི་
རྣམ་བཤད་དང་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་སོགས་རྗེའི་ལེགས་བཤད་རྣམས་སུ་རང་རྒྱུད་
པའི་སྐྱབས་སུ་ཅུ་མ་སྐྱ་མ་སྐྱར་ཞིང་། ཐལ་འགྱུར་པའི་སྐྱབས་སུ་ཅུ་མ་སྐྱ་སྐྱར་བ་ལ་རྒྱ་

མཆན་ཡང་དག་ཅིག་ཡོད་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་
 དུ་ཡོད་པར་འདོད་ཚུལ་ལ་སྤྲ་རགས་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀས་ཆོས་རྣམས་སྒྲིའི་
 དབང་གིས་བཞག་པའི་ཡོད་པར་འདོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀས་ཆོས་
 རྣམས་སྒྲིའི་དབང་གིས་བཞག་པར་འདོད་པ་མ་བྱུང་གྲང་། བཞག་ཅམ་ཡིན་མིན་ལ་
 བྱུང་པར་ཡོད་ལ། སྒྲིའི་དབང་གིས་བཞག་ཅེས་པའི་སྒྲོ་ལ་ཡང་བྱུང་པར་ཆེ་བའི་བྱིར།
 བྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་པས་ཆོས་རྣམས་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་
 ཅམ་དུ་བཞེད་ལ། རང་རྒྱུད་པས་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་སྒྲིའི་དབང་གིས་ཆོས་རྣམས་
 འཛོག་མི་རུས་ཤིང་། སྤང་ཞེན་གྱི་ཡུལ་གྱི་རང་མཆན་སྤང་བ་ལ་སྣོས་ཏེ་ཆད་མ་
 གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་པའི་སྒྲོ་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པར་འདོད་པའི་བྱིར་
 རོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་མེད་པར་འདོད་
 ཚུལ་ལ་སྤྲ་རགས་ཀྱི་བྱུང་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀས་ཆོས་གང་ཡིན་གྲང་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་དབྱུང་བཅོད་དུ་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་མ་བྱུང་
 པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཅམ་མ་བྱུང་གྲང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པར་སོང་མ་སོང་
 གི་མཆོམས་མི་འདྲ་བའི་བྱིར་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་པས། ཆོས་རྣམས་ལ་དེ་དང་དེའོ་ཞེས་
 ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆིམ་པར་རང་རང་གི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་
 གཞི་དེ་རི་ལྟར་ཡིན་དབྱུང་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པར་འགྲོ་བར་བཞེད་ལ། རང་
 རྒྱུད་པས། དཔྱོད་ལུགས་དེ་ཅམ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པར་འགྲོ་བར་མི་འདོད་
 ཀྱི། སྤང་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་གཞོད་པ་མེད་པའི་སྒྲིའི་དབང་གིས་བཞག་པ་.....མིན་པར་
 ཡུལ་རང་གི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་མེད་སོགས་དཔྱོད་པ་ནས་དེ་ཁོ་ནར་

གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པར་འགྲོ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་སྤྱི་
བས་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་ཆོས་རྣམས་སློང་དབང་གིས་བཞག་པར་ཁས་ལེན་པར་
ཐལ། དེ་དག་གིས་ཆད་མའི་དབང་གིས་གཞལ་བྱ་འཛོག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
ཁྱེད་ཀྱི་ཆད་མའི་དབང་གིས་གཞལ་བྱ་འཛོག་ཅེས་པ་ནི། གཞལ་བྱའི་སྤྱོད་ལུགས་
ཆད་མས་སྤྱི་བ་དགོས་པས། ཆད་མ་མེད་པར་གཞལ་བྱ་ཡོད་པར་འཛོག་མི་རུང་
བའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྤྱི་མའི་རྟ་དེ་སློང་འབྱུང་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ལྟར། གཟུགས་
སོགས་ཆོས་རྣམས་སློང་ལ་སྤྱང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པར་དངོས་སྤྱི་བས་མི་འདོད་
པའི་ཕྱིར་རོ།

༤༩ ཐལ་འགྱུར་པའི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན།

༡༤༣༥ ་ཆོས་རྣམས་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན་ཐག་ཁ་སྤྱལ་
དུ་འཛིན་པའི་ཆེ་ཐག་པའི་ངོས་ནས་སྤྱལ་གྱི་མཆན་གཞིར་འཛོག་རྒྱ་རུང་ཟད་ཀྱང་
མེད་པས། དེའི་སྤྱལ་ནི་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་
ནས་ངའོ་སྤྱལ་དུ་འཛིན་པའི་ཆེ། སྤང་པོའི་སྤྱང་ནས་སྤྱི་ཕྱི་རྒྱུན་གྱི་ཆོགས་པ་དང་།
དུས་གཅིག་པའི་ཆོགས་པ་དང་། དེའི་ཆ་ཤས་གང་ཡང་ངའི་མཆན་གཞིར་འཛོག་
ཏུ་མི་རུང་བས། དེའི་ང་ནི་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་ནོ། །གང་ཐག་རྟོག་པས་
བཏགས་ཅམ་ཡིན་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཤེས་ན། ཆོས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲུ་བར་རྟོག་
པས་བཏགས་ཅམ་དུ་སྤྱོད་སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །༡༤༣༦ ་དེ་ཡང་ཡིན་
ཏེ། སངས་རྒྱལ་བསྐྱུངས་ཀྱིས་དགོན་བཅེགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་སྤྱོད་གང་ཡིན་ཅོད་པ་
བདེན་རྒྱུན་འབྱེད་པ་དཔེར་བཞོད་ནས་དེ་ལྟར་བསྐྱུ་བ། ཞི་བ་ལྟས་ཡབ་སྐུས་མཇུག་

བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱུ་མ་དཔེར་བཞོན་ནས་དེ་ལྟར་བསྐྱབ། ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་ཐེག་
 དམན་གྱི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟའི་དཔེའི་སྟེང་ནས་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་
 བོ་བྱུབ་སྟེ། བཏགས་དོན་བཅའ་ན་མི་རྟེན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་མིང་ཅམ་དེ་ལ་ཡིན་
 མིན་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་རུང་བའི་ཕྱིར་རྟེ། དཔེར་ན་ལྷ་ཁང་ཞིག་ཏུ་མི་གཉིས་ཕྱིན་པ་
 ན་གཅིག་གིས། འཁོར་ལོ་ཅན་དབང་ལྷག་དང་། ཅེ་གསུམ་ཅན་བྱུང་འཇུག་གོ་ཞེས་
 སྒྲིམ་། གཞན་པ་ན་རེ། དེ་ལས་བསྐྱོད་པའི་ཞེས་ཅོད་པ་ལ། དཔང་བོ་ན་རེ། འདི་ན་
 ལྷ་དེ་གཉིས་མེད། འདི་རི་མོ་ཡིན་ནོ་མི་ཟེར་བར་འཇིག་རྟེན་དང་བསྐྱེད་ནས་གཉིས་
 བ་ལ་ཁྱོད་བདེན་ལ། དང་བོ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲིམ་པ་མི་བདེན་ཟེར་བ་ལྷ་བྱ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱུང་སྐྱེ་ལི་ཏ་ལས། དཔེར་ན་གྲོང་གི་མི་གཉིས་ཤིག་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་ལ། གྲོང་
 ཁྱིམ་དུ་འདོང་བ་ན། ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་བདེན་ནོ། འདི་ནི་མི་བདེན་ནོ་ཞེས་སྒྲིམ་
 པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱེས་བྱ་རྣམས་རང་རང་གི་གདགས་
 གཞི་ཁམས་བྱུག་ལ་སྐྱེས་བྱ་ཞེས་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཅམ་ལས་མེད་པ་སྐྱུ་མ་དང་
 འབྲེལ་ལང་སྐྱུ་མའི་སྐྱེས་བྱ་དང་། སྐྱེས་བྱ་དངོས་གནས་གཉིས་བསད་པའི་སྒྲིག་པ་ཡོད་
 མེད་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་མིང་རྒྱུང་ཅམ་ལས་མེད་ཀྱང་སྐྱུ་
 མའི་སྐྱེས་བྱ་ལ་སེམས་མེད་པས་བསད་ན་སྒྲིག་པ་མེད་ལ། སྐྱེས་བྱ་དངོས་གནས་ལ་
 སེམས་ཡོད་པས་བསད་ན་སྒྲིག་པ་འབྱུང་བའི་བྱུང་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། སྐྱོད་འཇུག་
 ལས། སྐྱུ་མའི་སྐྱེས་བྱ་བསད་སོགས་ལ། །སེམས་མེད་ཕྱིར་ན་སྒྲིག་མེད་དེ། །སྐྱུ་
 མའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་ལ། བསོད་ནམས་དང་ནི་སྒྲིག་པ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། བདག་འགོག་གི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་

བཤད་པ་འདི་དབུ་མའི་ལྟ་བའི་དཀའ་ས་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཏེ། མིང་གིས་པར་བཏགས་
 ཅམ་ལས་རགས་པའི་དགག་བྱ་བཀག་ཡུང་རྟག་མཐའ་མི་ཁྲིགས་པས་དབུ་མའི་དོན་
 རྣམ་མ་མི་རྟོག་། མིང་རྒྱང་ལས་གདགས་གཞིའི་སྤྱིང་ནས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་སྤྱི་ཤར་བ་
 ན་རི་བོང་རྩ་ལྟར་ཆད་གྲུབ་འཛོག་མ་ཤེས་ན་ཆད་མཐར་ཐུང་ནས་དབུ་མའི་དོན་མི་
 ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མིང་རྒྱང་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་དོན་ཡོད་དེ། མིང་རྒྱང་ཞེས་པས་
 རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དང་། ཡོད་མཐའ་དང་། རྟག་མཐའ་ཁྲིགས། བཏགས་ཡོད་ཅེས་
 པས་རི་བོང་རྩ་ལྟར་མེད་པ་དང་། མེད་མཐའ་དང་། ཆད་མཐའ་ཁྲིགས་པའི་ཕྱིར། མིང་
 གིས་བཏགས་ཅམ་དང་མིང་རྒྱང་བཏགས་ཡོད་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་མིན་སོགས་
 ཅོད་རྒྱ་ཡོད་དོ། ། ༡༩༩ན༣ ། དེ་དག་གིས་བཟུང་བའི་ཞེན་ཡུལ་ནི་བརྟག་པ་མཐའ་
 བཟུང་གི་བདེན་ཆད་དུ་འཛོག་གོ། རང་རྒྱད་པས་བདེན་པ་སོགས་གསུམ་དུ་གྲུབ་པ་
 མེད་ཡང་། གཞན་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། ། དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་པའི་
 ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་ལ་མཆན་གཞི་གང་འཛོག་པ་དང་། རང་རྒྱད་པའི་ལྟ་བ་དེ་ལ་
 བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཡོད་མེད་སོགས་སྒྲོ་སྒྲུའོ། །

༥༠ འཛིག་ལྟའི་དམིགས་པ།

༡༩༥ན༥ ། ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྤྱིས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ལ་ང་ཡི་བའི་
 གཞི་ལྟོག་རང་གི་མིག་སོགས་མི་འཛོག་པར། ང་ཡི་བའི་རང་ལྟོག་ང་ཡི་བ་ཉིད་འཛོག་
 དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་རྗེ་ཡབ་སྤྲས་ཀྱིས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་
 ལས། ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྤྱིས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་ང་ཡི་བ་ཉིད་ཡིན་གྱི།
 རང་གི་མིག་སོགས་དམིགས་པར་མི་བཟུང་ངོ། ། ཞེས་དང་། ཅ་ཤེས་ཤིག་ཆེན་ལས།

ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི། ང་
 ཡིར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གི་བ་ལ་སྔོངས་པའི་མ་
 རིག་པ་གཉིས་ཀའོ། ང་ཡི་བའི་གཞི་མིག་རྣ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལྟར་འཛིན་
 པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པས། ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ཞེས་པ་ནི་དེ་དག་ལ་
 དམིགས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོ་ལས། རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་
 མིག་རྣ་སོགས་ནི་ང་ཡི་བའི་མཆན་གཞི་དང་གང་ཟག་དང་ཆོས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཡ་
 གྲུལ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་མཆན་གཞི་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། དེ་དག་སྔོ་ལྟན་སྐྱེས་ལ་ཡུལ་གྱི་རང་
 རོས་ནས་གྲུབ་པའི་ང་ཡི་བར་སྤང་ཞིང་། དེ་འདྲ་བའི་ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ནས་རང་
 གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཞེན་པ་ནི་ང་ཡི་བར་འཛིན་པ་ལྟན་སྐྱེས་ཡིན་ལ། ཞེས་
 སོ། །ང་ཡི་བའི་མཆན་གཞི་ལ་བཤད་ཚུལ་གཉིས་བྱུང་བ་ལས། རང་ལུགས་ལ་རང་
 གི་མིག་སོགས་ང་ཡི་བར་འཛིག་པའི་ཕྱོགས་འདི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྔོ་
 རོས་བསྐྱབ་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་ཤེས་ལས། བདག་དང་བདག་གི་ཞི་
 བའི་བྱིར། །ཞེས་པས་གང་ཟག་ལ་བདག་དང་ཕྱང་པོ་ལ་བདག་གི་བར་གསུངས་ཚུལ་
 ཆོག་གསལ་དང་ཅ་ཤེས་ཤིག་ཆེན་ལས་གསལ་བ་དང་། འཇུག་པ་ལས། གང་བྱིར་
 བྱེད་པོ་མེད་ཅན་ལས་མེད་པ། དེ་བྱིར་བདག་གི་བདག་མེད་པར་ཡོད་མིན། །ཞེས་
 པས་རྩ་མཐུན་ལ་བདག་དང་རྩ་བུམ་ལ་བདག་གི་བར་གསུངས་ཚུལ་རང་འགྲེལ་དང་
 རྣམ་བཤད་ལས་གསལ་བ་དང་། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། བདག་ལ་རང་བཞིན་
 མེད་པར་རྟོགས་པ་དེའི་ཆེ་བདག་གི་བ་ཕྱང་པོ་ལའང་བདག་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་པར་
 རྟོགས་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་རྒྱུད་དུ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་བདག་ལ་

རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་མེད་རིགས་པས་བཙལ་བ་ན། གཅིག་དང་དུ་མ་གང་དུ་
 ཡང་མ་རྟེན་པས་བདག་ལ་རང་བཞིན་ཞེགས་པ་དེའི་ཆེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་
 རིགས་པས་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། མོ་གཤམ་
 གྱི་བྱ་མ་དམིགས་ན་དེའི་བདག་གི་བ་མིག་སོགས་མི་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
 པ་སོགས་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་དང་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་རྣམས་སུ་
 གཟུགས་སོགས་དང་མིག་རྣ་སོགས་ང་ཡི་བར་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མིག་རྣ་སོགས་ང་ཡི་བ་ཡིན་ཀྱང་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཛིག་
 ལྟའི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་ང་ཡི་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱ་དཔྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། སྤྱིར་ང་ཡི་བ་དེ་ལ་ངའི་གཟུགས་དང་ངའི་ཆོར་བ་ཞེས་སོགས་དང་། ངའི་
 མིག་དང་ངའི་རྣ་བ་ཞེས་སོགས་དང་། ངའི་ཟས་གོས་དང་ངའི་ཁང་བྱིམ་ཞེས་སོགས་
 ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་སྣ་ཆོགས་དང་། ངའི་པ་དང་མ་དང་ངའི་བྱ་དང་ཆུང་མ་ཞེས་སོགས་
 དང་། ངའི་རྟ་དང་བ་སྦང་དང་ངའི་བཞོན་པ་དང་ཁལ་མ་ཞེས་སོགས་དང་། ངའི་དགྲ་
 དང་གཉེན་དང་ངའི་སློབ་དཔོན་དང་མཁན་པོ་ཞེས་སོགས་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་
 མཆོག་དམན་སྣ་ཆོགས་དང་། ངའི་ཆེ་རབས་སྤྲུལ་དང་ངའི་ཆེ་རབས་ཕྱི་མ་ཞེས་
 སོགས་དང་། ངའི་ཉེར་ལེན་དང་ངའི་ཉེར་འབྲས་ཞེས་སོགས་དང་། ངའི་སྐད་ཅིག་
 དང་པོ་དང་ངའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཞེས་སོགས་དང་། ངའི་ཐོབ་བྱ་འབྲས་གནས་བཞི་
 དང་ངའི་ཐོབ་བྱ་ལོངས་སྤྱུལ་གཉིས་ཞེས་སོགས་རྒྱུད་གཅིག་པའི་གང་ཟག་མཆོག་
 དམན་སྣ་ཆོགས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་འཛིག་ཉེན་པའི་སློ་ལྟན་
 སྤྱིས་དེ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ང་ཡི་བ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ང་ཡིར་

འཇིན་པའི་འཇིག་ལྷའི་དམིགས་པ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ང་ཡི་བ་ནི་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་
 པའི་ང་ཡི་བ་རྣམས་ཡིན་གྱི། རང་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་གཞན་དང་གང་ཟག་
 མ་ཡིན་པའི་ཆོས་རྣམས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་འབྲེལ་བྱུང་པར་འབྲེལ་པའི་དོན་དུ་
 ཅུ་ཞེའི་རྣམ་བཤད་ལས། ང་ཡི་བའི་གཞི་མིག་རྣ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལྟར་
 འཇིན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཇིན་ཡིན་པས་ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ཞེས་པ་ནི་དེ་དག་ལ་
 དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཞན་དུ་ན། ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་
 ཞེས་པ་ནི་མིག་རྣ་སོགས་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མིག་རྣ་སོགས་ང་ཡི་བ་མ་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ང་ཡི་བ་འཇིག་ལྷགས་ལ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་དང་མི་འབྲེལ་བའི་
 བྱུང་པར་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་དོགས་གཅོད་མཛད་དགོས་པ་ལ་དེ་ལྟར་མ་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། དབུ་མ་པ་དང་མཛོན་པ་བ་གཉིས་ཀའི་ལྷགས་
 ལ། མིག་རྣ་སོགས་གང་ཟག་གི་བདག་དེའི་དབང་བསྐྱུར་བྱར་འཇིན་པ་དེ། དགག་བྱ་
 སྤར་གས་ཀྱི་བྱུང་པར་མ་གཏོགས་ང་ཡིར་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྷ་ཡིན་པར་འཇིག་པ་ལ་
 མ་སྤུན་པར་ཐལ། མཛོན་པ་པའི་ལྷགས་ལ། བདག་གི་བ་རྣམས་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་
 དེའི་དབང་བསྐྱུར་བྱར་འཇིན་པ་ནི། བདག་གིར་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྷ་ཡིན་པར་རྣམ་
 བཤད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷགས་འདིར་ཡང་མིག་རྣ་སོགས་བདག་གི་བ་རྣམས་
 རང་གི་ངོ་ཤོས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་དེའི་དབང་བསྐྱུར་བྱར་འཇིན་པ་ནི། ང་ཡིར་འཇིན་
 པའི་འཇིག་ལྷ་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ང་ཡིར་འཇིན་
 པའི་འཇིག་ལྷས། ངར་འཇིན་གྱི་ཡུལ་ལས། གཞན་པ་སྟེ་དེ་མིན་པའི་གཟུགས་དང་
 མིག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་སོ་ལ་འདི་ནི་བདག་གི་འོ་ཞེས་བདག་གི་བ་ལ་བདེན་པར་

ཆགས་པ་བསྐྱེད་པས། ཞེས་དང་། ཅ་ཤེས་ཤིག་ཆེན་ལས། རོ་བོས་ཡོད་པའི་ངས་
 ཉམས་ཐུང་འདས་འཛོལ་སྐྱེས་པ་དང་། དེ་འདྲ་བའི་ང་དེའི་བདག་གི་བར་ཐུང་འདས་ཉམས་
 ཞིག་ན་འགྱུར་སྐྱེས་དུ་འཛིན་ན་དེ་འཛིག་ལྟ་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐུང་འདས་འཛོལ་
 བ་ལ་གོགས་བྱེད་བར་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། རོ་བོས་ཡོད་
 པའི་ང་དེའི་བདག་གི་བར་ཐུང་འདས་ཉམས་ཞིག་ན་འགྱུར་སྐྱེས་དུ་འཛིན་པ་དེ་འཛིག་
 ལྟ་ཡིན་ན། མིག་ན་འདི་རོ་བོས་ཡོད་པའི་ང་དེའི་དབང་བསྐྱུར་བྱུང་འཛིན་པ་དེ་འཛིག་
 ལྟ་ཡིན་པར་ཤིན་ཏུ་མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ། །ཅ་བར་འདོད་ན། འོ་ན། མངོན་པ་པས་
 ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་འཛིག་ལྟ་དེའི་དམིགས་པར་འཛོག་པ་ལྟར། ལྷགས་འདིས་
 གྲང་བྱང་པོ་རྣམས་འཛིག་ལྟ་དེའི་དམིགས་པ་ལྟར་དུ་འཛོག་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་
 བྱིར་ཞེ་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡིན་གྲང་མངོན་པ་པས་འཛིག་ལྟ་དེའི་དམིགས་པ་ལྟར་
 ལ་ང་ཡི་བའི་གཞི་ལྗོན་རྣམས་འཛོག་པ་དང་། ལྷགས་འདིས་ང་ཡི་བའི་རང་ལྗོན་ཉིད་
 འཛོག་པའི་བྱིར་བར་འཐད་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལྷགས་འདིར་ཡང་ང་ཡིར་
 འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟའི་དམིགས་པ་ལྟར་ལ་བྱང་པོ་རྣམས་འཛོག་རིགས་པར་ཐལ། ཅ་
 ཤེས་ཤིག་ཆེན་ལས། བདག་སྟེ་ངར་འཛིན་པའི་ལྷལ་གང་ཟག་དང་། བདག་གི་བ་སྟེ་
 ང་ཡིར་འཛིན་པའི་ལྷལ་བྱང་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་མ་ཞི་བ་སྟེ། ཞེས་པའི་གཞུང་དོན་
 བྱབ་བྱིར་ན་ཡང་མ་བྱབ་སྟེ། མིག་ན་སོགས་དེ་དག་ནི་འཛིག་ལྟས་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་
 ལྷལ་ཡིན་གྲང་། དམིགས་པའི་ལྷལ་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར། རྣམ་
 བཤད་ལས། འོ་ན་བདག་གི་འདི་ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ནི་བདག་གི་འོ་སྐྱེས་
 དུ་ངར་འཛིན་པའི་ལྷལ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་མ་ལྷུས་པ་ལ་མངོན་པར་

ཞེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མིག་ལ་སོགས་པའི་གཞི་ལ་དམིགས་ནས་འདི་ནི་བདག་གི་
 ཡིན་ནོ་སྟེ་ཞེན་པ་བདག་གི་ར་འཛིན་པར་བཤད་པ་ནི་ལྟར་ཡིན་སྟེ་ན། དེ་ནི་
 མིག་སོགས་རྣམས་བདག་གི་བར་མཐོང་ནས་བདག་གི་བ་ལ་བདེན་པར་མཛོན་པར་
 ཞེན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། བདག་གི་བའི་མཆན་གཞི་མིག་སོགས་དམིགས་པར་སྟོན་པ་
 མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མི་འགལ་བར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ༡༤༥བ༡ །ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དེ་ལས་གང་
 ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་འབྱུང་བས། དེ་ལས་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་འབྱུང་
 བར་བཤད་ཅིང་། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ཡང་བདེན་འཛིན་གྱི་མ་
 རིག་པས་སྐྱེས་མོང་མ་ཡིན་པར་དངས་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་དང་། གང་ཟག་
 རང་རྒྱ་སྐྱབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱི་མ་རིག་པས་ཀྱང་སྐྱེས་མོང་བར་དངས་པའི་ཡན་ལག་
 བརྒྱ་གཉིས་ཏེ་སྤྲ་རགས་གཉིས་འཛིན་དགོས་པར་བཤད་པས། ལྷགས་འདིར་འཕེན་
 བྱེད་ལས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཀྱན་སྒོང་གི་མ་རིག་པ་ལ་ཐོག་མའི་མ་རིག་པས་མ་ཁྱབ་པར་འདོད་
 དགོས་སོ། ། ༡༤༥བ༢ །དེ་ཡང་ཤེར་མདོ་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་
 རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ལ། སྤྱི་མེད་ཟད་པ་མེད་པར་ཤེས་རབ་འདིས་ཤེས་ན། ཉི་མ་
 སྤྱིན་མེད་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བས་སྐྱེས་བསལ་ལྟར། །མ་རིག་ཐེབས་པོ་བཙུག་ནས་རང་
 བྱང་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྤྲུལ་པ།

གཟུང་འཛིན་རྣམ་ཏྲོག་ཤེལ་གྱི་གྲོང་གྲེང་ལོ། །

དགག་བྱ་འཕོད་སྒྲོགས་སྤང་བརྟན་འབྱུལ་འཆར་ཡང་། །

རྣམ་དཔྱོད་ཏ་ཏུ་མན་ཐས་ངོས་འཛིན་ཆོ། །

རིགས་ཤེས་རྒྱ་མའི་མདའ་ནི་སོག་ལས་སྤྱད། །

ཞེས་པ་ནི་ངལ་གསོ་བའི་ཆོག་ས་སྤྱ་བཅད་པའོ། །

༥༡ རིགས་པ་བཞིའི་རྣམ་བཞག།

༥ སྤྱིར་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ཡང་
 དག་ལ་དབྱེ་ན། ལྟོས་པའི་རིགས་པ། འཐད་པ་སྦྱབ་པའི་རིགས་པ། བྱ་བ་བྱེད་པའི་
 རིགས་པ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་བཞི་ཡོད། འཐད་པ་དང་། རུང་བ་དང་། རིགས་
 པ་གསུམ་དོན་གཅིག་ལ། རིགས་པ་ཡང་དག་དང་རྟགས་ཡང་དག་དོན་མི་གཅིག་
 གོ། །དེ་ཡང་ཁ་དོག་དཀར་དམར་སོགས་དང་ཤེས་བྱ་རྟག་པ་ཡིན་པ་སོགས་ནི་འཐད་
 པ་དངོས་ཡིན་ལ། ཤེས་བྱ་རྟག་པར་རྟགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པར་བསྦྱབ་པ་སོགས་
 འཐད་པར་བསྦྱབས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱས་པ་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་ལྟོས་པ་སོགས་ལྟོས་པའི་རིགས་
 པ་དང་། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་སོགས་ཡིན་པས་ན། བསྐྱས་
 ཆན་ཉར་ལྷ་སོགས་མཆན་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་འཐད་པར་སྦྱབ་པ་སོགས་རིགས་པ་
 བཞིར་འདུ་ཞིང་། དབུ་མ་པའི་ལྷགས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་ཆ་ཤས་སོགས་
 ལ་ལྟོས་པ་དང་། མཆན་མཆོན་བྱ་བྱེད་དང་། འགལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་ཡང་ཡུལ་
 ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱ་བྱེད་སོགས་འཐད་ལ། མེས་བྱད་ཤིང་བསྐྱེག་པ་སོགས་ནི་བྱ་བ་བྱེད་
 པའི་རིགས་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ལ་སྤྱང་
 པའི་རིགས་པ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་རིགས་པ་དང་། གནས་པའི་རིགས་པ་
 དང་གསུམ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི་མེ་བྱེན་དུ་འབར་བ་དང་། ལྷ་ཐུར་དུ་འགྲོ་བ་དང་། མེ་
 ཆ་བ་དང་། ལྷ་བརྒྱན་པ་དང་། ལྷ་གཡོ་བ་སོགས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ལ་སེམས་

ཅན་གྱི་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྱ་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་བའི་རྒྱས་པ་བསམ་གྱིས་མི་
 བྱ་བ་དང་རིག་པ་གསུམ་གྱི་རྒྱས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱ་བ་དང་། མཐུད་སྤྱད་གྱི་རྒྱས་
 པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱ་བ་དང་བཞི་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་
 མངོན་སུམ་ལ་སྤང་བས་ན། དེ་པན་གྱི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་སོགས་བསྟན་
 རྒྱ་མེད་ལ། དེ་དག་ཆད་མ་བཞིའི་ཡུལ་དུ་རུང་ལ། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་
 འབྲེལ་ཡིན་ཞེས་པ་མ་གཏོགས་པར་བཞག་ནས་རྒྱ་མཆན་རྟེན་རྒྱ་མེད་པ་ལ་བྱེད་
 རོ། གནས་པའི་རིགས་པ་ནི་གསལ་ཁ་མེད་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་བྱང་ཡང་རུང་
 མ་བྱང་ཡང་རུང་ཆོས་ཉིད་ནི་གནས་པ་ཉིད་རོ། ཞེས་པ་ལྟར་བྱམ་པ་བདེན་མེད་བྱམ་
 པའི་ཆོས་ཉིད་དུ་གནས་པ་ལས་སྦྱབ་བྱེད་གཞན་མེད་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
 ཡིན་ཞེས་བཤད་དགོས་པ་དེ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །རིགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་བསྟན་
 གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། རོན་དམ་དཔྱོད་པ་དང་། ཐ་སྙད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་གཉིས་སུ་
 འདུ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། སྤྱིར་དགག་བྱ་བདག་གཉིས་པོ་དེ་འགོ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་
 པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དབང་དུ་
 བྱས་པའི་རིགས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ། གཞན་གྲགས་རྗེས་དཔག་སྤྱེད་
 བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར། རྒྱ་མཆན་མཚུངས་པ་མགོ་སྟོམས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར། འགལ་བརྗོད་
 ཀྱི་ཐལ་འགྱུར། འགལ་བརྗོད་དང་འདོད་པ་བསྦྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར། སྦྱབ་བྱེད་སྦྱབ་
 བྱ་དང་མཚུངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། སྤྱི་གྲུ་ཆོས་ཅན།
 རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་དོས་ནས་བྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
 ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་འཛིན་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་བར་ཐལ། གཟུགས་

འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་
 པ་ནི། བ་སྤྱི་རྟག་དངོས་ཆོས་ཅན། རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་བྱུང་བར་ཐལ། ཆ་མེད་
 པའི་གཅིག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། སྤང་ཡང་
 སྤྱི་བ་དོན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་ཐོབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་
 བུ། ལྷ་པ་ནི། གཟུགས་སྤང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཆོར་སྤང་རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ལ། ཆོར་སྤང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྟགས་
 གྱིས་གཟུགས་སྤང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་མི་རུས་པར་ཐལ། སྤྱབ་བྱེད་ཆོར་
 སྤང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་གཟུགས་སྤང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
 གཉིས་བསྐྱབ་དཀའ་སྤྲོད་མཆོངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལྷ་པ་འདི་ལ་དཔྱད་གཞི་
 ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཆོས་རྣམས་
 ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་དཔྱད་པ་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཆིགས། རྒྱ་ལ་དཔྱད་པ་དོན་རྗེ་གཟེགས་
 མའི་གཏན་ཆིགས། འབྲས་བུ་ལ་དཔྱད་པ་ཡོད་མེད་སྟེ་འགོག་གི་གཏན་ཆིགས། རྒྱ་
 འབྲས་གཉིས་ཀ་ལ་དཔྱད་པ་ལྷ་བཞི་སྟེ་འགོག་གི་གཏན་ཆིགས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་
 འབྲས་ངོ་བོ་གསུམ་ཀ་ལ་དཔྱད་པ་རིགས་པའི་རྒྱ་ལ་པོ་ཉིན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་
 དང་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་
 སྤྱོད་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟེ་སྟེ། མཐའ་བཞི་
 གང་རུང་ལས་མི་སྟེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། རང་
 བཞིན་གྱིས་མི་སྟེ་སྟེ། རང་གི་རྒྱའི་དུས་སུ་ཡོད་པ་ཡང་མི་སྟེ། གཏན་ནས་མེད་པ་

ཡང་མི་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་
 མི་སྤྱོད་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུ་བ་པའི་རྒྱ་གཅིག་ཁོ་ནས་འབྲས་བུ་དུ་མ་ཡང་མི་སྤྱོད།
 རང་བཞིན་གྱི་རྒྱ་དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡང་མི་སྤྱོད། རང་བཞིན་གྱི་རྒྱ་དུ་
 མས་འབྲས་བུ་དུ་མ་ཡང་མི་སྤྱོད། རང་བཞིན་གྱི་རྒྱ་གཅིག་ཁོ་ནས་འབྲས་བུ་གཅིག་
 ཁོ་ན་ཡང་མི་བསྤྱོད་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ལྷ་པ་ནི། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་
 གྱིས་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་དག་གི་འང་དགག་བྱ་
 སྤྱར་ཚུལ་འགའ་ཞིག་ལ་དབྱེད་རྒྱ་ཡོད་དོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་འཕགས་པ་ཡབ་
 སྲས་རྣམས་ཀྱིས་རྗེ་ཇེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་སློན་ནས་བདག་མེད་གཏན་ལ་
 འབེབས་པར་མཛད་ཚུལ་ནི།

༥༩ ཐལ་བརྗོད།

། ༤༧ བུ་སྐྱབས་འདིར་བདག་སྤྱོད་འགྲོག་ཚུལ་ལ། སྤྱོད་དང་མཐའ་དབྱེད་པ་
 གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བདག་སྤྱོད་བཀག་ཚུལ། དེ་ལ་
 ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྤྱོད་བཅོད་ཚུལ། སྤྱོད་དེ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་མི་འདུག་པར་
 རྒྱ་བས་བཤད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐོགས་སྤྱོད་པ་དང་། དེ་དགག་
 པའོ། །༥༨ རྟེན་འདི་ཡང་རྩ་ཤེས་ཤིག་ཆེན་ལས། གངས་ཅན་གྱིས་མིག་ལ་སོགས་
 པ་ནང་དང་ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་དུས་ན་མེད་པ་སྤྱོད་པ་མི་འཐད་
 པར་མཐོང་ནས། མེར་མེར་པོ་དང་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་བདག་ཉིད་དུ་མཛོན་
 པར་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པ་རྣམས་དེ་དག་ལས་སྤྱོད་པར་འདོད་ཅིང་གསལ་
 ཟེན་ནས་སྤྱོད་པར་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། གངས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་

འགའ་ཞིག་ན་སྤྱི་བར་མི་སྤྱི་བར་རྒྱ་ལས་སྤར་མི་གསལ་བ་ཕྱིས་གསལ་བར་འདོད་
 མོད་ཀྱང་དོན་འདྲའོ། །འདིས་སྤྱི་གསལ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི།
 སངས་རྒྱས་བས་དངོས་བོ་དང་བྱམ་པ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དང་དོན་མི་འདྲའོ། །
 ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གངས་ཅན་པའི་ལུགས། ༡༤༡༡ དེའི་དོན་ནི་ཙམ་ཤེས་ཤིག་
 ཆེན་ལས། དེ་འགོག་པ་ན་སྤྱི་བ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བས་འགོག་པ་ནི། ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་
 པ་ནམས་སྤར་ཡང་སྤྱི་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཐོབ་ཅིན་པའི་
 ཕྱིར་དོ། །སྤྱི་བ་ནི་བདག་ཉིད་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ན་དེ་ཐོབ་ཅིན་ནས་སྤར་ཡང་སྤྱི་ན་
 དགོས་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཐོབ་ཅིན་ཀྱང་སྤྱི་དགོས་པ་མི་འགལ་ལོ་
 ཞེན་བྱུག་མེད་དུ་ཐལ་བས་འགོག་པ་ནི། དེ་ལྟ་ན་ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་དེ་ནམ་ཡང་སྤར་
 མི་སྤྱི་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་བ་ཅིན་ཀྱང་སྤྱི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དོ། དེ་ལ་པ་རོལ་པོས་
 ལུས་པའི་ངོ་བོར་མི་གསལ་བར་ཡོད་པ་གསལ་བར་སྤྱི་དགོས་པ་དང་གསལ་ཅིན་
 ལས་སྤྱི་མི་དགོས་པས་ཐལ་བ་སྤྱི་ཕྱི་གཉིས་ལ་བྱུང་བ་མེད་ཅེས་སྤྱི་མོད་ཀྱང་སྤྱི་ན་
 སྤོང་མི་ལུས་ཏེ། གསལ་བ་སྤྱི་ནས་ཡོད་ན་དེར་སྤྱི་མི་དགོས་ལ། སྤྱི་ནས་ཡོད་ཀྱང་སྤྱི་
 ལྷ་བྱུག་མེད་སོ་ན་གནས་ཤིང་གསལ་བ་སྤར་མེད་ན་རྒྱ་ལ་སྤར་ཡོད་ཁོ་ན་སྤྱི་བའི་
 ཕྱོགས་ཉམས་སོ། །གངས་ཅན་གྱི་བྱང་པར་འགའ་ཞིག་སྤྱི་བར་མི་འདོད་ཀྱི་གསལ་
 བར་འདོད་མོད་ཀྱང་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་དགག་པར་ལུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་བ་རྫོང་གྱི་གཞི་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་བའི་
 མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་མ་དགོངས་ཤིང་། དེས་ན་མདོར་བསྟན་
 གྱིས་སྤར་ཡང་སྤྱི་བ་དོན་མེད་དང་བྱུག་མེད་དུ་འཕངས་པར་མ་དགོངས་ནས་མདོར་

བསྟན་གྱི་གཞུང་། རྒྱུ་ལྟ་བུ་སྤྱིང་པོ་བསྟུས་ན་ལེགས་སྟན་གྱིས། འགྲེལ་ངག་དང་པོ་
 དེ་ལ་བདག་སྤྱི་འགོག་ཅུས་གྱི་གཏན་ཆིགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་སྤྱོད་དང་།
 གཞན་གྱིས་སྤྱིས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་སྤྱོད་དང་། རྟོག་པ་གཞན་གྱི་སྟུང་ཀའི་
 སྒྲགས་ཡོད་པའི་སྤྱོད་གསུམ་སྟར་ལྟར་བརྗོད་ཅིང་། འགྲེལ་ངག་འདིས་ཆིག་ཟེན་ལ།
 དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་སྤྱི་བ་མེད་དེ། སྤྱི་བ་དོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 སྤྱི་བ་ཐུག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྤྱོད་བ་གཉིས་བཀོད་འདུག་ཀྱང་གཏན་
 ཆིགས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བས། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་དགོངས་ཆོད་ནི། དངོས་
 པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་སྤྱི་བ་མེད་དེ། སྤྱི་བ་དོན་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་
 བ་ཐུག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྤྱོད་བ་གཉིས་བཀོད་པར་འདུག་སྟུང་
 འདོད་པ་སྤངས་སོ། །སྤྱིར་ན་སྤྱོད་པའི་ཉུགས་བསྐྱོག་པ་ལ་སྤྱི་བ་བསྐྱོག་པས་བྱུང་
 པ་མེད་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱིས་མཐའ་བཞིའི་སྤྱི་བ་དགག་པའི་སྤྱོད་བ་ལ་དེ་
 ལྟར་དགོས་ཏེ། དེས་མཐའ་བཞིའི་སྤྱི་བ་དགག་ཅམ་གྱིས་ཆེད་དུ་བཀོད་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཐ་སྟོད་དུ་སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་འདོད་ནས་བཀོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྟེན་
 བརྗོད་འདོད་ཀྱི་ཀྱན་སྟོང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལྷས་བྱིན་ཉིན་པར་
 ཟས་མི་བ་ཞེས་བརྗོད་པས་མཆན་མོར་ཟས་བ་ལ་འཕེན་ཀྱང་། ལུས་པ་ཉིན་པར་ཟས་
 མི་བ་ཞེས་བརྗོད་པས་མཆན་མོར་ཟས་བ་འཕེན་འདོད་མེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ལ་ཐ་སྟོད་དུ་སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་འདོད་ཡོད་དེ། དེའི་འགྲེལ་པར། རེ་ཞིག་
 རི་ལྟར་སྤྱི་བར་བརྗོད་པ་ཐ་སྟོད་པ་ཅམ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་རབ་དུ་སྤྱོད་ཅིག །བཤད་པ་དེ་
 བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། སྤྱི་བ་མེད་པས་སྤྱི་བར་བརྗོད་པ་ནི། ཐ་སྟོད་པ་ཅམ་ཡིན་

ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་དགོངས་སོ། །དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་ཐ་
སྐྱེ་བ་བསྐྱབ་འདོད་ནས་འགོད་ན། སྐྱོར་བ་དེས་གཞན་སྐྱེ་བྱུགས་ལ་འཕེན་པར་
ཐལ། ཐ་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་ལ་བདག་སྐྱེ་དང་གཞན་སྐྱེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་ལ། དངོས་སོ་
རྣམས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཀྱང་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་ཞེས་སྐྱེས་པས་གཞན་སྐྱེ་བྱུགས་ལ་འཕེན་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཟ་དུས་ལ་ཉིན་མཆན་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་ཅིང་། ལྷས་བྱིན་
ཆོན་པོ་ཉིན་པར་ཟས་མི་ཟ་ཞེས་བརྗོད་པས་མཆན་མོ་ཟས་ཟ་བ་བྱུགས་ལ་འཕེན་པ་
བཞིན་ནོ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དབུ་མའི་བསྐྱེད་བཅས་སྐྱོས་པ་ཐམས་ཅད་གཅོད་པའི་
ཆེད་ཡིན་པས། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ལ་མེད་དགག་ཁོ་ན་འགོད་
དགོས་པའི་སྐྱེ་བ་ཡབ་སྐུ་སྤྱི་གྱུ་བ་མཐའ་དང་འགལ་ཞིང་། མ་ཡིན་དགག་བྱས་ན་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སྐྱོད་ན་ཤེར་བྱིན་ལ་སྐྱོད་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་མཛད་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདི་
ཡང་སྐྱེ་བ་སོ་ལ་འཕེན་འདོད་མེད་ན་མི་འཕེན་ཏེ། མདོ་ལས། གང་ཞིག་རྒྱུན་ལས་
སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དོན་དམ་
པའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ཅ་མ་ཡིན་གྱི། ཐ་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་འདོད་མེད་པས་དེ་བྱུགས་ལ་
འཕེན་པར་སུས་ཀྱང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དོ། ཞེས་པའོ། །༥༠བ། གསུམ་པ་ལ་
གཉིས། སྐྱོན་གསུམ་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་། ལེགས་ལྡན་གྱི་ལུགས་དགག་པའོ། །
དང་སོ་ལ། །༥༡ན། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་སྤྱི་གྱུ་བ་འདི་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། དེད་རང་
ལ་དབུ་མའི་ལུགས་དང་འགལ་བའི་དམ་བཅའ་གང་ཡང་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོད་པའི་ཡོད་མཐའ་དང་། གཏན་ནས་མེད་པའི་མེད་མཐའ་དང་། སྤར་རང་བཞིན་

གྱིས་ཡོད་ལ་ཕྱིས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་འཇིག་པའི་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀའི་མཐའ་དང་།
 ཡོད་མེད་གྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུས་བདེན་གྱི་མཐའ་གང་ཡང་ཁས་ལེན་པའི་
 ཕྱོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། བོད་མ་དག་གིས་འདི་དག་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཡོད་མིན་མེད་མིན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ནི། གུན་ཏུ་རྒྱ་བསེན་རིངས་ཀྱིས་སྟོན་
 པ་ལ། བྱོད་ཀྱིས་བདག་ཡོད་མེད་གང་དུ་གསུངས་ཀྱང་ཁོ་བོས་མི་བཟོད་དོ་ཞེས་
 བྱས་ཆེད། ཅི་ཡང་མི་བཟོད་པ་དེ་ཡང་མི་བཟོད་དམ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱོགས་སྤར་
 སོང་བ་ཁོ་ནའོ། དབུ་མ་པས་རང་རྒྱད་སོགས་ཕྱོགས་གཞན་ཁས་ལེན་མི་རིགས་
 གྱང་། དེ་ཁས་ལེན་པའི་དབུ་མར་རང་རྒྱད་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་མི་འགལ་ཏེ། བཅས་
 རྒྱུད་སྤོང་དང་འགལ་བ་དང་དགེ་སྤོང་མི་འགལ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་
 བཤད་སྟོང་པོ་ལས། དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་རང་རྒྱད་མི་རིགས་པར་གསུངས་པ་དང་མི་
 འགལ་ཏེ། བཅས་ལྷན་དགེ་སྤོང་གིས་བཅས་པ་དང་འགལ་མི་རིགས་གྱང་། དེ་དང་
 འགལ་བ་ཅམ་གྱིས་དགེ་སྤོང་མ་ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་སོ། དེ་ཡང་ལེགས་
 ལྷན་གྱིས་བཀོད་པའི་རང་རྒྱད་ཀྱི་ཉགས་དང་དཔེ་བཀོད་པའི་དགོས་པ་ནི། གངས་
 ཅན་གྱི་བདག་སྐྱེའི་དམ་བཅའ་ལ་ནང་འགལ་བསྟན་བྱུང་བ་དང་། བསྟན་པ་ལྟར་ནང་
 འགལ་མཐོང་བྱས་པ་དང་། བདག་སྐྱེ་ཡོད་པའི་འཐད་པ་དང་བྲལ་བར་སྟོན་བྱུང་བ་
 གསུམ་ཡིན་ལ། དེ་གསུམ་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཅམ་གྱིས་སྐྱབ་བྱུང་
 གྱི་ཉགས་སྐྱོར་དངོས་སུ་བཀོད་མི་དགོས་སོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་
 རང་རྒྱད་ཀྱི་སྐྱོར་བ་ལ་གཞན་གྱིས་སྤྲོས་པའི་ཉེས་པ་སེལ་མི་དགོས་ཏེ། དེས་རང་
 རྒྱད་ཀྱི་སྐྱོར་བ་ཁས་མ་སྤངས་ཤིང་མ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནི་རང་རྒྱད་ཀྱི་

དབང་དུ་བྱས་པའི་སྤྱོད་མེད་ཚུལ་ལོ། །གཞན་གྲགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྤྱོད་མེད་
 ཚུལ་ནི། སྤར་གྱི་བརྟག་པ། ༥༡བ། ༥༢ དེ་ལྟར་ཆོལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་
 སྤྱོད་བ་ངེས་པར་བཟོད་མི་དགོས་ཏེ། གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྤྱོད་བ་མ་བཟོད་ཀྱང་། སྤར་
 བཤད་པའི་འགལ་བཟོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཀྱིས་བདག་སྤྱི་འགོག་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཆོལ་བ་འགལ་ཞིག་ལ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་དཔེ་བཟོད་དགོས་ནའང་འགྲེལ་
 འག་གིས་བཟོད་པའི་ཚུལ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར། ༥༣བ། ༥༤ དེར་མ་ཟད་བསྟན་
 བཤད་ཀྱིས་གཞུང་ངེས་དམ་བཅའ་དང་། རྟགས་དང་། དཔེ་ལ་བྲབ་པ་བསྟན་པ་དང་།
 དཔེ་དོན་ཉེར་སྤྱོད་དང་། མཐུག་སྤྱད་དེ་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་ཀྱི་སྤྱབ་འག་ཀྱང་བསྟན་ཏེ།
 གངས་ཅན་གྱིས་སྤྱི་དུས་ན་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་དངོས་
 གོ་རྒྱུས་ནི་སྤར་ཡང་སྤྱི་བ་དོན་མེད་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ནི་སྤར་ཡང་སྤྱི་
 བ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་ན་སྤར་ཡང་སྤྱི་བ་དོན་མེད་པས་
 བྲབ་པར་མཐོང་སྟེ་མདོན་གསལ་གྱི་བྲམ་པ་བཞིན། མདོན་གསལ་གྱི་བྲམ་པ་བཞིན་
 དུ་དེ་འབྲུ་བའི་དངོས་གོ་རྒྱུས་ཀྱང་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་
 རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་འབྲུ་བའི་དངོས་གོ་རྒྱུས་སྤར་ཡང་སྤྱི་བ་
 དོན་མེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་སྤྱབ་འག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
 འགྲེལ་ཆོག་གི་དངོས་ཟིན་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོག་མེད་ཀྱང་དོན་དེ་དག་བསྟུས་ནས་བསྟན་
 པ་ཡིན་ཏེ། དོན་རྒྱས་པར་བཤད་ན་དེ་ལྟ་བུའི་དོན་མང་པོ་ཐོན་པར་འགྱུར་བར་ཆོག་
 གསལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱོད་བཟོད་གསུམ་པ་བསྒྲེག་དོན་ཁས་ལེན་པའི་
 སྤྱོད་ནས་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་སྤྱོད་མེད་ཚུལ་དེ་སྐབས་འདི་དང་འགྲེལ་

བར་བཤད་པ་ནི། བསྟན་བཤད་གྱི་གཞུང་གིས་དོན། ༡༥ ༣བ༢། མདོར་ན་སྐབས་
 འདིར་ལེགས་ལྷན་ལྷན། སྤྱི་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ། བདག་ལས་སྤྱིས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་མ་བཞོད་པར་འགལ་བཟོད་གྱི་ཐལ་འགྲུར་གཉིས་བཞོད་
 པ་ཡིན་ལ། ཐལ་ཆོས་གྱི་བསྒྲུག་དོན་ཡང་པ་རོལ་གྲངས་ཅན་ཁོ་ནས་ཁས་ལེན་པ་
 ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་གྱིས་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། ཐལ་འགྲུར་འདི་ཉིད་གྲངས་
 ཅན་པའི་ཁས་སྒྲངས་ལ་འགལ་བ་བཟོད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་བ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་
 འགྲུར་མ་ཡིན་པས་བསྒྲུག་དོན་ཁས་ལེན་པའི་སྤྱོད་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། ༡༥ ༣བ༣།
 ཅ་ཤེས་ཤིག་ཆེན་ལས། མདོན་གསལ་གྱི་བུམ་པ་སྤྲར་ཡང་གསལ་བར་མི་འདོད་པ་
 དཔེ་ཡིན་ལ། རུས་པའི་རོ་བོ་མི་གསལ་བ་སྤྱི་བ་བཀག་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པས། ཉགས་
 བྱབ་པ་ལ་སྤྱི་བ་བདེ་འགལ་བར་དོགས་པ་ཡང་མེད་དོ། ཞེས་སོ། །ཡང་ན་འགྲེལ་
 ཆོག་དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྦྱོར་བ་འགོད་ཚུལ་སྤྲར་བཤད་པ་ལས་གཞན་དུ་བྱས་
 གྲང་བྱང་སྟེ། རང་ལས་སྤྱི་བར་སྤྱི་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་ཉིད་ལས་སྤྱི་
 བ་མེད་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྱིས་བཞེན། ཞེས་འགོད་
 ན་ཡང་ཆོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། ཡང་ན་སྦྱོར་བ་འདི་ནི་ཚུལ་གཞན་ཡིན་
 ཏེ། རང་ལས་སྤྱི་བར་སྤྱི་བའི་སྤྱི་བ་ལས་ཐ་དད་པའི་དོན་རྣམས་ནི་བདག་ཉིད་ལས་སྤྱི་
 བ་མེད་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱིས་བཞེན་ཞེས་དཔེར་བཟོད་པ་
 དེ་ཉིད་དཔེར་བཟོད་པར་བྱའོ། ཞེས་སོ། །སྦྱོར་དག་འདིས་གྲང་གཞན་གྱིས་སྤྱིས་པའི་
 ཉེས་པ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། པ་རོལ་པོས་རང་ལས་སྤྱི་བར་སྤྱི་བའི་དོན་རྣམས་ཅོད་
 གཞིར་བཟུང་བས་བྱབ་བེན་སྤྱི་བའི་སྤྱོད་བསལ། སྤྱིས་བཞེན་ཐུན་དཔེར་བཟུང་བས་

གཏན་ཆོག་གསུངས་པའི་སྤྱི་ཚབ་ལས་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་བ་དེའི་ཚོད་གཞི་ལ་ཆོག་གསུངས་པའི་གསུངས་པ་ལྟར་རང་ལས་སྤྱི་བར་སྤྱི་བའི་བྱང་པར་སྤྱི་བ་དགོས་ཏེ། དེ་མ་སྤྱི་བ་ན་སྤྱི་བ་དག་དེས་གཞན་གྱིས་སྤྱི་བའི་ཉེས་པ་སེལ་ཚུལ་དཀའ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱི་བ་བྱུངས་པ་ཐ་དད་པའི་དོན་ཅུང་སྤྱི་བ་ཚོད་གཞིར་བཟུང་ན་སྤྱི་གཙོ་བོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གྲུབ་ཐོབ་སྤྱི་བའི་སྤྱི་བ་དུ་འགྱུར་ཞེས་གངས་ཅན་གྱིས་ཚོད་པའི་གཞིར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །༡༥༤ནས་༡༥༥བྱེད་ལྟར་པའི་གཞུང་འདིས། དངོས་སྤྱི་བ་ཅུང་སྤྱི་བ་མཆན་གཞི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ་མཆན་ཉིད་སྤྱི་བ་ཐོགས་མེད་པ་ལྟ་བུ་དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་འདུག་པར་འདོད་པ་འགག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མཆན་གཞི་ལ་མཆན་ཉིད་འདུག་པའི་དུས་ནི་སྤྱི་བ་དུས་མཉམ་གསུམ་དུ་ངས་ལ། རང་གི་དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མཆན་མཆོན་དུ་འདོད་ན་མཆན་གཞི་དུས་མཉམ་པ་དང་ཕྱིས་སྤྱི་བ་ལ་མཆན་ཉིད་འདུག་པ་མི་འཐད་པས། མཆན་ཉིད་སྤྱི་བ་ཐོགས་མེད་པ་ལས་ནམ་མཁའ་སྤྱི་བ་དུ་གྲུབ་ཐོབ་ན། དེ་འབྲེལ་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་མེད་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་སྤྱི་བ་ཐོགས་མེད་པ་ལས་སྤྱི་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་དུས་ན་ནམ་མཁའ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། དེའི་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྤྱི་བ་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་དོན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། རབ་བྱེད་བཞི་པའི་གཞུང་འདིས། དངོས་སྤྱི་བས་སྤྱི་བར་གྱུར་པའི་འབྲུང་བའི་གཞུགས་དང་། འབྲས་བུ་མིག་སོགས་འབྲུང་འགྱུར་གྱི་གཞུགས་གཉིས་དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ལ། མིག་སོགས་འབྲས་བུའི་གཞུགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱི་བར་གྱུར་པའི་འབྲུང་བའི་གཞུགས་མེད་པར་ཐལ། སྤྱི་བ་གཞུགས་ལས་ཐ་དད་དུ་དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་ན་

དེ་ལ་ལྟོས་པ་འགལ་བའི་བྱིར། རྒྱ་གཟུགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་མེད་པར་
 ཐལ། འབྲས་གཟུགས་ལས་ཐ་དད་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་འགོག་གོ། རབ་བྱེད་ཉེར་ལྷ་པའི་གཞུང་འདིས། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བས་སྤང་འདས་ནི་
 ལས་ཉོན་དང་སྤྱེ་བའི་རྒྱན་འགོག་བྱེད་ཚུའི་རྒྱན་འགོག་པའི་རྒྱ་ལོན་ལྷ་བུ་ཡིན་པས་
 དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། དངོས་མེད་ཀྱིས་དོན་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་ལས།
 སྤང་འདས་ཆོས་ཅན། སྐ་བ་སྟེ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་ཤི་བ་སྟེ་འདྲིག་པའི་མཆན་ཉིད་
 ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་དངོས་པོར་འདོད་པ་དེའི་བྱིར། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་དངོས་པོ་ནི་
 དེ་འདྲ་བའི་སྐ་ཤི་ལ་མི་འཁྲུལ་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྐ་ཤིའི་མཆན་ཉིད་ལས་གྲོལ་བའི་
 སྤང་འདས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་འགོག་པར་མཛད་དོ། །༥༥༥བཤེན་གཉིས་པ་
 ལེགས་ལྷན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁོང་གིས་རྩ་ཤེའི་མཆོད་བརྗོད་སྐྱབས་འགག་པ་
 མེད་པ་སྤྱེ་མེད་པ། ཞེས་སོགས་སྤྱེ་འགག་མེད་པ་མཉམ་བཞག་གི་ངོའི་དོན་དམ་ལ་
 མཛད་པ་ལྟར་མཐའ་བཞིའི་སྤྱེ་བ་ཡང་མཉམ་བཞག་གི་ངོན་མེད་ཚུལ་བཤད་འདོད་
 བས། རང་ཉིད་ཀྱི་བསམ་ངོ་ལ་ལྟོས་པའི་༥༥༥བཤེན་ དེས་ན་དབུ་མ་པས་བདག་སྤྱེ་
 ཀྱན་རྗོབ་ཏུ་ཡང་ཁས་མ་སྤངས་པས་བྱེད་པར་དེ་ལྟར་མ་སྤྱར་བར་སྤྱིར་བཀག་ན་
 ལེགས་ཏེ། མདོ་ལས་ཀྱང་བདག་སྤྱེ་འགོག་པ་ན་དོན་དམ་པའི་བྱེད་པར་མ་སྤྱར་ལ།
 ལྷ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་བྱེད་པར་དེ་མ་སྤྱར་བར་བཀག་པའི་བྱིར། ལྷ་ལྷ་ལྷ་བ་སོགས་
 མདོ་དུ་མ་ལས། ས་བོན་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷ་བུ་དེ་ཡང་སྤྱེ་བ་ན་བདག་གིས་མ་
 བྱས། གཞན་གྱིས་མ་བྱས། གཉིས་ཀས་མ་བྱས་ཞེས་དང་། ས་བོན་ཡོད་ན་ལྷ་བུ་རི་
 བཞིན་ཏེ། །ས་བོན་གང་ཡིན་ལྷ་བུ་དེ་ཉིད་མིན། །དེ་ལས་གཞན་མིན་དེ་ཡང་མ་ཡིན་

དོན་ཆ་ཅམ་ཡང་དམིགས་པར་ག་ལ་འགྱུར། གང་གི་ཆེ་རབ་རིབ་ཅན་མ་ཡིན་པས་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲིབ་པ་འདོགས་པ་དེའི་ཆེ་ན་ཡང་། གང་གིས་ན་དེའི་ཆེ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་དོན་ཆ་ཅམ་ཡང་དམིགས་པ་ག་ལ་ཡོད། དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་སློབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་སྤྲུལ་ཤིང་གཞི་མཛོད་སྤྲུལ་པ་སོགས་པའི། །དོན་གྱིས་འགའ་ཞིག་དམིགས་ན་ནི། །སྒྲིབ་པ་ལས་བསྐྱོད་པར་བྱ་ན་དེ། །དེ་བྱིར་ད་ལ་སྒྲིབ་ཀ་མེད། ཅེས་གསུངས་སོ། །གང་གི་བྱིར་དེ་ལྟར་བྱིན་ཅི་ལོག་དང་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཐ་དད་པ་དེའི་བྱིར་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་ན་བྱིན་ཅི་ལོག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་གང་ཞིག་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཏུ་གྱུར་བ་མིག་ཀྱན་རྫོབ་པ་ག་ལ་ཡོད། དེའི་བྱིར་གཞི་མ་གྱུར་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲིབ་དང་གཞི་མ་གྱུར་གྱི་གཏན་ཆོག་གསུངས་སྒྲིབ་བསྐྱོད་པ་མེད་པས་འདི་ལན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྷན་དེའི་ཆོག་དོན་བཤད་ཚུལ་ལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་རྟོན་ཆོས་ཅན་མ་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་ཆོས་ཅན་དེ་སྒྲིབ་འབྲུལ་པས་རྟོན་པ་ཉམས་པ་སྟེ་མ་འབྲུལ་པའི་རྟོན་དོན་ཏུ་ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པའི་སྟེང་ནས་ཆོས་ཅན་མ་གྱུར་པ་སོགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ལེགས་བཤད་སྟེང་པོ་ལྟར་དང་། རྟོན་ཆོས་ཅན་དེ་ཁོ་རྟོན་ཉམས་པ་སྟེ་མ་གྱུར་པའི་སྟེང་ནས་ཆོས་ཅན་མ་གྱུར་པ་སོགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ལྟག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལྟར་གཉིས་ཡོད། སྟེང་བྱུན་ནི་ལྟག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལྟར་ཏེ། བྱིན་ཅི་ལོག་དང་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ནི་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་མདོར་བསྟན་དང་། དེའི་བྱིར་ནས་ཅེས་གསུངས་སའི་བར་ནི་དེའི་རྒྱས་བཤད་དང་། གང་གི་བྱིར་ནས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོའི་བར་ནི་དོན་བསྐྱུ་བ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དོན་གྱི་གནད་

འགག་ནི་ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པོ་ལས། དེ་དག་གི་དོན་ནི་མིག་སོགས་བདག་ལས་མི་
 སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་དོར་བའི་མིག་སོགས་ཅམ་
 བཞག་ཏུ་མི་བྱང་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ནི་མིག་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་
 མ་འཁྲལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་ཤེས་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རང་བཞིན་ལ་མ་འཁྲལ་བའི་
 གནས་སྐབས་ཏེ། དེས་རྟེན་པའི་ཡུལ་ན་ཤེས་བྱ་བྱིན་ཅི་ལོག་རང་མཆན་གྱིས་མེད་
 བཞིན་དུ་དེར་སྒྲུང་བའི་རྩོན་སྒྲུང་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །རྟགས་སྒྲུ་མ་དེ་ཁས་སྒྲུངས་པའི་
 ཚུལ་ནི། ཡོད་པ་གང་ཡིན་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ལྷགས་ལ་རང་མཆན་
 སྒྲུང་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འཁྲལ་བར་སོང་ན་དེས་རང་གི་གཞལ་བྱ་རྟེན་པར་འཛོག་མི་རུས་
 པས། རྟག་པ་དང་རྟག་མེད་ཀྱི་ཆད་མ་གང་ཡིན་ཀྱང་ཆད་མར་སོང་ས་སྒྲུང་ཡུལ་དང་
 ཞེན་ཡུལ་རང་མཆན་ལ་མ་འཁྲལ་བ་ཅིག་དགོས་སོ། །དེའི་ཆེ་མ་སྒྲུང་དུ་མིང་དུ་
 བཏགས་པ་ཅམ་མིན་པའི་དོན་རང་གི་གནས་ཚུལ་གྱི་ངོ་བོ་འམ་རང་བཞིན་ཅིག་ལ་
 ཆད་མར་འགྲོ་དགོས་ཤིང་རང་གིས་ཁས་ལེན་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཆད་མས་
 རྟེན་པའི་དོན་ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པར་འགལ་བས་རྟགས་བྱི་མ་འབྲུབ་
 པོ། དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་འཁྲལ་བས་རྟེན་པའི་དོན་ཡིན་ན་ཡང་ཤེས་བྱ་བྱིན་ཅི་མ་
 ལོག་པ་ཡིན་པ་འགལ་ལོ། དེའི་བྱིར་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་སྤོང་མི་རུས་སོ།
 ཞེས་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐབས་འདིར་བྱིན་ཅི་ལོག་དེ་ལ་ཤེས་པ་བྱིན་
 ཅི་ལོག་དང་ཤེས་བྱ་བྱིན་ཅི་ལོག་གཉིས་དང་། བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དེ་ལ་ཡང་ཤེས་པ་
 བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་ཤེས་བྱ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི་ལས། བྱིར་བཏང་གི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་ཤེས་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་དང་། རང་བཞིན་ལ་འཁྲལ་བའི་ཤེས་པ།

སྤྱོད་མཐའ་མན་ཆད་ཀྱི་གཉིས་སྤྱོད་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་། ཤེས་བྱ་བྱིན་
 ཅི་ལོག་དང་། རང་བཞིན་ལ་འབྱུང་བའི་ཤེས་པའི་རྟེན་དོན། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ། སྤྱོད་
 ཚུལ་གནས་ཚུལ་མི་མ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་རྣམས་དོན་གཅིག་ཤེས་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་
 དང་། རང་བཞིན་ལ་མ་འབྱུང་བའི་ཤེས་པ། སྤྱོད་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 པ་རྣམས་དོན་གཅིག་། ཤེས་བྱ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་། རང་བཞིན་ལ་མ་འབྱུང་བའི་
 ཤེས་པའི་རྟེན་དོན། དོན་དམ་བདེན་པ། སྤྱོད་ཚུལ་གནས་ཚུལ་མ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་
 རྣམས་དོན་གཅིག་པར་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ། རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྤྱོད་བ་
 རྣམས་ཀྱིས། མིག་སོགས་འཛིན་པའི་ཆད་མ་མིག་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་འབྱུང་
 པ་དང་མིག་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཆད་མར་སོང་བར་འདོད་པས། ཐལ་འགྱུར་པའི་
 རིགས་པས་ཕྱལ་ན། མིག་སོགས་དེ་དོན་དམ་པར་འགྱུར་བ་དང་། མིག་སོགས་
 འཛིན་པའི་ཆད་མ་དོན་དམ་པ་ལ་ཆད་མར་སོང་བར་འགྱུར་ཏེ། མིག་སོགས་དེ་རང་
 བཞིན་ལ་མ་འབྱུང་བའི་ཆད་མའི་རྟེན་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། མིག་སོགས་འཛིན་
 པའི་ཆད་མ་དེ་རང་བཞིན་ལ་མ་འབྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་རེ་རེ་ནས་
 ཁས་སྤངས་ཀྱིས་བྱུང་པོ། འདོད་ན། བདེན་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་དོར་ནས་མིག་སོགས་
 སྤྱོད་ཅམ་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་མེད་པར་ཐལ། མིག་སོགས་ལ་ཆད་མར་སོང་ན་དོན་
 དམ་ལ་ཆད་མར་སོང་བས་བྱུང་བའི་བྱིར། འདོད་ན། སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཅན་མ་
 བྱུང་པར་ཐལ། མ་སྤྱོད་སྤྱོད་དུ་བྱུང་ཚུལ་མེད་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། ཡོད་པའི་བྱིར་
 ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱང་མ་བྱུང་པར་ཐལ། སྤྱོད་པ་དེའི་ཆོས་ཅན་མ་བྱུང་བའི་
 བྱིར། ཞེས་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེ་བཀོད་པ་དང་མི་འདྲ་ཚུལ་ནི། ༥༥ བ་༣༡ དེ་ཡང་

འབྱུང་འབྱུར་དང་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གང་གིས་ཀྱང་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་སྤྱོད་ཅམ་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་ནི་སངས་རྒྱས་པ་དང་བྱེ་བྲག་པ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་ཡོད་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་གང་གིས་ཀྱང་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་མིག་སོགས་ཅམ་ལ་ཆད་མར་སོང་བའི་སྤྱོད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་པ་དང་མི་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དཔེ་དང་འབྲས་བུ་ལོན་ནོ། ལེགས་ལྡན་སོགས་རང་རྒྱུད་པ་ནམས་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་གང་གིས་ཀྱང་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་མིག་སོགས་ཅམ་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་མེད་ཀྱང་། དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་གང་གིས་ཀྱང་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་མིག་སོགས་ཅམ་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་ཡོད་ཅེས་སྤྱོད་མེད་ཀྱང་སྤྱོད་སྤྱོད་མི་རུས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་དོན་དམ་པར་ཡོད་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་གང་གིས་ཀྱང་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་མིག་སོགས་སྤྱི་ཅམ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མེད་ཀྱང་། དེ་འབྲས་བུའི་ཆད་མ་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་དེ། དེ་འབྲས་བུའི་ཆད་མ་ཆོལ་བྱེ་ཆོལ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱེ་ཆོལ་གྱིས་ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མི་བྱེད་པ་ལྟར། ཡོད་པར་འཇིན་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འཇིན་པ་གཉིས་ཀྱང་མི་བྱེད་པས། ཆད་མ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་ཆད་མར་སོང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པར་བཤད་པའི་རིགས་པ་འདིས། ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱང་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མ་ཐུན་སྒྲུང་དུ་མ་གྲུབ་པར་འབྱུར་ཚུལ་སྤྱར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་། རི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་འདི་ནི་ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཁས་

སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སྤྱོད་པས་ནང་གི་སྤྱོད་མཆེད་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྒྱ་དང་བཅས་
 པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཐུང་ན་
 ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཀོད་པ་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱིས། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དོན་དེ་བདེན་གཉིས་
 གང་ཡིན། གུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ནི་བྱེད་རང་ལ་མ་གྲུབ། དོན་དམ་ཏུ་ཡོད་པ་
 ཡིན་ན་ནི་དེད་ལ་མ་གྲུབ། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་ན་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དོན་དེ་མ་
 གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བདེན་གཉིས་ལ་བརྟགས་ནས་སྤྱོད་བཟོད་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱབ་སྟེ། བདེན་གཉིས་གང་ཡིན་ཞེས་པ་དེ། འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གྱི་ཤེས་པ་གང་གིས་
 རྟོན་པ་ཡིན་ཞེད་པ་དང་གནད་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དོན་དེ་
 གུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་ཏུ་ཡོད་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་ན་རྟགས་དེ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་
 དགོས་པ་དང་། རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དོན་དེ་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གྱི་ཤེས་པ་གང་གིས་
 གྲང་མ་རྟོན་ན་རྟགས་དེ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེ་ལྟར་ན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་བཀོད་པའི་རྟོན་བཅས་ཀྱི་མིག་དབང་ཆོས་ཅན། དོན་
 དམ་པར་གཟུགས་ལ་མི་ལྟ་སྟེ། མིག་གི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དེ་མཚུངས་
 གྱི་མིག་བཞིན། ཞེས་དང་། ས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་སྤྱོད་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཏེ།
 འབྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྒྱང་བཞིན་ཞེས་པ་སོགས་ཁོང་གིས་རང་རྒྱུད་ཏུ་
 འདོད་པའི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྟགས་སོགས་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱོད་ཡོངས་ཚུལ་འདི་
 དང་འབྲེལ། །སྤྱོད་བཟོད་དེ་རང་གི་དེ་རང་གི་སྤྱོད་པ་ལ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཆན་
 བོ། །༥༩ རྟོན་དེ་ཡང་པ་རོལ་པོའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་དེ་དག་འཇུག་གི། ཁོ་

བོད་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་མི་འདུག་སྟེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ཆོས་ཅན་དང་
 ཉགས་དང་དཔེ་རྣམས་སྤྱི་ཚོལ་ལ་རང་མཆན་གྱིས་བྱ་བ་བ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཆད་
 མས་བྱ་བ་བར་གྲགས་བ་ལྟར། སྤྱི་ཚོལ་དབུ་མ་བའི་ལུགས་ལ་ཡང་དེ་འདྲ་བའི་ཆད་
 མས་བྱ་བ་བ་ཞིག་དགོས་པར་འདོད་པས་སྦྱོན་དེ་དག་འབྱུང་ལ། ཁོ་བོད་གཞན་
 གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྤྱི་ཚོལ་དངོས་སྤྱོད་བ་ལ་རང་མཆན་
 གྱིས་བྱ་བ་བ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཆད་མས་བྱ་བ་བར་གྲགས་བ་དེས་ཆོག་གི། སྤྱི་ཚོལ་
 དབུ་མ་བའི་ལུགས་ལ་དེ་འདྲ་བའི་ཆད་མས་བྱ་བ་བ་མི་འདོད་པས་སྦྱོན་དེ་དག་མི་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱ་བ་སྟེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་རང་མཆན་གྱིས་བྱ་བ་བ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཆད་མས་བྱ་བ་ན་རང་མཆན་གྱིས་
 བྱ་བ་དགོས། རང་མཆན་གྱིས་བྱ་བ་ན་བདེན་པར་བྱ་བ་དགོས། ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་
 པ་རྣམས་བདེན་པར་བྱ་བ་ན་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མ་བྱ་བ་བར་འབྱུང་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་བྱ་བ་སྟེ། གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་སྤྱི་ཚོལ་དབུ་མ་བའི་ལུགས་ལ་རང་མཆན་གྱིས་བྱ་བ་བ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཆད་
 མས་བྱ་བ་བར་མི་འདོད་པས་དེ་དག་རང་མཆན་གྱིས་བྱ་བ་བར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་
 སྦྱོན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་གོ་དོན་
 བེད་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀར་རང་མཆན་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཆད་མས་བྱ་བ་བའི་ཚུལ་གསུམ་
 གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་སྦྱོར་དག་དེ་ཡིན་ལ། གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་དོན་བེད་ཚོལ་
 འདྲ་བའི་ཆད་མས་མི་འབྱུང་བར་སྤྱི་ཚོལ་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྱིས་
 བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་སྦྱོར་དག་དེ་ཡིན་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། སྤྱི་བཤད་བ་ལྟ་བུའི་ཆད་

མས་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱུང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་
 རྟགས་དང་། དེས་མི་འབྲུག་པར་བྱེ་ཆོལ་གཞན་ལ་བྲགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཀྱིས་
 བསྐྱབ་བྱ་འབྲུག་པ་ལ་ཐལ་འབྲུར་པར་འཛོགས་པ་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པར་
 ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་སྤྱོད་པ་འད་
 བྱི་། སྐབས་འདིའི་རང་རྒྱུད་དང་རང་དབང་དང་བདག་དབང་དང་། གཞན་ལ་རག་མ་
 ལས་བ་རྣམས་རྣམ་གངས་ཡིན་ལ། བྱེ་ཆོལ་གྱི་ཁས་སྒྲངས་ལ་རག་མ་ལས་པར་དོན་
 ཀྱི་སྡོད་ལུགས་ནས་རང་དབང་དུ་བྱུང་བའི་ཚུལ་གསུམ་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་
 སྦྱོར་བའི་ཡིན་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཞེས་བཤད་དེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས།
 བྱེ་ཆོལ་གྱིས་ཁས་སྒྲངས་ལ་མ་འབྲིས་པར་ཆད་མས་དོན་གྱི་སྡོད་ལུགས་ནས་རང་
 དབང་དུ་ཆོས་ཅན་གཉིས་དང་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་རྣམས་བྱུང་ཚུལ་ངེས་པར་བྱས་ནས་
 བསྐྱབ་བྱ་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྟེད་པ་ཞིག་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་བྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ནི། དཔེར་ན་རྩ་ཤེས་ལས། ལྟ་དེ་རང་
 གི་བདག་ཉིད་ནི། །དེ་ལ་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ཉིད། །གང་ཞིག་བདག་ལ་མི་ལྟ་བ། །དེ་གཞན་
 དག་ལ་རྗེ་ལྟར་ལྟ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལྟར་མིག་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ལ་ངོ་བོ་
 ཉིད་ཀྱིས་མི་ལྟ་སྟེ། རང་ལ་མི་ལྟ་བའི་བྱིར། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།
 སྦྱོར་བ་དེའི་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གསུམ་ག་ཐལ་འབྲུར་པ་རང་
 ལུགས་ལ་འང་ཆད་མས་བྱུང་མོད་ཀྱང་བྱེ་ཆོལ་དངོས་སྤྱོད་པ་དང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་
 ལ་ཆད་མས་བྱུང་ཚུལ་མ་ཐུན་སྒྲིབ་དུ་བྱུང་བ་བསྟན་ས་མ་བྱུང་བས། བྱེ་ཆོལ་ཁོ་རང་
 གི་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་ཆད་མས་བྱུང་བར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཁས་སྒྲངས་ལ་འབྲིས་

ནས། གཞན་ལ་ངོ་མོ་ཉིད་གྱིས་ལྟ་བར་ཁས་སྒྲུབ་པ་འགོག་པའི་ཕྱིར་དུ་བཞོད་པས་
 གཞན་གྲགས་རྗེས་དཔག་ཅིས་བྱའོ། །གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་ཉགས་དང་དཔེ་
 དང་ཆོས་གསུམ་ཆད་མས་བྱལ་ཚུལ་མ་ཐུན་སྒྲུབ་པ་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་གངས་
 ཅན་པ་ལ་སྦྱེས་བྱ་མ་ཐུན་དཔེར་བཞོད་པའི་ཆེ་སྦྱེས་བྱ་དེ་གངས་ཅན་པའི་ལྷགས་ལ་
 དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མ་ཐུན་དཔེར་བྱལ་པས་ཆོག་གི། །གངས་ཅན་
 པས་ཕྱང་པོའི་ཆོགས་པ་ལ་པར་བཏགས་ཅམ་གྱི་སྦྱེས་བྱ་ཉིགས་མི་དགོས་པ་བཞིན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དང་། གཞན་གྲགས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག།
 རང་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་། རང་གྲགས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་བཞི་དོན་གཅིག་སྟེ། ལྷག་
 མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། ཕྱི་ཆོལ་རང་ལ་གྲགས་པ་དང་སྤྱི་ཆོལ་དབུ་མ་པ་ལ་སྦྱོས་ཏེ་
 གཞན་ལ་གྲགས་པ་གཉིས་གནད་གཅིག་གོ། །ཞེས་དང་། སྦྱོང་ཐུན་ལས། དེས་ན་
 གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ཆོས་ཅན་དང་ཉགས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་དགག་བྱའི་ཆོས་
 མེད་པའི་བྱུང་པར་རང་ལྷགས་ལ་ཡང་དབྱེ་རྒྱས་པ་ཅིག་དགོས་ཀྱི། ཉགས་དང་ཆོས་
 ཅན་སོགས་པ་ངོལ་པོས་ཁས་སྒྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་ལ། ཕྱི་ཆོལ་རང་ལ་གྲགས་
 པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྤྱི་ཆོལ་དབུ་མ་པ་ལ་སྦྱོས་ནས་གཞན་
 གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གཉིས་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྦྱས་པ།

ཐབ་ཐབ་དོན་ཆེན་ཆོག་ཉུང་བརྒྱའི་ཆལ། །
 གས་ལ་གས་ལ་ལུང་རིགས་ཉི་འོད་བརྒྱས་ཕྱེ་སྟེ། །
 མང་མང་དོན་གཉིས་རྒྱུ་དེ་སྒྲོངས་པའི། །

སྤྱོད་སྤྱོད་གཏམ་ནི་མི་པམ་མདུན་སར་སྤྱོད་། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉམས་དགའ་བའི་ཆོག་ས་སྤྱོད་བཅད་པའོ། ། ༥ ། །གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་
 བ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འགྲེལ་ངག་བསྟན་བཤད་གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་གྱི་འགའ་
 བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་ཡིན་ན། ཉག་ས་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པས་
 བྱ་བ་ཟེར་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་ཡང་སྤྱོད་བ་དོན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། རང་
 གི་སྤྱོད་དུས་སྤྱོད་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། ཉག་ས་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་ངག་གི་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་པ་དེ་སྤྱོད་
 དོག་པའི་དབང་དུ་མཛད་དེ་རང་གི་སྤྱོད་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ལ་བཤད་ན། དེ་འདྲ་
 བའི་འགའ་བརྗོད་ཅམ་གྱི་ཐལ་འགྱུར་འགོད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཅ་བར་དེ་ནི་དེ་
 ལས་འགྱུར་ན་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ།
 གཞུང་འདིས་འགྲེལ་བ་མཛད་པའི་རིགས་པས་བདག་སྤྱོད་འགོག་ཚུལ་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་འདྲའི་འགའ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་ཡིན་ན།
 ཉག་ས་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པས་བྱ་བ་ཟེར་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན།
 སྤྱོད་ཡང་སྤྱོད་བ་དོན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་ཐོབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉག་ས་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་ཆོག་གི་
 བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་པ་དེ་བཤད་པ་ཟེར་ཡང་བའི་དབང་དུ་མཛད་དེ་
 སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་བྱས་ན། དེ་འདྲའི་འགའ་བརྗོད་དང་འདོད་པ་སྤྱོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་
 འགོད་ཀྱང་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་དེས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་
 ཉག་ས་ཀྱིས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡང་སྤྱོད་བ་དོན་མེད་དུ་བསྤྱོད་པའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་ཉག་ས་

ཡང་དག་ཅིག་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཆོག་གསལ་ལས། དེ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་གཏན་ཆོག་ས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། འགྲེལ་ངག་རྒྱས་བཤད་དང་པོའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་
 ན། གཞན་གྲགས་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན།
 བྱངས་ཅན་གྱིས་བདག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་སྤྱི་གྲུ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བདག་ཉིད་
 མ་ཐོབ་པར་ཐལ། སྐར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏགས་དེར་ཐལ། གཞུང་དེས་བདག་སྐྱེ་འགོག་བྱས་ཀྱི་གཞན་
 གྲགས་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཅིག་བསྟན་པ་གང་ཞིག། དེ་ལྟ་ན་དེའི་བསྐྱོད་དོན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་
 ཞིག་ཀྱང་བསྟན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་
 ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། གཞན་གྲགས་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་
 འགྱུར་དང་། སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་
 ལས། འདིས་རྗེས་དཔག་རྣམས་ནི་སྤྱོད་བ་ལ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་ཆན་དང་པོའི་དངོས་བསྟན་དང་། གཉིས་པའི་དངོས་
 བསྟན་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། འགྲེལ་ངག་དང་པོའི་དངོས་བསྟན་དང་། གཉིས་པའི་དངོས་
 བསྟན་པའི་དངོས་བསྟན་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྲབ། འདོད་མི་
 བྱས་ཏེ། སྐྱེ་ལྟ་ན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྐར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ།
 རང་གི་བདག་ཉིད་ཐོབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་གྱུར་དེ། རྒྱས་བཤད་འགྲེལ་ངག་
 དང་པོའི་དངོས་བསྟན་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱས་བཤད་འགྲེལ་ངག་གཉིས་པའི་དངོས་བསྟན་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྟེ། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། གཞུང་དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འགལ་

བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་རྗེས་སུ་གཞན་གྲགས་རྗེས་དཔག་འགོད་དགོས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན། གཞན་གྲགས་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། ཕྱི་རྒྱལ་དབང་རྒྱལ་ལ་འགོད་པའི་ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་ཐོབ་ཅིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཕྱི་རྒྱལ་དབང་རྒྱལ་འགའ་ཞིག་ལ་འགའ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྗེས་སུ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྐྱོར་དག་འགོད་དགོས་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོག་གསལ་ལས། བལ་ཆེར་ཐལ་བ་བསྐྱབ་པ་ཁོ་ནའི་སྒྲོན་ས་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སེལ་བར་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། བལ་ཆེར་ཞེས་པས་ཕྱི་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱོར་དག་འགོད་མི་དགོས་ཤིང་། འགོད་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འགའ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་མ་ཡིན་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཕྱི་རྒྱལ་དབང་རྒྱལ་ལ་འགོད་པའི་འགའ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། རང་གི་རྗེས་སུ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྐྱོར་དག་འགོད་དགོས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། དེ་ལ་འགོད་པའི་ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་ཐུག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་ཅིན་ཀྱང་སྤར་ཡང་སྐྱེས་བ་ལ་དགོས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲིག་འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་བསྐྱོག་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱོར་བ་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིར་བསྟན་འགའ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་

ཡིན་པས་མ་ཁུབ་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲངས་ཅན་པས་ཁུབ་མེད་ཀྱི་ལན་ཐེབས་
 པའི་སྤྱིར་བེད་ན་མ་ཁུབ། ཉགས་གྲུབ་ཅིང་འདོད་མི་རུས་ཏེ། གྲངས་ཅན་གྱིས་ཐལ་
 འགྱུར་སྤྱི་གཉིས་ལ་མ་ཁུབ་ཐེད་ཡང་ལན་དོན་མ་ཐུན་མི་འདེབས་པའི་སྤྱིར། ཅ་
 ཞེས་ཀྱི་ཆེན་ལས། ཐལ་བ་སྤྱི་གཉིས་ལ་ཁུབ་མེད་ཅེས་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་མི་
 རུས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འགལ་བཟོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དང་
 བའི་དངོས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་བདག་སྤྱི་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་
 དཔག་ཡིན་ན། འགལ་བཟོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཅ་མ་གྱིས་བདག་སྤྱི་མེད་པར་རྟོགས་པའི་
 རྗེས་དཔག་ཡིན་པས་ཁུབ་ཐེད་ན། ཐལ་འགྱུར་དེའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་སྤྱི་
 མེད་པར་རྟོགས་མ་ཐག་པའི་ཚོལ་བ་དབང་ཚོན་གྱི་སྤྱད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། རྟོ་རྗེ་གཞེགས་མའི་གཞན་གྲགས་ཀྱིས་རང་
 བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ། ཚོལ་བ་དབང་ཚོན་ལ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྤྱོད་རག་མེད་
 གྲང་མཐའ་བཞིའི་སྤྱི་བ་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ལྟ་བ་བསྐྱེད་ཐུབ་པའི་སྤྱིར། ལམ་
 དེམ་ལས། དེ་ལྟར་སྤྱི་བཞིའི་སྤྱི་བ་ལ་གཞོད་པ་མཐོང་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་བཞི་
 ལས་སྤྱི་བ་མེད་པ་འགྲུབ་ལ། དེ་ལ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱི་བ་མེད་པས་ཁུབ་པ་སྤྱར་
 མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་སྤྱི་བས་སྤྱི་བ་འདད་པ་ལྟར་འགྲུབ་པོ། དེའི་སྤྱིར་དངོས་པོ་
 རྣམས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་ཐལ་
 འགྱུར་བྱས་པའི་ཆེ་དེའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྤྱི་བ་ཡིན་གྱི། དངོས་སྤྱི་
 དམ་བཅའ་སྤྱི་བའི་སྤྱོད་རག་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་
 འབྲའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྟོན་དུ་གྱུར་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་

བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་། ཅམ་སྦྱས་གཙོད་རྒྱ་གཞི་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཆོག་གསལ་ལས། རྒྱུ་ལྟ་
 བྱུང་བའི་ཡུལ་ཅན་རྟགས་སྦྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་མི་འབྱུང་བ་ལས་སྦྱེས་པའི་ཤེས་པ་ནི་
 རྗེས་སུ་དཔག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་རང་གི་རྟོན་དུ་བྱུང་
 བའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་པས་བྱུང་བ་རྗེ་ཡབ་སྐུ་གི་དགོངས་པ་ཡིན་ཚུལ་
 མཐའ་དཔྱོད་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འགལ་བརྗོད་ཀྱི་
 ཐལ་འགྱུར་ཅམ་གྱིས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་བསྐྱེད་བྱུང་བར་འདོད་པ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་
 བསྐྱེད་པ་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱབ་དག་དགོས་པར་འདོད་པ་རང་རྒྱུད་པའི་དོན་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་ཅམ་གྱིས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་བསྐྱེད་མི་བྱུང་བའི་ཕྱིར། །རྟགས་
 ཁས་། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། དོན་དམ་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ངེས་པའི་ལྟ་བ་རྒྱུད་
 ལ་སྦྱེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་མིང་འདོགས་ན་ཐལ་རང་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། ལུང་དེའི་དོན་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་
 དུ་གཙོ་བོར་འགལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྒྲོན་ས་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལྟར་གཙོ་བོར་
 རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱབ་དག་གིས་བསྐྱབ་པས་ན་དེ་སྐད་བརྗོད་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྗེ་རྗེ་གཟེགས་མའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་ཐལ་སྦྱོར་གང་རུང་ལ་བརྟེན་
 བས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དབུ་མ་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། དེ་
 འདྲ་བའི་དངོས་སྦྱབ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ། མདོ་སེམས་
 རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཐལ་འགྱུར་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་ཉིད་ཆད་མས་མ་
 རྟོགས་བར་དུ་རང་རང་གི་བྱུང་མཐའ་མ་དོར་བ་ཡིན་པས། དེ་སྟོང་དུ་སྒྲོལ་བ་གཉིས་

ལ་ཆོས་ཅན་དང་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་མ་བྱུན་སྒྲུང་དུ་འབྱུང་ཚུལ་ཀྱང་མི་འབྱུང་བར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། དེ་ལྟ་ན་ཕྱི་རྒྱལ་དེས་དངོས་པོར་སྤྲོ་བའི་བྱུང་
 མཐའ་མ་དོར་བ་དེ་སྤྱིད་དུ་རང་གི་དོ་བོས་བྱུང་བའི་གཞལ་བྱ་འཇལ་བ་བྱུང་བ་ལ་
 ལྟོས་ནས་དོན་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མར་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཆེ་དངོས་པོ་འགའ་
 ཞིག་རང་གི་དོ་བོས་བྱུང་བ་མེད་པར་ཆད་མས་རྟོགས་པ་ནས་དངོས་པོར་སྤྲོ་བའི་
 བྱུང་མཐའ་བཏང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྩོམ་གཟེགས་
 མའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་སྤྲོ་རྒྱལ་ཡང་དག་དེ་ལ་དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་
 ཐལ། རྒྱ་གཤམ་དང་ལེགས་ལྡན་གཉིས་ཀས་ཆིགས་གསལ་དང་ཤེར་སྒྲོན་དུ་གཏན་
 ཆིགས་འདིས་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་སྤྲོ་བས་སྤྲོ་བཏགས་པའི་མཐའ་བཞིའི་སྤྱི་བ་འགོག་
 པར་མཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཆོས་ཅན།
 མིག་སོགས་དོན་དམ་པར་སྤྱི་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 སྤྱི་བ་ཀྱི་སྤྲོ་རྒྱལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། བྱུང་སྤྱི་བ་སེམས་འགྲེལ་
 ལས། རང་ཉིད་ངེས་བཞིན་གཞན་དག་ལ། །ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །རྟག་ཏུ་
 འབྱུང་བ་མེད་པ་ཞིག །མཁས་རྣམས་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་མ་རྟོག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རང་རྒྱུད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཆོས་ཅན། དེ་
 སྤྱི་བ་ཀྱི་སྤྲོ་རྒྱལ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། གཏན་ཆིགས་དེའི་སྤྲོ་རྒྱལ་དངོས་སྤྲོ་བའི་
 རྒྱུད་ལ་མིག་སོགས་དོན་དམ་པར་སྤྱི་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྩོམ་དཔག་བསྐྱེད་
 བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྲོ་རྒྱལ་དངོས་སྤྲོ་བ་ལ་མིག་སོགས་རང་ལུགས་ཀྱི་

དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་བསྐྱེད་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེན་འདིར་མ་
 བྱེད་པོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་སྒྱུབ་པའི་ཕྱི་
 རྟོན་ཡང་དག་ཏུ་གྱུར་པའི་དངོས་སྒྲིབ་པ་ཆོས་ཅན། རྟོན་འབྲེལ་ལ་བདེན་མེད་ཀྱིས་
 བྱེད་པ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་རྟགས་བྱེད་པ་ཉིས་ཀ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་
 ཐག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེས་རང་གི་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་རྟོན་འབྲེལ་
 ཡིན་ན་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་བྱེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། མ་ཁྲུབ་སྟེ། དེས་དེ་ལྟར་ཐག་
 ཆོད་པའི་དངོས་སྒྲིབ་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་དེ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་མ་རྟོན་བར་དུ་མ་དོར་བའི་ཕྱིར།
 རྟགས་སྒྱུབ་ས་ཐེན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་
 ཁས་སྒྲུབ་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་
 བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་
 ཐིག་ཐིག་ས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆོད་རྣམས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་
 མེད་དེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཞེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་བཞིན། ཞེས་པའི་སྒྱུར་བ་
 བཞོད་པ་ལ། ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་མ་དེས་པའི་སྒྱུན་ཡོད་པར་གསུངས་
 པའི་རྒྱ་མཆོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲ་བའི་སྒྱུར་བ་རྣམས་ལེགས་ལྡན་
 གྱི་བསམ་ཆོད་ལྟར་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ཡིན་ན་དེ་འདྲ་བའི་སྒྱུན་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒྱུ་གུ་བདེན་པར་གྲུབ་ན་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ་བའི་སྒྱུན་
 ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐིག་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་གཟུགས་ལ་མི་
 ལྟ་སྟེ། དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྣ་བའི་དབང་པོ་བཞིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་
 ལེགས་ལྡན་གྱིས་བཞོད་པའི་སྒྱུར་བ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། སྒྱུར་བ་ལྟར་སྒྲུབ་ཡིན་

བར་ཐལ། དེ་ཐམས་ཅད་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བར་ལེགས་ལྡན་གྱིས་འདོད་པའི་བྱིར།
 འདོད་མི་རིགས་ཏེ། དབང་པོ་དེ་མིག་སོགས་དོན་དམ་པར་གཟུགས་ལ་མི་ལྟ་བར་
 སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་སོ་
 སའི་མཆན་ཉིད་ཆང་བའི་བྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། ཅ་བར་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་ནི་ཆ་
 བས་རང་རྒྱུད་པ་དག་གི་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་
 སོགས་ཆད་མས་བྱལ་ཚུལ་འདི་འདྲའི་ཞེས་བཞེད་པ་ལྟར་ན་སྦྱོན་དེ་འདྲ་ཡོད་ཅེས་པ་
 ཡིན་གྱི། སྒར་ལྟར་བཀལ་ཞིང་བརྟགས་པ་མ་བྱས་པའི་ཆེ་ཆོས་ཅན་མ་བྱལ་པའི་སྦྱོན་
 སོགས་འབྲུག་པའི་གནས་མེད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་པ་འོག་མས་བྱེ་བྲག་
 པ་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་བར་སྐྱབ་པའི་ཆེ་ཆོས་ཅན་མ་བྱལ་པའི་སྦྱོན་མེད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་
 ཟེར་རོ། དེ་ལ་ཁོ་ན་ལ། འོ་ན། ལེགས་ལྡན་གྱིས་གངས་ཅན་གྱི་དོར་མིག་སོགས་དོན་
 དམ་པར་བདག་ལས་སྦྱེ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་
 བྲག་པའི་དོར་སྐྱ་མི་རྟག་བར་སྐྱབ་པའི་སྦྱོར་བ་གཉིས་ལ་སྦྱོར་བ་ཡང་དག་ཡིན་མིན་
 གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་བ་དེའི་བྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། དཔེ་དོན་གྱི་
 སྦྱོར་བ་དེ་གཉིས་ལ་ཐལ་འབྱུར་པས་བཀལ་བརྟགས་བྱས་པ་ལྟར་གྱི་ཆོས་ཅན་མ་
 བྱལ་པའི་སྦྱོན་སོགས་ཡོད་མེད་མི་མཚུངས་པའི་བྱིར། ཆོག་གསལ་ལས། དཔེ་ལ་
 ཡང་འདྲ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ལྟོང་ཐུན་ལས། དེས་ན་འདི་ཡིན་ཏེ།
 སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པའི་དོར་སྐྱ་མི་རྟག་བར་སྐྱབ་པའི་ཆེ། སྐྱ་འབྱུང་བྱུར་ཡིན་པ་
 དང་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་གང་གི་ཆ་ལ་ཡང་ཆད་མར་མ་སོང་གྱུར་རང་གི་
 མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱལ་པའི་སྐྱ་ཅམ་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་ཤོལ་བ་དེ་གཉིས་གའི་ལུགས་

ལ་ཡོད་པས། ཆད་མ་དེའི་ཉིད་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱོད་ཅམ་ཞིག་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་
 རྟོགས་པ་དེ་གཉིས་གཤེན་ཞེ་འདོད་ཡིན་ལ། མིག་ལ་མ་འཁྱུལ་པའི་ཆད་མར་ཡང་མ་སོང་
 འཁྱུལ་པའི་ཆད་མར་ཡང་མ་སོང་གྲང་མིག་ཅམ་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་དབུ་མ་པ་དང་
 དངོས་སྤྱོད་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མི་སྤྱོད་པས། མ་འཁྱུལ་པའི་ཆད་མའི་ཉིད་དོན་ཡང་
 མ་ཡིན་འཁྱུལ་པའི་ཆད་མའི་ཉིད་དོན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་མིག་གི་སྤྱོད་ཅི་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་
 སྤྱོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་སྤྱོད་པ་དག་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཁས་མ་སྤྱོད་པ་འདོན་དམ་
 པར་ཡང་ཁས་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པས་དཔེ་ལ་འདྲ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་
 དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་བེར་ཏེ། ཡིག་ཆར་མི་གསལ་ཞིང་སྤྱོད་པས་གཉིས་ཀ་
 ལ་སྤྱོད་ཅི་གཏད་སོ་རེ་ཡོད་པར་སྤྱོད་པས། འཛིན་མཆམས་ཀྱི་གསལ་ཁ་མ་གཏོད་དེ།
 གང་ལྟར་ཡང་རང་གཞན་གྱི་སྤྱོད་པས་ལ་དགག་བཞག་གི་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་བྱེད་
 རྒྱས་པར་སྤྱོད་པས་ལ་གཞན་ཆེད། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་དེ། གུ་མ་ཐམས་མཁོད་འོག་རྣམས་རྩོད་
 ཆེ་ཆོས་ཅན་མ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་
 སྤྱོད་པས་འཛིན་པས་ལ་ཐམས་ལེགས་སྤྱོད་པ་དཔེ་དོན་གྱི་སྤྱོད་པ་གཉིས་ལ་ཆོས་
 ཅན་མ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིག་ཆར་གསུངས་པ་དེའི་བྱིར་ཞེ་ན་མ་ཁྱུང་
 རྟོ། ། ཡིག་ཆའི་དགོངས་པ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེའི་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པ་
 གཉིས་ལ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་གཞན་བཞག་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མི་ཏུག་གང་གིས་
 གྲང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སྤྱོད་ཅམ་ཞིག་ཆད་མས་འགྲུབ་ཚུལ་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པ་
 ཡིན་པས་དེ་འདྲའི་ཆོས་ཅན་མ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡོད་ལ། དོན་གྱི་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པ་གཉིས་
 ལ་སྤྱོད་དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་གང་གིས་གྲང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་མིག་སོགས་

སྤྱི་ཙམ་པ་ཆད་མས་འགྲུབ་ཚུལ་ཡོད་མེད་དཔྱེད་པ་ཡིན་པས་དེ་འབྲའི་ཆོས་ཅན་
 མ་ཐུན་སྒྲུབ་པ་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོག་གསལ་ལས། དཔེ་ལ་ཡང་
 འབྲ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ནི་སྤྱི་དོན་གྱི་དང་མི་ཉག་པའི་སྤྱི་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་
 བརྗོད་པར་མི་འདོད་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་ན། དེ་བཞིན་དུ་མིག་གི་སྟོང་བ་ཉིད་
 དང་སྟོང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་སྤྱི་བ་དག་གིས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཁས་མ་བླངས་སོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅེ་བར་འདོད་མི་ལུས་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་པར་སྤྱི་བའི་དབུ་
 མ་ཐུན་འགྲུབ་པས་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་རང་གཞན་གྱི་སྤྱེ་བ་དག་དང་ཀྱན་རྫོབ་
 དང་དོན་དམ་གང་ལ་རྩོད་ཀྱང་ཆོས་ཅན་མ་ཐུན་སྒྲུབ་པ་བཞག་ཏུ་མེད་ལ། རང་བཞིན་
 ཡོད་པར་སྤྱི་བའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་རང་གཞན་གྱི་སྤྱེ་བ་དག་གིས་ནང་
 བན་ཚུན་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གང་ལ་རྩོད་ཀྱང་ཆོས་ཅན་མ་ཐུན་སྒྲུབ་པ་བཞག་ཏུ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་རེ་རེ་ནས་སྤྱི་བ་སྤྱོད། །འདི་ནི་སྤྱི་དམན་ཁོ་ཤོས་གོ་ཆད་ཙམ་
 ཞིག་སྤྱི་བར་བཅད་ཀྱི། ཐུགས་ལ་མ་བབས་པ་ཆོས་བཅུ་ཤོ་ཞལ་བསྐྱེལ་གྱི་བརྟུལ་
 བྱུགས་མ་བཟུང་བར་ལྷགས་ཀྱི་དབང་པོ་རིང་དུ་བརྒྱུང་འཆལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་
 རེ། དབུ་མ་ཐུན་འགྲུབ་པས་དངོས་སྤྱི་བའི་དོར་སྤྱི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱི་བ་མེད་པར་
 སྤྱི་བ་པའི་ཆེ་ཆོལ་ཕྱི་ཆོལ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་མ་བྱུབ་གང་
 གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་སྤྱི་བ་ཙམ་ལ་ཆད་མར་སོང་བའི་ཆོས་ཅན་མ་ཐུན་
 སྒྲུབ་དུ་བྱུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ཆོལ་ཕྱི་ཆོལ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་དེ་གཉིས་
 གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་སྤྱི་བ་ཙམ་ཉོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཞེན་མ་བྱུབ་སྟེ། དེའི་ཆེ་ཆོས་ཅན་མ་ཐུན་སྒྲུབ་མེད་པ་ནི་ཆོལ་ཕྱི་ཆོལ་གཉིས་ཀྱིས་

ཅ་བའི་བྱ་བ་མཐའ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་དང་སྤྱིར་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱུང་བར་བྱེད་
 མ་བྱེད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱོད་སྤྱོད་ལས། དེས་ན་དངོས་སྤྱོད་ལུགས་ལ་
 རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་བ་པའི་གཞུགས་ལ་ཆད་མར་མ་སོང་ཞིང་གཞུགས་ཅམ་
 ལ་ཆད་མར་སོང་བ་མེད་ཀྱང་དངོས་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་བ་
 པའི་གཞུགས་ལ་ཆད་མར་མ་སོང་ཀྱང་གཞུགས་ཅམ་ལ་ཆད་མར་སོང་བའི་ཆད་
 མ་ཡོད་པ་མི་འགྲུལ་བའི་ཚུལ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་
 ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་པས་ཆོལ་བ་གཞན་དང་དོན་དམ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་
 གང་ལ་ཅོད་ན་ཡང་ཆོས་ཅན་མ་སྤྱོད་སྤྱོད་དུ་བྱ་བ་པ་མི་སྤྱོད་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་པ་
 དང་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་དམ་དང་ཐ་སྙད་གང་ལ་ཅོད་ན་
 ཡང་ཆོས་ཅན་མ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་མི་སྤྱོད་པའི་བྱིར་ཞེན་མ་བྱུང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལྟ་བ་
 རྟེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་པ་ནང་པན་ཚུན་ཀྱི་ཆོལ་བ་གཉིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་འགྲུལ་
 ཞེག་ལ་ཅོད་ན་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ཆོས་ཅན་མ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་
 ཐལ། ཆོལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་རང་གི་དོ་བོས་ཡོད་པ་བཀག་ནས་ཡོད་པ་འཛོག་ཤེས་ལ་
 རང་གི་དོ་བོས་མེད་པ་ཡིན་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་བར་འཛོག་ཤེས་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཆོལ་བ་དེ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་རང་གི་དོ་བོས་ཡོད་
 མེད་གང་གིས་ཀྱང་བྱུང་བར་དུ་མ་བྱས་པར་སྤྱོད་ཅམ་ཅོད་གཞིར་བཟུང་ཆོག་པས་
 ཆོས་ཅན་མ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལས། དེའི་བྱིར་ཐལ་འགྱུར་པའི་
 ལྟ་བ་ལུགས་པར་རྟོགས་པའི་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་འགྲུལ་ཞེག་
 གཏན་ལ་དབབ་པའི་བྱིར་དུ་ནང་པན་ཚུན་བཀོད་པའི་གཏན་ཆོག་ལ་ཆོས་ཅན་

དང་ཚུལ་གསུམ་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མ་ཐུན་སྒྲུབ་དུ་བྱུང་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་
 གཏན་ཆེགས་སུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་སེར་
 མཆན་ལས་ཐལ་འགྱུར་བ་ནང་པན་ཚུན་རི་ལྟ་བུའི་རྣམ་བཞག་ལ་རྩོད་ན་ཡང་ཆོས་
 ཅན་མ་ཐུན་སྒྲུབ་བ་ཡོད་པར་བཤད་པས་ལྟ་བུ་རྟེན་མ་རྟེན་གྱིས་ཐལ་འགྱུར་བ་གཉིས་
 གྱིས་དོན་དམ་པའི་རྣམ་བཞག་རྩོད་ཆེ་ཆོས་ཅན་མ་ཐུན་སྒྲུབ་བ་ཡོད་མེད་དང་སྤྱིར་
 ན་ཆོས་ཅན་མ་ཐུན་སྒྲུབ་བ་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱང་དབྱུང་དགོས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་
 དེ། དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་གྱིས་སྤྱུ་གྱུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་ལ་རྩོད་པའི་ཆེ་
 ཆོས་ཅན་མ་ཐུན་སྒྲུབ་བ་ཡོད་མེད་དཔྱད་མི་དགོས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་ཐལ་རང་
 གཉིས་སྤྱུ་གྱུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་ལ་མི་རྩོད་པའི་ཕྱིར་ཞེན་མ་བྱུང་། ཏྲགས་
 བྱུང་སྟེ། སྐབས་འདིར་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་དང་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་གཉིས་གྱིས་སྤྱུ་
 གྱུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་ལ་མི་རྩོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་སངས་རྒྱས་
 བསྐྱུངས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཏྲགས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་མེད་པར་བཞེད་པ་དེ་མ་
 དགོངས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། ལེགས་ལྡན་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་
 བསྐྱུངས་དང་རང་ཉིད་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་མི་ལེན་མི་མ་ཐུན་སྒྲུམ་པ་མི་འཇུག་གི་རང་
 རྒྱུད་ཁས་ལེན་པ་འོས་མེད་དུ་བྱས་པའི་ལུགས་སུ་སྒྲུབ་དོ། །དེའི་གནད་གྱིས་ཀྱང་
 རང་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་གཉིས་ལ་ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་རང་བཞིན་འགོག་
 པའི་དགག་བྱ་ལ་ཡང་བྱད་པར་ཡོད་པར་མི་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་
 བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་གྱིས་སྤྱུ་གྱུ་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་
 བྱུང་མ་བྱུང་ལ་རྩོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་ལས། རང་གི་མཆན་

ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་མཁན་ལ་དམིགས་
 ལུག་པའི་དགག་པ་མཛད་པའི་རིགས་པ་གསུམ་གསུངས་པའི་འགོག་ཡུལ་སྟོགས་སྟེ་
 ལ་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གཟུགས་སོགས་
 དོན་དམ་དུ་བྱུང་བར་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་པར་འཛོག་པ་ཅིག་ལ་འཕེན་ལ།
 དེ་ཡང་དངོས་པོར་སྟོབ་པ་ལ་མིན་པས་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་ཡིན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་
 ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྟུ་སྟུབ་ཡབ་སྲས་དང་ཐོགས་མེད་
 སྟུ་མཆེད་ཀྱིས་སྟུབ་ངག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་ཞེས་ཀྱིས་བཞེས་ལ། སྟོགས་སྟངས་ཡབ་
 སྲས་ཀྱིས་སྟུབ་ངག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྔ་ཞེས་ཀྱིས་བཞེས་སོ་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། ལུགས་གཉིས་ཀས་ཀྱང་སྟུབ་ངག་གཉིས་ཀ་འཆད་ཅོད་ཀྱི་སྟབས་
 སུ་རིམ་བཞེན་དགོས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་ལས། སྟུབ་ངག་ལ་
 འཆད་པ་དང་འགོད་པའི་སྟབས་གཉིས་ལས། འཆད་པའི་ཆེ་སྟོགས་སྟངས་ཡབ་སྲས་
 ཀྱིས་ཀྱང་སྟུབ་ངག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་བཞེད་ལ། ཕྱི་རྒྱལ་ལ་འགོད་པའི་ཆེ་ཐོགས་
 མེད་སྟུ་མཆེད་ཀྱིས་ཀྱང་སྟུབ་ངག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྔ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆིག་གསལ་གྱི་དངོས་བསྟན་ལ་སྦྱར་བའི་
 སྟུབ་ངག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་དང་། དེའི་དངོས་ཟིན་ལ་སྦྱར་བའི་སྟུབ་ངག་ཡན་ལག་ལྔ་
 ལྔ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་རེའི་མཁས་པ་མང་
 པོས་བཤད་པ་ལྟར་ཆིག་གསལ་གྱི་དངོས་བསྟན་ལ་སྦྱར་ན། ཡང་ལག་ལྔ་ནི་དམ་
 བཅའ་དང་། འབ་པ་དང་། དཔེ་དང་། ཉེར་གཏོད་དང་། མཇུག་སྟུང་ལྔ་ལ་བྱེད། མཁས་
 དབང་སྟག་ལུང་བྲག་པའི་གསུང་ལྟར་དངོས་ཟིན་ལ་སྦྱར་ན། ཡན་ལག་ལྔ་ནི་དམ་བཅའ་

དང་། ཉགས་དང་། དཔེ་ལ་བྱབ་པ་དང་། དཔེ་དོན་ཉེར་སྦྱོར་དང་། མཐུག་སྤྱད་ལྡེ་ལ་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་སྤྱི་མི་ཉགས་སྟེ། བྱས་པ་མི་ཉགས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །བྱས་པ་མི་མི་ཉགས་པར་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་
 ཡང་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་ཉགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་
 སྤྱི་བྱས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་སྤྱི་མི་མི་ཉགས་སྟེ། བྱས་པ་མི་
 ཉགས་པའི་ཕྱིར། བྱས་ན་མི་ཉགས་པས་བྱབ་པར་མཐོང་སྟེ་བྱམ་པ་བཞིན། བྱམ་པ་བཞིན་
 དུ་སྤྱི་ཡང་བྱས་པ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྤྱི་མི་ཉགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 པའི་སྤྱི་བྱས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་སྤྱི་འགྲོལ་ཆོག་
 དེས་སྤྱི་བྱས་པ་ཡན་ལག་ལྡན་ལྡན་སོགས་དོན་མང་པོ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 དངོས་ཟེན་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོག་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དངོས་ཟེན་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་
 ཆོག་མེད་ཀྱང་དོན་དེ་དག་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས། དོན་རྒྱས་པར་བཤད་ན་
 དེ་ལྟ་བུའི་དོན་མང་པོ་ཐོན་པར་འགྱུར་བར་ཆོག་གསལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཚུད་པའི་ཆེ་སྤྱི་ཆོག་གིས་སྤྱི་བྱས་པ་ཡན་ལག་ལྡན་འགོད་ན། ཕྱི་
 ཆོག་དེས་སྤྱི་བྱས་པ་ཡང་དག་ཏུ་མ་སོང་བས་བྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཚུད་པའི་སྤྱི་བས་སྤྱི་
 འགོད་མི་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། དེའི་ཆེ་འགོད་ཡུལ་
 དེས་སྤྱི་བྱས་པ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་བྱས་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་རང་
 རྒྱུད་ལ་སྤྱི་བྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པའི་སྤྱི་བྱས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན་དབྱེད་དགོས་ལ། སྤྱི་བྱས་པ་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་ལ་ཆོས་མཐུན་
 སྦྱོར་གྱི་སྤྱི་བྱས་པ་དང་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྤྱི་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱི་བྱས་པ་

ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་ལ་ཆོས་མཐུན་སྒྱུར་གྱི་སྒྲིབ་དག་ཅིག་དགོས་སོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ།
 ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་གྱི་སྒྲིབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཁྱོད་གྱི་ཡན་ལག་ལྔ་ཀ་ཆོལ་བྱི་ཆོལ་
 གཉིས་གྱིས་རྟོགས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། ཡན་ལག་གཉིས་ལྔ་གྱི་སྒྲིབ་དག་ཡང་དག་
 ཡིན་ན། ཁྱོད་གྱི་ཡན་ལག་གཉིས་ཀ་ཆོལ་བྱི་ཆོལ་གཉིས་ཀས་རྟོགས་པས་བྱུང་བའི་
 བྱིར་ཞེན་ཡང་མ་བྱུང་སྟེ། ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་གྱི་སྒྲིབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཁྱོད་གྱི་
 དམ་བཅའ་དང་མཐུག་སྤྱད་གཉིས་སྔ་ཆོལ་གྱིས་རྟོགས་པས་བྱུང་བྱང་། དེ་གཉིས་བྱི་
 ཆོལ་གྱིས་མ་རྟོགས་པས་བྱུང་བའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རོན་དེ་དག་ཐོག་མར་སྔ་
 ཆོལ་རང་ཉིད་གྱིས་ངེས་ནས། གཞན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་འགོད་རིགས་པའི་
 བྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་ཉིད་ངེས་བཞིན་གཞན་དག་ལ། །ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་
 འདོད་པ་ཡིས། །སྤྱོད་ཆོས་འབྲེལ་བ་བསྒྲིབ་བྱ་དག །བརྗོད་པ་ལས་གཞན་སྤང་བར་
 བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། རོན་དེ་དག་རྟོགས་མ་ཐག་ནས་སྒྲིབ་
 དག་གི་དགོས་དོན་བྱུང་བའི་བྱི་ཆོལ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་འཇིག་པའི་བྱིར།
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲིབ་བྱེད་འཕེན་མི་འཕེན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་རེ་རེས་སྒྱུར་དག་འགོད་པ་ལ་
 མི་ལྟོས་པར་སྒྲིབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་བྱུང་བར་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀས་
 འདོད་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ལོག་རྟོག་གི་ཅེ་གཅོག་བྱུང་བར་དབུ་ཆེད་ཀྱན་
 མཐུན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་གི་བསལ་བྱར་བྱུར་པའི་ལོག་རྟོག་ཀྱན་བཏགས་མངོན་གྱུར་
 པ་མགོ་གཞོན་རྒྱས་གྱི་ཐལ་དག་དེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་དུ་དབུ་སེམས་
 གཉིས་ཀས་བཞེད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། འགལ་བརྗོད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་དང་རང་
 རྒྱུད་གྱི་སྒྱུར་དག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། འགལ་བརྗོད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཅམ་གྱིས་དབུ་

མའི་ལྷ་བ་བསྐྱེད་ཐུབ་པར་འདོད་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་
 དང་ཐལ་འགྱུར་བ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། འདིར་མ་བྲལ་སྟེ། ལམ་
 རིམ་གྱི་ལུང་སྤར་དངས་པ་དང་། གོང་དུ་བཤད་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་རྣམས་ལས།
 འགལ་བརྗེད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་དང་། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པ་མགོ་སྟོམས་གྱི་ཐལ་འགྱུར།
 སྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་དང་མཚུངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གསུམ་ལ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་
 རེ། འོ་ན་སྤྱི་ཚོལ་གྱིས་རྟགས་སྒྱུར་དངོས་སུ་མ་བཞོད་པར། འགལ་བརྗེད་གྱི་ཐལ་
 འགྱུར་ཅ་མ་དངོས་སུ་བཞོད་པའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་རྟགས་
 པའི་རྗེས་དཔག་དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཐལ། ཆོས་
 ཅན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེ་ན་མ་བྲལ་སྟེ། དེའི་ཆེ་ཚོལ་བ་དབང་རྣམས་ཀྱིས། དེས་
 ལུགས་ལ་འཕངས་པའི་རྟགས་སྒྱུར་དང་། དེའི་ཚུལ་གསུམ་སོགས་ཆད་མས་
 དེས་འགོ་བས་ན་བརྒྱད་ནས་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་རྟགས་སྒྱུར་ལ་བརྟེན་པས་མ་བྲལ་བ་དེ་ཐལ་འགྱུར་བ་
 ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆད་མ་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་རྗེས་
 དཔག་ཡིན་ན་རྟགས་ལ་བརྟེན་པས་བྲལ་གྱང་། རྟགས་སྒྱུར་ལ་བརྟེན་པས་མ་བྲལ་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྟགས་སྒྱུར་བཞོད་མི་ཤེས་པའི་ལུགས་རྗེས་གྱང་། ལ་ལ་པ་
 གའི་དུ་བ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ན་མེ་ཡོད་པར་རྟགས་པ་དེ། སྒོ་བྱར་གྱི་རྟགས་
 ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པར་ཆད་མ་ནས་བཤད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་སྤྱི་གྱུ་ཆོས་ཅན། རྟེན་
 འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་པར་བྱུང་བའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་

ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དང་། ཉེན་འབྲེལ་གྱི་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་བུ་བདེན་མེད་དུ་
 བསྐྱབ་པ་སྐྱབས་སུ་བབས་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ལ་སྐྱ་བའི་ཡོད་མེད་དང་། དེ་འབྲེལ་
 ཉག་ས་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབས་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ལ་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་
 ཆོམ་ཅན་དང་། བསྐྱབ་བྱ་དེ་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱིས་ངེས་པ་དང་། ཆ་མཉམ་གྱི་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེས་
 པ་གསུམ་རིམ་ལྟར་ཡོད་ཚུལ་དང་། ཐལ་ངག་སྒྲིབ་གསུམ་གྱི་འཇུག་དུས་སོགས་ལ་
 དབུ་ཆོད་གཉིས་མ་སྐྱ་མི་མ་སྐྱ་སོགས་དབྱེད་དགོས་པ་མང་དུ་སྒྲུབ་རོ། །ཡང་ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། རང་སྡེ་འོག་མ་པས་བཀོད་པའི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ནི་རྒྱ་དང་བཅས་
 པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཏན་
 ཆིགས་ཆོས་ཅན། མ་གྲུབ་པ་དང་འགལ་བའི་གཏན་ཆིགས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ལེགས་ལྡན་དང་ཆེ་བྲགས་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ལེས་རབ་སྐྱོན་མེ་ལས། དོན་དམ་པར་སྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་
 མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་གཏན་ཆིགས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཉིད་དང་འགལ་བའི་དོན་ཉིད་དོ། །ཞེས་
 དང་། ཆིག་གསལ་ལས་ཀྱང་། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཏན་
 ཆིགས་མ་གྲུབ་པར་ཁས་སྒྲུབས་པ་དེའི་ཕྱིར། དངོས་པོའི་ཆོས་གཏན་ཆིགས་སུ་
 བཀོད་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གཏན་ཆིགས་ལ་སོགས་པ་རང་ལ་མ་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་འཛིག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཉག་ས་ཀྱི་དོན་དེ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་ན་མ་གྲུབ་པའི་
 གཏན་ཆིགས་སུ་འགྱུར། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་ན་འགལ་བའི་གཏན་ཆིགས་སུ་འགྱུར་
 ཞེས་མཐའ་གཞན་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། གཏན་ཆིགས་དེ་མ་གྲུབ་པ་དང་འགལ་བའི་

གཏན་ཆོག་གས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཞེས་བཤད་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་གྲུབ་
 བའི་གཏན་ཆོག་གས་དང་འགལ་བའི་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱི་འགལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ལུང་གཉིས་པ་ནི། རྟགས་ཀྱི་དོན་དེ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན་རང་ལ་མ་གྲུབ་པར་ཁས་
 གྲངས་པ་ལྟར། ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དོན་དེ་མ་འཁུལ་བའི་ཤེས་པའི་
 རྟོན་དོན་ཡིན་ན་ལེགས་ལྡན་རང་ལ་མ་གྲུབ་པར་ཁས་གྲངས་དགོས་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་དེ་
 མ་འཁུལ་བའི་ཤེས་པའི་རྟོན་དོན་ཡིན་ན་དེ་པ་བདེན་པར་གྲུབ་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་
 བ་རྟགས་ཀྱི་དོན་རང་མཆན་གྱིས་གྲུབ་ན་ཐམས་ཅད་རང་ལ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བས་
 བ་སྐྱབ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་འགྱུར་ཞེས་པའོ། དངོས་པོའི་ཆོས་ཞེས་པ་ཡང་
 རང་མཆན་གྱིས་གྲུབ་པར་མ་འཁུལ་བའི་ཤེས་པས་རྟོན་པ་ལ་བྱེད་དོ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་
 དེ། མིག་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་ལྟ་སྟེ། རང་ལ་མི་ལྟ་བའི་བྱིར།
 དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། ཞེས་པའི་སྒྱུར་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་
 ཆོས་དང་དཔེ་རྣམས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། བྱི་རྒྱལ་གྱིས་ཁས་ལེན་པ་
 ཅམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞན་གྲགས་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེན་མ་བྱུང་སྟེ།
 དེ་དག་སྤྱོད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དག་རང་མཆན་ལ་མ་འཁུལ་བའི་
 ཆོད་མས་རྟོན་པ་ནི་བྱི་རྒྱལ་ཁོ་ནའི་ངོར་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་བྱུན་
 སྒྲུང་དུ་མ་གྲུབ་པས་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཞན་ལ་གྲུབ་པའམ་གཞན་ལ་
 གྲགས་པའི་གཏན་ཆོག་གས་ཞེས་བརྗོད་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་དེ། དེ་འདྲའི་སྒྱུར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བྱི་རྒྱལ་གྱི་ཁས་གྲངས་ལ་
 བརྟེན་པ་དང་གཞན་ཁོ་ན་གྲགས་པ་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཚུལ་

གསུམ་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེན་ཡང་མ་བྱུབ་སྟེ། སྤར་བཤད་
 པ་ལྟར་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་གྱི་ཆད་མས་བྱུབ་པ་ཡིན་
 ། གྲང་། སྤར་ཚོལ་གྱིས་ཚུལ་གསུམ་དེ་དག་རིགས་པས་སྐྱབ་པའི་ཆེ། ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་ཚུལ་
 གསུམ་དེ་དག་ཆད་མས་བྱུབ་ན་རང་མཆན་ལ་མ་འབྱུང་པའི་ཆད་མས་འབྱུབ་དགོས་
 པར་འདོད་པའི་ཁས་སྒྲངས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་དགོས་ཀྱི། དེ་དག་ཆད་མས་བྱུབ་ན་
 རང་མཆན་སྒྲང་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འབྱུང་པའི་ཆད་མས་འབྱུབ་དགོས་པའི་ཚུལ་ངེས་སུ་
 བརྟག་ནས་སྐྱབ་མི་རུང་བས་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ཁས་སྒྲངས་ལ་བརྟེན་པ་དང་གཞན་ལ་
 གྲགས་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤོན་ལ་རང་མཆན་སྒྲང་ཡང་སྒྲང་བ་ལྟར་མ་བྱུབ་
 པའི་འབྱུང་པའི་ཆད་མས་འབྱུབ་དགོས་ཚུལ་ངེས་སུ་བརྟག་ནས་སྐྱབ་ན་ནི། དེའི་ཆེ་
 རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྟེན་ཟེན་བས་རང་ལ་མི་ལྟ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་
 མིག་དེ་གཟུགས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་ལྟ་བར་སྐྱབ་ཡུལ་གྱི་ཕྱི་ཚོལ་དུ་མི་རུང་བའི་
 ཚུལ་ལས་ངེས་ཆེན་མོར་གསལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྤྱིར་བ་དེའི་རྟགས་དང་
 དགག་བྱའི་ཆོས་གཉིས་འགལ་བར་ཕྱི་ཚོལ་རང་ལ་གྲགས་པའི་འཐད་པས་སྐྱབ་པར་
 ཆེག་གསལ་ལས་བཤད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་ལ་མི་ལྟ་བ་དང་སྤོ་སོགས་
 ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་བ་གཉིས་འགལ་བར་དངོས་སྤྱི་བ་ལ་མ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 བྱུབ་སྟེ། རང་ལ་མི་ལྟ་བ་ཡིན་ན་གཞན་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་ལྟ་བས་བྱུབ་པ་དང་།
 གཞན་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་ན་རང་ལ་ཡང་ལྟ་བས་བྱུབ་པ་གཉིས་ནི་དངོས་སྤྱི་བ་ལ་མ་
 གྲགས་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་གཉིས་སྐབས་འདིའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་གྱི་འཐད་པ་མ་ཡིན་པས་
 སྤྱོན་མེད་པའི་ཕྱིར། འཐད་པ་ནི། མིག་ལ་ལྟ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་ཐོག་མར་རང་ལ་

ལྟ་བུ་དམིགས་ནས། དེ་ནས་གཟུགས་སོགས་དང་ཆོག་ས་པ་ན་དེ་དག་ལ་ལྟ་བུ་ཡང་
 དམིགས་པར་འཐད་པ་ཞིག་ན། མིག་ལ་རང་ལ་ལྟ་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར་གཞན་ལ་ངོ་སོ་
 ཉིད་གྱིས་ལྟ་བུ་ཡང་མེད་དེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མའི་མེ་ཉོག་ལ་བྱི་ང་བ་མ་དམིགས་ན་དེ་དང་
 ལྟ་བུ་པའི་གོས་ལ་ཡང་བྱི་ང་བ་མི་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཕྱི་རྒྱུ་རང་ལ་གྲགས་
 པའི་འཐད་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་ངས་སུ་བཅུག་དགོས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས།
 དངོས་སོ་ཀྱན་གྱི་རང་བཞིན་ནི། །ཐོག་མར་བདག་ལ་སྒྲུང་འགྲུར་ན། །མིག་ཉིད་ལ་
 ཡང་མིག་གིས་ནི། །ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་འཛིན་མི་འགྲུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་
 །ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་སྒྱུར་དང་གཞན་གྲགས་རྗེས་དཔག་གཉིས་
 དོན་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྲུར་དང་གཞན་གྲགས་རྗེས་
 དཔག་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྲུར་གཉིས་དོན་གཅིག་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལེགས་
 ལྟ་བུ་གྱིས་གངས་ཅན་གྱི་ངོར་བཀོད་པའི་ཉགས་སྒྱུར་དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་གྲགས་ཀྱི་
 ཉགས་སྒྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲའི་ཉགས་སྒྱུར་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲ་རྒྱུ་གྱིས་དེའི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་དེ་དག་མ་འབྲུལ་པའི་ཆད་མའི་རྟེན་དོན་
 དུ་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཁས་སྒྲངས་ལ་འབྲིས་ནས་མིག་སོགས་བདག་ལས་མི་སྤྱི་བར་
 སྐབས་པའི་ཉགས་སྒྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་འབྲའི་
 ཉགས་སྒྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འགོད་མཁན་གྱི་སྤྲ་རྒྱུ་དེ་ཐལ་འགྲུར་པ་ཡིན་པར་ཐལ་
 ལོ། །འདོད་ན། ལེགས་ལྟ་བུ་འབྱེད་ཐལ་འགྲུར་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེ་ན་འདིའི་སྤྲ་མ་ལ་མ་
 ཁྲབ་སྟེ། ཐལ་འགྲུར་པའི་ལུགས་འདིར། དེ་འབྲའི་ཉགས་སྒྱུར་དེ་ལེགས་ལྟ་བུ་རང་ཉིད་
 ཀྱི་བསམ་ངོར་ཕྱི་རྒྱུ་གྱི་ཁས་སྒྲངས་ལ་རག་མ་ལས་པར་དོན་གྱི་སྤྱོད་ལུགས་ནས་

རང་དབང་དུ་བྱུང་བའི་ཚུལ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་སྒྲིབ་རག་བཞུགས་པར་
 ཆོས་ན་ཡང་། རོན་ལ་སྤྱི་ཆོས་ཁོ་རང་གི་ཆོས་ཅན་དང་ཉགས་ཆད་མས་བྱུང་བར་
 ཁས་སྦངས་པའི་ཁས་སྦངས་ལ་འཁྲིས་ནས་དེ་སྐྱབ་གྱི་གཞན་གྲགས་གྱི་ཉགས་སྒྲིབ་
 དུ་སོང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་སོགས་ཆོས་བ་གཉིས་ཀར་མཐུན་
 སྤང་དུ་བྱུང་བར་འདོད་པའི་རྟོག་གེ་བ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཁས་ལེན་དགོས་
 པའི་བྱིར་ཏེ། རྟོག་གེའི་མཆན་ཉིད་ཆོས་བ་གཉིས་ཀའི་མཐུན་སྐྱབ་སོགས་ལ་དགོས་
 པ་ཅི་ཡང་མེད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་གྱིས་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་སྒོ་རོ་དང་འཆོས་པར་ཆོས་
 བསྐྱབ་པའི་སྒོ་ནས་ཞི་སྒོ་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་པའི་བྱིར། ཆོག་
 གསལ་ལས། དེ་ཉིད་གྱི་བྱིར་རྟོག་གེའི་མཆན་ཉིད་བཟོད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དེ།
 སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱིས་རང་ལ་རི་ལྟར་གྲགས་པའི་འཐད་པས་དེ་ཁོ་ན་མི་ཤེས་པའི་
 སྤྱི་བོ་ལ་པན་བཏགས་པའི་བྱིར་རོ། །ཤིན་ཏུ་སྒྲིབ་པས་ཆོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། འདིར་སྤྱོད་པ།

- ཆོས་བྱ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པོར་གནས་བཅས་ཀྱང་། །
- ཆོས་བརྒྱད་སྤྱི་ལ་ནག་བཅའ་བའི་ཁྱད་ཁྱད་ཞིག །
- ཆོས་ཐབ་མཁའ་དབྱིངས་མཐོན་པོར་དེང་འཕྱར་ཏེ། །
- ཆོས་གཏམ་སྐད་སྤྱོད་སྤྱོད་པར་འགྱུར་འདི་མད། །
- བྱི་མཛེས་ཁོང་རུལ་སེར་གཟུགས་རྩ་ཆེན་ལས། །
- དཀའ་གནད་རོན་གསལ་ཆོས་སྤྱི་བྱུང་རོ་ཅོག །
- འཇམ་མགོན་བྱིན་རྒྱལ་དབྱུག་གུའི་མཐུར་རེས་བྱིར། །

དགེ་ཚོགས་ཀྱན་བཟང་མཆོད་པའི་སྤྱན་དུ་བསྟར། །

ཨེ་མ་རྒྱལ་བསྟན་ཉིན་བྱེད་ཅུབ་རིར་སྟེན། །

དལ་འབྱོར་རྟེན་བཟང་བསྟོ་བྱམ་ལ་ཁད། །

གསལ་རིག་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་དྲུག་སྟོན་པ་ཁྱོད། །

ཕྱི་མའི་ལམ་རྒྱགས་སྤྲང་ཅི་གསོག་རེ་རན། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི་གནས་ཚུལ་དང་པོར་སྤྱི་བའི་སྟོན་སྟོབ་སངས་པའི་ཚོགས་སུ་བཅད་
བའོ། །

༥༥ གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ།

༼༥༦ན༽ འདི་ལ་གཉིས། བྱོགས་སྤྲ་མ་བཟོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། དང་པོ་ལ།
གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ནི། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་རང་སྟེ་རྣམས་དང་བྱེ་བྲག་པ་སོགས་
གཞན་སྟེ་འགའ་ཡང་འདོད་ལ། ཚུལ་ནི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་
ལས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་
སྟེ། ༼༥༦ན༽ གཉིས་པ་ལ། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཞན་སྐྱེ་འགོག་ཚུལ་ནི།
བྱུང་བ་ལི་ཏ་ལས། དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐམས་
ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འགའ་བཟོད་ཀྱི་
ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྟོན་སྟེ་དགག་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལ་ཡང་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྟོན་བཟོད་
ཚུལ་ནི། ཤེར་སྟོན་ལས། དེས་ན་སྤྲུགས་ཡོད་པའི་ཚོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་
བ་དང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་བསྟོག་པ་བྱས་ན། །དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གས་གཉིས་ཀ་
འམ་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། འགའ་ཞིག་ལས་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་

བའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་སྒྲ་མ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་དུ་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་ལས་
 ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་སྐྱབ་པ་དང་སྐྱན་
 དབྱང་བ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་དོན་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྤྲ་སྤྲ་སྤྲ་
 ཉེས་སྤྲ་རུ་ར་དག་རིམས་ལ་པན། །སྤྲ་འཆོང་རྣམས་ལ་སྤྲ་དུ་སྤྲ་ག་པ་འགའ་ཡང་
 མེད། །མིག་མའི་སྤྲིག་བདེ་ཏུ་དག་ནི་སྤྲ་ཞིང་ཁ་བག་ཡོད། །ཆེ་བའི་འོད་ཟེར་དག་ནི་ཆ་
 བའི་དུས་ན་བསིལ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གཞན་སྐྱེ་དོན་དམ་པ་ཁོ་
 ཅའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་འགོག་བྱས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་དང་དཔེ་མ་བཟོད་པའི་སྐྱོན་
 དང་། བཟོག་དོན་ཁས་སྤངས་པའི་སྐྱོན་ས་རང་གི་བྱ་བ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་
 རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པར་བཟོད་དེ། དཔེའི་ཆིགས་བཅད་ནི། ཀར་པ་བཞིས་རིམ་བཞིན་
 སྤྲ་དབྱང་དང་། འདོད་པ་བསྟན་པ་དང་། གཡོས་མཁན་དང་། དུས་ཆིགས་ཀྱི་གནས་
 སྐབས་བསྟན་པའི་དོན་གོང་འོག་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་སེ་ཏུ་བཅུ་པའི་ངག་ཞེག་གོ། །དེ་ལ་ཆེ་
 བས་སྐྱོན་སྤོང་མཛད་ཚུལ་ནི། ཆིག་གསལ་ལས། འདི་ལ་ཡང་དོན་འབྲེལ་བ་མེད་པ་
 ཡིན་ཏེ། གོང་ཁོ་ནར་བསྟན་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱིས་དམ་བཅའ་བའི་དོན་སྐྱན་
 འབྱེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱན་འབྱེན་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་
 ནི་གྱི་ནའོ། དེས་ན་སྤྲ་ཡང་འབད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སྐྱབ་དཔོན་ནི་གཞན་སྐྱེ་ཐ་
 སྤྲ་དུ་ཡང་མི་བཞེད་ལ། དེ་འགལ་བཟོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་འགོག་བྱས་པས་སྐྱོན་
 དང་པོ་མེད་པ་དང་། འགྲེལ་ངག་གི་ངོས་ཟེན་གྱི་འགལ་བཟོད་ཐལ་འགྱུར་དེས་
 འཕངས་པའི་རྒྱ་འབྲས་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱིས་གཞན་སྐྱེ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་
 ཞེག་སྐྱབ་པར་བྱེད་པས་སྐྱོན་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་སྤྲ་བསྟན་ཟེན་པ་

ལྟར་ཡིན་པས་སྤྱི་བཀག་མི་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །༥༤བ། དེ་ཡང་དོན་བསྟུ་
ན། རྒྱ་འབྲས་སོ་སོར་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་ལས་སྤྱི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པ་སྟེ། བསྐྱོག་དོན་ནི། རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་རང་གི་ངོ་བོས་
བྱུང་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་མི་སྤྱི་སྟེ། རྒྱ་རིགས་མ་བློན་ལས་འབྲས་བུ་རིགས་མ་བློན་
སྤྱི་བའི་རྒྱ་འབྲས་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །གཞན་སྤྱི་འདོད་པ་ལ་ཏ་ཅང་
ཐལ་བ་འཕེན་པའི་རྒྱ་མཆན་ལ། བོད་ཁ་ཅིག་རྒྱ་འབྲས་ལ་སྤྱི་བས་བྱུང་ཅིང་།
གཞན་ལ་དུས་མཉམ་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ཡང་བོད་མང་པོས།
ང་ལ་ཨ་ནུས་རང་རྒྱ་ད་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལྟར་སྤྱང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་སྟེ་ལྷོག་པ་
གཅིག་པའི་དབྱང་ཕྱལ་འདོད་པ་སོགས་འགོག་ཚུལ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་དང་
ལེགས་བཤད་སྟངས་པོ་ལས་ཤེས་དགོས་ཤིང་། ལྷོག་པ་གཅིག་པའི་དབྱང་ཕྱལ་ཞེས་
པ་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། འདི་ནི་དབྱང་ཕྱལ་ཞེས་པའི་མིང་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་པ་མི་
ཤེས་པའི་སྤྱན་འབྱེན་དུ་གསལ་བར་བྱས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ལ། དོན་ནི་ས་བོན་དང་
སོལ་བ་ནི་སྤྱི་བུ་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ལྷོག་པ་གཅིག་པས་ན། སྤྱི་བུ་དེ་ས་བོན་ལས་
སྤྱི་ན་སོལ་བ་ལས་ཀྱང་སྤྱི་དགོས་ཞེས་མ་བློན་དབྱང་གིས་འཕུལ་བ་མ་གཏོགས་
རིགས་པས་འཕུལ་བ་མིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་མཁས་པ་ཆད་ལྟར་
ཀྱིས་བཤད་དོ། །༥༥པ། བཟུང་མཐའ་དབྱང་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་ལེ། གཞན་སྤྱི་ཡོད་
པར་ཐལ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མ་བྱུང་། ཉགས་དེར་ཐལ། རྒྱ་
འབྲས་གཉིས་པན་ཚུན་ལྟོས་བྱུང་གི་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རྒྱ་ད་པ་
མན་ཆད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་རྒྱ་ལ་ལྟོས་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་བུ་ལ་མ་ལྟོས་པར་འདོད་ལ།

ལྷགས་འདིས་རྒྱ་འདིས་རྒྱ་འབྲས་དང་། མཆན་མཆོན་དང་། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རེ་རེ་
 ནས་པན་ཚུན་ཉེས་བྱུང་གི་བཏགས་ཡོད་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྩས་ཏེ།
 ལྷགས་འདིར་གཞན་སྐྱེ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་མི་འཐད། དོན་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་བྱུང་སྟེ། འཛིག་རྟེན་ན་རྒྱ་ལས་འབྲས་བྱ་སྐྱེ་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་གཞན་ལས་སྐྱེ་
 ཞེས་མ་གྲགས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་ཉིད་མེད་ན་གཞན་ལས་སྐྱེ་གྱུ་
 སྐྱེ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ།
 འདིར་གཞན་སྐྱེ་འདི་གཞན་ནི་རང་གི་མཆན་ཉིད་གིས་བྱུང་པའི་གཞན་ལ་བྱེད་པས་
 དགག་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་ན་གཞན་སྐྱེ་འདི་གཞན་ནི་གཞན་
 ཙམ་ཞིག་མིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པའི་གཞན་ཡིན་པས་དེ་ཁས་སྦྱངས་པ་ལ་ཏ་
 ཅང་ཐལ་བ་འཕེན་གྱི། གཞན་ཙམ་ཁས་ལེན་པ་ལ་འཕེན་པ་གཏན་མིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ས་སྐྱུག་
 གཉིས་རྩས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྩས་སྐྱེ་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་
 ཞེན་མ་བྱུང་སྟེ། ལྷགས་འདིས་རྩས་བྱུང་མི་བཞེད་ཀྱང་རྩས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཁས་
 ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུང་འཛིན་རྩས་ཐ་དད་དུ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་མི་
 འདོད་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། བྱམ་པ་ནི་
 རྩས་མ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་ལམ་གྱི་བྱམ་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་སྐྱེ་
 འབྱེན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་གྱི། ཞེས་པ་དང་། རང་འགྲེལ་དུ་
 ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱ་རྒྱེན་
 གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་རྒྱེན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་

བྱམ་ཏྲ་གས་གྲུབ་སྟེ། གཞན་དབང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆན་ཉིད་གསུམ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། འབྲུག་འགྲེལ་ལས། རང་ལུགས་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་གིས་མདོ་
 འགྲེལ་ཚུལ་གསུངས་པ་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོར་རྒྱས་པར་བཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། རང་རྒྱུད་པས་གཞན་སྐྱེ་མི་འདོད་པར་ཐལ། དེས་མཐའ་བཞི་གང་རུང་
 ལས་སྐྱེ་བ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེན་མ་བྱུང་། ཏྲ་གས་དེར་ཐལ། དེས་མཐའ་བཞི་སྐྱེ་
 འགོག་གི་རིགས་པས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་ལ་དགག་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་
 དབུ་མ་སྟོང་པོ་ཅ་འགྲེལ་སོགས་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་རྣམས་ལས་རྒྱས་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེས་དོན་དམ་པར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་
 མི་འདོད་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་
 ལས། དེ་དག་གི་རང་བཞིན་གདོན་མི་ཐ་བར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞན་སྐྱེ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་སྐྱེ་
 བ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་
 གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པའི་ཐ་དད་དུ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཅ་ཤེའི་མཆོད་བརྗོད་
 ཀྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེན། གཞན་དག་ན་རེ། འདིར་མ་བྱུང་སྟེ། ཅ་ཤེའི་མཆོད་
 བརྗོད་ཀྱི་དོན་ནི་ཉེན་འབྱུང་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་བརྒྱད་སྟོང་ཉིད་ཡིན་
 པ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་དེས་ཉེན་འབྱུང་ལ་འཕགས་པའི་མཉམ་
 བཞག་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་དོར་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཀྱི་སྒྲོས་པ་བརྒྱད་མེད་

བར་རང་བཞིན་གྱི་མུང་འདས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། མ་རིག་པའི་
 རབ་རིབ་དང་བྲལ་བ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་སྟོས་
 ཉམས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་
 རྩོམ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་རེ་རེ་ནས་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པ་རྩ་ཤེའི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་
 དོན་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྩོམ་སྟོས་པའི་མཐའ་བརྒྱད་རེ་རེ་ནས་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་
 པ་གཞུང་དེའི་དོན་གང་ཞིག །མཚུངས་པར་སྟུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། བྱང་
 གཞི་རྟེན་འབྱུང་ལ་བྱང་ཆོས་སྐྱེ་འགག་སོགས་བརྒྱད་རེ་རེ་ནས་དོན་དམ་པར་མེད་
 གྲང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ལ། རྟེན་འབྱུང་ལ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་རེ་རེ་ནས་བདེན་པ་གཉིས་
 ཆར་དུ་མེད་པས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉམས་མཁའ་དོན་
 དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེའི་ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་སྐྱེ་འགག་མེད་
 པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་
 པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་ཤེའི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ།
 གཞན་དག་ན་རེ། ཉགས་མ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་ཤེའི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་བྱང་
 གཞི་རྟེན་འབྱུང་དེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་དབུ་མ་
 པ་དང་དངོས་སྟུང་བ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་ཡོད་མེད་ཅོད་པའི་གཞིར་གྱུར་
 པའི་རྟེན་འབྱུང་དུ་རྩ་ཤེས་ཀྱི་ཆེན་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་
 བ། ག་བྱམ་གཉིས་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རྩོམ་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་དང་། བྱམ་པ་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རྩོམ་ཐ་དད་དུ་མེད་པ་དེ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དེ་གཉིས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟོན་འབྱུང་ཡིན་ན། ཁྱོད་དོན་དམ་པར་སྒྲིམ་བརྒྱད་དུ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་
མ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་ན། གཞན་དག་ན་རེ། སྒྲིམ་དེ་མི་འཇུག་སྟེ།
གཞུང་དེས་བྱུང་གཞི་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟོན་འབྱུང་ཡིན་ན་ཁྱོད་དོན་དམ་པར་སྒྲིམ་
བརྒྱད་རེ་རེ་འོ་ཐོར་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས་བྱུང་པ་བསྟན་གྱི། དོན་དམ་པར་
སྒྲིམ་བརྒྱད་རེ་རེ་ནས་ཡིན་པར་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས་བྱུང་ཅེས་མ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་སོགས་ཚུད་པའི་སྒྲོ་མང་སྟེ། རང་གཞན་གྱི་ལུགས་གང་ཡིན་ལ་
དོགས་གཞི་མེད་ལ། ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ཅེ་གཏད་སོ་ཞིག་དགོས་པའི་གནས་སོ། །ཡང་
ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷ་གྲུའི་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་པར་མེད་པ་ཆོས་ཅན། ལྷ་གྲུའི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་
ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་གྲུའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་ཤེས་ཤིག་ཆེན་ལས།
ལྷ་གྲུའི་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་དེ་ལྷ་གྲུའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་
དུ་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མིན་ཏེ་རང་ཉིད་རང་གི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་འགལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ལྷ་གྲུའི་ཆོས་ཉིད་དང་དེའི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་
ཉིད་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་གི་ཆོས་ཉིད་དང་དེའི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་
ཉིད་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་དང་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་སྤྱོད་གཉིས་སྟོང་གཞིའི་སྒྲོ་ནས་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། བདག་
མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཕྱིར། །ཆོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བས་རྣམ་གཉིས་གསུངས། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ལྷ་གྲུའི་སྐྱེ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་དམ་
པར་མེད་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ།
ཁ་ཅིག་གིས། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ལ་མ་བྱུང་སྟེ། ཤིག་ཆེན་གྱི་གསུངས་དེའི་དོན་ནི་

སྐྱེ་གྲུ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྐྱེ་གྲུ་འི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་ནི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་དངོས་ཟེན་གྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་བཤད་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་ཡོད་ཀྱང་གཞུང་གི་དོན་དང་འབྲུང་མིན་བརྟག་དགོས་སོ། ཡང་
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱེ་གྲུ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་གྲུ་དོན་
 དམ་པར་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེ་གྲུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་
 དུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་སྟོས་ནས་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེ་
 གྲུ་རིགས་ཤེས་ཀྱི་དབྱུང་བཅོད་དུ་གྲུབ་པའི་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེ་གྲུ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་།
 གཞན་ཡང་། སྐྱེ་གྲུ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་
 གྲུ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུ་སྟེ། སྐྱེ་གྲུ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གཟུགས་ངོ་ལ་སྟོས་ནས་དེ་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་
 མིན་མཆོངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། སྐྱེ་གྲུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་
 མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དོན་གཟུགས་མའི་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱི་བསྐྱབས་བྱ་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། གང་གི་ཕྱིར་ན་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་
 ལས་སྐྱེ་དང་། །རྒྱ་ལས་མ་སྟོས་ཡོད་པ་མིན་པས་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་བྲལ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་། རམ་མཁའ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་
 སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་རིགས་ཤེས་ཀྱི་དབྱུང་ཚུལ་ལྟར་དུ་
 སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་
 ཡོད་མེད་དབྱུང་ཆེ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རིགས་

ཤེས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པའི་དབྱད་ཚུལ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར་ཉེ། དེ་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་། སྤྱི་གུ་རིགས་ཤེས་ཀྱི་དབྱད་
 ཚུལ་ལྟར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེ་བྱུང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱིར་རིགས་ཤེས་ཀྱི་
 དབྱད་ཚུལ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པ་དེ་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ལམ་
 རིམ་ལས། དེ་ལ་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནི་ཡིན་ཚུལ་ལ་རི་ལྟར་ཡིན་བཞིན་
 དུ་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་ནམ་པར་དབྱད་ན་དེས་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་པ་ནི་
 སྟོབ་དཔོན་འདི་ཐམས་ཅད་མ་ཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 བུས་ཉེ། ཁྱོད་ལྟར་ན་སྟོང་ཚུལ་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་བྱུང་པས་ཉེ་ཆེ་བའི་སྟོང་
 པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཉེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཚུལ་དེར་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་
 གྲང་། འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཚུལ་དེར་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་ཟེར་ན། དཔྱད་ལྡན་དག་གིས་ལྟ་དགའ་ཞིང་འདྲེ་བསྐྱེ་བའི་ཞིབ་ཆ་རེ་རེ་འབྱེད་
 དགོས་སོ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་
 དུ་བལ་གྱི་ཉགས་གཉིས་རེ་རེ་ནས་སྤྱི་གུ་བདེན་མེད་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཡང་དག་གིས་སྤྱི་གུ་
 བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་ཆད་མས་གྲུབ་ཟེན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཐུན་ལས། ཆོས་གང་ལའང་
 བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་གི་འང་དོན་སྟོ་མི་འདོགས་པར་བདེན་པའི་དོན་སྟོ་
 འདོགས་པ་ཕྱང་པོ་གསུམ་པའི་དོན་གྱི་སྟོ་འདོགས་སྐྱེ་བ་མེད་པས། ཐ་སྙད་འབའ་
 ཞིག་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ལ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་
 ཉགས་ཀྱིས་བྱུང་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཅུ་བར་མ་བྱུང་སྟེ།

[illegible]

བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ས་བོན་དང་
 དུས་མཉམ་པའི་སྤྱི་གྱུ་སྤྱི་བའི་བྱ་བ་ནི་སྤྱི་གྱུ་སྤྱི་བ་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོད་གས་པའི་བྱ་བ་ཡིན་
 ལ། དེ་དང་སྤྱི་གྱུ་གཉིས་སྤྱིར་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡིན་པ་དང་། བྱ་བ་དེའི་དུས་སྤྱི་གྱུ་
 མེད་ཀྱང་བྱ་བ་ཡོད་པ་མི་འགལ་བ་ནི། དཔེར་ན་སྤྱིར་འབྲེལ་ཡུལ་ཞེས་ན་འབྲེལ་སོ་
 སྤྱོད་པ་དང་། ས་བོན་འབྲེལ་ཡུལ་དང་སྤྱི་གྱུ་འབྲེལ་སོ་ཡིན་པ་དང་། སྤྱི་གྱུའི་དུས་ན་ས་
 བོན་ལོག་ཀྱང་སྤྱི་གྱུ་མི་སྤྱོད་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

༥༥ བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཞག །

༥༥བཤ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ལ་དབྱུང་བ། གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་དབྱུང་
 བ། སོ་སའི་ངོ་བོ་ལ་དབྱུང་བ། གངས་ངེས་ལ་དབྱུང་བ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་
 དབྱུང་བ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་ནོ། བདེན་གཉིས་ཤེས་པ་དང་མ་ཤེས་པའི་པན་ཡོན་
 དང་ཉེས་དམིགས་བཤད་པ་དང་བདུན། དང་སོ་ལ། རྫོག་ལོ་ཆེན་སོས་སྤང་ཅམ་འདི་
 བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞིར་བཤད་པ་དང་། ཐང་སག་པ་ལ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་དེ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། བོད་གཞན་དག་སྤྱོད་པ་བཏགས་པའི་ཡུལ་དེ་དེ་ཡིན་
 ཟེར་བ་དང་། ཆོག་ལ་ཆོངས་པ་ཁ་ཅིག་བདེན་པ་དེ་དེ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ལྷག་ལོས་
 མ་བཏགས་མ་དབྱུང་པའི་ཤེས་བྱ་དེ་དེ་ཡིན་པར་བཤད་པ་སོགས་འབྲུལ་བཤད་མང་
 ཡང་། དེ་དག་ལྷང་རིགས་ཀྱིས་དགག་ཚུལ་སྐབས་དོན་བཤད་པས་ཞར་ལ་ཤེས་པར་
 སྤོའོ། །རང་ལུགས་ནི། ཡབ་སྲས་མཇུག་པའི་མདོ་ལྟར་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞིར་
 ཤེས་བྱ་འཛོག་པ་ཐལ་རང་སེམས་ཅམ་པ་ཀུན་མ་སྤྱོད་ནོ། །འོན་ཀྱང་མདོ་འདིའི་ཆོག་
 གི་རྒྱས་པ་འདོན་ཚུལ་གྱི་བྱུང་པར་གྱིས་ཐལ་འབྱུར་པ་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་

ཆོས་སུ་འབྲེལ་གསུམ་ཤིག་ཡོད་པར་བཤད་དེ། རྣམ་ཐོལ་དོན་དུ་གཉིས་བ་ལ་མེད་
 དུ་མི་རུང་བར་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་མང་པོ་མཐུན་པ་ལ་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པར་ཐར་པ་དོན་དུ་
 གཉིས་བ་རྣམས་ཀྱིས་མེད་དུ་མི་རུང་བར་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱུ་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ཐུགས་
 སུ་ཆུད་པའི་ཆ་ནས་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ༡༥ གྲུ་ཤེས་བྱ་
 བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞིར་ལུང་གིས་སྒྲུབ་པར་མ་ཟད། རིགས་པས་ཀྱང་བསྒྲུབ་
 གྱེ། ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གཉིས་རིམ་བཞིན་ཐ་སྙད་པའི་ཆ་དང་མ་དང་རིགས་ཤེས་
 གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་བརྟགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་རིགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་
 བསྒྲུབ་པར་བྱུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །གཉིས་པ་ལ། སྒྲ་རབས་
 པ་མང་པོ་ན་རེ། བདེན་གཉིས་གཅིག་པ་དཀག་པའི་ཐ་དད་མིན་ཟེར། འགའ་ཞིག་ན་
 རེ། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མིན་ཟེར། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་
 མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་གང་ཞིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། དེ་
 གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ན་དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་སྟོན་བཞི་འབྱུང་བའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་གཟུགས་སོགས་དེ་རང་གི་བདེན་སྟོང་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་
 ན་གཟུགས་སོགས་བདེན་མེད་ཆོགས་པས་དེ་དག་བདེན་འདྲིན་ལ་མི་གཞོད་པར་
 ཐལ་བ་དང་། གཟུགས་སོགས་བདེན་སྟོང་དེ་དག་གི་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
 བ་དང་། གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་བྱུབ་བཀག་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་དེ་དག་གི་ཆོས་
 ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། སངས་འཕགས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་བདེན་བྱུབ་དུ་

གཟེགས་ཤིང་བདེན་སྟོང་ལོགས་སུ་གཟེགས་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་ལྡོག་པ་གཅིག་ཡིན་ན་དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་
 སྟོན་བཞི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སོ་སྤྱིས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་
 ཐལ་བ་དང་། ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་སྤྱི་བར་ཐལ་
 བ་དང་། ཆོས་ཉིད་བཞིན་དུ་གཟུགས་སོགས་ལ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་
 བར་ཐལ་བ་དང་། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་བཅས་བའི་འབད་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བའི་
 སྟོན་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་བརྒྱད་ཀ་སྤྱོད་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པར་བདེན་གཉིས་དར་ཁྱིམ་ལས་གསུངས་ལ། དབྱེད་ན་ཅོད་རྒྱ་
 ཡང་ཡོད་དོ། །༥༥པ་ནས་༥༥པ་འདི་ཡང་ཤེས་སྤྱོད་གི་འགྲེལ་བ་འཇམ་དབྱངས་དགའ་སྒྲོས་
 མཛད་པ་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་རི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། གཟུགས་རང་བཞིན་
 གྱིས་སྟོང་བའོ། །རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་སྟོང་བ་ཡིན་བཞིན་དུ་གཟུགས་སུ་སྤྱང་
 བའོ། །གཟུགས་སྤང་ལས་སྟོང་བ་ཉིད་དོ་ལོ་གཞན་མ་ཡིན། སྟོང་བ་ཉིད་ལས་ཀྱང་
 གཟུགས་སྤང་དོ་ལོ་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པས་བདེན་གཉིས་དོ་ལོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་
 ཐུང་བ་ཅུང་དུ་བསྟན་པས། ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བལ་བར་སྟོན་པའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལ་ཞལ་འཕངས་མཛད་པར་སྤྱང་ལ། དེ་ལྟར་ན་མདོ་ཆོག་སྤྱི་
 མ་གཉིས་ཀྱིས་མཉམ་བཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་དང་རྗེས་སོ་བ་སྤྱི་མ་ལྟ་
 བུའི་སྟོང་ཉིད་གཉིས་སོ་སོར་རྟོགས་ཚུལ་བསྟན་ལ། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཉོན་འབྱུང་
 དང་སྟོང་བ་གཉིས་དོན་གཅིག་དུ་སོང་བའི་སྟོན་སྟུང་བའི་དབྱེད་པ་རྫོགས་ཆད་
 གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པ་ནི། ༥༥པ་ནས་༥༥པ་ཐལ་བར་གཉིས་ཀའི་ལུགས་

ལ། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཛོག་ཚུལ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ཤེས་དགོས་
 ཏེ། དང་པོ་ནི། ཡབ་སྲས་མངལ་བ་དང་སློ་གོས་མི་ཟད་པ་སོགས་མདོ་དང་། སྤྱོད་
 འབྲུག་དང་བདེན་པ་གཉིས་སོགས་བསྟན་བཅོས་དུ་མའི་དངོས་ཟིན་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ།
 རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་སྤང་ཚུལ་ལྟར་འཛོག་ན། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་
 སུམ་གྱི་ཆད་མས་གཉིས་སྤང་རུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ། དོན་དམ་
 བདེན་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མས་
 གཉིས་སྤང་དང་བཅས་པའི་སློ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཆན་
 ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། འབྲུག་པ་ཅ་འགྲེལ་གྱི་སྤྱིར་བཏང་གི་བཤད་ཚུལ་གྱི་
 དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ས་བཅུ་པ་མན་ཆད་མཉམ་རྗེས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་མ་སོང་བའི་ཡེ་ཤེས་
 གྱིས་བདེན་པ་གཉིས་སོ་སོར་རྟོགས་ཚུལ་ལྟར་འཛོག་ན། མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་
 ཤེས་ཀྱི་རྟོན་དོན་དེ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། ཐ་སྙད་དཔྱད་པའི་ཆད་
 མའི་རྟོན་དོན་དེ། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། དམིགས་
 བསལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་ཅིག་གིས་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་སོ་སོར་
 མ་འབྲེས་པར་མཐུན་ཚུལ་བསྟུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་འཛོག་ན། མཐར་ཐུག་དཔྱད་
 པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ལ་མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་སུ་སོང་བའི་
 རྟོན་དོན་དེ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། ཐ་སྙད་དཔྱད་པའི་ཆད་མས་
 རང་ཉིད་ལ་ཐ་སྙད་དཔྱད་པའི་ཆད་མར་སོང་བའི་རྟོན་དོན་དེ། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པའི་
 མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འཛོག་ཚུལ་སྤྱི་མ་གཉིས་ཀ་རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་
 པ་སྤྱིའི་རྟོགས་ཚུལ་ལྟར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། བདེན་

གཉིས་གྱི་མཆན་ཉིད་སྤྱི་བཤད་པ་ནི་སྤྱི་བཤད་ལ་དགོངས་ལ། སངས་རྒྱས་ཡེ་
 ཤེས་གྱི་མཁེན་ཚུལ་ནི་ས་བཅུ་པ་མན་ཆད་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དམིགས་བསལ་
 གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱི་རྩོམ་། །ཞེས་དང་། སྤྱི་བཤད་ལས། ཞེས་པ་ཐལ་རང་
 གཉིས་ཀའི་ལུགས་གྱི་མཆན་ཉིད་སྤྱི་བཤད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱི་བཤད་
 གི་མཆན་ཉིད་དེ་ཁས་མི་ལེན་ན། མིག་ཤེས་གྱི་གཟུང་བྱ་གཟུགས་གྱི་སྤྱི་མཆད་གྱི་
 མཆན་ཉིད་དུ་འཛོག་པ་སོགས་སྤྱི་བཤད་གི་རྣམ་བཞག་ངེ་སྟེན་ཅིག་དང་འགལ་
 བར་སོང་བ་སྤྱི་བཤད་བསྐྱོག་པར་དགོ། །དོན་དམ་བདེན་པ་ལ། རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་
 སྤྱི་བཤད་བཅུ་དྲུག་། །འབྲིང་དུ་དབྱེ་ན་སྤྱི་བཤད་བཞི། མདོར་བསྐྱུ་ན་བདག་མེད་གཉིས་
 སྤྱི་བཤད་ཅིང་། དོན་དམ་བདེན་པ། མི་བསྐྱུ་བའི་ཆོས། སྤྱི་བཤད་དང་གནས་ཚུལ་
 མཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་དོན་གཅིག་གོ། །དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་སྤྱི་བཤད་བཅོད་རིགས་གྱི་
 སྤྱི་བཤད་དབྱེ་ན། ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་དང་། ཡུལ་དོན་དམ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ལ། ཡུལ་
 ཅན་གྱི་དོན་དམ་དངོས་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་མཐུན་པའི་དོན་དམ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་
 དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་གཉིས་དོན་གཅིག་། གཉིས་པ་དང་
 ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་གཉིས་དོན་གཅིག་། །སྤྱི་བཤད་མདོར་སྤྱི་བཤད་
 རྟོགས་པའི་མདོར་སྤྱི་བཤད་ཆད་མ་དེ། དང་པོ་གཉིས་གྱི་མཆན་གཞི་དང་། སྤྱི་བཤད་
 དོན་སྤྱི་བཤད་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་རྟོགས་སྤྱི་བཤད་པའི་ཆད་མ་དེ་སྤྱི་བཤད་གཉིས་གྱི་མཆན་
 གཞིར་འཛོག་། ཡུལ་གྱི་དོན་དམ་དེ་ལ་ཡང་། ཡུལ་གྱི་དོན་དམ་དངོས་དང་། ཡུལ་གྱི་
 མཐུན་པའི་དོན་དམ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་དང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་
 དམ་གཉིས་དོན་གཅིག་། གཉིས་པ་དང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་གཉིས་དོན་

གཅིག །བདེན་མེད་དེ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་གཞི་དང་། བདེན་མེད་དང་སྒྲུ་གཏེ་
 ཆོག་ས་དོན་དེ་བྱེ་མ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་གཞིར་འཛོག་གོ །ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པའི་དབྱེ་བ་
 འོག་ནས་འཆད་པས་མཆན་གཞི་ནི། བྱམ་པ་སོགས་ཤེས་བྱ་ཐ་སྙད་པ་དང་། བྱམ་
 འཛིན་རྟོག་པ་སོགས་ཤེས་པ་ཐ་སྙད་པ་དང་། བྱམ་པའི་མིང་སོགས་བརྫོད་བྱེད་ཐ་
 སྙད་པ་རྣམས་སོ། །ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ། ཐ་སྙད་བདེན་པ། བསྐྱུ་བའི་ཆོས། སྤང་ཚུལ་
 དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་དོན་གཅིག་གོ །བཞི་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་
 རེ། ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་དང་། ཀྱན་རྫོབ་ཅུང་དང་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་ཟེར་
 ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པ་སྤང་སུམ་སེལ་
 བའི་གངས་ངེས་ཡིན་པའི་བྱིད། དེས་ན་རང་ལུགས་ལ། ༡༠ན་༡༥ལ་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་
 དབྱེ་བ་ལ་དབྱེད་པ་ནི། ༡༤ན་༡༥རང་ལུགས་ནི། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་སྤྲས་བརྫོད་
 རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། འཛིག་རྟོག་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡང་དག་དང་། དེ་ལ་ལྟོས་
 པའི་ལོག་པ་གཉིས་ཡོད། རོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཐ་
 སྙད་པའི་ཆད་མ་ཁོ་ནས་ལོག་པར་འཛོག་མི་རུས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་
 པ་དེ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྡན་དང་འཕྲུལ་ཀྱི་
 འཁྲུལ་རྒྱས་མ་བསྐྱད་པའི་དབང་ཤེས་ལྡན་ལྟ་བུའོ། །རོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་
 ཤེས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་ཁོ་ནས་ལོག་པར་འཛོག་རུས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་
 ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི། སྒྲུ་མའི་དཔེ་
 བདུན་དང་འཕྲུལ་ཀྱི་འཁྲུལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་དབང་ཤེས་ལྡན་ལྟ་བུའོ། །དབྱེ་བ་ནི། དེ་རེ་
 རེ་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་གཉིས་ཡོད། རོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ལ་

མ་ལྟོས་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་ཁོ་ནས་ལོག་པར་འཛོག་མི་བྱས་པ་དང་འཛོག་བྱས་
 པའི་རིགས་གནས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དེ། འཛོག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡང་
 ལོག་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་འཛོག་སྟེ། ཅ་བར། མཐོང་བ་རྟུན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་
 འདོད་དེ། །དབང་པོ་གསལ་དང་དབང་པོ་སྦྱོན་ལྡན་ནོ། །སྦྱོན་ལྡན་དབང་ཅན་རྣམས་
 ཀྱི་ཤེས་པ་ནི། །དབང་པོ་ལེགས་གྱུར་ཤེས་ལྟོས་ལོག་པར་འདོད། །ཅེས་སོ། །དེ་རེ་རེ་
 ལ་རང་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་དང་ཤེས་པ་དང་བརྟེན་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་གསུམ་གསུམ་
 ཡོད་པར་བཤད་དོ། །དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཐ་སྙད་
 པའི་ཆད་མ་ཁོ་ནས་ལོག་པར་འཛོག་མི་བྱས་པ་དང་འཛོག་བྱས་པའི་ཡུལ་ཀྱན་རྗེ་བ་
 ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། འཛོག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡུལ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་
 མཆན་ཉིད་དུ་འཛོག་སྟེ། ཅ་བར། གཞོད་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་དུག་རྣམས་ཀྱི། །བཟུང་
 བ་གང་ཞིག་འཛོག་རྟེན་གྱིས་རྟོགས་དེ། །འཛོག་རྟེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན་ལྷག་མ་
 རི། །འཛོག་རྟེན་ཉིད་ལས་ལོག་པར་རྣམ་པར་བཞག། ། ཅེས་སོ། །སྐབས་འདིའི་གཞོད་
 པ་ཡོད་མེད་ནི། བདེན་འཛོན་ལྡན་སྦྱེས་ཀྱི་གཞོད་པ་ཡོད་མེད་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། འབྲལ་གྱི་
 འབྲལ་རྒྱུའི་རྒྱུ་གྱི་གཞོད་པ་ཡོད་མེད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། འབྲལ་རྒྱུ་དེ་ལ་ཡང་དབང་
 པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་གཞོད་པའི་འབྲལ་རྒྱ་དང་། ཡིད་དབང་ལ་གཞོད་པའི་འབྲལ་
 རྒྱ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ལ། འབྲལ་རྒྱ་བྱིན་ཡོད་པ་དང་། བར་ན་ཡོད་པ་གཉིས་ཡོད།
 དང་པོ་ནི། ཉིལ་མར། རྒྱ་མེ་ལོང་། སྒྲིག་རྒྱ། བྲག་ཕྱག། སྒྲགས་རྒྱ། རང་སྟོད་པའི་
 བྲ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ལ་གཞོད་པའི་ནང་གི་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་དེ་དག་གིས་དབང་
 པོ་འབྲལ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། རབ་རིག། མིག་སེར། ཐང་སྟོམ་ཐོས་པ།

རིམས་ཤིག་གཏོང་གིས་གཅེས་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། བྱེད་འབྲུལ་པའི་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་དེ་དག་གིས་དབང་པོ་འབྲུལ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཡིད་དབང་ལ་གཞོད་པའི་འབྲུལ་རྒྱ་ནི། སྤྲུགས་རྒྱུ་གྲུབ་མཐའ་ངན་པས་བསྐྱེད་པ། གཏན་ཆོག་གསུམ་སྤྱང་། མི་ལམ་ཤིག་ཆང་འཐུང་བ་སོགས་ཡིན་ཏེ། དབང་པོའི་འབྲུལ་རྒྱ་མེད་ཀྱང་དེ་དག་གིས་ཡིད་འབྲུལ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། དབང་པོ་དང་ཡིད་དབང་ལ་གཞོད་པའི་འབྲུལ་རྒྱ་ཐམས་ཅད་འཛིག་ཏེན་ཤེས་ངོའི་འབྲུལ་རྒྱ་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤྱོད་ཀྱི་གཉིས་ཡིད་དབང་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་། སྐབས་འདིའི་འཛིག་ཏེན་ཤེས་ངོའི་འབྲུལ་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ལག་རྒྱུ་མཐའ་ལའི་འབྲུལ་པའི་ཆ་དེ། སྤྱོད་ཉིད་ལ་སྤྱོད་ཁ་མ་སྤྲུགས་པའི་ཐ་སྤྱད་པའི་ཆ་དེ་མས་ལོག་པར་ཏོགས་མི་རུས་པའི་བྱིར། སྐབས་འདིའི་འཛིག་ཏེན་པའི་ཤེས་ངོ་ལ་སྤྱོད་ཏེ་ཡང་ལོག་གཉིས་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། འཕགས་པའི་གཟིགས་པ་དང་། རིགས་ཤེས་དང་། དབུ་མ་པ་རང་ལུགས་ལ་སྤྱོད་ཏེ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན། དེ་དག་ལ་སྤྱོད་ཏེ་ལོག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ན། འཛིག་ཏེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་སོགས་འཛིག་ཏེན་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྤྱོད་ནས་བདེན་པའི་ཐ་སྤྱད་ཐོབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། གཟུགས་སོགས་འཛིག་ཏེན་པའི་ཤེས་ངོར་བདེན་པ་ཡིན་ཞེས་པ་གཏན་མིན་པས། འཛིག་ཏེན་སྤྱོད་མའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་བདེན་འཛིན་བཞག་མི་དགོས་ཤིང་། གཟུགས་སོགས་གང་གི་ངོར་ཡང་དག་པར་འཛིག་པའི་ཤེས་པ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱིས་བྱུང་ཀྱང་། གཟུགས་སོགས་གང་ལ་སྤྱོད་ཏེ་བདེན་ཞེས་པའི་ཐ་སྤྱད་ཐོབ་རུང་གི་ཤེས་པ་ལ་ཐ་སྤྱད་པའི་ཆ་དེ་མ་འཛིག་

བ་ནི་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཚུལ་མེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་བཤད་རྣམས་གྲུང་
 བསྒྲིགས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། ། ༡༩༥༣ ལ་ཅིག་ན་རེ། ཟུ་གུ་རང་བཞིན་
 མེད་པ་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། རོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟུ་གུ་བདེན་མེད་རྟོགས་
 པའི་རིགས་ཤེས་མེས་དཔག་གི་རྙེད་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིགས་ཤེས་
 མེས་དཔག་དེས་དེ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་
 དེ་རིགས་ཤེས་མེས་དཔག་གི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཅ་
 ཤེས་ཀྱི་ཆེན་ལས། བར་དུ་ཆོད་མ་གཞན་བརྒྱད་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་རིགས་ཤེས་ཀྱི་
 སྟོབས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་དང་འཛིན་
 སྐྱངས་དངོས་ཟུ་འགལ་བའི་སྟོ་བསྐྱེད་བྱས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་གཙོད་པས་རིགས་
 ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོ་འདོགས་གཙོད་མོད་ཀྱང་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་སྟོ་འདོགས་དེ་
 གཙོད་པ་མིན་ལོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རང་བཞིན་
 མེད་པ་ཡོད་པ་དེ་མེད་དགག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་སྟེ། ཡང་ལ་ཅིག་ན་རེ། ཟུ་གུ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་མེས་དཔག་དེ་ལ་ཟུ་གུ་
 བདེན་མེད་དུ་སྒྲུང་བ་ཆོས་ཅན། རིགས་ཤེས་མེས་དཔག་གི་རྙེད་དོན་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། རིགས་ཤེས་མེས་དཔག་དེ་རང་གི་སྒྲུང་བ་
 ལ་མཛོན་སུམ་གྱི་ཆོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་སྒྲུང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྒྲུང་བ་དེ་ནི་མེས་དཔག་དེས་དབྱེད་ནས་རྙེད་པའི་ཡུལ་མ་
 ཡིན་པས་དེའི་རྙེད་དོན་དུ་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཡང་ལ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲུང་སྟོང་གཉིས་
 ཆོགས་ཆོས་ཅན། རོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རིགས་ཤེས་མེས་དཔག་གི་རྙེད་

དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་མ་རིགས་བྱུང་འགོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལམ་རིམ་
 ཆེན་མོར། དེ་རིགས་ཤེས་མེས་དཔག་གིས་གཞལ་བའི་དོན་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ཞེན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་རིགས་ཤེས་མེས་དཔག་གི་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱིས་གཞལ་
 རྒྱུའི་དོན་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཤེས་ཤིག་ཆེན་ལས། འདིས་སྤྱི་བྱ་
 ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ལ་སྤྱི་བྱུང་སྟེ་སྤང་བ་རང་
 བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་སྤང་བར་གང་གིས་འབྱུང་བ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤང་སྟོང་གཉིས་ཆོགས་དོན་དམ་བདེན་
 པར་དབུ་མ་ཐལ་རང་སྤྱི་བྱུང་སྟེ་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བོད་སྤྱི་རབས་པས་
 ཐལ་རང་གཉིས་ལ་སྤང་སྟོང་གཉིས་ཆོགས་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་སྤྱི་མ་
 རིགས་བྱུང་བ་དང་། སྤང་བ་ལ་སྟོས་པ་བཅད་ཅམ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་རབ་
 དུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མ་པར་འདོད་ཅིང་། ལོ་རྒྱ་བ་ཆེན་པོས་དེ་ནི་ཆོངས་པ་ངོ་མཆར་
 བསྐྱེད་པའི་རྣམ་བཞག་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལ། རྗེ་སྤྱི་མས་གསུང་དེ་འཐད་སྟོགས་
 སྤྱི་མཇུག་ཚུལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བདེན་སྟོང་སྤྱི་མ་
 ལྟ་བུ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟོགས་པའི་རྗེས་
 དཔག་མེད་པར་ཐལ། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་བྱངས་པའི་དེ་དག་རྟོགས་པའི་སྟོང་དེ་དབུང་
 ཤེས་དང་མངོན་སྤྱི་མ་གྱི་ཆད་མར་ཅ་ཤེས་ཤིག་ཆེན་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་རིགས་ཏེ། གཞི་བྱུང་ཡིན་ན་རང་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བུ་ཡིན་པས་
 བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། རྟགས་མ་བྱུང་སྟེ། ཐ་སྤྱི་བྱུང་སྟོང་བདེན་
 མེད་ཡོད་པ་གཉིས་རྟགས་ལ་བཞེད་ནས་རྟོགས་དགོས་ཀྱི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

དེ་དག་སྤྱི་ལོ་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་དགོས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་གཞལ་བྱ་
 མངོན་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་ཤེས་ཤིག་ཆེན་ལས། རང་བཞིན་མེད་པ་བྱད་གཞིར་
 བྱལ་ནས་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གང་ལ་ཡང་དབྱེད་པ་མེད་པས་རྟགས་ཀྱིས་
 འགྲུབ་པ་མིན་ཞིང་། རྟགས་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་བཞིན་མེད་པ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་
 འདོགས་གཙོད་པར་ཡང་རྒྱས་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་ནི་མངོན་གྱུར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། གཞུང་དོན་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་
 རང་བཞིན་མེད་པ་ཆད་མས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱིར་
 གཞལ་བྱ་སྒྲོག་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཅུ་ཤེས་ཤིག་ཆེན་ལས། དེ་ཡང་
 ཡོད་པ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྲོག་གྱུར་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཆད་མས་
 བྱལ་པ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྐད་ཅིག་མ་སྒྲོག་
 གྱུར་ཡིན་པས་སྐད་དང་སྒྲོན་པོ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ཀྱང་དེ་གཉིས་སྐད་ཅིག་མ་སྒྲོག་གྱུར་
 ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་དག་སྟོང་ཉིད་
 མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་མཐའ་དག་ལ་སྒྲོག་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞི་བྱལ་ཡིན་
 ན་རང་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་དང་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མ་དང་ལུང་གི་
 ཆད་མ་གསུམ་རེ་ཡོད་པས་བྱལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་བྱལ་ཡིན་ན་ཁྱོད་གཞལ་བྱའི་
 གནས་གསུམ་གར་སོང་བའི་གང་ཟག་རེ་ཡོད་པས་བྱལ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ཏེ་དོན་
 ལ་གནས་པའི་ཕྱོགས་གང་ཡིན་དབྱད་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། རིགས་ཤེས་རྗེས་
 དཔག་གི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གཞལ་བྱར་
 གྱུར་པའི་སྟོང་ཉིད་གཉིས་དོན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལ་དོན་དམ་བདེན་

བ་དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་
 རོར་ཆོས་ཅན་གཟུགས་སོགས་ཤར་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱི་དེའི་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་དེ་དོན་
 དམ་བདེན་པ་བཏགས་པ་བར་འཛོགས། །བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རོར་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤང་
 བ་རྒྱབ་པས་དེའི་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་མཆན་ཉིད་པར་འཛོགས་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལམ་རིམ་ལས། ད་ལྟ་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་
 རང་བཞིན་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་
 ཉིད་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་འདི་དག་བྱང་གཞིར་བྱས་པའི་སྤྱོད་དུ་བྱང་ཆོས་
 ཡོད་པས་སྒོ་གཅིག་གི་ཡུལ་ན་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་མི་འགལ་ཞིང་གཉིས་སྤང་དེ་མ་
 ལོག་པས་སྤྱོད་ཉིད་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་བཏགས་པ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལམ་རིམ་ལས། གང་གི་ཆེ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་
 པའི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་གོམས་པས་དོན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རོར་ནི་རང་བཞིན་
 མེད་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་དུ་སྤང་བའི་འབྲུལ་སྤང་ཐམས་ཅད་སྟོག་པས་ན་ཆོས་ཉིད་
 མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་ཤེས་པས་ཆོས་ཅན་གཟུགས་སོགས་དེ་མི་དམིགས་པས་དེ་
 ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཅན་སྒོ་དེའི་ངོ་ན་མེད་པས་དེ་གཉིས་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་
 ཅན་དུ་འཛོགས་པ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་སྒོ་གཞན་ཞིག་གི་ངོས་ནས་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དོན་
 དམ་བདེན་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་སྤྱོད་དུ་རང་
 བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྤང་བའི་འབྲུལ་སྤང་གི་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་
 ལོག་པ་ཅམ་ལ་འཛོགས་པས་དེ་ཁས་སྤངས་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་
 ཁས་སྤངས་གནད་དགོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྤྱི་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ལ་མ་བྱུང་

སྟེ། རིགས་ཤེས་རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་གཉིས་ལ་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་སྣང་མི་སྣང་གི་
 བྱུང་བར་ཡོད་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོར་ཤར་བའི་སྟོང་ཉིད་གཉིས་ལ་དངོས་བཏགས་
 ཀྱི་བྱུང་བར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་དོན་ཡང་རྗེས་དཔག་གི་དོར་ཤར་བའི་སྟོང་ཉིད་དེ་
 མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་དོར་སྐྱོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་འཆར་ཚུལ་ལ་སྟོས་
 ཏེ་དོན་དམ་བཏགས་པ་བར་བཤད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཤེས་རྟོག་བཅས་
 རྟོག་མེད་གཉིས་ལ་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་གཟུགས་སོགས་སྣང་མི་སྣང་གི་བྱུང་བར་
 ཡོད་དེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོང་ལ་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་གཉིས་ཆར་སྣང་བ་
 གཅིག་དང་། ཆོས་ཅན་མི་སྣང་བར་ཆོས་ཉིད་འབའ་ཞིག་སྣང་བ་གཅིག་གྱང་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཅ་ཤེས་ཤིག་ཆེན་ལས། དེ་ལ་སྐྱོས་པ་ནི་འདིར་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་སྐྱོས་པ་
 ཅམ་མ་ཡིན་གྱི་སྣང་བའི་སྐྱོས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། དེ་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་དོར་གཉིས་སྣང་གི་སྐྱོས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱབ་པ་ལ་
 བྱའི་སྣང་བའི་སྐྱོས་པ་མེད་པ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཅན་སྣང་
 བའི་སྐྱོས་པ་གཉིས་ཡ་མ་བྲལ་བས་དོན་དམ་བདེན་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་འདི་ནི་ཡིག་ཆར་མི་གསལ་ཞིང་། མཁས་པ་
 དག་གིས་དབྱེད་གཞི་ཆེ་བར་མཛད་ལ་ཡིག་ཆ་གཞན་དུ་རིགས་ཤེས་རྟོག་བཅས་
 ཀྱིས་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་མི་སྣང་བར་བཤད་པའང་ཡོད་པས་ཐག་གཅོད་མི་སྲ་བར་
 དཔྱད་དགོས་པའི་གནས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ན་སྐྱོས་
 བཅས་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྐྱོས་བྲལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མདོ་
 ལས། ཟབ་ཞི་སྐྱོས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས། །ཞེས་དང་། ཅ་ཤེས་ལས། གཞན་

ལས་ཤེས་མིན་ནི་བ་དང་། སྦྲོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་སྦྲོས་པ། རྣམ་ཏྲུག་མེད་དོན་ཐ་
 དད་མིན། དེ་ནི་དེ་ཉིད་མཆན་ཉིད་དོ། ཞེས་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་བྱུང་ཆོས་སམ་
 མཆན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་དགོས་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་
 པ་ཡིན་ན་སྦྲོས་པ་དང་བཅས་པས་བྱུང་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གཞི་བྱུང་ཡིན་ན་བདེན་འཛིན་
 ཀྱི་སྦྲོས་པ་དང་བདེན་སྣང་གི་སྦྲོས་པ་གཉིས་ཀ་དང་བཅས་པས་བྱུང་པའི་སྤྱིར། ལམ་
 རིམ་རྒྱུད་དུ་ལས། བདེན་སྦྲོང་དེ་སྣང་བའི་སྦྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་མི་སྤྱིད་
 པས། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ན་གཉིས་སྣང་གི་སྦྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་དགོས་པ་
 བྱི་གཞུང་གི་དོན་མིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། ཐལ་
 འགྱུར་གཉིས་པ་ལ་མ་བྱུང་སྟེ། སྦྲོས་བཅས་དང་སྦྲོས་བྲལ་ཞེས་པ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་
 དམ་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་མདོ་བསྟན་བཅོས་དང་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་
 གསུང་རབ་དང་ཡིག་ཆའི་ཆོག་ཟེན་ལའང་མང་དུ་བྱུང་བའི་སྤྱིར་ཟེར་ཏེ་བརྟག་དགོས་
 མོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བཤད་ཚུལ་དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་དམ་བདེན་
 པ་དེ་ལ་སྦྲོས་པ་གཉིས་ཆར་དང་བྲལ་བའི་དོན་དམ་དང་། སྦྲོས་པ་སྤྱོད་པ་གཅིག་ཅུ་
 དང་བྲལ་བའི་དོན་དམ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྦྲོང་ཉིད་དེ་རིགས་ཤེས་
 ཏྲུགས་མེད་ཀྱི་དོར་སྦྲོས་པ་གཉིས་ཆར་དང་བྲལ་བ་དང་། རིགས་ཤེས་ཏྲུག་བཅས་ཀྱི་
 དོར་སྦྲོས་པ་སྤྱོད་པ་གཅིག་ཅུ་དང་བྲལ་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱུང་།
 ཏྲུགས་བྱུང་སྟེ། ལམ་རིམ་རྒྱུད་དུ་ལས། རྫོང་འགའ་ཞིག་གི་དོར་གཉིས་སྣང་གི་སྦྲོས་པ་
 ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་མ་གཏོགས་པ། བདེན་སྦྲོང་དེ་སྣང་བའི་སྦྲོས་པ་ཐམས་ཅད་
 དང་བྲལ་བ་མི་སྤྱིད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྦྲོས་པ་གཉིས་ཆར་

དང་བྲལ་བའི་དོན་དམ་དང་སྟོས་པ་སྟོགས་གཅིག་ཅུ་དང་བྲལ་བའི་དོན་དམ་གཉིས་
 དོན་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། རིགས་ཤེས་རྟོག་མེད་ཀྱི་དོར་སྟོས་པ་གཉིས་ཆར་དང་
 བྲལ་བའི་དོན་དམ་དང་རིགས་ཤེས་རྟོག་བཅས་ཀྱི་དོར་སྟོས་པ་སྟོགས་གཅིག་ཅུ་
 དང་བྲལ་བའི་དོན་དམ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ།
 སྤྱིར་དེ་གཉིས་ཀ་ཤེས་བྱེད་མི་སྤྱིར་པའི་སྤྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲར་བ་ལྟར་
 གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་གཉིས་དང་བདེན་པ་གཉིས་རིམ་བཞིན་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་
 ཐལ། སྒྲར་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མ་སྤྱོད་མི་མ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་གཉིས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་
 གངས་སྤྱི་བཞད་པ་དེའི་སྤྱིར། འདོད་ན། འོ་ན། སྒྲར་བ་ལྟར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་དོན་དེ་རང་
 མཛོན་སྤྱི་བཞད་པ་དེའི་མཛོན་སྤྱི་བཞད་ཀྱི་ཆད་མའི་སྒྲར་བ་ལྟར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ལ་བྱེད་
 པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །རང་འཛིན་རྟོག་པ་ཆད་མའི་སྒྲར་བ་ལྟར་གྲུབ་མ་གྲུབ་
 ཀྱིས་འཛོག་མི་རིགས་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྲབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གཞི་གྲུབ་ཡིན་ན་རང་
 འཛིན་རྟོག་པ་ལ་སྒྲར་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པས་ཁྲབ་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གཞི་གྲུབ་ཡིན་ན་རང་
 འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བདེན་པར་སྒྲར་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པས་ཀྱང་ཁྲབ། སྒྲ་དོན་འབྲེས་པར་
 སྒྲར་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པས་ཀྱང་ཁྲབ་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་མར་འདོད་ན། འོ་ན་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་
 པ་ཡིན་ན་རང་མཛོན་སྤྱི་བཞད་པ་དེའི་མཛོན་སྤྱི་བཞད་ཀྱི་ཆད་མ་ལ་སྒྲར་བ་ལྟར་མ་
 གྲུབ་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་སྤྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་སྤྱིར། རྟགས་སྤྱི་བཞད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་རང་མཛོན་སྤྱི་བཞད་པ་དེའི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛོན་སྤྱི་བཞད་ཀྱི་ཆད་མ་ལ་སྒྲར་བ་ལྟར་བྱེད་པའི་སྤྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དེ་
 སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ནང་པན་ཚུན་ཁོ་ནའི་མཛོན་སྤྱི་བཞད་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཉགས་སྤྲུལ་གྱི་ལུང་ལྟར། གཞི་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་འཐད་པར་ཐལ། སྤང་
 བ་ལྟར་བྱ་བ་མ་བྱ་བ་ཀྱི་དོན་ནི། རང་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ལ་
 སྤང་བ་ལྟར་བྱ་བ་མ་བྱ་བ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཐུན་དེ་རང་སྤང་ཡུལ་དུ་
 བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ལ་སྤང་བ་ལྟར་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སློབ་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་མཐུན་མི་ཉག་པར་ཉགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་བ་
 ལྟར་མ་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དེ་བདེན་སྤང་ཅན་གྱི་ཤེས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྤྲོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་འབྱོར་
 མངོན་སུམ་ཡིན་ན་རང་ཡུལ་གང་སྤང་ངེས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉགས་མ་བྱ་བ་
 རྟེ། གཞན་དུ་ན་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་བདེན་བྱ་བ་ཀྱང་ངེས་
 པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཐུན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྤང་བ་སྤང་བ་ལྟར་བྱ་བ་
 པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་ལ་སྤང་བ་ལྟར་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཐུན་
 ལ་སྤང་བ་ཆོས་ཅན། སྤང་བ་ལྟར་བྱ་བ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། བརྒྱན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་མ་ཁྲབ་ན། རྣམ་
 མཐུན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྤང་བ་སྤང་བ་ལྟར་བྱ་བ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་གང་སྤང་ཐམས་
 ཅད་སྤང་བ་ལྟར་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གང་གཟིགས་ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟར་
 གཟིགས་པ་ལྟར་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་སློབ་སྤྲོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། དབུ་མ་པ་རང་
 ལུགས་ལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་དབྱེད་གོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་
 འཛིག་ཉེན་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྤྲོས་ཏེ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཡོད་པར་དབུ་མ་པས་བཞེད་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཉགས་དེར་ཐལ། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་ཀྱང་འཛིག་ཉེན་ན་བདེན་རྒྱན་

ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཐོབ་རུང་ཅམ་ལ་དེ་དག་གི་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་ལོག་ཏུ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། འཇིག་རྟེན་ང་དང་ལྷན་ཅིག་ཅོད་ཀྱི་ང་འཇིག་རྟེན་དང་
 མི་ཅོད་དེ་གང་འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་ང་ཡང་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །གང་
 འཇིག་རྟེན་ན་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་ང་ཡང་མེད་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་ཐོབ་རུང་རྣམས་ཀྱང་
 འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་གཟིགས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལོག་པ་ཡིན་པས། སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་
 རྣམས་ནི་གནས་ལ་དགའ་ཞིང་ཡུལ་རྣམས་འདོད། །འཇིན་ལ་གནས་ཤིང་མི་མཁས་
 ལྷན་མོངས་ལྷན་པ་བཞིན། །ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ནི་གནས་མེད་འཇིན་མེད་དེ། །
 དེས་ན་འཇིག་རྟེན་དག་དང་ཅོད་པ་འབྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། གླུ་པས་འདིའི་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཆོག་ཀྱང་
 གཉིས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སྤྱི་མའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་དང་། ཕྱི་མའི་
 དངོས་བསྟན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། སྤྱི་མ་བདེན་འཇིན་
 ལ་བྱེད། ཕྱི་མ་ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 གཞུང་དེས་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོའི་ཡང་ལོག་གཉིས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་བསྟན་པ་
 གང་ཞིག། དེ་གཉིས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲོ་ཁ་མ་སྤྱོད་པས་
 པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མ་དེ་འཇོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་རྒྱུང་དུ་ལས། དེ་
 ཡང་འཇིག་རྟེན་པ་འམ་ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མ་ཉིད་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་དག་དང་ལོག་པའི་
 ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཇོག་གི། འཕགས་པའི་གཟིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་རིགས་ཤེས་

ལ་ལྟོས་ནས་མིན་པས། ཞེས་དང་། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་དང་ཅ་འཇུག་གི་རྣམ་བཤག་
 ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཇིག་རྟེན་ཤེས་
 རོའི་ཡང་ལོག་གང་རུང་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོ་རང་དགའ་
 བ་ཡིན་པས་བྱུང་བའོ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ཤེས་རོའི་ཡང་དགའ་
 ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོ་རང་དགའ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དགའ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་བ་གང་
 ཞིག་། དེའི་ལོག་པ་ཡིན་ན་འང་སྒོ་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལོག་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རྣམ་མཐུན་དང་སྟོབས་བརྩུ་སོགས་འཇིག་རྟེན་ཤེས་རོའི་ཡང་དགའ་
 .....ཡིན་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོ་རང་དགའ་བས་དེ་དག་འཇོག་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱི་བདག་དང་གྲངས་ཅན་པའི་གཙོ་བོ་
 སོགས་འཇིག་རྟེན་ཤེས་རོའི་ལོག་པ་ཡིན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོ་རང་དགའ་བས་
 དེ་དག་ལོག་པར་རྟོགས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིའི་ཡང་ལོག་
 འཇོག་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་ལ་སྒོ་ཁ་མ་སྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
 སྒོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་སྒོ་དེ་འཇོག་པར་བཤག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་
 སྟེ། སྟོང་ཉིད་ལ་སྒོ་ཁ་སྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡང་དེ་དག་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་ཐ་
 སྟོང་པའི་ཤེས་པ་རང་དགའ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་
 རྒྱས་མ་བསྐྱད་པའི་འཇུག་ཤེས་རྒྱལ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་ཤེས་རོའི་ཡང་
 དགའ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དང་། འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་འཇུག་ཤེས་རྒྱལ་པོ་
 གང་རུང་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་ཤེས་རོའི་ལོག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། སྐབས་འདིར་
 འཇུག་ཤེས་རྒྱལ་ཆོན་ལྷ་ཕྱི་བཟུང་དོན་དང་བཅས་པ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་རོའི་ཡང་ལོག་

གི་མཆན་གཞིར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཐུབ། ཉགས་བྱུང་སྟེ། ལམ་རིམ་ཚུང་དུ་ལས།
 ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ཀྱིས་ནི་འབྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱས་མ་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་དུག་
 དང་། དེ་ལས་བསྐྱོག་པའི་ཤེས་པ་དུག་དང་། ཤེས་པ་སྤྲུམ་ས་བཟུང་བའི་ཡུལ་དུག་
 དང་། སྤྱི་མ་དུག་གིས་བཟུང་བའི་ཡུལ་དུག་སྟེ། ལོག་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུག་ལོག་
 པའི་ཀྱན་རྫོབ་དང་། མ་ལོག་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུག་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འཛོག་
 ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་
 རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་སློ་ལྟན་སྤྱི་དེ་འབྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱས་མ་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་
 ཡིན་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་ཤེས་ཏོ་ལ་སྟོས་པའི་ལོག་པ་ཡིན། བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་
 དེ་འབྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་ཤེས་ཏོ་ལ་སྟོས་
 པའི་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་ཏོར་ཡང་ལོག་
 དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་ཏོ་ལ་སྟོས་པའི་ཡང་ལོག་གཉིས་རིམ་བཞིན་དོན་གཅིག་
 ཡིན་མིན་སོགས་དབྱུད་པར་བྱ་བ་མང་སྟེ། སྤྱི་མ་པས་ཆོག་གོ། །དུག་པ་སྤྱོད་ནི།
 བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་
 སློ་ཀྱན་རྫོབ་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་ངོར་བདེན་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་རྫོབ་
 དང་བདེན་པའི་སྤྱོད་ནི་སོ་སོར་བཞག་ན། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་སྤྱོད་ནི་ལ་བདེན་འཛིན་ལ་ཀྱན་
 རྫོབ་ཏུ་བྱས་པ་དང་། བརྒྱན་པ་ལ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་བྱས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་
 ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་བྱས་པའི་སྤྱོད་ནི་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། བདེན་པའི་སྤྱོད་ནི་ལ། མ་རིག་པའི་
 ཏོར་བདེན་པས་ན་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། ཐ་སྙད་པའི་ཡུལ་དུ་ཡོད་པས་ན་ཐ་སྙད་
 བདེན་པ་ཞེས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་

ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བཟླ་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་དོན་ཡང་ཡིན། དམ་པ་
 ཡང་ཡིན། བདེན་པ་ཡང་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བཟླ་བའི་བྱེད་དང་པོ་ཡིན་ཏེ། རིགས་
 ཞེས་ཀྱི་ཉིད་དོན་ཡིན་པའི་བྱེད་། གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་
 པའི་བྱེད་། གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པའི་བྱེད་། བདུན་པ་
 ལ། བདེན་གཉིས་ཞེས་པའི་པན་ཡོན་ནི། བདེན་གཉིས་ལས། བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་
 ཞེས་པ་དག། ཐུབ་པའི་བཀའ་ལ་མི་སྤྲོད་ཏེ། དེ་དག་མ་ལུས་ཆོག་པ་བསགས་
 བས། རྒྱན་ཆོག་པ་པོ་ལ་འགྲོ་བར་འགྱུར། ཞེས་དང་། འཇུག་པར། ཀྱན་རྫོབ་དེ་
 ཉིད་གཤོག་ཡངས་དཀར་པོ་རྒྱས་འགྱུར་བ། ཞེས་པ་ནས། རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་
 མཆོད་པོ་ལ་མཆོག་ཏུ་འགྲོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། བདེན་གཉིས་མ་ཞེས་པའི་
 ཉིས་དམིགས་ནི། རྒྱ་ཞེས་ལས། གང་དག་བདེན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི། རྣམ་དབྱེ་རྣམ་པར་མི་
 ཞེས་པ། དེ་དག་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ནི། ཟབ་མོད་དེ་ཉིད་རྣམས་མི་ཞེས། ཞེས་
 དང་། འཇུག་པར། བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་གང་གིས་མི་ཞེས་པ། དེ་གཉིས་རྣམ་ཏྱིག་
 ལོག་པའི་ལམ་ངན་ཞུགས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། ༡༩༦༩ བ ༥ འདི་ནི་གཟུགས་
 སོགས་རྣམས་གང་ཟག་གསུམ་པོ་དེའི་སྒོ་ངོར་མི་བདེན་པས་ཀྱན་རྫོབ་ཙམ་ཞེས་
 གསུངས་ཀྱི། དེ་དག་གི་སྒོ་ངོར་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་མིན་
 རོ། ། རྒྱལ་བས་འདིར་རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་བརྟུན་པ་དེ་ནི་ཀྱན་
 རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་
 འདིག་ཏེན་པའི་སྒོ་རང་འགྲེལ་བའི་ངོར་བརྟུན་པ་དེ་ནི་སྒོ་ཀྱན་རྫོབ་པ་དེའི་ངོར་བདེན་
 པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱེད་། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་འདྲིན་ཀྱི་

ངོར་བདེན་པས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། རང་བཞིན་ནི་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་
 རྣམས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མི་སྣང་ངོ། ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་དེ་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ནི་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མི་སྣང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། སོ་སྤྱི་དང་སྟོབ་པ་རྗེས་ཐོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་ནི་མ་རིག་
 པ་དང་དེའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མི་སྣང་ཡང་སྣང་
 བར་འདོད་དགོས་སོ།། ༡༦ ནན་༡༥ འདིས་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཆིག་བྱར་
 ཀྱི་བདེན་པ་ནི། དོན་ལ་བདེན་པར་འཛོག་མི་རུང་བས་མ་རིག་པ་དེའི་ངོར་བདེན་པར་
 འཛོག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་མ་རིག་པ་དེས་འཛོག་པར་སྟོན་
 པ་མིན་པའང་ཤེས་དགོས་སོ།།

༥༦ ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉོན་མོངས།

༡༦ ནན་༥ རྒྱལ་ས་འདིར་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གསུངས་པའི་
 དོན་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་ན་བདེན་འཛིན་ཡིན་
 པས་བྱུང་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་པར། གཉི་ཟུག་ཀྱན་ལ་གནས་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པའི་གཉི་ཟུག་
 ནི་འགྲེལ་པར་བདེན་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་གསུངས་ཤིང་། འགྲེལ་པའི་གཉི་ཟུག་
 ལས་ཐ་མི་དད་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་བཤད་ལས། གཉི་ཟུག་དང་
 མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་གི་དེ་དང་བལ་བར་མི་འཇུག་པའི་དོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་བ་ལ། གཞན་དག་ན་རེ། བཞི་བརྒྱ་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་དོན་
 ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤྱི་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། གྲེ་བག་བདེན་
 འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐུན་

མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉོན་མོངས་དེ་ལ་འཛིན་ཚུལ་མེད་པའི་མོངས་ཅམ་གྱི་མ་རིག་པ་དང་།
 ཐེ་ཆོམ་དང་། མཐར་ལྟའི་ཆད་ལྟ་དང་། སྐྱར་འདེབས་གྱི་ལོག་ལྟ་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར་
 ཏེ། མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་དབང་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་དེ་དག་ཡོད་པ་བསམ་གཏན་
 དཔེ་མཐུད་གྱི་མདོར་གསལ་བའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་
 ཉོན་མོངས་ལའང་བདེན་འཛིན་གྱིས་བྱུང་བར་ཐལ། བཞི་བརྒྱ་པ་ཙུ་འགྲེལ་དང་རྣམ་
 བཤད་ལས་ཆགས་སྤང་སོགས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱིར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་
 ལས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉོན་མོངས་ཞེས་དམིགས་གྱིས་བཀར་ནས་མ་གསུངས་
 པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་ལམ་ཅམ་གྱིས་སྤོང་རུས་
 པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱང་བཏགས་དང་ལྟན་སྦྱེས་གང་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ལྟར་
 ན་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉོན་མོངས་གྱི་རྣམ་བཞག་ཀྱང་འཛིག་དཀའ་
 བར་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་སོགས་འདི་སྐོར་ལ་དབྱེད་གཞི་ཆེན་འང་སློ་རྒྱལ་
 བདག་འདྲས་ཁ་ཆོན་ཆོད་པའི་གནས་མིན་པར་འཁུམས་སོ། ། ༥༤ ན་བུ་མོ་ལྟ་གལ་
 གྱི་བྱས་རང་གི་མ་འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྦྱེས་པ་མི་ཤེས་པའི་ཆ་ལྟ་བུ་ཡིད་
 གྱི་གནས་ངན་ལེན་ཀྱང་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཉོན་མོངས་མེད་
 དང་ནད་མེད་དང་། །ལམ་བཤད་མི་གསལ་ཉིད་ལུས་ཡིན། །ཞེས་སོ། ། ༥༤ ཅན་ཉི་
 དོན་བསྐྱས་ན། བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་དེ་ལ་ས་བོན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པ་
 ལས། ས་བོན་མ་ཡིན་པའི་བག་ཆགས་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་
 པ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་གཉིས་སྤང་འཁུལ་པའི་ཆ་དེ་ལ་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་
 འཛིན་པའི་བྱི་མ་ཞེས་བཏགས་ནས་བཤད་དུ་ཡོད་པས། ཤེས་པར་འགྱུར་པའི་ཤེས་

སྤྱི་བ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་སོ། དེས་ན་ཕྱོགས་འདི་བ་ལྟར་ན། སྟག་ཆང་ལོ་རྒྱ་བས།
 ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་མ་རིག་ཡོད་པ་དང་། །ཤེས་པར་འགྱུར་པའི་ཤེས་སྤྱི་བ་མེད་པ་
 འགལ་། །ཞེས་པ་ལ་འགལ་སྔོང་མཛད་ཚུལ་ནི། བཤུ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་
 མཛད་པའི་སྟག་ཆང་དགག་ལན་ལས། །ཤེས་པ་གཅིག་གིས་བདེན་གཉིས་གཅིག་
 ཆར་དུ། །མངོན་སུམ་གཟིགས་པའི་སྤྱི་བ་བྱེད་སྒྲ་བ་ལ། །མ་རིག་ཅེས་བཏགས་ཤེས་
 པ་དངོས་མིན་བས། །འདི་ལ་འགལ་བ་ཆ་ཅམ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 རོ། །༡༩༤༢༠༡།གཞུང་འདིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བག་ཆགས་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་
 གྱི་བག་ཆགས་ཡིན་པས་བྱབ་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་གྱི་བག་ཆགས་ཡིན་ན་གཞུང་འདིས་
 བསྟན་ཚུལ་ལྟར་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཡིན་པས་མ་བྱབ་སྟེ། གཞུང་འདིས་བསྟན་
 ཚུལ་ལྟར་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཡིན་ན་རང་ཉིད་སེམས་རྒྱུད་ལ་བསྐྱོ་བྱེད་གྱི་ཉོན་
 མོངས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་ཀྱང་མི་ལྟོག་པའི་བག་ཆགས་ཡིན་པས་བྱབ་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བག་ཆགས་ལ་ས་བོན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་
 པའི་བག་ཆགས་དང་། ས་བོན་ཟད་ཀྱང་མི་ལྟོག་པའི་བྱི་མའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བག་
 ཆགས་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་ཁོ་ནས་བྱབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱལ་ཆབ་རྒྱའི་
 གསུང་ལྟར་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་བྱི་མ་ཟད་པར་སྤངས་མ་སྤངས་གྱི་
 དབང་གིས་༡༩༤༢༠༡།གཞུང་འདིས་དོན་དམ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་བསྟན་ཚུལ་
 སྤྱི་འཕགས་སོ་སོའི་སྔོང་ཉིད་ཉོགས་ཚུལ་དང་དཔེ་དོན་སྤྱར་ནས་ཤེས་པར་བྱ་ཚུལ་
 བེ། ཅེས་ཞིག་ཆེན་ལས། དཔེར་ན་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྤྱི་འདད་དམིགས་པ་ན་རབ་
 རིབ་མེད་པས་སྤྱི་འདད་གྱི་ངོ་བོར་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་ཀྱང་། རབ་རིབ་མེད་པས་སྤྱི་

འད་མཐོང་བ་འདྲ་བ་ཞིག་དེས་རྟོགས་མི་བྱས་ཀྱི་དེས་བསྟན་བ་ལས་སྐྱ་འད་དུ་མེད་
བཞིན་དུ་དེར་སྒྲུང་བའི་བྱིན་ཅི་ལོག་གོ་སྟུང་བ་འདི་ཙམ་ཞིག་ཏུ་རྟོགས་སོ། །རབ་
རིབ་སེལ་བའི་མིག་སྟོན་བསྐྱུས་བས་རབ་རིབ་མེད་པར་གྱུར་པའི་ཆེ་བར་སྒྲུང་ལྟ་བུ་
སྐྱ་འད་དུ་སྒྲུང་བའི་དོ་བོ་དེ་སྐྱ་འད་དུ་སྒྲུང་བ་མ་མཐོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་
འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོ་བཏགས་པའི་སྟོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
སྟོན་མོད་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་སོ་སོ་སྟེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་རང་གི་དོ་བོ་ཟག་མེད་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་འདྲ་བ་ཞིག་རྟོགས་མི་བྱས་ཀྱི། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་བྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པར་ལྟ་བའི་མིག་སྟོན་གྱིས་སྟོ་ཡི་མིག་བསྐྱུས་བ་ན་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་
མ་བསྐྱད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྟེས་པའི་ཆེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོས་པའི་སྒྲུང་བ་
གང་ཡང་མ་མཐོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་འདྲ་བ་དེ་
ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །དེས་ན་སྐྱ་འད་འཇག་སྒྲུང་ཅན་གྱིས་དེར་སྒྲུང་བ་ལོག་པའི་ཚུལ་
གྱིས་སྐྱ་འད་མེད་པ་མ་རྟོགས་ཀྱང་སྐྱ་འད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པ་མིན་པ་
བཞིན་དུ་སོ་སོ་སྟེ་བོས་ཀྱང་གཉིས་སྒྲུང་ལོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་
ཀྱང་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་པའི་དོན་དམ་མི་རྟོགས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༥༨ ཤེས་བྱ་མཁྱེན་ཚུལ།

༼༤༥བ༽རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་དོར་རི་སྟེད་པ་མེད་པ་དང་། དེས་
རི་སྟེད་པ་གཟིགས་པའི་དོར་རི་ལྟ་བུ་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། རྣམ་མཁྱེན་
གྱིས་གཉིས་སྒྲུང་བྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཤེས་བྱ་དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་མེད་པ་

དང་། དེས་གཉིས་སྤང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཤེས་བྱ་དེ་ལ་དོན་
 དམ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། གཟིགས་པའི་གཟིགས་འོར་ཞེས་བཞུགས་ཏེ་སྟོས་པ་
 རི་གཞུང་ཆེན་མོ་འགའ་ཞིག་གི་ཆོག་ཟེན་ལས་བྱུང་ཞིང་འགལ་བ་ཆེར་མེད་ནའང་།
 ཚུད་པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་མ་སྦྱར་ན་འཇུག་པ་བདེ་བར་སྤང་རོ། །རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དེའི་
 དོན་ལ། འཇུག་པ་རགས་པ་དགག་ཚུལ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོན་དམ་བདེན་པ་སྟོགས་
 གི་ཡང་ཡུལ་མ་ཡིན་ཟེར། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་གཟིགས་སྐྱུ་དང་མ་
 གཟིགས་སྐྱུ་གཉིས་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིའི་བཤད་བྱའི་མདོ་ལས། མཐོང་བ་
 མེད་པ་ནི་མཐོང་བ་དམ་པའོ། །ཞེས་པའི་མ་མཐོང་སྐྱུ་དང་མཐོང་སྐྱུ་གཉིས་མི་གཅིག་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ནི་རིམ་བཞིན་སྟོས་པ་མ་མཐོང་བ་དང་སྟོས་བྲལ་
 མཐོང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཐོགས་རེག་མ་མཐོང་བ་ན་ནམ་མཁའ་མཐོང་
 བར་འཛིག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །སྟག་ལོ་ན་རེ། རྣམ་མཐུན་གྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་
 མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཞེས་པ་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་མཐོང་བ་ལ་བྱེད་ཟེར། དེ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། དེས་སྟོང་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཆེ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གསལ་
 བར་ཤར་ནས་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བ་ནག་ཆོའི་འགྱུར་ལས། དེ་ཆེ་དེ་ཉིད་
 རྟོགས་པ་དེ། །རྣམ་པ་འཛིན་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བོད་སྤྱི་མང་
 བོ་ན་རེ། རྣམ་མཐུན་གྱིས་རི་སྟེང་པ་ཀུན་མི་མཐུན་ཟེར། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་རི་
 ལྟ་རི་སྟེང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་འདིར་བྲངས་པ་སོགས་ཤེས་བྱེད་མཐའ་ཡས་པས་
 སོ། །སྐྱབས་འདིར་རྣམ་མཐུན་གྱིས་ཁོ་རང་རི་ལྟར་མཐུན་ཚུལ་ལ། རྗེ་ཡབ་སྐུས་

གསུམ་གྱི་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གསུངས་པ་ལས། སྤྲུལ་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་
 གསུང་གི་སྤྲུལ་ཟེན་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་རུང་ཚུལ་མཐའ་དཔྱོད་དུ་དགག་བཞག་གིས་
 ཚུལ་གྱིས་གསལ་བར་མཛད་པ་ལྟར་ལ། དེ་ཉིད་ལས། ཡང་ན་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་ཆ་བ་
 དག །མཁུན་པའི་རྒྱན་ནི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ལྟར། གསུམ་ག་ཕྱགས་བཞེད་
 གཅིག་ཏུ་འབབ་ཚུལ་ནི། རྣམ་མཁུན་གྱིས་ཁོ་རང་རྟོགས་པ་ན་རྣམ་བཤད་ཀྱི་གསུང་
 ཟེན་ལྟར། རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། མི་སྤང་ཡང་རྟོགས་
 པའི་འཁྱགས་རྟོགས་སངས་རྒྱས་ལ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ཁོ་རང་གཉིས་
 སྤང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་འང་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁུན་གྱིས་ཀྱན་རྫོབ་དང་
 དོན་དམ་སོ་སོ་ལ་གཉིས་སྤང་དང་བཅས་བྱ་བ་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་མཁུན་ཚུལ་
 སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེའི་ཆེ་ཆ་ལས་ཆ་ཅན་ཡན་དགར་བའི་སྤང་བ་མི་
 འཆར་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་ཆ་བ་རྗེའི་གསུང་བཤད་ཀྱི་དགོངས་གཞི་དེར་གནས་པའི་
 ཕྱིར། དེའི་ཆེ་ཁོ་རང་དང་འདྲ་བའི་འདྲ་རྣམ་མི་འཆར་བའང་ཡིན་ཏེ། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་
 གསུང་བཤད་ཀྱི་དགོངས་གཞི་དེར་གནས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དོན་ལ་མི་
 འགལ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །མཐའ་དཔྱོད་ལས། རྣམ་མཁུན་རྣམ་མཁུན་ལ་ཐ་
 དད་དུ་མི་སྤང་ཞིང་། དེ་དེ་ལ་གཉིས་སུ་མི་སྤང་ཡང་། དེ་ལ་དེའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་
 པ་གཉིས་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དེའི་དོན་ནི། རྣམ་མཁུན་དེ་རང་ཉིད་རང་ཉིད་ལ་རིག་
 བྱ་རིག་བྱེད་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་ལ་ཡུལ་གྱི་ཆ་ལས་སུ་བྱ་
 བ་དང་། རང་ཉིད་འཇལ་བའི་ཆ་བྱེད་པའི་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཁས་སྤངས་ཀྱང་སྒྲོན་མེད་
 དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་ལྷོག་པ་

ཐ་དད་པན་ཚུན་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་ཀུན་མཁྱེན་
 རྗེས་གསུངས་པ་དང་གནད་གཅིག་པར་སྤང་ངོ་། སྤྱིར་གཉིས་སྤང་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་
 གྱི་གཉིས་སྤང་། རོན་སྤྱིའི་གཉིས་སྤང་། བདེན་བྱུང་གྱི་གཉིས་སྤང་། ཀུན་རྫོབ་གྱི་
 གཉིས་སྤང་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས། སྐབས་འདིའི་གཉིས་སྤང་ནི་ཀུན་རྫོབ་གྱི་སྤང་
 བ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཀུན་རྫོབ་གྱི་གཉིས་སྤང་གི་དོན་གོ་བ་ལ་རྗེ་སྟེང་པ་ཞེས་པ་དང་
 སྤྱོས་བཅས་ཞེས་པའི་སྤྱི་དོན་ཤེས་དགོས་སམ་སྟུམ་མོ། །༡༩༥༧ན༣༥༥ཆོས་ཐམས་
 ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང་ཐ་སྟེང་དུ་ཡོད་པ་ལ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀ་མ་ཐུན་ཡང་། སྤང་
 བ་ཤད་པ་སྟར་དགག་བྱ་སྤྱོད་པ་ལས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པ་སོང་མཆོམས་མི་འདྲ་
 བའི་དབང་གིས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྟེང་དུ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་ལ་
 བཞེད་ཚུལ་མི་མ་ཐུན་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་མིང་གི་ཐ་སྟེང་
 བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་མ་ཆོམ་པར་ཐ་སྟེང་དེ་བཏགས་པའི་བཏགས་གཞིའི་དོན་དེ་
 རྗེ་འདྲ་ཞིག་ཏུ་བྱུང་པ་བཅའ་ནས་རྟེན་པའི་དོན་དེ་ལ། བཏགས་པ་མ་ཐལ་བ་བྱུང་གི་
 རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་དོན་དུ་ལྷགས་གཉིས་ཀས་འཛོག་ཡང་། རང་རྒྱུད་
 པས་དོན་དེར་མ་བྱུང་ན་ཐ་སྟེང་དུ་ཡོད་པར་འཛོག་མི་ཤེས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་བཞེད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བས་དོན་དེར་བྱུང་ན་
 རིགས་པས་དབྱུང་བཅོད་དུ་ཐལ་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་རང་
 གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུང་པར་བཞེད་པའི་བྱིར། དེ་ལ་རང་རྒྱུད་པས་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་འཐད་དེ། ཆོས་རྣམས་ལ་དེ་དང་དེའི་མིང་གི་
 ཐ་སྟེང་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་ཐ་སྟེང་དུ་ཡོད་པར་འཛོག་ན་ཐག་ཁ་འབྲེལ་བ་ལ་སྤྱུལ་

ལོ་ཞེས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་གཞི་དེར་སྐྱལ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཐོ་
 ཡོར་ལ་མི་དང་སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་ཚུར་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་དང་དེའི་དོན་བྱེད་
 པར་འགྱུར་དགོས་པ་ལ་དེ་དག་མི་རིགས་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་
 པས་སྒྲོན་དེ་མི་འཇུག་སྟེ། སྐྱལ་འབྲིལ་བ་ལ་སྐྱལ་གྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་དོན་བཅའ་
 ཆེ་ཉིད་རྒྱུ་ཡོད་ལ། ཐག་ཁ་འབྲིལ་བ་ལ་སྐྱལ་གྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་དོན་བཅའ་ཆེ་
 ཉིད་རྒྱུ་མེད་པའི་བྱེད་པར་མི་འཐད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱལ་གྱི་ཐ་
 ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་དོན་བཅའ་ན་ཉིད་རྒྱུ་མེད་པར་མཚུངས་ཀྱང་། སྐྱལ་འབྲིལ་བའི་
 སར་སྐྱལ་ཡོད་ལ་ཐག་ཁ་འབྲིལ་བའི་སར་སྐྱལ་མེད་པའི་བྱེད་པར་འཐད་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། སྐྱལ་འབྲིལ་བ་ལ་སྐྱལ་གྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་གཞན་
 གྱི་གཞོད་པ་མེད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་མི་
 གཞོད་པ་དང་། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བ་སྟེ། བྱེད་པར་གསུམ་གྱིས་གཞི་
 དེར་སྐྱལ་ཡོད་པར་འཛོག་ལ། ཐག་ཁ་འབྲིལ་བ་ལ་སྐྱལ་དུ་ཐ་སྙད་བཏགས་ན་ཐ་སྙད་
 པའི་ཆད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པའི་བྱིར་གཞི་དེར་སྐྱལ་ཡོད་པར་མི་འཛོག་པའི་བྱིར།
 ཞེས་བཞེད་དེ་འདི་སྒྲོར་ཞིབ་པར་ལེགས་བཤད་སྟིང་པོ་དང་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །

༥༦ བག་ཆགས་བསྒྲོ་གཞི།

༼༤༥༽ རྣམས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒྲོ་གཞི་དེ་ལ་གང་ཐག་དང་སེམས་རྒྱུད་གཉིས་
 སུ་བྱེད་དགོས་པར་བཤད་དེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་
 བསྒྲོ་གཞི་ལ་ངའོ་སྒྲུམ་པའི་སྒྲོ་སྒྲུབ་སྟེས་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་ཞིག་དགོས་ཀྱང་། གནས་

སྐབས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྟོན་གཞི་ལ་སེམས་ཀྱི་རིགས་འདྲའི་རྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཏྲགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ལ་སེམས་ཅམ་པས་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
 ཞིག་འཛོམས། རང་རྒྱད་པས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཞིག་འཛོམས། དེ་བཞིན་དུ་ཐལ་འགྱུར་
 པས་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ང་ཅམ་ཞིག་བཞག་ནས། དེ་ལས་ཀྱི་བག་
 ཆགས་བསྟོན་གཞིར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་བཞིན་དུ་ལྷགས་འདིས་
 གྲང་ངོའ་སྟམ་པ་ཅམ་གྱི་སྟོ་སྟན་སྟེས་ཀྱི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་བག་ཆགས་བསྟོན་བའི་
 གཞིར་བཞེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
 ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྟོན་གཞི་གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལྟ་བུ་གནས་སྐབས་
 ཀྱི་བག་ཆགས་བསྟོན་གཞི་ལ་སེམས་ཀྱི་རིགས་རྒྱན་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སེམས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ལ་དེའི་རྒྱད་ཅེས་པ་ལྟར་ན་དེ་ཡང་
 རེས་འགྲེལ་བའི་བག་ཆགས་བསྟོན་གཞིར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་
 ཀྱི་རྒྱད་དེ་ནི་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞིར་འཛོམས་པ་ལས་བཏགས་ཆོས་གང་ཟག་ཏུ་
 འཛོམས་མི་རིགས་ཀྱང་། རང་འགྲེལ་ལས། གང་གིས་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་འབགས་པར་
 བྱེད་ཅིང་བསྟོན་བར་བྱེད་ལ། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སེམས་རྒྱད་དེ་ལ་སེམས་
 དང་གང་ཟག་ཀྱང་ཡོད་པར་བཤད་དེ། རྣམ་བཤད་ལས། འོ་ན། འདུག་འགྲེལ་ལས་
 སེམས་ཀྱི་རྒྱན་བག་ཆགས་ཀྱི་གཞིར་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ང་ཅམ་དེ་ཉིད་
 རྣམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྒྱད་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ཅེས་ཀྱང་བྱ་
 ལ། ཞེས་དང་། ཅ་ཤེས་ཤིག་ཆེན་ལས། སྟོན་མེད་དེ། གང་ཟག་དེའི་སེམས་ཀྱིས་
 གཟུགས་མཐོང་བས་གང་ཟག་དེ་མཐོང་བ་པོར་འཛོམས་པ་མི་འགྲེལ་བ་ལྟར་དེའི་ཤེས་

རྒྱལ་བཀ་ཆགས་བསྐྱོ་བའི་གཞི་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་བཏགས་པའི་གང་ཟག་བག་
ཆགས་ཀྱི་གཞིར་འཛིག་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལས་ཀྱི་
བག་ཆགས་བསྐྱོ་གཞིའི་གང་ཟག་དང་སེམས་རྒྱུད་སོ་སོ་ལ། གཏན་གྱི་བག་ཆགས་
དང་རེས་འགའ་བའི་བག་ཆགས་བསྐྱོ་གཞི་སོ་སོས་སྒྲུབ་མ་སྒྲུབ་སོགས་སྟོ་སྟོའོ།

༥༩ ཞིག་པ་དངོས་པོ།

༩༥༠བཟུང་ཆོག་གསལ་ལས། གང་ཞིག་འཛིག་པ་རྒྱ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྒྲངས་ནས་
འདུས་བྱས་ནམས་སྐྱད་ཅིག་མ་ཉིད་དུ་སྤྲོ་བ་དེའི་ལྟར་ན། ནམ་མཁའ་མེ་ཏོག་ལྟར་རྒྱ་
མེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་ནམས་སྐྱད་ཅིག་མ་ཉིད་དང་འཛིག་པ་དང་བྲལ་བ་ནམས་
འདུས་བྱས་ཉིད་དུ་འང་བྱུང་བར་ག་ལ་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་དེའི་སྐྱད་ཅིག་ཐམས་ཅད་མི་
འགྲིག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞུང་འདིར་བསྟན་པའི་རིགས་པས་
ཞིག་པ་དངོས་པོར་སྐྱབ་ཚུལ་ནི་ཡིག་ཆར་བཞེད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཞིག་པ་རྒྱ་མེད་དུ་
འདོད་པ་འགོག་ཚུལ་ནི། དངོས་པོ་ནམས་ཆོས་ཅན། སྐྱད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་སྐྱད་ཅིག་གིས་འཛིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་འཛིག་པ་ལ་རྒྱ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་ཞིག་པ་ལ་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་སྟེ། དུས་གཉིས་པར་མ་བསྟན་
པ་ལ་རྒྱ་མེད་ན་དུས་གཉིས་པར་མི་སྟོད་པ་ལ་ཡང་རྒྱ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དངོས་པོ་ཞིག་མ་ཞིག་གཉིས་རྒྱས་བསྐྱེད་མི་བསྐྱེད་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་ཤེས་
ལས། དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་
འདོད་ན། དངོས་པོ་ནམས་ཆོས་ཅན། འདུས་བྱས་སུ་མ་བྱུང་བ་འཇལ། འདུས་བྱས་སྐྱད་
ཅིག་མར་སྤྲོ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་པའོ། གཞན་ཡང་། སྐྱེ་འཛིག་སོགས་

འདུས་བྱས་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། གང་ཡང་རྒྱ་ལས་
 མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་དང་། སྤར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རིགས་པ་དང་གསུམ་གྱིས་ཞིག་
 པ་རྒྱས་བསྐྱེད་པར་སྐྱབ་ཚུལ་ནི་ཙྰ་ཤེས་ཤིག་ཆེན་སོགས་ལས་ཤེས་པར་
 བྱའོ། ། ༡༠བ། ༡༤ རྟེ་ཡང་མར་དང་སྤྲོད་བྱ་ཟད་པ་དེ་མར་མེ་ཤི་བའི་རྒྱ་ཡིན་པར་མ་
 ཟད། མར་མེ་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མ་དེའི་རིགས་འདྲ་མ་འོངས་པའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེའི་
 རིགས་འདྲ་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རིགས་འདྲ་མི་སྐྱེ་བ་ནི་མར་དང་སྤྲོད་
 བྱ་ཟད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་གྲུ་སྐྱེ་འགྱུར་རེ་ཞིག་མི་སྐྱེ་
 བའི་རྒྱ་ཡང་དགུན་དུས་གྱི་ཞིང་ལྟ་བུ་ལ་སྐྱ་གྲུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་སྤར་ཡོད་ཟད་ནས་མ་
 ཆང་བ་ལ་བཞེད་དོ། ། ༡༡བ། ༡༥ སྐྱ་གྲུའི་འདས་མ་འོངས་དང་། སྐྱ་གྲུ་ལ་སྐྱོས་ཏེ་འདས་
 མ་འོངས་ལ་བྱད་པར་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། སྐྱ་གྲུའི་འདས་མ་འོངས་ལ་སྐྱིར་འདས་མ་
 འོངས་གྱིས་བྱབ་ཀྱང་། སྐྱ་གྲུ་ལ་སྐྱོས་ཏེ་འདས་མ་འོངས་རེ་རེ་ལ་དུས་གསུམ་གསུམ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་དུས་གསུམ་གྱི་གཙོ་
 བལ་གྱི་དོན་ཡོད་དེ། ད་ལྟ་བ་དེ་རང་ཉིད་སྐྱེས་ལ་མ་ཞིག་པ་ཁོན་ཡིན་པས་གཙོ་བོ་
 དང་། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ད་ལྟར་བ་དེ་ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་
 སྐྱོན་ས་འཛོག་དགོས་པས་པལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཡང་དུས་གསུམ་པན་
 ཚུན་སྐྱོས་པ་དང་གཅིག་གི་རྣམ་པ་འཆར་བ་ལ། གཞན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆར་
 དགོས་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་དེ། དཔེར་ན་ད་ལྟར་བ་འཛོག་པ་ལ་འདས་མ་འོངས་གཉིས་
 ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ཉིད་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་འཛོག་དགོས་པ་ལྟར། དུས་གང་
 འཛོག་པ་ལ་ཡང་དུས་གཞན་གཉིས་མེད་ན་འཛོག་མི་སྤུབ་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་

ལྷ་འདོད་པ་ལ་བྱེ་སྤྱོད་མ་གཏོགས་བྱུང་མཐའ་གཞན་གསུམ་མཐུན་ཀྱང་། དེ་གསུམ་གྱིས་འདས་མ་འོངས་གཉིས་ཏྲག་པ་དང་། ད་ལྷ་པ་དང་དངོས་པོ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་དོ། བྱེ་སྤྱོད་ཐལ་འབྱུར་པས་དུས་གསུམ་འདུས་བྱས་སུ་འདོད་པ་མཐུན་ཀྱང་། འདོད་ཚུལ་ཆེས་མི་མཐུན་ཏེ། བྱེ་སྤྱོད་སྤྱོད་གུ་རང་འདས་པའི་དུས་སུ་ཡང་ཡོད་ལ་རང་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་པས། འདས་མ་འོངས་གྱི་མཆན་གཞིར་འདས་སྤྱོད་རང་མ་འོངས་སྤྱོད་དངོས་པོ་དེ་ཁོ་ན་རང་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་སྤྱོད་གྱི་མི་ཏྲག་པར་ཁས་ལེན་གྱི། སྐད་ཅིག་མའི་མི་ཏྲག་པ་ཁས་མི་ལེན་པའི་སྤྱོད་མཆན་གྱིས་ཡིན་ལ། ཐལ་འབྱུར་པས་འདས་མ་འོངས་གཉིས་ལ་འདས་སྤྱོད་རང་མ་འོངས་སྤྱོད་དངོས་པོ་ཁོ་རང་མི་འཛོག་པར་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་འདས་པའི་ཆ་དང་མ་སྤྱོད་པའི་ཆ་ཞིག་བཞག་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་མདོ་སྤེལ་ཡན་ཆད་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ། འདས་མ་འོངས་གཉིས་ནི་རང་སྤྱོད་པ་སོགས་གྱིས་མེད་དགག་ཏུ་འདོད་ལ། ཐལ་འབྱུར་པས་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་འདོད་དེ། ཞིག་པས་མ་ཞིག་པ་གཙོད། མ་འོངས་པས་སྤྱོད་ཞིག་བཅད་ཀྱང་། དགག་བྱ་དེ་གཉིས་བཅད་ཅུ་མིན་གྱི་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་འཕེན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱོད་གྱི་ཞིག་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་གྱི་ཞིག་པ་སྤྱོད་གྱི་ལ་བཏེན་ནས་འབྱུང་བ་འཕེན། སྤྱོད་གྱི་མ་འོངས་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་གྱི་མ་འོངས་པ་ལ་སྤྱོད་གྱི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་མ་ཆང་བས་རེ་ཞིག་མ་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་ཆང་ན་སྤྱོད་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་རེ། ཡང་ན་སྤྱོད་གྱི་མ་འོངས་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་གྱི་མ་འོངས་པ་ལ་སྤྱོད་གྱི་མ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་མ་ཆང་བའི་དངོས་པོར་འཕེན་པ་འདི་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུས་གསུམ་ནི། དངོས་པོ་རང་རང་གི་ད་ལྷ་པ་པ་ལ་སྤྱོད་ནས་བཞག་དགོས་ཀྱི། འཛོག་མཁན་གང་

ཟག་གི་སྒོ་ཁོ་ནས་མི་རུང་སྟེ། གང་ཟག་གཅིག་ཁོ་ནས་དུས་གསུམ་གྱི་སོ་སོའི་གོ་
 ཚད་ལ་དངོས་པོ་གཞན་གྱིས་དུས་གསུམ་སོ་སོའི་གོ་མི་ཚད་པ་སྐྱར་འདེབས་སུ་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཅ་ཤེས་ཤིག་ཆེན་ལས། དུས་གསུམ་ཆར་ཡང་སྒྲ་གུ་ལ་སོགས་
 པའི་དངོས་པོ་དེའི་ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དང་སྐྱེས་ནས་མ་ཞིག་པའི་དུས་གང་ཡིན་
 དེ་ལ་ཅི་བ་ཡིན་གྱི། དུས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་པོས་བརྗོད་བཞིན་པའི་ད་ལྟར་བའི་དུས་
 སུ་མེད་པ་ལ་ད་ལྟར་བ་མ་ཡིན་པར་སྒྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་བརྗོད་པ་པོ་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་
 ད་ལྟར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོ། གླུ་པ་འདིར་མཐའ་རྩལ་ཟད་དཔུང་ན། མཁས་
 པ་ཁ་ཅིག་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པའི་དོན་དུ་བྱས་ནས། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ད་ལྟར་
 བའི་མཆན་ཉིད། སྐྱེས་ཟིན་འགགས་པ་འདས་པའི་མཆན་ཉིད། སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་
 མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། མ་འོངས་པ་ཆོས་ཅན། ད་ལྟར་བ་ཡིན་
 པར་ཐལ། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། སྐྱེས་པ་
 གང་ཞིག་མ་འགགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། དུས་གསུམ་གང་རུང་གང་ཞིག་འདས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་
 བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ།
 དུས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ད་ལྟར་བ་གཙོ་བོ་དང་། འདས་མ་འོངས་གཉིས་པལ་བར་
 འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཤིག་ཆེན་ལས། དེ་ལ་གང་དུ་མ་འོངས་ཤིང་གང་ལས་འདས་པས་
 མ་འོངས་པ་དང་འདས་པར་འཛོག་པའི་དུས་ནི་ད་ལྟར་བ་སྟེ་དེས་ན་ད་ལྟར་བ་ནི་དུས་
 ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ་གཞན་གཉིས་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདས་
 པའི་མཆན་ཉིད་དེ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། འདས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་ཟིན་འགགས་

བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདས་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། འབ་པ་ཁས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྐྱེས་ལ་
 མ་འགགས་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེས་པ་གང་ཞིག། མ་འགགས་པའི་བྱིར།
 དང་པོ་བྱབ་སྟེ། བྱས་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། རང་དུས་སུ་མ་འགགས་བ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་འབྱ། ཏྲགས་དེར་ཐལ། སྐྱ་གྱའི་ཞིག་པ་ལྟ་བུ་རང་དུས་སུ་ཞིག་པ་
 མ་ཡིན་ཀྱང་། སྐྱིར་ཞིག་པར་འདོག་དགོས་པའི་བྱིར། རིག་ཆེན་ལས། སྐྱ་གྱ་ཞིག་པ་
 དེ་རང་དུས་ན་ཁོ་རང་ཞིག་པ་མིན་ཀྱང་སྐྱིར་ཞིག་པ་ཡིན་པས་འདས་པ་ཁོ་ནའོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། མཆན་ཉིད་གསུམ་པ་ལ། མ་འོངས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡོད་
 ཀྱང་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འབ་པ་ཁས། འདོད་མི་
 བྱས་ཏེ། མ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་སྟོའོ། །ཡང་
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་མ་བྱིན་པ་དེ་མ་འོངས་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། རི་
 བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། མ་འོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་
 སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་བྱིར། འབ་སྟེ། མདོན་པ་ལས། རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་
 མ་བྱུང་བ་དང་། ཞེས་དང་། རིག་ཆེན་ལས། དཔེར་ན་སྐྱ་གྱའི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་ད་དུང་སྐྱ་
 གྱུར་མ་སྐྱེས་པ་འཕ་མ་བྱིན་པ་ནི་མ་འོངས་པ་ཡིན་གྱི་གང་ཞིག་མ་འོངས་པའི་གཞི་
 དེ་ནམ་ཡང་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མེད་པས་མ་བྱིན་པ་ནི་མ་འོངས་པ་མིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། མ་འོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ད་ལྟར་གྱི་
 དུས་སུ་མ་བྱིན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡུལ་དུས་རེས་འགའ་བ་མ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱིར་རང་གི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱི་དེའི་རྒྱ་འབྲས་
 གཉིས་ཀྱི་གང་ཡང་མ་སྐྱུད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འབ་སྟེ།

དུས་གསུམ་ལ་སྤྱི་གསུམ་དུ་བྱེད་ནས། རྒྱ་ལྗངས་གཉིས་ཀ་སྤྱད་མ་ཟེན་པའི་སྤྱི་ རྒྱ་ལྗངས་གཉིས་ཀ་སྤྱད་ཟེན་པའི་སྤྱི་ རྒྱ་སྤྱད་ཟེན་ལྗངས་བྱ་སྤྱད་མ་ཟེན་པའི་སྤྱི་དང་ གསུམ་དུ་འཛོག་པ་ཅམ་ལ་མདོ་སྤེ་བ་ཡན་ཆད་མཐུན་པའི་བྱིར། དབུས་མཐའ་ལས། རྒྱ་དང་ལྗངས་བྱ་སྤྱད་ཟེན་དང་། །དེ་གཉིས་མ་སྤྱད་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདས་མ་འོངས་གང་རུང་ལ་མ་སྤྱོས་པར་ད་ལྟར་བ་འཛོག་ ཐུབ་པར་ཐལ། ད་ལྟར་བ་དེ་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་མ་སྤྱོས་པའི་ཆ་དང་། འགགས་པའི་ ཆ་ལ་མི་འཛོག་པར་རང་གི་དོ་བོ་སྤྱོས་ལ་མ་འགགས་པ་ཉིད་ལ་འཛོག་པའི་བྱིར་ན་མ་ འཁྱུག་ ཉགས་བྱུབ་སྟེ། འི་ཀ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ན་ད་ལྟར་བ་ནི་དངོས་པོ་གཞན་གཅིག་ ཞིག་པ་དང་མ་སྤྱོས་པའི་སྤྱོད་ནས་བཞག་མི་དགོས་པས། སྤྱོས་ལ་མ་འགགས་པ་སྤྱི་བྱ་ ལྟ་བུ་ཡིན་པས་མ་འོངས་པའི་སྤྱད་ཅིག་མ་སྤྱོས་ལ་མ་འགགས་པ་རྣམས་དང་བྱུང་ པར་ཆེད། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ད་ལྟར་བ་འཛོག་པ་ལ་དུས་ གཞན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་དུས་གཅིག་ལ་དེར་ འཛོག་པའི་བྱིར་ཏེ། ད་ལྟར་བའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོས་ལ་ཞེས་པས་རྒྱུན་མ་ཆད་བས་རེ་ ཞིག་མ་སྤྱོས་པའི་མ་འོངས་པ་གཅོད་པ་དང་། མ་ཞིག་པ་ཞེས་པས་འདས་པ་བཀག་ ནས་དེ་འབྲའི་དུས་གཅིག་ད་ལྟར་བར་འཛོག་པའི་བྱིར། འི་ཀ་ཆེན་ལས། ད་ལྟར་བ་ནི་ སྤྱི་བྱ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོས་ལ་མ་འགགས་པའི་དུས་ཏེ་དེའི་དུས་ན་རང་གི་རྒྱ་ནི་ འགགས་ལ་ལྗངས་བྱ་རང་ཉིད་མ་འགགས་པས་རྒྱ་ནི་སྤྱད་ཟེན་ལ་ལྗངས་བྱ་སྤྱད་མ་ ཟེན་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་མདོན་པ་ལས་ འདས་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་བྱུང་ནས་ཞིག་པ་ཞེས་གསུངས་པས། བྱུང་བ་དེ་འདས་པ་

ལ་བྱེད་པར་ཐལ། འདས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱེད། འདོད་
 མི་བྱས་ཏེ། དེ་དུས་ལ་དང་། ཞིག་པ་དེ་དུས་ལ་ཞིག་པ་ལ་བྱེད་པའི་སྤྱིར། དེར་
 ཐལ། ད་ལྟར་ལ་ཞིག་པ་ས་ནི་ད་ལྟར་པའི་རྒྱ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་ད་ལྟར་ལ་གཉིས་ཀ་
 སྤྱད་ཟེན་པས་དེ་འདས་པར་བཤད་པའི་སྤྱིར། རིག་ཆེན་ལས། ལྷུང་ལ་ཞེས་པ་ནི་
 འདས་པ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། གང་འདས་པའི་འདས་རྒྱ་སྤྱད་ལ་བྱའོ། །སྤྱད་དེ་འདས་
 པར་སོང་ལ་ན་འབྲས་བུ་སྤྱད་དང་དེའི་རྒྱ་གཉིས་ཀས་རང་གི་བྱ་བ་བྱས་ནས་ཞིག་
 པས་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་སྤྱད་ཟེན་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། གང་དུ་མ་འོངས་པ་ད་ལྟར་ལ་དང་། དེར་གང་མ་འོངས་ན་སྤྱད་ལ་སོགས་
 པའི་འབྲས་བུ་མ་འོངས་པ་རྣམས་འཛོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དུས་གསུམ་དངོས་པོ་
 གང་ཞིག །དེར་མ་འོངས་པ་དང་། མ་འོངས་རྒྱ་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། །འདོད་
 ན། འབྲས་བུ་རྣམས་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་འཛོག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར་ན་མ་
 བྱེད་མེད། མ་འོངས་པ་ལ་རང་ཉིད་ད་ལྟར་པའི་རྒྱ་དང་། ད་ལྟར་ལ་གཉིས་ཀ་སྤྱད་མ་
 ཟེན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་སྤྱིར། རིག་ཆེན་ལས། འདི་ལ་མ་འོངས་པའི་འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་
 གཉིས་ཀ་རང་གི་བྱ་བ་བྱས་ནས། ཞིག་པ་མ་ཡིན་པས་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་སྤྱད་མ་
 ཟེན་པ་ཞེས་དབུས་མཐའ་སོགས་ལས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གོང་
 དུ་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་རྒྱ་འབྲས་ཆོལ་བར་འགྱུར་པའི་སྤྱིར། རིག་ཆེན་ལས།
 གང་ཞིག་མ་འོངས་པ་ནི་སྤྱད་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་རྣམས་ཡིན་ཀྱང་། འབྲས་བུ་
 རྣམས་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་འཛོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། སྤྱོད་ཀྱི་
 མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གི་གསུང་ན་རེ། སྤྱད་པའི་མ་འོངས་པ་དང་སྤྱད་པའི་རྒྱ་གཉིས་དོན་

གཅིག་ལ། ཟུ་གུའི་འདས་པ་དང་ཟུ་གུའི་འབྲས་བུ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། གཞི་
གང་གི་ཡང་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་རང་ལྗོན་ལ་མ་ཡིན་དགག་གཅིག་དགོས་ཀྱང་། དེ་
དག་གི་གཞི་ལྗོན་ལ་མ་ཡིན་དགག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདས་མ་འོངས་
ཀྱི་རིགས་འབྲས་ཆུ་དང་མ་འོངས་ཀྱི་མཆན་གཞི་དང་།
དེ་དག་སོ་སོར་ཡིན་ཀྱི་མཆན་གཞི་ཆུ་དང་མ་འོངས་ཀྱི་མཆན་གཞི་དང་། དེར་ཐལ།
ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་ནི་ལས་བསགས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་ལས་ཀྱི་ཆུ་སྤྲོད་བྱུང་
ཁ་མའི་བར་དུ་མ་ཆད་པ་འཛོག་དགོས་ཤིང་། ཆུ་མཁུན་མ་འོངས་པ་དེ་སོ་སྤྱིའི་ས་
ནས་ཆུ་མཁུན་མཁུན་པར་དུ་ཡོད་པར་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་ཕྱིས་
ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཟུ་གུའི་འདས་མ་
འོངས་གང་རུང་ཡིན་ན་སྤྱིར་འདས་མ་འོངས་གང་རུང་པས་བྱུང་པ་གང་ཞིག་ཟུ་
གུའི་ཆུ་དང་འབྲས་བུ་རེ་རེ་ལ་དུས་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟུ་གུའི་
དུས་གསུམ་སོ་སོ་ལ་མཆན་ཉིད་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིག་ཆེན་ལས།
འདྲིའི་ལུགས་ཀྱིས་དུས་གསུམ་ཟུ་གུ་ལ་མཆོན་ན་ཟུ་གུ་ནི་ད་ལྟར་བ་དང་ཞིག་པ་ནི་
འདས་པ་དང་སྤྱིར་ཆུ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འགར་ཆུ་ཁྱེན་མ་ཆང་བས་མ་སྤྱིས་པ་ནི་མ་
འོངས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཟུ་གུ་ཞིག་པའི་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན།
ཟུ་གུའི་འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟུ་གུའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་ཁས།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཟུ་གུའི་ཞིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟུ་གུའི་འདས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། བྱུང་སྟེ། ཟུ་གུའི་འདས་པ་དང་། འགགས་པ་དང་ཞིག་པ་གསུམ་
དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཟུ་གུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དེ་གསུམ་དོན་གཅིག་

ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་བྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་སྐྱ་གུའི་
 ཞིག་པ་བྱུག་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་བྱིར། རིག་ཆེན་ལས། སྐྱ་གུ་ཞིག་པའི་
 སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནི་སྐྱ་གུ་ཞིག་པ་ཡིན་ལ་དེའི་རིགས་འབྲའི་ཞིག་པ་རྣམས་ནི་སྐྱ་མ་
 སྐྱ་མ་ཞིག་པ་ཡིན་ཞིང་ཞིག་པ་ཐམས་ཅད་འདས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། སྐྱ་གུ་འདས་པའི་འདས་པ་སོགས་སྐྱ་གུའི་འདས་པའི་རིགས་
 འབྲའི་ཐམས་ཅད་སྐྱ་གུ་ཁོ་ན་ཞིག་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་འདས་པ་དང་། སྐྱ་གུ་མ་
 འོངས་པའི་མ་འོངས་པ་སོགས་སྐྱ་གུའི་མ་འོངས་པའི་རིགས་འབྲའི་ཐམས་ཅད་སྐྱ་གུ་
 ཁོ་ན་མ་སྐྱེས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་མ་འོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་
 བྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་སྐྱ་གུའི་འདས་མ་འོངས་གཉིས་ཀ་བྱུག་མེད་དུ་
 ཐལ་བའི་བྱིར། རིག་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་འདས་པའི་རིགས་འབྲའི་སྐྱོད་ཅིག་བྱུང་ཡང་
 དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་ཞིག་པའི་སྐྱོན་ས་རང་གི་ངོ་བོ་བཞག་དགོས་པས་དུས་གཞན་
 གཉིས་དང་བྱུང་པར་ཆེའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པའི་རིགས་འབྲའི་སྐྱོད་ཅིག་བྱུང་
 ཡང་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་མ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནའི་སྐྱོན་ས་རང་གི་ངོ་བོ་གཞག་དགོས་པས་
 འདས་ད་ལྟར་གཉིས་དང་བྱུང་པར་འཁོར་ཏུ་ཆེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་
 ཡང་། སྐྱ་གུའི་འདས་པ་དང་འགགས་པ་དང་ཞིག་པ་གསུམ་ཀ་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་གསུམ་ནི་སྐྱ་གུ་འདས་ཆ་དང་འགགས་ཆ་ཞིག་ཆ་གསུམ་ལ་འཛོག་པར་
 མཚུངས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱི་འདས་རྒྱ་དང་འགགས་རྒྱ་དང་ཞིག་རྒྱ་
 གསུམ་ལ་སྐྱ་གུ་ཉིད་འཛོག་རིགས་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྐྱ་གུའི་འབྲས་བྱ་ཐམས་
 ཅད་སྐྱ་གུ་འདས་པའི་འདས་རྒྱར་འཛོག་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་རིག་ཆེན་དང་

འགལ་བ་སྒར་བཞིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་བ་དང་གཉིས་ལས་ཟུར་ནས་སྒོ་ལྟན་ནམས་ཀྱིས་
 རིགས་པས་བཏགས་ཤིང་དབྱུང་དེ་དོན་ལ་གནས་པའི་སྤྱོད་པ་གང་ཡིན་ཡིག་ཆའི་
 རང་ལུགས་སུ་བཟུང་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལྷ་གྲུ་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་
 རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ཐམས་ཅད་ལྷ་གྲུ་འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཐམས་ཅད་འདས་པར་
 འཛོག་པའི་ད་ལྟར་བ་ལ་ལྷ་གྲུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་ན། ལྷ་གྲུ་ཞིག་པའི་
 ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། ལྷ་གྲུ་ཞིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ།
 ཁྱོད་ཀྱི་དུས་སུ་ལྷ་གྲུ་ཞིག་པ་འགགས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། ལྷ་གྲུ་ཞིག་པ་ཆོས་
 ཅན། རང་གི་ཞིག་པའི་དུས་སུ་འགགས་ཟེན་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་རིང་གི་ཞིག་པ་དེ་དེ་རིང་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཞིག་པ་ལ་བྱེད་པར་
 ཐལ། ལུགས་འདིར་སྐད་ཅིག་གི་མི་ཏྲག་པ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཏྲགས་བྱལ་སྟེ།
 ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བཞིན་འཛིག་པའི་མི་ཏྲག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ནམ་འགྲེལ་ལས། དངོས་ནམས་སྐད་ཅིག་རེ་རེར་ནི། །འཛིག་ན། ཞེས་དང་།
 འཇུག་པ་ལས། འགོ་བ་གཡོ་བའི་ཚུ་ཡི་ནང་གི་སྒྲ་བར་ལྟར། །གཡོ་དང་། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་རིང་གི་ཞིག་པ་བྱལ་བ་དང་སང་ཉིན་
 གླེས་པ་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རིང་དེ་དེ་རིང་སྐད་ཅིག་དང་པོ་གླེས་
 པ་ནས་དེ་རིང་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་འགགས་པའི་བར་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་དེ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་རིང་བྱལ་བའི་དུས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེའི་ཆ་ལས་གང་ཞིག། ལོ་སྒྲ་
 ཞག་སོགས་སྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་དུས་ཀྱི་ཆ་ལས་
 ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་བར་དུ་གནས་ཤིང་། དེ་དག་རྫོགས་པ་དང་མཉམ་དུ་འགགས་

བར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར། རིག་ཆེན་ལས། འདིར་རྒྱན་དང་སྐད་ཅིག་གང་ལ་ཡང་རང་བྱུང་
 བའི་དུས་ལས་དུས་གཉིས་བར་གནས་པ་ནི་ཐ་སྐད་དུ་ཡང་མེད་པས། མི་རྟག་པའི་
 མཆན་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི་རང་བྱུང་པའི་དུས་ལས་དུས་གཉིས་བར་
 མི་སྡོད་པ་ཡིན་གྱི་ཡུད་ཅམ་ཞིག་ལས་མི་སྡོད་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མའི་དོན་མིན་ནོ། །དེའི་
 ཕྱིར་ལོ་རྒྱུ་གས་པ་ལ་ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས་རྒྱུ་གས་དགོས་ཤིང་དེའི་འོག་དུ་ལོ་དེ་མི་
 གནས་པས་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་བྱུང་པའི་དུས་ལས་དུས་གཉིས་བར་མི་སྡོད་
 པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་རིང་སྐད་ཅིག་
 དང་པོའི་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། དེ་རིང་གི་ཞིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རིང་བྱུང་པའི་དུས་
 སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཞིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རིང་བྱུང་མ་ཐག་པའི་དུས་
 སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཞིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་བྱུང་། འོ་ན་ཁོ་རང་ལ། དེ་རིང་དེ་
 དེ་རིང་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་དུས་ཁོ་ནར་གནས་ཤིང་དེ་པན་ཆད་དུ་མི་གནས་པ་ཡིན་
 བར་ཐལ། ཞེ་འདོད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་རིང་དེ་དེ་རིང་གི་ཉིན་
 མཆན་གཉིས་ཀའི་དུས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རིང་གི་བྱམ་པ་དེ་དེ་རིང་
 གི་ཉིན་མཆན་གཉིས་ཀའི་དུས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། རིག་ཆེན་ལས། དཔེར་ན་སྐྱས་
 བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མི་རྟག་པ་བྱམ་པ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་ཡང་མི་རྟག་པ་སྐྱ་བྱམ་
 གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་བཞིན་དུ། དུས་སྐྱ་མ་ན་ཡོད་པའི་བྱམ་པ་དུས་ཕྱི་མ་ན་
 མེད་ཀྱང་བྱམ་པ་དུས་སྐྱ་ཕྱི་གཉིས་སུ་གནས་པ་ཡང་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མ་འོངས་པ་ཡིན་ན་གང་མ་འོངས་པའི་གཞི་དེ་དངོས་
 པོ་ཡིན་པས་བྱུང་བེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མ་འོངས་པ་དེ་ལ། གང་མ་འོངས་

བའི་གཞི་དེ་རེ་ཞིག་མ་སྐྱེས་པའི་མ་འོངས་པ་དང་། གང་མ་འོངས་པའི་གཞི་དེ་གཏན་
 ཉན་མ་སྐྱེས་པའི་མ་འོངས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ལྷ་གྲུ་མ་
 འོངས་པ་ལྷ་བྱ་གང་མ་སྐྱེས་པའི་གཞི་དེའི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུན་མ་ཆང་བའི་དབང་གིས་
 རེ་ཞིག་མ་སྐྱེས་པའི་མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིག་ཆེན་ལས། དཔེར་ན་ལྷ་གྲུའི་རྒྱ་
 ཡོད་ཀྱང་ད་དུང་ལྷ་གྲུར་མ་སྐྱེས་པ་འཕམ་མ་ཕྱིན་པ་ནི་མ་འོངས་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཞིག་
 མ་འོངས་པའི་གཞི་དེ་ནམ་ཡང་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མེད་པས་མ་ཕྱིན་པ་ནི་མ་འོངས་པ་
 མིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མར་མེ་རྒྱན་ཆད་པ་ལས་ཕྱི་
 མའི་རིགས་འདྲ་མ་སྐྱེས་པ་དེ་མ་འོངས་པར་བཤད་པ་གང་ཞིག། ཉོན་མོངས་རྒྱན་
 ཆད་པ་ལས་ཕྱི་མའི་རིགས་འདྲ་མ་སྐྱེས་པ་ཡང་མ་འོངས་པ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རིག་ཆེན་ལས། འདི་ལ་པ་རོལ་པོས་མར་དང་སྤྱོད་བྱ་ཟད་པ་
 མར་མེ་ཤི་བའི་རྒྱ་མིན་གྱི། མར་དང་སྤྱོད་བྱ་ཟད་པ་ནི་མར་མའི་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མས་དེའི་
 རིགས་འདྲ་མ་འོངས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་ཡིན་ལ། མ་འོངས་པ་ཡང་སྐྱེ་བའི་
 རྒྱུན་མ་ཆང་བས་མ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་སྒྲ་བ་ལ། དེ་ལྷ་ན་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་མ་ཡིན་ན་དེ་ངེས་
 བར་སྐྱེ་བས་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་ཁས་སྤངས་ལ། དེའི་ཕྱིར་
 གནས་པའི་རྒྱ་ཟད་པས་འབྲས་བྱ་གནས་པ་ཟད་པར་ཁས་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
 བཤད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རིག་ཆེན་ལས། ཉོན་མོངས་
 ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་རྒྱུན་ཆད་པ་ལས་ཕྱི་མའི་རིགས་འདྲ་མ་སྐྱེས་པ་ནི་མུང་
 འདས་སུ་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱ་ལྷ་མ་ཟད་པས་བསྐྱེད་པའི་མ་འོངས་པར་བཤད་ཟེན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་རི་བོང་གི་རྩ་མ་སྐྱེས་པ་

ཡང་མ་འོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་ཆད་ཁ་མའི་མར་མའི་རྒྱུ་ཕྱི་མ་མ་སྤྱེས་པ་དེ་
 མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གང་མ་འོངས་པའི་གཞི་ལ་རྒྱ་
 མེད་པར་འདྲ་ཡང་། དེ་གཉིས་ཁོ་རང་ལ་རྒྱ་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། རི་བོང་གི་རྩ་ནི་དང་པོ་ཉིད་ནས་རྒྱ་རྒྱུན་མེད་པས་མ་སྤྱེས་པ་དང་། མར་མེ་
 དེའི་རྒྱུ་ཕྱི་མ་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་ཟད་ནས་མེད་པས་མ་སྤྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། དང་
 པོ་ཉིད་ནས་རྒྱ་རྒྱུན་མེད་པ་དེ་རྒྱ་མ་ཡིན་ལ། རྒྱ་རྒྱུན་ཟད་ནས་མེད་པ་དེ་རྒྱ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཟས་མེད་པ་དེ་རྒྱ་མ་ཡིན་ལ། ཟས་ཟད་ནས་མེད་པ་དེ་
 རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིག་ཆེན་ལས། ཟས་དང་ཚུ་མ་ཟད་པ་བྱ་འཆོ་བ་དང་འབྲས་
 ལེགས་པའི་རྒྱར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་དེ་དག་ཟད་པ་ཡང་དེ་རྣམས་ཟད་པའི་རྒྱར་འཛོག་
 པའི་ཕྱིར། ཟད་པ་མིན་པའི་དེ་དག་མེད་པ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། དེས་འབྲས་བྱའི་ཕྱོགས་
 གང་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བྱའི་ཕྱོགས་ཤེས་པར་བྱེད་
 ཚུལ་ནི། དང་པོ་ཉིད་ནས་བྱ་དང་འབྲས་མེད་པ་ནི་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་ལ། བྱ་ཤི་ནས་
 མེད་པ་དང་འབྲས་བརྒྱག་ནས་མེད་པ་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་བྱུང་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡིན་
 པར་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཞིག་པ་ཡིན་ན་ཞིག་རྒྱའི་དངོས་པོ་དེ་རྒྱུ་ཆད་
 པའི་ཞིག་པ་མ་ཡིན་པས་བྱལ་བེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མར་མེ་ཤི་བ་དེ་མར་
 མའི་རྒྱུ་གྱི་ཞིག་པ་ཡིན་པ་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བ་དང་རྩི་སྒྲ་མའི་དགོངས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིག་ཆེན་ལས། རྒྱུ་གྱི་ཞིག་པའི་རྒྱ་ནི་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་
 འགྲེལ་བ་ལས་མར་དང་སྟོང་པོ་ཟད་པ་མར་མེ་ཤི་བའི་རྒྱར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་
 ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཤེས་སྤྱི་བ་རྒྱུ་ཆད་པའི་ཞིག་པ་

ཆོས་ཅན། ཤེས་སྤྱིབ་འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྤྱིབ་ཞིག་པར་འདོད་རིགས་པའི་
 ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ཤེས་སྤྱིབ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ།
 རྒྱན་མཐའ་བར་ཆད་མེད་ལས་པའི་རྒྱད་ལ་ཁྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཤེས་
 སྤྱིབ་ཞིག་པ་ཤེས་སྤྱིབ་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་ཞིག་པ་དེ་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དག་པའི་ལས་ཞིག་པ་དག་པ་དང་། མི་དག་པའི་ལས་ཞིག་པ་མི་དག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དག་པའི་ལས་ཞིག་པ་དེ་དག་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་འབྱེན་བྱེད་
 དང་། མི་དག་པའི་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་དེ་མི་དག་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་འབྱེན་བྱེད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། རང་འབྲས་རྣམ་སྤྲིན་བདེ་སྤྱད་གང་རུང་འབྱེན་བྱེད་ཡིན་ན།
 རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་བདེ་སྤྱད་གང་རུང་འབྱེན་བྱེད་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། འོ་ན་ཁོ་
 རང་ལ། ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་ལུས་ངག་གི་ལས་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཞིག་པ་
 ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། དག་མི་དགའི་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་དག་མི་དགའི་ལས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་དེ་གཟུགས་དང་།
 ཡིད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་དེ་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དག་མི་དགའི་
 ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་དག་མི་དགའི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། ཞིག་པའི་སྟངས་དག་མི་དགའི་
 ལས་འཛོགས་ལུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཞིག་པའི་སྟངས་དག་མི་དགའི་ལས་
 འབྲས་འཛོགས་ལུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཞིག་པའི་སྟངས་ལས་འབྲས་ཀྱི་
 འབྲེལ་བ་ཆེས་འཐད་པར་འཛོགས་ཀྱས་པར་ལུགས་འདིའི་བྱད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་སོ་དེའི་ཞིག་པ་ཡིན་ན་དངོས་སོ་དེའི་རྣམ་རྒྱན་ཕྱི་མ་ཡིན་
 པས་བྱུང་བར་ན། མར་མེ་དང་ཉོན་མོངས་རྒྱན་ཆད་པའི་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།

དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སྒྲ། འདོད་ན། མར་མེ་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་མར་མེ་དང་སྒྲོམ་ལམ་རྩོམ་ལྟ་
 བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་པའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་སྤྱོད་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། མཛོ་
 ལས། མར་མེ་ཤི་བར་གྱུར་པ་བཞིན། །དེ་ཡི་སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཐར། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྣམ་མཐུན་སྒྲུང་ཅིག་དང་པོའི་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཐུན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་ལྡན་མིན་
 འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྣམ་མཐུན་སྒྲུང་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱི་
 ཞིག་པ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་གྱི་སྤྱོད་སོགས་མཆན་ཉིད་བཞི་ལྡན་
 མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྲུབ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། རིག་ཆེན་ལས། སྤྱོད་པོ་
 ལ་མཆོན་ན་དེའི་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་བཞི་དང་ལྡན་པས་སྤྱོད་པོ་འདུས་བྱས་སུ་
 མཆོན་ལ། བྱེད་པ་པོ་སྤྱོད་པོ་ཉིད་རང་གི་བྱ་བར་འགལ་བས་བྱ་བ་བཞི་གཟུགས་སུང་
 མིན་ལ། ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་ཀྱང་མིན་པས་
 ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དོ། ཞེས་དང་། སྤྱོད་པོའི་འཛིན་པའི་བྱ་བ་ལ་ནི་རང་གི་དུས་གཉིས་
 པར་ཞིག་པ་ཡང་ཡོད་ལ་དེ་ལྡན་མིན་ཡིན་ན་རང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་དགོས་
 པས་ཞིག་པ་རྒྱ་བཅས་སུ་གྲུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཆོད་
 སྤྱོད་ལམ་དུ་འགོ་བའི་བྱ་བ་མ་སྤྱོད་པ་དང་སྤྱོད་པ་ཐེན་པ་དང་འགག་བཞིན་པ་གསུམ་
 ཆོས་ཅན། ལྷ་གྱའི་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་གསུམ་གྱི་དཔེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདས་
 མ་འོངས་ད་ལྟར་གསུམ་གྱི་དཔེར་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲུབ་སྟེ། དེ་གསུམ་ནི་ལྷ་གྱའི་
 དུས་སུ་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་བ་གསུམ་གྱི་དཔེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཆོད་
 སྤྱོད་ཁ་འཁར་དུ་བལྟས་ནས་འགོ་བའི་ཆེ་མདུན་གྱི་ལམ་མ་བཟོད་པ་རྣམས་བགོམ་

བཞིན་པའི་ད་ལྟར་བའི་ལམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པའི་ལམ་དང་། བཟོད་
 ཟེན་པའི་རྒྱ་བ་དོས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་བཟོད་བཞིན་པའི་ལམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འགྲེལ་པའི་
 ལམ་དུ་འཛོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་དབྱུད་པར་བྱ་བ་མང་སྟེ། སྤྱོད་པས་
 ཆོག་གོ། སྤྱོད་པ།

དུས་གསུམ་རང་བཞིན་མི་དམིགས་སྟོང་བ་ཉིད། །

དུས་གསུམ་རྒྱ་འབྲས་མི་བསྐྱར་འཆར་ལས། །

དུས་གསུམ་ཏྲག་ཆད་མཐའ་སྤངས་དབུས་རྟེན་ཆོ། །

དུས་གསུམ་རྒྱ་ལ་བའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཏྲིགས། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་པའོ། །

༤༠ འཕྲོས་དོན་འགྲེལ་ཞིག །

༡༥༥ །སྐབས་འདིར་འཕྲོས་དོན་འགྲེལ་ཞིག་བཤད་པ་ལ། སྤྱི་དོན་དང་མཐའ་
 དབྱུད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མེ་ལོང་ནང་གི་བྱུད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ནི། རྒྱལ་
 དཔོག་པ་སོགས་ཀྱི་མིག་གི་འོད་ཟེར་མེ་ལོང་ལ་ཕོག་པ་ཕྱིར་ལོག་པས་རང་གི་
 བཞིན་མཐོང་བར་འདོད། གྲེ་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་ལས་མེ་ལོང་དང་བྱུད་
 བཞིན་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་ཐོགས་བཅས་མིན་པ་ཞིག་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་
 འདོད་དམ་སྟུམ་ཡང་། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས། གྲེ་སྤྱོད་དེར་གཟུགས་
 གཞན་དངས་པ་ཞིག་འབྱུང་བར་འདོད་པ་དང་། མདོ་སྤྱེ་པས་སེམས་ཀྱི་འཁྲུལ་སྤང་
 ཅམ་དུ་འདོད་པར་བཤད་པས་བརྟག་དགོས་ཤིང་། སེམས་ཅམ་པ་དང་རང་རྒྱུད་པས་
 སེམས་ཀྱི་འཁྲུལ་སྤང་གི་ཀྱན་བཏགས་པའི་གཟུགས་ཡིན་ཞེས་འདོད། ཐལ་འབྱུར་

བས་གཟུགས་བརྟན་དང་སྐྱེ་མའི་རྟ་སོགས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། བྲག་ཆ་
 སོགས་སྐྱེ་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འདོད་དེ། རྣམ་བཤད་ལས། གཟུགས་བརྟན་ཡང་གཟུགས་
 ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། འོག་ནས་གཟུགས་བརྟན་གྱིས་དེ་སྤང་བའི་དབང་
 ཞེས་སྐྱེད་པར་ཡང་གསུངས་སོ། །ཚུལ་དེ་དག་ནི་མིག་ལ་ཏ་སྤང་དུ་སྤང་བའི་སྐྱེ་མ་
 དང་བྲག་ཆ་སོགས་ལ་ཡང་ཞེས་པར་བྱ་སྟེ། ལུགས་དམ་པ་འདིའི་རྣམ་བཞག་སྟུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལུས་ངག་གི་ལས་ནི་སྟོབ་དཔོན་དཀྱིག་
 གཉིན་གྱིས། གཟུགས་ཅན་དག་མི་དག་འདོད་པ་ལྟ་ཀྱང་སྤྲས་ཀྱི་ལུགས་མ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མདོ་སེམས་རང་རྒྱད་པ་དག་གིས་སེམས་བྱང་སེམས་པ་ལ་
 འདོད་ཀྱང་། གྲེ་སྤྲ་དང་ཐལ་འགྱུར་པས་ལུས་ངག་གི་ལས་གཟུགས་ཅན་དུ་འདོད་ཅིང་།
 རེ་རེ་ལ་ཡང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་
 གཉིས་གཉིས་ཡོད་དེ། རིག་ཆེན་ལས། དེ་ལ་གཞུང་གཞན་ལས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲ་བས་
 ལུས་ངག་གི་ལས་གཟུགས་ཅན་དུ་འདོད་པ་བཀག་ནས་ལུས་ངག་བྱ་བ་ལ་འཇུག་
 དུས་ཀྱི་སེམས་པ་ལ་བཤད་མོད་ཀྱང་སྤྲ་བས་གཟུགས་ཅན་དུ་བཞེད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་དང་། བརྟན་མེད་
 ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་གྲངས་
 སུ་བཞེད་པ་བྱུང་མཐའ་བཞི་ག་མ་སྟུན་ཀྱང་། མདོ་སེམས་རང་རྒྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དེ་
 དག་གཟུགས་མཆན་ཉིད་པ་མིན་པར་འདོད་ལ། གྲེ་སྤྲ་དང་ཐལ་འགྱུར་པས་གཟུགས་
 མཆན་ཉིད་པར་འདོད་དོ། །སྐབས་འདིར་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ལ་ལྟ་ཡོད་
 དེ། བསྐྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། མདོན་པར་སྐབས་ཡོད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་

སྒྲངས་པ་ལས་སྒྲུང་བ་དང་། གཏུག་བཏགས་པ་དང་། དབང་འབྱོར་པའི་གཟུགས་དང་ལྔ་
ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། རྩལ་སྤྱོད་རབ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ།
ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་སྒྲུང་བའི་བར་སྒྲུང་སྒྱུ་མེད་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ།
ལུས་ངག་གི་སྒྲོམ་པ་དང་སྒྲོམ་མིན་ཆུང་སྤྱོད་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། བཞི་པ་ཡོད་དེ། ཡིད་
ཤེས་ཁོ་ན་ལ་མི་ལམ་གྱི་ཏྲ་སྒྲུང་སོགས་སྒྲུང་བ་དང་། ས་གཞི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩལ་
གྱིས་བྱུང་བར་སྒྲུང་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལྔ་པ་ཡོད་དེ། ཟད་པར་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་
གྱི་སྒྲུང་རོའི་ས་ཆུ་སོགས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། མངོན་པ་གཏུག་བཏགས་ལས། ཆོས་གྱི་
སྒྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྔར་བལྟ་སྟེ། བསྐྱུས་པ་ལས་གྱུར་
པ་དང་། མངོན་པར་སྐྱབས་ཡོད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་ལས་གྱུར་པ་དང་།
གཏུག་བཏགས་པ་དང་། དབང་འབྱོར་པའོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལ་ཆོས་
གྱི་སྒྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་ལྔ་ནི་གང་ཞེ་ན། དངོས་པོར་སྒྱུ་བའི་གྲུབ་མཐས་བཏགས་
པ་མ་ཡིན་གྱི། མདོ་ལས་གསུངས་ཤིང་རང་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་བཞེད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

༤། དབུ་མ་ཆུ་འབབ།

མི་སྤྱུག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། སྐྱེ་ཤད་འཇོག་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་དང་། ཡི་དྲགས་
ལ་ཆུ་སྒྲུང་ནག་ཁྲག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་གསུམ་ལ་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། ལྔ་པ་གཉིས་ཆད་
མིན་དང་། བྱི་མ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མི་སྤྱུག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
དེ་ཞེན་ཡུལ་མེད་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ཀྱང་ལོག་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
དེས་ཞེ་ཐག་པ་ནས་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་ས་གཞི་བྱུང་བར་མི་འཛིན་ཡང་དགོས་

དབང་གིས་དེ་ལྟར་མོས་པ་ཅམ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་
 གྱི། བརྒན་གཤེར་གྱི་དངོས་པོ་པོར་བ་གང་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ལས་ཅན་གྱི་ལྷ་མི་ཡི་
 དྲགས་གསུམ་གྱིས་བལྟས་པ་ན་ཆུ་ནག་བདུད་ཅི་གསུམ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་ཅིང་
 ལྷ་ཆུ་ལ་མི་འབྲ་བ་གསུམ་འབྲུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ལྷ་ཆུ་བ་འགྲོ་བ་
 དེ་དག་གི་ལས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་བསམ་གྱི་མི་བྲབ་པ་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 མངོན་པ་ཀུན་བརྟས་ལས། ལས་འདིས་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་སྒྲ་ཆོགས་སུ་
 འབྱུང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པོ། །ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དེ་ཉིད་
 གནས་དང་དངོས་པོ་དང་རྒྱ་དང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ན་བསམ་
 གྱིས་མི་བྲབ་པོ། ཕྱིའི་དངོས་པོ་སྒྲ་ཆོགས་མངོན་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་ལས་
 བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པོ། རོར་བུ་དང་སྤྲུགས་དང་སྤྲན་དང་འབྲུག་སྤྱད་དང་ལྷན་པའི་
 ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དབང་གི་ལས་བསམ་
 གྱིས་མི་བྲབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲའི་འགྲོ་བ་གསུམ་གྱིས་བརྒན་
 གཤེར་པོར་གང་ལ་བལྟས་པའི་ཆེ་ཆ་གསུམ་ལྷན་དུ་སྦྱེས་པའི་དཔེ་ཡོད་དེ། འཁོར་
 ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་ང་ལས་བྱ་ལྟ་བུ་དགེ་བ་སྟོབས་ལྷན་བསགས་པ་འགའ་ཞིག་གི་
 མཐུས་ནས་མཁའ་ནས་རིན་པོ་ཆའི་ཆར་འབབས་པ་དང་། ཡི་དྲགས་ལྟ་བུ་མི་དགེ་བ་
 སྟོབས་ལྷན་བསགས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཆར་བ་ཐོག་ཏུ་བབས་པ་མཆོན་ཆའི་ཆར་དུ་
 འབྱུང་བ་དང་། འཕགས་པ་ལེགས་འོང་ལྟ་བུ་ལ་རང་གིས་ཟས་མི་རྟེན་པར་མ་ཟད་
 གྲོགས་གྱིས་ཀྱང་ཟས་མི་རྟེན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཏ་ཡ་ནའི་ཡུལ་དུ་མའི་ཆར་བབས་
 པ་དང་། བྱི་བདག་མེ་སྦྱེས་ལ་ལྷའི་ལོངས་སྤྱོད་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་

ཡང་། དེ་འབྲེལ་ས་ཅན་གྱི་ལྷ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་མཉམ་དུ་འཛོགས་པའི་ཆེ། ཆ་
 ཅན་བརྒྱན་གཤེར་ཕོར་གང་གཅིག་གི་གོ་ས་ན་དེའི་ཆ་ལས་ཆུ་རྒྱག་བདུད་ཅི་ཕོར་བ་
 གསུམ་ཡོད་པར་མ་ཟད་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ལ་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་ལ་
 ཡང་ཆད་དབྱིབས་དཔངས་གྱི་ཆ་ལས་གཅིག་ཁོ་ན་ངས་པ་མེད་དེ། དུས་གཅིག་ལ་
 ཡང་ཆད་དབྱིབས་མི་འདྲ་བ་རྒྱུ་པོ་སོགས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དགོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་མང་
 པོ་དང་། བྱ་བཞི་སོགས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དགོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་མང་པོ་ཡོད་ན་དེ་འབྲེལ་
 རི་རབ་བྱ་བཞི་དང་རྒྱུ་པོ་གཉིས་ཀྱང་ཆ་ཅན་རི་རབ་གཅིག་གི་གོ་སར་གཅིག་ཆར་
 འབྱུང་སྤྱོད་པ་གང་ཞིག་། རི་འཕ་སྤྱོད་གཅིག་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་ཆེན་
 པོ་ཅན་བྱང་དུས་ཆེ་ཞིང་བཟང་བ་དང་། སེམས་ཅན་སྤྲིག་པ་ཅན་བྱང་དུས་ངན་བ་དང་
 རྒྱང་དུར་འབྱུར་བ་ནི་ལུང་རིགས་དང་སྤྱོད་བྱང་གི་རབས་དུ་མས་བྱུང་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཆ་ཅན་རི་རབ་གཅིག་གི་གོ་ས་ན་དུས་འཁོར་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
 གདུལ་བྱའི་སྤྱང་ངོར་རི་རབ་རྒྱུ་པོ་དང་། མངོན་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་སྤྱང་
 ངོར་རི་རབ་བྱ་བཞི་གཉིས་ཡོད་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
 རྣལ་འབྱོར་པའི་རྒྱས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པའི་མཐུས་མི་གཅིག་གི་གོ་སར་འཁོར་
 ལོས་བསྐྱར་བའི་དབྱང་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞི་རྒྱུད་ཅིང་དོག་པ་མེད་པར་བྱེད་རྒྱས་
 པའི་ཕྱིར། དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་ཅི་མེད་འོད་ལས། དོན་དམ་པར་ནི་འཛིག་ཏེན་གྱི་
 ཁམས་ལ་ཆད་གཞལ་དུ་མེད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་སྤྲིག་པའི་
 དབང་གིས་སོ། འདིར་ཕུག་ཁྱེད་ཆད་དང་ལྷན་པ་གང་དུ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
 འཕུ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་གནས་པའི་ཕུག་དེར་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་

བ་དེའི་མ་བྱ་དང་རྩ་འབྲུལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་སྡེ་དང་བཅས་བ་
 འོངས་ཤིང་རབ་ཏུ་འབྱུག་སྟེ། དེ་སྐུས་ཀྱང་མ་སྦྱིད་ཅིང་དེར་ཞུགས་པའི་འཁོར་ལོས་
 བསྐྱར་བའི་སྡེ་ཡང་དོག་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཏྲགས་གཉིས་
 བ་བྱབ་སྟེ། བསྐྱལ་བ་དང་པོར་ས་གཞི་ལ་རོ་ཞག་བྱང་པར་ཅན་ཡོད། མི་རྣམས་ཀྱང་
 འོད་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པ་ལས་སེམས་ཅན་རེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོད་པས་རྒྱུན་བྱས་ནས་
 ལུབ་ཅིང་། ད་གཤོད་གསེར་ར་གན་དང་དབྱལ་ཞ་ཉིར་འབྱུར་བ་སོགས་འོང་ལ། ཡང་
 བྱམས་བ་སྟོམ་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོད་བཅུད་ཡར་སྦྱིས་ཏེ་བྱམས་པའི་དུས་སུ་ཆེར་མ་དང་
 ལྷ་སྟོ་མེད་པ་སོགས་འབྱུང་བར་བཤད་པ་དང་། དང་སོང་མཁྱེད་གསེར་གྱི་རིལ་བ་
 བཞིན་ཡིན་པར་མདོ་དང་བསྟན་བཅས་རྣམས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ལས་
 ཅན་གྱི་ལྷ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་གྱིས་བརྒྱན་གཤེར་པོར་གང་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཚུ་རྣམས་
 བདུད་ཅི་པོར་གང་གི་སྤང་ཚུལ་མི་འབྲ་བ་གསུམ་བྱུང་བའི་ཆོ། སན་ཚུན་གཅིག་གི་
 སྤང་བ་གཅིག་ཤོས་གཉིས་ཀྱིས་སྤང་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། གཅིག་གི་སྤང་བ་གཅིག་ཤོས་
 གཉིས་ཀྱི་འགོག་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་མི་ལྟ་བུས་རང་གི་སྤང་ཆའི་ཚུ་པོར་གང་
 ཅ་མ་ལས་འགོ་བ་གཞན་གཉིས་དང་དེ་དག་གི་སྤང་ཆ་ལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར།
 རྣམ་བཤད་ལས། ཆོད་མས་བྱབ་པའི་དོན་གཉིས་ཀྱང་དངོས་པོ་སོ་སོ་བ་ཡིན་པས།
 དེ་གཉིས་གཅིག་གི་བྱབ་པའི་དོན་དེ་ཉིད། གཅིག་ཤོས་ཀྱིས་དེའི་བརྒྲིག་ཕྱོགས་སུ་
 སྦྱབ་པ་གལ་ཡིན། ཞེས་སོ། །བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་ཚུལ་ཡང་མང་དུ་ཡོད་དེ། སྦྱིར་གང་
 ཟག་དེའི་གཟུགས་མདོན་གྱུར་ཡིན་ཀྱང་། དུས་རིང་པོར་སོང་བའི་དབང་གིས་མི་
 མཐོང་བ་ལྟ་བུ་དུས་ཀྱི་བསྐྱལ་དོན་དང་། འདི་ནས་འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་མི་

མཐོང་བ་ལྟ་བུ་ཡུལ་གྱི་བསྐྱལ་དོན་དང་། ལྟ་དང་ཡི་དྲགས་སོགས་མི་མཐོང་བ་ལས་
 གྱི་བསྐྱལ་དོན་དང་། ཁམས་གོང་གི་ལྟ་མི་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་ཁམས་གྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱལ་
 དོན་དུ་སོང་བ་སོགས་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། ༡༥༣༡ ། དེ་དག་ནི་ཡོངས་
 གཤགས་གྱི་དག་རྒྱུན་ལྟར་བཀོད་པར་སྤང་ཡང་དོགས་གཞི་ཆེ་ཆུང་ལ་རིམ་བཞིན་བརྗོད་
 བཤུ་ལས་ཅན་གྱི་འགྲོ་བ་དེ་གསུམ་གྱིས་བརྒྱན་གཤེར་ཕོར་གང་ལ་གཅིག་ཆར་བལྟས་
 པའི་ཆེན་པོ་དེ་དག་གི་མིག་ཤེས་གསུམ་གྱིས་བརྒྱན་གཤེར་ཕོར་གང་དེ་ཉིད་བདུད་ཅི་
 སོགས་སུ་མ་མཐོང་བར་འདོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ཕོར་གང་དེ་ཉིད་ཆ་
 ཐམས་ཅད་ནས་བདུད་ཅི་སོགས་སུ་སོང་བ་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དག་གིས་མིག་ཤེས་
 གསུམ་གྱིས་ཕོར་གང་དེ་ཉིད་བདུད་ཅི་སོགས་སུ་མཐོང་བར་འདོད་དགོས་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ལས་ཅན་གྱི་ཡི་དྲགས་གྱིས་ཆུ་རྒྱུད་རྒྱག་ཐུག་ཏུ་མཐོང་བ་ཡོད་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལས་ཅན་གྱི་ཡི་དྲགས་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་ཆུ་རྒྱུད་རྒྱག་ཐུག་ཏུ་སྤང་
 ཞིང་སྤང་བ་དེ་ཡང་གཟུགས་གྱི་སྤྱེ་མཆེད་དུ་འདོད་དགོས་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། ཆུ་
 འབབ་སྤང་ལ་ཡི་དྲགས་རྒྱག་སྒོ་ཡང་། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་བཤད་ལས། ཡི་དྲགས་ལ་ཆུ་
 རྒྱུད་རྒྱག་ཐུག་ཏུ་སྤང་བ་ནི་དེའི་མིག་ཤེས་ལ་སྤང་བ་ཡིན་པས་གཟུགས་གྱི་སྤྱེ་མཆེད་
 དུ་བཞག་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། དེའི་ཆེ་ལས་ཅན་གྱི་ལྟ་
 མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་གྱིས་བརྒྱན་གཤེར་ཕོར་གང་དེ་ཉིད་བདུད་ཅི་སོགས་སུ་མཐོང་
 བར་ཐལ། དེའི་ཆེ་འགྲོ་བ་གསུམ་གྱིས་བརྒྱན་གཤེར་ཕོར་གང་གཅིག་ལ་བལྟས་ཀྱང་
 མཐོང་ཆུང་སོ་སོར་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དུས་གྱི་བརྒྱན་གཤེར་ཕོར་
 གང་དེ་འགྲོ་བ་གསུམ་ཀའི་བལྟ་བུ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཐུབ་གཉིས་ཀ་

གྲུབ་སྟེ་ཐེག་བསྐྱུས་ལས། དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། ཞེས་དང་། སྟོང་ཐུན་ལས། དེ་ཡང་བཟུན་ཞིང་གཤེར་བ་པོར་གང་པོ་དེ་ཉིད་མི་དང་ཡི་དྲགས་ལྟ་གསུམ་གྱིས་ཐུན་མོང་དུ་བསྐྱུས་པའི་ཆེན་གསུམ་ཀའི་བལྟ་བུ་ཐུན་མོང་བར་སོང་བའི་དབང་གིས་ཆ་ཤས་གསུམ་ལྟར་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་གསུམ་གྱིས་བཟུན་གཤེར་པོར་གང་བདུད་ཅི་སོགས་སུ་མཐོང་བར་ཐལ། བཟུན་གཤེར་པོར་གང་དེ་ཉིད་བདུད་ཅི་སོགས་སུ་མཐོང་བ་ལ་དེའི་ཆ་ཐམས་ཅད་བདུད་ཅི་སོགས་སུ་མཐོང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇམ་གླིང་རིལ་པོ་མཐོང་བ་ལ་དེའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་སོགས་གཅིག་གྲང་མ་ལུས་པར་མཐོང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་གླུང་རིལ་པོ་མཐོང་བ་ལ་དེའི་འགོ་འཇུག་ཀྱན་ཏུ་ཉལ་ཞིང་མཐོང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཆ་ཅམ་མཐོང་བ་ལ་ཆ་ཅན་མཐོང་བའི་ཐ་སྟོད་འཐད་ཚུལ་སྟོན་གྱི་མཁས་པའི་གསུང་སྒྲོས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་དེའི་དུས་ཀྱི་བཟུན་གཤེར་པོར་གང་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཚུ་ནག་བདུད་ཅི་གསུམ་རེ་རེར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་རེ་རེར་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ། རྟགས་བྱུབ་སྟེ། དཔེར་ན་ལྟ་རྟེན་གཉིས་ལ་དབང་ཕྱག་དང་བྲལ་འཇུག་གང་ཡིན་མི་མཐུན་པའི་ཅོད་པ་དེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟོད་ལ་ལྟོས་པའི་བདེན་བརྒྱན་གྱིས་ཤེད་འབྱེད་དགོས་པར་བུམྟ་སྒྲ་ལི་ཏ་ལས་བཤད་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་འགྲོ་བ་རིགས་མཐུན་མི་མཐུན་སོ་སོས་བཟུན་གཤེར་པོར་གང་སོགས་མཐོང་མ་མཐོང་དང་། སྒྲང་ཚུལ་མཐུན་མི་མཐུན་གང་ཡིན་གྲང་འཇིག་རྟེན་ན་ཐ་སྟོད་རི་ལྟར་བཏགས་པ་ལྟར་འཇིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཐ་སྟོད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་དུ་མ་འཇིག་པར་

འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། འཛིག་རྟེན་གྱི་ནི་ཐ་སྙད་དུ། །ཁ་དོག་དབྱིབས་ལ་ས་
 ཞེས་བཛོད། །ཆུ་མེ་ཡང་རོ། ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས། འཛིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཀུན་
 རྒྱུ་མ་བརྒྱུ་ཅིག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། བརྒྱན་གཤེར་ཕོར་
 གང་དེ་ཆུ་ནག་བདུད་ཅི་གསུམ་གའི་གཞི་མ་སྤུན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར།
 བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཆད་གྲུབ་
 ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེའི་དུས་ཀྱི་རྩ་བའི་
 བརྒྱན་གཤེར་ཕོར་གང་དེའི་གོ་སར་ཆུ་ནག་བདུད་ཅི་ཕོར་གང་གསུམ་ཡོད་པར་
 འཛིག་མི་རུང་བར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ཆ་ཅན་ཕོར་གང་དང་ཆད་མཚུངས་ཀྱི་ཆུ་ནག་བདུད་
 ཅིའི་ཕོར་གང་གསུམ་ཡོད་པར་འཛིག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མ་བྱུག། ཉགས་བྱུབ་སྟེ།
 དེ་ལྟ་ན་ཆུ་སྤང་གསྐྱ་ལྟ་བུ་འང་ཆུ་ནག་བདུད་ཅིའི་གསྐྱ་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲིང་སྤུན་ལས། བདག་གི་རྩེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནི་བརྒྱན་གཤེར་
 ཕོར་གང་ལ་དུས་བྱུད་པར་བ་དེ་འདྲའི་ཆེ་ནག་དང་བདུད་ཅི་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་པའི་
 ཆ་ཤས་དུ་མ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་བཞེད་ཀྱི། བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕོར་གང་གི་
 གོ་ས་ན་ནག་ཕོར་གང་བདུད་ཅི་ཕོར་གང་ཆུ་དང་ས་ཤིང་བསིལ་བ་ཕོར་གང་ཡོད་པ་
 སོགས་དང་། ཆུ་རྩལ་གཅིག་གི་གོ་ས་ན་བདུད་ཅིའི་རྩལ་གཅིག་དང་ནག་གི་རྩལ་
 གཅིག་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་སོགས་གཏན་མི་བཞེད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 རྩ་བར་འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེའི་ཆེ་ཆ་ཅན་བརྒྱན་གཤེར་ཕོར་གང་དེའི་གོ་སར་འགྲོ་བ་
 སོ་སའི་སྤང་ཆར་གྱུར་པའི་ཆུ་ནག་བདུད་ཅིའི་ཕོར་གང་གསུམ་བྱུབ་ཀྱང་པན་ཚུན་
 གཅིག་གི་གཅིག་ཤོས་ཀྱི་གོ་ས་འགོགས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཁྲག་ཆང་

འོ་མ་ཕོར་བ་རྒྱུ་དུ་གསུམ་གྱིས་ཕོར་བ་ཆེན་པོ་གཅིག་བཀང་ཆོག་པ་དང་། ཆ་ཅན་
 མཆོ་མ་རྩོས་པའི་གོ་སར་དེའི་ཕྱོགས་བཞིའི་ཆ་རྣམས་གནས་ཀྱང་གཅིག་གིས་
 གཅིག་གི་གོ་ས་མི་ཁེགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིག་ཆེན་དེ་ཉིད་སྤང་བ་ལས། གང་
 གི་ཆེ་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕོར་གང་གི་ཉི་འཁོར་དུ་མི་དང་ལྟ་དང་ཡི་དྲགས་གསུམ་
 འོངས་པའི་ཆོ། ཞེས་པ་ནས། བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕོར་གང་གི་གོ་ས་ན་བདུད་ཅི་
 ཕོར་གང་དང་རྣག་ཕོར་གང་དང་རྒྱ་དངས་ཤིང་བསིལ་བ་ཕོར་གང་སྟེ་ཕོར་གང་བ་
 གསུམ་ཡོད་ཀྱང་ཆ་ཤས་ཕོར་གང་བ་གཅིག་གི་གོ་ས་ན་ཆོན་པ་གསུམ་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཚུལ་དེ་ཉིད་དོགས་པའི་མཐའ་མ་ལུས་པར་བཅད་ནས་རིགས་པ་ཡང་དག་
 གིས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་ཕྱོགས་གཞན་དུ་ཁོ་བོས་གཏན་ལ་པབ་ཟེན་ཏོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོ་ན་ཆ་ཅན་ཕོར་གང་དེའི་གོ་སར་ཆ་
 ཤས་ཕོར་གང་གསུམ་ཡོད་མེད་གང་ཡིན་ཀྱང་། ཅ་བའི་བརྒྱན་གཤེར་ཕོར་གང་དེའི་
 ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་རྣག་བདུད་ཅི་གསུམ་པན་ཚུན་གོ་ས་ཐ་དད་དུ་གནས་པ་ཡིན་
 པར་ཐལ། སྟོང་ཐུན་སོགས་ཀྱི་བཤའ་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཆ་ཅན་
 འཛིག་རྟེན་འདིའི་རི་རབ་ཀྱི་གོ་སར་ཆ་ཤས་མངོན་པ་ནས་བཤའ་པའི་རི་རབ་བྱ་བཞི་
 དང་དུས་འཁོར་ནས་བཤའ་པའི་རི་རབ་རྒྱུ་ཕོ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་པན་ཚུན་གོ་ས་ཐ་
 དད་དུ་གནས་པར་ཐལ། སྤར་གྱི་རྒྱ་རྣག་བདུད་ཅི་གསུམ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 མངོན་པ་ནས་བཤའ་པའི་མི་མཛེད་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་དུས་འཁོར་ནས་བཤའ་
 པའི་མི་མཛེད་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཉིས་ཀྱང་གོ་ས་ཐ་དད་དུ་གནས་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ནས་བཤའ་པའི་འཛམ་གླིང་གཉིས་ཀྱང་གོ་ས་ཐ་

དད་དུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཛམ་གླིང་དེ་གཉིས་ཀའི་རྟེན་
 ཅན་གྱི་གང་ཟག་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། དེའི་ཆེ། ཆ་ཅན་སོར་གང་
 དེའི་གོ་སར་ཆ་ཤས་ཆུ་ནག་བདུད་ཅི་སོར་གང་ཆད་མཆུངས་པ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་
 གཅིག་གིས་གཅིག་གི་གོ་འགོགས་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་དག་ནི་རིགས་མི་མ་སྟན་
 པའི་འགྲོ་བ་སོ་སོའི་བདག་འབྲས་ཡིན་པས་ང་ཆོའི་མིག་ངོར་ཆུ་སོར་གང་གཅིག་གི་
 གོ་སར་ཆུ་སོར་གང་གཞན་མི་ཆུད་པ་དང་མི་འབྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་འབྲས་སྟན་མོང་
 བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་གཅིག་གི་གོ་སར་ཐོགས་
 བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་གཞན་འབྱུང་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ལྷགས་
 གོང་མེས་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་བོང་ཆད་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་འཕ། ལྷགས་དེ་མེར་འགྱུར་བར་
 འདོད་དགོས་ན་དེ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷགས་གོང་མེ་འབར་བའི་ཆེ་མའི་ངོ་བོར་
 སོང་ཡང་མེ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཆ་ཅན་རི་རབ་ལྷན་སོ་དེ་
 ཆད་དང་དབྱིབས་སོགས་གང་ཡིན་དེ་ཡིན་མེད་པ་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མངོན་
 པ་དང་དུས་འཁོར་གང་ལྟར་ཡང་ཁས་ལེན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མངོན་པ་
 མངོད་དང་དུས་འཁོར་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་ངེས་དོན་དུ་ཁས་སྒྲངས་ནས་གཅིག་ལོས་
 སང་དོན་དུ་འགྲེལ་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་འདིའི་
 རི་རབ་དེ་སྐབས་འདིའི་ཆ་ཅན་གྱི་རི་རབ་ཡིན་པ་གང་ཞིག། དེའི་ཆད་དབྱིབས་
 སོགས་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མངོན་
 པ་དང་དུས་འཁོར་གཉིས་ཀས་འཛིག་རྟེན་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཆད་དབྱིབས་
 སོགས་འབྲ་མིན་ཅི་རིགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་

མདོ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སྤྱོད་བཅུད་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཆད་དང་དབྱིབས་བཞོད་
 སོགས་གཙོ་ཆེར་མདོན་བ་ལྟར་གསུངས་བ་མང་དུ་བྱུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་།
 རྩ་རྩལ་གཅིག་གི་གོ་ས་ན་བདུད་ཅིའི་རྩལ་གཅིག་དང་རྣག་གི་རྩལ་གཅིག་བཅས་
 དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། རོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་ན་རོགས་
 བཅས་ཀྱི་གཟུགས་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་རོགས་བས་མ་བྱུང་བའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ།
 མདོའི་ལུགས་འདིར་བར་དོ་བའི་ལུས་རོགས་བཅས་ཡིན་བ་གང་ཞིག་། དེས་ལྷགས་
 ཀྱི་གོང་བུ་དང་དོ་རྩེའི་བྲག་ལ་ཡང་མི་འཕྱོགས་བར་བཤད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ།
 མཛོད་ལས། དབང་པོ་ཀྱན་ཆང་རོགས་མེད་ལྟར། ཞེས་གསུངས་ལ། མིག་སོགས་
 དབང་པོ་ལྟ་ཀ་རོགས་བཅས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་ན་ཆོས་
 ཁམས་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་སྤྱིར། གཉིས་བ་བྱུང་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ལུས་ཅན་ཡིན་
 ཡང་སྤྱོད་པའི་སྤྱིར། །འགའ་ཞིག་ལ་ལར་རོགས་མེད་ཡིན། །ཞེས་འགའ་ཞིག་ལ་མི་རོགས་
 བར་བཤད་ཀྱི། རོགས་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་རོགས་བས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རང་གི་
 སྤྱོད་གནས་དང་དོ་རྩེའི་གདན་ལ་རོགས་བར་བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དེད་ཀྱི་
 དམ་བཅའ་འདི་འཐད་བར་ཐལ། ཟད་བར་ནམ་མཁའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཅིག་
 བ་དང་རི་བོ་སོགས་ལ་ཡང་རོགས་བས་མེད་པར་འགོ་བར་བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདི་ནི་
 རྣལ་འབྱོར་པའི་རྣམས་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་
 ཡིན་པས་གཞན་དང་མི་འདྲའི་ཞེན། རྩ་རྩལ་གཅིག་གི་གོ་སར་རྣག་དང་བདུད་ཅིའི་
 རྩལ་ཡོད་བ་ཡང་ལས་ཀྱི་རྣམས་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་
 འགྱུར་བ་ཡིན་པས་རང་ཅག་གི་སྤྱོད་འོར་བུམ་པའི་གོ་སར་བུམ་བ་གཞན་མི་ཆུད་བ་

དང་མི་འདྲ་བའི་སྤྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བཤད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་
 འདྲ་བའི་ཆེ་ཆ་ཅན་བརྒྱན་གཤེར་ཕོར་གང་དང་ཆད་མཉམ་པའི་རྣལ་ཞག་ཕོར་གང་
 སོགས་མི་སྤྱི་བར། ཆ་ཅན་བརྒྱན་གཤེར་ཕོར་གང་དེ་ཆ་གསུམ་དུ་སྤྱེ་བའི་ཆ་གཅིག་
 བྱི་རྣལ་ཞག་དང་། ཆ་གཅིག་བྱི་ཚུ་དྲུངས་བསེལ་དང་། ཆ་གཅིག་བྱི་བདུད་ཅིར་སྤྱེ་བ་
 དེ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། གཞི་གང་དུ་
 ཚུ་སྤྱང་བབས་པའི་གཞི་དེར་ཚུ་སྤྱང་དེའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡི་དྲགས་རྣམས་ལ་སྡོན་ལས་
 གྱི་དབང་གིས་རྣལ་ཞག་ཏུ་སྤྱེས་པ་དང་། ཚུ་སྤྱང་གི་ཆ་ཤས་གཞན་ཞིག་མི་ལ་སྡོན་
 ལས་གྱི་དབང་གིས་རྣལ་ཞག་ཏུ་མི་སྤྱང་བའི་བརྒྱུ་བ་དང་ཁྲུས་གྱི་ཚུར་སྤྱེ་བ་ན། དེ་
 གཉིས་ཀ་ཚུ་སྤྱང་དེའི་ཆ་ཤས་རེ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ན་མ་བྲལ་སྟེ།
 ཡི་དྲགས་ལ་རྣལ་ཞག་ཏུ་སྤྱང་བའི་གཞི་དེ་ཉིད་མི་ལ་ཚུ་དྲུངས་ཤིང་བསེལ་བར་སྤྱང་
 བ་ཡིན་སྟེ་མ་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་ཆ་ཤས་གཞན་ཞིག་ཅེས་གསུངས་གྱི།
 ཚུ་སྤྱང་དེའི་ཞེང་ཆད་ལ་ཆར་སྤྱེ་བའི་ངོས་གཅིག་བྱི་རྣལ་ཞག་དང་ངོས་གཅིག་བྱི་ཚུ་
 དྲུངས་ཤིང་བསེལ་བར་སྤྱེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་པན་ཚུན་གོ་ས་ཐ་དད་པའི་ཆ་ཤས་ལ་བཞེད་
 པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་བྱ་རམ་གོང་བྱ་གཅིག་གི་ཁ་དོག་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་
 གསུམ་ཀ་བྱ་རམ་གོང་བྱ་དེའི་ཆ་ཤས་ཡིན་ཀྱང་། བོང་ཆད་ཆེ་ཚུང་གི་བྱུང་པར་མེད་
 པ་དང་། གོ་ས་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་དང་། གསུམ་ཀ་ཐོགས་བཅས་སུ་འདོད་དགོས་པ་
 བཞེན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེའི་ཆེ་ལྟ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་གྱིས་ཆ་
 གསུམ་སོ་སོར་མཐོང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚུ་བོ་གསྐྱའི་འབྲམ་ནས་དེ་གསུམ་གྱིས་
 བལྟས་པའི་ཆེ་ལྟ་མི་གཤེས་ལ་བདུད་ཅི་གང་བའི་སྤྱང་དུ་སྤྱང་ལ་དེ་བཞེན་དུ་མིའི་

མིག་ཤེས་ལ་ཆུས་གང་བའི་སྤྱང་དང་ཡི་དྲགས་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་རྣག་གིས་གང་བའི་
 སྤྱང་དུ་སྤྱང་བ་བཞིན་དུ་ཕོར་བ་གང་ལ་ཡང་སྤྱང་ཆུ་ལ་མཆུངས་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྲབ།
 ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱི་མིག་ཤེས་གསུམ་སྤྱང་གཞིའི་ཆེ་ཆུང་གི་ཆད་ལ་ཆད་མ་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱི་མིག་ཤེས་གསུམ་སྤྱང་གཞི་གསུམ་ལ་ཆད་
 མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྲབ་སྟེ། སྤྱང་གཞི་དེ་ལ་ཆད་མར་སོང་ན་དེའི་ཆད་
 སོགས་ལ་ཆད་མར་འགོ་མི་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་ཉ་ཆུང་དུ་
 དེ་རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་ལ་ཆད་མར་སོང་ཡང་དེའི་ཆད་དང་དབྱིབས་སོགས་ལ་ཆད་མ་མ་
 ཡིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོན། འདུལ་བ་ནས་བཤད་
 པའི་དྲུག་སྤུལ་གསུམ་ཤོང་བའི་བརྒྱན་གཤེར་ཕོར་གང་ལ་མིས་བཟླ་བཞིན་པའི་
 སྐབས་སུ་ལྟ་དང་ཡི་དྲགས་གཉིས་འོངས་ཏེ་བཟླ་བའི་ཆེ་སྤྱང་གྱི་ཆུ་དྲུག་སྤུལ་གསུམ་
 ལས་དྲུག་སྤུལ་གཉིས་བཀག་ནས་རྣག་ཁྲབ་དྲུག་སྤུལ་གཅིག་དང་བདུད་ཅི་དྲུག་སྤུལ་
 གཅིག་སྟེ་བ་དང་། ཆུ་དྲུལ་སྤུལ་གཅིག་ཙམ་ལུས་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ཆ་ཅན་བརྒྱན་
 གཤེར་ཕོར་གང་དང་ཆད་མཉམ་པའི་རྣག་ཁྲབ་ཕོར་གང་སོགས་མི་སྟེ་བར། ཆ་ཅན་
 བརྒྱན་གཤེར་ཕོར་གང་དེ་ཆ་གསུམ་དུ་སྤྱེ་བའི་ཆ་གཅིག་ནི་རྣག་ཁྲབ་དང་། ཆ་གཅིག་
 ནི་བདུད་ཅི་དང་། ཆ་གཅིག་ནི་ཆུ་དྲངས་ཤིང་བསིལ་བར་སྟེ་བར་འདོད་རིགས་པའི་
 སྤྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ལྟ་དང་ཡི་དྲགས་འོངས་པའི་ཆེ་སྤྱང་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་
 ཆ་ཅན་ཆུ་དྲངས་བསིལ་ཕོར་གང་ལས་གསུམ་ཆ་གྲི་བ་དང་དེ་གཉིས་གཞན་དུ་སོང་
 པའི་ཆེ་སྤྱང་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་གསུམ་ཆ་གཉིས་འཕེལ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར།
 འདོད་ན། ཆུ་དྲངས་བསིལ་ཕོར་གང་དེ་སྤྱང་ཅིག་རེ་རེ་ལ་དེ་ལྟར་གྲི་ཞིང་འཕེལ་བ་དེ་

དང་པོ་ནས་བལྟ་བཞིན་པའི་མི་དེས་མཐོང་བར་ཐལ། འདྲོད་པའི་བྱིར། མ་བྱབ་ན། ཆུ་
 བྲངས་བསིལ་པོར་གང་དེའི་ཆད་ཆེ་ཆུང་ནི་མི་དེའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་
 བྱབ་པ་དེའི་བྱིར། འདྲོད་ན། པོར་གང་དེའི་ཆད་ནི་པལ་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷགས་གོང་དམར་འབར་བའི་རེག་བྱ་ཡིན་ན་མེའི་རེག་བྱ་
 ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། ལྷགས་གོང་དམར་འབར་བའི་འཇམ་རྩལ་ལྷུ་ཡང་གི་རེག་བྱ་
 ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། ཏྲགས་བྱུབ་སྟེ། ལྷགས་གོང་དམར་འབར་བའི་ཆ་
 འས་སུ་གྱུར་པའི་ཆ་རེག་དང་གང་རེག་གཉིས་ཀ་ཆ་ཅན་ལྷགས་གོང་དམར་འབར་བ་
 དེའི་རེག་བྱར་མཚུངས་པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་ན་མི་སླེག་པ་དང་སླེག་
 པའི་རེག་བྱ་གཉིས་ཀ་ལྷགས་གོང་གཅིག་བྱ་དེའི་རེག་བྱར་ནི་བྱ་དགོས་ལ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། གོང་དུ་འདྲོད་ན། རེག་བྱ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ལྷགས་གོང་དམར་
 འབར་བའི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་མེ་ལོག་པ་ན་བྱིད་ལྡོག་པར་ཐལ། བྱིད་མེའི་རེག་བྱ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། མཛོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པའི་བྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་།
 ལྷགས་གོང་དམར་འབར་བའི་རེག་བྱ་ཡིན་ན་ཆ་བའི་རེག་བྱ་ཡིན་པས་མ་བྱབ་པར་
 ཐལ། ཆ་བའི་རེག་བྱ་གང་བའི་རེག་བྱར་བསྐྱར་བའི་སྤྲགས་ཀྱི་ལྷགས་གོང་དམར་
 འབར་བའི་ཆ་ཀུན་ལ་བཏབ་ན། དེ་བྱིན་ཆད་ལྷགས་གོང་དེ་ལ་ཆ་བའི་རེག་བྱ་མི་འོང་
 ལ། ལྷགས་དེ་ལ་སྤྲགས་མ་བཏབ་པར་ལག་པ་ལ་སྤྲགས་བཏབ་ནས་དེ་ལ་རེག་པ་ན་
 གང་རེག་པའི་ཆ་དེ་རེག་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་ཆ་རེག་མེད་ཀྱང་། ཆ་གཞན་ལ་ཆ་
 རེག་ཡོད་ལ། མ་རེག་པའི་ཆེ་ཆ་མཐའ་དག་ཆ་བར་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 འབྲའི་སྤྲགས་ཀྱིས་ལྷགས་དེ་ལ་མེར་མ་བསླེག་པའི་གོང་དུ་སྤྲགས་བཏབ་ན་མེའི་

དངོས་པོར་ཡང་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། རས་ལ་སྤྲུགས་བཏབ་ནས་མེའི་
གདན་བྱས་ཀྱང་མི་འཆོག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
ལྷགས་གོང་དམར་འབར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་དུ་གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་
གནས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མི་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་པར་ནོན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་རིག་སྤྲུགས་དང་མི་ལྡན་པའི་སྤྱོད་བྱུང་ལུས་ཤེས་ཀྱིས་
བཙོ་སྤྲེག་གི་དོན་བྱེད་ཀྱས་པར་འཇལ་བའི་བྱིར། སྤྱོད་མར་འདོད་མི་ཀྱས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་
སྤྱོད་དུ་གང་རེག་ཡོད་པར་རིག་སྤྲུགས་དང་ལྡན་པའི་སྤྱོད་བྱུང་ལུས་ཤེས་ཀྱིས་
འཇལ་བའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེའི་སྤྱོད་དུ་གང་རེག་སྤྱོད་པའི་སྤྲུགས་སྤྱོད་ཀྱང་ཡུན་
རིང་རྒྱན་ཆགས་སུ་མི་གནས་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷ་རིའི་བྱུང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་
སྤྱུལ་པའི་ཆུ་རྒྱན་གྱིས་མནར་མེད་དཔྱལ་བའི་མེ་དབྱང་རེ་ཞིག་ཅེ་གཞིལ་བ་ཡོད་
ཀྱང་གཏན་དུ་ཞི་བར་མ་བྱུང་པ་དང་ཆུ་ལ་མཆུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་དོགས་སྤོང་
སྤར་བའོད་པ་དེ་རྣམས་ལས། འགའ་ཞིག་ནི་བདག་ལྟ་བུ་ལ་དཀའ་གནས་སུ་འདུག་
ཅིང་། གཞན་དག་ལ་འོལ་སྤྱི་ཙམ་གྱི་གོ་རྒྱུ་ཡོད་ནའང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་གཞིར་སོང་གིས་
དོགས་ནས་འབྱིར་མ་སྤྲུགས་ལ། མཁྱེན་པའི་སྤྱོད་ཡངས་དག་གིས་ལུང་རིགས་ཀྱི་
ལམ་ནས་དོགས་པ་མཐའ་དག་བཅད་དོས་རང་ལུགས་གང་དང་གང་ལྟར་འཐད་པ་
གསལ་བར་མཛད་རིགས་སོ། །སྤྲུགས་འདིར་སྤྱི་ཐལ་གཉིས་ནང་མི་མཐུན་པ་དག་ལ་
སྤྱི་དོན་གྱི་གསུང་ཟིན་དབང་བཙན་པར་བྱེད་ན་གཞུང་ཆེན་མོ་སྤྱི་འགྲོའི་བཤད་ཆུལ་
དང་མཐུན་ཆབས་ཆེ་བར་སྤང་རོ། །༡༧༥ན་༡༧༥ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེའི་ཆེ་བལྟ་བུ་ཐུན་
མོང་བའི་བཟུན་གཤེར་པོར་གང་དེ་ལྟས་སྤངས་ཏེ་འཐུངས་ན་ཆ་ཐམས་ཅད་བདུད་

ཅིར་སྤྱོད་བས་བྱུང་བར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ལྷ་ཁོ་ནའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། དེའི་ཆེ་དེའི་ཆ་ལས་སུ་གྱུར་བའི་བདུད་ཅི་ཕོར་གང་ལྟས་ལོངས་སྤྱད་
 ཟེན་གྲང་མའི་སྤྱང་ཆར་གྱུར་བའི་ཆུ་དྲངས་བསེལ་ཕོར་གང་སོན་གནས་བ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡོན་ཆབ་ཏིང་གང་ལྟ་བུ་དགོན་མཆོག་ལ་སྤུལ་བ་ན་དེའི་ཆ་ལས་སུ་
 གྱུར་བའི་བདུད་ཅི་ཏིང་གང་དགོན་མཆོག་གིས་བཞེས་གྲང་མའི་སྤྱང་ཆར་གྱུར་བའི་
 ཆུ་དྲངས་བསེལ་ཏིང་གང་སོན་གནས་བར་སྤྱང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འདི་ནི་
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རུས་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་གནས་ཡིན་པས་
 མི་མཆུངས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་ཀྱི་རུས་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་
 བའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་ན་དབྱུད་རྒྱ་ཞེ་ཡོད། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆུ་
 གྲུང་གསྐྱའི་འགྲམ་དུ་ལྷ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་འཆོགས་བ་ན་ཆུ་རྒྱག་བདུད་ཅི་གསུམ་
 དུ་སོ་སོར་སྤྱང་བས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྤྱང་ཆུ་ལ་མི་འབྲ་བར་བྱུང་བ་སྤྱད་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེའི་ཆེ་ལྷ་ཡིན་ཆད་ལ་ཆུ་གྲུང་བདུད་ཅི་དང་། ཡི་དྲགས་ཡིན་ཆད་
 ལ་རྒྱག་ཐུག་ཏུ་སྤྱང་མི་དགོས་པ་མ་ཟད། ལས་ཅན་གྱི་ལྷ་དང་ཡི་དྲགས་ལ་བདུད་ཅི་
 དང་རྒྱག་ཐུག་ཏུ་སྤྱང་ནའང་ཆུ་གྲུང་གི་སྤྱང་དུ་བདུད་ཅི་དང་རྒྱག་ཐུག་དངོས་གནས་ལ་
 བྱུང་བའི་ངེས་པ་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་ཐུན་ལས། བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་
 ཕོར་གང་ལ་བལྟས་བ་ན་བདུད་ཅིའི་སྤྱང་བ་འཆར་བ་ཡང་འགའ་ཞིག་ལ་ཡིན་གྱི།
 ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་སྤྱང་བས་མ་བྱུང་ལ། རྒྱག་ཐུག་ཏུ་སྤྱང་བའང་ཡི་དྲགས་ཐམས་
 ཅད་ལ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གསྐྱ་ལ་དུས་རྒྱུན་དུ་རྒྱག་
 དང་བདུད་ཅིའི་ཆ་གསྐྱའི་རྒྱན་ལྟར་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་འབྲའི་ལས་ཅན་གྱི་ལྷ་མི་ཡི་

དགོས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེན་བརྟག་དགོས་སོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡི་དྲགས་ལག་འཁྱེད་གིས་
 བལྟས་པའི་ཆོ། བལྟ་བྱ་ཆུ་མྱུང་དེ་སྐམས་པར་ཐལ། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། བལྟས་པ་
 ཅམ་གྱིས་མྱུང་ཡང་སྐམས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེན་མ་བྱུང་སྟེ།
 དེའི་ཆོ་ཆུ་མྱུང་མ་མཐོང་བར་གམ་པ་མཐོང་བ་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ལྟོང་ཐུན་
 ལས། མིག་ཤེས་དེ་ཆུ་མྱུང་གི་འོག་གཞིའི་གམ་གསེག་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་
 དངོས་གནས་ལ་ཡང་ཡོད་ལ། མིག་ཤེས་དེས་ཆུ་མྱུང་མ་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི་ཆུ་མྱུང་
 མེད་པར་གཞལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཆུ་མྱུང་
 སྐམས་པར་སྤང་བའི་ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་དེ་འོག་ཤེས་ཡིན་པར་བཤད་པ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། ཡི་དྲགས་ཀྱིས་རྒྱང་རིང་པོ་ནས་ཆུ་མྱུང་ལ་བལྟས་པའི་མིག་ཤེས་དེ་
 ཆུ་མྱུང་གི་ཁ་དོག་ལ་ཆད་མ་ཡིན། ཅུར་ཕྱིན་ནས་བལྟས་པའི་མིག་ཤེས་དེ་འོག་
 གཞིའི་གམ་གསེག་ལ་ཆད་མ་ཡིན། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ཆུ་མྱུང་སྐམས་པར་སྤང་བའི་
 མིག་ཤེས་རྒྱར་བ་སྤྱེ་ཆུ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྤྲུལ་གཉིས་ཀ་ལྟོང་ཐུན་གྱིས་གྲུབ་
 ལ། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་སྤྱོད་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །གལ་
 ཏེ་ཆུ་མྱུང་གི་འོག་གཞི་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་སྤྱད་ཅིག་དང་པོ་དེ་དེ་འདྲའི་འོག་ཤེས་
 སུ་འཛོག་སྟེ། ཆུ་མྱུང་སྐམས་པར་འཛིན་པ་སྤྱོད་འདོགས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་བྱེད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་ཡང་བྱུང་བ་མ་ངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྤྱད་ཅིག་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱང་འོག་
 ཤེས་སུ་འགྱུར་ཆུ་ལ་མཆུངས་པས་འོག་གཞི་གམ་གསེག་ལ་ཆད་མར་སོང་དུས་མི་
 རྟོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིག་རྒྱ་ཅུར་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་འདོགས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་

བྱེད་གྱི་སྒྲིག་རྒྱ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་དེ་སྔོ་ཞིང་འབྲུག་པའི་ཆ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པར་
 སྔེ་བདུན་རྒྱན་ལས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྔོན་ཤིང་འབྲས་མེད་དུ་སྤྲང་
 བའི་ཡི་དྲགས་གྱི་མིག་ཤེས་དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའང་མི་འཐད་པ་ཐལ། ཡི་དྲགས་
 གྱིས་རྒྱང་རིང་སོ་ནས་སྔོན་ཤིང་ལ་བལྟས་པའི་མིག་ཤེས་དེ་སྔོན་ཤིང་གི་ལོ་མ་དང་
 འབྲས་བུའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་ཆད་མ་ཡིན། ཅར་རྒྱག་ནས་བལྟས་པའི་མིག་
 ཤེས་དེ་སྔོན་ཤིང་གི་ཡལ་འདབ་ལ་ཆད་མ་ཡིན། དེ་གཉིས་ལས་བྱུང་དུ་སྔོན་ཤིང་
 འབྲས་མེད་དུ་སྤྲང་བའི་མིག་ཤེས་སྤྱི་ཚུལ་མེད་པ་སྤར་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན་
 དབྱུད་དགོས་སམ་སྟམ་མོ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། རང་ཅག་གི་མིག་ཤེས་གྱིས་བྱམ་པ་
 མེད་པའི་ས་སྤྱོགས་མཐོང་ན་སྤྱོགས་དེར་བྱམ་པ་མེད་པར་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་མི་
 འགྲུབ་པར་ཐལ། དེས་ཆུ་ཁྲུང་གི་སྤྱིང་དུ་ཡི་དྲགས་གྱི་བདག་འབྲས་སུ་བྱུང་པའི་རྟག་
 མ་མཐོང་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེར་དེ་འབྲའི་རྟག་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན།
 དེ་གཉིས་མི་མཆུངས་ཏེ། སྤྱོགས་དེར་བྱམ་པ་ཡོད་ན་རང་ཅག་ལ་སྤྲང་དགོས་ལ། ཆུ་
 ཁྲུང་གི་སྤྱིང་དུ་ཡི་དྲགས་གྱི་སྤྲང་ཆའི་རྟག་སོགས་ཡོད་ཀྱང་རང་ཅག་གིས་སྤྲང་མི་
 ཐུབ་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སྤྲ་མ་དེ་སྤྲང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་འཇུག་ཡུལ་དང་།
 སྤྲ་མ་དེ་མི་སྤྲང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

༡༥༦༡ །ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོ་ན་སྤྱོགས་སྤྱོགས་བྱེད་དང་ཀུན་དགའ་བོ་གཉིས་གྱིས་
 སྔོན་པ་ཤུགས་བྱུང་པའི་སྤྱི་ལ་བྱུན་མོང་དུ་བལྟས་པའི་ཆོ། སྔོན་པ་ཤུགས་བྱུང་པའི་སྤྱི་
 གཟུགས་ལ་མི་མངེས་པ་དང་མངེས་པའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པ་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་བརྒྱན་
 གཤེར་སོར་གང་གི་མཐོང་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན་མ་ཁྲུབ་སྟེ། དེའི་ཆེ་སངས་

ཐུས་ཀྱི་སྐྱ་གཟུགས་རྫོགས་བྱེད་ལ་མི་མཛེས་པ་དང་། ཀྱན་དགའ་བོ་ལ་མཛེས་པར་
 སྒྲང་བའི་བྱེད་པར་མི་འཐད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྟོན་པའི་སྐྱ་གཟུགས་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་
 ལ་སྟོན་པའི་སྐྱ་གཟུགས་མི་མཛེས་པར་སྒྲང་བ་གཏན་ནས་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། དགོན་
 མཆོག་རྗེས་བྱ་གྱི་མདོ་ལས། མཐོང་ན་མི་མཐུན་པ་མེད་པ། ཞེས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་
 ལས། ལུས་ཅན་ཀྱན་གྱིས་བྱེད་མཐོང་ན། །སྤྱེས་བྱ་དམ་པ་ལགས་པར་འཚལ། །ཞེས་
 དང་། བསྟོད་པ་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་པ་ལས། བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་དེ་གང་གིས་ནི། །ལན་བརྒྱར་
 མཐོང་དང་གང་ཞིག་གིས། །དང་པོར་མཐོང་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི། །འབྲ་བར་མིག་ནི་མགུ་
 བར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྟོན་པ་ལྷ་ཀྱ་ཐུབ་པའི་སྤྱི་ཁ་
 དོག་ཆོས་ཅན། བྱེད་དཀར་དམར་སྟོ་སེར་རེ་རེར་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཆད་མ་ཡོད་
 པར་ཐལ། དེ་དག་སོ་སོར་མཐོང་བའི་སྐལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་དག་ལ་དེ་དང་དེར་སྒྲང་
 བར་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དཀར་པོར་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཆད་
 མའི་དོར་དཀར་པོ་སོགས་རེ་རེ་ནས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བྱེད་
 དཀར་དམར་སྟོ་སེར་བཞི་ཀར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་བ་སོགས་ཅོད་རྒྱ་མང་དོ། །གཞན་ཡང་
 རྟུལ་ཕྱ་རབ་དེ་བསྟན་མེད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་ཚུལ་དང་། ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནའི་
 ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་མདོན་པར་སྐབས་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་དེ་ལ་མཆན་གཞི་གང་འཛིག་
 པ་སོགས་ཀྱང་མཁས་པ་དག་གིས་དབྱེད་གཞིར་མཛད་ཡོད་ལ། སྐབས་འདིར་དོར་
 སྟོན་ཆོས་རྗེས་བཤེས་སྤྱིངས་རྣམ་བཤེད་དུ་རྗེ་སྤྱི་མ་ལ་བྱར་བ་བྱས་ཡོད་པ་མཁས་
 བྱུང་རྗེས་བཀག་པ་མཛད་ཚུལ་སྟོང་ཐུན་སོགས་སུ་གསལ་བ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།
 སྤྱིས་པ།

བརྒྱན་གཤེར་དངོས་པོ་པོར་གང་ཅམ་ལ་ཡང་། །
 འགྲོ་བྱ་གྱི་སྒྲེར་ལས་འབྲས་འཐད་ཚུལ་འདིས། །
 སྒྲིག་གསུམ་སྒྲུང་སྒྲིང་སྒྲུ་མའི་མཆང་རིག་ན། །
 འཆི་མེད་ཞི་བའི་གནས་དེར་སུས་མི་སྒྲོན། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་གཏམ་དུ་བྱ་བའོ། །

༤༣ རང་རིག་འགོག་ཚུལ།

༡༥༦ བཤུ་རང་རིག་འགོག་པའི་ཚུལ་འདི་ལ། རང་རིག་འདོད་མཁན་ངོས་བཟུང་བ།
 རང་རིག་གི་གོ་དོན། གཞན་གྱིས་རང་རིག་ཡོད་པར་སྒྲུབ་ཚུལ། དེ་དབུ་མ་པས་
 བཀག་ཚུལ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། རང་རིག་འདོད་མཁན་ཡོད་དེ། རིགས་པའི་རྗེས་
 འབྲང་གི་མདོ་སྒྲེ་བ་དང་། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པ་རྣམས་དང་། ལྷང་
 གི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སེམས་ཁ་ཅིག་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྒྲིད་པའི་དབུ་མ་པ་པལ་ཆེར་
 གྱིས་འདོད་ལ། རང་སྒྲེ་བ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འདོད་པར་བཤད་པའི་བྱིར། འདི་
 དག་གི་ནང་ནས་སྐབས་འདིའི་རང་རིག་འགོག་ཡུལ་གྱི་ཕྱོགས་སྒྲེའི་གཙུག་པོ་ནི་
 རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པ་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཕྱོགས་སྒྲང་ཆོས་
 གྲགས་གཉིས་དང་། དེའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་གིས་མདོ་སྒྲེ་པའི་རང་
 རིག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཁས་སྒྲངས་ནས་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགོད་པ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། འདིར་ཁ་ཅིག་གིས་ཏེ་སེམས་ཅམ་པས་མདོ་སྒྲེ་པའི་ཕྱོགས་
 ཁས་སྒྲངས་ནས་རང་རིག་བསྒྲུབ་པའི་བྱིར། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རང་རིག་གི་གོ་
 དོན་ཡོད་དེ། །གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་གི་ཁ་ནང་ཁོ་ནར་ཕྱོགས་ཏེ་

རང་དང་གཟུང་རྣམ་གཉིས་ཀ་རིག་ཅིང་གཞན་གང་གི་ཡང་རྣམ་པ་ཤར་བ་ལ་མི་སྟོས་
 པའི་འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བ་དེ་དེར་འཛིན་པའི་སྤྱིར། རང་རིག་ནི་སེམས་སེམས་བྱུང་
 གང་བྱུང་མ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། བྱུང་པོ་ལྔ་པོ་གང་བྱུང་དུ་འདོད་མིན་བརྟག་གོ། །དེ་
 ཡང་ཆགས་སོགས་སེམས་སེམས་བྱུང་གཞལ་བྱ། དེ་དག་རང་རང་གི་སྟངས་གི་བདག་
 ཉིད་འབའ་ཞིག་རིག་པའི་རང་རིག་ཆད་མ། བདག་ཉོགས་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ནི་
 འབྲས་བྱར་བཞག་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་ཤེས་པ་རང་གིས་རང་རིག་ཅམ་དེ་རང་རིག་
 མིན་གྱི། གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟངས་ན་རང་ཉིད་གསལ་ཅམ་དང་།
 རིག་ཅམ་པ་སྤྱི་རོལ་གྱི་ཆོས་ལ་མ་སྟོས་པར་ནང་ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་ལ་ཕྱོགས་ཤིང་།
 ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་གཉིས་སྒྲུང་རགས་པ་ཐམས་ཅད་ལོག་པ་ཞིག་ལ་འདོད་དོ། །དེ་
 ལྟར་ཡང་། ༡༩༥༩ ལྟེ། དཔེར་ན་ཤེས་གོང་གཡའ་དག་པ་རས་སྟོན་པའི་སྟངས་དུ་
 བཞག་པ་དེའི་ཆེ་ན་རས་སྟོན་པོས་ཁ་བསྐྱར་བའི་དྲངས་ཆ་གཅིག་དང་། ཤེས་གོང་
 རང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དྲངས་པའི་དྲངས་ཆ་གཅིག་དང་གཉིས་གཅིག་ཆར་སྐྱེ་བ་དང་། སྟོན་
 མ་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་ན། དང་པོ་རང་ཉིད་གསལ་བར་བྱས། དེ་རྗེས་གཟུགས་གཞན་ཞིག་
 གསལ་བར་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་རང་ཉིད་དང་གཟུགས་གཞན་གཉིས་ཀ་གསལ་བའི་
 ངོ་བོར་གཅིག་ཆར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། བྱམ་པའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་ཆེ་ན། བྱམ་པ་ལ་
 དམིགས་པའི་སྟོན་གཅིག་སྐྱེ་བ་དང་། སྟོན་མེ་དམིགས་པའི་སྟོན་གཅིག་དང་གཉིས་
 གཅིག་ཆར་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གསུམ་པ་རང་རིག་འདོད་མཁན་རྣམས་
 གྱིས་དེ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ནི། སྤྱིར་རང་རིག་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ལ།
 དམིགས་སྟོང་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་རིགས་པ་དང་། གསལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་

རིགས་པ་དང་། རྒྱ་པའི་གཏན་ཆོག་སོགས་དུ་མ་གསུང་ཡང་གཙོ་བོ་
 རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ཆད་མ་གཏུག་བཏུས་ལས། ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཉམས་སྤྱོད་ན། ལྷན་
 མེད་དེ་ལའང་རྒྱ་པ་དེ། དེ་ནི་ཡུལ་གཞན་ལ་འཕོ་བ། མེད་འགྱུར་དེ་ཡང་མཐོང་
 ཕྱིར་རོ། ཤེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་སྤྱོད་དེ་ཉིད་ན། ཡུལ་གཞན་ན་ནི་
 འཕོ་མི་འགྱུར། ཤེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་པ་འདི་སྐོར་གྱི་དོགས་པ་གཙོ་བོ་
 ཚུལ་ཆད་ལྡན་མཁས་པའི་གསུང་ལྟར་ཅུང་ཟད་འགོད་ན། རང་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་འདི་
 སྐབས་འདིའི་རང་རིག་སྐྱབ་མཁན་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་སུ་འཛིན་མི་རུང་
 རྟོ། སྐབས་འདིའི་རང་རིག་སྐྱབ་མཁན་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་ཁ་འཛིན་མིག་ཤེས་
 ཀྱིས་ཁ་བོ་ལ་བལྟ་བའི་ཆེ་ཁ་བོའི་སྤྱིང་གི་སྤྱོད་སེར་དཀར་དམར་གྱི་གངས་དང་མཉམ་
 པའི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དུ་མ་མི་སྐྱེ་བར་ཁ་བོ་ཅམ་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ལུ་སྐྱེ་
 བར་འདོད་པ་གང་ཞིག། དེར་མ་ཟད་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འཇུག་པ་ལྟར་བ་ཅིག་ཅར་དུ་
 འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བཀག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་
 ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་གཅིག་གིས་དོན་དུ་མ་གཅིག་ཆར་འཛིན་པ་འཐད་པར་འདོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཉིལ་སོགས་ཐ་དད་ལ་ངེ་ལྟར། ཅིག་ཅར་འཛིན་པར་སྤྱང་
 བ་ཡིན། འདི་ལ་མགྱོགས་པ་བཤད་ཅིན་ཏོ། ཤེས་སྤྱོད་གཅིག་གིས་དོན་དུ་མ་འཛིན་
 པ་མེད་ན་ཉིལ་སོགས་ཐ་དད་དུ་མའི་སྤང་པོ་ལ་ངེ་ལྟར་ཅིག་ཅར་འཛིན་པར་སྤྱང་བ་
 ཡིན། འདི་ལ་འཇུག་པ་མགྱོགས་པས་ཅིག་ཅར་འཛིན་པར་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། ཅིག་
 ཅར་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཤེས་པའི་སྐྱོན་སྤྱོད་མི་འཐད་པར་སྤྱར་བཤད་ཅིན་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེ་མ་ལེབ་ཁ་ལ་སོགས་གཞུགས། དུ་མའང་ངེ་ལྟར་སྤྱང་

བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ལྷ་ཚོགས་སྤང་ཅན་དོན་རྣམས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཚད་ཚུལ་
 གྱིས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རིམ་བཞིན་འབབ་པ་
 དེ་ཉིད་ལ། །རི་ལྷར་རིམ་མིན་འཛིན་མི་འགྱུར། །སྒོ་རྣམས་དག་ནི་ཐམས་ཅད་
 ཀྱང་། །དུས་མཚུངས་ཅི་ལྟར་དེ་དག་ལ། །འགའ་ཞིག་རིམ་མིན་སྤང་བ་དང་། །གཞན་
 ནི་རིམ་ལྡན་སྤང་བར་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་དོན་ཀྱན་འཛིན་པ་ལ། །འདི་ནི་རིམ་མིན་ཐལ་
 བར་འགྱུར། །ཞེས་འཇུག་པ་སྤྱར་བ་ཅིག་ཅར་དུ་འཁྲུལ་པའི་རྒྱ་ར་འདོད་པ་བཀག་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འཇུག་འགྲེལ་དུ་གཞུང་དེ་སྐབས་འདིའི་རང་རིག་འདོད་མཁན་
 གྱི་རང་ལུགས་ལྟ་བུར་བཀོད་པ་ནི་རྒྱ་དཔེ་མ་དག་པའི་སྒྲིན་ཡིན་ལོ་ཞེས་པ་ནི་རྩེ་
 བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས།
 འཇུག་པ་སྤྱར་བ་ཅིག་ཅར་དུ་འཁྲུལ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་བཀག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེར་འཇུག་པ་སྤྱར་བ་དེ་ཅིག་ཅར་དུ་འཁྲུལ་པའི་རྒྱ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་
 ལས། རྟོག་བཅས་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད། །ཅིག་ཅར་དུ་ནི་འཇུག་ཕྱིར་རམ། །འཇུག་
 པ་སྤྱར་ཕྱིར་སྒྲན་པོ་དག །དེ་དག་ལ་ནི་གཅིག་ཏུ་ཞེན། །ཞེས་དང་། མགལ་མེ་ལ་
 སོགས་སྤྱར་འཇུག་པའི། །རྩེས་སུ་འགོ་བའི་གཞོད་པ་ཅན། །མིག་ལ་འཁོར་ལོར་
 འཁྲུལ་སྒྱེ་ཡི། །དེ་མཐོང་མཆོམས་སྒྱོར་ལས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 ཁྲུབ་སྟེ། ལུང་དང་པོས་འཇུག་པ་སྤྱར་བ་དེ་མཐོང་རྟོག་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པའི་རྒྱ་
 བཤད་ཀྱི་ཅིག་ཅར་དུ་འཁྲུལ་པའི་རྒྱ་མ་བཤད་ལ། །གཉིས་པས་ནི་མགལ་མེ་སྤྱི་
 བར་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བར་འཁྲུལ་པའི་རྒྱ་བཤད་ཀྱི། མགལ་མེ་སྤྱི་ཅིག་ཅར་དུ་
 འབྱུང་བར་འཁྲུལ་པའི་རྒྱ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་སྟེ་ཞིབ་པར་གཞན་ལས་

ཤེས་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་དབུ་མ་པས་རང་རིག་བཀག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཅོད་ཆོག་དང་།
 ཅ་ཤེས་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་པ་དང་། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་སོགས་ཀྱི་རིགས་པ་དང་།
 ལེགས་ལྡན་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་རིགས་པ་དང་། འཇུག་པ་ནས་བཤད་པའི་རིགས་པ་དང་།
 སྤྱོད་འཇུག་གི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་བཀག་པ་དང་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། དངོས་
 སྤྱོད་ཀྱིས་མར་མེས་རང་གཞན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། ཤེས་པས་ཀྱང་རང་
 གཞན་གཉིས་ཀ་གསལ་བར་བྱེད་པར་བསྐྱབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་དཔེ་མ་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མར་མེས་རང་གསལ་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མར་
 མེ་ལ་སྐྱབ་ཁུང་གི་བྱམ་པ་ལྟར་བསལ་སྤྱིའི་སྐྱབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅོད་ཆོག་ལས།
 སྤྱོད་པ་དེ་ནི་མི་མ་སྐྱབ་སྟེ། །སྐྱབ་ཁུང་ནང་གི་བྱམ་པ་ལྟར། །དེ་ལ་མ་དམིགས་མཐོང་
 བ་ལས། །མེ་ནི་རང་གཞན་གསལ་བྱེད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ལ་
 ཁོ་ན་རོ། མར་མེ་ལ་གསལ་བྱའི་སྐྱབ་པ་མེད་ཀྱང་རང་དང་གཞན་གསལ་བར་བྱེད་དོ་
 ཟེར་ན། འོ་ན། མེས་གཞན་བསྐྱབ་པ་ལྟར་རང་ཡང་བསྐྱབ་པར་ཐལ་བ་དང་། སྐྱབ་
 པས་གཞན་བསྐྱབས་པ་ལྟར་རང་ཡང་བསྐྱབས་པར་ཐལ། མར་མེ་ལ་གསལ་བྱའི་
 སྐྱབ་པ་མེད་ཀྱང་རང་གི་རང་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེ་ལྟར་ཡང་
 ཅོད་ཆོག་ལས། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོག་གིས་ནི། །མེ་ཡི་རང་དག་གསལ་བྱེད་ན། །འོ་ན་
 མེ་ཡིས་གཞན་བཞིན་དུ། །རང་ཉིད་སྟེགས་པའང་བྱེད་པར་འགྱུར། །མེ་བཞིན་དུ་ནི་
 སྐྱབ་པ་ཡང་། །རང་གཞན་བདག་ཉིད་སྐྱབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཅ་ཤེས་ལས།
 མར་མེས་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས། །གལ་ཏེ་སྤང་བར་བྱེད་འགྱུར་ན། །སྐྱབ་པས་རང་
 དང་གཞན་གྱི་དངོས། །སྐྱབ་པར་འགྱུར་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རིགས་པ་གཉིས་པ་ཡོད་དེ། དངོས་སྤྱི་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཀྱིས་རང་རིག་པའི་དཔེར།
 མར་མེས་རང་གསལ་བར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་དོན་མི་འཐད་པ་གང་
 ཞིག་། དཔེ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚད་མ་རྣམས་ལ་ནི་རང་ལ་རང་
 རིག་པའི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གིས་རང་གསལ་བར་བྱེད་ན་གཉིས་
 སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་ལས། རང་ལས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་
 དང་། ཚད་མ་རྣམས་ལ་ཚད་མ་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་
 སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། མ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གསུམ་པ་ནི། ༡༩༥༥ དེ་ཡང་དངོས་སྤྱི་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་སྟངས་ན་ཡུལ་སྤང་
 བའི་གཞན་རིག་གི་ངོ་བོ་གཅིག་དང་། ཡུལ་མི་སྤང་ཡང་རང་ཁོ་ན་ཡན་དགར་དུ་སྤང་
 བའི་རང་རིག་གི་ངོ་བོ་གཅིག་སྟེ། གཉིས་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སེམས་ལ་ཡུལ་
 གྱི་རྣམ་པ་སྤང་བ་ལས་གཞན་རང་ཁོ་ན་ཤར་བའི་འཛིན་རྣམ་དེ་འདྲ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།
 དབུ་མ་སྟོང་པོ་ལས། །ཡུལ་དུ་སྤང་བར་གྱུར་བ་ཡི། །སེམས་ཉིད་དམིགས་པར་འདོད་
 ཅེ་ན། །ཡུལ་དུ་སྤང་ལས་གཞན་གྱུར་པའི། །སེམས་ཉིད་ངེ་འདྲ་བ་ཞིག་སྤང་། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་མ་གྲུབ་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་རིག་དུ་འདོད་པའི་སྡོ་
 འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་གསལ་རིག་ཙམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་རང་རིག་གི་དོན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་གི་རྣམ་པ་སྤང་བས་སྟོང་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན་གཞན་རིག་ཏུ་གྲགས་པའི་ཤེས་པ་བཞིན། རྟགས་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རང་ཉིད་ཡན་གར་བ་རང་གི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་སྤང་བར་ཐལ།
 མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་ཉིད་རང་དང་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཉིད་ཡན་

276

བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་སྤྱོད་ཅམ་ལ་ཡིད་ཅི་ཅམ་གཏད་ཀྱང་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་
 གྱི་རྣམ་པ་སོ་སོར་མི་འཆར་བའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། བྱ་བྱེད་རྣམ་པ་མི་འཆར་བ་ལ་
 སེམས་གྱི་ཐ་སྙད་མི་རུང་བའི་བྱིར། ཅུ་བར། བྱེད་པོ་ལས་དང་བྱ་བ་གཅིག་མེན་
 བས། རྟེན་ཉིད་ཀྱིས་དེ་འཛིན་པར་རིགས་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་བའི་བྱིར། ༡༧༧༧
 དངོས་སྤྱོད་པ་བྱིད་ཀྱིས་དབྱུད་པ་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་རང་རིག་འཛོག་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དེ་ལྟར་དབྱུད་ནས་སེམས་གྱིས་སེམས་མཐོང་བ་མི་རུང་བའི་བྱིར། དཔེར་ན།
 གཅད་བྱ་གཅོད་བྱེད་སོ་སོར་མེད་པར་རལ་གྱི་གཅིག་ཤུས་རང་མི་གཅོད་པ་དང་།
 དེག་བྱ་དེག་བྱེད་སོ་སོར་མེད་པར་སོར་མོ་གཅིག་གིས་རང་གི་ཅེ་ལ་མི་དེག་པ་དང་།
 ཞོན་བྱ་ཞོན་བྱེད་གཉིས་མེད་པར་རང་གི་ཕྱག་པར་ཞོན་མི་ཐུབ་པ་དང་། མི་གཅིག་
 གིས་རང་མི་སྤྲེག་པ་དང་། མིག་གིས་རང་ལ་མི་བལྟ་བ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཡིན་པའི་བྱིར།
 སྤྱོད་འཇུག་ལས། འཛིག་རྟེན་གྱིས་ནི་མགོན་པོས་ཀྱང་། སེམས་གྱིས་སེམས་མི་
 མཐོང་ཞེས་གསུངས། རལ་གྱི་འཛིན་པོ་རང་ལ་རང་། རྟེན་ལྟར་མི་གཅོད་དེ་བཞིན་
 ཡིད། རྟེན་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། སེམས་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆོ།
 དེ་མ་ཡིན་པའི་རང་རིག་མེད་པར་ཐལ། ཤེལ་གོང་རས་སྤྱོད་པོའི་སྤྱོད་དུ་བཞག་པའི་
 རྟེན་གྱིས་སྤྱོད་པོར་སྤྱང་བའི་ཆེ་མི་སྤྱོད་པའི་དྲངས་ཆ་མེད་པའི་བྱིར། དོན་དེ་ལ་དངོས་
 སྤྱོད་པའི་ཅོད་པ་སྤྱོད་ཚུལ་ནི། ༡༠༩༩ དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱོད་འཛིན་མིག་ཤེས་
 གྱིས་རང་ཉིད་ཡོད་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་རང་ཉིད་ཡོད་པར་འབྱུང་བའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། སྤྱོད་འཛིན་གྱིས་སྤྱོད་པོ་འཇུག་པའི་སྤྱོད་པས་གྱིས་རང་ཉིད་ཡོད་པར་རྟོགས་
 པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སྤྱོད་འཛིན་ནི་གཞན་ལུགས་ལྟར་རང་རིག་གིས་མི་

འགྲུབ་ཀྱི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་འགྲུབ་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡོད་པ་ནི་སྟོན་འཛིན་གྱིས་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་རང་རིག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་རྩ་བར་མ་བྱུང་སྟེ། སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཡོད་པར་འགྲུབ་ན་དེ་ཡོད་པར་རྟོགས་པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གིས་ཀྱང་སྒྲིམ་ཅི་ཉག་པར་འགྲུབ་པར་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་པོ་གཞལ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེས་ཁོ་རང་འགྲུབ་པ་དང་དེས་སྟོན་པོ་གཞལ་སྟོབས་ཀྱིས་རང་ཉིད་གྲུབ་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཐུན་ལས། ཁོ་པོ་ནི་འདི་ལྟར་སྒྲིམ་སྟེ། སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཡོད་པར་གྲུབ། རི་ལྟར་འགྲུབ་ན་སྟོན་པོ་གཞལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅེས་མི་སྒྲིའི། ཞེས་པ་ནས། དེས་ན་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་པོ་གཞལ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཀྱང་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། སྟོང་ཐུན་གྱིས་བཤའ་ཚུལ་འདི་ནི་རྗེའི་གསུང་སྤར་བྲངས་པ་དང་འགལ་བར་སྤང་ལ། ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ཏུ་བྱང་དེ་གཉིས་ནི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཐ་སྟོན་སྤར་གས་སོ་སོའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་དེ་ལྟར་བཤའ་བ་ཡིན་པས་ཡབ་སྐུས་གཉིས་ཀ་དགོངས་པ་མི་འགལ་བར་བཤའ་ཡོད་ཀྱང་། ད་དུང་མཁས་པ་དག་གིས་དོགས་པ་མ་ཆོད་པར་སྤང་བས་དབྱུང་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཡོད་པར་འགྲུབ་པར་ཐལ། དེས་རང་གི་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་

གྱིས་རང་ཉིད་ཡོད་པར་འགྲུབ་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཟུབ། ཉགས་དེར་ཐལ། ཆད་མ་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར། ཟུབ་སྟེ་རྣམ་བཤད་ལས། ཆད་མ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་རང་གི་གཞལ་བྱ་
 ཟུབ་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་འགྲུབ་པོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 རིགས་ཤེས་གྱིས་བདེན་པར་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་ཡིན་པས་དེས་ཡོད་པར་ཟུབ་ན་
 བདེན་ཟུབ་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཉམ་བཞག་རྣམ་
 པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་རང་ཉིད་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ།
 དེས་རང་ཉིད་སྟོབས་ཤུགས་གྱིས་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཟུབ། ཉགས་ཟུབ་སྟེ།
 མཉམ་བཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་རང་གི་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ན་
 ཡུལ་ཅན་རང་ཉིད་སྟོབས་ཤུགས་གྱིས་རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
 དཔེར་ན་སྤྱི་མི་རྟོག་པར་སྟུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པ་ན། རྗེས་ཟུབ་ངེས་
 པའི་ཆད་མས་སྤྱི་མི་རྟོག་པ་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་དུ་མ་ངེས་ཀྱང་། དེའི་སྟོབས་
 ཤུགས་གྱིས་ངེས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། མཉམ་བཞག་རྣམ་པར་
 མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ཆོས་ཉིད་ཟུབ་པ་ན་དེའི་སྟོབས་གྱིས་
 ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་འགྲུབ་པ་ལ། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་སོ་སོར་སྒྲུང་བའི་གཉིས་སྒྲུང་
 ལོག་པ་དང་། གཞན་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཁ་ནང་སྟེ་ལ་གཉིས་སྒྲུང་ལོག་པའི་
 འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བར་འདོད་པ་དང་མི་མཚུངས་པའི་བྱེད་པར་ནི་འབྲས་བུའི་སའི་
 སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 དེས་རང་ཉིད་དངོས་སུ་རྟོགས་ན་རང་ཉིད་གཉིས་སྒྲུང་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ་ཤུགས་ལ་
 རྟོགས་ན་རང་གི་ཡུལ་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་འགག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། ཅ་ཤེས་ཤིག་ཆེན་

ལས། དེའི་བྱེད་དགག་བྱ་བཅད་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་གཞན་ལྷགས་ལ་འཕངས་
 བའང་མ་ཡིན་འགག་ཡིན་པས་མེད་འགག་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱེད། དེས་ན་སྒྲོ་དེའི་ལྷགས་རྟོགས་དང་སྒྲོ་དེའི་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་
 གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པ་ཐལ། སྒྲོ་དེ་ལ་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་
 ཡང་ཡུལ་དེའི་སྒྲོ་འདོགས་སྒྲོ་དེས་རང་དུས་ནས་ཀྱང་བཅད་པ་དེ་སྒྲོ་དེའི་ལྷགས་
 རྟོགས་ཀྱི་དོན་དང་། སྒྲོ་དེ་ལ་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་འཕངས་པ་ཤར་ལ་སྒྲོ་དེས་རང་དུས་སུ་དེའི་
 སྒྲོ་འདོགས་མ་བཅད་ཀྱང་དེའི་སྒྲོ་འདོགས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་དེར་ཆད་མ་གཞན་ལ་མ་
 རྟོས་པར་གཅོད་པ་དེ་སྒྲོ་དེའི་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་པར་བཤད་
 པའི་བྱེད། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མདོ་སྡེ་སྦྱོང་པའི་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་པ་གཉིས་ཀའི་
 ལྷགས་ལ་སྦྱོང་བ་ལ་རང་སྦྱོང་དང་གཞན་སྦྱོང་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་མི་ཆད་པར་ཐལ།
 གཉིས་ཀས་རང་རིག་མི་འདོད་པར་མཚུངས་པའི་བྱེད་ན་མ་བྱུང་སྟེ། རང་རྒྱུད་པ་
 མན་ཆད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྦྱོང་བ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆད་པའི་བྱེད། དེར་ཐལ།
 ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་གཞན་སྦྱོང་ཡོད་པར་འདོད་པའི་བྱེད། དེའི་ལྷགས་ལ་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་སྦྱོང་བྲེད་འདོག་ཚུལ་སོགས་དབྱེད་རྒྱ་ཡོད་དོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། རང་
 རིག་ཡོད་པར་ཐལ། རང་སྦྱོང་ཡོད་པའི་བྱེད། །དེར་ཐལ། རང་དང་གྲུབ་བདེ་རྗེས་
 གཅིག་པའི་བདེ་བ་སྦྱོང་བའི་ཆོར་བ་ཡོད་པའི་བྱེད་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་ཡུལ་ཡུལ་
 ཅན་གྱི་རྣམ་པར་སྤང་བ་ཡོད་ལ། རང་རིག་དང་རང་སྦྱོང་ལ་གཉིས་སྤང་བྱུང་བའི་བྱེད།
 རྣམ་པ་ཤར་ལས། སྦྱོང་བྱ་དང་སྦྱོང་བྲེད་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་སྤང་བའི་བྱེད་ན། སྦྱགས་སྡེ་
 མའི་རང་རིག་དང་མི་གཅིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སངས་

འབགས་གྱི་རྒྱད་ལ་རང་རིག་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་མཐུན་གྱིས་རྣམ་མཐུན་རིག་པའི་
 བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། རྣམ་མཐུན་གྱིས་རྣམ་མཐུན་གཉིས་སྤང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱི་
 རྟོགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལྷགས་འདིར་རྣམ་མཐུན་གྱི་གདགས་གཞི་ཤར་བས་
 རྣམ་མཐུན་ཤར་བར་འདོད་ཅིང་གདགས་གཞི་མ་ཤར་བར་རྣམ་མཐུན་ཡན་དགར་
 བར་འཆར་ཚུལ་མི་སྤྱིད་པར་འདོད་པའི་བྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་
 དང་ཆོས་ཉིད་གཉིས་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་བཞག་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཉམ་
 བཞག་ཟག་མེད་དེ་གཉིས་སྤང་ཐམས་ཅད་རྒྱབ་པའི་སློ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་། བྱིར་
 པ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་རིག་དེ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སྤང་རྒྱབ་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་
 རང་ཉིད་རང་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་མི་འཐད་པའི་བྱིར་ན་ཡང་མ་བྱུང་སྟེ། སློ་
 གཞན་གྱིས་དབྱུད་ན་རང་རིག་དེ་ལ་ཡིད་ཅི་ཅམ་གཏད་ཀྱང་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དུ་མི་
 འཆར་ལ། མཉམ་བཞག་གི་དོར་གཉིས་སྤང་ལོག་ཀྱང་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་སློམ་བྲལ་དང་
 ཡུལ་ཅན་གསལ་རིག་གི་དོ་བོ་སོ་སོར་འཆར་བས་ཐ་དད་དུ་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་
 ལེགས་པར་འབྱུང་བའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཡིད་ཅི་ཅམ་གཏད་ཀྱང་རིག་བྱ་དང་
 རིག་བྱེད་གྱི་སྤང་བ་མི་འཆར་ལ། སྤྲ་མ་ལ་ནི་ཡིད་གཏད་དེ་བལྟས་པ་ན་ཡུལ་ཅན་
 ཤེས་པ་དང་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་ངེས་པར་འཆར་བའི་བྱིར་དོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་རང་རིག་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྤང་བ་དང་། རང་
 ཉིད་རིལ་པོ་གཅིག་ཡིན་པ་ཞིག་རང་ཉིད་གྱི་སྤྲག་པ་ལ་ཞོན་པའི་སྤང་བ་སོགས་སློ་ལ་
 འཆར་མི་འཆར་དང་། དེ་དག་གི་དོན་སྤྱི་རྟོག་པ་ལ་འཆར་མི་འཆར་སོགས་དབྱུད་
 དགོས་པ་མང་སྟེ་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

༤༣ ལུགས་འདིའི་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག །

། ༡༠བཟླ་ཐལ་འབྱུར་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མའི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དགོས་པ་ལ་
 དབྱེད་པ། སྒྲ་དོན་ལ་དབྱེད་པ། མཆན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པ། དབྱེ་བ་འབྲེད་བྲེད་ལ་དབྱེད་
 པ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ལ་དབྱེད་པ། དབྱེ་བའི་རྒྱ་མཛོན་སྒྲིག་གི་སྒྲ་དོན་ལ་དབྱེད་པ་
 དང་བྱུག། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་མའི་རྣམ་བཞག་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ལ་མི་
 མཁོ་བར་ཐལ། མཉམ་མེད་ཇོ་བོ་ཆེན་པོས། མཛོན་སུམ་རྗེས་དཔག་དགོས་པ་
 མེད། །སྤྱི་ལྟགས་ཚོལ་བ་བསྒྲིག་པའི་ཕྱིར། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། སྤྱི་བདུན་གྱིས་ཚད་མའི་རྣམ་བཞག་དངོས་སྤྱི་བའི་
 ལུགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་ཚྱེད་དོར་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་དགོས་པ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཅམ་
 ཡིན་པར་བཤད་སྤང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 འདིས་ཚད་མ་བཀག་པ་དེ་དངོས་སྤྱི་བས་མཛོན་སུམ་གྱི་སྤང་ཡུལ་ལ་དོན་དམ་དུ་
 བྱུང་བ་ཞིག་དགོས་ཞེས་པ་དེ་བཀག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་
 ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་མཐོང་བར་ཐལ་བ་དང་།
 དོན་དམ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་བྱུང་མཐའ་ལ་ཚྱེད་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་།
 བསྟན་བཅོས་ཚུམ་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་འབྱུང་བར་དབུ་མ་སྤང་བ་
 སོགས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྟག་ལོ་ན་རེ། ཚད་མ་མེད་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 འཛོག་བྱུང་བེད། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་སོགས་བྱུང་བ་ཚད་མ་ལ་རག་
 ལས་པའི་ཕྱིར། ཆོག་གསལ་ལས། གཞན་ཡང་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཚད་མ་ལ་རག་
 ལས་པ་ཡིན་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྒྲ་དོན་ལ་དབྱེད་པ་ནི། ཁ་ཅིག་

ན་རེ། ཚད་མའི་སྐད་དོན་བྲ་ལྷ་ན་ཞེས་པའི་བྲའི་དོན་དང་པོ་འཕ་ཐོག་མ་ལ་བྲས་ཤིང་
 ལྷ་ན་འཇལ་བ་ཡིན་པས་ན་གསར་དུ་མི་བསྐྱ་བ་ལ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་
 ལྷར་བྲས་ན་གསར་དུ་ཞེས་པའི་དོན་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ཐོག་མ་
 མི་འགྲུབ་པས། བར་དང་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅོད་སྒྲོག་ལས། དེ་
 ཡང་དང་པོ་འགྲུབ་མིན་ལ། །བར་པ་མ་ཡིན་ཐ་མ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། ཚད་མའི་དོན་གསར་དུ་མི་བསྐྱ་བ་ལ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚད་
 མའི་ཐ་སྐད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་དེ་ལྷར་བཅའ་ན་མི་ཉིད་པས། འཛིག་ཉེན་ན་
 རང་གི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་མི་བསྐྱ་བ་ལ་ཚད་མར་གྲགས་པ་ལྷར་འཛིག་
 རིགས་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཤེས་ཤིག་ཆེན་ལས། འདིར་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་མི་བསྐྱ་བ་ནི་
 འཛིག་ཉེན་ན་རི་ལྷར་འཛིག་པ་བཞིན་དུ་བཞེད་ལ། འཛིག་ཉེན་ན་གསར་དུ་བསྐྱ་མི་
 བསྐྱའི་བྱད་མ་བྱེ་བར་སྤྱིར་མི་བསྐྱ་བ་ལ་ཚད་མར་འཛིག་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ལྷག་ལོ་ན་རེ། ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་མི་བསྐྱ་བའི་དོན་ཚུགས་སྤྱབ་ཁོ་ན་ལ་
 བྱེད་ཟེར། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་དོན་རང་གི་འཛིན་སྐྱངས་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་
 རབ་ཏུ་འཇལ་བ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཛིག་ཉེན་གྱི་ཐ་སྐད་དུ་དེ་ལྷར་ཡིན་པ་
 གང་ཞིག། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་གསུངས། དགོངས་འགྲེལ་མཁན་པོས་ཀྱང་བགའ་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། བཞི་བརྒྱུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། མི་བསྐྱ་བའི་ཤེས་པ་ནི་
 འཛིག་ཉེན་ན་ཚད་མ་ཉིད་དུ་མཐོང་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ།
 སྒྲོ་གྲོས་མི་བཟད་པའི་མདོ་ལས། ཤེས་རབ་ནི་ཚད་མར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱབ་སྟེ། སྟེལ་མར་བསྟོད་པ་ལས། དོན་གཟིགས་པས་ན་མི་

བསྐྱུ་བཤུ་ཁྱེས་དོན་དེ་གཟིགས་པ་ནི་དོན་དེ་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་བཤུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་
 བ་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་ལ་དབུང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་བསྐྱུ་
 བའི་ཤེས་པ་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། སྤྱོད་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱབ་སྟེ། སྤྱོད་པར་སྤང་བ་ལ་ཚད་མར་སོང་བའི་ཕྱིར། དེ་རང་གི་
 སྤང་བ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བ་བྱབ་ན། སྤྱོད་འཛིན་རྟོག་པ་
 ཆོས་ཅན། རང་གི་སྤང་བ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཉིས་སྤང་ཅན་
 གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཚད་མིན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་
 ཤེས་པ་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་དུ་འཛོག་ཟེར་ན། སྤོན་འཛིན་དབང་མངོན་གྱིས་བྲངས་
 བའི་སྤོན་པོ་ངས་པའི་ངས་ཤེས་ཆོས་ཅན། གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱབ་སྟེ། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་སྤོན་པོ་ལ་མི་བསྐྱུ་
 བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉགས་ཟེན་རྟོགས་པའི་རིག་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་
 ཡིན་ན་རང་གི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་པས་བྱབ་ཟེར་ན། སོ་སྟེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 སྤོན་འཛིན་དབང་མངོན་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱབ་སྟེ།
 སྐབས་འདིར་ཡང་རང་གི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་བསྐྱུ་མི་བསྐྱུ་བའི་སྟོན་ས་ཚད་མ་
 ཡིན་མིན་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ལོག་ཤེས་ཐམས་
 ཅད་རང་གི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་སོང་བ་མེད་ཅིང་། མངོན་སུམ་དང་

རྗེས་དཔག་གི་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མི་བསྐྱབ་བར་སོང་
 བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་མའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་མེད་ལ། །སྤྱི་མའི་འཛིན་སྟངས་
 ཀྱི་ཡུལ་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་ཤེས་པ་རྣམས་ཡུལ་དུ་སྒྲང་
 བའི་སྒྲང་ཡུལ་མཛོན་གྱུར་གྲུབ་པར་འདྲ་ལ། བདག་གཉིས་དང་། བདག་མེད་གཉིས་
 དང་། གཞུགས་སོགས་ཉག་མི་ཉག་སོགས་ལ་ཚད་མར་འགོ་མི་འགོ་བའི་བྱད་པར་ཆེན་
 བོ་ཡོད་པས། སྤྱི་ལ་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པའང་འགྲུབ་བོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་སྤོན་
 བོ་ལ་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་དབང་
 ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་སྒྲང་ཡུལ་ལ་
 འཁྲུལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་པའི་ཆ་གཞན་ཡང་མེད་པས་མ་འཁྲུལ་བ་ཞེས་མི་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སོ་སྤྱིའི་རྒྱད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་འཛིན་
 སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པས་བྱུང་བའོ་ན། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་སྤྱི་མི་ཉག་པར་འཛིན་པའི་
 ཉག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྤྱི་མི་ཉག་པ་ལ་ཚད་མར་
 སོང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྤྱི་མི་ཉག་པ་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་ཉག་པ་རང་ལ་ཚད་
 མར་སོང་བར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་རང་གི་སྒྲང་
 ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཡང་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་པའི་བྱད་པར་བཞག་ཏུ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། བྱང་པོ་མི་ཉག་པ་སོགས་སུ་འཛིན་པའི་ཉག་པ་ནི་སྒྲང་
 ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཡང་ངེས་པའི་འཛིན་སྟངས་ལ་ཚད་མའི་གཞོད་པ་མེད་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་
 རོག་པ་འམ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞེས་བྱ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སོ་སྤྱིའི་

ཐུང་གྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དེ་རང་གི་འཛིན་
 སྐངས་གྱི་ཡུལ་ལ་འབྱུང་མ་འབྱུང་གང་ཡིན་དང་། སྟོང་བྱན་ཆེན་མོར་རྗེས་དཔག་དེ་
 རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུང་པར་བཤད་པའི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་བརྟག་དགོས་སོ། །
 བཞི་བ་དབྱེ་བ་འབྱེད་བྱེད་ལ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་འདིར་ཡུལ་རང་སྤྱི་
 གཉིས་གྱི་སྟོན་ས་རྗེས་དཔག་དང་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་གཉིས་འཛོག་ཟེར་ན། དེ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་འབྲེལ་ལྟར་སྤྱི་མཆན་དང་རང་མཆན་དབྱེད་ནས་ཚད་མ་གཉིས་
 འཛོག་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོག་གོ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཆན་ཉིད་དང་
 ཚད་མ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མ་གྲུབ་ལ། དོན་དམ་ཏུ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་གྱི་སྟོན་ས་འདིག་རྟོག་གྱི་ཐ་སྣང་ཏུ་ཡང་ཚད་མ་
 གཉིས་སོ་སོར་འཛོག་མི་ཐུབ་པར་ཐལ། ཡིད་མངོན་པལ་ཆེ་བའི་གཟུང་ཡུལ་ཏུ་སྤྱི་
 མཆན་འཛོག་ལ། རྗེས་དཔག་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་སྒྲུང་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མངོན་སུམ་
 གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ཚད་མའི་གངས་ངེས་གཞལ་བྱའི་དབང་གིས་
 འཛོག་པ་ལ་དབུ་ཚད་གཉིས་མ་བྱན་སྒྲུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིར་
 རང་དང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་གཉིས་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། ཡུལ་རང་སྤྱི་གཉིས་གྱི་སྟོ་
 རྣམ་ཚད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཞེན་མ་བྱེད་སྤྱོད་ དངོས་སྤྱི་ལྟར་
 རང་སྤྱི་གཉིས་བརྟགས་དོན་བཅའ་ནས་མི་འཛོག་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། བདག་མེད་སོགས་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་དང་། གཟུགས་རུང་སོགས་རང་གི་
 མཆན་ཉིད་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་རང་སྤྱི་གཉིས་གང་ལ་
 དམིགས་པའི་ཤེས་པ་ལའང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ༡༠བཟེད་མ་ཐད་གཞལ་

བྱ་ལ་མངོན་གྱུར་དང་། ཅུང་ཟད་སྒྲོག་གྱུར་དང་། ཤེན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་དང་། དཔེ་དོན་འབྲེས་པའི་སྒྲོག་གྱུར་ཏེ་གཞལ་བྱའི་བྱ་དང་པར་བཞེད་དབང་གིས་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་དང་། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་། ལུང་གི་ཚད་མ་དང་། དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཚད་མ་བཞེད་བཞག་པའི་བྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། ཚད་མའི་གངས་འཇུག་པ་གཞལ་བྱའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སོ། །ལྷ་པ་མངོན་རྗེས་སོ་སོའི་དོན་ལ་དབྱུང་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མངོན་རྗེས་གཉིས་མདོ་དང་སྡེ་བདུན་ལྟར་ཁས་ལེན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚད་མ་མདོ་དང་སྡེ་བདུན་ལས་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་ལ་དངོས་དང་། ཡུལ་ལ་བཏགས་ནས་འཇུག་པར་བཤད་པ་གང་ཞིག་སྐབས་འདིར་ཡུལ་ལ་དངོས་དང་ཡུལ་ཅན་ལ་བཏགས་ནས་འཇུག་པར་བཤད་པའི་བྱིར། དང་པོ་སྒྲ། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། བཞེ་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེའི་བྱིར་འཇིག་རྟེན་ན་ཡུལ་ཁོ་ན་དངོས་ཀྱིས་འཇུག་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ་ཤེས་པ་ནི་གདགས་པ་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་ལུགས་འདིར་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་བཏགས་པ་བ་དང་ཡུལ་ཅན་ལ་མངོན་སུམ་དངོས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཚད་མ་མདོ་ལྟར་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ན་དབང་པོས་མཐོང་བ་ལ་མངོན་སུམ་མཐོང་བར་གྲགས་པའི་བྱིར། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། མངོན་སུམ་དང་ནི་དབང་པོའི་ཡུལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། སྐབས་འདིར་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ལ་རྟོག་བྲལ་དགོས་པར་འདོད་པར་ཐལ། ཚད་མ་པས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་བྱིར། བྱུང་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐབས་འདིར་རྟོག་པར་གྱུར་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར་ཏེ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་

དབག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མར་འདོད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་།
 དངོས་སྤྱོད་པས་རྗེས་དབག་རྣམས་རང་གི་སྤང་བ་དང་ཞེན་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ལ་ཚད་མར་
 འདོད་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་པས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་རྗེས་
 དབག་རྣམས་རང་གི་སྤང་བ་ལ་འབྲུལ་པར་འདོད་པའི་བྱིར། བྱིས་སྟེ། རང་རྒྱུད་པ་མན་
 ཆད་གྱི་ལུགས་ལ་ཆོས་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་ལ་མ་འབྲུལ་པས་བྱིས་པའི་བྱིར།
 ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་འཛིན་སྤངས་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་ལ་
 མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་དེ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་དང་། དེ་འབྲེལ་གཞལ་བྱ་
 རྟོག་གྱུར་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་དེ་རྗེས་དབག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། བར་ཆད་མེད་
 ལམ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱིད་
 གྱི་འཛིན་སྤངས་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་བྱིར། འདོད་ན། ལྷ་གྱུ་བདེན་མེད་དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། དེ་གཞལ་བྱ་རྟོག་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་
 རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། མཆན་ཉིད་གཉིས་པ་ལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་
 ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་བྱིར། རྟགས་བྱབ་སྟེ། བྱིད་གྱི་འཛིན་སྤངས་
 གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་རྟོག་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱིད་རྣམ་
 འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་སོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཉིས་
 སྤང་ཅན་གྱི་ཡིད་ཆོར་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཡིད་གྱི་
 མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པས་བྱིས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་རང་གི་བྱིས་བྱའི་བདེ་སྤྱག་

བཏང་སྟོམས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཉགས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་རང་གི་སྤྱིང་བའི་བདེ་སྤྱག་བཏང་
 སྟོམས་གསུམ་པོ་གང་རུང་སྤྱིང་སྟོབས་གྱིས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་གང་ཡིན་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་གང་རུང་
 གི་ཚུལ་དུ་སྤྱིང་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཆོར་བ་
 ཞེས་པ་ནི། བྱེད་པ་པོ་དང་བྱེད་པ་དང་ལས་དང་འབྲེལ་བའི་ཚིག་ཡིན་པས་གང་ཟག་
 འདིས་ཆོར་བ་དང་། བྱེད་པ་འདིས་ཆོར་བ་དང་། འདི་འདྲ་བ་ཅིག་ཆོར་བ་ཞེས་པ་
 གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། དེའི་གཉིས་པ་ནི་ཚད་མ་སྟེ་སེམས་བྱུང་ཆོར་བའོ། །གསུམ་པ་ནི་
 གཞལ་བྱ་སྟེ་བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བཏང་སྟོམས་སོ། །འདི་ཡང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཆོར་བ་གསུམ་གྱིས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཡོངས་སུ་
 གཅོད་དེ། དེའི་འབྲུབ་ཚུལ་ནི་སྤྲར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་
 བར་འདོད་མི་རིགས་ཏེ། རྗེས་དཔག་གི་ཚད་མར་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་བཏང་
 སྟོམས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་
 གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་
 ཁོ་ན་རེ། སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡིད་བདེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་
 སྤྱིང་བའི་བདེ་བ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཉིས་སྤང་ཅན་གྱི་ཡིད་
 ཆོར་བདེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེས་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་སྤྱིང་ཉིད་བདེ་
 བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱིང་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་སྤྱིང་ཉིད་སྤྱིང་
 སྟོབས་གྱིས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་སྤྱིང་ཉིད་ཉགས་སྟོབས་གྱིས་

རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་ཚེས་ཅན། རང་རྟོགས་པའི་རྗེས་
 དཔག་ཚད་མའི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་དེའི་སྟོང་བུའི་བདེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེས་སྟོང་ཉིད་བདེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་དེ་
 དེའི་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེའི་གཞལ་བྱ་སྒྲོག་གྱུར་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཚོར་བ་དེ་ལ་བདེ་སྤྱད་བཏང་
 སྟོམས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡོད་མེད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་གཉིས་སྤང་བས་བྲངས་མ་ཐག་
 པའི་གཞུང་གི་དགོངས་པར་སོན་པ་ནི་གང་ཡིན་བརྟགས་ཏེ་འདི་ལ་ཞིབ་ཆ་འབྱེད་
 པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོ་ན། ལྷགས་འདིས་རང་རིག་བཀག་པ་མི་རིགས་པར་
 ཐལ། གཉིས་སྤང་ཅན་གྱི་ཡིད་ཚོར་གྱིས་བདེ་སྤྱད་སོགས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་
 གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་ཏེ། རང་རིག་ནི་སྟོན་འཛིན་ལྟ་བུའི་
 སྟོང་བྱེད་བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་རྟོད་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བས་མི་བཞེད་ལ། སྐབས་
 འདིའི་སྟོང་བྱ་སྟོང་བྱེད་ནི་དེ་ལྟར་མ་བཅའ་བར་བདེ་བ་དང་སྤྱད་བསྐྲུལ་སྟོང་ངོ་ཞེས་
 པའི་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་འཛོག་པ་ཡིན་པས་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། རང་རིག་འདོད་ན་སྟོང་བྱ་སྟོང་བྱེད་གཉིས་རིགས་པའི་དབྱེད་བཅོད་དུ་འགྱུར་
 དགོས་པས་བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། འཛིན་ཏེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་སྟོང་བྱ་
 སྟོང་བྱེད་འདི་ནི་དོན་ལ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་རྟོག་དོར་ཐ་དད་དུ་སྤང་བ་ཅམ་ཡིན་པས་བྱ་
 བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། བཀག་པའི་རང་རིག་
 ནི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཁ་ནང་ལྟ་ལ་རིག་བྱ་དང་རིག་བྱེད་ཐ་དད་པར་སྤང་བ་རུབ་པའི་
 འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བ་ཡིན་ཞིང་། འདིར་ནི་ཉམས་སུ་སྟོང་བ་བྱེད་པར་ཅན་ཚོར་བའི་

མཆན་ཉིད་དུ་མདོ་སྤེར་གསུངས་ལ། འདིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལས་ཀྱང་བདེ་བ་དང་སྤྱད་
 བསྐྱལ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་ངོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་བྱ་དང་སྤྱོད་བྱེད་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་
 སྤྱང་བའི་ཕྱིར་ན་སྤྱོད་པས་སྤྱ་མའི་རང་རིག་དང་མི་གཅིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདག་རྟེན་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་བཞིའི་བྱང་ཆོས་
 སམ་བདག་མེད་སྤྱ་རགས་གང་རུང་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་མངོན་དེ་རྣལ་འབྱོར་
 མངོན་སུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། རིགས་ངེས་ཀྱི་སྤྱོད་ལས་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་
 ཆོས་ཅན། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་དེར་
 ཐལ། སྤྱོད་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། སྤྱ་མར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་བདེན་བཞིའི་བྱང་ཆོས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་
 དང་བདག་མེད་སྤྱ་རགས་གང་རུང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྲལ་གཉིས་ཀ་བྱལ་
 རྟོ། རྣལ་འབྲེལ་ལས། རྣལ་འབྱོར་ཤེས་པ་སྤར་བཤད་པ། །དེ་དག་གི་སྟེ་བསྟོན་བྱང་
 ཡིན། །རྟོག་པའི་བྱ་བ་རྣམ་བསལ་བས། །གསལ་བ་ཉིད་དུ་སྤྱང་བ་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། །༤༣༧། །ལུང་གི་ཚད་མ་དང་། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་དོན་
 གཅིག །མཆན་གཞི་ནི། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་སྦྱིན་
 བས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ་ཞེས་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྟེ་
 བར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ། ལུང་ཚད་མ་དང་། དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་
 ལུང་གཉིས་དོན་གཅིག། མཆན་གཞི་ནི། ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྤེ་ལྟ་བུ། རྗེས་སུ་དཔག་
 པའི་ཚད་མ་དེ་ཡང་བསྟེ་ན། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་

དེ་ཡང་སྡོན་འཛིན་གྱིས་སྡོང་སྟོབས་གྱིས་རྟོགས་བྱུང་བས་ཡིད་མངོན་དུ་སོང་བའི་
 དོན་ཆང་བའི་སྤྱིར་དོ། །ཆད་མ་གང་གིས་ཡུལ་གང་ལའང་དབང་མངོན་དང་ཡིད་
 མངོན་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་སྤང་གསུམ་པར་སོང་ཚུལ་མེད་
 དེ། མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་སྤྱིར། རྣམ་བཤད་ལས།
 ལུགས་འདིས་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་རྣམ་ཤེས་མི་བཞེད་པས།
 དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པའི་ཆད་མ་དང་ཡིད་གྱི་དབང་པོ་ཅུ་ལ་
 བརྟེན་པའི་ཆད་མ་གཉིས་ལས་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེ་ནི་ཁོ་བོའི་རྣམ་
 རྟོག་གི་ཤར་ཆོད་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་འཐད་མིན་དབྱེད་རིགས་སོ། །དེས་ན་
 ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་རང་གི་གཞལ་བྱ་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་གྱིས་རང་ཉིད་ཡོད་
 པར་འབྱུང་སྟེ། ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་སྤང་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་པས་
 སྤང་བའི་སྤྱིར། ཆོག་གསལ་ལས། རང་གི་མཆན་ཉིད་དམ་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་རུང་
 སྟེ། འདིག་རྟེན་ན་ཡོད་ན་ནི་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར་སྟོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྤྱིར་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྟན་
 ཅིག་ཏུ་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། སྤང་སྟེ།
 གཞི་བྱུང་ན་རང་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྟོག་ཏུ་མ་གྱུར་པས་སྤང་བའི་སྤྱིར་
 ཁྱོད་ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་མངོན་སུམ་པ་དང་ཤེས་པ་དེ་ཁྱོད་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མར་
 འཛོག་ཅེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་ཤེས་པ་རྣམས་ཡུལ་དུ་སྤང་
 བའི་སྤང་ཡུལ་མངོན་གྱུར་བྱུང་བ་འདྲ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། །༤༣༤། མངོན་
 སུམ་དངོས་བཅུགས་ཀྱི་སྤང་པར་སྤེ་བ་འདི་ནི། དཔེར་ན་སྡོན་པོ་དེ་སྡོན་འཛིན་མིག་

ཤེས་ལ་སྟོས་ཏེ་མངོན་སུམ་མཆན་ཉིད་པ་དང་། སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དེ་སྟོན་པོ་ལ་
 སྟོས་ཏེ་མངོན་སུམ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་
 སོགས་མངོན་སུམ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཞེས་པ་མིན་ཏེ། སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་
 སོགས་མངོན་སུམ་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཏགས་སྦྱོར་སོགས་ལ་མ་བརྟེན་
 པར་ཏྟགས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ༡༩༣ན། དེ་ལྟར་ན་རང་གི་སྤྱང་བ་
 དང་སྤྱང་གཞི་ལ་ཆད་མར་སོང་མ་སོང་ལ་སྤྱང་གཞི་བཅི་བར་གསུངས་ཏེ། རང་གི་
 སྤྱང་བ་ལ་ཆད་མར་སོང་ལ་སྤྱང་གཞི་ལ་ཆད་མར་མ་སོང་བ་ནི། འོག་ཤེས་སྤྱང་རྒྱར་
 པའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ། སྤྱང་གཞི་ལ་ཆད་མར་སོང་ལ་སྤྱང་བ་ལ་ཆད་མར་མ་སོང་བ་
 བེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་ནི། སྟོན་འཛིན་མིག་
 ཤེས་དང་། སྤྱ་མི་ཏག་པར་ཏྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་། སྤྱང་པོ་མི་ཏག་སོགས་སྤྱ་
 ཏྟགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་ལ་ཆད་མར་མ་སོང་བ་ནི། མིག་
 སོགས་དབང་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྤྱག་པ་དབྱེ་བའི་རྒྱ་མངོན་སྟོག་གཉིས་
 གྱི་སྤྱ་དོན་ལ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞི་བྱུང་ན། མངོན་སྤྱར་དང་སྟོག་སྤྱར་
 གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ལ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞི་བྱུང་ན་རྗེས་དཔག་དང་
 མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་གཉིས་ཀའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མས་ཏྟགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །རྗེས་
 དཔག་ཆད་མས་ཏྟགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་
 བེ། སྤྱ་མི་ཏག་པ་ལྟ་བུ་ཏྟགས་སྦྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་ཏྟགས་དགོས་ཀྱི་ཆོས་དུ་མ་ཞིག་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་བརྒྱུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་

ཞེས་བས་གོ་བར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ།
 རང་གི་དབང་པོས་གཅོད་བཞིན་པ་ལྟ་བུ་སྤྱིར་སྟོབས་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་
 གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། མཁས་པའི་བཞད་གད་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ།
 སྟོབ་མའི་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བ་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་རྗེས་དབག་གི་སྟོན་ས་བསྐྱབ་
 པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་གཞི་བྱུང་ན། རྗེས་
 དབག་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་བར་ཐལ། གཞི་བྱུང་ན་དངོས་སྟོབས་
 རྗེས་དབག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་བ་གང་ཞིག །གཞི་བྱུང་ན་ཡིད་ཆེས་རྗེས་
 དབག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། གཞལ་བྱའི་
 གནས་གསུམ་པ་ཡིན་ན་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་གི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྟོད་རྟོགས་པ་ལུང་རྣམ་དག་ལ་སྟོས་པས་བྱུང་བའི་
 ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གནས་གསུམ་པ་ནི་འཕོས་པ་ན། །ལུང་འབྲེན་པ་ནི་མཁས་
 པའི་ལུགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། གཞལ་བྱའི་གནས་
 གཉིས་པ་ཡིན་ན་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དབག་གི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྟོད་རྟོགས་པ་ལུང་ལ་མི་སྟོས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་
 ལས། དཔྱོད་པ་ཀྱན་ལ་བསྟན་བཅོས་དག །བྱངས་ཞེས་ལུགས་འདི་སྤྱི་ཡིས་
 བྱས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་དེ། མངོན་གྱུར་དང་སྟོག་གྱུར་
 གཉིས་ལ་སྤྱི་བཞི་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པ་ཐལ། གཞལ་བྱ་མངོན་སྟོག་གཉིས་
 འགལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབང་པོ་དུག་གང་རུང་གི་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་
 རྒྱ་མཚན་ལ་མ་སྟོས་པར་རྟོགས་ཀྱིས་པ་དེ་མངོན་གྱུར་དང་། དབང་པོ་དུག་གང་རུང་

གི་ཡུལ་ལས་འདས་ཤིང་རྒྱ་མཆན་ལ་སྟོས་པ་དེ་སྟོག་གྲུར་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་པར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མངོན་གྲུར་དང་སྟོག་གྲུར་གྱི་དོན་སོ་སྟེ་ལ་
 མངོན་གྲུར་དང་སྟོག་གྲུར་གྱིས་འཛོག་ཟེར་ན། དེ་ནི་སྐབས་འདིར་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་ཀྱི་བདག་མེད་དེ་སྟོག་གྲུར་ཡིན་ཀྱང་སོ་སྟེ་ལ་
 མངོན་གྲུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཉགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཉྱགས་དགོས་ཀྱི་
 ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། སོ་སྟེའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། སྤྱིང་སྟོབས་ཀྱིས་ཉྱགས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་མངོན་གྲུར་གྱི་
 མཆན་ཉིད། མངོན་སུམ་དང་། མངོན་གྲུར་དང་། དབང་པོའི་ཡུལ་དང་། སྟོག་ཏུ་མ་
 གྲུར་པའི་ཆོས་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཡིན། ཉགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཉྱགས་དགོས་
 པའི་ཆོས་དེ་སྟོག་གྲུར་གྱི་མཆན་ཉིད། སྟོག་གྲུར་དང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་
 དང་། དབང་པོའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་། རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་རྣམས་མིང་གི་
 རྣམས་གངས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཆོར་བའི་གཞལ་བྱར་གྲུར་པའི་བདེ་
 སྤྱུག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་
 གྲུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། འདིར་བསྟན་དབང་པོའི་ཡུལ་དེ་ལ་དབང་མངོན་
 གྱིས་གསལ་བར་གཙོད་པའི་ཕྱིའི་ཡུལ་དང་ཡིད་མངོན་གྱིས་གསལ་བར་གཙོད་པའི་
 རང་གི་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། མངོན་གྲུར་དུ་འཇལ་བ་ལ་
 དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུགས་གཙོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཆོར་བ་བདེ་སྤྱུག་ལ་སོགས་པ་ལྟར་
 རང་དུ་ཉམས་སྤྱིང་གིས་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་གཉིས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སོ་སྟེའི་རྒྱད་ཀྱི་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མར་གྲུར་པའི་ཤེས་པ་

ཚོས་ཅན། རང་གི་སྤང་བ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཉིས་སྤང་ཅན་
 གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སོ་སྤྱེས་པ་བའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚད་མའི་སྤང་ཅིག་སྤྱི་སོ་
 སོར་བཀར་ན། སྤང་ཅིག་རེ་རེ་ཚད་མར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐོང་ལམ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་ཡང་སྤང་ཅིག་སྤྱི་སོ་སོར་བྱེན་ས་འཛོག་ན། སྤང་ཅིག་རེ་རེ་
 རས་བར་ཆད་མེད་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མར་མེས་སྤོང་བྱ་རྩོགས་པར་
 བསྐྱེད་པ་སྤང་ཅིག་རེ་རེས་མི་བྱུང་བའི་ཕྱིར། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། མར་མའི་
 དཔེ་ཡིས་ཚུལ་གྱིས་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱུང་ན་བདེན་འཛིན་
 གྱིས་ཀྱང་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་། འདོད་ཆགས་གྱིས་ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་སོགས་
 ཀྱང་མི་རུང་བའི་ཚུལ་མདོ་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་
 ར་རེ། གཞི་བྱུང་ན་མངོན་གྱུར་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། གཞི་བྱུང་ན་མངོན་སུམ་
 ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་བྱུང་ན། རང་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཡོད་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཚད་མ་གང་
 ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་མངོན་གྱུར་དང་ལྟོག་གྱུར་གྱིས་སྤྱིར་མངོན་གྱུར་དང་ལྟོག་གྱུར་
 དུ་འཛོག་ན། ལྟོག་ཏུ་གྱུར་མ་གྱུར་གྱི་ཚོས་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།
 ཡང་ཁོ་ར་རེ། གཞི་བྱུང་ན། ཁྱོད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡོད་པས་བྱུང་བར་ཐལ།
 ཁྱོད་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཡོད་པས་བྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མ་བྱུང་སྟེ། རང་བཞིན་
 མེད་པ་ཡོད་པ་དང་། བདེ་སྤོང་སྤྱུ་མ་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་མེད་པ་རྩ་ཤེས་
 རིག་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟུམ་སྟེ་དབྱུང་དོ། །ཁ་ཅིག་། སྤོང་ཉིད་ཚོས་

ཅན། མངོན་གྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྟོགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཡུལ་མངོན་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ལའི་མེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་གྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་རྟོག་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སྤྱི་གཉི་གར་མ་ཁྱབ་ལོ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤང་པོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ནལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་གི་སྤང་བ་ལ་ནལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཆད་མར་ཐལ། དེ་རྟོགས་པའི་ནལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དེ་ལ་ཡིད་མངོན་ཅམ་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ནལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་སོང་བའི་ཡུལ་ལ་གོམས་སྟོབས་ཀྱིས་གསལ་སྤང་བའི་ཡུལ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ནམ་འགྲེལ་ལས། དེ་གསལ་མི་རྟོག་སྟེ་འབྲས་ཅན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཆད་གང་ཡིན་དཔྱད་དགོས་སོ།

༤༥ གུན་གཞི་འགོག་ཚུལ།

༡༤༥ན། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་ཀྱིས་ཆོགས་དུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་གུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་མི་བཞེད་དེ། དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་སྒྲོར་ལས་དེའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གང་ཡང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཚུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་ཁབ་ལེན་དང་ཉེ་བས། རྟུགས་ནི་སྤྱར་དུ་ཡོངས་སུ་འཁོར། རྟེ་ལ་སེམས་ནི་ཡོད་མིན་ཏེ། སེམས་དང་ལྡན་བཞིན་སྤང་བར་གྱུར། རྟེ་བཞིན་གུན་གཞིའི་ནམ་ཤེས་ནི། བདེན་མིན་བདེན་པ་ཇི་བཞིན་དུ། གང་ཆེ་འགྲོ་འོང་གཡོ་བར་འགྱུར། རྟེ་ཆེ་སྤྱི་བ་འཛིན་པར་བྱེད། རྟེས་གསུངས་པའི་སྤྱི་མི་ཐེན་ལ་གུན་གཞིའི་མིང་ཅམ་བྱང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། རྟུག་ལོས་སྤྱབས་འདིར་ཡང་གུན་གཞི་ཁས་ལེན་དགོས་པར་སྤྱི་བ་ནི། མི་འཐད་པར་

གསུངས་ཏེ། ལྷང་དེའི་དོན་ནི་སེམས་བདེན་པར་མེད་ན་འགྲོ་འོང་སོགས་མི་འཐད་
 ཅེས་པའི་ལན་དུ། སེམས་མེད་པའི་དོན་ཁབ་ལེན་གྱི་དབང་གིས་སེམས་བདེན་གྲུབ་
 ཡོད་པ་ལྟར་ལུགས་གཡོ་བ་བཞིན་དུ་ཀུན་གཞི་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་གཡོ་
 བར་སྒྲང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་འདོད་
 པ་ནི། དེག་བྱེད་པས་སྦྱེས་བྱ་འདོད་ཚུལ་ལ་མིང་སྦྱར་བ་ཅེས་ཡིན་པ་བཤད་ཅིང་།
 དེར་མ་ཐད་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ་དང་། ཞི་བ་འཛོམས་ཀྱི་མ་ལ་ལྷོ་ལ། ཨ་ལྷ་ཡ་རྣམས་ཀྱིས་
 ཀྱང་ཀུན་གཞི་མི་འདོད་དེ། རྣམ་ཤེས་ལས། ཞི་ཆོ་ཡང་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མི་བཞེད་
 པར་གསལ་ལོ། ཨ་ལྷ་ཡ་ཀ་ར་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་བས་
 ཀུན་གཞི་མི་འདོད་པ་ལེགས་ལྡན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ཡིན་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་དེ་
 གཉིས་ཀས་ཀུན་གཞི་སྟོན་པའི་མདོའི་དོན་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་བས་
 མདོ་དེས་དེ་ལྟར་བསྟན་ཀྱང་དགོངས་གཞི་སྟོང་ཉིད་ལ་དགོངས་པར་བཤད། ལེགས་
 ལྡན་གྱིས་དེའི་དགོངས་གཞིར་ཀུན་གཞི་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ལ་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཀུན་གཞི་དང་ཕྱི་དོན་མེད་པ་མདོ་གང་གི་ཡང་
 དགོངས་པར་མི་འདོད་པར་གསུངས་སོ། །

༤༥ ལུགས་འདིའི་བྲང་ངེས་ཀྱི་རྣམ་བཞག།

༩༥༥༥༥ །ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་དེ་སྐབས་
 འདིར་བྲངས་དོན་དུ་འགྲེལ་པར་ཐལ། དེ་ཉིད་སྐབས་འདིར་བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་དགོས་
 པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཏགས་བྱུང་སྟེ། སྐབས་འདིར་བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་
 དགོས་ཀྱི་མདོ་ཆོན་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་འདིར་བྲང་

དོན་དུ་འགྲེལ་སྤྱིའི་མདོ་དེ་ལ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་རང་མཆན་
 གྱིས་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱང་པར་སྤྱེ་བ་དང་། མདོ་དེར་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པར་
 བསྟན་པ་དང་། མདོ་དེར་སྤྱི་རྒྱལ་བཀག་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བཤད་
 པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་སྤྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ལུགས་འདིས་སྤྱར་བཤད་པའི་མདོ་
 ཆན་བཞི་ཀྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་གྱི། དེ་དག་གི་གསེབ་ནས་ཁ་ཅིག་བྱང་དོན་དང་ཁ་
 ཅིག་ངེས་དོན་དུ་འགྲེལ་བ་ལྟར་ནི་མི་མཛད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཅུ་བར་
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐབས་འདིར་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་དགོས་པའི་མདོ་ཡིན་ཀྱང་། མདོ་
 ཀུན་བརྟུས་སུ་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། གང་སྤྱིར་འདི་ནི་དེ་ཉིད་ཤེས་པས་
 འི་མ་མཐའ་དག་སེལ་བ་ནི། ཞེས་བ་ནས། སྤྱར་བར་མཛད་ཅིང་རྣམ་པར་དབེན་ལ་
 སྤོ་སྤྱངས་རྣམས་ལ་ལོགས་སུ་གསུངས། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཐེག་པ་གསུམ་བསྟན་
 པ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཤད་པ་ལས་མདོན་པར་གོ་བར་རུས་པས་ན་སྐབས་འདིར་
 མ་བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མདོ་དེར་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་རང་མཆན་
 གྱིས་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱང་པར་སྤྱེ་བ་སྐབས་འདིར་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་དགོས་ཀྱི་མདོར་
 བཤད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བོ་གཉིས་ཅུ་ལས་
 དངོས་སུ་མ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། གཞན་དབང་དེ་དབུ་སེམས་གཉིས་
 ཀྱི་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཚོད་པའི་གཞིའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་། དེ་
 རང་མཆན་གྱིས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་ན་ཡོངས་བྱུང་རང་མཆན་
 གྱིས་ཡོད་པར་གསུངས་པའང་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་པར་སོང་བའི་སྤྱིར། རྣམ་ཤེས་ལས།
 འགྲེལ་པར་གཞན་དབང་ཅུ་ལས་མ་གསུངས་པ་ནི་དབུ་སེམས་བདེན་པར་ཡོད་

མེད་ཚོད་པའི་གཞིའི་གཙུག་པོ་ནི་གཞན་དབང་ཡིན་ཏེ་ཀྱན་བཏགས་འདོགས་པའི་གཞི་
 ཡང་གཞན་དབང་ཡིན་ལ། ཡོངས་བྱུང་གཞན་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་དགོས་
 པའི་སྤྱིར་རོ། དེ་ལྟར་སྤྱི་བ་ཡང་ལུགས་འདིས་བྲང་དོན་དུ་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་སྤྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་འདིར་བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་དགོས་ཀྱི་མདོ་བཞིར་
 བཤད་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོང་བྱུན་ལས་སྐབས་འདིར་བྲང་དོན་དུ་སྐབས་དགོས་
 པའི་མདོ་ལྟ་དང་། བྲང་དོན་དུ་སྐབས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་བཞིར་བཤད་པའི་སྤྱིར་ན་མ་བྲལ།
 ཏགས་བྱུང་སྟེ། སྟོང་བྱུན་ལས་སྤར་བཤད་པའི་མདོ་བཞིའི་སྟེང་དུ་ཏག་བཏན་གྱི་སྟེང་
 བོ་བསྟན་པའི་མདོ་བསྟན་ཏེ་ལྟར་བཤད་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐབས་འདིར་
 བྲང་དོན་དུ་སྐབས་རྒྱུའི་མདོ་དེ་བཞི་ལས་ལྷག་བ་མེད་ཅིང་། སྐབས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་ཡང་
 གསུམ་ལས་ལྷག་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་རྣམ་བཤད་དང་ལེགས་བཤད་སྟེང་པོ་
 གཉིས་ཀ་ལས་གསལ་བའི་སྤྱིར། སྟོང་བྱུན་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོངས་བ་
 ཡོད་དེ། སྟེང་པོ་སྟོན་པའི་མདོ་དེ་འཇུག་འགྲེལ་དུ་བྲངས་བ་ཙམ་དང་། ཐེག་བ་གསུམ་
 བྲང་དོན་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་ནི་མདོ་ཀྱན་བཏགས་སུ་བྲངས་བ་ལ་དགོངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །
 གཞན་ཡང་། སྟེང་པོ་བསྟན་པའི་མདོ་དེ་སྐབས་འདིར་བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་མདོ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་དེ་སེམས་ཙམ་པས་ངེས་དོན་དུ་ཁས་མ་སྒྲངས་པའི་སྤྱིར།
 བྲལ་སྟེ། སྐབས་འདིར་བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་མདོ་ཡིན་ན་སེམས་ཙམ་པས་ངེས་
 དོན་དུ་ཁས་སྒྲངས་པས་བྲལ་པའི་སྤྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། རྣམ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་
 ལྟེན་དེ་བྲངས་མ་ཐག་པའི་ལང་གཤེགས་ཀྱི་ལུང་ཚན་བ་གཉིས་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་
 རྣམ་རིག་པས་ངེས་དོན་དུ་ཁས་མ་སྒྲངས་པའི་སྤྱིར་དང་། སྤར་འགྲེལ་པར་དགོངས་

འགྲེལ་ལ་གསལ་པོར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས།
 རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་ནི་སྤར་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི། སྟོང་པོ་དང་
 དོན་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་ལ་རྣམ་རིག་པས་ངེས་དོན་དུ་འདོད་པར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་
 བློ་གཉིས་ཀ་ལ་རྩོད་པ་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
 འོ་ན་སྟོང་པོ་དང་དོན་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་དེ་ཐལ་འགྱུར་པ་དང་སེམས་ཅམ་པ་གཉིས་
 ཀས་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པར་ཐལ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། དེ་
 ལ་བློ་གཉིས་ཀ་ལ་རྩོད་པ་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། སྟོང་པོ་
 དང་དོན་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་དེ་སེམས་ཅམ་པས་ངེས་དོན་དང་། ཐལ་འགྱུར་པས་སྐབས་
 འདིར་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་མདོར་བཞེད་པའི་དབང་གིས་རྩོད་པ་མེད་པའི་དོན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་དེ་སེམས་ཅམ་པས་སྐྱ་ཇི་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་
 པས་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་སྟོང་པོ་བསྟན་པའི་
 མདོ་དེ་སེམས་ཅམ་པས་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པར་འདོད་པར་ཐལ། སྟོང་པོ་དང་དོན་དུ་བསྟན་
 པའི་མདོ་དེ་དེས་སྐྱ་ཇི་བཞིན་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་བྱལ་སྟེ། སྟོང་པོ་
 དང་དོན་དུ་བསྟན་པའི་ལང་གཤེགས་ཀྱི་ལུང་དེས་མདོ་གཞན་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 ལ་དགོངས་ནས་རྟག་བརྟན་གྱི་སྟོང་པོ་སྟོན་པར་གསུངས་པ་གང་ཞིག། སེམས་ཅམ་
 པས་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱལ་སྟེ། ལུང་དེས་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་
 ཚུལ་རྣམ་བཤད་དུ་གསུངས་པ་དེར་གསལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱལ་སྟེ། སེམས་
 ཅམ་པས་ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་དགོངས་ནས་སྟོང་པོ་སྟོན་པར་འདོད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྒྱུག་པོ་བཀོད་པ་དང་ལང་གཤེགས་སྐབས་འདིར་དངས་པ་དེས་བྱལ་

པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅམ་པས་ཀུན་གཞི་བསྟན་པར་འདོད་པའི་མདོ་
 ཡིན་ན་ཐལ་འགྲུར་པས་བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་པས་བྲལ་པར་ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་
 མདོ་ལ་དེའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མ་བྲལ་སྟེ། ཆོས་མདོན་པའི་མདོ་ལས། ཐོག་མ་མེད་པའི་
 དུས་ཀྱི་ཁམས། །ཞེས་སོགས་སྤར་བྲངས་པ་དེ་སེམས་ཅམ་པས་ཀུན་གཞི་བསྟན་
 པའི་མདོར་འདོད་ཀྱང་། དབུ་མ་པས་དེ་ཉིད་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་
 སྟོན་པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །༡༩༤༦ན། ལུགས་འདིས་འཁོར་
 ལོ་གསུམ་གྱི་བྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་ལ། དགོངས་འགྲེལ་ནས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་
 དང་པོ་ནི། བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མདོ་ལྟ་བུ་སྟེ། མདོ་དེར་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་
 ཆོག་ཉུང་ཤས་ཅིག་ཡོད་ཀྱང་ཕྱང་སོགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྟོན་པ་ཤས་ཆེ་བས་བྲང་
 ངེས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྲང་དོན་གྱི་མདོར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་ལོ་བར་བ་ནི།
 ཤེར་སྤྱོད་ཀྱི་མདོ་དེ་རྣམས་ཡིན་ལ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྤྲོད་མེད་པ་ཁོ་ནར་བཞེད་
 དེ། ཤེར་སྟོང་ལྟ་བུའི་གཟུགས་མེད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་གིས་ཀྱང་ཕྱང་སོགས་
 ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་ལོ་མཐའ་མ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་དམ་ཡང་དག་
 འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེ་ཏུ་ལྟ་བུ་སྐབས་འདིར་ཡང་བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་དགོས་པ་གཅིག་སྟེ།
 སེམས་ཅམ་པའི་བསམ་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་
 ཡོད་མེད་ཀྱི་བྲུད་པར་བྱེ་ནས་གསུངས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་མདོ་སྤྲོད་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་བྲང་དོན་དུ་
 འགྲེལ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཉི་མའི་བྲམས་ཞུས་ཀྱི་མདོ་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག །སློབ་

དཔོན་འཁྱི་བས་ལེའུ་དེ་དགོངས་འགྲེལ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་
སྟེ། འཁྱི་བས་བཤད་པ་ལྟར་སྐབས་འདིར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་
དེ་ལས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་མཉམ་
དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཉམ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

༤༤ གཉིས་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ།

༥༤བ༣༡ གཅེར་བྱ་བ་ནི། རྩ་བུ་ལྟ་བུ་རང་རྒྱ་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བས་
ན་འཛིན་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བདག་སྐྱེ་དང་། རྩ་མཐུན་དང་འཁོར་ལོ་སོགས་ལ་ལྟོས་ཏེ་
གཞན་སྐྱེར་འདོད་ཅིང་། ལྟས་སྐྱིན་ལྟ་བུ་ཆེ་སྒྲ་མའི་སོག་གི་དག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ལས་
སྐྱེ་བས་ན་སོག་ལ་ལྟོས་ཏེ་བདག་སྐྱེ་དང་། བ་མ་སོགས་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཞན་སྐྱེར་འདོད་
དོ། །དེ་འགོག་པ་ལ་བུད་རྟ་ལྟ་བུ་ལེ་ཏ་ལས། བདག་དང་གཞན་གཉིས་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་
བ་མེད་དེ། གཉིས་ཀའི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་གོ་
སྤྲོད་ཤིང་། འདི་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་སྐྱོན་བརྗོད་དངོས་སུ་མ་མཛད་པ་ནི་བདག་
གཞན་རེ་རེ་བ་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པ་དེ་ཀས་འཐུས་པར་མཛད་པ་
འབྲེལ་གྱི་ཤི།

༤༥ རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ།

༥༤བ༤༡ དེ་ལ་བྱང་སྤོང་འཛིན་ཏེན་མིག་ཅེས་བྱ་བས་བྱངས་ཅན་གྱི་བྱུང་མཐའ་
ཉེར་ལྟ་ཡོད་པའི་ནང་གི་གཅིག་ལ་ཏེན་ནས་རྒྱང་འཕེན་གྱི་བྱུང་མཐའ་འབྲུམ་བྱས་
ཤིང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྒྱ་ལ་མི་ལྟོས་
པར་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་སྐྱེ་སྟེ། ལུས་སྣ་ཆོགས་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། དཔེར་ན། མ་

བྱའི་མདོངས་ཀྱི་ཁ་དོག་སྤྱི་ཆོགས་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གི་རང་
 གིས་འབྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་
 རྒྱ་མེད་ལས་སྤྱི་བར་སྤྲོད། དེ་འགོག་པའི་ཕྱིར་བྱུང་ནས་ལི་ཏ་ལས། དངོས་པོ་རྣམས་
 རྒྱ་མེད་ལས་ཀྱང་སྤྱི་བ་མེད་དེ། ཏག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྤྱི་བར་ཐལ་བར་
 འབྱུར་བའི་ཕྱིར་དང། ཚུམ་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་དུ་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་དོན་ནི་སྐབས་འདིར་གསལ་བ་ལྟར་ལ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་
 དེ་ལ་ཡང་སྐྱགས་ཡོད་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱབ་
 པ་ལྟོག་པའི་ཆོག་གི་དོན་མདོན་པར་འདོད་ན་དེས་འདི་སྐད་བསྟན་པར་འབྱུར་ཏེ།
 དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་ལས་སྤྱི་བར་འབྱུར་བ་དང། ལན་འགའ་ཁ་ཅིག་ལས་ཁ་ཅིག་སྤྱི་
 བར་འབྱུར་བ་དང། ཚུམ་པ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་འབྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ནི་མི་
 རིགས་ཏེ་སྤར་སྤྲོས་པའི་སྤྱོད་དུ་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྩི་སྟེ་གཞན་དུ་ན་ཡང་། དོན་
 འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤར་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དོན་བསྐྱུ་ན། འབྲེལ་
 ངག་དེས་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་མེད་ལས་མི་སྤྱི་བར་སྐྱབ་ཀྱས་པའི་གཏན་ཆོགས་དང་
 དཔེ་མ་བཟོད་པ་དང། གཞན་གྱི་ཐུན་ཀའི་སྐྱགས་རྟེན་པའི་གཞིར་སོང་བའི་སྤྱོད་
 གཉིས་བཟོད་དོ། །སྤྱོད་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཆོག་གསལ་ལས། འདི་ནི་མི་རིགས་
 ཏེ། སྤར་ལན་བཏབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དོན་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་
 ཆོགས་བཟོད་མི་རིགས་ཤིང་། འགལ་བཟོད་ཀྱི་ཐལ་འབྱུར་དེས་རྒྱ་མེད་ལས་སྤྱི་བ་
 འགོག་ཀྱས་པ་སོགས་གོང་དུ་ལན་བཏབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་ཀྱས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
 པའོ། །༥༧ རྒྱ་མེད་འདིར་ལེགས་ལྡན་གྱིས་རྒྱ་མེད་ལ་གཉིས་བྱས་པའི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་

རྒྱུ་འབྲེལ་གྱི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་ལས་སྤྱི་བ་ཡང་རྒྱ་མེད་ལས་སྤྱི་བར་སྤྱོད་བའི་ཁོངས་སུ་བསྐྱུས་པར་བཤད་པ་དེ། རྒྱ་བས་དབང་ཕྱུག་སོགས་དེ་དག་ལས་སྤྱི་བ་ནི་སྤྱི་མ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་འདུ་བས་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བཀག་པ་མཛད་དེ། རང་འབྲེལ་ལས་ཀྱི་གཤམ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་འགའ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི། སྤྱི་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཞན་མི་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་དེ་བདག་གམ་གཞན་ནམ་གཉིས་ཀ་འཕམ་རྒྱ་མེད་ལས་སྤྱི་བའི་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་གོ། །གང་དག་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་སྤྱི་བར་མངོན་པར་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ཡང་། དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་བདག་ཏུ་འགྱུར་བ་འཕ། གཞན་དུ་འགྱུར་བ་འཕ། གཉིས་ཀར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བས་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་རྒྱར་སྤྱོད་པ་དག་ཀྱང་བཤད་ཅིན་པའི་སྤྱོན་ལས་མི་འདའ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་སྤྱི་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་འབྲེལ་པར་རྟོག་པ་གཞན་སྤྱོད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་ལ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞེས་སྤྱི་བ་གཤམ་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྤྱི་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །

༤༦ རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་བསྐྱགས་པ་བརྗོད་པ།

༡༩༥༧ རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ལ་མ་རྩོས་པས་ཁུས་པའི་མདོ་འདིའི་རྟེན་པ་དང་པོའི་རྟེན་ལས་སྤྱི་བ་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ། །མ་སྤྱི་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བའོ། །དེའི་དོན་ནི་རྟེན་པ་གཉིས་པས་བསྐྱར་ཏེ། སྤྱི་བ་གཙོད་པ་ཅམ་མིན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱི་བ་གཙོད་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ཡང་ཡང་གཤམ་གསུམ་གྱི་ལུང་འདིའི་དགོངས་པའོ། །གང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་དང་དེ་ཞེས་བྱ་བ་འབྲེལ་བས་ནི་གཞི་ཚོས་ཅན་བསྐྱར་ཏེ། ལྷ་

གྲུ་ལ་སོགས་པ་བྱི་དང་འདྲ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་སོ། །ཀར་པ་
 གསུམ་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་ཡིན་གྱི་དོན་བྱེད་
 པས་སྟོང་པ་མིན་པར་བསྟན་རྟོ། །དེ་ཡང་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་ནི་རྟེན་འབྱུང་
 གི་རིགས་པ་འདི་ལ་ཆང་ཞིང་། འདིའི་རྟགས་དང་སྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་རྟག་ཆད་ཀྱི་
 མཐའ་གཉིས་དངོས་སུ་སེལ་བས་རིགས་པ་འི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བསྟགས་བརྗོད་མཛད་
 ཚུལ་ནི། དངས་མ་ཐག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་ལུང་འདིའི་དོན་ནོ། །མཐའ་གཉིས་
 སེལ་ཚུལ་ཡང་སྤྱིར་སྣང་བས་མེད་མཐའ་དང་སྟོང་པས་ཡོད་མཐའ་སེལ་བ་ནི་རྒྱང་
 འཕེན་ནས་རང་བརྒྱད་པའི་བར་ལ་བྱུན་མོང་བ་ཡིན་ཀྱང་། འདིར་ནི་ཐལ་འབྱུར་པའི་
 ལུགས་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྣང་བས་ཡོད་མཐའ་དང་སྟོང་པས་མེད་མཐའ་སེལ་བ་
 ཉིད་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། རྟེན་འབྱུང་དང་སྟོང་པ་དོན་གཅིག་ཏུ་སོང་ཆད་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ཅུ་ཤེས་ཤིག་ཆེན་ལས། སྟོང་པའི་དོན་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་ནི་རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པ་ཆད་མས་ཁེགས་པའི་དབུ་མ་པ་རྣམས་ལ་ཡིན་གྱི། གཞན་ལ་མ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རང་སྤྱེའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་འབྱུང་འདོད་
 ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། དེའི་སྐད་དོད་པ་ཉི་ལྷུ་ས་སུ་རྒྱད་ཅེས་པའི་སྤྱི་དོན་ཡང་མི་འདྲ། བྱད་
 ལྟོས་རྟེན་གསུམ་གྱི་ཚུལ་ཡང་མི་འདྲ། ཆ་ཤས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་མ་བཏགས་
 གྱི་ཚུལ་ཡང་མི་འདྲ། མཐའ་གཉིས་སེལ་ཚུལ་ཡང་མི་འདྲ་བའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 གྲུབ་མཐའ་འོག་མར་མཛོད་འགྲེལ་སོགས་ལས་བྱད་ནས་སྤྱི་བ་ལ་བཤད། གོང་མར་
 བྱད་ནས་གྲུབ་པ་ལ་བཤད་ཅིང་། ཆོག་གསལ་དུ་ལེགས་ལྡན་སོགས་དང་ཚོད་ཚུལ་
 དུ་མ་བཀོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གྲུབ་མཐའ་འོག་མར་འབྲས་བུ་རྒྱལ་བ་རྟེན་

པ་དང་། རྟོས་པ་ཁོན་དགོས། གྲུབ་མཐའ་གོང་མར་ཆད་མ་དང་གཞལ་བྱ་བསྐྱབ་བྱ་
 སྐྱབ་བྱེད། མཆན་མཆོན་རྒྱ་འབྲས་སོགས་པན་ཚུན་རྟོས་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར།
 གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆ་ཤས་ལ་རྟོས་གྲུབ་རྟེན་འབྲེལ་དུ་གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་འཛོག་
 མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅམ་པས་རྟེན་འབྲེལ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་
 ཆད་མཐའ་སྟོངས་ལ། དབུ་མ་པས་རྟེན་འབྲེལ་བདེན་མེད་ཀྱི་རྟག་མཐའ་སྟོངས་པ་
 སོགས་སོ་སོའི་མཐའ་གཉིས་སྟོངས་ཚུལ་ཆེས་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་གཞི་
 གྲུབ་ན་ཕྱད་ནས་གྲུབ་པ་དང་རྟོས་ནས་གྲུབ་པ་དང་རྟེན་ནས་འབྱུང་བ་གསུམ་ཀ་ཡིན་
 པས་བྲབ་སྟེ། ཅ་ཤེས་ཤིག་ཆེན་ལས་ཕྱད་རྟོས་རྟེན་གསུམ་རྣམ་གངས་པར་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཕྱད་རྟོས་རྟེན་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་དེམ་བཞིན་གཙུག་ཆེར་བཟུང་
 བའི་དབང་གིས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏུན་ཚིགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་མི་འདྲ་བ་གསུམ་འཆད་
 དེ། གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བའི་གཏུན་ཚིགས་དང་། རང་རྒྱུད་པ་མན་
 ཆད་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བའི་གཏུན་ཚིགས་དང་། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་དང་ཡང་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་གཏུན་ཚིགས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་
 ཆོས་ཅན། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ་འཕྲད་པ་
 བྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་སྟེ་འགག་གི་བྱ་བ་འཕྲད་པ་ལ་བུའི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་འཕྲད་པ་
 བྱི་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཏེ། རང་
 གི་ཆ་ཤས་ལ་རྟོས་ནས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། འདུས་བྲས་དང་འདུས་མ་
 བྲས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པས་སྤྲ་མ་ལས་བྲབ་ཆེ་བའོ། །གསུམ་པ་ནི།
 དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་གདགས་གཞི་ལ་རྟེན་ནས་

བཏགས་ཅམ་དུ་གྲུབ་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་སྟེ་འདི་ནི་ལུགས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་འདི་ཁོ་
ནའི་བྱང་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །འདི་སྒྲོར་རྒྱས་པར་
གཞན་ལས་ཞེས་པར་བྱའོ། །སྤྲུལ་པ།

གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀུན། །

བདེན་བརྟན་གཉིས་ཀར་ཡོད་མེད་བྱུང་མཉམ་ཚུལ། །

ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ནས་བསྐྱུབ་པའི་སྐྱབས། །

ཐལ་རང་གཉིས་ལའང་སྤར་གསུམ་བྱུང་པར་མང། །

རྩ་དོན་གཞན་དོན་བསྐྱུབ་བཞེད་བྱུང་ཆེན་རྣམས། །

རྩ་ཕྱོགས་གཞན་ཕྱོགས་ཆགས་སྤང་མེད་ན་ཡང། །

རྩ་གྲོལ་གཞན་གྲོལ་དབུ་མའི་ལམ་སྟོན་ཆོ། །

རྩ་གཞུང་གཞན་གཞུང་འཛིག་མིན་དངོས་པོའི་གཞུང་། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

༤༩ འཁོར་བའི་རྩ་བ་ངོས་བཟུང་བ།

༥༩ །༤༩ནས་འདིའི་མཐའ་དབྱེད་པ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཁོར་བའི་རྩ་བ་གྱུར་པའི་མ་
རིག་པ་དེ་ལ་ལས་འབྲས་ལ་ཚོངས་པ་དང། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚོངས་པ་གཉིས་ཡོད་
ཟེར་ན། འོ་ན། འཁོར་བའི་རྩ་བ་འཛིན་སྐྱངས་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་བ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཞེས་ལས་
གཞན་པའི་ཞི་སྒོ་གཉིས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ་སོ། །འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་
རྒྱལ་པོ་ལས། གལ་ཏེ་བདག་མེད་ཆོས་ལ་རབ་རྟོག་ཅིང། །དེ་དག་བརྟགས་ནས་

གང་ཞིག་སྒྲོམ་བྱེད་པ། །འབྲས་བུ་ཐུང་ངན་འདས་འཐོབ་རྒྱ་དེ་ཡིན། །རྒྱ་གཞན་དག་གིས་ཞི་བར་འགྱུར་མི་སྲིད། །ཅེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ཞི་སྒྲོ་གཉིས་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་སྟོང་ཉིད་མཆན་མེད་སྒྲོན་མེད་གསུམ་བཤད་པ་མི་འཐད་པ་ཐལ། ཞི་སྒྲོ་གཉིས་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན་མ་བྲབ་སྟེ། དེ་གསུམ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ལ་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ལྟོག་ཆས་བྱེ་བ་ཅ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསང་འདུས་རྩ་བརྒྱད་ལས། དངོས་པོ་མེད་པས་སྒྲོམ་པ་མེད། །བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་སྒྲོམ་པ་མིན། །དེ་ལྟར་དངོས་པོ་དངོས་མེད་པས། །བསྒྲོམ་པ་དམིགས་སུ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་འཛིག་ལྟ་གཉིས་ལ་སྤྱ་བཞི་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ན་འཛིག་ལྟ་ཡིན་པས་མ་བྲབ་ཀྱང་། འཛིག་ལྟ་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པས་བྲབ་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། གཞན་རྒྱད་ཀྱི་ང་དང་ང་ཡི་བ་རང་མཆན་གྱིས་བྲབ་པར་སྟོ་རེ་རེ་ལ་འཛིག་ལྟའི་འཛིན་ཚུལ་མ་ཆང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འཛིག་ལྟ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ང་དང་ང་ཡི་འོ་སྤྲུམ་པའི་སྟོ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྲབ་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བཞི་ང་དང་ང་ཡི་སྤྲུམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། རང་འཛིན་གྱི་འཛིག་ལྟ་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པས་བྲབ་པ་གང་ཞིག་ །ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པས་བྲབ་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྲབ་སྟེ་རྩ་ཤེས་ཤིག་ཆེན་ལས། ངོ་སྤྲུམ་པ་སྤྱེ་བའི་

གཞི་ང་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི། ངར་འཛིན་གྱི་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྤྱེས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་སྒྲོངས་པ་གཉིས་ཀྱི་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི། ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྤྱེས་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་གི་བ་ལ་སྒྲོངས་པ་གཉིས་ཀྱི་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གང་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཅེ་མོའི་འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་རྩ་བའི་འཛིག་ལྟ་དེ་འཁོར་རྩ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་འཁོར་རྩ་དེ་འཛིག་ལྟ་ལ་དོས་བཟུང་དགོས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། གང་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཉི་ཤུ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་རྩ་བའི་འཛིག་ལྟ་ཡིན་ན་སྟོ་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་དགོས། འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་འཛིག་ལྟ་ཡིན་ན་སྟོ་ལྟན་སྤྱེས་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། གང་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཉི་ཤུ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་རྩ་བའི་འཛིག་ལྟ་ཡང་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཅུ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། དེའི་འཛིན་སྤངས་འཐད་ལྟན་དུ་གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིན་པའི་ས་བོན་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལམ་རིམ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་འཆིང་བ་ནི་ལྟན་སྤྱེས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་མི་འཐད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ང་དང་ང་ཡི་འོ་སྟུང་པའི་སྟོ་ཐམས་ཅད་བདག་འཛིན་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པ་ཐལ། ང་དང་ང་ཡི་འོ་སྟུང་པའི་

སྒོ་དེ་སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མི་
 འཛིགས་པའི་དམ་བཅའ་བཞི་ཡོད་ཚུལ་མདོ་བསྟན་བཅོས་སུ་གསུངས་པ་ལས་
 གསལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབྲ་བཅོམ་བ་ལ་དོན་གྱི་
 བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་མེད་ཡང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་དེ་ཡོད་པས་དེའི་རྩམ་བརྒྱས་
 ན་དགོ་སྒོར་ལ་པམ་བ་རྒྱུད་བ་དང་། སྤྱི་མི་སྟན་བ་ལ་དོན་གྱི་དེ་ཡོད་ཡང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་
 བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་མེད་པས་དེའི་རྩམ་བརྒྱས་ན་པམ་བ་མི་འབྱུང་བར་
 འདུལ་བའི་ལུང་དང་བསྟན་བཅོས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷས་བྱིན་
 གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ལ་འགོ་བ་རིགས་དྲུག་ཀ་ཡོད་པར་ཐལ། ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ངའོ་
 སྟམ་པའི་སྒོ་ལྷན་སྦྱེས་ཀྱི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་ང་ལ་འགོ་བ་རིགས་དྲུག་ཀ་ཡོད་
 པའི་བྱིར་ན་མ་བྲལ། ཉགས་བྱུང་སྟེ། དེ་འབྲ་བའི་ང་ལ་ལྷས་བྱིན་གྱི་ཆེ་སྤྱི་བར་
 གསུམ་ཀའི་ང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་ལེས་ཤིག་ཆེན་ལས། ཆེ་འདིའི་ལྷས་བྱིན་གྱིས་གང་
 ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྟམ་བ་སྦྱེ་བའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་བདག་ནི་ཆེ་རབས་སྤྱི་
 མ་རྣམས་སུ་ཡང་ཡོད་པས། ཞེས་པ་ནས། མ་འོངས་པའི་སྦྱེ་བ་ལ་ཡང་ཆེ་འདིའི་
 དུས་ཀྱི་གང་ཟག་དེ་ཉིད་སྦྱེ་བ་བྱི་མར་མི་འགོ་ཡང་ངའོ་སྟམ་པའི་དམིགས་པ་ང་ཅཱ་
 ཞིག་དེར་ཡང་རྩམ་སུ་འགོ་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ལྷས་
 བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ང་དེ་མི་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མིའི་རྒྱུད་ཀྱི་ང་དེ་མི་དང་། ལྷའི་རྒྱུད་ཀྱི་ང་
 དེ་ལྷ་ཡིན་པ་སོགས་འགོ་བ་སྦྱི་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲ་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་
 རེ། ཆེ་འདིའི་དུས་ཀྱི་གང་ཟག་དེ་བྱི་མར་མི་འགོ་བར་ཐལ། ཤིག་ཆེན་གྱི་ལུང་སྤྱིར་
 བངས་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་སྦྱེ་བ་བྱི་མར་འགོ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་

ཁྱེད་ཀྱི་ཉམས་ལུས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་འཁོར་ནས་བཅའ་ན་ཆེ་བྱི་མར་
འགོ་རྒྱུ་རྩལ་ཙམ་ཡང་མ་རྟེན་ཀྱང་། མིང་གིས་བཞག་ཙམ་གྱི་ཆེ་སྤྱི་ཕུང་པོ་ཉིང་
མཆམས་སྦྱར་བ་འདོད་དགོས་པའི་བྱིར། སྦྱོར་དཔོན་གྱིས། ཁ་ཐོན་མར་མེ་མེ་ལོང་
རྒྱ། ཁེ་ཤེལ་ས་བོན་སྦྱར་དང་སྦྱས། ཕུང་པོ་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བ་ཡང་། ཁེ་འཕོ་
བ་ཡང་མཁས་ཉྱགས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིའི་དཔེ་རྣམས་ནི་ཁ་ཐོན་
ལས་པ་རོལ་པོ་ལ་ཉྱགས་བ་སྦྱོར་བ་དང་། མར་མེ་ལས་འོད་དང་མེ་ལོང་ལས་

གཟུགས་བརྟན་དང་། རྒྱལ་ས་འབྱར་དང་། མེ་ཤེལ་ལས་མེ་དང་། སྦྱར་བའི་རོལ་ས་
འགམ་རྒྱུ་དང་། ས་བོན་ལས་སྦྱ་བྱ་འབྱར་བ་སོགས་ཏེ། ཁྱེད་འབྱར་ཉྱག་ཆད་དང་
བལ་བའི་དོན་གོ་བ་ལ་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷས་བྱིན་ནོ་སྦྱམ་
དུ་ཐ་སྦྱད་བཏགས་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་བདག་དེ་ལྷས་བྱིན་གྱི་ཆེ་རབས་སྤྱི་མའི་དུས་
སྤྱི་ཡོད་པར་ཐལ། ལྷས་བྱིན་གྱིས་ངོ་སྦྱམ་དུ་ཐ་སྦྱད་བཏགས་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་
བདག་དེ་ལྷས་བྱིན་གྱི་ཆེ་རབས་སྤྱི་མའི་དུས་སྤྱི་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱེད་ཀྱི་
བྱུང་སྤྱོད། དེ་འདྲ་བའི་བདག་དེ་ལ་ལྷས་བྱིན་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་ཐོག་མེད་ནས་ཡོད་
པའི་བདག་སྤྱི་ཙམ་བ་དང་། དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་འགོ་བ་རིགས་དྲུག་སོ་སོའི་
བདག་བྱེ་བྲག་པ་སྟེ་གཉིས་འཛོག་དགོས་པའི་བྱིར། རིག་ཆེན་ལས། ལྷས་བྱིན་གྱིས་
དུས་སྤྱི་ཕུང་པོ་བདག་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་ངོ་སྦྱམ་དུ་འཛིན་པའི་དམིགས་པའི་གཞིར་
གྱུར་པའི་བདག་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བཞུགས་པའི་ང་ཙམ་ཡིན་པས། ལྷ་ལ་སོགས་
པའི་ལུས་སྦྱངས་དུས་ཀྱི་འགོ་བ་སོ་སོ་བའི་བདག་ནི་སྤྱི་མའི་བྱེ་བྲག་རེའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལྷས་བྱིན་ནོ་སྦྱམ་དུ་ཐ་སྦྱད་བཏགས་པའི་

གཞིར་གྱུར་པའི་བདག་དེ་ལ་ལྷས་བྱིན་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་གཅིག་དགོས་པའི་
 བྱིར། རིག་ཆེན་ལས། ལྷས་བྱིན་གྱིས་སྤྱི་བ་སོ་སོར་བྱེ་བའི་བདག་ལ་ངོ་སྤྲོམ་དུ་
 བཟུང་བའི་བདག་ནི་ཆེ་རེ་བའི་བདག་སྤྱོད་པ་རེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དག་སྟོང་ལྷས་བྱིན་གྱིས་ཆེ་འདིའི་དུས་ཀྱི་བྱུང་པར་དུ་
 བྱས་ནས་ངོ་སྤྲོམ་པ་སྤྱི་བའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་བདག་དང་མི་དང་ཤུག་པ་དང་
 དག་སྟོང་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། དག་སྟོང་ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་རྣམས་
 དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་རྣམས་བཏགས་གཞི་དག་
 སྟོང་ལྷས་བྱིན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྷ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ང་ཅེས་དུ་མཚུངས་
 པའི་བྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དག་སྟོང་ལྷས་བྱིན་དང་ལུས་རྟེན་གཅིག་པའི་དེ་དག་
 དོན་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དང་ལུས་རྟེན་གཅིག་པའི་བདག་ནི་མིར་ཉིང་
 མཆམས་སྐྱར་བ་ནས་འཛོག་ལ། མི་ནི་སྤྱི་མཆེད་དུ་གདོད་པ་ནས་འཛོག་ ཤུག་པ་
 ནི་མ་ལས་སྤྱིས་པ་ནས་འཛོག་ ། དག་སྟོང་ནི་སྟོམ་པ་ཐོབ་པ་ནས་འཛོག་དགོས་པའི་
 བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལྷས་བྱིན་དང་ལྷས་བྱིན་གྱི་བདག་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་
 ཐལ། ལྷས་བྱིན་དང་ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ཏྲགས་སྟེ། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། རིག་ཆེན་ལས། ལྷས་བྱིན་གྱི་བདག་ཅེས་དེ་ཆེ་
 འདིར་གསར་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་རྒྱ་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེའི་
 ལྟར་ལྷས་བྱིན་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་བདག་མ་སོང་བའི་བྱིར་དང་། ཆེ་འདིའི་བདག་
 ལ་དེ་བྱུང་པ་པོ་བདག་གཅིག་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ལྷས་བྱིན་གྱིས་གང་ལ་དམིགས་ནས་ངོ་སྤྲོམ་པ་སྤྱི་བའི་བདག་

ཅམ་ཟེར་རྒྱུ་ལ། བར་ཆེག་མི་མངོན་པར་བྱས་ནས་ལྷས་བྱིན་གྱི་བདག་ཅམ་ཞེས་
 གསུངས་པ་ཡིན་པ་མཁས་པ་ཆད་ལྡན་གྱིས་བཤད་པའི་བྱིར། གཞན་དུ་ན་སངས་
 འཕགས་གྱི་བདག་སོ་སྤྱིའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་དང་། ལྷའི་བདག་འགྲོ་བ་རིགས་བྲག་ཁའི་
 རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་དང་། གང་ཟག་ཡིན་ན་འགྲོ་བ་རིགས་བྲག་ཀའི་བདག་རྒྱད་ལྡན་ཡིན་
 པས་བྱུང་བར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱང་སེམས་གྱིས་ངོ་སྤྱོད་ཏེ་
 བའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་བདག་དེ་ལ་སངས་འཕགས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ངར་འཛིན་ལྷན་སྤྱེས་ཡིན་ན་ངར་རྒྱད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ལ་དམིགས་པས་བྱུང་བའི་
 བྱིར་ན་མ་བྱུང་། ངར་འཛིན་ལྷན་སྤྱེས་དེ་ལ་ཆེ་སྒྲིབ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་
 འགྲོ་བའི་ང་སྤྱི་ཅམ་པ་ལ་ཡུལ་དུ་ས་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་ངོ་སྤྱོད་ཏེ་དམིགས་པ་དང་།
 ཆེ་འདྲིའི་མའི་ང་ལྟ་བུ་བདག་སྤྱོད་པ་དེ་ལ་ཡུལ་དུ་ས་སོ་སོར་བྱེ་ནས་ངོ་སྤྱོད་ཏེ་
 དམིགས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། རིག་ཆེན་ལས། ཡུལ་གྱི་བདག་བཞེན་དུ་ཡུལ་
 ཅན་གྱི་ངར་འཛིན་ལ་ཡང་སོ་སོར་བྱེ་བ་དང་མ་བྱེ་བའི་འཛིན་སྤངས་ཅན་དུ་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ངར་འཛིན་དེ་རྒྱད་ལྡན་གྱི་
 གང་ཟག་དང་། ངར་འཛིན་དེའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གཉིས་དོན་གཅིག་
 མ་ཡིན་པའི་བྱིར། རིག་ཆེན་ལས། ངོ་སྤྱོད་ཏེ་ཐ་སྤྱོད་འདོགས་མཁན་གྱི་མི་དང་།
 ཐ་སྤྱོད་བྱུགས་པའི་གཞི་བདག་གཉིས་བྱུང་མཉམ་དུ་མི་གཟུང་བར་མི་དེ་བདག་དེའི་
 ཆ་གཅིག་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་།
 བྱང་སེམས་གྱིས་ངོ་སྤྱོད་ཏེ་ཐ་སྤྱོད་པའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་སངས་འཕགས་
 ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་གྱིས་ངར་ཉིད་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བར་གཞན་གྱིས་

ལུང་བསྟན་པ་མཐོང་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་འཛིན་དང་རྒྱལ་སོགས་མངོན་དུ་གྱུར་
 ཚུལ་ཡོད་པའི་བྱིར། མདོ་སྟུང་པ་ལས། གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་གྱི་
 ལུང་བསྟན་ཆོམ། །ཆོམ་སེམས་གནས་པ་དེ་ནི་སྟོ་ཆུང་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། དེས་ན་སངས་འཕགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་
 འཛིན་ལྟ་མེད་པར་གོང་དུ་གསུངས་པ་དེ་ནི་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སངས་འཕགས་དེ་ལྟར་
 འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟ་མེད་པ་ལ་དགོངས་པར་མངོན་ནོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལྷས་བྱིན་
 གྱིས་གང་ལ་དམིགས་ནས་རའོ་སྟམ་པ་སྐྱེ་བའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་དང་
 ལྷས་བྱིན་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་གང་ཟག་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷན་པ་
 ཐུབ་པའི་དབང་པོས་གང་ལ་དམིགས་ནས་རའོ་སྟམ་པའི་ཐུགས་དགོངས་སྐྱེ་བའི་
 གཞེར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་དང་ལྷན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་གང་
 ཟག་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏགས་སྒྲ། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ལྷས་བྱིན་དང་
 རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ལྷས་བྱིན་གྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་
 དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཟེར་ཏེ་དབྱུང་དགོས་སོ། །

༡༠ གཞན་སྤྱི་བཀའ་པའི་བདག་དགག་པ།

༡༡བ༣ །དེ་ལྟར་གཞན་སྤེལ་སྤྱི་བཀའ་འདོད་ཚུལ་གྱི་ནམ་གངས་མང་ཡང་
 ཐམས་ཅད་བདག་དེ་བྱང་ཆོས་གསུམ་ལྡན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་དེ་ཏག་
 པའི་དངོས་པོ་དང་། ཆ་ཤས་མེད་པའི་གཅིག་ལྷ་དང་། བྱང་པོ་ལ་དབང་བསྐྱུར་བ་
 པའི་རང་དབང་ཅན་ཏེ། དེ་གསུམ་དང་ལྡན་པར་འདོད་པའི་བྱིར། ༡༡བ༤ །དོན་
 བེ། ལྷ་སྤྱི་གས་པས་བཀའ་པའི་བྱང་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་བདག་དེ་ཆོས་ཅན། ལྷ་

༡། རང་སྤྱི་བཀྲ་ལས་པའི་བདག་དགག་པ།

༡༤༤བཟླ་༡༥འི་ལས་བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་ལ་ཕྱང་པོ་འཛོག་མཁན་དག་ནི། མདོ་ལས་
 དག་སྟོང་དག། དག་སྟོང་ངམ་བྲམ་ཟེ་གང་སྤྱད་ཅིག་བདག་གོ་སྟམ་དུ་ཡང་དག་
 པར་རྗེས་སྤྱོད་པ་དེ་དག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་པོ་འདི་ཁོ་ན་ལ་ཡང་དག་པར་
 རྗེས་སྤྱོད་ལོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ལ། སེམས་གཅིག་སྤྱོད་པ་འཛོག་མཁན་ནི། མདོ་
 ལས་༥ བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་གྱི། །གཞན་ནི་སྤྱོད་ཅིག་མགོན་དུ་འགྱུར། །
 བདག་ཉིད་ལེགས་པར་འདུལ་བས་ནི། །མཁས་པས་མཐོ་རིས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །
 ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་དང་ཕྱང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་
 རྗེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱང་པོའི་རྒྱུན་ཉིད་བདག་གི་མཆན་གཞིར་འདོད་དོ། །ཕྱང་གི་རྗེས་
 འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པས་ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་བདག་གི་མཆན་གཞིར་འཛོག་ལ།
 སྟོབ་དཔོན་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕྱང་པོའི་རྒྱུན་བདག་
 གི་མཆན་གཞིར་བཞེད་དེ། འགྲོན་ཆེན་ལས། རྒྱུན་ཉིད་ཀྱིས་ན་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བ་
 ནི་གཅིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ༡༤༤བཟླ་༡༥འི་དང་མཐུན་པར་རིགས་པའི་རྗེས་
 འབྲང་གི་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་འདོད་དེ། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། འདི་ལྟར་ཁོ་
 བོ་ཅག་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གི་སྤྱོད་པོས་སྤྱོད་པ་ཉེ། འདི་
 ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་སྤྱོད་པ་ལེན་པའི་བྱིར་བདག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལུས་དང་དབང་
 པོའི་ཆོགས་དག་ལ་ཉེ་བར་འདོགས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་དག་ལ་
 ཁ་ཅིག་ན་ལེ། འོ་ན། མང་བཀྱར་སྤྱོད་པས་ཕྱང་པོ་བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་དང་གང་ཟག་
 ཏུ་འདོད་པར་ཐལ། ཁ་ཅིག་བདག་ལྟའི་རྟེན་དུ་ཕྱང་པོ་ནི། ལྷ་ཆར་ཡང་འདོད་ཁ་ཅིག་

སེམས་གཅིག་འདོད། །ཅེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱོགས་སྤྲོ་སྤྲོ་བ་དེ་མང་བཟུང་བའི་
 སྤྱི་བ་ཡིན་པར་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། རྗེ་སྤྱི་བའི་གསུང་རབ་དུ་མར་ཡང་
 ཡང་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། མང་བཟུང་སྤྱི་བ་ནི་སྤྱང་པོ་ལས་དེ་
 ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་དེ་བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་དང་གང་ཟག་
 ཏུ་འདོད་མཁན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དེ་ནི་རང་འཛིན་གཞིར་ཡང་འདོད་པ་ཡིན། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། སྤྱི་བ་མེད་དེ། མང་བཟུང་པས་སྤྱང་
 པོ་དང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་གཉིས་ཀ་གང་ཟག་དང་བདག་ལྟའི་དམིགས་ལུལ་
 ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བཤད་ཚུལ་འདི་མི་འཐད་པར་ཐལ། མང་
 བཟུང་པ་ཡིན་ན་སྤྱང་པོ་བདག་གི་མཆན་གཞིར་མི་འདོད་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། མང་བཟུང་པས། སྤྱང་པོ་མ་བཟུང་བར་བདག་ཡན་གར་བར་གཟུང་དུ་མི་རུང་
 བས་གང་ཟག་སྤྱང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་མིན་ལ། སྤྱང་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡང་
 མིན་ཏེ། ཡིན་ན་བདག་དེ་སྤྱི་འཛིན་དང་ལྟན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་པར་
 འཇུག་འགྲེལ་དང་རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། དེའི་ལུགས་ལ་སྤྱང་པོ་བདག་ཡིན་ན་དེ་སྤྱི་འཛིན་དང་ལྟན་པས་མི་
 ཏྲག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་གང་ཟག་ཏྲག་མི་ཏྲག་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་ཅེས་
 པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ལུགས་ལ་གང་ཟག་མི་འཛིན་པ་མིན་
 ན། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གང་གི་རང་བཞིན་འཛིན་མེད་པ། །དེ་ལ་མཁས་རྣམས་ཏྲག་
 ཅེས་བརྗོད། །དེས་ན་ངོ་ཚའི་ལྟ་བུ་འདི། །སྤྱང་ལ་དེ་ནི་ཏྲག་པར་སྤྱོས། །ཞེས་འགོག་
 པ་འགྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ཏེ། གང་ཟག་གི་རང་སྤྱོད་བརྗོད་དུ་མེད་

པ་ཡིན་ཀྱང་། གཞི་ལྗོན་ཕྱང་པོ་རྣམས་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཟེར་རམ། གང་ཟག་ནི་རྟག་དོན་
 བཅའ་ན་བརྗོད་མེད་དུ་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱིར་གང་ཟག་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཞིབ་ཆ་
 གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་གང་ཡིན་དཔྱད་དགོས་པའི་གནས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཕྱང་པོ་ལས་
 གཞན་དག་གྲུབ་མེད་པའི་བྱིས། །བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་ཕྱང་པོ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་པའི་
 རྣམ་བཤད་ལས། མང་བཀུར་སྡེ་པས་བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་ཕྱང་པོ་ཁོ་ནར་འདོད་
 པར་བཤད་པ་དང་། དེ་ནི་ངར་འདྲིན་གྱི་གཞིར་ཡང་འདོད་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་སྐབས་
 སུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་ངར་འདྲིན་གྱི་དམིགས་པར་བཤད་པ་གཉིས་མི་འགལ་
 ཚུལ་དང་། སྤྱི་མའི་སྐབས་བདག་ནི་ཕྱང་པོ་ཅམ་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། སྤྱི་མའི་
 སྐབས་སུ་ཕྱང་པོ་ངར་བཞིན་ཅན་མིན་པར་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱང་མི་འགལ་ཚུལ་རི་
 ལྟར་ཡིན་ཞེས་མཁས་པ་ཆད་ལྟན་གྱིས་དཔྱད་པའི་གཞིར་མཛད་སྤང་ངོ་། །༡༩༥༢་ན་༡།
 འདི་ལའང་བདག་མང་པོ་སོགས་སུ་ཐལ་བ། ཕྱང་མ་བསྟན་གྱི་དེ་བ་མཛད་རིགས་
 པར་ཐལ་བ། ཕྱང་པོ་མེད་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ཐལ་བ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་
 སྟོན་པར་མཛད་པ་ལས། དང་པོ་ལ། རིགས་པའི་རྩ་བ་ལྟ་ཡོད་དེ། བདག་མང་པོར་ཐལ་
 བ། བདག་རྩལ་ཡོད་དུ་ཐལ་བ། བདག་འདྲིན་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཐལ་བ། ལྟག་མེད་
 དུ་ཞུགས་པའི་ཆེ་བདག་ཆད་པར་ཐལ་བ། ལྟག་མེད་གྱི་སྤྱི་རོལ་དུ་བདག་སྤྱི་འདྲིན་
 བྱེད་པར་ཐལ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིས། །༡༩༥༢་བ་༡། རིགས་པ་གཉིས་པ་འཆད་པ་ལ།
 འདྲིན་རྟོན་མཐའ་ལྟན་ལ་སོགས་མེད་བྱིར་ངོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱང་། རིགས་
 པ་གསུམ་པ་འཆད་པ་ལ། བྱིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ལ། ཞེས་སོགས་
 བྱང་། བདག་ཕྱང་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྟོན་དང་བརྟན་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ། ཕྱང་

བོ་བདག་ཡོད་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་བྱུང་། དོན་ནི། བདག་ཕྱང་གཉིས་ཆོས་ཅན། རང་
 བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡང་མེད། རང་བཞིན་གྱིས་ངོ་
 བོ་ཐ་དད་དུ་ཡང་མེད། ཕྱང་བོ་ལ་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་བརྟེན་པར་ཡང་མེད། བདག་
 ལ་ཕྱང་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་བརྟེན་པར་ཡང་མེད། ཕྱང་བོ་དང་རང་བཞིན་དུ་ལྡན་པར་
 ཡང་མེད་པའི་བྱིར། འདི་ལ་རྣམ་ལཱའི་དབྱུང་པ་ཞེས་གྲགས་ཏེ། ཅ་ཤེ་ལས། ཕྱང་མིན་
 ཕྱང་བོ་ལས་གཞན་མིན། །དེ་ལ་ཕྱང་མེད་དེར་དེ་མིན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཕྱང་
 ལྡན་མིན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གང་ཞིག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེའི་
 སྟེང་དུ་ཕྱང་བོ་ཆོགས་པ་བདག་མ་ཡིན་པ་དང་། དབྱིབས་བདག་ཡིན་པ་འགོག་པ་
 སྟེ། དེ་ལྟར་དབྱེད་པ་ལ་རྣམ་དབྱུང་རྣམ་པ་བདུན་ཞེས་བཤད་དོ། །བདུན་པོ་འདི་དག་
 གྱང་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པར་འདུ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྟེན་བརྟེན་པ་
 གཉིས་ངེས་པར་ངོ་བོ་ཐ་དད་ལ་བྱ་དགོས་པ་དང་། ལྡན་པ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ལྡན་
 ཚུལ་དང་། ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ལྡན་ཚུལ་གཉིས་ལས་མ་འདས་པས་གཅིག་ཐ་དད་གྱི་
 སྤྱོད་པ་གང་རུང་དུ་འདུ་ཞིང་། དབྱིབས་དང་ཆོགས་པ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ནང་
 དུ་ལེགས་པར་འདུས་པའི་བྱིར་དོ། །གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་ནི། མདོ་ལས། མེ་
 ལོང་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་དག་ལ། །གཅིག་དང་དུ་མར་མེད་པ་ཡི། །གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་
 རི་ལྟ་བུ། །ལྟོན་པ་ཆོས་རྣམས་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་དང་། ཅ་ཤེས་ལས། གལ་
 ཏེ་ཕྱང་བོ་བདག་ཡིན་ན། །སྤྱི་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །གལ་ཏེ་ཕྱང་བོ་རྣམས་
 ལས་གཞན། །ཕྱང་བོའི་མཆན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་མདོ་བསྟན་བཅོས་
 ལས་མང་དུ་གསུངས་སོ། །འཇིག་ལྟ་བུ་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། །སྤྱི་དང་འཇིག་པ་ཅན་གྱི་ཡོད་

དེ། གཟུགས་ལ་བདག་ཡིན་པར་ལྟ་བུ། བདག་གཟུགས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟན་པར་
 ལྟ་བུ། གཟུགས་ལ་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ལྟ་བུ། བདག་ལ་གཟུགས་རང་
 བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ལྟ་བུ་དང་བཅས་བཞི་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོར་བ་ལ་སོགས་
 པའི་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་བཞི་ལ་སྦྱར་ནས་བཞི་བཞི་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཡོད་ལ། དེའི་སྟེང་དུ་བདག་
 གཟུགས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་ཡོད་པར་ལྟ་བུ་སོགས་བསྟན་ན་ཉེར་ལྟར་ཡང་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མདོ་ལས་འདྲིལ་ལྟའི་ཆ་ཉི་ཤུ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཉེར་ལྟར་
 གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཕུང་རྣམས་མ་གཏོགས་པར་
 གཞན་དུ་བདག་དུ་ཞེན་པའི་གཞི་ཐུ་སྟེགས་པ་མ་གཏོགས་ལ་མི་འབྱུང་བས་ཆ་ལྟ་
 པ་མ་གསུངས་སོ། ཅུ་ཤེས་ལས། རྟོགས་གཞན་ལྟ་བུ་གསུངས་པ་ནི་ཐུ་སྟེགས་པའི་
 ལུགས་དགག་པའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །ཅུ་བའི་འདྲིལ་
 ལྟ་ཡིན་ན་འདྲིལ་ལྟ་ཀྱང་བཏགས་ཡིན་པས་བྲབ་མ་བྲབ་དང་། ཅེ་མའི་འདྲིལ་ལྟ་ཉི་
 ཤུ་གང་རུང་ཡིན་ན་འདྲིལ་ལྟ་རགས་པ་ཡིན་པས་བྲབ་མ་བྲབ་སོགས་དབྱེད་རྒྱ་
 ཡོད་དོ། །

༧༣ གདགས་གཞི་བཏགས་ཆོས།

༩༩༧ བ་༣ །དེ་ཉིད་སྦྱབ་ངག་གིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི། གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་གང་
 བརྟགས་པ་དེ་ནི་བཏགས་པ་ཉི་བར་ལེན་པའི་ཡན་ལག་ཆོགས་པ་ཅུ་མ་མ་ཡིན་ཏེ།
 བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་འབྱུང་འགྱུར་བཞིན་ནོ། །ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་གི་ཆོགས་
 པ་ནི་ཤིང་རྟའི་རྟེན་ཡིན་གྱི་བརྟེན་པ་ཤིང་རྟ་མ་ཡིན་པ་ལྟར། ཕུང་པོའི་ཆོགས་པ་ཡང་
 གང་ཟག་གི་རྟེན་ཡིན་གྱི་བརྟེན་པ་གང་ཟག་མ་ཡིན་པ་ནི་མདོ་དེའི་དགོངས་པ་ཡིན་

ནོ། ཚུ་ལ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཐལ་འགྱུར་བས་གདགས་གཞི་ཕྱང་པོའི་ཆོགས་ཅམ་
 ལ་བརྟེན་པའི་བཏགས་པའི་ང་ཅམ་གང་ཟག་གི་མཆན་གཞིར་འདོད་ལ། འདི་ནི་མདོ་
 ལས། ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་ཆོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟར་བཟོད་པ་ལྟར། །ཞེས་
 པའི་ཆོག་ཟུར་རེ་རེའི་རྒྱས་པ་འདོན་ལུགས་བྱུང་པར་བ་ཡིན་པར་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་
 པོས་བཤད་དོ། གཅིག་དུ་བལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་གྱི་སྒྲིར་བ་ལ་གནས་བཞི་དང་། རྣམ་
 ལཱའི་རྟགས་སྒྲིར་ལ་གནད་བདུན་དང་། རྣམ་བདུན་གྱི་རྟགས་སྒྲིར་ལ་གནད་དགུ་
 རོས་འཛིན་དགོས་པར་བཤད་ལ། དེའི་དགག་བྱ་ངོས་པའི་གནད་ནི་དགག་བྱ་ངོས་
 འཛིན་པ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱི་མོའི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་པ་ལ་
 འཛིན་ལྟ་ལྟན་སྤྱེས་གྱི་འཛིན་སྒྲུངས་ངོས་འཛིན་དགོས་སོ། དེའི་ཚུ་ལ་ནི་ང་ཞེས་པ་
 འདི་ནི་བྱིས་སྤྱུག་པ་ལྟ་བུའི་ཆེ་ལུས་གྱི་སྟེང་དུ་ཡོད་པ་འབྲ་བ་དང་། སྤྱི་བ་སྤྱི་མ་ནས་
 འདིར་འོངས་པ་དང་། འདི་ནས་སྤྱི་མར་འགོ་བ་ལྟ་བུའི་ཆེ་སེམས་གྱི་སྟེང་དུ་ཡོད་པ་
 འབྲ་བ་དང་། ལུས་གྱི་སྟོད་སྦད་དང་སྤྱི་ནང་སྤྱི་ཆོགས་སུ་སྦང་བ་འབྱུང་བའི་མཐར་
 ལུས་སེམས་གཉིས་འོ་ཆུ་འབྲེས་པ་ལྟ་བུ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱང་པོ་ལ་ངའོ་སྟམ་དུ་རྟོག་
 པས་བཏགས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གདོད་མ་ནས་བྱུབ་པ་ཞིག་ཏུ་ལྟ་བུ་ནི་འཛིན་ལྟ་སྤྱི་
 མོའི་འཛིན་ཆད་དང་། དེ་ངོས་འཛིན་པ་ནི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཆད་ཡིན་ནོ། ལག་
 པ་ལ་རེག་པ་ལ་ང་ལ་རེག་གོ་སྟམ་པའི་སྤྱི་ལྟན་སྤྱེས་དང་ངའི་ལག་པ་ལ་རེག་གོ་སྟམ་
 པའི་སྤྱི་ལྟན་སྤྱེས་དེ་གཉིས་ཆད་མ་ཡིན་ཀྱང་། ལག་པ་དེ་ང་དང་ང་ཡི་བ་གཉིས་ཀར་
 ཐལ་བའི་སྤྱི་ལྟན་མེད་དེ། སྤྱི་དེ་གཉིས་གྱི་འཛིན་ཚུ་ལ་སྤྱི་ལྟན་ཡིན་གྱི། ལག་པ་ལ་ངའོ་
 སྟམ་པ་དང་ལག་པ་ལ་ང་ཡི་བ་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ལུས་བྱིན་གྱིས་ཆེ་

རབས་བྲན་པ་ན་ང་སྒར་ལྷ་ས་སྤྱི་ལ་འདུག་སྐྱེས་པའི་སློ་ཆོད་མ་ཡིན་ཀྱང་། སློ་དེས་ང་
སྒར་གྱི་ལྷ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ་སྐྱེས་དུ་མི་འཛིན་པས་ལྷ་ས་བྱེན་ལྷ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སློན་
མེད་པ་བཞིན་ནོ།

ལྔ་མ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་སོགས་བཤད་པ།

༼༢༠ན་༽དཔེ་དེ་ཉིད་དོན་ལ་སྒྲུབ་བའི་ཚུལ་ནི། འཛིག་ལྷ་ལྷན་སྤྱི་ལ་གྱི་དམིགས་
ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་ང་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ང་
དེ་གདགས་གཞི་སྤང་པོ་ཡང་མ་ཡིན། གདགས་གཞི་སྤང་པོ་ལས་ཟུར་དུ་གཞན་
ཡང་མ་ཡིན། ང་དེ་སྤང་པོར་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ལྷན་པ་ཡང་མ་ཡིན། ང་དེ་ཡན་ལག་
རྣམས་ལ་མཁར་གཞིར་ནང་གི་རྒྱ་ལྷག་ལྷར་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་པར་བརྟེན་པ་ཡང་མ་
ཡིན། ཡན་ལག་རྣམས་ཚུར་ང་ལ་ལྷས་བྱེན་ལ་རེ་ལྷེ་བརྟེན་པ་ལྷར་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་
བརྟེན་པ་ཡང་མ་ཡིན། ང་དེ་ཡན་ལག་ཆོགས་ཅམ་ཡང་མ་ཡིན། ང་དེ་གདགས་གཞི་
སྤང་པོའི་བཀོད་པའི་བྱད་པར་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན། ཤིང་རྩ་དེ་མཐའ་
བདུན་དུ་བཅའ་ན་མ་རྩེད་པའི་ཚུལ་བཤད་མ་ཐག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འོན་ཀྱང་
འདྲིའི་མཐའ་བཞི་པ་དང་ལྷ་པ་ལ། ཤིང་རྩ་རང་གི་ཡན་ལག་དང་པན་ཚུན་རང་བཞིན་
གྱིས་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་སྒྲུར་དགོས་ཏེ། ཤིང་རྩ་རང་གི་ཡན་ལག་དང་པན་
ཚུན་བརྟེན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་སྐྱེས་སྤྱེད་དཔྱད། འོ་
ན། བདག་དེ་ཐ་སྐད་དུ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སློན་མེད་དེ། དེ་ལྷར་རྣམ་བདུན་
གྱི་དཔྱད་པའི་སློན་པ་བཅའ་བ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། མ་བརྟགས་ཤིང་
མ་དཔྱད་པ་ན་རང་གི་སྤང་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་བདག་ཏུ་

འཛོག་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཤིང་རྩ་དེ་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་དབྱུང་པའི་སྒོ་ནས་
 བཅའ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། མ་བརྟགས་མ་དབྱུང་པ་ན་རང་གི་ཡན་ལག་
 རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་བཟླགས་པ་ཅམ་གྱི་ཤིང་རྩར་འཛོག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
 དེས་ན་ལུགས་འདིས་བདག་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། གདགས་གཞི་ལ་རྣམ་པ་བདུན་དུ་
 བཅའ་ཡང་མི་རྟོན་པས་ན། གདགས་གཞི་ལ་མིང་རྒྱུད་པར་བཟླགས་ཅམ་ལ་འཛོག་
 པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གདགས་གཞི་དེར་འཛོག་མི་རུང་སྟེ། བདག་དུ་མར་ཐལ་བ་སོགས་
 དང་། གདགས་གཞི་བཟླགས་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། དེ་ལ་ཁོ་
 བ་རེ། འོ་ན་ལྷས་བྱིན་དང་ཐོ་ཡོར་གཉིས་ལ་མི་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་པར་བཞག་ཏུ་མེད་
 པར་ཐལ། གདགས་གཞི་ཟག་ཕྱུང་དང་སྒོག་རྩལ་ལྟ་བུ་ལ་མིའོ་སྟམ་དུ་མིང་རྒྱུད་པར་
 བཟླགས་ཅམ་དུ་མཚུངས་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྒྱུན་མེད་དེ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ལྷས་བྱིན་
 དང་ཐོ་ཡོར་ལ་མིར་འཛིན་པའི་སྒོ་གཉིས་ལ་འཛོག་རྟེན་པའི་ཤེས་རོལ་སྟོས་པའི་ཡང་
 ལོག་གི་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་པོ་མིར་འཛོག་པ་ལ་ཐ་སྟོད་པའི་ཆད་
 མས་གཞོད་མི་གཞོད་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཡང་ཁོ་བ་རེ། འོ་ན། བདག་དེའི་
 འགྲོ་འོང་སོགས་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་མིང་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་དོན་བཅའ་ན་མ་རྟོན་
 པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། སྒྱུན་མེད་དེ། བདག་གདགས་གཞིའི་སྟེང་དུ་པར་བཟླགས་ཅམ་ལས་
 མེད་ཀྱང་། གདགས་གཞིའི་འགྲོ་འོང་ལས་བདག་འགྲོ་འོང་དུ་འཛོག་པ་སོགས་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར། ༥༠ན་༡ བདག་དང་ཤིང་རྩའི་དཔྱོད་ཚུལ་འདི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟ་བ་ལྟར་
 དུ་རྟོན་པའི་ཐབས་ཟབ་མོ་ཡིན་ཏེ། བརྟགས་ཚུལ་འདིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དབྱུང་ན་
 དགག་བྱ་ལྟག་མ་མེད་པར་ཞེགས་པ་དང་དེ་བཟུགས་ལྟལ་དུ་རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་

བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྦྱ་མ་ལྟ་བུར་གྲུ་མ་ཉམས་པར་འཛོག་པ་ཆེས་སྦྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཅ་བར་དེས་དེ་ཉིད་ལའང་བདེ་སྒྲག་འཇུག་འབྱུང་བས། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས།
 རྒྱལ་འབྱོར་པས་རིམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་འདི་ལ་རྒྱལ་པར་དཔྱོད་པ་ན་ཆེས་ལྷུང་བར་ཁོ་
 བར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་གཏིང་དཔོགས་པར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་བདུན་
 ཀྱི་རིགས་པ་ནི་རྒྱས་བསྐྱུས་འཆམས་ཤིང་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེད་པར་དུ་མ་དང་ལྷན་ཏེ།
 ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། མདོར་ན་ཤིང་རྩ་ལས་བརྒྱམས་ནས་སྤར་བཤའ་བ་ལྟ་བུའི་
 རྒྱལ་བཞག་བྱས་པ་འདི་ལ་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཡོད་དེ། ཆོས་རྒྱམས་ལ་རང་བཞིན་སྒྲོ་
 འདོགས་པའི་རྩྭ་ལྟ་དགག་སྦྱ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་
 མི་འཐད་སྦྱུམ་པའི་ཆད་ལྟ་དགག་སྦྱ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཡོན་ཏན་དེ་གཉིས་དཔྱོད་
 ཚུལ་རིམ་ལྟ་བུ་ཞེག་བྱས་པས་འབྱུང་བའི་རྒྱལ་འབྱོར་པས་ཉེ་བར་བརྟགས་པའི་རིམ་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༥༠བ༥ །དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་
 ཀྱིས། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བརྒྱུད་ཀྱི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་། འདི་
 སྦྱེས་པས་འདི་སྦྱེ་སྟེ་གང་འདི་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྒྱམས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
 སོགས་པ་གསུངས་པ་དང་། རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། འདི་ཡོད་པས་ན་འདི་འབྱུང་
 དཔེར། །རིང་པོ་ཡོད་ན་ཐུང་དུ་བཞིན། །འདི་སྦྱེས་པས་ན་འདི་སྦྱེ་སྟེ། །མར་མེ་འབྱུང་
 བས་འོད་བཞིན་རོ། །ཞེས་དང་། ཅ་ཞེས་ལས། བྱེད་པོ་ལས་ལ་བརྟེན་བྱས་ཤིང་། །
 ལས་ཀྱང་བྱེད་པོ་དེ་ཉིད་ལ། །བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས་པར། །བྱུང་བའི་རྒྱ་
 རི་མ་མཐོང་ངོ། །ཞེས་རྟེན་འབྱུང་གི་སྒྲ་དོན་སྤྱོད་ཀྱིས་རྟེན་གསུམ་རྒྱལ་གངས་པར་
 གསུངས་པ་དང་། དོན་དེ་ཉིད་ཆེ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བར། འདི་ན་

གང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་རང་བཞིན་དང་རང་དབང་དང་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་ཉིད་
 ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་རང་ལས་བྱུང་བས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན།
 འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་དངོས་སོ་
 གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་དེ་ནི་རང་དབང་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་
 རག་ལས་ཏེ་སྦྲེས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཀྱན་རང་དབང་མེད་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དངོས་སོ་གང་
 ལ་ཡང་བདག་སྟེ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་མཛད་པ་སོགས་
 ལ་བརྟེན་ནས། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་དོན་ལ་གོ་བ་འཆར་ལུགས་བརྗེས་སོ་ཞིག་བསྐྱེད་
 པའི་ཐུགས་བཞེད་ཀྱིས་མཁས་བྱུང་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོས། གཞི་བྱུང་ན་འདུས་བྱས་
 ཡིན་པས་ཁྲབ་ཞེས་གསུངས་པར་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་མངོན་ནོ། །སྤྱི་བ།
 རྟེན་འབྱུང་སྟོང་པའི་དོན་ལ་མཁས་པའི་ཐབས་ཤེས་གཤེག་རྩལ་གྱིས། །
 ཐེག་གསུམ་རིགས་ཅན་ངང་པའི་ཁྲུང་བཅས་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་མཐར། །
 སྦྱར་བསྟོད་སྐྱེ་གསུམ་དགའ་ཚལ་ཉམས་དགར་སྟེབ་ལ་མངོན་སྟོགས་པའི། །
 རྒྱལ་སྤྱི་ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ནི་སྤིང་ཞིའི་མཐའ་ལས་གྲོལ། །
 ཞེས་བྱ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པའི་བྱར་
 མཆན་བཀོད་ཟིན་ཏོ། །

༧༥ ཐབས་མཁས་སོགས་བཤད་བ།

༩ །༧༡༣༡༽སྤྱི་མ་དུག་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོང་
 རྗེ་དང་ལྡན་པར་ལྟ་བ་དང་། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བ་
 བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དང་། སྤྱི་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འདོད་པ་དང་། སེམས་

ཅན་ལ་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བ་མི་གཏོང་བ་དང་། འདུ་བྱེད་རིམ་ལ་བཞིན་ཤེས་
 བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཀྱིས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་
 དང་། སངས་རྒྱས་འདོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཙོན་འགྲུས་འབར་བ་རྣམས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་། ཕྱི་མ་དུག་ཀྱང་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དགོ་ཅ་ཚུང་དུ་རྣམས་
 འབྲས་བུ་ཆད་མེད་པར་སྐྱར་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོག་མཚན་ཚུང་དུས་དགོ་ཅ་
 ཆེ་བ་དག་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྟན་པ་ལ་ཞེ་འགྲས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁོང་ཁྱོ་སེལ་བར་
 བྱེད་པ་དང་། བསྟན་པ་ལ་ཡིད་བར་མར་གནས་པ་རྣམས་དེ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཞུགས་
 པ་རྣམས་སློན་པར་བྱེད་པ་དང་། སློན་པ་རྣམས་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་། ཐབས་མཁས་བུ་གཉིས་ནི་བྱང་སེམས་གསུངས་པའོ། །བྱང་སེམས་ཀྱི་པར་
 ཕྱིན་ཕྱི་མ་བཞི་ནི་དང་པོ་དུག་ལྟར་སོ་སོར་འཛོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་མ་ཐབས་མཁས་
 ཀྱི་དང་། སློན་ལམ་གྱི་དང་། སྐྱབས་ཀྱི་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་བཞི་ཀ་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་པར་ཕྱིན་རྣམས་པ་བྱང་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་གྱི་སློན་ནས་ཕྱི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་། རང་
 འགྲེལ་ལས། ཤེས་རབ་ཉིད་རྣམས་པ་བྱང་པར་ཅན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་ཐབས་དང་། སློན་
 ལམ་དང་། སྐྱབས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་།
 འདིའི་པར་ཕྱིན་ཕྱི་མ་འབྱེད་ཚུལ་དང་འདི་བཞི་གཙོ་བོར་པར་ཕྱིན་གང་གི་གྲོགས་སུ་
 འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། པར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་གྲོགས་སུ་ཐབས་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་
 ལ་སློན་ལམ་སོགས་རིམ་བས་བཞག་པའི་ཕྱིར་། དེར་ཐལ། བཞིར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་
 མཆན་པར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་གདུལ་བྱ་བསྐྱས་ནས་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་ཆོས་
 ལ་འཛོག་པས་ན་དེ་གསུམ་ལ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་གྱིས་གྲོགས་བྱེད། ཁམས་

དམན་པས་བཙོན་མི་རྒྱས་པ་ལ་སློན་ལམ་དང་། ཚུལ་བཞིན་བསམ་གཏན་མི་རྒྱས་
 པ་ལ་སྟོབས་དང་། འཛིག་ཏེན་པའི་ཤེས་རབ་ལས་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་
 རབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་ཤེས་བྱིན་ལ་ཡེ་ཤེས་གྲོགས་སུ་བཤད་པའི་བྱིང་། (༢༡བཤ)།
 དབང་བཅུ་ནི། ཆེ་དང་། སེམས་དང་། ཡོ་བྱད་དང་། ལས་དང་། སྐྱེ་བ་དང་། སློན་
 ལམ་དང་། མོས་པ་དང་། རྩ་འབྲུལ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། ཆོས་ལ་དབང་བ་སྟེ་བཅུར་
 གསུངས་ཏེ། དོན་ནི་ནམ་བཤད་ལས། དབང་བཅུ་ནི་བསྐྱལ་བ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་
 ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་ཆེའི་ཆད་བྱིན་གྱིས་སྟོབ་པས་ཆེ་ལ་དབང་བ་འཐོབ་པོ། ལས་
 གྱི་ནམ་པར་སླིན་པ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་གྱིས་དུས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟོན་པས་ལས་ལ་
 དབང་བ་འཐོབ་པོ། འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བ་ཀུན་དུ་སྟོན་པས་སྐྱེ་བ་
 ལ་དབང་བ་འཐོབ་པོ། སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་དང་དུས་གང་དུ་ཅི་དགའ་བར་མངོན་པར་
 རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཀུན་དུ་སྟོན་པས་སློན་ལམ་ལ་དབང་བ་འཐོབ་པོ། འཛིག་
 ཏེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་གྱིས་རབ་དུ་གང་བ་ཀུན་དུ་སྟོན་པས་མོས་པ་
 ལ་དབང་བ་འཐོབ་པོ། སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་ནམ་པར་འབྲུལ་
 བ་ཀུན་དུ་སྟོན་པས་རྩ་འབྲུལ་ལ་དབང་བ་འཐོབ་པོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་
 དང་མི་འཛིགས་པ་དང་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་དང་མཆན་དང་དཔེ་བྱད་
 བཟང་པོ་དང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཀུན་དུ་སྟོན་པས་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་
 བ་འཐོབ་པོ། མཐའ་དང་དབུས་མེད་པའི་ཆོས་གྱི་སྒྲོ་སྒྲུང་བ་ཀུན་དུ་སྟོན་པས་ཆོས་ལ་
 དབང་བ་འཐོབ་པོ། ཞེས་ས་བཅུ་པ་ལས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའི་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བཀོད་
 པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱཏོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། དབྱ་བཙོམ་པ་གཉིས་དང་། དག་ས་གསུམ་

གྱི་བྱང་སེམས་ལ་འཆི་འཕོ་མཆན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དག་ལ་བསམ་གྱིས་མི་
 བྱུང་བའི་འཆི་འཕོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཏྲགས་བྱུང་སྟེ། དཔལ་སྤེངས་མེད་གཏི་
 ང་རོ་ལས། དག་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དབང་
 ཐོབ་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོང་པོ་ལ་ཐུག་གི་
 བར་དུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་དྲེ་རྩ་ཐོབ་པས་རྒྱ་དེ་གཞན་
 རྩེ་འདོར་ཆུ་ལ་ཅམ་བསྟན་པ་ལས། མི་འདོར་བར་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་
 བའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༡༧བ་༡༥སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་
 བེ། ཆོས་དང་། དོན་དང་། དེས་ཆོག་དང་། སྟོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་
 བཞིའོ། དེ་ལ་དང་པོས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་རབ་ཏུ་ཤེས་
 སོ། །གཉིས་པས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་ཤེས་སོ། །གསུམ་པས་ནི་
 ཆོས་རྣམས་མ་འདྲེས་པར་སོ་སོར་སྟོན་པ་ཤེས་སོ། །བཞི་པས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
 མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་རྒྱན་ཆད་པ་མེད་པ་རབ་ཏུ་ཤེས་པར་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། །
 ༡༨ན་༦༥ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དང་དེ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ཀྱི་བྱང་པར་ནི།
 བྱང་ས་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཤེས་པ་ནི།
 ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའོ། །ཀུན་རྫོབ་འཛིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་
 རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྟེ། འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག་
 ན་རེ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་
 པ་དང་ཤེས་སྟོབས་ཀྱི་འཛིགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐབས་མཐར་ཐུག་དུ་མི་འཛིག་

བ་ཤེས་སྤྱི་བ་གྱི་འཛིགས་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་ཆ་
མ་ལས། སྤངས་ཕྱིར་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིར། །མེད་ཕྱིར་འཛིགས་དང་བཅས་པའི་
ཕྱིར། །ཆོས་རྣམས་གཉིས་དང་འཕགས་པའི་ཆོགས། །གཏན་གྱི་སྐབས་མཆོག་མ་
ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེན་མ་བྱུང་སྟེ། སྤྱི་བ་གཉིས་གྱི་འཛིགས་བཅས་
རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དེ་ལ་སྐབས་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་བཤད་གྱི། སྐབས་
མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པ་རྟགས་སུ་མ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་
ཆེ་སྒྲོན་མཐའ་དག་དང་བྲལ་ཡང་མ་སྤངས་པའི་བྱུང་བར་འཐད་པའི་ཕྱིར། མངོན་
རྟགས་རྒྱན་ལས། གང་ཆེ་ཆོས་དཀར་ཐམས་ཅད་གྱི། །རང་བཞིན་ཤེས་རབ་པ་རོལ་
ཕྱིན། །རྣམ་སྤྱོད་ཆོས་ཉིད་གནས་སྐབས་སྤྱེས། །དེ་ཆེ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཡེ་ཤེས། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་དེ། འོངས་སྤྱལ་གཉིས་གྱི་ཉར་ལེན་འགལ་
བ་ཡིན་པར་ཐལ། འོངས་སྤྱལ་གཉིས་འདོད་གཟུགས་སོ་སོར་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་དེ་འོངས་སྤྱལ་གྱི་སྐྱེ་རེ་
རེའི་ཉར་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གི་ཆེ་
ན་གང་ཟག་གཅིག་ཡིན་ལ། ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ན་ཆོས་མཆོག་པ་གཅིག་པོ་དེ་གང་ཟག་
བརྒྱར་འབྱུར་པ་དང་། རྒྱན་མཐའ་པའི་ཆེན་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་གཅིག་
པོ་དེ་འོངས་སྤྱལ་གྱི་སྐྱེ་རེ་རེའི་ཉར་ལེན་ཡིན་པས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་འོངས་སྤྱལ་
དུ་མར་འབྱུར་བ་ནི། དཔེར་ན། ཉར་ལེན་ནས་རྟོག་པ་གཅིག་པོ་དེ་ནས་འབྱུང་བརྒྱ་
སོགས་སུ་འབྱུར་བ་བཞིན་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་བ་

མ་དག་ས་བདུན་གསེར་རི་ལས་བརྒྱལ་ནས། །

དག་ས་ལྷན་པོའི་སྒྲོར་འབྲེངས་སོ་རིག་གི།

འཛེན་བྱེད་སྒྲོར་གཡོ་རྒྱལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་དབང་ཁྱོད། །

ཆོས་ཀྱི་སྤྱོན་བཅུད་ཆད་མེད་འབེབས་འདི་མཆར། །

ཞེས་བྲ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་སྤྱི་མ་བཞིའི་

སྐབས་ཀྱི་ཟུར་མཆན་བཀོད་ཟིན་ཏོ། །

༧༥ སངས་རྒྱལ་ཚུལ་སྟོན་པ་ཤད་པ།

༥ ། ༡༩༣༣༧༩ དེ་ཡང་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པས་རང་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་
 བར་ཀྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་མཛོན་དུ་མཛད་པ་ན། དེའི་ཆེ་ཆོས་ལོངས་
 སྤྱལ་པའི་སྐྱ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་
 སྒྲོར་བ་དང་། ཞིང་དག་སྒྲོར་བ་དང་། ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་གསུམ་ཀའི་གོམས་
 བ་མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བུ་ཅིག་ཅར་དུ་བྱུང་པའི་སྤྱིར་དང་། དེའི་ཆེ་ཡོན་ཏན་ཐམས་
 ཅད་ལོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །མཆོག་གི་
 སྤྱལ་སྐྱ་ནི་གཞུང་འགའ་ཞིག་ཏུ་ལོངས་སྤྱོད་དུས་སྤྱིས་སུ་སྤྱལ་དགོས་པར་གསུངས་
 བ་ཡོད་ཀྱང་། གནས་ཆོད་དང་སྤྲོད་ཆོད་ཀྱི་བྱེད་པར་བྱེད་གོས་པས། དངོས་པོའི་
 གནས་ཆོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལོངས་སྤྱོད་དང་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྐྱ་གཉིས་ཀ་དུས་
 མཉམ་དུ་བྱུང་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་བསྐྱབ་
 ཏུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་མདོ་ལ་སྟོན་པ་
 བ་ལས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ་སྐད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་རྣམ་
 བྲངས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོན་པར་བཤད་པ་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དབང་

འབྱོར་བ་རྣམ་པ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་དབང་འབྱོར་བ་ཅིག་ཅར་དུ་འཐོབ་པར་བཤད་པ་
 དང་། མདོ་དང་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་པལ་མོ་ཆེས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེད་གཉིས་ནོར་བུ་དང་དེའི་
 འོད་བཞིན་དུ་བཤད་པ་དང་། མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་པ་ལ་བཞེན་ནས་དཔལ་ལྷན་ཆེན་བས་ཀྱང་
 སྐད་ཅིག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེད་དེའི་བ་སྤྱིའི་བྱང་བུ་རེ་རེ་ལས་
 ཀྱང་སྤྱལ་པའི་སྐྱེད་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཞིང་དཔག་ཏུ་མེད་པར་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོན་པར་
 བཤད་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཞན་དུ་ཡང་སྐྱེད་རྣམ་པ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་འགྲུབ་
 པ་རྣམ་གངས་དུ་མར་བཤད་པ་སོགས་མདོ་རྒྱུད་དགོངས་འགྲེལ་དུ་མ་ལས་ཆེས་
 གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་བྱུང་ན།
 སྐྱོར་བ་རྣམ་པ་གསུམ་ལས་ཐབས་མཁས་སྐྱོར་བ་ཁོ་ན་མཐར་མ་བྱུག་པའི་སངས་
 རྒྱལ་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། རང་གི་མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྐྱེས་གདུལ་
 བར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་རྒྱུའི་རུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་གོགས་དང་
 བཅས་པའི་སངས་འཕགས་ཡོད་པར་ཐལ་བ་སོགས་དང་། སྤྱལ་པའི་སྐྱེད་སྤྱལ་པ་ཚོལ་
 བའི་བྱུང་པར་ལ་ལྟོས་པར་ཐལ་བ་དང་། རིམ་པ་དང་རིམ་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱ་བའི་
 དེས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་མོས་པའི་དབང་ཅམ་མ་ཡིན་པར་སངས་རྒྱལ་རང་གི་རུས་
 པའི་ངོས་ནས་ཀྱང་བཞག་དགོས་པ་སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བར་ཐལ་བ་སོགས་བརྒྱུག་
 ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐུན་མོང་གི་སྤང་ཆོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྤྱལ་གཞི་ཡོངས་
 སྐྱེད་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྐྱེད་གཉིས་སུ་ཕྱིར་བྱུང་པའང་ཡོད་དེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་
 ལྟ་བུ་དང་པོར་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་ཆོས་སྐྱེད་མདོན་དུ་མཛད་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་བདག་
 རྒྱུན་བྱས་པ་ལ་བཞེན་ནས་ང་སྤྱི་ལྟ་བུར་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྐྱེད་རྣམ་པས་བྱོན་ནས་

མཛད་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྐལ་ལྷན་གདུལ་བྱ་རྣམས་སྤོན་ཅིང་གྲོལ་བར་
 མཛད་པ་འཁོར་བ་རིམ་མཉམས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱན་མ་ཆད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ཅ་
 བར། སྐལ་ཡང་མི་གཡོ་སྐྱེ་མངའ་བྱོད་ཀྱིས་སྤོན་གསུམ་བྱོན་ནས་སྐལ་རྣམས་ཀྱིས། །
 གཤེགས་པ་དང་ནི་བལྟམས་དང་བྱང་ཚུབ་ཞི་བའི་འཁོར་ལོངས་སྤོན་པར་མཛད། །
 དེ་ལྟར་བྱོད་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་གཡོ་བག་སྤྱོད་ཅན་རེ་བའི་ཞགས་པ་ནི། །མང་པོས་
 བཅིངས་པ་མ་ལུས་ཐུགས་རྗེས་སྤྱང་ན་འདས་པར་བགྱི་བར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གང་དག་ལོངས་སྐྱེ་དང་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་པའི་
 འབྲེལ་བ་བྱུབ་པའི་སྐལ་སྐྱེ་ལའང་འོག་མིན་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཞིག་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི་
 མི་རིགས་ཏེ། འོག་མིན་དུ་དག་པའི་གདུལ་བྱའི་སྤང་ངོར་ལོངས་སྐྱེ་བྱོན་པར་སྤང་བ་
 དང་། འདོད་པར་སོ་སྐྱེ་ལས་དག་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྤང་ངོར་སྐལ་སྐྱེ་བྱོན་པར་སྤང་བ་དུས་
 མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྣམ་མཁར་རྒྱ་བ་ཤར་བ་དང་ཚུའི་ནང་དུ་རྒྱ་བརྟན་
 ཤར་བ་དུས་མཉམ་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་རྒྱ་མ་ལས། འཛིག་རྟེན་རྒྱལ་བའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་དུ། །གང་ལ་ཉེ་དང་རིང་རྣམས་ལ། །རྒྱ་དང་རྣམ་མཁར་རྒྱ་གཟུགས་
 བཞིན། །དེ་མཐོང་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །གཞན་ཡང་།
 སངས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཡིན་ཆད་འོག་མིན་སྐྱུག་པོ་བཞོད་པའི་གནས་གཅིག་ཏུ་
 སངས་རྒྱལ་པ་ཡིན་མིན་དང་། རང་གང་དུ་འཆང་རྒྱ་བའི་ལོངས་སྐྱེའི་ཞིང་ཁམས་
 གསར་དུ་འབྱུབ་དགོས་མི་དགོས་དང་། དགོས་ན་དེར་འཆང་རྒྱ་དགོས་མི་དགོས་
 སོགས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུགས་གཉིས་ཀ་གྲུང་བསྐྱིགས་ནས་དབྱེད་རྒྱ་མང་ཞིང་།
 བྱེད་པར་དུ་བྱམས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ལུགས་གཞིར་བཞག་པ་ལ་ཡང་དེ་དག་གི་རྣམ་

བཞག་དབྱེད་རྒྱ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་ལྷང་སྤྱི་ཐམས་ཅད་མཐེན་པས་གསུངས་པར་
 སྤང་ངོ་། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོལ་ཆོས་ཅན། མཐེན་ལྷན་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འོངས་སྤྱི་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། མཆོག་གི་
 སྤྱལ་སྤྱོལ་དེ་ལ་རང་དབང་བའི་མཐེན་པ་མེད་ལ་གཞན་དབང་བའི་མཐེན་པ་ཡོད་པའི་
 བྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཅི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱལ་པ་
 ལ་སེམས་མཆིས་སམ་མ་མཆིས་ཞེས་བགྱི། འཇམ་དཔལ་སེམས་ཡོད་པ་ཡང་མ་
 ཡིན། མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་རང་དབང་བ་མེད་པ་ཉིད་དང་། སེམས་གཞན་
 གྱི་དབང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པས་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་གསུམ་སྤྱལ་མི་ཐུབ་པར་ཐལ། སྤྱལ་པ་གཅིག་ལའང་
 ཐུགས་མེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་
 གསུང་ཐུགས་གསུམ་ཀ་སྤྱལ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་དགོངས་སུ་ཤེས་བྱེད་བྲངས་པ་
 ལས། སངས་རྒྱལ་ནམས་གྱི་སྤྱི་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ནི་སྤྱལ་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བའི་
 ཐབས་གྱི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མེད་
 པའི་བེམ་པོ་རྒྱུད་བ་ལ་སེམས་མི་སྤྱལ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྤྱལ་
 པ་ལ་ཕྱིར་སྤྱོལ་མཆེད་བཞིས་བསྐྱུས་པ་ཞིག་དགོས་པར་ཐལ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས།
 འདིར་འཁྲུངས་པའི་སྤྱལ་པའི་སྤྱི་ཡང་གཟུགས་དང་སྤྱི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་ཞེས་བྱ་
 བ་སྤྱོལ་མཆེད་བཞིར་བདག་ཉིད་ཅན་སྤྱི་མ་མཁན་གྱི་སྤྱལ་པའི་སྤྱིས་བྱ་བཞིན་སེམས་
 ཅན་མ་ཡིན་པར་གྲགས་པས་དེ་ཡང་སྤྱིས་བྱ་ཡིན་པར་མ་གྲུབ། ཅེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ནི་སྤྱལ་པ་པལ་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོལ་

དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོད་ལོངས་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་
 སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྟོབས་བཅུ་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་
 ལུས་བརྒྱ་པོ་དེ་གཉིས་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་དེ་ཅ་འགྲེལ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱལ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱེས་
 མ་བསྐྱེས་གཉིས་དང་། མ་བསྐྱེས་པ་ལ་ཡང་གང་དུ་སྤྱལ་བ་དེ་དང་དེ་མཆོན་ཉིད་པ་
 ཡིན་མིན་གཉིས་ནམས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་
 སྤྱལ་སྤྱོད་མཆོག་ནི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོད་ནམས་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་
 མཆོན་དཔེ་གསལ་ཇོགས་ཀྱིས་སྤྱས་པ་དང་། གསུང་མངོན་མཐོངས་ལེགས་ཀྱི་དོན་
 ཆང་བར་བསྐྱབ་པའི་ཆོས་བསྐྱོར་ཇོགས་པར་བསྐྱོར་བ་དང་། མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་
 གྲང་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཡོངས་ཇོགས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་གིས་ནམ་མཁའ་
 རི་སྒྲིབ་གནས་ཀྱི་བར་དུ་ནམ་ཡང་རྒྱན་ཆད་པ་མེད་པར་ལྷན་ཀྱིས་བྱུབ་པར་འཇུག་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡབ་སྤྱས་མཇུག་བའི་མདོ་ལས། ད་དུང་དང་པོར་ཐུགས་བསྐྱེད་
 པར། རྟེན་དང་དེ་ནི་ཡོངས་བསྟན་ཏེ། རྟེན་དུ་ཡང་འདྲེན་པ་ཁྱོད། །སངས་རྒྱས་
 མང་པོར་སྟོན་པར་མཛད། །ཅེས་དང་། མངོན་ཉིད་རྒྱན་ལས། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་
 རི་སྒྲིབ་འདིའི། །ལས་ནི་རྒྱན་མི་ཆད་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༧ མཇུག་བསྟུ་བ།

འདིར་སྤྱས་པ།

གང་ཞིག་བགང་ཡས་བསྐྱལ་བར་སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེའི་སྟོང་པོ་ཅན་དེ་གོམས་པ་མཐར་
 སོན་ཅིང་། །

རི་དབང་བྱ་ཆོད་ཕྱང་པོའི་སྤྱོ་མཐོར་མཆན་མེད་ཆོས་འཁོར་སེང་གའི་ངར་སྐད་
སྤྱོགས་ས་ལས། །

བདུད་དང་ཕྱ་སྤྱོགས་མ་སྤྱོས་བྱ་ཆོགས་སྤྱིང་ཅ་འདར་ཞིང་ཕྱན་པའི་བྱང་བྱར་འཇུ་ལ་
མཛད་པ། །

བདག་ཅག་ནམས་ཀྱི་སྤྱོན་ས་ཀྱན་མཁྱེན་ཤྱ་ཀྱའི་སྤྱས་ཞེས་མཆན་སྤྱན་ཉི་ཟླ་ལས་
ཀྱང་གསལ། །

ཐུབ་པའི་ཆོས་ཕྱང་བརྒྱད་ཁྱིའི་སྤྱིང་པོ་སྤྱས་བཞིའི་ཡུམ་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་དབྱིག་གི་སྤྱོ་
གྲོས་མ། །

དུས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོར་བྱིང་བར་གྱུར་ཆེ་མད་བྱང་ཐུགས་བསྐྱེད་ཀྱུ་མྱའི་གཟུགས་ཀྱིས་
ཡར་འདེགས་ཅིང་། །

ཐེག་གསུམ་གདུལ་བྱ་འབྱུང་པོའི་ཆོགས་ལ་མཐའ་བལ་དབུ་མའི་ལྷ་བའི་སྤྱོག་
དབུགས་ལེགས་འབྱིན་མཁན། །

འཕགས་མཆོག་སྤྱ་གྲུབ་ཡབ་སྤྱས་འཇུག་ས་བཅུ་པའི་གཏམ་རྒྱུད་སྐལ་བཟང་ན་བར་
ཅི་ཡང་སེམ། །

བྱང་ཕྱོགས་བསིལ་སྤྱོངས་སྤྱག་རུམ་ཁོད་དུ་སྤྱལ་པའི་སྤྱོས་བྱ་མཆོག་ནམས་ལྷག་
བསམ་སྤྱིང་སྤྱོབས་ཀྱི། །

ཏྲ་ལྱང་ཤུགས་ཀྱིས་རྒྱལ་བསྐྱན་ཉིན་བྱེད་ལྷག་གེར་བངས་ཀྱང་ལྷ་ངན་སྤྱིན་ཀྱིས་
གཡོགས་ས་ན། །

དམིགས་མེད་སྤྱིང་རྗེའི་མགྲོགས་འགྲོས་ཉིར་བསལ་དེ་མེད་ལེགས་བཤད་ཆ་ཟེར་

ཕྱོགས་མཐར་འབྱེད་མཁས་པ། །

འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་བཀའ་བརྒྱད་བཅས་པའི་སྐྱེད་ཀྱི་མཐར་དབུས་ཡོངས་ལ་ཁུར་དུ་
སྟག་པར་ལྷོ། །

དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་དེང་སང་འོ་སྟོལ་གང་དག་རྗེས་འབྲུག་ཡིན་ཞེས་མངོན་རྟོགས་ཀྱང་། །

སྒྲིང་སྟོན་སྟེ་ལ་རལ་གྱི་བཏགས་ནས་བཏང་བཞིན་བྲིམས་མེད་དཀོར་གྱིས་སྟགས་པ་
ལས། ། །

རྒྱལ་བའི་ལུང་རྟོགས་བསྟན་པ་བཤད་དང་སྐྱབ་པས་འཛིན་པའི་གནའ་བོའི་ལམ་སྟོལ་
བཟང་། ། །

རྗེས་མེད་བསུབས་ལ་ཉིན་བཞིན་འབྲན་པའི་ངང་ཚུལ་འདི་གོ་བསམ་གྱིན་ཡིད་རེ་
ལུག། །

དེ་སྦྱང་བདག་འབྲེལ་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་སྒྲུན་པོས་སྐྱོ་བཅུམས་ཏེ་བསྟན་ཀུས་ན། །

སངས་རྒྱས་བསྟན་ལ་གཞོད་པ་ཚུང་ཞེས་དམ་པའི་གསུང་ལས་བྱུང་སྟེ་སྟགས་ལོས་
བདེན། ། །

འོན་ཀྱང་དམ་པའི་ཆོས་དང་སྟེས་གྱིས་མཇུག་བའི་སྐབས་འདིར་འཆད་ཅོད་ཅོམ་
གསུམ་གྱིས། །

བག་ཆགས་འཛོག་སྦྱང་སྐྱུག་ཐོགས་ལས་མཐར་བཞུགས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་སྟེལ་
སྟམ་རེ་བས་མིན། །

མཆན་འགྲེལ་འདི་ཡི་གོང་འོག་ཀུན་ཏུ་ལུང་དང་རིགས་པའི་སྟོས་པ་བགྱིས་སོ་
འཆལ། ། །

ཚད་ཐུབ་ཡིག་ཆ་གསར་རྟོང་གཞན་གྱི་གསུང་ཟིན་གཅེས་གཅེས་བརྟུས་ཏེ་བཞོད་
མོད་ཀྱང་། །

ཡིག་ཆོགས་སྤྱངས་ཤིང་སློང་མན་འཇུག་བདེར་འགོད་སྟུང་རང་བཅུམས་ཁུལ་གྱིས་
བྲིས་བ་ལས། །

བརྗོད་བྱེད་གཡུང་དང་བརྗོད་དོན་བརྟུས་པའི་ངན་གཡོས་པན་ཚུན་དཀྱུགས་པའང་
མ་ཡིན་ལགས། །

ཨེ་མ་ཟབ་མའི་གཞུང་དོན་བདུད་ཅིའི་འབྱུང་གནས་དེར། །

སྟོང་ནས་བཟླ་འདོད་རྗེས་འཇུག་སློང་གསར་བུས་པའི་ཆོགས། །

གསར་བཤད་མཇུག་མའི་ངོ་སྤྱོད་འདི་ཡིས་རོགས་བགྱིས་ལ། །

སློང་མིག་གཞུང་ཆེན་ནམ་མཁའི་མཐོངས་སུ་སྟོས་ཤིག་གེ། །

ཚུར་མཐོང་སློང་གོས་ཉམ་ཚུང་སྤྱང་བུའི་གཤོག་ཅལ་གྱིས། །

གཞུང་དོན་ལྟ་ལམ་པ་མཐའ་གཞལ་འདོད་གཟུ་ལུས་སྤྱོད། །

རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཚུལ་དཀྱུགས་པའི་ཉེས་པར་འབྱུང་སྤྱིད་ཕྱིར། །

ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྡན་ནམས་གྱི་སྤྱན་སྤར་མཐོལ་ཞིང་བཤགས། །

འདི་ལས་ཐོབ་པའི་རབ་དཀར་དགོ་ཆོགས་རྒྱ་མཆོའི་སྤྱོད། །

ཀུན་བཟང་སློན་ལམ་ཏྲག་འགྲོའི་འབྲུལ་གྱིས་ཁ་བསྐྱུར་ཅིང་། །

དམ་ཆོས་བདུད་ཅིའི་གཟེགས་མས་སྤྱིད་གསུམ་ལྟ་ངན་གྱི། །

ཆ་གཞུང་བཅེལ་ཞིང་རྫོགས་བྱང་ལོ་ཏྲིག་རྒྱས་ཕྱིར་བསྐྱོལ། །

དེ་མཐུས་མཐའ་དབུས་ཆོས་སྤེ་བད་མའི་མཆོར། །

མྱོ་གསལ་ཁྱིམས་གཙང་འདུས་སྡེ་ཆུ་བྱའི་ཆོགས། །
 ཏེན་འབྱུང་སྟོང་པའི་ཆོས་གཏམ་དབྱངས་སྟུན་གྱིས། །
 རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཏྲག་ཏུ་དགྱེས་བསྐྱེད་ཤོག། །
 རྒྱལ་བའི་གདུང་འཆོབ་ཐེག་མཆོག་དག་བའི་བཤེས། །
 མི་འགྱུར་རྟོ་རྟེན་སྤྱགས་ལྡན་གང་དེས་གཙོས། །
 བསྟན་འཛིན་མཆོག་རྣམས་བསྐྱལ་བརྒྱར་ཞབས་བརྟན་ཅིང་། །
 མཛེད་འཕྲིན་ཕྱོགས་དུས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་པར་ཤོག། །
 བདག་སོགས་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེ་བའི་སྤེང་བ་རུ། །
 ཐེག་མཆོག་འཁོར་ལོ་བཞི་ལྡན་ཏེན་འཛོལ་ཅིང་། །
 བཤེས་གཏེན་བསྟན་དང་ཤེས་ཕྱིན་འཆོལ་བ་ལ། །
 སྐྱ་དབྱངས་སྤྲས་པོའི་རྣམ་མཐར་འཁྱོངས་པར་ཤོག། །

དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་སྤྱགས་གྱི་གཅེས་ལོར་མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་ལེགས་བཤད་
 དབྱིག་གི་ཁམས་ལས་རྣམ་དཔྱོད་བི་ཤ་ཀམ་འེ་འབྱུལ་གྱིས་ལེགས་བཅོས་པའི། །
 ཐེག་གསུམ་གདུལ་བྱའི་བཟོད་ཅིག་ལམ་བཟང་ཏེན་འབྱུང་སྟོང་པའི་ཐབ་དྲོན་རྟུ་བ་ཏུ་
 གསལ་བའི་མཆན་འགྲེལ་འཛིག་ཏེན་སྟོན་མེ་མཛོན་པར་འབར་བ་འདི། །
 ས་གསུམ་གདུལ་བྱའི་སྟོང་གི་སྟུན་སྟུག་བསལ་དང་ཆབས་གཅིག་ས་བརྩ་ལམ་ལྷའི་
 ཡོན་ཏན་རི་སྤིང་ཀྱན་གསལ་འཕྲིན་ལས་འོད་སྣང་འབུམ་སྟོབ་བཞིན། །
 སྐབས་གསུམ་རི་བོ་རི་སྤིང་ཆུ་གཏེར་སྤྲད་གཡོགས་མ་དཔྱོལ་དེ་སྤིང་སྤུབ་བསྟན་
 རྣམ་མཁའི་ལོར་བྱར་ཆེས་ཆེར་གསལ་བཞིན་གནས་པར་གྱུར་ཅིག་གྱ།

ཅེས་སྒྲོ་སྒྲིང་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་མཆན་འགྲེལ་ཟབ་དོན་རབ་གསལ་སྒྲོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་
 འདི་ནི། སྤར་ནས་སྤྲེ་སྤྲོད་འཛིན་པའི་བཤེས་གཉེན་འགྲུལ་རེ་ནས་ཁྱོད་རང་དབུ་མའི་
 སྤྱི་དོན་ལ་མཆན་འགྲེལ་ཞིག་བྲིས་ན་ལེགས་ཆར་འདུག་ཅེས་སྒྲོན་པ་བྱུང་ཞིང་།
 དགོ་སྤྱུག་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོས་ཅེས་ཀྱང་བྲིས་དགོས་པའི་མཐུན་འགྱུར་སྤྲེ་སྤྲོད་
 བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ནའང་། རང་ཉིད་སྤྲེས་སྤྱངས་ཀྱི་སྒྲོ་ཅལ་ཏུ་ཅང་ཞན་པའི་སྤྲེ་སྤྲོད་ཀྱིས་
 བག་འཁུམས་པར་གྱུར་ཡོད་ཐོག་། ༡ ཡོངས་ཀྱི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གནས་
 བརྟན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་མདོ་རྒྱུད་མན་ངག་རྒྱ་མཚོའི་མངའ་བདག་ཤིན་ཅན་
 ལྷ་མ་དམ་པ་མི་འགྱུར་དོ་རྗེའི་ཞལ་སྤྲེ་ནས་ཀྱིས། ཁྱོད་རང་གིས་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་
 འདི་ལ་མཆན་འགྲེལ་ཞིག་བྲིས་ན་བརྟན་འགྲེལ་སྤྲེ་སྤྲོད་ཡོན་དུ་འགྱུར་རྒྱུར་འདུག་པས་
 མཐུགས་པོར་བྲིས་ཤིག་ཅེས་པའི་བཀའ་ནན་ཅོད་པན་སྤྱི་བོར་བཅེངས་ཤིང་རབ་
 དཀར་ལྷ་རྩེས་སྤྲེ་སྤྲོད་ཤིག་དེན་དང་བཅས་པར་སྤྲེ་སྤྲོད་པ་འཁོས་རྒྱུང་སེམས་འཕྲོས་
 པའི་རྒྱུན་དུ་སོང་བ་ལ་བརྟན་ནས། ༢ བོད་སོག་ཡུལ་གྱུ་སྤྲོད་སྤྲོད་བར་གྱི་མཁས་
 བརྟན་བཟང་གསུམ་འཛོམས་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མའི་ཞབས་རུལ་སྤྱི་བོས་
 འོད་པའི་བྱིན་གྱིས་གཙུག་ལག་རྒྱ་མཚོའི་ཆོག་དོན་སྤྲེ་སྤྲོད་པས་པ་རྒྱུང་ཞིག་དགོ་
 བའི་བརྟན་གཟུགས་སྤྲེ་སྤྲོད་པས་པ་སྤྲེ་སྤྲོད་ཏུ་དབྱངས་མིང་པས། ༣ རྒྱལ་བའི་
 ལུང་གིས་ཟིན་པའི་འཛམ་གླིང་བྱང་མཐའི་ཆོས་སྤྲེ་ཆེན་པོ་དགའ་ལྷན་ཐེག་ཆེན་གླིང་
 གི་རང་གཤག་སྤྲེ་སྤྲོད་པའི་སྤྱི་ལ་བྱུང་། རབ་བྱུང་བཙེ་ལྔ་པའི་བཟང་བྱ་ཞེ་དབྱུ་པ་དང་ལྔ་
 བརྟན་པའི་མཆོམས་སུ་འགོ་བཙུགས་ནས་ལྷ་བ་གསུམ་པའི་ཡར་དོའི་ཆོས་གཅིག་གི་
 ཉིན་དགོ་བར་མཚུག་རྩོགས་པར་སྤྲེ་སྤྲོད་པའི་ཡེ་གི་པ་ནི་བསྤྲེ་སྤྲོད་པས་འོས་ཡོན་ཏན་གྱིས་

བརྒྱན་པའི་ཞབས་དྲུང་འཕགས་པ་སྐྱབས་ཀྱིས་བགྱིས་པ་དག་ལེགས་འཕེལ། །
 འདིས་ཀྱང་འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ལྷ་སྒྲོན་གཙང་མའི་རིང་ལུགས་དེ་
 མ་མེད་པ་སྒྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་སྐབ་བསྟན་ཡང་སྤྱིང་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལུགས་བཟང་
 སྒྲོགས་དུས་ཀྱན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག་ཇ་ཡུལ།
 བཏུ་ཞིས་ཤོག། །

པཎ་ཆེན་མཆོག་གི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ལ་སོག་པོ་སློ་བཟང་རྟ་དབྱངས་ཀྱིས་
 མཆན་འགྲེལ་མཛད་པ་འདི་ཉིད་མ་ཡིག་ཁྱུ་གའ་མ་ཤོག་གྲངས་བརྒྱ་དང་ལྔ་བརྒྱ་
 ང་བརྒྱད་ཐེག་སྤེང་བདུན་ཅན་ཞིག་འདུག་པ་དེ་གཞིར་བཞག་གིས་ཅིས་འཇུག་དུ་
 གཏགས་ནས་པར་གཞི་གསར་བསྐྱེགས་ཀྱིས་པར་སྐྱོན་བྱས་ཏེ་རིན་མེད་དུ་ཁྱ་འབྲུག་
 དགོན་གྱི་སློབ་གཉེར་བ་འཕྲོངས་རྒྱས་རི་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་གྲ་སློ་བཟང་སྒྲ་བ་ཚུང་བས་
 ལུལ་བ་ལགས་ན། དེ་ཡི་དགོ་བས་བཀའ་བློན་སྒྲ་ན་མ་མཆིས་པའི་བདག་གི་དགོ་
 བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་མོ་ཐུབ་བསྟན་ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་གི་སྐྱ་ཆེ་བརྟན་ཅིང་མཛད་
 འཕྲོན་རྒྱས་པ་དང་། བྱ་བ་འདི་ལ་བདག་ཅག་འབྲེལ་ཐོགས་ཡོངས་ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་
 ཟབ་དོན་དབུ་མའི་ལམ་བཟང་དེ་ཉིད་ལ་ཐོས་བསམ་སློམ་པའི་སྐལ་བ་རྒྱན་ཆད་མེད་
 པར་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་བསྐྱོད། །

